

HTTS2024

Tampere 11.-12.6.2024

Abstraktikirja

*XVIII Kansallinen hoitotieteellinen konferenssi
”Hoitotiede yhteiskunnassa”*

Toim. Veera Häkkinen, Erika Laasala, Emmi Paavola & Mervi Roos

*Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede
Hoitotieteiden tutkimusseura HTTS r.y.*

Konferenssin ohjelma

11.6.2024 **Tiistai**

8:30–16:00 *Ilmoittautuminen, Tampere-talo*

9:30–10:00 *Avajaiset*

Tapio Visakorpi, Tampereen yliopiston vararehtori

Hannakaisa Niela-Vilen, HTTS r.y. puheenjohtaja

Musiikkiesitys: Trio Musica, Pirkanmaan musiikkiopisto

10:00–10:45 *Pääluento: Hoitotieteellisen tutkimuksen vaikuttavuus Pirkanmaan hyvinvointialueella.
Vastaava hoitotyön johtaja, TtT Kaija Leino*

10:45–11:00 *Tauko & postereihin tutustuminen*

11:00–12:15 *Rinnakkaisesitykset 1–6*

12:15–13:45 *Lounastauko & postereihin tutustuminen & verkostotapaamiset*

13:45–14:30 *Pääluento: Miten lasten kaltoinkohtelua voidaan ehkäistä? Professori Eija Paavilainen.*

14:30–15:00 *Tauko & postereihin tutustuminen*

15:00–16:15 *Rinnakkaisesitykset 7–12*

19:00–20:30 *Tampereen kaupungin vastaanotto Raatihuoneella*

12.6.2024 **Keskiviikko**

8:15–14:00 *Ilmoittautuminen, Tampere-talo*

8:30–9:45 *Rinnakkaisesitykset 13–18*

9:45–10:15 *Tauko & postereihin tutustuminen*

10:15–11:00 *Pääluento: Onko tutkijalla vastuu yleissivistyksestä? Professori Pirjo Hiidenmaa,
Helsingin yliopisto*

11:00–12:15 *Lounas & postereihin tutustuminen & verkostotapaamiset*

12:15–13:30 *Rinnakkaisesitykset 19–24*

13:35–14:00 *Pääluento: Post doc -palkinnon saaja*

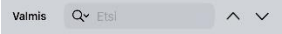
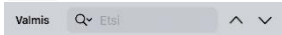
14:00–14:30 *Konferenssin päätös*

Kutsu XIX Kansalliseen hoitotieteelliseen konferenssiin Turkuun.

Musiikkiesitys: Public Girls , Tampereen yliopisto

Tästä pääset tarkempaan ohjelmaan, [klikkaa tästä](#).

Ohjeet

- Abstraktikirja on muodostettu ohjelman mukaisessa järjestyksessä
- Suullisten esitysten tarkempi aikataulu löytyy kyseisen session otsikon alta sekä Hoitotieteen tutkimusseura HTTS r.y.:n nettisivuilta ([klikkaa tästä](#)).
- Tiivistelmän otsikkoa klikkaamalla sisällysluettelosta, pääset tiivistelmään ja jokaisen tiivistelmän lopussa on linkki takaisin sisällysluetteloon
- Posteriesitysten tiivistelmät on jaoteltu tiistain ja keskiviikon esityksiin. Niiden tiivistelmiin pääsee klikkaamalla sisällysluettelosta esityspäivää. Postereiden tiivistelmät ovat numerojärjestyksessä ja niiden esitysjärjestys löytyy Hoitotieteen tutkimusseura HTTS r.y.:n nettisivuilta ([klikkaa tästä](#)). Tiivistelmän lopussa on linkki takaisin sisällysluetteloon.
- Hakutoiminnolla voit etsiä haluamasi tiivistelmän tai tiettyä aihealuetta. Hakutoiminto löytyy useimmiten PDF tiedoston yläreunasta klikkaamalla suurennuslasia
 - Android,
 1. Klikkaa yläreunan suurennuslasia
 2. Lisää hakusana
 - Apple, HTTS sivujen kautta avattu pdf tiedosto
 1. Klikkaa alareunasta keskeltä jaa - painiketta
 2. Rullaa alas ja klikkaa ”etsi sivulta”
 3. Lisää hakusana avautuneeseen sarakkeeseen
 - Apple, jos haluat ladata tiedoston
 1. Lataa/tallenna tiedosto sähköpostin tai HTTS sivujen kautta
 2. Klikkaa alareunaan ilmestyvää suurennuslasia
 3. Kirjoita hakusana auenneeseen sarakkeeseen

Sisällysluettelo

Sisällysluettelo	4
Sessio 1: Terveysalan koulutus.....	11
Jämiä ym. TERVEYSTIEDON OPETTAJILTA VAADITTAVAT SEKSUAALITERVEYSKASVATUKSEN TIEDOT: LAADULLINEN KUVAILEVA TUTKIMUS	12
Jämsä ym. SOSIAALI-, TERVEYSALAN JA TERVEYSTIETEIDEN OPETTAJIEN HYBRIDIOPETUSOSAAMINEN.....	13
Saaranen ym. SOSIAALI- JA TERVEYSALAN OPETTAJIEN TYÖHYVINVOINTI VUOSINA 2020 JA 2023	14
Repo Jamal ym. TOIMINNALLISESTI KAKSIKIELINEN KORKEAKOULUTUS TERVEYSALAN TYÖVOIMAPULAA RATKAISEMASSA	15
Pienimaa ym. TUNNEÄLY-TESTIN KEHITTÄMINEN SOSIAALI- JA TERVEYSALAN KANSALLISEEN VALINTAKOKEESEEN AMMATTIKORKEAKOULUISSA.....	16
Sessio 2: Nuorten hoitotyö	17
Wiens ym. INSIGHTS INTO ADOLESCENT GIRLS' SOCIAL MOTIVATIONS TO SPEND TIME IN NATURE	18
Nyman ym. MINÄPYSTYVYYTTÄ TUKEVAN DIGITAALISEN PELI-INTERVENTION VAIKUTTAVUUS VARHAISNUORTEN TUPAKOIMATTOMUUDEN EDISTÄMISESSÄ	19
Mishina ym. KEHONKUVAN JA SYÖMISKÄYTTÄYTYMISEN ONGELMIEN MUUTOKSET SUOMALAISNUORILLA 20-VUODEN AIKANA	20
Talja ym. ELÄMÄNTAPAHTUMAT, PERHETEKIJÄT JA ITSEARVIOITU MASENNUSOIREILU 10–12- VUOTIAILLA LAPSILLA.....	21
Korzina ym. PROFESSIONAL YOUTH WORKER ´S VIEWS ON INVOLUNTARY LONELINESS AND IT ´S ALLEVIATION AMONG ADOLESCENTS AND YOUNG ADULTS	22
Sessio 3: Johtaminen terveysalalla 1	23
Hemberg ym. INTEGRITY LINKS ETHICS AND EFFICIENCY IN NURSING LEADERSHIP – VIEWS OF NURSE LEADERS	24
Harmoinen. VANHUSTEN HOITOTYÖN AMMATTILAISTEN JOHTAMISODOTUKSIA LÄHIJOHTAMISEEN.....	25
Karsikas ym. OSAAMISEN JOHTAMISEN TOTEUTUMINEN SOSIAALI- JA TERVEYSALAN ORGANISAATIOISSA	26
Östergård ym. HEALTH-CARE LEADERS' AND PROFESSIONALS' EXPERIENCES AND PERCEPTIONS OF COMPASSIONATE LEADERSHIP: A MIXED-METHODS SYSTEMATIC REVIEW	27
Papinaho ym. ESIHENKILÖIDEN VARHAINEN PUUTTUMINEN HOITOTYÖNTEKIJÖIDEN AMMATILLISEEN TOIMINTAAN	28
Sessio 4: Lähihoitajan työ	29
Wiisak ym. URANSA ALUSSA OLEVIENTÄ LÄHI- JA SAIRAANHOITAJIEN TYÖHYVINVOINTI IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUISSA – KYSELYTUTKIMUS	30

Roos ym. LÄHIHOITAJIEN TYÖNKUVA JA TYÖN VETOVOIMATEKIJÄT SOSIAALI- JA TERVEYSALALLA – INTEGRATIIVINEN KIRJALLISUUSKATSAUS	31
Mankila ym. YLIOPISTOSAIRAALASSA TYÖSKENTELEVIEN LÄHIHOITAJIEN KUVAUKSET NÄYTTÖÖN PERUSTUVASTA TOIMINNASTA: LAADULLINEN TUTKIMUS	32
Mäntylä ym. HALU TEHDÄ LÄHIHOITAJAN TYÖTÄ	33
Immonen ym. LÄHIHOITAJIEN TEHTÄVÄNKUVAN LAAJENTAMINEN TRAKEOSTOMIAKANYYYLIEN VAIHTOIHIN HENGITYSHALVAUSPOTILAAN HOITOTYÖSSÄ	34
Sessio 5: Tutkimusmenetelmät 1.....	35
Syyrilä ym. MITTARI AMMATTILAISTEN KOKEMIEN LÄÄKEHOIDON KOMMUNIKAATIOHAASTEIDEN ESIINTYMISTIHEYDEN MITTAAMISEEN	36
Elomaa-Krapu. TEMAATTINEN ANALYYSI LAADULLISESSA TUTKIMUKSESSA	37
Harju ym. VAIKEASTI TAVOITETTAVAT JA PIILOSSA OLEVAT RYHMÄT TUTKIMUKSISSA.....	38
Parisod ym. NÄYTTÖÖN PERUSTUVAN HOITOTYÖN TOTEUTUMINEN -MITTARIN KEHITTÄMINEN	39
Stark ym. TOIVO MIELENTERVEYDEN HÄIRIÖTÄ SAIRASTAVIEN IHMISTEN LÄHEISTEN KUVAAMANA – HHI-FI-MITTARIN VALIDOINTI	40
Sessio 6: Hoitajan osaaminen 1.....	41
Paala ym. HOITAJIEN EMPATIAN JA MYÖTÄTUNNON OSOITTAMISEEN YHTEYDESSÄ OLEVAT TEKIJÄT	42
Mattila ym. HOITOHENKILÖKUNNAN TUTKIMUSTIEDON TUOTTAMINEN JA KÄYTTÖ	43
Mässeli ym. TOIVEITTEN TYNNYRI - KLIINISEN HOITOTYÖN ASiantuntija VASTAAMASSA TERVEYSPALVELUTARPEISIIN	44
Kaihlaniemi ym. HEALTH CARE PROFESSIONALS' PERCEPTIONS OF DIGITAL COUNSELLING.	45
Saastamoinen. SIMULAATIOPELI LÄÄKEHOIDON OPPIMISMENETELMÄNÄ - MONIMENETELMÄTUTKIMUS.....	46
Sessio 7: Perhe terveydenhuollossa	47
Ojantausta ym. TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISTEN OSAAMINEN YLI 1-VUOTIAAN LAPSEN IMETYKSEEN LIITTYEN: SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS.....	48
Pöyhönen ym. NEUVOLATERVEYDENHOITAJIEN OSAAMINEN LIITTYEN YLI 12 KUUKAUDEN IKÄISEN LAPSEN IMETYKSEEN – LBCS-MITTARIN VALIDOINTI JA PILOTOINTI	49
Veltheim ym. LASTEN POLION HOITOTYÖ SUOMALAISSA 1950–1960-LUKUJEN SAIRAANHOIDON OPPIKIRJOISSA	50
Sipilä ym. LAAJAN TERVEYSTARKASTUKSEN MAHDOLLISUUDET TUNNISTAA LÄHISUHDEVÄKIVALTA JA MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEHAASTEET NEUVOLASSA JA KOULUTERVEYDENHUOLLOSSA	51
Savolainen ym. TERVEYDENHOITAJIEN NÄKEMYKSIÄ MONIAMMATILLISEN YHTEISTYÖN HAASTEISTA LASTEN MIELENTERVEYSKYSYMYKSISSÄ	52
Sessio 8: Akuutti hoitotyö.....	53
Lähteenmäki. ISBAR-MENETELMÄN MUKAISEN RAPORTOINNIN TOTEUTUMINEN VALVONTAOSASTOLLA – HAVAINNOINTITUTKIMUS SAIRAANHOITAJILLE	54

Koskimies ym. POTILAAN TIEDOLLINEN YKSITYISYYS ENSIHOIDOSSA – KVASIKOKEELLISEN INTERVENTIOTUTKIMUKSEN PROTOKOLLA.	55
Salminen ym. HÄTÄKESKUKSEN JA ENSIHOITOPALVELUN VÄLISET EROT ENSIHOITOPALVELUN TEHTÄVIEN KIIREELLISYYSARVISSA: REKISTERITUTKIMUS SUOMESSA	56
Hämäläinen ym. SAIRAANHOITAJIEN JA POTILAIDEN KÄSITYKSIÄ AKUUTIN KIVUN ARVIOINNISTA JA HOIDOSTA PÄIVYSTYSPOLIKLINIKALLA	57
Mäkelä ym. THE NURSES' SKILLS TO CARE FOR ALCOHOL-INTOXICATED PATIENTS IN EMERGENCY DEPARTMENT (NSCAIP-ED) –MITTARIN KEHITTÄMINEN JA ARVIOINTI	58
Sessio 9: Osaamisen kehittyminen terveysalan koulutuksessa 1	59
Hämäläinen ym. EI SUOMEA ÄIDINKIELENÄÄN PUHUVIEN TERVEYSALAN OPISKELIJOIDEN SUJUVA SIIRTYMINEN TYÖELÄMÄÄN VAATII ASENNEMUUTOSTA	60
Vähämäki ym. KULTTUURISEN KOMPETENSSIN KEHITTYMINEN SAIRAANHOITAJAOPINNOISSA	61
Wiisak ym. SAIRAANHOITAJIEN JA HOITOTYÖN OPISKELIJOIDEN EETTISTÄ KOMPETENSSIA EDISTÄVÄT TEKIJÄT – INTEGRATIIVINEN KIRJALLISUUSKATSAUS	62
Eronen ym. GRADUATING NURSING STUDENTS SELF-ASSESSED CLINICAL COMPETENCE - FROM A NORDIC PERSPECTIVE	63
Ropponen ym. MAAHANMUUTTAJATAUSTAISTEN SAIRAANHOITAJAOPISKELIJOIDEN KLIINISEN PÄÄTTELYN TAITOJEN KEHITTÄMINEN VR-SIMULAATIOIDEN AVULLA	64
Sessio 10: Iäkkäiden hoitotyö 1	65
Niemi ym. KOTIUTUSHOITAJIEN KOKEMUKSIA IÄKKÄÄN MUISTISAIRAAN HENKILÖN TURVALLISESTA KOTIUTUMISESTA SAIRAALASTA	66
Narsakka ym. LIIKKUMISTA EDISTÄVÄ YMPÄRIVUOROKAUTINEN PALVELUASUMINEN: VALOKUVAELISITAATIOTUTKIMUS.....	67
Satamo ym. KOKEMUKSIA TERVASKANNOT 90+ -HANKKEEN TERVEYSTUTKIMUKSESTA: TUTKIMUSHOITAJAN NÄKÖKULMA.....	68
Siira ym. SOSIAALI- JA TERVEYSALAN AMMATTILAISTEN OSAAMIS- JA KOULUTUSTARPEET IÄKKÄIDEN AISTIVAMMAISTEN HOITOTYÖSSÄ	69
Arjama ym. HOITOTYÖNTEKIJÖIDEN KOHTAAMAT EETTISET KYSYMYKSET IKÄÄNTYNEIDEN YMPÄRIVUOROKAUTISESSA PITKÄAIKAISHOIDOSSA	70
Sessio 11: Tutkimusmenetelmät 2.....	71
Sandström ym. RYHMÄINTERVENTIO SYNNYTYSPELKOISILLE UUELLEENSYNNYTTÄJILLE: SOVELTUVUUSTUTKIMUS.....	72
Pajakoski ym. HYBRID-MODEL CONCEPT ANALYSIS: MORAL COURAGE AS AN EXAMPLE	73
Salonen ym. HISTORIAN TUTKIMUSMENETELMÄN KÄYTTÖ OSANA HOITOTIETEELLISTÄ TUTKIMUSTA	74
Stolt ym. RASCH ANALYYSI HOITOTIETEESSÄ.....	75
Pienimaa ym. OSIOVASTEANALYYSI HOITOTIETEELLISESSÄ TUTKIMUKSESSA – ESIMERKKINÄ TUNNEÄLYTESTIN (EMI-T) KEHITTÄMINEN.....	76
Sessio 12: Elämää erilaisessa muutoksessa	77

Kärki ym. SUKUPUOLI- JA SEKSUAALIVÄHEMMISTÖAIKUISTEN KOKEMAN VÄHEMMISTÖSTRESSIN YHTEYS MIELENTERVEYSHÄIRIÖIHIN	78
Mason ym. HEALTH-RELATED QUALITY OF LIFE AMONG ADULTS WITH STRABISMUS	79
Linnanen ym. EN DJUPARE INSIKT I EXISTENTIELLT LIDANDE: ERFARENHETER FRÅN PERSONER MED CANCERSJUKDOM.....	80
Koskinen. LIFE TRANSITION AND THE MEANING OF LIFE	81
Mattjus ym. EXPERIENCES OF SUPPORT IN HOME ISOLATION – INSIGHTS TO STRENGTHEN CLIENTS’ EMPOWERMENT: A QUALITATIVE STUDY	82
Sessio 13: Tutkimusmenetelmät 3.....	83
Törnroos. VÄITÖSKIRJAT AINEISTONA DOKUMENTTIANALYYSISSA	84
Wiisak ym. SAIRAANHOITAJIEN EETTISEN KOMPETENSSIN OSA-ALUEIDEN KEHITTÄMISTARPEIDEN TUNNISTAMINEN – FOKUSRYHMÄHAASTATTELU	85
Mustonen ym. LAADULLINEN VIGNETTE OSAAMISEN ARVIOINTIMENETELMÄNÄ SOSIAALI- JA TERVEYSALAN MONIALAISISSA KOULUTUKSESSA	86
Heikkilä ym. LAADULLINEN TUTKIMUSNÄYTTÖ HOITOSUSOITUKSEN LAADINNASSA	87
Rosqvist ym. VALMISTUMISVAIHEESSA OLEVIEN SAIRAANHOITAOPISKELIJOIDEN OSAAMINEN VITAALIELINTOIMINTOJEN HÄIRIÖIDEN TUNNISTAMISESSA Tieto- ja taitotestin kehittämisen kuvaus sairaanhoitajakoulutuksen loppukokeeksi.....	88
Sessio 14: Perinataalinen hoitotyö	89
Lojander ym. SYNNYTYSTEN TURVALLISUUS SUOMESSA – REKISTERITUTKIMUS POTILASVAHINKOILMOITUKSISTA VUOSILTA 2012-2022.....	90
Lojander ym. SYNNYTYSSAIRAALAN HOIDON LAADUN YHTEYS TÄYSIMETYKSEN TOTEUTUMISEEN.....	91
Haaranen. IMEVÄIS- JA LAPSIKUOLLEISUUS LASTENNEUVOLAN DISKURSSINA SUOMALAISISSA SANOMALEHDISSÄ.....	92
Kukko ym. SUOMALAISEN SYNNYTTÄJÄN LATENSSIVAIHE.....	93
Talja ym. RASKAANA OLEVIEN JA PIKKUVAUVOJEN ÄITIEN YKSINÄISYYS JA SIIHEN YHTEYDESSÄ OLEVAT TEKIJÄT	94
Sessio 15: Teknologia hoitotyössä	95
Metsäranta. DIGITEKNOLOGIAT NUORTEN MIELENTERVEYDEN TUKENA	96
Tuominen ym. DIGIOSAAMISEN KEHITTÄMISTARPEITA SYÖPÄHOITOTYÖSSÄ.....	97
Nyholm ym. LÄKEMEDELSSÄKERHET VID ANVÄNDNING AV SOCIALA ROBOTAR FÖR RÅDGIVNING MED KUNDER PÅ APOTEK UR FINLÄNDSKA MYNDIGHETERS OCH BRANSCHORGANISATIONERS PERSPEKTIV.....	98
Kukkohovi ym. YETITABLETILLA® PELAAMISEN VAIKUTUKSET IKÄÄNTYNEIDEN LAAJA-ALAISEEN TOIMINTAKYKYYN JA FYYSISEEN SEKÄ SOSIAALISEEN AKTIIVISUUTEEN PALVELUKOTIYMPÄRISTÖSSÄ: KVASIKOKEELLISEN INTERVENTIOTUTKIMUKSEN PROTOKOLLA	99
Kaihlanen ym. PATIENTS’ EXPERIENCES OF HEALTHCARE PROFESSIONALS’ COMPETENCE IN DIGITAL COUNSELLING IN HEALTHCARE SETTINGS – A QUALITATIVE SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW	100

Sessio 16: Palliatiivinen hoitotyö	101
Heino ym. SAIRAAHOITAJIEN TOIMINTA PALLIATIIVISESSA SEDAATIOSSA PALLIATIIVISILLA VUODEOSASTOILLA.....	102
Aho ym. NÄYTTÖÖN PERUSTUVAT SUOSITUKSET PALLIATIIVISESSA HOIDOSSA JA SAATTOHOIDOSSA OLEVAN POTILAAN LÄHEISTEN TUKEMISEEN	103
Kesonen ym. MONIAMMATILLINEN OSAAMINEN PALLIATIIVISESSA HOIDOSSA.....	104
Kuusisto ym. POTILAIEN JA PERHEEN LOPPUELÄMÄN TOIVEITA KOSKEVIEN TIETOJEN KIRJAAMINEN JA SIIRTYMINEN PALLIATIIVISEN HOIDON YKSIKKÖÖN.....	105
Saarinen-Nassar ym. LÄHEISTEN OSALLISTUMISTA PALLIATIIVISEN SAIRAALAHOIDON AIKANA ARVIOIVAN MITTARIN PILOTOINTI	106
Sessio 17: Perhehoitotyö	107
Koskela ym. SATEENKAARIPERHEIDEN ISIEN ELÄMÄÄ – SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS	108
Leppäkoski ym. VANHEMPIEN RAPORTOIMAN JA TERVEYDENHOITAJIEN TUNNISTAMAN VÄKIVALLAN VERTAILU NELIVUOTIAIDEN LASTEN PERHEISSÄ	109
Seppänen ym. PERHEEN SOPEUTUMINEN LAPSEN PITKÄAIKAISSAIRAUTEEN	110
Nieminen ym. PALJON PALVELUJA TARVITSEVIEN LAPSIPERHEIDEN TARPEET JA TUKI PERHEKESKUKSEN PALVELUKOKONAISUUDESSA SUOMESSA	111
Rantanen ym. VANHEMPIEN ONGELMALLISEEN PÄIHTEIDEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT HAITALLISET OLOSUHTEET JA PALVELUTARPEET LAPSIPERHEESSÄ – KOKEMUSASIAINTUNTIIJOIDEN NÄKÖKULMA.....	112
Sessio 18: Hoitajan osaaminen 2.....	113
Lindfors ym. HYPOTEETTINEN PEREHDYTYSMALLI HOITAJAN AMMATILLISEN PÄTEVYYDEN KEHITTÄMISEN TUKENA.....	114
Linnanajoki ym. HOITOTYÖN LAAJAVASTUUSTEN TOIMEKUVIEN KOULUTUKSEN JA TYÖNKUVIEN TYÖELÄMÄRELEVANSSI	115
Linnavuori ym. AIVOSÄHKÖKÄYRÄTUTKIMUKSEN TOTEUTTAMISEEN TARVITTAVA OSAAMINEN JA SEN ARVIOINTI - KIRJALLISUUSKATSAUS.....	116
Fagerström. THE THEORETICAL FOUNDATION OF THE CARING ADVANCED PRACTICE NURSING MODEL	117
Salminen ym. YHTEISET SUOSITUKSET HOITOTYÖN OPETTAJAN KOULUTUKSELLE JA OSAAMISELLE EUROOPASSA.....	118
Sessio 19: Johtaminen terveysalalla 2	119
Mäntynen ym. TYÖSUHTEIDEN JA TYÖN MERKITYS TERVEYTEEN JA TYÖHYVINVOINTIIN SAIRAAHOITAJIEN KOKEMANA.....	120
Härkänen ym. EMOTIONAALISEN TUEN VAIKUTUS SAIRAAHOITAJIEN JA MUIDEN TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISTEN SELVIYTYMISEEN COVID-19 JA MUISTA SARS-COV PANDEMIOISTA – SYSTEMAATTINEN KATSAUS	121
Hyvämäki ym. GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN TULEVAISUUDEN OSAAMISTARPEET ESIHENKILÖIDEN NÄKÖKULMASTA.....	122
Wiisak ym. VÄÄRINKÄYTÖSTEN PALJASTAMISEN PÄÄTTELYMALLI TERVEYDENHUOLLOSSA .	123

von Gerich ym. HOITOTYÖN INTERVENTIOIDEN KUSTANNUSTEN TUNNISTAMINEN SAIRAANHOIDOSSA – INTERGRATIIVINEN KIRJALLISUUSKATSAUS.....	124
Sessio 20: Tutkimusmenetelmät 4.....	125
Långstedt ym. VALIDATION OF THE FINNISH HEALTH IMPROVEMENT PROFILE (HIP-F) WITH PATIENTS WITH SEVERE MENTAL ILLNESS	126
Petäjä ym. JÄLKIHUOLTOPALVELUITA SAAVAN NUOREN RISKIKÄYTTÄYTYMINEN- RETROSPEKTIIVINEN DOKUMENTTIANALYYSI RISKIKÄYTTÄYTYMISEN MUODOISTA, ESIINTYVYYDESTÄ JA YHTEYDESSÄ OLEVISTA TEKIJÖISTÄ	127
Pramila-Savukoski ym. TERVEYSTIETEIDEN GENEERISEN OSAAMISEN MITTARIN (HEALTHGENERICCOM) KEHITTÄMINEN JA PSYKOMETRINEN TESTAUS- POIKKILEIKKAUSTUTKIMUS	128
Tuominen ym. INTERVENTION MAPPING POTILAAN OMIA VOIMAVAROJA TUKEVAN OHJAUSINTERVENTION SUUNNITTELUSSA.....	129
Strandell-Laine ym. OPETTAJAN ROOLI SOSIAALI- JA TERVEYSALAN HARJOITTELUSSA – LAATUKSELYN TULOKSIA JA MITTARIN PSYKOMETRINEN TESTAUS	130
Sessio 21: Iäkkäiden hoitotyö 2	131
Pesonen ym. GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN TULEVAISUUDEN OSAAMISTARPEET IÄKKÄIDEN JA HEIDÄN LÄHEISTENSÄ NÄKÖKULMASTA.....	132
Salminen-Tuomaala ym. IKÄÄNTYNEIDEN KALTOINKOHTELUN TUNNISTAMINEN PÄIVYSTYSPOLIKLINIKALLA.....	133
Kiljunen ym. OMAVALVONNAN TOIMEENPANON HAASTEITA IÄKKÄIDEN ASUMISPALVELUYKSIKÖISSÄ	134
Palonen ym. PERHEEN TUEN YHTEYS KOTONA ASUVIEN IÄKKÄIDEN KAATUMISIIN	135
Launonen ym. IKÄÄNTYNEIDEN SYÖPÄÄ SAIRASTAVIEN JA HEIDÄN PERHEENJÄSENIENSÄ KOKEMUKSIA HOIDON LAADUSTA SAIRAALASSA.....	136
Sessio 22: Osaamisen kehittyminen terveysalan koulutuksessa 2.....	137
Heikkilä ym. HOITOTIETEEN OPISKELIJOIDEN TUTKIMUSTIEDON KÄYTÖN OSAAMINEN MAISTERIOPINTOJENSA ALUSSA JA LOPUSSA.....	138
Piispanen ym. SAIRAANHOITAJAOPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA VUOROVAIKUTUKSESTA YHDESSÄ PELATTAVASSA VIRTUAALITODELLISUUSSIMULAATIOSSA	139
Salin ym. SAIRAANHOITAJAOPISKELIJOIDEN KUVAUS VANHUSTYÖSSÄ TARVITSEMASTAAN OSAAMISESTA JA GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN OPETUKSESTA	140
Saarinen ym. KOULUTUSINTERVENTION VAIKUTUKSET AMMATTILAISTEN JA OPISKELIJOIDEN DIGIHYVINVOINTIOSAAMISEEN	141
Sessio 23: Interventiot hoitotyössä.....	142
Kerimaa ym. MOBIILISOVELLUSINTERVENTION VAIKUTTAVUUS LEIKKI-ikäisten lasten vanhempien päiväkirurgiaan valmistamisessa: SATUNNAISTETTU KONTROLLOITU TUTKIMUS.....	143
Virtanen ym. VIDEOVÄLITTEINEN OPETUSMENETELMÄ - LUPAAVA VÄLINE POTILASOHJAUksen oppimiseen hoitotyön koulutuksessa.....	144
Saarikko ym. SLIM-INTERVENTIO YLIPAINOISTEN ODOTTAJIEN PAINONHALLINNAN TUKENA - KVASIKOKEELLINEN TUTKIMUS	145

Väänänen ym. VAUVAN KOLIIKKI - VANHEMPIEN KOKEMUKSIA KOSKETUSTA HYÖDYNTÄVISTÄ HOIDOISTA	146
Grommi ym. KIPUKOULUTUSINTERVENTIOIDEN VAIKUTUS SAIRAANHOITAJIEN KIVUNHOITOON: SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS JA META-ANALYYSI	147
Sessio 24: Laadukas hoitotyö	148
Shah ym. IMPROVING BREAST CANCER SCREENING ATTENDANCE OF IMMIGRANT WOMEN: AN INTEGRATIVE REVIEW	149
Nurmi ym. TULEHDUKSELLISTEN SUOLISTOSAIRAUKSIEN HOITOTYÖN LAATU SUOMESSA..	150
Lantta ym. ASENNE RATKAISEE? KYSELYTUTKIMUS PSYKIATRISTEN HOITAJIEN NÄKEMYKSISTÄ VÄKIVALLAN RISKINARVIOINTIA KOHTAAN.....	151
Numminen ym. KATSAUS SAIRAANHOITAJIEN EETTISTEN OHJEIDEN MERKITYKSESTÄ - ESIMERKKINÄ AMERIKAN SAIRAANHOITAJALIITON OHJEET	152
Himanen. HYVÄ POTILASKOKEMUS MUODOSTUU ONNISTUNEISSA KOHTAAMISTILANTEISSA	153
Posterisitykset: Tiistai.....	154
Posterisitykset: Keskiviikko.....	214

Sessio 1: Terveysalan koulutus

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 1	Terveysalan koulutus	Lotta Jämiä	Duetto 2 (180)
11.00–11.15	Jämiä ym. TERVEYSTIEDON OPETTAJILTA VAADITTAVAT SEKSUAALITERVEYSKASVATUKSEN TIEDOT: LAADULLINEN KUNNATUTKIMUS		
11.15–11.30	Jämsä ym. SOSIAALI-, TERVEYSALAN JA TERVEYSTIETEIDEN OPETTAJIEN HYBRIDIOPETUSOSAAMINEN		
11.30–11.45	Saaranen ym. SOSIAALI- JA TERVEYSALAN OPETTAJIEN TYÖHYVINVOINTI VUOSINA 2020 JA 2023		
11.45–12.00	Repo Jamal ym. TOIMINNALLISESTI KAKSIKIELINEN KORKEAKOULUTUS TERVEYSALAN TYÖVOIMAPULAA RATKAISEMASSA		
12.00–12.15	Pienimaa ym. TUNNEÄLY-TESTIN KEHITTÄMINEN SOSIAALI- JA TERVEYSALAN KANSALLISEEN VALINTAKOKEESEEN AMMATTIKORKEAKOULUISSA		

Jämiä ym. TERVEYSTIEDON OPETTAJILTA VAADITTAVAT
SEKSUAALITERVEYSKASVATUKSEN TIEDOT: LAADULLINEN KUVAILEVA TUTKIMUS

***Jämiä, Lotta**, TtM, väitöskirjatutkija, hoitotiede, Tampereen yliopisto; **Haavisto, Elina**, professori, hoitotiede, Tampereen yliopisto; sivutoiminen ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue; **Kylmä, Jari**, professori (tenure track), hoitotiede, Tampereen yliopisto*

Tausta ja tarkoitus: Seksuaaliterveys on merkityksellinen osa nuorten hyvinvointia. Koulujen seksuaaliterveyskasvatus on yksi tärkeimmistä seksuaaliterveyteen liittyvän luotettavan tiedon lähteistä nuorille. Kouluissa terveystiedon opettajalla on suuri rooli seksuaaliterveyskasvatuksessa. Terveystiedon opettajan omat seksuaaliterveyskasvatuksen tiedot ovat merkittäviä sen kannalta, kuinka laadukasta seksuaaliterveyskasvatusta nuoret saavat. Jotta nuorten seksuaaliterveyskasvatus olisi kokonaisvaltaista, terveystiedon opettajien osaamisesta tarvitaan lisää tietoa. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata terveystiedon opettajilta vaadittavia seksuaaliterveyskasvatuksen tietoja.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin laadullisena kuvailevana tutkimuksena. Tutkimukseen osallistui terveystiedon opettajia (n = 15), jotka työskentelivät peruskoulun vuosiluokilla 7–9 tai lukioissa. Tutkimuksen aineisto kerättiin puolistrukturoiduilla yksilöhaastatteluilla ja Forms- kyselyillä. Haastatteluiden ja kyselyiden teemat perustuivat aikaisempaan kirjallisuuteen aiheesta. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Terveystiedon opettajilta vaadittavat seksuaaliterveyskasvatuksen tiedot olivat: I) nuorten seksuaaliterveyden monimuotoisuus, II) nuorten elimistön toiminta, III) nuorten seksuaaliterveyttä heikentävät tekijät, IV) nuorten seksuaaliterveyttä edistävät tekijät ja V) pedagogiset tiedot.

Päätelmät: Tuloksissa korostui seksuaaliterveyskasvatuksen eri aihesisällöt, ja pedagogiset tiedot olivat pienemmässä roolissa. Tulokset mukailivat osittain seksuaalikasvattajilta vaadittavia tietoja. Tutkimuksen tulokset kertovat siitä, että terveystiedon opettajan tulisi hallita hyvin laajat ja moninaiset seksuaaliterveyskasvatuksen tiedot. Tulokset tuovat arvokasta uutta tietoa, jota voidaan käyttää terveystiedon opettajien tutkinto- ja täydennyskoulutusten kehittämisessä. Jatkossa tulisi tarkastella, mitä seksuaaliterveyskasvatuksen tietoja terveystiedon opettajilla jo on ja mitkä osat vaativat vielä lisäkoulutusta. Lisäksi terveystiedon opettajien seksuaaliterveyskasvatuksen tietojen arviointiin soveltuvan mittarin kehittäminen on tärkeää, jotta osaamista olisi jatkossa mahdollista arvioida.

Jämsä ym. SOSIAALI-, TERVEYSALAN JA TERVEYSTIETEIDEN OPETTAJIEN HYBRIDIOPETUSOSAAMINEN

Jämsä, Riina, TtM, osaamiskoordinaattori, Pohde; **Pramila-Savukoski, Sari**, TtM, väitöskirjatutkija, Oulun yliopisto; **Kuivila, Heli-Maria**, TtM, yliopisto-opettaja, Oulun yliopisto; **Jokinen, Henna**, TtM-opiskelija, Oulun yliopisto; **Juntunen, Jonna**, TtM, Yliopisto-opettaja, Oulun yliopisto; **Koskimäki, Minna**, TtT, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto; **Törmänen, Tiina**, KT, Postdoc-tutkija, Oulun yliopisto; **Mikkonen, Kristina**, TtT, Professori, Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Terveysalan koulutuksessa korkeakouluopettajien tehtävissä vaaditaan digitaalisten oppimisympäristöjen hallintaa, mikä on tunnistettu yhdeksi kehittämisalueeksi. Lisäksi viime vuosina digitaalisia oppimisympäristöjä hyödyntävä opetusmenetelmä, hybridiopetus, on noussut ajankohtaiseksi. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata ja selittää, millaista hybridiopetusosaamista sosiaali-, terveys- ja terveystieteiden opettajilla on ja millaiset tekijät vaikuttavat osaamiseen.

Menetelmät: Aineisto kerättiin kansallisesti sähköisellä HybridEduCom-mittarilla (Likert-asteikko 1-5) sosiaali-, terveys- ja terveystieteiden opettajilta (N=1689) vuoden 2022 elokuun ja marraskuun välisenä aikana. Vastausprosentti oli 12 % (n=206). Aineisto analysoitiin tilastollisilla menetelmillä, jolloin muodostettiin klustereiden avulla kolme osaamisprofiilia. Logistisen regressioanalyysin avulla tunnistettiin opettajien taustatekijöiden vaikutuksia hybridiopetusosaamiseen.

Tulokset: Opettajat arvioivat hybridiopetuksessa parhaimmaksi vuorovaikutusosaamisen (3.15) ja huonoimmaksi digitaalinen osaamisen (2.78). Aineistosta muodostettiin kolme eri osaamisprofiilia A (31,1 %), B (42,2 %) ja C (26,7 %), jotka erosivat toisistaan tilastollisesti merkitsevästi ($p < 0,001$). Profiili A osoitti edistynyttä tasoa, profiili B hyvää tasoa ja profiili C aloittelevaa tasoa. Hybridiopetuksen suunnittelu ja resurssointi osaaminen oli parempaa opettajilla, joilla oli pidempi työkokemus sosiaali- ja terveysalalta sekä yli 30 oppitunnin kokemus hybridiopetuksesta kahden viime vuoden ajalta.

Päätelmät: Opettajat tarvitsevat eniten tukea hybridikoulutuksen digitaalisessa ja eettisessä osaamisessa. Hybridiopetuksen toteuttaminen terveysalan koulutuksessa edellyttää kannustavaa kulttuuria, opetusteknologian saatavuutta ja opettajien täydennyskoulutusta. Opetuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen tarvitaan uusia pedagogisia menetelmiä, jotta opettajat voivat hallita samanaikaisesti lähi- ja etäopetusryhmät.

Saaranen, Terhi, TtT, Professori, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Vauhkonen, Anneli**, TtM, väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Salminen, Leena**, TtT, Professori, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos, Sivutoiminen ylihoitaja, TYKS; **Rinne, Jenni**, TtM, tohtorikoulutettava, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Kähkönen, Outi**, TtT, yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Sosiaali- ja terveysalan opettajien henkilökohtainen ja työyhteisön työhyvinvointi edellyttää, että voimavarat ja kuormitustekijät ovat tasapainossa suhteessa työn vaatimuksiin. Työ koetaan merkitykselliseksi, mutta kuormitusta aiheuttavat esimerkiksi korkeat työn vaatimukset, kuten liiallinen työmäärä, korkea viikkotuntimäärä ja töiden ruuhkautuminen. Lisäksi kuormitusta aiheuttavat työn ja vapaa-ajan epätasapaino sekä opettajien kokema epätasa-arvoinen kohtelu. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvata sosiaali- ja terveysalan opettajien itsearvioimaa työhyvinvointia vuosina 2020 ja 2023.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin kahtena kansallisena poikkileikkaustutkimuksena ja aineisto kerättiin sosiaali- ja terveysalan opettajilta työhyvinvointi -indeksikyselyllä syksyllä vuonna 2020 (n=552) ja syksyllä 2023 (n=367). Kysely sisälsi monivalintakysymyksiä taustamuuttujista ja väittämiä työhyvinvoinnista ja työhyvinvointia ylläpitävästä toiminnasta kokonaisuutena sekä työhyvinvoinnin neljästä osa-alueesta; työntekijän voimavarat ja työ, työolot, ammatillinen osaaminen ja työyhteisö. Aineisto analysoitiin kuvailevilla- ja monimuuttujamenetelmillä.

Tulokset: Sosiaali- ja terveysalan opettajat arvioivat oman työhyvinvointinsa melko hyväksi (keskiarvo yli 3, jatkuva asteikko 0–5, 5 = erittäin hyvä) ja korkeammalle tasolle kuin työyhteisönsä työhyvinvoinnin molemmissa mittauskohdissa. Tyytyväisyys työntekijän tukemaan tyhy-toimintaan jäi melko alhaiseksi molemmissa mittausajankohdissa (keskiarvot alle 3). Vuonna 2020, taustamuuttujista esimerkiksi etätyöllä, opettajien avio- tai avoliitolla ja alaikäisillä lapsilla perheessä oli myönteinen yhteys työhyvinvoinnin kokemukseen. Vuoden 2023 taustamuuttujatulokset esitellään konferenssissa.

Päätelmät: Työnantajien on tärkeää panostaa sosiaali- ja terveysalan opettajien työhyvinvointia ylläpitävään ja edistävään toimintaan työyhteisössä. Jatkossa tarvitaan interventiotutkimusta työhyvinvoinnin kehittämiseksi. Lisäksi tutkimusta tarvitaan esimerkiksi etä- ja monipaikkatyön mahdollisuuksista työhyvinvoinnin edistämisessä.

Repo Jamal ym. TOIMINNALLISESTI KAKSIKIELINEN KORKEAKOULUTUS TERVEYSALAN TYÖVOIMAPULAA RATKAISEMASSA

Repo Jamal, Hanna, TtM, lehtori ja projektipäällikkö, Metropolia Ammattikorkeakoulu; **Vartiainen, Päivi**, FT, erityisasiantuntija, Tampereen ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Suomessa vallitsee terveydenhuollon työvoimapula, jonka yhtenä ratkaisuna on nähty osaajien houkuttelu ulkomailta. Esimerkiksi TEMin arvion mukaan vuoteen 2030 mennessä sotealalle tarvitaan jopa yli 200 000 uutta työntekijää. Ulkomaalaisten kouluttaminen Suomessa voi olla valmiiden sairaanhoitajien suorarekrytointia kestävämpi ratkaisu, koska siinä vältetään päällekkäinen koulutus ja varmistetaan suomen kielen riittävä taito. Toiminnallisesti kaksikielinen sairaanhoitajakoulutus TOKASA-hankkeessa (2021-2024) kehitetään kaksikielistä korkeakoulutusmallia (210 op), jossa suomen opetus integroidaan substanssiopintoihin. Hanketta rahoittaa opetus- ja kulttuuriministeriö osana Talent Boost -ohjelmaa.

Toteutus: Mallin kehittämiseksi toteutetaan toiminnallisesti kaksikielisiä TOKASA-sairaanhoitajakoulutuspilotteja Metropolia Ammattikorkeakoulussa ja Tampereen ammattikorkeakoulussa. Pilotteihin hakevilta opiskelijoilta ei edellytetä suomen kielen taitoa, vaan tarkoituksena on oppia suomen kieli substanssiopintoihin integroituna. Keskeinen osa mallin kehittämistä on arviointitutkimus, johon kuuluu opiskelijoiden, opettajien ja harjoittelunohjaajien haastattelut sekä harjoitteluympäristö opiskelijoiden arvioimana (CALD-mittaus). Kehittämiseen kuuluu myös opetussuunnitelmien ydinainesanalyysi, TOKASA-pilottien opintojaksopalautteet, sidosryhmäwebinaarit ja työelämäpalautteet. Mallin kehittämiseen osallistuu hoitotyön opettajia, S2-opettajia, työelämän edustajia ja tutkijoita.

Tuotos: Kehittämisen tuloksena syntyy toiminnallisesti kaksikielinen korkeakoulutuksen malli, jonka voi ottaa kokonaisuudessaan tai osittain käyttöön millä tahansa korkeakoulutusalueella. Mallin ensimmäinen versio on julkaistu syyskuussa 2023 hankkeen verkkosivuilla, mutta kehittämistyötä jatketaan hankkeen loppuun saakka. Malli koostuu seitsemästä eri osa-alueesta ja niihin liittyvistä suosituksista.

Päätelmät: TOKASA-koulutusmalli vastaa terveydenhuoltoalalla todettuun tarpeeseen: se mahdollistaa ulkomaisille opiskelijoille ammatin vaatiman suomen kielen taidon kehittymisen ja koulutusta vastaavaan työhön pääsyn, eikä sisällä päällekkäistä koulutusta. TOKASA-koulutusmalli voi nopeuttaa valmistuneiden opiskelijoiden siirtymistä työmarkkinoille, sillä kielen ja ammatin opiskelu tapahtuvat yhtäaikaaisesti, eikä aikaa kulu erillisiin suomen kielen opintoihin. Kaksikielinen koulutus tukee opiskelijoiden integroitumista Suomeen ja näin ollen he ovat motivoituneita jäämään Suomeen töihin ulkomaille muuton tai kotimaahan paluun sijaan.

Pienimaa ym. TUNNEÄLY-TESTIN KEHITTÄMINEN SOSIAALI- JA TERVEYSALAN KANSALLISEEN VALINTAKOKEESEEN AMMATTIKORKEAKOULUISSA

Pienimaa, Anne, TtT, Turun yliopisto; **Talman, Kirsi**, post doc-tutkija, Turun yliopisto; **Hupli, Maija**, THT, Turun yliopisto; **Vierula, Jonna**, TtT, Laurea ammattikorkeakoulu, **Laakkonen, Eero**, erikoistutkija, Turun yliopisto; **Haavisto, Elina**, professori, Tampereen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Sosiaali- ja terveystieteiden (SOTE-alan) opiskelijoiden ensimmäinen käytännön harjoittelu on hyvin varhaisessa vaiheessa opintoja. Tämän vuoksi opiskelijat kohtaavat jo opintojen alkuvaiheessa tunnekuormittavia tilanteita. Tunneällyn on osoitettu parantavan opiskelijoiden opintomenestystä ja suoriutumista käytännön harjoittelussa. Tunneällyn arviointi tarkoituksenmukaisella ja validilla testillä voi auttaa ammattikorkeakouluja valitsemaan hakijoita, joilla on riittävät taidot menestyä opinnoissaan ja valmistua tavoiteajassa. Olemassa olevia tunneällymittareita ei voida käyttää valtakunnallisessa valintakokeessa, minkä vuoksi kehitettiin uusi tunneällytesti SOTE-alan ammattikorkeakoulujen valtakunnalliseen opiskelijavalintaan.

Menetelmät: Tunneällytestin (EMI-T) kehittäminen perustui systemaattisen kirjallisuuskatsaukseen (n=26) ja fokusryhmähaastatteluihin (n=5). Systemaattisen katsauksen ja fokusryhmähaastattelujen tulosten mukaan tunneälly koostuu seitsemästä osa-alueesta: tunteiden tunnistaminen, tunteiden ymmärtäminen, tunteiden hyväksyntä, tunteiden hallinta, tunteiden ilmaiseminen, tunteiden hyödyntäminen ja sosiaalinen tunnetietoisuus. Kehitetyn tunneällytestin sisältövaliditeettia arvioitiin strukturoidulla kyselylomakkeella asiantuntijajaneleilta (n=3) ja alustava psykometrinen testaus toteutettiin kahdella pilottitutkimuksella osallistujina ensimmäisen vuoden sote-alan opiskelijat (pilotti 1: n=346; pilotti 2: n=205). Analyysimenetelminä käytettiin sisällön analyysiä, tehtäväkohtaista luotettavuusindeksiä, kuvailevia menetelmiä, Pearsonin korrelaatiokerrointa sekä osiovasteanalyysiä hyödyntäen TestGardener ohjelmaa.

Tulokset: EMI-T sisälsi 20 tehtävää, jotka arvioivat neljää tunneällyn osa-aluetta: tunteiden tunnistamista ja ymmärtämistä (8 tehtävää), tunteiden hyväksymistä (4 tehtävää), tunteiden hallintaa (4 tehtävää) sekä sosiaalista tunnetietoisuutta (4 tehtävää). Korrelaation tulokset tukivat testin teoreettista rakennetta. Osiovasteanalyysin tulosten mukaan testin tehtävät olivat pääosin helppoja, mutta yksiselitteisiä. Lisäksi EMI-T:n käyttö opiskelijavalinnassa näyttäisi mahdollistavan oikeudenmukaisen valinnan.

Päätelmät: Tutkimuksessa kehitetty EMI-T osoittautui helpoksi, mutta objektiiviseksi ja kattavaksi testiksi arvioida sote-alan hakijoita. EMI-T:n psykometrisen arvioinnin tuloksia voidaan hyödyntää testin kehittämisessä sekä SOTE-alan opiskelijavalinnan kehittämisessä.

Sessio 2: Nuorten hoitotyö

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 2	Nuorten hoitotyö	Minna Koskimäki	Riffi (50)
11.00–11.15	Wiens ym. INSIGHTS INTO ADOLESCENT GIRLS' SOCIAL MOTIVATIONS TO SPEND TIME IN NATURE		
11.15–11.30	Nyman ym. MINÄPYSTYVYYTTÄ TUKEVAN DIGITAALISEN PELI-INTERVENTION VAIKUTTAVUUS VARHAISNUORTEN TUPAKOIMATTOMUUDEN EDISTÄMISESSÄ		
11.30–11.45	Mishina ym. KEHONKUVAN JA SYÖMISKÄYTTÄYTYMISEN ONGELMIEN MUUTOKSET SUOMALAISNUORILLA 20-VUODEN AIKANA		
11.45–12.00	Talja ym. ELÄMÄNTAPAHTUMAT, PERHETEKIJÄT JA ITSEARVIOITU MASENNUSOIREILU 10–12-VUOTIAILLA LAPSILLA		
12.00–12.15	Korzhina ym. PROFESSIONAL YOUTH WORKER'S VIEWS ON INVOLUNTARY LONELINESS AND IT'S ALLEVIATION AMONG ADOLESCENTS AND YOUNG ADULTS		

Sisällysluettelo

Wiens ym. INSIGHTS INTO ADOLESCENT GIRLS' SOCIAL MOTIVATIONS TO SPEND TIME IN NATURE

Wiens Varpu, TtT, post doc -tutkija, Oulun yliopisto; *Helvi Kyngäs*, TtT, emeritaprofessori, Oulun yliopisto; *Tarja Pölkki*, TtT, professori, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto

Background:

We know that adolescent girls in particular experience significant stress and anxiety. According to previous studies, the natural environment can positively influence adolescent girls' well-being. However, more information is needed on what motivates young girls to spend time in nature.

Aim

The aim of this study was to describe what motivates adolescent girls in the Arctic to spend time in nature.

Methods

The participants were adolescent girls aged 13 - 16 years old living in the province of Finnish Lapland. A secondary analysis of qualitative data included three preexisting data: writings (n=117), personal interviews (n=19) and focus group interviews (n=17). This study provided an opportunity for a deeper understanding of adolescent girls' motivations to spend in nature and to discover previously unreported results.

Results

Based on young girls' experiences the social relationships were an important part of well-being. Social aspects such as spending time in nature and sharing experiences with friends, but also social connections felt with animals motivated girls to spend time in nature. Activities such as skiing or skating also had a social dimension. However, trying weather conditions like cold air, severe frosts, or annoying insects, were perceived restrictive and reduced motivation.

Conclusions

Motivation can be affected by social influences and perceived societal norms, therefore a society that motivates young girls to spend time in nature has a key role. Aspects of environmental well-being should be taken into consideration as part of health promotion programs for adolescent girls.

Nyman ym. MINÄPYSTYVYYTTÄ TUKEVAN DIGITAALISEN PELI-INTERVENTION VAIKUTTAVUUS VARHAISNUORTEN TUPAKOIMATTOMUUDEN EDISTÄMISESSÄ

Nyman, Johanna, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto; Salanterä, Sanna, professori, Turun yliopisto; Pasanen, Miko, tilastotieteilijä, Turun yliopisto; Parisod, Heidi, post doc -tutkija Turun yliopisto / tutkimusjohtaja, Hoitotyön tutkimussäätiö

Tausta ja tarkoitus: Tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö aiheuttaa merkittävän uhan nuorten terveydelle sen välittömien ja pitkäaikaisten terveyshaittojen vuoksi. Kieltäytymiseen liittyvän minäpystyvyyden on tunnistettu tukevan nuorten tupakoimattomuutta. Viime vuosina nuorten tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön väheneminen on pysähtynyt ja jopa kääntynyt kasvuun. Tämä korostaa tarvetta nuorten tupakka- ja nikotiinituotteiden ennaltaehkäisylle, johon digitaaliset peli-interventiot tarjoavat lupaavia ja nuoriin vetoavia työkaluja. Tämän tutkimuksen tavoitteena oli arvioida kehitetyn minäpystyvyyttä tukevan digitaalisen peli-intervention vaikuttavuutta 10–13-vuotiaiden varhaisnuorten keskuudessa.

Menetelmät: Tässä ryvästetyssä satunnaistetussa kontrolloidussa tutkimuksessa aineisto kerättiin yhdeksän suomalaisen kunnan yhteensä 15 peruskoulusta. Tutkimukseen osallistuvat varhaisnuoret (n = 781) jaettiin satunnaisesti koe- ja verrokkiryhmiin. Aineisto kerättiin kyselylomakkeilla, joissa kartoitettiin varhaisnuorten tupakasta kieltäytymiseen liittyvää minäpystyvyyttä ja sen lähteitä sekä motivaatiota olla käyttämättä tupakkaa ja nuuskaa kolmena mittausajankohtana: alkumittaus, intervention jälkeen (kahden viikon kohdalla) ja kolmen kuukauden seuranta. Aineisto analysoitiin tilastollisilla analyysimenetelmillä käyttäen lineaarista sekamallia ja Wilcoxonin järjestysperusteista testiä ryvästetylle aineistolle.

Tulokset: Kun koeryhmän tuloksia verrattiin verrokkiryhmän tuloksiin, koeryhmällä havaittiin myönteisiä muutoksia tupakasta ja nuuskasta kieltäytymiseen liittyvän minäpystyvyyden lähteissä intervention jälkeen, ja nuuskasta kieltäytymisen osalta kolmen kuukauden seurannassa. Lisäksi kolmen kuukauden seurannassa 12-vuotiaiden osalta koeryhmällä havaittiin myönteisiä muutoksia tupakasta kieltäytymiseen liittyvässä minäpystyvyydessä verrattuna verrokkiryhmään. Vastaavia muutoksia havaittiin myös varhaisnuorilla, joilla oli tupakoiva kaveri tai tupakoiva vanhempi.

Päätelmät: Tutkimuksessa saatiin lupaavia tuloksia digitaalisen peli-intervention käytöstä varhaisnuorten tupakasta kieltäytymiseen liittyvän minäpystyvyyden tukemisessa ja siten tupakka- ja nikotiinituotteiden ennaltaehkäisyssä. Tulokset tukevat intervention käyttöönottoa kouluissa. Sen tueksi suositellaan lisätutkimusta intervention kestosta ja pitkäaikaisista vaikutuksista.

Mishina ym. KEHONKUVAN JA SYÖMISKÄYTTÄYTYMISEN ONGELMIEN MUUTOKSET SUOMALAISNUORILLA 20-VUODEN AIKANA

Mishina, Kaisa, erikoistutkija, Lastenpsykiatrian tutkimuskeskus, Turun yliopisto; **Kronström, Kim**, nuorisopsykiatrian erikoislääkäri, dosentti, Nuorisopsykiatria, Turun yliopisto; **Heinonen, Emmi**, statistikko, Lastenpsykiatrian tutkimuskeskus, Turun yliopisto; **Sourander, Andre**, lastenpsykiatrian erikoislääkäri, professori, Lastenpsykiatrian tutkimuskeskus, Turun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Kehonkuvalla on merkittävä rooli nuorten terveydelle ja kehittymiselle. Ongelmat kehonkuvassa ja syömisessä voivat kroonistua ja jatkua aina aikuisuuteen saakka. Pitkittyneinä nämä ongelmat voivat huonontaa fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista toimintakykyä sekä elämänlaatua. Tämän time-trend tutkimuksen tarkoituksena on arvioida ajallisia muutoksia nuorten kehonkuvassa ja syömiseen liittyvissä ongelmissa heidän itsensä raporttoimina.

Menetelmät: Kyselytutkimus kahden suomalaiskaupungin yläkouluissa 13-16-vuotiaille nuorille (N=6660) vuosina 1998 (N=1458), 2008 (N=2044), 2014 (N=1809), ja 2018 (N=1349). Tutkimukset toistettiin mahdollisimman samankaltaisina kunakin vuonna. Kehonkuvan ja syömisessä ongelmia arvioitiin instrumentilla, joka pohjautui DSM-IV kriteeristöön.

Tulokset: Laihduttaminen ja pelko lihomisesta väheni tytöillä vuosien 1998 ja 2018 välillä. Lisäksi tyttöjen tyytymättömyys omaan kehoonsa ja toiveet laihemmaksi tulemisesta vähenivät. Ahmimiskäyttäytyminen väheni sekä tytöillä että pojilla, mutta oksentamisessa ei havaittu muutoksia. Niiden tyttöjen määrä, jotka kuuluivat eniten oireilevaan ryhmään, väheni vuodesta 1998 vuoteen 2018.

Päätelmät: Ongelmat kehonkuvassa ja häiriintynyt syömiskäyttäytyminen ovat vähentyneet tytöillä viimeisen 20-vuoden aikana. Poikien tilanne on ollut vastaavalla aikavälillä melko tasainen. Huolimatta myönteisistä muutoksista tyttöjen kohdalla, ongelmat kehonkuvassa ja syömiskäyttäytymisessä ovat kuitenkin tyypillisiä ja tytöillä on edelleen merkittävästi enemmän ongelmia kuin pojilla.

Talja ym. ELÄMÄNTAPAHTUMAT, PERHETEKIJÄT JA ITSEARVIOITU MASENNUSOIREILU 10–12-VUOTIAILLA LAPSILLA

Talja, Tiina, TtT, HUS Psykiatria, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; **Rantanen, Anja**, dosentti, TtT, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; **Koivisto, Anna-Maija**, FM, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; **Joronen, Katja**, professori, TtT, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Kansainvälisen tutkimusnäytön perusteella 20 %–30 % alle 12-vuotiaista lapsista raportoi masennusoireista. Monet erilaiset tekijät voivat altistaa lasta masennusoireilulle ja masennusoireilun on todettu aiheuttavan monia negatiivisia kehityskulkuja lapsen elämään. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata ja selittää, miten lapsen kokemat elämäntapahtumat ja perhetekijät ovat yhteydessä lapsen itsearvioituun masennusoireiluun.

Menetelmät: Tutkimuksen aineistona käytettiin vuonna 2017 kerättyä valtakunnallisen Kouluterveyskyselyn 2017 kahta aineistoa, perusopetuksen 4. ja 5. luokan oppilaiden (n=95725) sekä heidän huoltajiensa vastauksia (n=33726). Aineisto analysoitiin lapsi-huoltaja-pareina (n=32181). Lasten masennusoireilun ja selittävien muuttujien välisiä yhteyksiä selvitettiin ristiintaulukoinnilla ja logistisella regressioanalyysillä. Lasten masennusoireiluun yhteydessä olevista elämäntapahtumista ja perhetekijöistä muodostettiin alustavat mediaatiomallit 1 ja 2, joiden avulla tutkittiin muuttujien välisiä suoria ja epäsuoria yhteyksiä lasten masennusoireiluun.

Tulokset: Lasten masennusoireiluun olivat yhteydessä muu kuin ydinperherakenne, lapsen ulkomaalainen syntyperä ja perheen kohtalainen tai sitä huonompi taloudellinen tilanne, muu kuin erittäin hyvä lapsen itsearvioitu terveys, vanhemman masennusoireet, vaikeudet vuorovaikutuksessa lapsen ja vanhemman välillä ja elämäntapahtumien kasautuminen, kun muuttujia tarkasteltiin yksittäin. Kun muuttujien yhteyksiä lasten masennusoireiluun tutkittiin yhtä aikaa logistisen regressioanalyysin mallissa, perherakenne, perheen taloudellinen tilanne ja vanhemman masennusoireet eivät olleet enää tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä lasten masennusoireiluun. Alustavissa mediaatiomalleissa 1 ja 2 tutkitut muuttujat olivat yhteydessä lasten masennusoireiluun joko suoraan, mediaattorina toimivan perheen vuorovaikutuksen vaikeuksia kuvaavan vuorovaikutusmuuttujan kautta tai sekä suoraan että mediaattorin kautta.

Päätelmät: Tutkimuksen tulosten perusteella lapsen kokemat elämäntapahtumat, perhetekijät ja sosiodemografiset taustatekijät ovat yhteydessä lasten masennusoireiluun monimutkaisiin mekanismeihin. Alustavien mediaatiomallien mukaan lapsen ja vanhemman välinen vuorovaikutus näyttäisi olevan yksi välittävä tekijä lapsen masennusoireilun ja altistavien tekijöiden välillä.

Korzhina ym. PROFESSIONAL YOUTH WORKER'S VIEWS ON INVOLUNTARY LONELINESS AND IT'S ALLEVIATION AMONG ADOLESCENTS AND YOUNG ADULTS

Korzhina, Yulia, PhD student, Åbo Akademi University; **Hemberg, Jessica**, Senior lecturer, Associate professor in Caring Sciences, PhD, RN, PHN, Åbo Akademi University; **Pia Nyman- Kurkiala**, PhD, docent, Åbo Akademi University.

Background and aim: Involuntary loneliness among adolescents and young adults is a social problem that causes suffering on both the individual and societal levels globally. The aim of this study was to explore professional youth workers' views on involuntary loneliness and its alleviation among adolescents and young adults.

Methods: A qualitative exploratory design based on focus group interviews and one individual interview with professional youth workers

Findings: Three main categories and fourteen subcategories emerged. The main categories were Characteristic features of involuntary loneliness among adolescents and young adults, Risk factors for involuntary loneliness among adolescents and young adults, and Strategies for alleviating or reducing involuntary loneliness among adolescents and young adults.

Conclusion: Involuntary loneliness among adolescents and young adults today has changed form and often exists alongside other mental health issues. Mental health problems, social exclusion, social transition, insecure attachment style, disrupted familial relationships and drug or alcohol addictions were the factors associated with involuntary loneliness on the individual level. Increase in individualistic practices, changes in how people socialize and unreasonably high performance standard were the factors associated with involuntary loneliness on the societal level. Different strategies can be used to reduce or alleviate involuntary loneliness, such as the training of social skills in different environments, finding a unifying social context, increasing knowledge and awareness of the issue, and the structuring of services so that information is clearly presented and accessible. Even adolescents and young adults themselves can choose to actively limit their social media use.

Sessio 3: Johtaminen terveysalalla 1

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 3	Johtaminen terveysalalla 1	Mervi Roos	Duetto 1 (190)
11.00–11.15	Hemberg ym. INTEGRITY LINKS ETHICS AND EFFICIENCY IN NURSING LEADERSHIP – VIEWS OF NURSE LEADERS		
11.15–11.30	Harmoinen. VANHUSTEN HOITOTYÖN AMMATTILAISTEN JOHTAMISODOTUKSIA LÄHIJOHTAMISEEN		
11.30–11.45	Karsikas ym. OSAAMISEN JOHTAMISEN TOTEUTUMINEN SOSIAALI- JA TERVEYSALAN ORGANISAATIOISSA		
11.45–12.00	Östergård ym. HEALTH-CARE LEADERS' AND PROFESSIONALS' EXPERIENCES AND PERCEPTIONS OF COMPASSIONATE LEADERSHIP: A MIXED-METHODS SYSTEMATIC REVIEW		
12.00–12.15	Papinaho ym. ESIHENKILÖIDEN VARHAINEN PUUTTUMINEN HOITOTYÖNTEKIJÖIDEN AMMATILLISEEN TOIMINTAAN		

Hemberg ym. INTEGRITY LINKS ETHICS AND EFFICIENCY IN NURSING LEADERSHIP – VIEWS OF NURSE LEADERS

Hemberg, Jessica, associate professor, PhD, PHN, RN, university lecturer, Åbo Akademi University;
Salmela, Susanne, associate professor, PhD, RN, Director of Nursing Research and Development.
Welfare Services County of Ostrobothnia

Background and aim: Today's healthcare organizations are organized to achieve efficient and effective care and are also focused on good outcomes for the patient. In order to achieve the organization's goals, nurse leaders therefore need to balance leadership and management by both leading human relationships and managing the operational processes. Healthcare and care work should also create value for the patient, while leadership is needed to improve care and operational processes. Nurse leaders are thus faced with many demands to manage respectful, dignified and safe care that is also evidence-based, financially stable and sustainable. The aim of this study was to explore nurse leaders' perceptions of the importance of integrity in enhancing nursing leadership that is effective and ethically sustainable.

Methods: A qualitative exploratory design was used with multistage focusgroup interviews as method. 9 nurse leaders participated in the focus group interviews. The interview material was analyzed using qualitative content analysis. Permission for the study was granted by the CEO of nursing care at a hospital in Finland.

Results: The findings revealed one main theme "Integrity links ethics and efficiency" followed by the subthemes "Leading with integrity", "Integrity as a characteristic trait of the nurse leader", "Integrity is shaped by personality, personal growth and work experience", and "Leading with Efficiency".

Conclusions: The study highlights integrity as the key element in enhancing an effective nursing leadership that is ethically sustainable. Future research should focus on exploring integrity in nursing leadership from nurses' views.

Harmoinen. VANHUSTEN HOITOTYÖN AMMATTILAISTEN JOHTAMISODOTUKSIA LÄHIJOHTAMISEEN

Harmoinen, Merja, Tutkimushankkeen johtaja, post doc-tutkija, Tampereen yliopisto

Tausta: Johtamisodotukset kohdistuvat johtajaan, johtamistyöhön ja työyhteisöön ja vaihtelevat iän, sukupolven, työuravaiheen ja johtamistyökäsityksen mukaan. Merkityksellisiä olemassa olevat johtamisodotukset ovat jo työpaikkaan rekrytointivaiheessa, sillä työnhakijat muodostavat käsityksensä työpaikasta ja mahdollisen hakeutumisen työhön työnantajan mainekuvan perusteella.

Menetelmät: Aineisto kerättiin sähköisenä kyselynä vanhusten hoitoa ja hoivaa järjestävissä sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioissa kahdeksalla hyvinvointialueella sekä julkisissa että yksityisissä organisaatioissa. Vanhusten hoitotyötä tekevät ammattilaiset vastasivat Arvostava johtaminen vanhusten hoitotyössä - kyselyn avoimeen kysymykseen, mitä he odottavat johtamiselta vanhusten hoitotyössä. Aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä.

Tulokset: Aineisto pelkistyi ammattitaitoiseen vanhusten hoitotyön lähijohtamiseen, joka käsitti käytännön taitavan johtamisen, arvojohtamisen ja innostavan johtamisen. Käytännön taitavan johtamisen odotukset kohdistuivat lähijohtajan henkilöstön työn johtamiseen, asiakastyön johtamiseen ja laadun johtamiseen. Arvojohtamisessa odotukset kohdistuivat tasa-arvoisuuden johtamiseen ja eettisyyden johtamiseen ja innostavassa johtamisessa arvostuksen, kehityksen ja työilmapiiriin johtamiseen. Johtamisodotuksista kirjoittaneet pitivät lähijohtajan käytännön työn osaamista ja läsnäoloa tärkeänä.

Päätelmät: Ammattilaisten kirjoittamissa johtamisodotuskuvauksissa korostui ammattilaisten toive lähijohtajan saavutettavuudesta ja käytännön vanhusten hoitotyön osaamisesta, minkä perusteella on suositeltavaa lisätä lähijohtajan mahdollisuuksia työskennellä enemmän henkilökunnan keskuudessa. Arvojohtamisessa tasa-arvoisuuden toteutuminen oli edelleen huomiota ja työtä vaativaa hierarkkisuuden vähentäminen mukaan lukien. Eettisyyden johtamisessa odotukset kohdistuivat siihen, kuinka lähijohtaja mahdollistaa henkilökunnalle riittävät resurssit asiakkaista huolehtimiseen ja työntekijöiden vahvistamiseen eettisesti hankalissa tilanteissa. Innostavan johtamisen arvostuksen johtamisessa odotettiin johtajalta työntekijöiden arvostusta, työn kehittämisen edistämistä ja työilmapiiriin edistämistä. Ammattilaiset arvostivat lähijohtajaa, joka mahdollisti itsenäisen työskentelyn. Johtamisodotuskuvauksista välittyi se, että parantamalla vuorovaikutusta lähijohtajan ja vanhustyötä tekevien ammattilaisten kesken käytännön työhön liittyviä johtamisodotuksien kohteina olevia seikkoja voitaisiin kehittää, minkä myötä työntekeksen edellytyksiä ja henkilökunnan työviihtyvyyttä parantaa.

Sisällysluettelo

Karsikas ym. OSAAMISEN JOHTAMISEN TOTEUTUMINEN SOSIAALI- JA TERVEYSALAN ORGANISAATIOISSA

Karsikas Eevi, *TtM, väitöskirjatutkija, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto*; **Meriläinen Merja**, *dosentti, johtajaylihoitaja, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto*; **Koivunen Kirsi**, *TtT, yliopettaja, kehittämisspäälikkö, Oulun ammattikorkeakoulu*; **Tuomikoski Anna-Maria**, *dosentti, arviointiylihoitaja, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto*; **Kanste Outi**, *professori, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto*

Tausta ja tarkoitus: Sosiaali- ja terveysalan organisaatiot ovat kompleksisia kokonaisuuksia, joissa johtamista toteutetaan eri tavalla ja eri painotuksin. Laaja ymmärrys osaamisen johtamisen toteutumisesta näissä organisaatioissa tarjoaa mahdollisuuden parantaa kompleksisten organisaatioiden tuottavuutta. Lisäksi osaamisen johtamisen avulla voidaan tehostaa rajallisten resurssien käyttöä, vahvistaa asianmukaista työn- ja vastuunjakoa sekä parantaa työn koordinoitua. Osaamisen johtamisen ymmärtämisellä ja sen toteuttamisen kehittämisellä organisaatioissa on todettu olevan myönteisiä vaikutuksia sosiaali- ja terveysalan eri osa-alueisiin, kuten johtamiseen, talouteen, potilaiden hoitoon, turvallisuuteen, henkilöstön työtyytyväisyyteen ja organisaatiokulttuuriin.

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla osaamisen johtamisen toteutumista sosiaali- ja terveysalan organisaatioissa johtajien arvioimana.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin poikkileikkaustutkimuksena. Tutkimusaineisto kerättiin Johtajien osaamisen johtamisosaaminen -mittarin (Managers' competence in knowledge management (MCKM)) sähköisellä versiolla helmikuussa ja elokuussa 2022 kuudesta julkisesta sosiaali- ja terveysalan organisaatioista (N=649, n=116). Aineisto analysoitiin kuvailevilla tilastollisilla menetelmillä.

Tulokset: Tulosten mukaan johtajat korostivat riittämätöntä resurssien kohdentamista sekä henkilöstön osaamisen systemaattisen kartoituksen ja arvioinnin puutetta osaamisen johtamisessa. Lisäksi tulokset osoittivat tilastollisesti merkitseviä eroja taustamuuttujien ja eri osaamisen johtamisen osa-alueiden välillä. Johtajien mukaan opiskelijaohjaus oli eniten käytetty menetelmä henkilöstön osaamisen kehittämiseksi ja opintopiiri vähiten käytetty.

Päätelmät: Sosiaali- ja terveysalan organisaatioissa osaamisen johtamisen toteutuminen vaihtelee. Vaihtelun ratkaisemiseksi on suositeltavaa korostaa osaamisen johtamisen tärkeyttä muun muassa keskustelujen kautta ja tarjota säännöllistä koulutusta sekä monipuolisia osaamisen kehittämisen menetelmiä johtajille.

Östergård ym. HEALTH-CARE LEADERS' AND PROFESSIONALS' EXPERIENCES AND PERCEPTIONS OF COMPASSIONATE LEADERSHIP: A MIXED-METHODS SYSTEMATIC REVIEW

Östergård, Kevin, osastonhoitaja, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue; **Suvi Kuha**, yliopisto-opettaja, väitöskirjatutkija, lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, lääketieteellinen tiedekunta, Oulun yliopisto; **Outi Kanste**, professori, lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, lääketieteellinen tiedekunta, Oulun yliopisto

PURPOSE: The purpose of this study is to identify and synthesise the best evidence on health-care leaders' and professionals' experiences and perceptions of compassionate leadership.

METHODS: A mixed-methods systematic review was conducted in accordance with the Joanna Briggs Institute methodology for mixed-methods systematic reviews using a convergent integrated approach. A systematic search was done in January 2023 in PubMed, CINAHL, Scopus, Medica and MedNar databases. The results were reported based on Preferred Reporting Items for Systematic Reviews and Meta-analyses. The data was analysed using thematic analysis.

FINDINGS: Ten studies were included in the review (five qualitative and five quantitative). The thematic analysis identified seven analytical themes as follows: treating professionals as individuals with an empathetic and understanding approach; building a culture for open and safe communication; being there for professionals; giving all-encompassing support; showing the way as a leader and as a strong professional; building circumstances for efficient work and better well-being; and growing into a compassionate leader.

CONCLUSIONS: This review complements the field of research into a softer-skilled and human-centred approach to health-care leadership research by presenting seven core elements that combine leaders' and professionals' experiences and perceptions of compassionate leadership in health care. Compassionate leadership can possibly address human resource-related challenges, such as health-care professionals' burnout, turnover and the lack of patient safety. It should be taken into consideration by health-care leaders, their education and health-care organisations when developing their effectiveness.

Papinaho ym. ESIHENKILÖIDEN VARHAINEN PUUTTUMINEN HOITOTYÖNTEKIJÖIDEN AMMATILLISEEN TOIMINTAAN

Papinaho, Oili, Sh, TtM, väitöskirjatutkija, Lääketieteellinen tiedekunta, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Koulutuskoordinaattori, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue; Häggman-Laitila, Arja, TtT, Professori, Terveystieteiden tiedekunta, Hoitotieteen laitos, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotyön johtaja, Sosiaali- ja terveystieteiden tiedekunta, Helsingin kaupunki; Kangasniemi, Mari, TtT, Professori, Lääketieteellinen tiedekunta, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Hoitotyöntekijöiden ammatillinen toiminta ja työhyvinvointi ovat keskeisiä tekijöitä laadukkaaseen ja turvalliseen potilashoidon toteutuksessa. Aikaisempi tutkimustieto esihenkilöiden varhaisesta puuttumisesta hoitotyöntekijöiden ammattitoimintaan on vähäistä. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata, kenen toimesta varhaisen puuttumisen prosessi on käynnistynyt, millaiseen hoitotyöntekijöiden ammatilliseen toimintaan esihenkilöiden varhainen puuttuminen on kohdistunut ja millaisia keinoja siinä on käytetty.

Menetelmät: Laadullinen dokumenttianalyysi toteutettiin 43 hoitotyöntekijän ja esihenkilön väliseen varhaisen puuttumisen keskustelumuistioon vuosilta 2019–2021 yhdessä suomalaisessa yliopistollisessa sairaalassa. Induktiivinen sisällönanalyysi tuotettiin NVivo analyysiohjelmistoa hyödyntäen.

Tulokset: Esihenkilöiden varhainen puuttuminen käynnistyi hoitotyöntekijöiden ammatilliseen toimintaan liittyvistä huolista, joita olivat ilmaisseet hoitotyöntekijät itse sekä heidän esihenkilönsä ja kollegansa. Kuvaukset huolista (N = 435) kohdistuivat hoitotyöntekijöiden alentuneeseen työhyvinvointiin ja työkykyyn, potilashoidon laiminlyönteihin sekä vaikeuksiin hallita työn edellyttämiä rajoja. Esihenkilöt tukivat ja vahvistivat hoitotyöntekijöiden ammatillista toimintaa, työkykyä ja työssä pysymistä erilaisilla yksilöllisillä työjärjestelyillä. Hoitotyöntekijän ja esihenkilön välinen keskinäinen luottamus ja avoimuus tukivat prosessia, samoin kuin tiivis yhteistyö työterveyshuollon ja muiden tukipalveluiden kanssa.

Päätelmät: Tämä tutkimus tuotti uutta tietoa hoitotyöntekijöiden ammatillisesta toiminnasta, johon esihenkilöiden toimesta on puututtu. Tutkimustietoa voidaan hyödyntää hoitotyön johtamisessa varhaisen puuttumisen keinojen, toteuttamisen ja raportoinnin kehittämisessä. Jatkossa tarvitaan tarkempaa kuvausta siitä, miten varhainen puuttuminen ja tuki vaikuttavat hoitotyöntekijöiden ammatilliseen toimintaan, sekä millaisia vaikutuksia puutteellisella ammattitoiminnalla on potilasturvallisuuteen ja työntekijän työuraan.

Sessio 4: Lähihoitajan työ

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 4	Lähihoitajan työ	Anna Liisa Aho	Aaria (40)
11.00–11.15	Wiisak ym. URANSA ALUSSA OLEVIENT LÄHI- JA SAIRAAHOITAJIEN TYÖHYVINTOINTI IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUISSA – KYSELYTUTKIMUS		
11.15–11.30	Roos ym. LÄHIHOITAJIEN TYÖNKUVA JA TYÖN VETOVOIMATEKIJÄT SOSIAALI- JA TERVEYSALALLA – INTEGRATIIVINEN KIRJALLISUUSKATSAUS		
11.30–11.45	Mankila ym. YLIOPISTOSAIRAALASSA TYÖSKENTELEVIENT LÄHIHOITAJIEN KUVAUKSET NÄYTTÖÖN PERUSTUVASTA TOIMINNASTA: LAADULLINEN TUTKIMUS		
11.45–12.00	Mäntylä ym. HALU TEHDÄ LÄHIHOITAJAN TYÖTÄ		
12.00–12.15	Immonen ym. LÄHIHOITAJIEN TEHTÄVÄNKUVAN LAAJENTAMINEN TRAKEOSTOMIAKANYYYLIEN VAIHTOIHIN HENGITYSHALVAUSPOTILAAN HOITOTYÖSSÄ		

Wiisak ym. URANSA ALUSSA OLEVIENTÄÄ LÄHI- JA SAIRAANHOITAJIEN TYÖHYVINVOINTI IKÄÄNTYNEIDEN PALVELUISSA – KYSELYTUTKIMUS

Wiisak, Johanna, erikoistutkija, TtT, sh, Turun yliopisto; **Leino-Kilpi, Helena**, professori emerita, THT, sh, FAAN, FEANS, MAE, Turun yliopisto; **Salminen, Leena**, professori, TtT, th, Turun yliopisto; **Stolt, Minna**, professori (ma), TtT, jalkaterapeutti (AMK), Turun yliopisto, Satakunnan hyvinvointialue; **Suhonen, Riitta**, professori, TtT, sh, FEANS, MAE, Turun yliopisto; **Suikkala, Arja**, tutkija, TtT, sh, Turun yliopisto, Diakonia-ammattikorkeakoulu; **Koskinen, Sanna**, yliopisto-opettaja, TtT, sh, Turun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Uransa alussa olevien lähi- ja sairaanhoitajien työhyvinvointi on ratkaisevaa korkealaatuisen hoitotyön saavuttamiseksi. Näiden koulutettujen hoitajien työhyvinvointiin erityisesti ikääntyneiden palveluissa on kiinnitettävä huomiota vaativien tehtäväkuvien, aikapaineen, eettisen kuormituksen samoin kuin fyysisesti raskaan hoitotyön ja yhteiskunnallisen aliarvostuksen takia, jotka vaikeuttavat myös rekrytointia ja alalla pysymistä. Tutkimuksen tarkoituksena on analysoida uransa alussa olevien lähi- ja sairaanhoitajien työhyvinvointia ikääntyneiden palveluissa.

Menetelmät: Poikkileikkausasetelmallisen kansallisen kyselytutkimuksen kohderyhmänä on valmistumassa olevat ja korkeintaan kolme vuotta sitten valmistuneet lähi- ja sairaanhoitajat, joilla on työkokemusta ikääntyneiden palveluista (tähän mennessä n=193). Sähköinen aineistonkeruu on käynnissä ja se päättyy keväällä 2024. Kyselylinkkiä on jaettu eri tavoin kohderyhmän tavoittamiseksi.

Uransa alussa olevien lähi- ja sairaanhoitajien työhyvinvointia mitataan Nurses' Well-Being at Work Scale (NWB-scale®; Päätaalo 2018) -mittarilla, jossa 67 väittämää muodostavat 12 työhyvinvoinnin osa-aluetta. Väittämässä on viisiportainen Likert-asteikko (1=ei toteudu lainkaan – 5=toteutuu erittäin hyvin). Lisäksi kysely koostuu urasuunnitelmia ja työhyvinvointiin yhteydessä olevia tekijöitä kartoittavista kysymyksistä. Aineisto analysoidaan tilastollisin menetelmin.

Tulokset: Alustavasti NWB-mittarin yksittäisistä väittämistä heikosti toteutuvat esimerkiksi toisten selän takana puhumisen välttäminen, henkilökunnan riittävä määrä yksikössä ja mahdollisuus uralla etenemiseen. Hyvin toteutuvia ovat esimerkiksi potilaan tyytyväisyys saamaansa hoitoon, työsuhteen jatkuvuus ja huumorintajuinen ilmapiiri työyhteisössä. Esihenkilötyön toteutumista kuvaavien väittämien vastauksissa on paljon vaihtelua. Alle puolella tähän mennessä vastanneista ei ole urasuunnitelmia ikääntyneiden palveluissa työskentelylle. Vastausten hajonta todennäköisyydestä työskennellä ikääntyneiden palveluissa viiden tai kymmenen vuoden kuluttua on suurta.

Päätelmät: Alustavasti voidaan todeta, että uransa alussa olevien lähi- ja sairaanhoitajien työhyvinvoinnissa ikääntyneiden palveluissa on kehittämiskohteita, vaikka työhyvinvointi toteutuukin osittain. Tarvitaan lisätutkimusta uran näköalattomuuden ja urasuunnitelmien epävarmuuden muuttamisen tueksi.

Roos ym. LÄHIHOITAJIEN TYÖNKUVA JA TYÖN VETOVOIMATEKIJÄT SOSIAALI- JA TERVEYSALALLA – INTEGRATIIVINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

Roos, Mia, väitöskirjatutkija, TtM, sh, Itä-Suomen yliopisto, Terveystieteiden tiedekunta, Hoitotieteen laitos; **Kuosmanen, Lauri**, Dosentti, TtT, yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto, Terveystieteiden tiedekunta, Hoitotieteen laitos; **Tevameri, Terhi**, KTT, sh, kehittämisasiantuntija, sote-toimiala, ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus; **Viinikainen, Sari**, TtT, MBA, Johtaja, Tehy ry

Tausta ja tarkoitus: Sosiaali- ja terveysalalla (sote) vallitsee työvoimapula, joka kohdistuu erityisesti ikääntyneiden hoivan palveluihin. Sote-alan työvoiman riittävyyden ja saatavuuden kannalta on tärkeää edistää veto- ja pitovoimaa sekä työoloja lähihoitajien työssä. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata lähihoitajien työtä, työnkuvaa ja uraa sekä työn vetovoimatekijöitä sote-alalla tutkimustiedon valossa.

Tutkimusalueena sote-alan vetovoima on uusi hoitotieteellisessä tutkimuksessa. Vetovoiman kehittäminen vaatii aktiivisia toimenpiteitä ja erityisesti lähihoitajan työhön liittyvää hoitotieteellistä tutkimusta. Lähihoitajia tarvitaan määrällisesti eniten verrattaessa työvoimapulaa suhteessa ammattinimikkeeseen kohdistuvaan kysyntään. Kokemuksia työn vetovoimasta ja vetovoimaan vaikuttavista tekijöistä on tärkeää tutkia sote-henkilöstön riittävyyden turvaamiseksi erityisesti lähihoitajien näkökulmasta hoivapalvelujen turvaamiseksi. Työvoimavajeen ratkaiseminen edellyttää tutkittua tietoa ensisijaisesti lähihoitajien työstä ja työhyvinvoinnista.

Menetelmät: Integratiivinen kirjallisuuskatsaus (Hoitotiede 2022, 34(3), 152–168). Tiedonhaku toteutettiin kansainvälisistä Cinahl (EBSCO)-, Pubmed-, Scopus- tietokannoista sekä kotimaisesta Medic- tietokannasta vuosilta 2015–2021. Aineistolähtöiseen sisällönanalyysiin valittiin 15 tutkimusartikkelia. Tutkimusten laatu arvioitiin Joanna Briggs Instituutin kriteereillä.

Tulokset: Sisällönanalyysin myötä tunnistettiin neljä pääluokkaa lähihoitajien työhön, työnkuvaan ja uraan liittyen. Pääluokat ovat lähihoitajaopiskelijan ja lähihoitajan alalla pysyminen, lähihoitajan rooli ja urakehitys, lähihoitajan työnkuva sekä työtyytyväisyys ja sitoutuminen työhön. Tuloksista ilmenee, että lähihoitajan työhön liittyvästä aikaisemmasta tutkimuksesta tunnistettiin lisäksi sote-alan vetovoimaa edistäviä ja rajoittavia tekijöitä.

Päätelmät: Tulokset osoittavat, että lähihoitajien työn arvostus, joustavat toimintatavat, työnkuvan optimointi ja osallistava kehittäminen ovat vetovoimatekijöitä, jotka edistävät lähihoitajien työn vetovoimaa. Tutkimuksesta saatavaa tietoa voidaan hyödyntää sosiaali- ja terveysalan kehittämisessä erityisesti yksiköissä, joissa suurin osa työntekijöistä on lähihoitajia. Tietoa voidaan hyödyntää sote-palvelujen työn organisoinnissa erityisesti hoivan palveluissa. Tutkimuksesta saatavaa tietoa voidaan hyödyntää alan vetovoiman kartoittamisessa sekä työn houkuttelevuuden edistämiseksi sote-henkilöstön riittävyyden ja saatavuuden turvaamiseksi.

Mankila ym. YLIOPISTOSAIRAALASSA TYÖSKENTELEVIEN LÄHIHOITAJIEN KUVAUKSET NÄYTTÖÖN PERUSTUVASTA TOIMINNASTA: LAADULLINEN TUTKIMUS

Mankila, Johanna, TtM, sairaanhoitaja Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö ja Vatsakeskus, Helsingin yliopistollinen sairaala ja Helsingin yliopisto; **Rajala, Mira**, TtM, yliopisto-opettaja, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö ja MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala, Oulun yliopisto; **Juntunen, Jonna**, TtM, yliopisto-opettaja, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö; **Kääriäinen, Maria**, TtT, professori, varajohtaja, ylihoitaja (sv), Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue ja MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala, Oulun yliopisto; **Kaakinen, Pirjo**, TtT, dosentti, yliopistonlehtori, Oulun yliopisto ja MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala, Oulun yliopisto; **Melender, Hanna-Leena**, TtT, dosentti, arviointiylihoitaja, Oulun yliopisto, HUS-yhtymä, Helsingin yliopistollinen sairaala ja Helsingin yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Lähihoitajien työ on vaativaa, ja he tekevät työssään päätöksiä, joiden tulee perustua parhaaseen näyttöön. Aiempi tutkimus lähihoitajien näyttöön perustuvaan toimintaan on kohdistunut heidän yleisimpiin työssä käyttämiinsä ammatillisiin tiedonlähteisiin sekä näyttöön perustuvan toiminnan osaamiseen heidän itsensä arvioimana ja sen toteutumiseen heidän työssään. Kuitenkin tutkittua tietoa on vähän, ja sitä ei ole lainkaan heidän näkemyksistään näyttöön perustuvaa toimintaa tukevista tekijöistä. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata näyttöön perustuvaa toimintaa yliopistosairaalassa lähihoitajien näkökulmasta.

Menetelmät: Tutkimuksellinen lähestymistapa oli laadullinen. Aineisto kerättiin teemahaastattelemalla yhdessä yliopistosairaalassa työskenteleviä lähihoitajia (n=13) helmi – toukokuun 2022 välisenä aikana. Aineiston analysointimenetelmänä käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysia.

Tulokset: Lähihoitajat kuvasivat ammatillisen tiedon lähteinään teoreettisia, terveydenhuollon organisaatioiden, kokemuksellisia sekä epämuodollisia tiedonlähteitä, esimerkiksi moniammatilliselta työryhmältä saatua tietoa ja internetiä. Lähihoitajat kuvasivat, että näyttöön perustuva toiminta toteutui heidän työssään hoitotyön prosessin eri vaiheissa ja erilaisissa hoitotyön toiminnoissa. Näyttöön perustuvaa toimintaa edistävinä tekijöinä kuvattiin työorganisaation hoitohenkilökunnan tiedonhaun osaamista, tiedon saatavuutta, hoitohenkilökunnan tapaa toimia näyttöön perustuvasti, henkilökunnan keskinäisiä suhteita ja esihenkilölähtöisiä tekijöitä sekä yksilön näkökulmasta asennetta omaan työhön, omaa toimintaa näyttöön perustuvan hoidon hyväksi ja osaamisen kehittämistä. Näyttöön perustuvan toiminnan osaamisensa lähihoitajat kuvasivat yhtäältä hyväksi, mutta toisaalta tunnistivat myös osaamishaasteita.

Päätelmät: Osa lähihoitajien kuvaamista ammatillisen tiedon lähteistä kuvasi näyttöä, osa muuta tietoa. Näyttöön perustuvan toiminnan toteutumisen kuvauksista osa jäi pinnalliselle tasolle, ja yhteys näyttöön perustuvaan toimintaan ei tullut aina selkeästi esille. Tulosten perusteella voidaan arvioida, että lähihoitajat tarvitsevat koulutusta näyttöön perustuvasta toiminnasta ja työyhteisöltä tukea sen toteuttamisessa.

Mäntylä ym. HALU TEHDÄ LÄHIHOITAJAN TYÖTÄ

Mäntylä, Henna, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto; **Riikka, Ikonen**, TtT, tutkijatohtori, Tampereen yliopisto; **Jonna Vierula**, TtT, yliopettaja, Laurea-ammattikorkeakoulu; **Elina, Haavisto**, professori, terveystieteet/hoitotiede, Tampereen Yliopisto, sivutoiminen ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Hoitajapula on maailmanlaajuinen ongelma, jonka ratkaisemiseksi tarvitaan erilaisia keinoja työvoiman riittävyyden turvaamiseksi. Alan veto- ja pitovoiman edistämiseksi tarvitaan lisää tutkimusta erityisesti lähihoitajan työstä sekä alan vetovoimaan vaikuttavista tekijöistä. Halua tehdä lähihoitajan työtä on tutkittu erittäin vähän. Aikaisemmista tutkimuksista kuitenkin tiedetään, että haluun tehdä lähihoitajan työtä vaikuttavat muun muassa ammatissa kehittyminen, vaihteleva työ sekä työmahdollisuudet. On tärkeää ymmärtää alalle hakeutuvien syitä ja halua tehdä lähihoitajan työtä, jotta saadaan lisää työstä kiinnostuneita hakijoita alalle sekä kohdennettua rekrytointia ja markkinointia parhaalla mahdollisella tavalla.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, miksi lähihoitajaopiskelijat haluavat tehdä lähihoitajan työtä.

Menetelmät: Tutkimus toteutetaan fokusryhmähaastatteluina. Aineisto kerätään viimeisen lukuvuoden lähihoitajaopiskelijoilta kahdesta eri ammatillisesta oppilaitoksesta joulukuu 2023-helmikuu 2024 välisenä aikana. Aineistonkeruu on meneillään ja tavoitteena on saada 34 haastateltavaa. Haastattelun teemoina ovat halu tehdä lähihoitajan työtä, koulutukseen hakeutumisen syyt sekä käsitys lähihoitajan työstä. Taustatietolomakkeessa kysytään myös taustakysymyksiä, jotka koostuvat demograafisista taustatekijöistä (n=3) ja muista taustatekijöistä (n=16).

Haastatteluaineisto analysoidaan deduktiivisesti ja induktiivisesti. Analyysin deduktiivisena rakenteena käytetään aikaisemmin sairaanhoitajakoulutukseen kehitettyä ja validoitua DeWoNu-mittarin osa-alueita (työn luonne, uramahdollisuudet, oman persoonan soveltuminen ammattiin, aikaisemmat kokemukset). Kunkin osa-alueen sisällä aineisto analysoidaan induktiivisesti. Induktiivisen analyysin pohjalta voidaan muodostaa myös mahdollisia uusia osa-alueita.

Tulokset ja päätelmät esitetään konferenssissa.

Immonen ym. LÄHIHOITAJIEN TEHTÄVÄNKUVAN LAAJENTAMINEN TRAKEOSTOMIAKANYYYLIEN VAIHTOIHIN HENGITYSHALVAUSPOTILAAN HOITOTYÖSSÄ

Immonen, Hanna, ylihoitaja, HUS Sydän- ja keuhkokeskus; **Kemppainen, Carita**, opetushoitaja, HUS Sydän- ja keuhkokeskus; **Löfqvist, Carita**, kliininen asiantuntija, hoitotyö, HUS Sydän- ja keuhkokeskus

Tausta ja tarkoitus: Hengityshalvauspotilaat ovat riippuvaisia elämää ylläpitävästä hengityskonehoidosta ja tarvitsevat ympärivuorokautista hoitoa ja hoivaa. Potilaiden trakeostomiakanyyli vaihdetaan keskimäärin kuukausittain. Hoitajan on kuitenkin oltava valmis turvaamaan ilmatie ja vaihtamaan kanyyli missä tahansa henkeä uhkaavassa tilanteessa.

Ryhmäkodissa asuvien hengityshalvauspotilaiden säännölliset trakeostomiakanyylin vaihdot tehtiin aikaisemmin sairaalassa lääkärin toimesta, mikä aiheutti suuria kustannuksia ja tarpeettomia potilaskuljetuksia. Tämän projektin tavoitteena oli aloittaa ryhmäkodilla toteutettavat trakeostomiakanyylin vaihdot lähihoitajien toimesta. Tarkoituksena oli lisätä kustannustehokkuutta kohdentamalla resursseja järkevästi sekä tehostaa hoitotyötä ja lisätä potilasturvallisuutta työnkulkua parantamalla.

Toteutus: Aloite projektin käynnistämisestä tuli hoitotyön esihenkilöltä, ja päätös siitä tehtiin yhteistyössä hoitotyön johdon ja yksikön vastuulääkärin kanssa. Projektin toteutus ja perehdytyksen protokolla suunniteltiin moniammatillisesti. Projekti käynnistyi huhtikuussa 2022.

Kolmivaiheisen perehdytysprotokollan mukaan hoitajan lupa trakeostomiakanyylin vaihtoon oli potilaskohtainen. Ensimmäiseen vaiheeseen kuului opetushoitajan pitämä teoreettinen osuus. Toisessa ja kolmannessa vaiheessa hoitajan tuli suorittaa yhteensä kolme käytännön näyttöä. Luvan saatuaan hoitaja pystyi vaihtamaan kanyylin itsenäisesti.

Lokakuun 2022 loppuun mennessä ryhmäkodin jokaisella potilaalla oli vähintään yksi lähihoitaja, joka pystyi suorittamaan hänelle trakeostomiakanyylin vaihdon.

Tuotos: Säännöllisten trakeostomiakanyylien vaihtoon liittyvät kuukausittaiset kustannukset laskivat huhtikuun ja lokakuun 2022 välisenä aikana 1435 eurosta 287 euroon. Laskettuihin kustannuksiin huomioitiin toimenpiteeseen ja kuljetuksiin liittyvät kustannukset eikä niissä huomioitu toimenpiteeseen ja kuljetuksiin osallistuvien henkilöiden palkkakustannuksia. Lisäksi resursseja pystyttiin kohdentamaan tarkoituksenmukaisemmin niin ryhmäkodilla, sairaankuljetuksessa kuin toimenpideyksikössä. Toimenpiteistä aiheutuvien ylimääräisten siirtojen väheneminen paransi potilasturvallisuutta. Projektin aikana tai sen jälkeen ei trakeostomiakanyylin vaihtoon liittyen tehty yhtään haitta- tai vaaratapahtumailmoitusta.

Päätelmät: Projektin jälkeen toimintamalli vakiintui. Projekti toimii esimerkkinä siitä, kuinka työnkulkujen tarkastelulla ja lähihoitajien ammatillisen osaamisen tukemisella voi olla positiivisia vaikutuksia terveydenhuollon kustannuksiin ja potilasturvallisuuteen.

Sessio 5: Tutkimusmenetelmät 1

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 5	Tutkimusmenetelmät 1	Elina Haavisto	Pieni Sali (n. 400)
11.00–11.15	Syyrilä ym. MITTARI AMMATTILAISTEN KOKEMIEN LÄÄKEHOIDON KOMMUNIKAATIOHAASTEIDEN ESIINTYMISTIHEYDEN MITTAAMISEEN		
11.15–11.30	Elomaa-Krapu. TEMAATTINEN ANALYYSI LAADULLISESSA TUTKIMUKSESSA		
11.30–11.45	Harju ym. VAIKEASTI TAVOITETTAVAT JA PILOSSA OLEVAT RYHMÄT TUTKIMUKSISSA		
11.45–12.00	Parisod ym. NÄYTTÖÖN PERUSTUVAN HOITOTYÖN TOTEUTUMINEN - MITTARIN KEHITTÄMINEN		
12.00–12.15	Stark ym. TOIVO MIELENTERVEYDEN HÄIRIÖTÄ SAIRASTAVIEN IHMISTEN LÄHEISTEN KUVAAMANA – HHI-FI-MITTARIN VALIDOINTI		

Syyrilä ym. MITTARI AMMATTILAISTEN KOKEMIEN LÄÄKEHOIDON KOMMUNIKAATIOHAASTEIDEN ESIINTYMISTIHEYDEN MITTAAMISEEN

Syyrilä, Tiina, tutkijatohtori, Hoitotieteen laitos Itä-Suomen yliopisto; Vehviläinen-Julkunen, Katri, professori, Hoitotieteen laitos Itä-Suomen yliopisto; Mikkonen, Santtu, tutkimusjohtaja, Ympäristö- ja biotieteiden laitos, Luonnontieteiden, metsätieteiden ja tekniikan tiedekunta, Itä-Suomen yliopisto; Härkänen, Marja, apulaisprofessori, Hoitotieteen laitos Itä-Suomen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Terveystieteiden ammattilaisten keskeisiksi kompetensseiksi on määritelty WHO:n 2021-2023 potilasturvallisuusohjelmassa ei-teknisinä taitoina tiimityö ja kommunikointi. Ohjelman mukaan nämä kompetenssit tulisi sisällyttää työroolikuvauksiin ja palvelustandardeihin. Kompetensseja tulisi myös arvioida säännöllisesti. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kehittää Medication Incidents and Communication in Hospitals (MComHos-S1) -mittari lääkehoidon kommunikaatiohaasteiden mittaamiseen ammattilaisten näkökulmasta, jotta kommunikaatiokoulutusta voidaan suunnata näyttöön perustuen.

Menetelmät: Mittarin kehittämisessä käytettiin systemoitua kirjallisuuskatsausta kattaen vuodet 2010-2020, yhden yliopistosairaalan vuoden 2015 haattatapahtumarekisterin kirjausten analyysiä (n=500) ja terveydenhuollon ammattilaisille suunnattua sähköistä kyselyä (n=303) kahdessa suomalaisessa yliopistosairaalassa 1.11.2019-31.1.2020. Strukturoidusta kyselyaineistosta analysoitiin frekvenssit Windows SPSS 25.0 tilasto-ohjelmalla. Mittari tiivistettiin aineiston Exploratiivisella faktorianalyysillä (EFA). Rakennevaliditeetti arvioitiin faktorilatausten voimakkuuden ja selkeyden perusteella sekä faktoreiden kumulatiivisella selitysosuudella. Mittarin sisäinen johdonmukaisuus mitattiin Cronbach'in alfalla.

Tulokset: Strukturoitu mittari mittaa kommunikaatiohaasteiden koettua esiintymistiheyttä ammattilaisten kokemana. Mittari sisältää kuusi faktoria: kommunikointi 1) lääkemääräyksestä, 2) ohjeista ja raporteista, 3) potilaan ja omaisten kanssa, 4) ohjeiden jalkautuksesta, 5) kompetensseista ja vastuista sekä 6) asenteista ja ilmapiiristä. Kuuden faktorin mittari koostuu 57 väittämästä. Rakennevaliditeetti oli hyvä; muuttujien lataukset faktoreille sijoittuvat välille 0.377-0.956 ja faktoreiden kumulatiivinen selitysosuus oli 60.74%. Mittarin sisäinen johdonmukaisuus oli hyvä ($\alpha = .976$).

Päätelmät: Mittarin rakennevaliditeetti ja sisäinen johdonmukaisuus olivat hyväksyttävät. MComHos-S1 mittaria voidaan hyödyntää kommunikaatiokoulutuksen suuntaamisen työkaluna, mikä voi auttaa WHO:n kompetenssitavoitteiden saavuttamisessa. Sitä voi käyttää yksikön tai organisaation keskeisimpien lääkehoidon kommunikaatiohaasteiden mittaamiseen ja vahvuuksien osoittamiseen sekä reflektiivisen keskustelun tukena työyksiköissä kommunikaatiohaasteita käsiteltäessä. Mittarin validiteettia ja reliabiliteettia tulee testata eri sairaalaympäristöissä mittarin validoimiseksi ja mahdollisesti mittarin edelleen tiivistämiseksi.

Elomaa-Krapu, Minna, TtT, post doc-tutkija, innovaatiojohtaja, Tampereen yliopisto, Metropolia ammattikorkeakoulu.

Tausta ja tarkoitus: Temaattinen analyysi on laadullisen aineiston analyysimenetelmä, jonka tavoitteena on ymmärtää ja kuvata ihmisten kokemuksia sekä paljastaa minkälaisia merkityksiä ihmiset antavat kokemuksilleen. Temaattisen analyysin käyttäminen on yleistynyt metodin joustavuuden ja väljyyden takia. Menetelmän käyttötapaa vaihtelee ja yleinen määritelmä puuttuu. Analyysin käyttäminen edellyttää kuitenkin tutkijalta yhtä tarkkoja metodologisia ja epistemologisia valintoja kuin mikä tahansa muu analyysimenetelmä.

Menetelmät: Temaattisen analyysin tarkoituksena on järjestää, kuvata ja tulkita tutkimusaineistoa. Analyysi etenee analyysin teoreettisen ja analyysitason valinnasta aineiston koodaamiseen ja koodien ryhmittelyyn sekä ryhmittelystä teemojen muodostamiseen. Ennen koodauksen aloittamista valitaan koodaamisen taso; koodataanko aineistosta ilmisältyjä vai etsitäänkö aineistosta myös piilomerkityksiä. Temaattinen analyysi pitää sisällään aina tutkijan tulkintaa, joka kehittyy tutkimusaineiston ja muodostuvien teemojen vuoropuhelun myötä. Analyysin etenemistä voidaan kuvata taulukoilla, kuviolla tai käsitekartoilla. Temaattisen analyysin viimeinen vaihe on tutkimusraportin tuottaminen. Hyvä raportointi kuvaa pääteeman keskeisen tuloksen monista eri näkökulmista ja asettaa vuoropuheluun tutkimustuloksen, tutkimuskontekstin ja tutkijan tulkinnan.

Tulokset: Esityksessä kuvataan temaattisen analyysin metodologisia lähtökohtia ja analyysimenetelmän käytön eri tasoja asettamalla vuoropuheluun tutkimusesimerkit ja tutkijan kokemukset.

Päätelmät: Temaattinen analyysin tekeminen vaatii perehtymistä menetelmäkirjallisuuteen sekä syventymistä oman tutkimusasetelman tarkkaan suunnitteluun. Hyvin tehty analyysi on lopputuloksena enemmän kuin aineiston ryhmittelyä tai yhteenvetoa.

Harju ym. VAIKEASTI TAVOITETTAVAT JA PIILOSSA OLEVAT RYHMÄT TUTKIMUKSISSA

Harju, Eeva, TtT, ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tays, Kirurgian vastuualue/ yliopistotutkija, Tampereen yliopisto, Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta; **Palonen, Mira**, TtT, vanhempi tutkija, Hoitotyön tutkimussäätiö ; **Törnävä, Minna**, TtT, lehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysala; **Haapa, Toni**, TtT, tutkimusylihoitaja, HUS Helsingin yliopistollinen sairaala ja Helsingin yliopisto, Hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskus; **Rissanen, Marja-Liisa**, FT, dosentti, yliopettaja, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysala; **Kylmä Jari**, FT, TtL, dosentti, tenure track -professori, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede

Tausta ja tarkoitus: Tutkimusetiikan sekä sosiaalisen ja kulttuurisen kestävyysnäkökulmasta hoitotieteellisen tutkimuksen kohdentaminen vaikeasti tavoitettaviin ja piilossa oleviin väestönosiin on merkityksellistä. Kaikille tulisi suoda mahdollisuus osallistua tutkimuksiin ja kaikkien hoitoa tulisi kehittää tutkimusnäyttöön perustuen. Käsitteiden vaikeasti tavoitettava (hard-to-reach population) ja piilossa oleva (hidden population) määrittely on kuitenkin epäselvää. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata, mitä ryhmiä vaikeasti tavoitettavat ja piilossa olevat tutkittavat ovat ja miten heitä rekrytoidaan tutkimuksiin.

Menetelmät: Tiedonhaku suoritettiin CINAHL and MEDLINE tietokantoihin syyskuussa 2022. Hakutulokseksi saatiin 1007 viitettä. Sisäänottokriteereiden perusteella tutkimusaineistoksi valikoitui 41 tieteellistä tutkimusta, jotka analysoitiin sisällön erittelyllä.

Tulokset: Kirjallisuuteen perustuen vaikeasti tavoitettavat ja piilossa olevat ryhmät voidaan jakaa kahdeksaan eri kategoriaan: seksuaali- ja sukupuolivähemmistöt, päihteiden käyttäjät, seksityöntekijät ja heidän asiakkaansa, syrjäytyneet ihmiset, mielenterveyspalveluiden käyttäjät, vammaiset, pahoinpitelyn tai laiminlyönnin uhrin ja alkuperäisen kotimaansa ulkopuolella elävät ihmiset. Kaksi yleisimmin mainittua kategorioihin sisältynyttä ryhmää olivat: miesten kanssa seksiä harrastavat miehet ja naispuoliset seksityöntekijät.

Rekrytointimenetelmät kategorioitiin seitsemään eri kategoriaan: verkostot, verkkosivut ja sosiaalinen media, yhdistykset ja organisaatiot, perinteiset yhteydenottotavat, paikkaperusteiset menetelmät, terveydenhuollon ammattilaiset ja aikaisemmat tutkimuskontaktit. Käytetyimpiä menetelmiä olivat lumipallo-otanta, vastaajalähtöinen otanta ja verkkosivustot. Kahdessatoista tutkimuksessa osallistujat saivat rahallisen korvauksen ja yhdessä tutkimuksessa osallistujilla oli mahdollisuus ilmoittautua arvontaan.

Tiedonkeruumenetelminä tutkimuksissa oli kyselylomake, haastattelu ja havainnointi. Eniten käytetty menetelmä oli online-kysely. Seuraavaksi yleisimmät olivat haastattelukysely ja puolistrukturoitu haastattelu.

Päätelmät: Todellisuudessa piilossa olevat ryhmät ovat yleensä myös vaikeasti tavoitettavia, mutta vaikeasti tavoitettavat ryhmät eivät ole välttämättä piilossa olevia. Ryhmiä yhdistää valtaväestöön nähden marginaalissa eläminen. Kunkin maan lainsäädännölliset tekijät vaikuttavat määrittelyyn. Tutkimuksia on tehty monipuolisesti eri puolilla maailmaa. Aineistonkeruumenetelmät ovat lopulta hyvin monipuolisia.

Parisod ym. NÄYTTÖÖN PERUSTUVAN HOITOTYÖN TOTEUTUMINEN -MITTARIN KEHITTÄMINEN

Parisod, Heidi, tutkimusjohtaja, Hoitotyön tutkimussäätiö sr, Suomen JBI yhteistyökeskus, WHO:n hoitotyön yhteistyökeskus; **Stolt, Minna**, professori (ma.), Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, Satakunnan hyvinvointialue; **Holopainen, Arja**, dosentti, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Siltanen, Hannele**, vanhempi tutkija, Hoitotyön tutkimussäätiö sr, Suomen JBI yhteistyökeskus, WHO:n hoitotyön yhteistyökeskus; **Pasanen, Miko**, tilastotieteilijä, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Suhonen, Riitta**, professori, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, ylihoitaja (sivuvirka) TYKS, Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Hoitotyön toteutuminen näyttöön perustuen on vaikuttavan, kustannusvaikuttavan, merkityksellisen ja potilasturvallisen hoidon edellytys. Siihen velvoittaa Suomessa myös Terveydenhuoltolaki. Näyttöön perustuvan hoitotyön ja sitä tukevien rakenteiden toteutumista tulee arvioida kehittämistarpeiden tunnistamiseksi ja siten laadukkaan hoitotyön toteutumisen edistämiseksi hoitotyön toimintaympäristöstä riippumatta. Tutkimuksen tarkoituksena oli kehittää ja validoida Näyttöön perustuvan hoitotyön toteutuminen -mittari tähän tarkoitukseen.

Menetelmät: Hoitotyön tutkimussäätiön FinYHKÄ-malli toimi uuden kehitettävän mittarin teoreettisena taustana. Teoreettisen taustan täydentämisessä hyödynnettiin JBI:n Näyttöön perustuvan terveydenhuollon mallia ja ajantasaista tutkimusnäyttöä. Lisäksi aiemmin kehitetyn mittarin, Evidence-Based Practice Process Assessment Scale (EBPPAS-mittari), väittämiä hyödynnettiin osin mittarin kehityksessä EBPPAS-mittarin omistajien luvalla. Mittarin kehitys eteni asiantuntijapaneelien ja pilotoinnin kautta. Mittarin hoitotyöntekijöille suunnatulla versiolla kerättiin kansallinen aineisto vuonna 2021 kliinisessä työssä toimivilta hoitotyöntekijöiltä. Aineistoa käytettiin mittarin psykometriseen testaukseen.

Tulokset: Uusi mittari nimeltä Näyttöön perustuvan hoitotyön toteutuminen (NPHTot, englanniksi Actualisation of Evidence-Based Nursing instrument, ActEBN) kehitettiin. Mittari on tarkoitettu arvioimaan näyttöön perustuvan hoitotyön tukirakenteiden toteutumista yksilön ja organisaation tasoilla. Hoitotyöntekijöille suunnattu mittariversio koostuu kahdesta osasta, jonka väittämiin (32 + 37 väittämää) vastataan 5-portaisella Likert-asteikolla. Kansalliseen kyselyyn vastasi yhteensä 1289 hoitotyöntekijää. Testauksen perusteella mittari todettiin psykometriikaltaan hyväksi, mutta sen väittämiin tehtiin testauksen perusteella joitakin muutoksia.

Päätelmät: NPHTot-mittari on lupaava mittari, jota voidaan hyödyntää arvioimaan sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioissa näyttöön perustuvaa hoitotyötä tukevia yksilö- ja organisaatiotason rakenteita. Mittarilla kerättyä tietoa voidaan hyödyntää hoitotyön laadun kehittämisessä. Jatkossa mittaria tulee testata lisää erityisesti kansainvälisessä kontekstissa.

Stark ym. TOIVO MIELENTERVEYDEN HÄIRIÖTÄ SAIRASTAVIEN IHMISTEN LÄHEISTEN KUVAAMANA – HHI-FI-MITTARIN VALIDOINTI

Stark, Saana-Maria, TtM, vastaava sairaanhoitaja, Pirte työterveys- ja lääkärikeskus; **Koivisto, Anna-Maija**, FM, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden yksikkö, Terveystieteiden yksikkö; **Lindfors, Kirsi**, TtT, laatu päällikkö, HUS Lasten ja nuorten sairaudet; **Paavilainen, Eija**, professori, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta/Terveystieteiden yksikkö, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue; **Kylmä, Jari**, FT, TtL, dosentti, professori (tenure track), Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede.

Tausta ja tarkoitus: Toivon on todettu olevan ydinarvo hoitamisessa ja se kytkeytyy käsitteenä vahvasti mielenterveystyöhön. Toivo on tärkeä tekijä selviytyttäessä mielenterveyden häiriöistä, niiden aiheuttamista vaikutuksista ja sopeuduttaessa elämään mielenterveyden häiriön kanssa. Toivo on keskeinen tekijä läheisten toipumismatkassa ja se auttaa heitä ymmärtämään paremmin oman läheisen sairautta. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata mielenterveyden häiriötä sairastavien ihmisten läheisten toivoa Suomessa sekä validoida toivon tasoa mittaavaa HHI (Herth Hope Index) suomenkielistä versiota.

Menetelmät: Aineisto (N=121) kerättiin mielenterveyden häiriötä sairastavien ihmisten läheisiltä paperisen ja sähköisen kyselylomakkeen avulla. Kyselylomake muodostui taustamuuttujista, suomen kielelle käännetystä HHI-mittarista (HHI-FI), Beckin toivottomuusmittarista (BHS) ja EuroHIS-8-elämänlaatumittarista. Beckin toivottomuusmittari ja EuroHIS-8-elämänlaatumittari valittiin HHI-FI-mittarin validointia varten. Aineisto analysoitiin tilastollisin menetelmin.

Tulokset: Läheisten keskimääräinen toivon taso oli 34,88. Toivo ja mielenterveyden häiriötä sairastavan läheisen omaishoitajana toimiminen olivat tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä ($p = 0,012$) toisiinsa. Läheiset, jotka eivät toimineet sairaan läheisen omaishoitajina kokivat olevansa toiveikkaampia. HHI-FI-mittarin rinnakkaisvaliditeetti todettiin hyväksi Beckin toivottomuusmittarin ($r = -0,789$, $p = <0,001$) ja EuroHIS-8-elämänlaatumittarin ($r = 0,743$, $p = <0,001$) avulla. HHI-FI-mittaria validoitaessa konfirmatorisen faktorianalyysin avulla todettiin, että yhden faktorin malli toimi paremmin tähän aineistoon kuin alkuperäinen HHI-mittarin kolmen faktorin malli.

Päätelmät: Mielenterveyden häiriötä sairastavien ihmisten läheisten toivo on samalla tasolla tai hieman heikompi kuin aikaisempien kansainvälisten tutkimusten mukaan on esitetty. HHI-FI-mittarin validoinnin päätelminä voidaan todeta yhden faktorin mallin olevan toimivampi kuin HHI-mittarin alkuperäinen kolmen faktorin malli. Yhden faktorin malli tuki HHI-FI-mittarin yksiselitteisyyttä yhden summapistemäärän muodostamisessa. HHI-FI-mittarin psykometrisiä ominaisuuksia on tutkittava tulevaisuudessa laajemmin, jotta mittari voidaan saada Suomessa kliniseen käyttöön.

Sessio 6: Hoitajan osaaminen 1

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 6	Hoitajan osaaminen 1	Marja Kaunonen	Sopraano (100)
11.00–11.15	Paala ym. HOITAJIEN EMPATIAN JA MYÖTÄTUNNON OSOITTAMISEEN YHTEYDESSÄ OLEVAT TEKIJÄT		
11.15–11.30	Mattila ym. HOITOHENKILÖKUNNAN TUTKIMUSTIEDON TUOTTAMINEN JA KÄYTTÖ		
11.30–11.45	Mässeli ym. TOIVEITTEN TYNNYRI - KLIINISEN HOITOTYÖN ASiantuntija VASTAAMASSA TERVEYSPALVELUTARPEISIIN		
11.45–12.00	Kaihlaniemi ym. HEALTH CARE PROFESSIONALS' PERCEPTIONS OF DIGITAL COUNSELLING		
12.00–12.15	Saastamoinen. SIMULAATIOPELI LÄÄKEHOIDON OPPIMISMENETELMÄNÄ - MONIMENETELMÄTUTKIMUS		

Paala ym. HOITAJIEN EMPATIAN JA MYÖTÄTUNNON OSOITTAMISEEN YHTEYDESSÄ OLEVAT TEKIJÄT

Paala, Elina, sh yamk, hankekoordinaattori, Satakunnan hyvinvointialue; **Koivunen, Marita**, TtT, dosentti, hoitotyön professiojohtaja, Satakunnan hyvinvointialue; **Aitamaa, Elina**, TtT, projektipäällikkö, 2M-IT

Tausta ja tarkoitus: Hoitajan ja potilaan välinen suhde on osa hyvää perushoitoa. Empatia ja myötätunto ovat mukana kaikessa hoitajan ja potilaan välisessä vuorovaikutuksessa. Empatialla tarkoitetaan toisen ihmisen kokemusten ja tunnetilan tunnistamista ja ymmärtämistä. Myötätunto on kykyä nähdä toisen ihmisen kärsimys ja halu toimia sen poistamiseksi. Potilaan hyvinvointia edistää, kun hänet kohdataan kokonaisvaltaisesti. Kun tunnistetaan empatian ja myötätunnon osoittamiseen yhteydessä olevia tekijöitä, on hoitotyötä mahdollista kehittää potilaan kokemuksia ja tunteita paremmin huomioivaksi. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata niitä tekijöitä, jotka ovat yhteydessä hoitajien empatian ja myötätunnon osoittamiseen sairaalan akuutilla, somaattisella vuodeosastolla.

Menetelmät: Tutkimuksen aineisto kerättiin integroivalla kirjallisuuskatsauksella. Haut tehtiin PubMed-, CINAHL, Cochrane ja Medic-tietokantoihin. Lisäksi tehtiin manuaalista hakua. Tutkimukseen valitut 11 alkuperäisartikkelia analysoitiin sisällön analyysillä.

Tulokset: Hoitajien empatian ja myötätunnon osoittamiseen yhteydessä olevat tekijät jaettiin kolmeen kategoriaan: ympäristöön liittyvät tekijät, hoitajan ja potilaan väliseen suhteeseen liittyvät tekijät sekä hoitajasta lähtöisin olevat tekijät.

Päätelmät: Ympäristöön liittyvät tekijät ovat monella tavalla merkittäviä hoitajien empatian ja myötätunnon osoittamisessa. Hyvällä johtamisella sekä riittävien resurssien varmistamisella voidaan tukea empatian ja myötätunnon osoittamista hoitotyössä. Tärkeää on huomioida ammatillisen yhteistyön merkitys empatian ja myötätunnon osoittamisessa. Työilmapiiriin, yhteistyön ja kollegoilta saadun tuen lisäksi on huomioitava, että kollegoilta saatu roolimalli tai sen puute on yhteydessä empatian ja myötätunnon osoittamiseen. Ammatillisesta näkökulmasta empaattinen tapa toimia on jossain määrin opittua. Kokeneempien hoitajien antama malli kertoo nuoremmalle hoitajasukupolvelle yksikön työkuultuurista ja hyväksyttävästä tavasta toimia. Parhaimmillaan kokeneilta hoitajilta saatu malli voi auttaa nuoria hoitajia kasvamaan empaattisiksi ja myötätuntoisiksi hoitotyön ammattilaisiksi.

***Mattila, Tuula**, TtM, kättilö (AMK), Turun yliopisto, hoitotieteen laitos ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue; **Leino-Kilpi, Helena**, professori (emerita), Turun yliopisto, hoitotieteen laitos ja tutkija, Varsinais-Suomen hyvinvointialue; **Ollila, Helena**, FM, biostatistikko, Turun yliopisto ja Turun yliopistollinen keskussairaala; **Heikkilä, Asta**, TtT, arviointiylihoitaja, Varsinais-Suomen hyvinvointialue ja tutkija, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Rautava Päivi**, LKT, professori, Turun yliopisto, kansanterveystiede ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue; **Siirala Eriikka**, TtT, johtava innovaatioasiantuntija, Varsinais-Suomen hyvinvointialue*

Tausta ja tarkoitus: Hoitotyön laatu varmistetaan näyttöön perustuvalla toiminnalla. Näyttöön perustuvuuden varmistamiseksi hoitohenkilökunnalla tulisi olla mahdollisuuksia osallistua näyttöön perustuvaan työnsä arviointiin ja kehittämiseen tuottamalla ja käyttämällä tutkimustietoa. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvata, miten hoitohenkilökunta osallistuu tutkimustiedon tuottamiseen ja käyttöön.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin poikkileikkauskyselynä kesä-heinäkuussa 2022. Kolmen sairaanhoitopiirin ja yhden kaupungin hyvinvoinnin palveluiden hoitohenkilökuntaa pyydettiin vastaamaan verkkokyselyyn. Otanta oli kokonaisotanta hoitohenkilökunnasta (N=10 699 vuoden 2019 henkilöstökertomusten perusteella). Strukturoitu lomake sisälsi 30 kysymystä (©VSSH) liittyen tutkimustiedon tuottamiseen ja käyttöön sekä 16 kysymystä suhtautumiseen tutkimustiedon käyttöön (©Heikkilä 2005). Aineisto analysoitiin kuvailevin tilastollisin menetelmin.

Tulokset: Kyselyyn vastasi 714 hoitohenkilökuntaan kuuluvaa (vastausprosentti 6,7 %). Suurimmalla osalla vastaajista (88 %) tutkimustiedon tuottaminen ei kuulunut nykyiseen työnkuvaan, mutta kolmasosan mielestä sen kuitenkin tulisi kuulua. Työnkuvassa ei ollut juurikaan varattu aikaa tutkimustyön tekemiselle tai siinä avustamiselle. Tutkimustyö osana työuraa oli enimmäkseen houkuttelevaa vastaajien mielestä. Tutkimustiedon käyttö kuului suurimmalla osasta (78 %) vastaajista omaan työnkuvaan, ja suurimman osan mielestä sen tuli kuulua työnkuvaan (87 %). Työnkuvassa varattu aika tutkimustiedon käytölle arvioitiin vähäiseksi. Henkilökohtaiset valmiudet tutkimustiedon käytölle arvioitiin olevan keskimääräistä paremmalla tasolla, ja suhtautuminen tutkimustiedon käyttöön puolestaan hyvällä tasolla.

Päätelmät: Tutkimustiedon käyttö on yleisempää hoitohenkilökunnan keskuudessa kuin sen tuottaminen. Tutkimustiedon tuottaminen ja käyttö vaativat aikaa, mutta sen osuus työnkuvassa oli vähäinen. Näyttöön perustuvan toiminnan edistämiseksi tulevaisuudessa onkin keskeistä luoda sitä tukevat rakenteet ja voimavarat niin tutkimuksen tuottamiseen kuin sen käyttöön.

Mässeli ym. TOIVEITTEN TYNNYRI - KLIINISEN HOITOTYÖN ASIAANTUNTIJA VASTAAMASSA TERVEYSPALVELUTARPEISIIN

*Mässeli, Piritta, sh YAMK, Hoitotyön kliininen asiantuntija, Etelä-Karjalan hyvinvointialue;
Ervaala, Niina, sh, TtT, Yliopettaja, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu*

Tausta ja tarkoitus: Kliinisen hoitotyön asiantuntijan tehtävä vastaa uudenlaisten palveluiden tarpeeseen ja henkilöstön osaamisen kehittämiseen tulevaisuuden tehtäviin, joita terveydenhuollon uudistaminen sekä hoito- ja palveluprosessien tehostaminen edellyttävät. Kliinisen hoitotyön asiantuntijoita tarvitaan terveys- ja hyvinvointierojen kaventamiseksi, oikea-aikaisen hoitoon pääsyn varmistamiseksi, väestökeskeisten ja laadukkaiden sote- palveluiden toteuttamiseksi sekä kustannusten hillitsemiseksi. Etelä-Karjalan keskussairaalassa on loppuvuodesta 2021 lähtien toiminut kliinisen hoitotyön asiantuntija.

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata kliinisen hoitotyön asiantuntijan tuottama merkitys organisaatiolle. Tavoitteena oli kehittää kliinisen hoitotyön asiantuntijan työnkuvaa Etelä-Karjalan keskussairaalassa. Tutkimus on osa kliinisen hoitotyön asiantuntijan toimenkuvan jatkokehittämisen prosessia Etelä-Karjalan hyvinvointialueella.

Menetelmät: Aineisto (N=10) kerättiin kolmella ryhmähaastattelulla ja yhdellä yksilöhaastattelulla tutkimuksen tarkoitukseen perustuvien teemojen mukaisesti. Haastatteluihin osallistui Etelä-Karjalan keskussairaalan esihenkilöitä ja asiantuntijoita. Aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä.

Tulokset: Kliinisen hoitotyön asiantuntijan (KHA) tuottama merkitys on organisaatitasolla sekä yhteiskunnallisesti olennainen. KHA:n tuottama merkitys organisaatiolle muodostui neljästä yläluokasta: henkilöstön osaamisen taso, hoidon laatu, veto- ja pitovoima ja talous ja resurssit. KHA mahdollistaa ja koordinoi ajantasaisen tiedon tuottamista, osaamisen vahvistumista ja osaamisen varmistamista, joka tuo potilaalle lisäarvoa ja turvallisuutta. KHA:n edistämät ajantasaiset ja yhdenmukaiset hoitotyön käytännöt ja yhdenmukainen koulutus tuottaa työhyvinvointia sekä osoittaa, että organisaatiossa välitetään hoitajista. Tämä lisää organisaation houkuttelevuutta sekä pitovoimaa. KHA on myös motivoiva uramahdollisuus. KHA lisää toimintayksiköiden yhteistyötä kaikkia osapuolia hyödyttäen.

Päätelmät: KHA on Etelä-Karjalan keskussairaalassa kiistattomasti merkityksellinen ”toiveitten tynnyri”, jolta vaaditaan joustavuutta vastata muuttuvan terveydenhuoltojärjestelmän sekä toimintaympäristön odotuksiin. KHA:n työpanos edistää laatua. KHA:n työpanoksella voidaan lisätä potilasturvallisuutta, välttää hukkaa, säästää aikaa ja rahaa sekä helpottaa hoidon jatkuvuutta. KHA vaikuttaa positiivisesti organisaation imagoon ja hoitotyön vetovoimaisuuteen. Hänellä on suuri merkitys terveydenhuoltojärjestelmän vaikuttajana.

Kaihlanieni ym. HEALTH CARE PROFESSIONALS' PERCEPTIONS OF DIGITAL COUNSELLING

Kaihlanieni, Juulia, PhD-student, MNSc, Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, Oulu University, Oulu, Finland; **Kääriäinen, Maria**, PhD, Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, Oulu University, Oulu, Finland; **Kaakinen, Pirjo**, PhD, Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, Oulu University, Oulu, Finland; **Oikarinen Anne**, PhD, Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, Oulu University, Oulu, Finland

Background and objective: Digital counselling, or using text-based and video-mediated, interactive applications in counselling, has increased in healthcare. It is suitable for supporting self-management and healthy lifestyles, which have a significant impact on the health of the population. Thus, no clear definition of digital counselling can be found in previous research. The objective of this research was to describe the healthcare professionals' (HCPs) perceptions of digital counselling.

Methods: HCPs working in Digital Care Pathways (n=12) were recruited to individual semi-structured interviews using convenience and snowball sampling. Transcribed data was analysed using inductive content analysis.

Results: Five main categories describing HCPs perceptions of digital counselling emerged: advising on using the Digital Care Pathway; involving the patients in the care of the disease; considering the patient's situation holistically; aiming for reciprocal understanding and decision-making related to the care.

Conclusions: Digital counselling enabled patients' involvement in self-management through interactive means and counselling materials. It was implemented in a patient-oriented way, patients' needs were considered, and they were supported in self-management through discussions and with concrete advice. Reciprocal understanding was sought through empathy, clear communication and by ensuring understanding of the patients. Nevertheless, digital counselling is not suitable for all situations. It is essential to assess the need for care, consult other professionals and use available information. Moreover, it is important to identify patients, who need support to digital counselling and if necessary, offer an opportunity to face-to-face counselling.

Saastamoinen. SIMULAATIOPELI LÄÄKEHOIDON OPPIMISMENETELMÄNÄ - MONIMENETELMÄTUTKIMUS

Saastamoinen, Tiia, TtT, SH, lehtori Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Lääkehoidon osaaminen on yksi sairaanhoitajan työn tärkeimmistä osa-alueista. Lääkitysvirheiden yleisyys osoittaa osaltaan puutteita osaamisessa. Lääkehoidon perusosaaminen saavutetaan sairaanhoitajakoulutuksen aikana erilaisten oppimismenetelmien avulla. Digitaaliset oppimismenetelmät lisääntyvät ja lisäävät motivaatiota ja mielenkiintoa opiskeltavaan aiheeseen. Monimenetelmätutkimuksen tarkoituksena oli 1) kuvata sairaanhoitajakoulutuksessa käytettyjä lääkehoidon oppimismenetelmiä, digitaalisten oppimismenetelmien ja simulaatiopelien käyttöä edistäviä ja estäviä tekijöitä sekä oppimismenetelmien kehittämiskohteita, 2) arvioida tietokoneella pelattavan simulaatiopelin soveltumista lääkkeen antamiseen liittyvän prosessin oppimiseen sekä 3) kuvata sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia simulaatiopelin käytöstä lääkehoidon oppimismenetelmänä.

Menetelmät: Tutkimus muodostui kolmesta osatutkimuksesta vuosilta 2018–2022. Ensimmäisessä osatutkimuksessa kartoitettiin puhelinhaastattelulla ammattikorkeakoulujen (n=17) lääkehoidon opettajilta (n=31) lääkehoidon opetuksessa käytettäviä oppimismenetelmiä. Aineiston analysoinnissa käytettiin kvantifiointia ja induktiivista sisällönanalyysiä. Toisessa osatutkimuksessa toteutettiin kvasikokeellisella ennen–jälkeen asetelmalla sairaanhoitajaopiskelijoille (n=123) interventiotutkimus, jolla arvioitiin simulaatiopelin soveltumista lääkkeen antamiseen liittyvän prosessin oppimiseen. Tutkimusaineisto analysoitiin tilastollisesti. Kolmannessa osatutkimuksessa kartoitettiin ryhmähaastattelulla sairaanhoitajaopiskelijoilta (n=20) kokemuksia simulaatiopelin käytöstä lääkehoidon oppimismenetelmänä. Aineisto analysoitiin induktiivisella temaattisella analyysillä.

Tulokset: Tulosten mukaan lääkehoidon opetuksessa käytetyimmät oppimismenetelmät olivat kliininen harjoittelu, luento-opetus ja digitaaliset menetelmät. Simulaatiopelien käyttö oli vähäistä niiden niukan saatavuuden vuoksi. Simulaatiopeli soveltui hyvin oppimismenetelmäksi ja opiskelijat kokivat simulaatiopelin mielekkääksi ja uudenlaiseksi tavaksi oppia lääkehoitoon liittyviä asioita.

Päätelmät: Tulokset osoittivat, että simulaatiopelin avulla pystytään yhdistämään teoriaa ja käytäntöä. Se auttaa vaativienkin asioiden oppimisessa ja lisää varmuutta lääkehoidon toteuttamiseen. Se ei kuitenkaan korvaa muita oppimismenetelmiä, mutta toimii hyvänä lisänä osaamisen vahvistamisessa. Lisäksi simulaatiopeliä voidaan hyödyntää lääkehoidon osaamisen arvioinnissa ja koulutuksen kehittämisessä.

Sessio 7: Perhe terveydenhuollossa

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 7	Perhe terveydenhuollossa	Anja Rantanen	Sopraano (100)
15.00–15.15	Ojantausta ym. TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISTEN OSAAMINEN YLI 1-VUOTIAAN LAPSEN IMETYKSEEN LIITTYEN: SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS		
15.15–15.30	Pöyhönen ym. NEUVOLATERVEYDENHOITAJIEN OSAAMINEN LIITTYEN YLI 12 KUUKAUDEN IKÄISEN LAPSEN IMETYKSEEN – LBCS-MITTARIN VALIDOINTI JA PILOTOINTI		
15.30–15.45	Veltheim ym. LASTEN POLION HOITOTYÖ SUOMALAISSA 1950–1960-LUKUJEN SAIRAANHOIDON OPPIKIRJOISSA		
15.45–16.00	Sipilä ym. LAAJAN TERVEYSTARKASTUKSEN MAHDOLLISUUDET TUNNISTAA LÄHISUHDEVÄKIVALTA JA MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEHAASTEET NEUVOLASSA JA KOULUTERVEYDENHUOLLOSSA		
16.00–16.15	Savolainen ym. TERVEYDENHOITAJIEN NÄKEMYKSIÄ MONIAMMATILLISEN YHTEISTYÖN HAASTEISTA LASTEN MIELENTERVEYSKYSYMUKSISSÄ		

Ojantausta ym. TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISTEN OSAAMINEN YLI 1-VUOTIAAN LAPSEN IMETYKSEEN LIITTYEN: SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

Ojantausta, Oona, väitöskirjatutkija, TtM, Tampereen yliopisto; **Pöyhönen, Niina**, TtM, Itä-Suomen yliopisto; **Ikonen, Riikka**, TtT, Tampereen yliopisto; **Kaunonen, Marja**, professori, TtT, Tampereen yliopisto ja Pirkanmaan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Pitkäkestoinen imetys tukee lapsen terveyttä ja on WHO:n suositusten mukaista. Terveystenhuollon ammattilaisten yli 1-vuotiaan lapsen imetysohjaukseen liittyvä osaaminen (tiedot, taidot, asenteet) on äitien kokemuksen mukaan vaillinaista. Tämän systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli kuvata terveydenhuollon ammattilaisten osaamista yli 1-vuotiaan lapsen imetykseen liittyen.

Menetelmät: Tiedonhaku rajoittui vuosina 2000–2022 julkaistuihin vertaisarvioituihin tieteellisiin julkaisuihin, jotka keskittyivät terveydenhuollon ammattilaisten osaamiseen yli 1-vuotiaan lapsen imetykseen liittyen. Haku tehtiin seitsemään tietokantaan, ja 884 julkaisusta seitsemän (n = 7) sisällytettiin katsaukseen. Tutkimusten laatu arvioitiin Joanna Briggs instituutin (JBI) kriittisen arvioinnin tarkistuslistojen avulla. Aineisto analysoitiin deduktiivisella temaattisella analyysillä osaamisen käsitteen ohjaamana.

Tulokset: Kaikki seitsemän tutkimusta käsitelivät terveydenhuollon ammattilaisten tietoja ja taitoja yli 1-vuotiaan lapsen imetykseen liittyen. Asenteita tarkasteltiin neljässä tutkimuksessa. Tiedot ja taidot sisälsivät kahdeksan teemaa: terveydenhuollon ammattilaisten imetysohjaustaidot, käsitykset imetyksen ravitsemuksellisuudesta, käsitykset imetyksen taloudellisuudesta, käsitykset imetyksen sopivasta kestosta, käsitykset imetyssuosituksista, käsitykset imetyksen vaikutuksista perheen vuorovaikutukseen, käsitykset imetyksen vaikutuksista äidin hyvinvointiin sekä käsitykset imetyksen vaikutuksista lapsen hyvinvointiin. Terveystenhuollon ammattilaisten asenteet olivat vaihtelevia ja muodostivat kolme teemaa: imetystä edistävät asenteet, vihamieliset asenteet ja passiiviset asenteet.

Päätelmät: Terveystenhuollon ammattilaisten osaaminen yli 1-vuotiaan lapsen imetykseen liittyen sisältää useita ulottuvuuksia ja niiden sisäistä vaihtelua. Aineiston analyysiä haastoi tutkimusten heterogeenisyys, mikä puoltaa tarvetta validoidulle mittarille yli vuoden kestävään imetykseen liittyvän osaamisen kartoittamiselle. Tämän katsauksen tuloksia voidaan hyödyntää terveydenhuollon ammattilaisten imetyskoulutusta kehitettäessä.

Pöyhönen ym. NEUVOLATERVEYDENHOITAJIEN OSAAMINEN LIITTYEN YLI 12 KUUKAUDEN IKÄISEN LAPSEN IMETYKSEEN – LBCS-MITTARIN VALIDOINTI JA PILOTOINTI

Niina Pöyhönen, TtM, Itä-Suomen yliopisto; **Oona Ojantausta**, TtM, Tampereen yliopisto; **Katri Vehviläinen-Julkunen**, THT, Itä-Suomen yliopisto; **Marja Kaunonen**, TtT, Tampereen yliopisto, Pirkanmaan hyvinvointialue; **Riikka Ikonen**, TtT, Tampereen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Maailman terveysjärjestö (WHO) suosittelee imetyksen jatkamista vähintään kahden vuoden ikään kaikkialla maailmassa. Vaikka imetyksen kesto on Suomessa viime vuosina pidentynyt, imettävät vanhemmat kokevat, että suhtautuminen pitkäkestoiseen imetykseen on usein kielteistä, myös terveydenhuollossa. Neuvolat ovat avainasemassa imetyksen tukemisessa, mutta yli 12 kuukauden ikäisen lapsen imetyksen tukemiseen ei ole kansallisia ohjeita tai koulutusta. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kehittää ja pilotoida mittari terveydenhoitajien yli 12 kuukauden ikäisen lapsen imetykseen liittyvän osaamisen (sisältäen tiedot, taidot ja asenteet) mittaamiseen.

Menetelmät: Long-term Breastfeeding Competence Scale (LBCS) -mittari muodostui tietoja ja taitoja, sekä asenteita mittaavista osioista. Ennen pilottitutkimusta mittarin sisältövaliditeettia ja face-validiteettia arvioitiin asiantuntijaraadin (n = 6) avulla. Pilottitutkimus toteutettiin sähköisenä kyselytutkimuksena neuvolassa työskenteleville terveydenhoitajille (n = 197). Mittarin validiteettia ja reliabiliteettia tarkasteltiin eksploratiivisen faktorianalyysin ja Rasch-analyysin avulla, ja laskemalla mittarille ja osamittareille sisäistä johdonmukaisuutta kuvaavat Cronbachin alfa-kertoimet. Lisäksi terveydenhoitajien osaamista tarkasteltiin alustavasti kuvailevilla tunnusluvuilla.

Tulokset: Asiantuntijat arvioivat mittarin sisällöltään selkeäksi ja oleelliseksi (S-CVI 0.90). Mittarin ja sen osamittareiden sisäinen johdonmukaisuus oli riittävä ($\alpha > 0,70$). Pilottitutkimuksessa terveydenhoitajien tiedot ja taidot olivat hyvällä tasolla ja asenne 1-vuotiaan lapsen imetystä kohtaan myönteinen. Kielteiset ja neutraalit asenteet lisääntyivät imetetyn lapsen kasvaessa.

Päätelmät: LBCS-mittari soveltuu terveydenhoitajien yli 12 kuukauden ikäisen lapsen imetykseen liittyvän osaamisen tarkasteluun, ja sillä kerättyjä tuloksia voidaan hyödyntää terveydenhuollon ammattilaisten koulutustarpeen arviointiin. Pilottitutkimuksen perusteella suomalaisten terveydenhoitajien asenteet olivat myönteisempiä tässä itsevalikoituneessa näytteessä kuin aiemmissa länsimaissa tehdyissä tutkimuksissa, mutta tutkimus osoitti myös tiedon aukkoja ja vaihtelua asenteissa vastaajien välillä.

Veltheim ym. LASTEN POLION HOITOTYÖ SUOMALAISISSA 1950–1960-LUKUJEN SAIRAANHOIDON OPPIKIRJOISSA

Veltheim, Suska TtM, tohtorikoulutettava Tampereen yliopisto Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteet ja lehtori, Metropolia ammattikorkeakoulu; *Kaunonen, Marja* TtT, professori Tampereen yliopisto Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteet ja Pirkanmaan Sairaanhoidopiiri, Yleishallinto; *Elomaa-Krapu, Minna* TtT, post doc-tutkija Tampereen yliopisto Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteet ja Innovaatiojohtaja, Metropolia ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Polio aiheutti 1950-luvulla epidemioita koko maailmassa ja 1950–1960-luvuilla Suomessa todettiin noin 700–800 poliotartuntaa vuosittain. Valtaosa sairastuneista oli lapsia. Parantavaa hoitoa polioon ei ollut ja kuntouttava hoito oli usein pitkäkestoista sairastumisen vaikuttaessa monin tavoin sairastuneen loppuelämään. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata polioon sairastuneiden lasten hoitotyötä suomalaisissa sairaanhoidon oppikirjoissa 1950–1960-luvuilla, sekä selvittää, miten tieto polion hoitotyöstä muuttui tuona ajanjaksona. Suomessa ei aiheesta ole aiemmin tehty tutkimusta.

Menetelmät: Pää tutkimusaineistona olivat Suomessa 1950- ja 1960-luvuilla sairaanhoitajakoulutuksessa käytettyjen sairaanhoidon sekä lääketiedettä käsittelevien oppikirjojen kuvaukset polion hoitotyöstä. Toissijaisena aineistona käytettiin Sairaanhoidaja-lehdissä 1950–1960-luvuilla julkaistuja artikkeleita, sekä lasten sairaanhoidon ja kehitystä kuvaavia oppikirjoja. Aineisto kerättiin vuoden 2022 aikana ja analysoitiin temaattisella analyysillä. Tuloksinna käytettiin hermeneuttista otetta, joka tarkoitti pää tutkimusaineiston teemojen asettamista vuoropuheluun tutkimuksen kohteena olevan ajanjakson kulttuuristen erityispiirteiden kanssa.

Tulokset: Lasten hoitotyötä käsittelevissä oppikirjoissa ei huomioitu poliota sairastavien lasten hoidon erityispiirteitä. Polion hoitotyö koostui yhdistävästä teemasta sekä kolmesta pääteemasta. Yhdistävänä teemana oli polioon sairastuneen potilaan hoidon hoitajakeskeisyys, missä sairaanhoitajan rooli ja toiminta näkyi useilla hoitotyön osa-alueilla sairauden eri vaiheissa. Kolme pääteemaa olivat polion hoidon perusta, poliopotilaan hoitajan osaamisvaatimukset sekä poliopotilaan kaksi roolia. Polion hoitotyössä ei tapahtunut muutosta 1950–1960-lukujen aikana.

Päätelmät: Tulokset tuottavat ymmärrystä polion hoitotyön historiasta ja auttavat ymmärtämään poliopotilaiden asemaa tarkasteluaikana. Polioepidemian riski Suomessa on pieni, mutta se on olemassa niin kauan kuin poliota esiintyy maailmassa. 1950–1960-luvuilla polioon lapsena sairastuneita on edelleen elossa ja myös maahanmuuton seurauksena Suomeen voi saapua polioon sairastuneita. Sairastumisen ja hoidon vaikutusten ymmärtäminen, sekä potilaiden kokemukset ovat merkityksellisiä polion hoidossa myös tulevaisuudessa.

Sipilä ym. LAAJAN TERVEYSTARKASTUKSEN MAHDOLLISUUDET TUNNISTAA LÄHISUHDEVÄKIVALTA JA MIELENTERVEYS- JA PÄIHDEHAASTEET NEUVOLASSA JA KOULUTERVEYDENHUOLLOSSA

Sipilä, Marianne, tohtoriopiskelija, Tampereen Yliopisto, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos; **Hakulinen, Tuovi**, dosentti, Tampereen Yliopisto; **Helminen, Mika** biostatistikko, Tays, Pirkanmaan hyvinvointialue ja Tampereen Yliopisto; **Klemetti, Reija**, dosentti, tutkimuspäällikkö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos; **Paavilainen, Eija**, professori, Tampereen yliopisto/Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Tutkimuksen tavoitteena oli analysoida neuvolan- ja kouluterveydenhuollon terveydenhoitajien ja lääkäreiden kokemuksia vanhemman väkivallan ja päihde- ja mielenterveysongelmien tunnistamisesta ja puheeksi otosta laajoissa, koko perheen terveystarkastuksissa.

Menetelmät: Äitiys- ja lastenneuvoloiden sekä kouluterveydenhuollon valtakunnallinen seurantakysely lähetettiin 2016-17 Manner-Suomen terveyskeskusten terveyden edistämisen yhteyshenkilöille ja/tai esimiehille (N = 151). Esimiehiä pyydettiin välittämään erillinen sähköinen kysely kaikille äitiys- ja lastenneuvoilla sekä kouluterveydenhuollossa työskenteleville terveydenhoitajille ja lääkäreille (N=923).

Tulokset: Vastauksia saatiin 913, joista 726 oli terveydenhoitajaa ja 187 lääkäriä. Alustavien tulosten mukaan tunnistamisen seuloja käytti 18,9–49,2 % terveydenhoitajista ja 12,4–40,6 % lääkäreistä. Päihteiden riskikäyttö, synnytyksen jälkeinen masennus ja väkivaltakokemukset tunnistettiin parhaiten äitiysneuvolassa, mutta hieman huonommin lastenneuvolassa ja kouluterveydenhuollossa. Vanhemman päihdeongelmaan tuen tarpeen tarjoamisen mahdollisuuden hyvällä tasolla olevaksi koki 3,3 % terveydenhoitajista ja 8,7 % lääkäreistä, mielenterveysongelmaan 4,0 % ja 7,2 % ja parisuhdeväkivaltaan 4,9 % ja 1,4 %. Muihin kuin oman sektorin palveluihin lähettämisen mahdollisuuden hyväksi koki 27,5–27,3 % neuvolan terveydenhoitajista, ja 16,6–39,0 % lääkäreistä. Kouluterveydenhoitajilla ja lääkäreillä vastaavat osuudet olivat 26,1–29,9 % ja 7,2–15,9 %. Lopulliset tulokset esitellään konferenssissa.

Päätelmät: Työntekijät tunnistavat hyvin vanhempien hyvinvoinnin riskitekijöitä ja äitiysneuvolassa ne myös otettiin puheeksi. Mitä vanhemmaksi lapsi kasvoi, sitä vähemmän laajoissa terveystarkastuksissa huomioitiin vanhempien haasteelliset tilanteet. Työntekijät kuvasivat omat keinot auttamiseen rajalliseksi, mutta eivät kuitenkaan hyödyntäneet jatkohoitomahdollisuuksia. Hoitoketjun selkeyttä ja koulutusta väkivallan ja päihteiden puheiden ottoon toivottiin.

Savolainen ym. TERVEYDENHOITAJIEN NÄKEMYKSIÄ MONIAMMATILLISEN YHTEISTYÖN HAASTEISTA LASTEN MIELENTERVEYSKYSYMYKSISSÄ

Savolainen, Outi, *TtT, sh, yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos*; **Turunen, Hannele**, *professori, sh, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos, Pohjois-Savon Hyvinvointialue*; **Sormunen, Marjorita**, *TtT, dosentti, sh, vanhempi yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto, Kansanterveystieteen ja kliinisen ravitsemustieteen yksikkö*

Tausta ja tarkoitus: Lasten lisääntynyt mielenterveysoireilu aiheuttaa huolta niin Suomessa kuin kansainvälisestikin. Lastenneuvolan terveydenhoitajat ja kouluterveydenhoitajat ovat keskeisessä roolissa lasten hyvinvoinnin tukemisessa ja varhaisessa puuttumisessa, mutta lasten ja perheiden tukeminen edellyttää myös toimivaa sektoreiden välistä moniammatillista yhteistyötä. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää moniammatilliseen yhteistyöhön liittyviä haasteita lasten mielenterveyskysymyksissä.

Menetelmät: Tutkimuksessa käytettiin laadullista tutkimusasetelmaa. Puolistrukturoidut yksilöhaastattelut toteutettiin syksyllä 2019. Haastatteluihin osallistui 23 tarkoituksenmukaisella otannalla valittua yhdellä hyvinvointialueella kahdeksassa suomalaisessa kunnassa kouluterveydenhuollossa ja äitiys-/lastenneuvolassa työskentelevää terveydenhoitajaa. Haastattelut kestivät 29–68 minuuttia, ne nauhoitettiin, litteroitiin ja aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Terveydenhoitajat kuvasivat moniammatillista yhteistyötä ratkaisevan tärkeäksi lasten mielenterveyden edistämisessä. Moniammatilliseen yhteistyöhön liittyi kuitenkin useita haasteita. Haasteet muodostivat kolme luokkaa: (1) organisaatioon liittyvät haasteet, kuten riittämättömät resurssit ja organisaatioiden välinen toimimaton tiedonvaihto, (2) työntekijöiden kohtaamat käytännön haasteet tai toiveet ja pelot, sekä (3) vanhempien tai huoltajien riittämätön tieto, asenteet tai pelot.

Päätelmät: Moniammatillisen yhteistyön rakenteita tulisi kehittää tukemaan paremmin sekä työntekijöiden välistä että työntekijöiden ja perheiden välistä yhteistyötä. Toimivan yhteistyön avulla vastataan paremmin lasten ja perheiden tarpeisiin, mikä puolestaan tehostaa varhaista puuttumista ja edistää lasten mielenterveyttä. Lisäksi tarvitaan kattavaa mielenterveyden lukutaitoon ja edistämiseen liittyvää koulutusta työntekijöille ja vanhemmille.

Sessio 8: Akuutti hoitotyö

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 8	Akuutti hoitotyö	Tomi Salminen	Duetto 1 (190)
15.00–15.15	Lähteenmäki. ISBAR-MENETELMÄN MUKAISEN RAPORTOINNIN TOTEUTUMINEN VALVONTAOSASTOLLA – HAVAINNOINTITUTKIMUS SAIRAANHOITAJILLE		
15.15–15.30	Koskimies ym. POTILAAN TIEDOLLINEN YKSITYISYYS ENSIHOIDOSSA – KVASIKOKEELLISEN INTERVENTIOTUTKIMUKSEN PROTOKOLLA.		
15.30–15.45	Salminen ym. HÄTÄKESKUKSEN JA ENSIHOITOPALVELUN VÄLISET EROT ENSIHOITOPALVELUN TEHTÄVIEN KIIREELLISYY SARVIOSSA: REKISTERITUTKIMUS SUOMESSA		
15.45–16.00	Hämäläinen ym. SAIRAANHOITAJIEN JA POTILAIEN KÄSITYKSIÄ AKUUTIN KIVUN ARVIOINNISTA JA HOIDOSTA PÄIVYSTYSPOLIKLINIKALLA		
16.00–16.15	Mäkelä ym. NURSES' SKILLS TO CARE FOR ALCOHOL-INTOXICATED PATIENTS IN EMERGENCY DEPARTMENT (NSCAIP-ED) –MITTARIN KEHITTÄMINEN JA ARVIOINTI		

Sisällysluettelo

Lähteenmäki. ISBAR-MENETELMÄN MUKAISEN RAPORTOINNIN TOTEUTUMINEN VALVONTAOSASTOLLA – HAVAINNOINTITUTKIMUS SAIRAANHOITAJILLE

Lähteenmäki, Anni, sairaanhoitaja (YAMK), HUS

Tausta ja tarkoitus: Terveystieteiden haastatapahtumista ison osan on tunnistettu liittyvän tiedonkulun haasteisiin. Erityisen riskialtis hetki tiedonkulun välittymisen kannalta on hoitovastuun vaihtoraportti. Raportoinnin avuksi on kehitetty strukturoituja työkaluja. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida ISBAR-menetelmän mukaisen raportoinnin toteutumista hoitovastuun siirtävissä raporteissa valvontaosastolla.

Toteutus: Tutkimus toteutettiin havainnointitutkimuksena. Tutkimusaineisto kerättiin havainnoimalla 30 raportointitilannetta yhdellä valvontaosastolla. Havainnoinnit toteutettiin käyttämällä aiemmin kehitettyä ja validoitua, strukturoitua havainnointityökalua. Havainnointityökalu muodostui lomakkeesta, jossa oli 39 havainnoitavaa kohtaa, jotka muodostuivat sisällöstä, joka ISBAR-menetelmän mukaan tulee raportilla esittää. Havainnointien aikana arvioitiin, toteutuiko kyseinen kriteeri annetulla raportilla. Lopuksi arvioitiin, toteutuiko raportti ISBAR-menetelmän mukaan. Havainnoija täytti paperista lomaketta havainnointien aikana, josta aineisto siirrettiin sähköiseen muotoon. Aineisto analysoitiin tilastollisesti IBM SPSS 29.0® ja Microsoft Excel O365® -ohjelmilla. Tulokset kuvattiin frekvenssien ja prosenttien avulla.

Tuotos: Tutkimuksen tulosten mukaan raportointi toteutui ISBAR-menetelmän mukaan alle puolessa raportointitilanteissa (43 %, n = 13). ISBAR-menetelmän mukaan raportoiduissa raporteissa tuotiin enemmän muuttujia esiin lähes kaikilla osa-alueilla. Poikkeuksena tästä kohta Identify (tunnista), joka toteutui keskimäärin paremmin niissä raporteissa, jotka eivät noudattaneet ISBAR-menetelmää. ISBAR-menetelmän mukaan raportoiduissa raporteissa eniten puutteita oli osa-alueella Assessment (nykytila), joka oli myös sisällöltään laajin osa-alue. Ne raportit, jotka annettiin ilman keskeytystä, noudattivat paremmin ISBAR-menetelmän mukaista raportointia (54 %, n = 7). Ne raportit, jotka noudattivat ISBAR-menetelmän mukaista raportointia, kestivät keskimäärin 6,3 minuuttia.

Päätelmät: Johtopäätöksenä voidaan todeta ISBAR-menetelmän parantavan raportointia. ISBAR-menetelmä lisää useamman muuttujan esiin tuomista raportilla. Tulosten perusteella voidaan lisätä ymmärrystä raportoinnin nykytilanteesta kohdeosastolla. Tuloksia ei voida yleistää koskemaan kaikkia raportointitilanteita pienen otoskoon vuoksi.

Koskimies Eini, väitöskirjatutkija, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Suhonen Riitta**, Professori, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Ylihoitaja, Turun yliopistollinen keskussairaala, Varsinais-Suomen hyvinvointialue; **Leino-Kilpi Helena**, Professori (emerita), hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, tutkija, Turun yliopistollinen keskussairaala; **Löyttyniemi Eliisa**, M.Sc. Kliininen laitos, biostatistiikka, Turun yliopisto.

Tausta & tarkoitus. Tiedollisella yksityisyydellä tarkoitetaan oikeutta omien tietojen hallintaan. Terveydenhuollossa potilaan tiedollisen yksityisyyden toteutuminen edellyttää heidän tietojen suojaamista terveydenhuollon ammattilaisten toimesta. Ensihoidossa potilaan tiedollisen yksityisyyden toteutuminen kohtaa herkästi haasteita johtuen eri tekijöistä, kuten potilaan kriittisestä tilasta ja julkisesta hoitoympäristöstä. Ensihoitajilla onkin keskeinen rooli potilaan tiedollisen yksityisyyden suojaamisessa. Tutkimusten perusteella ensihoitajien tieto tiedollisesta yksityisyydestä on kuitenkin niukkaa, mikä saattaa heijastua negatiivisesti heidän suhtautumiseensa tiedollista yksityisyyttä kohtaan. Tarve lisäkoulutukselle on ilmeinen. Toistaiseksi ensihoitoon kohdistuneita koulutuksellisia interventioita aiheesta ei ole kuitenkaan raportoitu. Tarkoituksena on kuvata tutkimusprotokolla koulutuksellisesta interventiosta, jossa pyritään lisäämään ensihoitajien tietoa tiedollisesta yksityisyydestä, sekä edistämään heidän positiivista suhtautumistaan suhteessa tiedolliseen yksityisyyteen.

Menetelmät: Tutkimuksessa hyödynnetään kvasikokeellista ennen-jälkeen asetelmaa. Kohdejoukkona toimivat kahden eri suomalaisen pelastuslaitoksen ensihoitajat, joista jokaista pyydetään osallistumaan tutkimukseen, mikäli he täyttävät erilliset mukaanottokriteerit. Pelastuslaitokset satunnaistetaan interventio- (n=50) ja kontrolliryhmään (n=50). Keväällä 2024 interventioryhmään kuuluvat ensihoitajat toteuttavat itsenäisesti neljässä viikossa koulutuksellisenä interventiona toimivan ”Yksityisyyttä ensihoitoon” – verkkokurssin Koulumaali – verkkooppimisalustalla. Verkkokurssi rakentuu kolmesta teoriaosuudesta ja niihin liittyvistä tehtävistä. Osallistujat toteuttavat verkkokurssin erikseen määritetyssä järjestyksessä oman aikataulunsa mukaisesti. Kontrolliryhmä jatkaa toimintaansa oman organisaation ohjeiden mukaisesti.

Tutkimuksen ensisijaisena tulosmuuttujana on ensihoitajien teoreettisen, tiedolliseen yksityisyyteen liittyvän tiedon lisääntyminen. Toissijaisena tulosmuuttujana on ensihoitajien suhtautuminen tiedolliseen yksityisyyteen. Aineisto kerätään hyödyntäen tutkimusta varten kehitettyä ”Ensihoitajien tieto ja asenteet tiedollista yksityisyyttä kohtaan” - mittaria. Intervention soveltuvuutta ja käytettävyyttä arvioidaan lisäksi SUS- mittarilla (*System Usability Scale*) sekä puolistrukturoidulla kyselylomakkeella.

Tulokset & johtopäätökset: Tutkimuksessa arvioidaan kehitetyn intervention tehokkuutta. Odotettavaa on, että lisäämällä ensihoitajien tietoa tiedollisesta yksityisyydestä, on mahdollista edistää heidän positiivista suhtautumistaan siihen, ja siten vaikuttaa potilaan tiedollisen yksityisyyden toteutumiseen ensihoidossa.

Salminen ym. HÄTÄKESKUKSEN JA ENSIHOITOPALVELUN VÄLISET EROT ENSIHOITOPALVELUN TEHTÄVIEN KIIREELLISYYKSARVIOSSA: REKISTERITUTKIMUS SUOMESSA

Salminen, Tomi, päätoiminen tuntiohjaaja, Tampereen ammattikorkeakoulu; **Kaartinen, Kaius**, ensihoidosta vastaava lääkäri, Pirkanmaan hyvinvointialue; **Roos, Mervi**, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto; **Vaajanen, Verna**, lääketieteen opiskelija, Tampereen yliopisto; **Ekstrand, Ari**, toimialapäällikkö, Hätäkeskuslaitos; **Setälä, Piritta**, apulaisylilääkäri, Pirkanmaan hyvinvointialue; **Sanna, Hoppu**, Ensihoidon ylilääkäri, toimialuejohtaja, Pirkanmaan hyvinvointialue.

Tausta ja tarkoitus: Ensihoitopalvelu on kiireellisen terveydenhuollon ensimmäinen toimija, joka aloittaa hoidon tarpeen arvion ja kiireellisen hoidon sairaalan ulkopuolella. Toimiakseen tehokkaasti ja turvallisesti ensihoitopalvelu tarvitsee tuekseen luotettavan hätäkeskuspalvelun, joka vastaa ensihoidotehtävien kiireellisyyden arviosta ja hälyttämisestä ensihoitopalvelun ohjeiden mukaisesti. Suomessa hätäkeskuspalvelusta vastaa valtiollinen hätäkeskuslaitos. Vuonna 2018 Suomessa otettiin käyttöön uusi hätäkeskustietojärjestelmä. Järjestelmän käyttöönoton jälkeen ensihoitopalvelun tehtävien kiireellisyysarvion tarkkuutta ja herkkyyttä ei ole tutkittu. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvailla hätäkeskuksen ja ensihoitopalvelun kiireellisyysarvioiden yhdenmukaisuutta selvittämällä yli- ja aliarvion osuus, tehokkuus, herkkyys, spesifisyys ja ennustearvot sekä tarkastella, onko kiireellisyysarvioiden yhdenmukaisuudessa eroa tehtäväluokkien välillä.

Menetelmät: Tutkimus-aineisto koostui kaikista Pirkanmaan sairaanhoitopiirin alueen ensihoitopalveluiden tehtävistä ajalta 1.8.2021 – 1.9.2021. Tutkimusjakson aikana oli kaikkiaan 7 245 ensihoitopalvelun tehtävää, joista analyysiin hyväksyttiin 6 416 ensihoidotehtävää. Aineisto analysoitiin ristiintaulukoimalla kiireellisyysarvion oikeat ja väärät positiiviset ja negatiiviset tulokset. Vertailun kohteena olivat hätäkeskuspäivystäjän hätäpuhelin aikana tekemä kiireellisyysarvio sekä ensihoitopalvelun näkemys kiireellisyydestä, joka muodostettiin jälkikäteen useamman kriteerin perusteella. Tilastollista merkitsevyyttä testattiin Khiin neliötestillä ja Kruskal-Wallis H testillä.

Tulokset: Ensihoitopalvelun tehtävistä 36 % (n=2 341) oli luokiteltu kiireellisiksi hätäkeskuksessa, näistä vain 29 % oli kiireellisiä myös ensihoitopalvelun näkökulmasta. Kiireettömäksi luokiteltuja tehtäviä oli 64 % (n=4 075), näistä 97 % oli kiireettömiä myös ensihoitopalvelun näkökulmasta. Tehtäväluokkien välillä oli eroja kiireellisyysarvioiden yhdenmukaisuudessa ($p<0.001$). Kiireellisyysarvio kokonaisherkyys oli 85 %, -tarkkuus 71 %, positiivinen ennustearvo 29 % ja negatiivinen ennustearvo 97 %.

Päätelmät: Tutkimuksen perusteella voidaan todeta, että kiireellisyyden yliarvio on yleisempää kuin aliarvio. Lisäksi voidaan todeta, että hätäkeskus tunnistaa kiireettömät tehtävät hyvin luotettavasti ja kiireellisyyden aliarviota esiintyy vain vähän. Luotettavan hätäkeskustoiminnan varmistamiseksi kiireellisyysarvion tarkkuutta tulisi parantaa.

Hämäläinen ym. SAIRAANHOITAJIEN JA POTILAIEN KÄSITYKSIÄ AKUUTIN KIVUN ARVIOINNISTA JA HOIDOSTA PÄIVYSTYSPOLIKLINIKALLA

Hämäläinen, Jenni, TtT, LAB Ammattikorkeakoulu, Kankkunen, Päivi, Dosentti, Itä-Suomen Yliopisto, Hoitotieteen laitos, Kvist Tarja, Professori, Itä-Suomen Yliopisto, Hoitotieteen laitos.

Tausta ja tarkoitus: Akuutti kipu on yksi potilaiden yleisimmistä tulosyistä päivystyspoliklinikalle. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata ja selittää sairaanhoitajien ja potilaiden käsityksiä akuutin kivun arvioinnista ja hoidosta päivystyspoliklinikalla.

Menetelmät: Tutkimuksen muodostivat neljä osatutkimusta, joihin sisältyivät sairaanhoitajien ja potilaiden käsitykset akuutin kivun arvioinnista ja akuutin kivun hoidosta. Aineistonkeruumenetelminä käytettiin tässä tutkimuksessa kehitettyjä kyselylomakkeita. Kaikkiaan 101 sairaanhoitajaa viideltä eri päivystyspoliklinikalta ja 114 potilasta yhdeltä päivystyspoliklinikalta vastasivat kyselytutkimukseen.

Tulokset: Päivystyspoliklinikan sairaanhoitajien näkemysten mukaan potilaiden akuuttia kipua arvioitiin usealla eri tavalla. Alle 10 vuotta nykyisessä työpaikassa olevat sairaanhoitajat arvioivat potilaiden kipua harvemmin, kuin sairaanhoitajat, jotka olivat olleet nykyisessä työssään yli 21 vuotta. Jatkuvaa kivunhallintakoulutusta saaneet päivystyspoliklinikan sairaanhoitajat arvioivat potilaan akuuttia kipua useammin potilaan eleiden ja käyttäytymisen perusteella kuin ne sairaanhoitajat, jotka eivät olleet saaneet lisäkoulutusta.

Sairanhoitajat totesivat, että potilaat eivät saaneet riittävästi kipulääkkeitä, ja jotkut ilmoittivat potilaiden olevan ylläkäytyä. Suurin osa sairaanhoitajista tarjosi erilaisia lääkkeettömiä kivunlievitysmenetelmiä (esim. jääpakkaukset, asentohoito). Sairanhoitajien mukaan työ määrä ja ajan puute vaikuttivat potilaiden akuuttiin kivun hoitoon. Suurimmalla osalla päivystyspoliklinikan sairaanhoitajista ei ollut jatkuvaa kivunhallintakoulutusta osastollaan.

Potilaat olivat tyytyväisiä sairaanhoitajien tekemään akuutin kivun arviointiin. Suurin osa vastaajista ilmoitti, että päivystyshoitajat arvioivat potilaiden kivun useaan otteeseen potilaiden ollessa päivystyspoliklinikalla. Sanallinen kivun arvioinnin mittari oli yleisin potilaiden raportoima kivun arviointityökalu. Potilaat ilmoittivat saaneensa kivunhoitoa riittävästi ja ajoissa. Miespotilaat olivat vähemmän tyytyväisiä farmakologiseen kivunhoitoon kuin naispotilaat. Tutkimukseen osallistuneet potilaat totesivat, että keskustelu sairaanhoitajan tai lääkärin kanssa helpotti heidän akuuttia kipuaan.

Päätelmät: Sairanhoitajien käsitykset akuutin kivun arvioinnista olivat varsin positiivisia; akuutin kivun hallintaan vaikuttivat jatkuvan kivunhallintakoulutuksen puute, ajan vähyys ja työ määrä. Päivystyspoliklinikan potilaat olivat enimmäkseen tyytyväisiä akuutin kivun arviointiin ja hoitoon.

Mäkelä ym. THE NURSES' SKILLS TO CARE FOR ALCOHOL-INTOXICATED PATIENTS IN EMERGENCY DEPARTMENT (NSCAIP-ED) –MITTARIN KEHITTÄMINEN JA ARVIOINTI

Mäkelä, Kaisu-Leena, sh, th, TtM, väitöskirjatutkija, vastuualueylihoitaja, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Satakunnan hyvinvointialue; **Kylmä, Jari**, sh, esh, FT, TtL, professori (tenure track), Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede; **Hakala Tiina**, sh, TtT, osastonhoitaja, Satakunnan hyvinvointialue; **Koivisto, Anna-Maija**, FM, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; **Koivunen Marita**, dosentti, hoitotyön professiojohtaja, Satakunnan hyvinvointialue, Turun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Merkittävä osa päivystyspoliklinikalla hoidettavista potilaista on alkoholista päihtyneitä. Varhainen puuttuminen alkoholin käyttöön tulisi tehdä jo päivystyksessä, päivystyksen ollessa usein ensimmäinen terveydenhuollon paikka, jonne alkoholia liikaa käyttävä päätyy esimerkiksi tapaturman tai muun alkoholista aiheutuneen terveydellisen haitan vuoksi. Aiempien tutkimusten mukaan päivystyksen sairaanhoitajien osaamisessa alkoholista päihtyneen potilaan hoitamisessa on puutteita, mikä vaikuttaa hoidon toteutukseen. Näitä puutteita voitaisiin vähentää täydennyskoulutuksen keinoin, mikäli osaaminen arvioitaisiin yksilöllisesti.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kehittää ja validoida mittari, joka mittaa hoitohenkilökunnan alkoholista päihtyneen potilaan hoitamisen osaamista päivystyspoliklinikalla.

Menetelmät: Alkoholista päihtyneen potilaan hoitamisen osaamisen mittaamiseen kehitettiin the Nurses' Skills to Care for Alcohol-Intoxicated Patients in Emergency Department (NSCAIP-ED) -mittari monimenetelmällisyyttä käyttäen. Mittari sisältää seitsemän osaamisaluetta ja yhteensä 49 väittämää. Sillä mitattiin päivystyksen hoitohenkilökunnan osaamista Suomessa (N=1220, n=252). Mittari validoitiin jatkokäyttöä varten. Tilastollisina menetelminä validoinnissa käytettiin konfirmatorista faktorianalyysia sekä laskettiin Cronbachin alpha-arvot.

Tulokset: Konfirmatorisen faktorianalyysin tulokset osoittivat NSCAIP-ED-mittarin rakenteen sopivan alkoholista päihtyneen potilaan hoitamisen osaamisen mittaamiseen pääosin hyväksyttävällä tasolla (χ^2 -testi $p < 0.001$; RMSEA 0.079; CFI 0.923; TLI 0.918; SRMR 0.084). Cronbachin alpha-arvot olivat kaikkien mittarin osa-alueiden osalta hyväksyttävällä tasolla (kaikki arvot välillä 0.866–0.912).

Päätelmät: NSCAIP-ED-mittari soveltuu hoitohenkilökunnan alkoholista päihtyneen potilaan hoitamisen osaamisen mittaamiseen päivystyksessä, ja se toimii käytännössä hoitotyön esihenkilöiden työkaluna osaamisen varmistamisessa. NSCAIP-ED-mittarilla saadun mittaustuloksen keinoin voitaisiin tunnistaa puutteet osaamisessa tällä hoitotyön osa-alueella ja tarjota täydennyskoulutusta tarpeen mukaan. Jatkossa mittaria tulisi vielä testata ja kehittää tutkimuksen avulla.

Sessio 9: Osaamisen kehittyminen terveysalan koulutuksessa 1

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 9	Osaamisen kehittyminen terveysalan koulutuksessa 1	Minna Koskimäki	Duetto 2 (180)
15.00–15.15	Hämäläinen ym. EI SUOMEA ÄIDINKIELENÄÄN PUHUVIEN TERVEYSALAN OPISKELIJOIDEN SUJUVA SIIRTYMINEN TYÖELÄMÄÄN VAATII ASENEMUUTOSTA		
15.15–15.30	Vähämäki ym. KULTTUURISEN KOMPETENSSIN KEHITTYMINEN SAIRAANHOITAJAOPINNOISSA		
15.30–15.45	Wiisak ym. SAIRAANHOITAJIEN JA HOITOTYÖN OPISKELIJOIDEN EETTISTÄ KOMPETENSSIA EDISTÄVÄT TEKIJÄT – INTEGRATIIVINEN KIRJALLISUUSKATSAUS		
15.45–16.00	Eronen ym. GRADUATING NURSING STUDENTS SELF-ASSESSED CLINICAL COMPETENCE -FROM A NORDIC PERSPECTIVE		
16.00–16.15	Ropponen ym. MAAHANMUUTTAJATAUSTAISTEN SAIRAANHOITAJAOPISKELIJOIDEN KLIINISEN PÄÄTTELYN TAITOJEN KEHITTÄMINEN VR-SIMULAATIOIDEN AVULLA		

Hämäläinen ym. EI SUOMEA ÄIDINKIELENÄÄN PUHUVIEN TERVEYSALAN OPISKELIJOIDEN SUJUVA SIIRTYMINEN TYÖELÄMÄÄN VAATII ASENNEMUUTOSTA

Hämäläinen, Sini, terveysalan lehtori, SH(YAMK), kliininen asiantuntija, LAB ammattikorkeakoulu
Laapio-Rapi, Emilia, yliopettaja, FT, TtM, SH(AMK), LAB ammattikorkeakoulu; ***Louhelainen, Marjut***, terveysalan lehtori, FT, FM, LAB ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Maailmanlaajuinen puute hoitohenkilöstä näkyy myös Suomessa ja on johtanut ulkomaalaistaustaisten määrän kasvuun työelämässä. Ei suomea äidinkielenään puhuvien terveysalan opiskelijoiden integroiminen työyksiköihin jo opintojen aikana edistää heidän sitoutumistaan harjoitteluyksiköihin, mikä kasvattaa hyvinvointialueiden veto- ja pitovoimaa. Integroituminen vaatii työyksiköiltä uudenlaista ymmärrystä yhdenvertaisuudesta ja monimuotoisuudesta. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää terveysalan opettajien ja hoitohenkilöstön kokemuksia ja näkemyksiä ei suomea äidinkielenään puhuvien harjoittelunohjauksesta.

Menetelmät: Kvalitatiivinen haastattelututkimus (n=10), joka toteutettiin teemahaastatteluina kevään 2023 aikana. Aineisto analysoitiin sisällön analyysi -menetelmää käyttäen.

Tulokset: Haastatteluaineiston mukaan harjoitteluyksiköiden yleiset sekä harjoittelun ohjaajien omat asenteet vaikuttavat suhtautumiseen ei suomea äidinkielenään puhuvia opiskelijoita kohtaan. Haastateltavat kuvasivat sekä negatiivisia, että positiivisia työyksikön ja asiakkaiden asenteita opiskelijoita kohtaan. Suomalaiseen työelämään ja yhteiskuntaan liittyy paljon tekijöitä, jotka kytkeytyvät myös sosiaali- ja terveysalan yksiköiden työkuultuuriin. Työyhteisön kansainvälisyys ja moninaisuus ovat keskeisiä vaikuttimia. Haastateltavat kokivat eri kulttuureista tulevat opiskelijat työyhteisöä rikastuttavana tekijänä, mutta samalla he toivat myös esiin huolen suomalaisen työkuultuurin pelisääntöjen riittämättömästä ymmärtämisestä. Ei suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden harjoittelussa on monia erityispiirteitä, jotka tulee huomioida ohjauksessa. Myös harjoittelua ohjaavan hoitajan ja opettajan erityispiirteillä on merkitystä. Harjoittelun ohjaaminen vaatii kielellistä osaamista ja sitoutumista sekä ymmärrystä yhdenvertaisuudesta ja moninaisuudesta. Ohjaavan opettajan tuki sekä opiskelijalle että ohjaavalle hoitajalle on tärkeää.

Päätelmät: Ei suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden sujuva siirtyminen työelämään vaatii uudenlaista asennetta sekä panostusta ammattikorkeakoulun ja työelämän väliseen yhteistyöhön. Työyksiköiden moninaisuus ja yksittäisten työntekijöiden ymmärrys työelämän moninaisuudesta ovat keskeisessä roolissa asennemuutoksen mahdollistumisessa. Tahtotila muutokseen työyhteisöissä on olemassa, mutta konkreettiset keinot muutokseen vaativat lisää kehittämistä.

Vähämäki ym. KULTTUURISEN KOMPETENSSIN KEHITTYMINEN SAIRAANHOITAJAOPINNOISSA

Vähämäki, Sari, Tk, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta, hoitotiede; Koivula, Meeri, TtT, dosentti, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta, hoitotiede

Tausta ja tarkoitus: Suomalainen yhteiskunta muuttuu yhä monikulttuurisemmaksi ja moniarvoisemmaksi, ja kehityssuunta on samanlainen globaalistikin. Terveyspalveluiden asiakkailta on oikeus tasa-arvoiseen hoitoon, jossa heidän kulttuurinsa huomioidaan. Sairaanhoitajan kulttuurinen kompetenssi voidaan nähdä dynaamisena oppimisen prosessina, jolle rakennetaan perustaa opiskeluaikana. Kirjallisuuskatsauksen tarkoitus oli selvittää niitä tekijöitä, jotka ovat yhteydessä sairaanhoitajaopiskelijoiden kulttuurisen kompetenssin kehittymiseen opiskeluaikana. Tavoitteena oli tuottaa tietoa niistä tekijöistä, joiden avulla kulttuurisen kompetenssin omaksumista voidaan edistää, ja siten sairaanhoitajien koulutusta kehittää. Tutkimuskysymys oli: Millaiset tekijät ovat yhteydessä sairaanhoitajaopiskelijan kulttuurisen kompetenssin kehittymiseen opiskeluaikana?

Menetelmät: Systemaattinen tiedonhaku tehtiin seuraaviin tietokantoihin: Cinahl, Nursing & Allied Health ja Education Research Complete. Hakusanat olivat cultural competence, development, impact, nursing student, student nurse ja undergraduate nurse, Boolean operaattoreilla yhdistettynä. Hakutulosten määrä ennen tietokantarajauksia oli 666 artikkelia. Tietokantarajauksina olivat julkaisuvuosi välillä 2018–2023, julkaisukieli englanti ja että artikkelin tuli olla vertaisarvioitu. Sisäänottokriteerit olivat: artikkeli käsittelee kulttuurisen kompetenssin kehittymistä, sisältää sairaanhoitajaopiskelijan näkökulman ja vastaa tutkimuskysymykseen. Katsaukseen valittiin 22 artikkelia. Artikkeleiden laadunarviointiin hyödynnettiin Joanna Briggs Instituutin laadunarviointikriteeristöjä. Aineiston analyysimenetelmänä käytettiin aineistolähtöistä sisällönanalyysiä.

Tulokset: Sairaanhoitajaopiskelijoiden kulttuurisen kompetenssin kehittymiseen yhdistyi kulttuurista kompetenssia edistäviä opetusmenetelmiä, kulttuurisia kohtaamisia mahdollistavaa oppimista, elämänpiirin tarjoamia mahdollisuuksia ja kulttuurisen kompetenssin omaksumisen edistäjiä. Kulttuurisen kompetenssin omaksuminen näyttäytyi moniulotteisena, dynaamisena prosessina, johon vaikuttaa myös opiskelijoiden henkilökohtainen asennoituminen. Kulttuurista kompetenssia kehittävien opetusmenetelmien kirjo oli laaja, ja oppimista toteutui niin kotimaassa, ulkomailla kuin verkon välityksellään. Oppimista tapahtui myös vapaa-ajan toiminnoissa ja omassa elämänpiirissä.

Päätelmät: Panostukset oppimismahdollisuuksien tarjontaan, opetussuunnitelmatyöhön ja opettajien osaamiseen panostaminen näyttäytyivät kulttuurisen kompetenssin omaksumista edistävinä toimenpiteinä. Ideaalia olisi myös panostaa oppilaitoksien kulttuuriseen toimijuuteen omassa ympäristössään.

Sisällysluettelon

Wiisak ym. SAIRAANHOITAJIEN JA HOITOTYÖN OPISKELIJOIDEN EETTISTÄ KOMPETENSSIA EDISTÄVÄT TEKIJÄT – INTEGRATIIVINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

Wiisak, Johanna, TtT, SH, Turun yliopisto; **Stolt, Minna**, professori ma, TtT, jalkaterapeutti (AMK), Turun yliopisto, Satakunnan hyvinvointialue; **Igoumenidis, Michael**, apulaisprofessori, PhD, SH, Patraksen yliopisto; **Chiappinotto, Stefania**, PhD, SH, Udinen yliopisto; **Gastmans, Chris**, professori, PhD, KU Leuven; **Keogh, Brian**, apulaisprofessori, PhD, SH, Trinyt College Dublin; **Mertens, Evelyne**, MSc, KU Leuven; **Palese, Alvisa**, professori, PhD, SH, Udinen yliopisto; **Papastavrou, Evridiki**, apulaisprofessori, PhD, SH, 1) Kyproksen teknillinen yliopisto, 2) Kyproksen sairaanhoitajat ja kättilöt ry; **Mc Cabe, Catherine**, apulaisprofessori, PhD, SH, FEANS, Trinity College Dublin; **Suhonen, Riitta**, professori, TtT, FEANS, MAE, Turun yliopisto, Varsinais-Suomen hyvinvointialue

PROMOCON-konsortion puolesta

Tausta ja tarkoitus: Sairaanhoitajien ja sairaanhoitajaopiskelijoiden eettistä kompetenssia tarvitaan eettisesti korkeatasoisen hoitotyön varmistamiseksi kaikissa hoitoympäristöissä. Sitä voidaan edistää useilla menetelmillä, interventioilla tai muilla keinoilla, joista opetusmenetelmät ovat yleisimpiä. Eettistä kompetenssia on määritelty käsitysten (ymmärryksen), tiedon (tietämisen), pohdinnan, harkinnan ja ammatillisena hoitajana toimimisen kautta, ja se on äärimmäisen tärkeää kaikissa hoitotyön toimintaympäristöissä. Tämän kirjallisuuskatsauksen tavoitteena on tunnistaa sairaanhoitajien ja hoitotyön opiskelijoiden eettistä kompetenssia edistäviä tekijöitä.

Menetelmät: Integratiivinen kirjallisuuskatsaus on rekisteröity PROSPERO-tietokantaan ja se on raportoitu PRISMA-ohjeiden mukaisesti. Sairaanhoitajien ja hoitotyön opiskelijoiden eettiseen kompetenssiin keskittyvä kirjallisuushaku tehtiin tammikuussa 2023 kuudessa tieteellisessä tietokannassa: CINAHL, Cochrane Library, PsycINFO, PubMed Medline, Scopus ja Web of Science. Englanniksi kirjoitetut empiiriset eettistä kompetenssia ja edistäviä tekijöitä kuvaavat tutkimukset ilman aikarajoituksia otettiin mukaan. Yhteensä 29 kokotekstiä 5233 osumasta otettiin mukaan. Laadunarvioinnissa käytettiin Joanna Briggs Institute -tarkistuslistoja ja Mixed Method Appraisal Tool -työkalua. Tiedot analysoitiin induktiivisen sisällönanalyysin avulla. Integroiva katsaus tehtiin hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen.

Tulokset: Tutkimus sairaanhoitajien ja hoitotyön opiskelijoiden eettistä kompetenssia edistävästä tekijöistä on vähäistä, ja sitä on tutkittu pääasiassa kuvailevilla tutkimusasetelmilla. Edistävästä tekijöistä tunnistettiin kaksi kokonaisuutta: 1) inhimilliset tekijät, jotka koostuvat neljästä kategoriasta: yksilölliset, sosiaaliset, johtamiseen liittyvät ja ammatilliset tekijät, ja 2) rakenteelliset tekijät, jotka koostuvat neljästä kategoriasta: koulutukselliset, ympäristöön liittyvät, organisatoriset ja yhteiskunnalliset tekijät.

Päätelmät: Tämä katsaus tuottaa tutkijoiden, hoitotyön opettajien, johtajien, organisaatioiden ja poliittisten päättäjien käyttöön tietoa tekijöistä, jotka edistävät sairaanhoitajien ja sairaanhoitajaopiskelijoiden eettistä kompetenssia. Eettisesti kestävä terveydenhuollon varmistamiseksi tarvitaan lisää tutkimusta eettistä kompetenssia edistävästä tekijöistä käyttäen interventio-, implementaatio- ja monimenetelmätutkimus asetelmia.

Sisällysluetteloon

Eronen ym. GRADUATING NURSING STUDENTS SELF-ASSESSED CLINICAL COMPETENCE -FROM A NORDIC PERSPECTIVE

Eronen, Lotta, *Doctoral Researcher, Senior lecturer, Åbo Akademi University, Faculty of Education and Welfare Studies, Arcada University of Applied Sciences, School of Business and Healthcare;* **Strandell-Laine, Camilla**, *Associate professor, Clinical teacher, Senior lecturer, Lovisenberg Diaconal University College, Norway, University of Turku, Department of Caring Sciences, Novia University of Applied Sciences;* **Wangensteen, Sigrid**, *Professor, Norwegian University of Science and Technology, Department of Health Sciences, Gjøvik, Norway;* **Fagerström, Lisbeth**, *Professor, Åbo Akademi University, Faculty of Education and Welfare Studies.*

Background and aim: Competent nurses are essential to ensure high quality health care in Finland and other Nordic countries. Therefore, it is important to evaluate nursing education both nationally and internationally to ensure quality in terms of content and in relation to societal development, as well as the clinical competence of graduating nursing students. The study aimed to describe and analyze self-assessment of clinical competence among nursing students in Nordic countries as well as their perceived need for further training at the end of their bachelor's degree studies, and to analyze potential associated variables.

Methods: A cross-sectional survey design was applied. From five Nordic countries, 2,869 graduating nursing students were invited, and 500 responded (response rate 17 %). The Professional Nurse Self-Assessment Scale of clinical core competencies (PROFFNurse SAS II) was used for data collection.

Results: Graduating nursing students demonstrate a strong foundation in ethical decision-making, critical thinking, collaboration, and consultation skills. However, the findings emphasize the necessity for additional training in medication interactions and side effects, and E-health during their degree studies.

Conclusions: Healthcare leaders, clinical teachers, and supervisors of clinical placements should take into account the strengths, limitations, and career paths of newly qualified nurses. Educational institutions are recommended to evaluate whether the curricula meet the needs for additional education and training needed to improve the clinical competence of nursing graduates in areas necessary to ensure high quality care and patient safety in the future healthcare system.

Ropponen ym. MAAHANMUUTTAJATAUSTAISTEN SAIRAANHOITAJAOPISKELIJOIDEN KLIINISEN PÄÄTTELYN TAITOJEN KEHITTÄMINEN VR-SIMULAATIOIDEN AVULLA

Ropponen, Paula, TtM, Oulun yliopisto; **Tomietto, Marco**, PhD, University of Northumbria, UK; **Mikkonen, Kristina**, TtT, Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Maahanmuuttajataustaiset sairaanhoitajaopiskelijat kokevat itsensä valmistautumattomiksi klinisiin harjoitteluihin ja kohtaavat niissä kieli- ja kommunikaatiovaikeuksia. Kiinnostusta vastaavien harjoittelupaikkojen saaminen on usein vaikeaa kehittyvän kielitaidon vuoksi. Uusia opetusmenetelmiä ja niihin liittyvää tutkimusta tarvitaan opiskelijoiden valmiuksien kehittämiseksi ja tehokkaiden harjoittelumahdollisuuksien lisäämiseksi. Monitieteellisen tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää VR-simulaatioiden vaikutusta maahanmuuttajataustaisten sairaanhoitajaopiskelijoiden klinisen päättelyn taitoihin ja kuvailla opiskelijoiden oppimiskokemuksia virtuaalisessa toimintaympäristössä.

Menetelmät: Monimenetelmäisessä kvasikokeellisessa tutkimuksessa seurattiin ammattikorkeakoulussa ensimmäistä ja toista vuotta opiskelevia maahanmuuttajataustaisia sairaanhoitajaopiskelijoita (n=30). Tutkittavat osallistuivat virtuaalisessa (VR) klinisessä ympäristössä toteutettuun simulaatioon, jolla pyrittiin kehittämään opiskelijoiden klinisessä työssä tarvittavia taitoja ja valmiuksia työskennellä suomeksi. Kompetenssin kehittymistä kuvaavaa dataa kerättiin vuoden 2023 aikana kyselyin (n=30), haastatteluin (n=16) ja neurofysiologista dataa (n=30) tallentamalla.

Tulokset: Alustavat tulokset ovat osoittaneet, että opiskelijoiden klininen päättelykyky parani tilastollisesti merkitsevästi (vaihteluväli $p=0,028$ ja $p<0,001$ välillä) kaikilla muilla osa-alueilla paitsi kahdella, jotka keskittyivät potilastietojen keräämiseen ja potilaan tilan paranemisen arviointiin. Opiskelijat kokevat VR-simulaatioiden kehittävän heidän valmiuksiaan siirtyä klinisiin työskentely-ympäristöihin. Neurofysiologiset mittaukset ovat osoittaneet tilastollisesti merkittävää muutosta opiskelijoiden oppimisessa VR-simulaation avulla.

Päätelmät: VR-simulaatioita voidaan käyttää maahanmuuttajataustaisten sairaanhoitajaopiskelijoiden klinisessä työssä tarvittavien valmiuksien kehittämiseen hyvin tuloksin. VR-simulaatioille erilaisin opiskelijoiden taidot huomioivin tasoin on tulevaisuudessa enenevästi tarvetta. VR-simulaatioilla voidaan täydentää käytännön työelämässä saatua kokemusta. Opetusmenetelmä on ekologinen ja paljon käytettynä kustannustehokas.

Sessio 10: Iäkkäiden hoitotyö 1

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 10	Iäkkäiden hoitotyö 1	Piia Keiski	Riffi (50)
15.00–15.15	Niemi ym. KOTIUTUSHOITAJIEN KOKEMUKSIA IÄKKÄÄN MUISTISAIRAAN HENKILÖN TURVALLISESTA KOTIUTUMISESTA SAIRAALASTA		
15.15–15.30	Narsakka ym. LIIKKUMISTA EDISTÄVÄ YMPÄRIVUOROKAUTINEN PALVELUASUMINEN: VALOKUVAELISITAATIO TUTKIMUS		
15.30–15.45	Satamo ym. KOKEMUKSIA TERVASKANNOT 90+ -HANKKEEN TERVEYSTUTKIMUKSESTA: TUTKIMUSHOITAJAN NÄKÖKULMA		
15.45–16.00	Siira ym. SOSIAALI- JA TERVEYSALAN AMMATTILAISTEN OSAAMIS- JA KOULUTUSTARPEET IÄKKÄIDEN AISTIVAMMAISTEN HOITOTYÖSSÄ		
16.00–16.15	Arjama ym. HOITOTYÖNTEKIJÖIDEN KOHTAAMAT EETTISET KYSYMYKSET IKÄÄNTYNEIDEN YMPÄRIVUOROKAUTISESSA PITKÄAIKAISHOIDOSSA		

Niemi ym. KOTIUTUSHOITAJIEN KOKEMUKSIA IÄKKÄÄN MUISTISAIRAAN HENKILÖN TURVALLISESTA KOTIUTUMISESTA SAIRAALASTA

Niemi, Elina, sh, th, TtM, projektisuunnittelija, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue; Siira, Heidi, ft, TtT, yliopistonlehtori, post doc -tutkija, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; Korvola-Hemminki, Maria, geronomi, TtM, yliopisto-opettaja, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; Lotvonen, Sinikka, ft, TtT, tutkijatohtori, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Erityisesti haavoittuvassa asemassa olevien iäkkäiden, kuten muistisairaiden, tarpeisiin ja palveluihin kiinnitetään yhä enemmän huomiota maailmanlaajuisesti. Sairaalaan kotiutumiseen liittyvät tekijät ovat tulleet entistä ajankohtaisemmiksi ja erityisesti iäkkään muistisairaahan henkilön turvallista kotiutumista tulee kehittää. Kotiutushoitajat ovat avainasemassa iäkkään muistisairaahan turvallisen, sujuvan ja oikea-aikaisen kotiutumisen järjestämisessä. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata kotiutushoitajien kokemuksia iäkkään muistisairaahan turvallisesta kotiutumisesta sairaalasta.

Menetelmät: Tutkimuksen laadullinen aineisto kerättiin vapaamuotoisilla kirjoitelmilla eri puolilla Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialuetta työskenteleviltä kotiutushoitajilta (n=11) 11–12/2022 ja 3–4/2023. Tässä tutkimuksessa kotiutushoitajiksi määriteltiin kotiutushoitajan, kotiutuskoordinaattorin tai kotiutustiimin hoitajan nimikkeellä työskentelevät sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Tutkimuksen keskeisimpinä tuloksina esiin nousivat iäkkään muistisairaahan henkilön palveluiden ja avuntarpeen arviointi sairaalassa, moniammatillinen tuki, tiedonkulku eri toimijoiden välillä sekä hoidon jatkuvuus kotona. Omaisten ja läheisten merkitys, sekä heidän tukensa korostuivat tuloksissa. Kotiutushoitajat kokivat iäkkään muistisairaahan turvallisen kotiutumisen yleisesti haasteellisenä ja monitahoisena asiana. Tarkemmat tulokset raportoidaan laajemmin Hoitotieteellisessä konferenssissa.

Päätelmät: Terveystieteiden kuormittuessa sairaalasta kotiutumisen tulisi olla yhä tehokkaampaa, turvaten kuitenkin hoidon jatkuvuus sekä iäkkään muistisairaahan terveys ja turvallisuus. Turvallisen kotiutumisen tukemiseksi tulisi lisätä iäkkään muistisairaahan yksilöllisten toiveiden sekä tarpeiden huomioimista ja omaishoitajien tukemista kotiutumisessa. Huomiota tulee kiinnittää myös kokonaisvaltaiseen kuntoutumista edistävään hoitotyöhön ja kotiutushoitajien henkilöstövoimavaroihin sekä kehittää moniammatillista yhteistyötä ja tiedonkulkua. Tuloksia voidaan hyödyntää iäkkään muistisairaahan sairaalasta kotiutumisen kehittämisessä ja johtamisessa, henkilökunnan täydennyskoulutuksessa sekä sosiaali- ja terveysalan koulutuksessa. Jatkossa aihetta tulisi tutkia myös iäkkään muistisairaahan omien toiveiden ja tarpeiden sekä omaisten ja läheisten näkökulmista. Lisäksi tarvitaan uutta tutkimustietoa muistisairaahan sairaalasta kotiutumiseen osallistuvien eri sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten kokemuksista moniammatillisesta yhteistyöstä.

Sisällysluettelon

Narsakka ym. LIIKKUMISTA EDISTÄVÄ YMPÄRIVUOROKAUTINEN PALVELUASUMINEN: VALOKUVAELISITAATIOTUTKIMUS

Narsakka, Noora, väitöskirjantutkija, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; Suhonen, Riitta, professori, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, ylihoitaja, Turun yliopistollinen keskussairaala; Groot, Barbara, apulaisprofessori, Vrije Universiteit, Department of Health Sciences, Amsterdam, Amsterdam Public Health research institute; Stolt, Minna, professori (ma.), Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, Satakunnan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Liikkuminen ja fyysinen aktiivisuus ovat ihmisen perustarpeita, joita hoitajan ja hoitoympäristön tulisi edistää. Ympäri vuorokautisen hoidon parissa asuvat ikääntyneet henkilöt ovat usein inaktiivisia ja viettävät suurimman osan ajastaan paikallaan ollen. Tämä heikentää toimintakykyä, lisää kaatumisten riskiä ja hoidontarvetta. Ympäri vuorokautisen hoidon parissa asuvien ikääntyneiden henkilöiden liikkumista ja aktiivisuutta edistävästä ympäristötekijöistä ja hoidosta on näyttöä. Tutkimusnäytön hyödyntäminen käytännön työssä on kuitenkin vaihtelevaa. Tutkimuksen tarkoituksena oli tuottaa yhdessä ikääntyneiden henkilöiden ja hoitajien kanssa tietoa nykyisestä ympäri vuorokautisen palveluasumisen ympäristöstä ikääntyneiden henkilöiden aktiivisuuden ja liikkumisen kannalta, sekä ratkaisusta, joilla voitaisiin lisätä ikääntyneiden henkilöiden fyysistä aktiivisuutta ja parantaa heidän liikkumistaan.

Menetelmät: Aineisto kerättiin yhden suomalaisen kaupungin neljässä ympäri vuorokautisen palveluasumisen yksikössä keväällä 2022 valokuva elisitaatiomenetelmällä. Toteutimme ikääntyneiden henkilöiden kanssa yksilöllisiä keskusteluja, joiden aikana otimme valokuvia ympäristöstä heidän kertomansa, ohjeidensa tai toiveidensa perusteella. Hoitajat ottivat liikkumista edistävästä ja estävästä ympäristötekijöistä valokuvia itsenäisesti, jonka jälkeen he osallistuivat ryhmäkeskusteluun, joka pohjautui heidän ottamiinsa valokuviin. Aineisto analysoitiin refleksiivisen temaattisen analyysin avulla.

Tulokset: Kymmenen ikääntynyttä henkilöä ja 12 hoitajaa osallistui tutkimukseen. Analyysissä muodostettiin neljä teemaa: 1) yksiköiden tulisi olla suunniteltu ja varusteltu käyttäjiään varten, 2) passiivisuus normina, 3) institutionaalisessa ympäristössä liikkuminen, ja 4) hoitajien tulisi toimia toisin ja heillä tulisi olla siihen resurssit.

Päätelmät: Fyysisen aktiivisuuden ja liikkumisen edistämiseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota ympäri vuorokautisessa hoidossa. Ympäri vuorokautisen palveluasumisen parissa asuvien ikääntyneiden henkilöiden fyysistä aktiivisuutta ja liikkumista voitaisiin edistää tilojen paremmalla suunnittelulla, liikkumisen vapauden laajentamisella ja ulkoilun, liikuntaharjoittelun ja arkisiin askareisiin osallistumisen lisäämisellä. Lisäksi hoitajien roolia liikkumisen edistämisessä tulisi kehittää. Fyysisen aktiivisuuden ja liikkumisen edistämisen tulisi olla olennainen osa päivittäistä hoitotyötä.

Satamo ym. KOKEMUKSIA TERVASKANNOT 90+ -HANKKEEN TERVEYSTUTKIMUKSESTA: TUTKIMUSHOITAJAN NÄKÖKULMA

Satamo, Maija, TtM, sh, tutkija, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, ja Gerontologian tutkimuskeskus (GEREC), Tampereen yliopisto; Enroth, Linda, TtT, yliopistotutkija, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, ja Gerontologian tutkimuskeskus (GEREC), Tampereen yliopisto; Jylhä, Marja, LT, professori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, ja Gerontologian tutkimuskeskus (GEREC), Tampereen yliopisto; Jylhävä, Juulia, FT, yliopistotutkija, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, ja Gerontologian tutkimuskeskus (GEREC), Tampereen yliopisto ja Lääketieteellisen epidemiologian ja biostatistiikan laitos, Karoliininen instituutti, Tukholma, Ruotsi

Tausta ja tarkoitus: Yli 90-vuotiaiden määrä on viisinkertaistunut Suomessa parissa vuosikymmenessä. Lukumäärän on arvioitu kasvavan 150 000:een vuoteen 2040 mennessä. Tervaskannot 90+ on Tampereella toteutettava monitieteinen tutkimuskokonaisuus, joka keskittyy pitkäikäisyyteen ja vanhoista vanhimpiin ihmisiin. Sen tavoitteena on tuottaa uutta tietoa hyvin vanhojen ihmisten terveydestä, tuoda näkyväksi heidän monimuotoinen elämänsä sekä parantaa heidän asemaansa ja palvelujen laatua. Vuonna 2023 aloitettiin pienelle osajoukolle kotona tehtävät terveystutkimukset, jotka toteutti koulutettu tutkimushoitaja. Tämän esityksen tarkoituksena on jakaa kokemuksia tutkimushoitajan työstä Tervaskannot 90+ -hankkeen terveystutkimuksessa.

Menetelmät: Noin puolitoista tuntia kestävä, kertaluonteinen kotikäynti, jossa testattiin kotona asuvien, yli 90-vuotiaiden tamperelaisten fyysistä ja kognitiivista toimintakykyä eri mittareilla sekä tehtiin antropometrisiä mittauksia. Tutkimuskäynti sisälsi kysymyksiä terveyteen ja hyvinvointiin liittyen. Lisäksi osallistujilta otettiin verinäyte biologisia määrittäjiä varten.

Tulokset: Terveystutkimuksessa tutkimushoitajan työn sisältö oli monipuolinen sisältäen tiedonhakua, osallistumista valmisteluun ja suunnitteluun, tutkimusvälineiden hankkimista ja testausta, kouluttautumista mittareiden käyttöön, tutkittavien rekrytointia, tutkimuskäyntien toteuttamista sekä tutkimusaineiston säilyttämistä. Elokuun 2023 ja tammikuun 2024 välisenä aikana kotikäyntejä toteutui 126. Verikoe saatiin otettua noin 90 %:lta (n=112) tutkittavista. Kotikäynnin aikana tutkimushoitaja arvioi terveystutkimuksen osioiden turvallista toteutumista tutkittavien kanssa. Erilaiset kotiolosuhteet muodostivat haasteita kävelytestin suorittamiseen ja verinäytteiden ottamiseen. Vaikka tutkimus oli laaja-alainen sisältäen useita eri osioita, tutkittavat suoriutuivat niistä pääsääntöisesti onnistuneesti.

Päätelmät: Tutkimushoitajan mukaanotto suunnitteluun ja valmisteluun tutkimuksen suunnitteluvaiheessa oli kannustavaa sekä merkittävää kotikäyntien sujuvan toteutuksen kannalta. Aiempaan kokemukseen kotikäynneistä ja ikääntyneiden kanssa työskentelystä perustuva osaaminen oli hyödyksi tarjoten kattavan ymmärryksen kotikäynteihin liittyvistä haasteista ja tarpeista. Verinäytteiden turvallinen ottaminen vaati luovuutta näytteenottopaikan järjestelyssä kotiloissa. Tutkimushoitajana työskentely monitieteellisessä tutkimusryhmässä antoi arvokasta kokemusta ja näkökulmaa monipuolisiin tutkimustehtäviin.

Sisällysluetteloon

Siira ym. SOSIAALI- JA TERVEYSALAN AMMATTILAISTEN OSAAMIS- JA KOULUTUSTARPEET IÄKKÄIDEN AISTIVAMMAISTEN HOITOTYÖSSÄ

Siira, Heidi, TtT, yliopistonlehtori, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Lotvonen, Sinikka**, TtT, tutkijatohtori, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Korvola-Hemminki, Maria**, TtM, yliopisto-opettaja, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Kukkohovi, Saara**, TtM, yliopisto-opettaja, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Kääriäinen Maria**, professori, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Aistiongelmat ovat iäkkäillä yleisiä. Ne vaikeuttavat iäkkäiden itsenäistä suoriutumista arjessa sekä uhkaavat kokonaisvaltaista toimintakykyä, hyvinvointia ja elämänlaatua. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten osaamis- ja koulutustarpeita iäkkäiden aistivammaisten asiakkaiden hoitotyöhön.

Menetelmät: Tutkimuksen kohderyhmänä olivat maksuttomaan OuluGNC[©] GeroSense -täydennyskoulutukseen Moodle -verkko-oppimisympäristössä syksyllä 2022 (ajalla 14.11.-4.12.2022) osallistuneet sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset (n=29). Tutkimusaineisto muodostui täydennyskoulutuksen vapaamuotoisista kirjoitelmista (n=7), jonka tehtävänanto liittyi osallistujien osaamistarpeisiin sekä toiveisiin ja odotuksiin täydennyskoulutukselle. Tutkimusaineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä.

Tulokset: Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten aistivammaisten iäkkäiden hoitotyön osaamistarpeet luokiteltiin kahteen yläluokkaan: toimintakykyä tukevaan työotteeseen sekä koulutus- ja palvelujärjestelmään. Toimintakykyä tukevaan työotteeseen liittyviä osaamistarpeita olivat kohtaamiseen, asiakkaan kuulluksi tulemisen varmistamiseen, yksilöllisyyden huomioimiseen, arjen mielekkyyden edistämiseen sekä päivittäisten perustoimintojen tukemiseen liittyvät asiat. Koulutus- ja palvelujärjestelmään liittyvät osaamistarpeet puolestaan koskivat ammatillista peruskoulutusta ja sen aistivammaisuuksia koskevia sisältöjä, iäkkäiden palvelujärjestelmää ja yhteiskuntaa sekä aistivammaisten kuntoutuspalveluja. Osallistujien toiveet ja odotukset verkossa toteutetulle täydennyskoulutukselle liittyivät teoretietoon ja työmenetelmiin. Täydennyskoulutuksen odotettiin tarjoavan tietoa asiakkaiden aistivammaisuuksista ja sen huomioimisesta työssä sekä tietoa kohtaamisesta. Täydennyskoulutuksen toivottiin tarjoavan myös konkreettisia työkaluja asiakkaiden kohtaamiseen ja heidän kanssaan työskentelyyn sekä käytännöllisiä ohjeita toimintakyvyn tukemiseen.

Päätelmät: Sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten osaamis- ja koulutustarpeet liittyvät laaja-alaiseen osaamiseen toteuttaa yksilöllistä, voimavaroja hyödyntävää ja toimintakykyä tukevaa hoitotyötä iäkkäiden aistivammaisten parissa. Alan peruskoulutuksen tulee tarjota riittävästi tietoa aistivammaisuuksista. Iäkkäiden aistivammaisten tarpeet tulee huomioida nykyistä paremmin iäkkäiden palvelujärjestelmässä.

Sisällysluettelo

Arjama ym. HOITOTYÖNTEKIJÖIDEN KOHTAAMAT EETTISET KYSYMYKSET IKÄÄNTYNEIDEN YMPÄRIVUOROKAUTISESSA PITKÄAIKAISHOIDOSSA

Arjama, Anna-Liisa, tohtoriopiskelija, Turun yliopisto; Kangasniemi, Mari, professori, Turun yliopisto; Suhonen, Riitta, professori, Turun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Hoitotyöntekijät kohtaavat eettisiä kysymyksiä jatkuvasti työssään, koska he ovat vastuussa yksikkönsä toiminnassa. Ympäri vuorokautisessa pitkäaikaishoidossa olevien asukkaiden avuntarve on suuri ja heitä hoitavat työntekijät, joilla usein on melko matala koulutustausta, mutta jotka siitä huolimatta työskentelevät itsenäisesti.

Menetelmät: Tutkimuksessa keskityttiin hoitotyön johtajien kokemuksiin eettisistä kysymyksistä heidän työssään ikääntyneiden pitkäaikaishoidossa. Tutkimukseen valittiin satunnaisesti seitsemän palveluntuottajaa, joista neljä oli julkisia ja kolme yksityisiä toimijoita. Puolistrukturoitu teemahaastattelurunko perustui kirjallisuuteen. Aineisto kerättiin ryhmähaastattelulla hoitotyöntekijöiltä (n=53). Haastattelut nauhoitettiin ja aukikirjoitettiin sanatarkasti. Aineisto analysoitiin hermeneuttis-fenomenologisella menetelmällä, jossa on kolme vaihetta: aineiston naiivi lukeminen, strukturoitu analyysi ja kattavan ymmärryksen saavuttaminen.

Tulokset: Kaikki haastatteluun osallistuvat osallistuivat asukkaiden päivittäiseen hoitamiseen. Suurin osa oli lähihoitajia (62%) ja sairaanhoitajia (15%). Loput olivat fysioterapeutteja, sosionomeja tai toimivat avustavissa tehtävissä. Vain kymmenesosa osallistujista oli saanut etiikan koulutusta ammattiin valmistumisensa jälkeen. Hoitotyöntekijät keskustelivat eettisistä kysymyksistä tunnepitoisesti ja kuvasivat tilanteita käytännön esimerkeillä. He kokivat olevansa taitavia asukkaan hyvän elämän puolustamisessa. Heidän työhönsä liittyi toimiminen vastuullisesti erilaisissa rooleissa esimerkiksi suhteessa asukkaisiin, omaisiin, kollegoihin sekä organisaatioon. Hoitotyöntekijät kokivat joutuvansa puolustamaan työnsä tärkeyttä yhteiskunnassa.

Päätelmät: Ikääntyneiden pitkäaikaishoidossa eettiset kysymykset liittyvät sekä asukkaiden että hoitotyöntekijöiden omaan hyvinvointiin. Hoitotyöntekijät kokevat niin sisäistä kuin ulkoista painetta työssään. Vaikka hoitotyöntekijät ovat taitavia asukkaiden hoitamisessa, eettiset kysymykset ovat niin monimutkaisia, että niiden ratkaisemiseen tarvitaan johtajien, organisaatioiden sekä yhteiskunnan sitoutumista.

Sessio 11: Tutkimusmenetelmät 2

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 11	Tutkimusmenetelmät 2	Elina Haavisto	Pieni Sali (n. 400)
15.00–15.15	Sandström ym. RYHMÄINTERVENTIO SYNNYTYSPELKOISILLE UUELLEENSYNNYTTÄJILLE: SOVELTUVUUSTUTKIMUS		
15.15–15.30	Pajakoski ym. HYBRID-MODEL CONCEPT ANALYSIS: MORAL COURAGE AS AN EXAMPLE		
15.30–15.45	Salonen ym. HISTORIAN TUTKIMUSMENETELMÄN KÄYTTÖ OSANA HOITOTIETEELLISTÄ TUTKIMUSTA		
15.45–16.00	Stolt ym. RASCH ANALYYSI HOITOTIETEESSÄ		
16.00–16.15	Pienimaa ym. OSIOVASTEANALYYSI HOITOTIETEELLISESSÄ TUTKIMUKSESSA – ESIMERKKINÄ TUNNEÄLYTESTIN (EMI-T) KEHITTÄMINEN		

Sisällysluetteloon

Sandström ym. RYHMÄINTERVENTIO SYNNYTYSPELKOISILLE UUDELLEENSYNNYTTÄJILLE: SOVELTUVUUSTUTKIMUS

Sandström, Laura, kättilö, TtM, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto; **Kaunonen, Marja**, TtT, professori, Tampereen yliopisto, Pirkanmaan hyvinvointialue; **Aho, Anna Liisa**, TtT, dosentti, yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Viimeisen vuosikymmenen aikana synnytystä pelkäävien määrä on lisääntynyt Suomessa. Synnytyspelko varjostaa raskausaikaa. Hoitamattomalla pelolla voi olla vakavia seurauksia äidille, perheelle ja yhteiskunnalle. Synnytyspelkoisilla on kohonnut riski huonoon synnytyskokemukseen, synnytyksen jälkeiseen masennukseen, kiintymyssuhdeongelmiin vastasyntyneen kanssa ja synnytyspelko voi olla yksi syy matalalle syntyvyydelle Suomessa. Tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida uuden ryhmäintervention soveltuvuutta uudelleensynnyttäjien synnytyspelon hoidossa.

Menetelmät: Ryhmäinterventio koostuu neljästä tapaamisesta; kolme raskauden aikana ja yksi synnytyksen jälkeen; sekä puhelinkeskustelusta synnytyksen jälkeen. Intervention toteuttavat kättilö ja psykiatrinen sairaanhoitaja synnytysosastolla. Intervention ensisijainen tavoite on lieventää uudelleensynnyttäjien synnytyspelkoa. Tutkimus on soveltuvuustutkimus ilman kontrolliryhmää. Aineistoa kerätään kyselylomakkeilla kolmessa mittauspisteessä: lähtötilanteessa, neljä viikkoa lähtötilanteesta ja intervention päätyttyä. Ensisijainen lopputulosmuuttuja on synnytyspelko, jota mitataan validoidulla FOBS-mittarilla. Toissijaisia lopputulosmuuttujia ovat ahdistus (HADS-A ja PRAQ-R2), masennus (EPDS) ja synnytyskokemus (VAS). Lisäksi intervention ohjaajat (n=2) pitävät päiväkirjaa jokaisen tapaamisen jälkeen. Ohjaajia ja osallistujia (n=19) haastatellaan intervention päätyttyä. Aineisto analysoidaan monimenetelmällisesti.

Tulokset: Aineistonkeruu päättyi kesäkuussa 2024. Alustavien tulosten mukaan interventio soveltuu uudelleensynnyttäjien synnytyspelon hoitoon. Rekrytointi onnistui ja tarvittava määrä sisäänottokriteerit täyttäviä uudelleensynnyttäjiä osallistui tutkimukseen. Osallistujista kukaan ei ole keskeyttänyt tutkimusta. Uudelleensynnyttäjät kuvasivat intervention vähentäneen pelkoja. Erityisesti vertaistuki ja synnytysvalmennus koettiin hyödyllisiksi. Osallistujat ja ohjaajat toivoivat, että interventioon lisättäisiin yksi tapaamiskerta ja tapaamisia pidennettäisiin 2,5 tuntiin, jotta keskustelulle jäisi enemmän aikaa. Tutkimuksesta ei koettu olevan haittoja.

Päätelmät: Ryhmäinterventio vaikuttaa olevan soveltuva uudelleensynnyttäjien synnytyspelon hoidossa. Tulosten avulla voidaan jatkekehittää interventiota ja tutkimusprotokollaa. Tuloksia voidaan hyödyntää uudelleensynnyttäjien synnytyspelon tutkimuksessa, hoitotyön koulutuksessa sekä hoidon suunnittelussa ja kehittämisessä.

Pajakoski ym. HYBRID-MODEL CONCEPT ANALYSIS: MORAL COURAGE AS AN EXAMPLE

Elina Pajakoski, MHS, RN, Doctoral researcher, Department of Nursing Science, University of Turku, Finland; **Helena Leino-Kilpi**, PhD, RN, FAAN, FEANS, Professor (emerita), Department of Nursing Science, University of Turku, and Researcher, Turku University Hospital, Finland; **Minna Stolt**, PhD, Podiatrist, Professor (acting), Department of Nursing Science, University of Turku, Satakunta Wellbeing Services County, Finland; **Anto Čartolovni**, PhD, Assistant Professor, Digital Healthcare Ethics laboratory (Digi-HeaL), School of Medicine, Catholic University of Croatia, Croatia; **Riitta Suhonen**, RN, PhD, FEANS, MAE, Professor, Director of Nursing (part-time), Department of Nursing Science, University of Turku, Finland, The Wellbeing Services County of Southwest Finland.

Background and aim: Hybrid model concept analysis is a comprehensive method for defining concepts in nursing science. It focuses on the definition and measurement of complex concepts that are relevant to nursing and can be explored in empirical contexts. This presentation aims to describe the process of the hybrid model, using the concept of moral courage as an example. This concept was selected based on its central role in professional ethics.

Methods: The hybrid model includes three phases: the literature review, the empirical, and the final analytical. In the first phase of this study, the analysis started with an integrative literature review, describing moral courage in nursing. In the second, empirical phase, nurses' moral courage was explored in empirical contexts with a cross-sectional survey and two narrative studies. In the third, analytical phase, preconditions, attributes, and consequences of moral courage are identified, combining the results of the first and second phases.

Results: The first phase identified dimensional categories of moral courage and its associated factors, illustrating the preconditions and attributes of moral courage. In the second phase, preconditions, attributes, and consequences of moral courage were identified in empirical contexts. The result of the final analytical phase will be a contemporary definition of nurses' moral courage and an illustration of its manifestation.

Conclusions: The hybrid model aims to understand concepts through phases with different types of knowledge; theoretical and empirical. Thus, it is particularly appropriate for defining multi-dimensional concepts and provides an authentic comprehensive concept definition.

Salonen ym. HISTORiantutkimusmenetelmän KÄYTTÖ OSANA HOITOTIETEELLISTÄ TUTKIMUSTA

Salonen, Minna, TtM, sh (AMK), Tampereen yliopisto; Kaunonen, Marja, TtT, professori, Tampereen yliopisto, Pirkanmaan hyvinvointialue; Elomaa-Krapu, Minna, TtT, Post-doc -tutkija, innovaatiojohtaja, Tampereen yliopisto, Metropolian ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Hoitotyön historian tunteminen auttaa ymmärtämään kuinka hoitotyön ala ja hoitamisen filosofia on kehittynyt ajan kuluessa. Tuntemalla hoitotyön historiaa voidaan hoitoalaa kehittää entisestään. Suomessa hoitotieteellistä historiantutkimusta on tehty vähän ja se on keskittynyt vuosina 1980–2010 hoitotyön käytäntöön, johtamiseen, koulutukseen ja hoitotyön filosofiaan. Esityksen tarkoituksena on esitellä historiantutkimusmenetelmän käyttöä osana hoitotieteellistä tutkimusta käyttäen esimerkkinä tutkimusta polioon sairastuneiden lasten hoidosta Pyynikin kulkutautisairaalassa 1950-luvulla.

Menetelmät: Laadullisen hoitotieteellisen historiantutkimuksen pääaineistona toimi alkuperäiset hoitokertomukset 1950-luvulta ja täydentävänä aineistona toimi muu aikalaiskirjallisuus. Esimerkkitutkimuksen pääaineisto kerättiin Tampereen kaupungin arkistosta 1950-luvun hoitokertomuksista. Tutkimusaineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysimenetelmällä ja historiantutkimuksessa käytettyjen ymmärtävän tulkinnan mallia ja hermeneuttisen lukutapaa käyttäen. Ymmärtävän tulkinnan mallia ja hermeneuttista lukutapaa käytettiin luomaan pienistä osista suurempi kokonaisuus. Menetelmän avulla pääaineiston analyysitulokset yhdistettiin täydentävän aineiston kanssa yhtenäiseksi kokonaisuudeksi.

Tulokset: Historiantutkimusmenetelmän käyttö osana hoitotieteellistä tutkimusta mahdollisti tutkimuksen, jossa esitellään alkuperäisten hoitokertomusten pohjalta millaista polioon sairastuneiden lasten hoito oli Pyynikin kulkutautisairaalassa 1950-luvulla.

Päätelmät: Hoitotieteellisen historiantutkimusmenetelmän tarkoituksena ei ole aina tehdä aukotonta historiantutkimusta, vaan historiantutkimusmenetelmää voidaan hyödyntää hoitotieteen tutkimusmenetelmien rinnalla. Hoitotieteellinen historiantutkimus tarjoaa arvokasta tietoa menneisyydestä, ja sen avulla voidaan ennakoida sekä kehittää hoitotyötä.

Stolt, Minna, TtT, professori (ma.), hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Satakunnan hyvinvointialue; **Pasanen, Miko**, FM, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Suhonen, Riitta**, TtT, professori, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos, ylihoitaja (sivutoimi), Turun yliopistollinen keskussairaala, Varsinais-Suomen hyvinvointialue.

Tausta ja tarkoitus: Rasch analyysi on modernin testiteoriaan kuuluva tilastollinen analyysimenetelmä, jota hyödynnetään erityisesti mittarin luotettavuuden arvioinnissa. Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata Rasch-analyysin teoreettisia perusteita ja esitellä sen käyttökohteita hoitotieteellisessä tutkimuksessa.

Menetelmät: Rasch analyysissä tarkastellaan samanaikaisesti vastaajien kykytasoa suhteessa heidän tuottamiin vastauksiinsa. Ennakkoehdona analyysille on mittarin yksiulotteisuus ja sitä voidaan hyödyntää dikotomisten tai useampiluokkaisten muuttujien arviointiin. Rasch analyysin pohjaksi luodaan ratkaisutodennäköisyyksien logaritimuunnos mittarin osioille ja vastaajille, jotka iteroidaan ja voidaan siten esittää samalla intervallasteikkotyypisellä mitta-asteikolla. Rasch analyysissä tarkastellaan useita vastaajiin ja vastauksiin liittyviä arvoja, kuten jakaumahierarkia, osioiden kiinnittyminen malliin ja mittarin erottelukyky. Erilaisia menettelyjä yhdistäen muodostetaan käsitys mittarin luotettavuudesta.

Tulokset: Rasch analyysiä käytetään hoitotieteessä jonkin verran. Sen etuna on analyysien mahdollisuus jo melko pienelläkin aineistolla ($n=50-100$). Rasch analyysissä voidaan havainnollistavan kuvion (Wright map) avulla tarkastella osioiden jakautumista suhteessa osioiden vaikeustasoon ja vastaajien vastauksiin ja tunnistaa lattia- ja kattovaikutuksia. Vastaajien taustatietoihin suhteutettuna se antaa mahdollisuuden tarkastella myös vastausten erilaisuutta vastaajajoukon eri ryhmissä.

Päätelmät: Rasch analyysillä on monia käyttökohteita hoitotieteessä niin uusien mittareiden kehittämisprosessissa kuin jo olemassa olevien mittareiden arvioinnissa. Toistaiseksi menetelmän käyttö on ollut maltillista. Tulevaisuudessa menetelmän systemaattinen käyttö voisi edistää uudenlaisten näkökulmien hyödyntämistä mittareiden luotettavuuden arvioinnissa. Rasch analyysi on käyttökelpoinen vaihtoehtoinen tarkastelutapa klassisen testiteorian menettelyille hoitotieteessä.

Pienimaa ym. OSIOVASTEANALYYSI HOITOTIETEELLISESSÄ TUTKIMUKSESSA – ESIMERKKINÄ TUNNEÄLYTESTIN (EMI-T) KEHITTÄMINEN

Pienimaa, Anne, TtT, Turun yliopisto; **Talman, Kirsi**, post doc-tutkija, Turun yliopisto, yliopettaja, Metropolia Ammattikorkeakoulu; **Vierula Jonna**, TtT, yliopettaja, Laurea-ammattikorkeakoulu; **Haavisto, Elina**, Professori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto, sivutoiminen yliopettaja, Pirkanmaan hyvinvointialue

Osiovasteanalyysiä on hoitotieteellisessä tutkimuksessa alettu käyttää viime vuosina enemmän, mutta silti sen käyttö on edelleen melko vähäistä. Osiovasteanalyysin avulla voidaan perinteisiä klassisen testiteorian menetelmiä tarkemmin arvioida kehitetyn testin vaikeustasoa, erottelukykä, arvaamisen todennäköisyyttä ja vastausvaihtoehtojen toimivuutta. Osiovasteanalyysiä käytetään lisääntyvässä määrin arvioitaessa tietotestityyppisiä monivalintatestejä ja sitä on käytetty hoitotieteellisessä tutkimuksessa Suomessa muun muassa päätöksentekotaitojen valintakoetestin kehittämisessä.

Osiovasteanalyysiä on käytetty valtakunnallisen AMK-valintakokeen arvioinnissa vuodesta 2019 alkaen. Valintakokeen tarkoituksena on arvioida hakijoiden valmiuksia ammattikorkeakouluopintoihin sekä asettaa hakijat paremmuusjärjestykseen kokeen tuloksen perusteella. Valintakokeen on siis tärkeää olla objektiivinen ja erottelukykyinen. Kyseisessä kokeessa kaikki hakijat vastaavat matemaattiset taidot, kieli- ja viestintätaidot sekä päätöksentekotaidot osioihin. Lisäksi sosiaali- ja terveysalan hakijat vastaavat tunneäly ja eettiset taidot osioihin.

Tässä esityksessä kuvaamme osiovasteanalyysin käyttöä tunneälytestin (EMI-T) arvioinnissa. EMI-T kehitettiin vuosien 2018–2021 aikana ja se on osa sosiaali- ja terveysalan hakijoiden AMK-valintakoetta. Osiovasteanalyysiä on käytetty EMI-T:n vaikeustason, erottelukyvyn, arvaamisen todennäköisyyden ja vastausvaihtoehtojen toimivuuden arvioinnissa. Analyysit on toteutettu TestGardener-ohjelmalla, tarkastelemalla visuaalisesti ICC-käyriä.

Osiovasteanalyysin ja ICC-käyrien visuaalisen tarkastelun avulla tunneälytestin vaikeustasoa on saatu nostettua. Lisäksi vastausvaihtoehtoja analysoimalla on pystytty kehittämään yksittäisten tehtävien vastausvaihtoehtoja vaikeammiksi, vähemmän arvattaviksi ja yksiselitteisemmiksi.

Osiovasteanalyysi ja ICC-käyrien visuaalinen tarkastelu TestGardener-ohjelman avulla on osoittautunut hyväksi tavaksi arvioida tunneälytestin toimivuutta. Psykometrisen arvioinnin tuloksia voidaan käyttää opiskelijavalinnan kehittämisessä. Lisäksi käytettyjä menetelmiä voidaan hyödyntää muiden samankaltaisten testien ominaisuuksien arvioinnissa.

Sessio 12: Elämää erilaisessa muutoksessa

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 12	Elämää erilaisessa muutoksessa	Jari Kylmä	Aaria (40)
15.00–15.15	Kärki ym. SUKUPUOLI- JA SEKSUAALIVÄHEMMISTÖAIKUISTEN KOKEMAN VÄHEMMISTÖSTRESSIN YHTEYS MIELENTERVEYSHÄIRIÖIHIN		
15.15–15.30	Mason ym. HEALTH-RELATED QUALITY OF LIFE AMONG ADULTS WITH STRABISMUS		
15.30–15.45	Linnanen ym. EN DJUPARE INSIKT I EXISTENTIELLT LIDANDE: ERFARENHETER FRÅN PERSONER MED CANCERSJUKDOM		
15.45–16.00	Koskinen. LIFE TRANSITION AND THE MEANING OF LIFE		
16.00–16.15	Mattjus ym. EXPERIENCES OF SUPPORT IN HOME ISOLATION – INSIGHTS TO STRENGTHEN CLIENTS' EMPOWERMENT: A QUALITATIVE STUDY		

Kärki ym. SUKUPUOLI- JA SEKSUAALIVÄHEMMISTÖAIKUISTEN KOKEMAN VÄHEMMISTÖSTRESSIN YHTEYS MIELENTERVEYSHÄIRIÖIHIN

Kärki, Anne, TtK, TtM-opiskelija, Tampereen yliopisto; **Kokko, Maiju**, TtK, TtM-opiskelija, Tampereen yliopisto; **Aho, Anna Liisa**, TtT, dosentti, yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto; **Kylmä, Jari**, FT, TtL, dosentti, professori (tenure track), Tampereen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvilla on suurentunut riski mielenterveyshäiriöihin koetun vähemmistöstressin vuoksi. He kokevat ennakkoluuloja, häirintää ja syrjintää vähemmistöasemansa takia. Tässä systemaattisessa kirjallisuuskatsauksessa kuvataan sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin identifioituvien aikuisten kokemaa vähemmistöstressiä, ja sen yhteyttä mielenterveyshäiriöihin.

Menetelmät: Systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen valikoitui 17 tutkimusta ennalta määriteltyjen sisäänotto- ja poissulkukriteerien pohjalta kolmesta eri terveystieteellisestä tietokannasta, CINAHL (Ebsco), Medline (Ovid) ja PsycInfo (Ovid). Aineistoa haettiin aikaväliltä 2017–2022. Tutkimusten laadunarviointi toteutettiin Joanna Briggs Instituutin laadunarviointikriteerejä käyttäen. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Tulosten mukaan sukupuoli- ja seksuaalivähemmistön kokema vähemmistöstressi lisäsi mielenterveyshäiriöitä. Ennakkoluulot, asenteet ja syrjintä lisäsivät masennusoireita, ahdistuneisuutta ja aiheuttivat muita vakavia mielenterveyshäiriöitä. Identiteetin salaaminen aiheutti masennus- ja ahdistuneisuusoireita sekä lisäsi riskiä vähempiarvoisuuden kokemuksesta. Sisäistetyt haitalliset ajatusmallit lisäsivät masennusoireita, masennuksen vakavuutta, ahdistuneisuutta ja riskiä sisäistettyyn itsesyrjintään. Sen sijaan avoimuus omasta identiteetistä vähensi masennusoireita, ahdistuneisuutta, itsetuhoisia ajatuksia ja stressiä. Sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöyhteisöltä saatu tuki vähensi ahdistus- ja masennusoireita ja kohensi mielenterveyttä.

Päätelmät: Johtopäätöksenä voidaan todeta, että koettu vähemmistöstressi voi lisätä erilaisia mielenterveyshäiriöitä. Vähemmistöstressin ja mielenterveyshäiriöiden välisen yhteyden tiedostaminen on tärkeää hoitotyössä, jotta hoitajat voivat ottaa vähemmistöstressin mahdollisen vaikutuksen tietoisesti huomioon osana kulttuurisesti tarkoituksenmukaista ja sensitiivistä hoitotyötä. Hoitotyössä vähemmistöstressin tiedostaminen mahdollistaa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen mielenterveyden edistämistä ja terveyserojen kaventamista. Vähemmistöstressiä käsitteleviä kansainvälisiä tutkimuksia on melko runsaasti, mutta suomalaisessa yhteiskunnassa ja hoitotieteen näkökulmasta tutkimuksia on vähän. Lisää tietoa tarvitaan vähemmistöstressin yhteydestä mielenterveyshäiriöihin, kun toiseuttavia tekijöitä on useampia. Myös seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin kohdistuvasta sisäisestä syrjinnästä tarvitaan lisää tietoa, sillä yhteisön tuki on tärkeä voimavara yhteisön jäsenille ja suojaava tekijä vähemmistöstressin vaikutuksilta.

Mason, Anna, RN, MHS, Doctoral Researcher, Clinical Nurse Educator, Faculty of Social Sciences, Health Sciences, Tampere University, Head and Neck Center, Helsinki University Hospital and Helsinki University; **Joronen, Katja**, RN, PhD, Professor, Department of Nursing Science University of Turku; **Rantanen, Anja**, RN, Adjunct Professor, Faculty of Social Sciences, Health Sciences, Tampere University. On behalf the research group

Background and aim: Strabismus is an ocular condition where eyes do not point in the same direction. The condition is present in all age groups and the prevalence for adults is estimated at 3-4 % worldwide. Strabismus has an influence on individuals' well-being, particularly on functional and psychosocial health, and the impact should be measured. Therefore, this study aimed to evaluate the associations between the health-related quality of life (HRQOL) and demographic, self-reported strabismus-related and orthoptic status variables in strabismic adults.

Methods: The Finnish AS-20 instrument with four subscales of self-perception, interaction, reading function and general function was used. Participants' (n=137) demographic and self-reported strabismus-related data were collected for a previous study. For this study their orthoptic status including binocularity and the deviation of the strabismic eye was gathered from the electronic patient records. Descriptive values included frequencies, percentages, median, minimum and maximum. The associations were evaluated using cross-tabulation and non-parametric tests of Mann-Whitney U and Kruskal-Wallis. Low scores on AS-20 indicated low HRQOL and the scores are reported by subscales.

Results: Participants (n=137) reported highest HRQOL scores on interaction subscale. Age was associated with HRQOL in self-perception and the youngest participants experienced lowest HRQOL. Participants who did not experience double vision, reported lower HRQOL in self-perception and interaction, and higher in reading function and general function compared to the patients who experienced double vision. The education background was not associated with HRQOL.

Conclusions: Strabismus impacts HRQOL. The impact should be considered when caring for adults with strabismus.

Linnanen ym. EN DJUPARE INSIKT I EXISTENTIELLT LIDANDE: ERFARENHETER FRÅN PERSONER MED CANCERSJUKDOM

Linnanen, Cecilia, SS, HV, HVM, Doktorand i hälsovetenskaper, Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier, Åbo Akademi, Vasa; **Hemberg, Jessica**, SS, HV, HVD, Äldre universitetslektor, Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier, Hälsovetenskaper, Åbo Akademi, Vasa; **Bergdahl, Elisabeth**, SS, HVD, Universitetslektor, Institutionen för hälsovetenskaper, Örebro Universitet, Örebro.

Bakgrund och syfte: Det finns en ojämlikhet mellan den vårdvetenskapliga och den medicinska vetenskapen i vårdorganisationerna. Många patienter och en del av vårdpersonalen lider av detta. Det finns ett behov av existentiell kunskap och vård. Lidandet som orsakas av icke-mötta vårdbehov kan hos patienter orsaka ett minskat eller ökat hjälpsökande. Icke-värdeskapande efterfrågan (suom. häiriökysyntä) är inte forskat i och kan uppstå ur ovan nämnda problem. Syftet med denna studie var att nå en djupare förståelse för patientens existentiella lidande och vad patienten behöver för att lindra lidandet.

Metoder: En kvalitativ induktiv metod användes. Datamaterialet bestod av transkriberade texter från semistrukturerade intervjuer med tio finländska kvinnor, som led av cancersjukdom. Intervjuerna gjordes via videosamtal eller telefonsamtal. En kvalitativ innehållsanalys genomfördes.

Resultat: Forskningspersonerna upplevde ett starkt existentiellt hot, nöd och sorg, samt ett nödvändigt behov av mänsklig närhet och dialog över tid. Vårdpersonalens bemötande kan antingen påöka eller lindra patientens lidande. Organisationen påverkar vårdens utformning och därigenom patientens upplevelse av lidande.

Konklusioner: Studien poängterar att vårdvetenskapen inte har någon riktig plats i hälso- och sjukvårdsorganisationerna, och detta förorsakar existentiellt lidande hos patienter. Icke-värdeskapande efterfrågan är ett fenomen som kan uppstå när patientens behov inte blir bemötta. Med denna studie kan vårdorganisationer få en djupare förståelse för cancerpatienters existentiella lidande och vad de behöver för att lindra lidandet. Vårdorganisationer kan skapa utrymme för vårdvetenskapen i praktiken, vilket i sin tur kan lindra patienternas lidande och minska icke-värdeskapande efterfrågan. Att minska icke-värdeskapande efterfrågan kan spara tid och resurser för vårdorganisationerna på lång sikt.

Koskinen, Camilla, professor, University of Stavanger

Background and purpose: Major life transitions, loss of belonging, and mist control over life can affect everyday life, lead to unhealthy lifestyle habits, and bring feelings of shame, grief, powerlessness, meaninglessness, and reduced zest for life. Life transitions can simultaneously bring forth to search for a new meaning of life. The purpose of this presentation is to deepen the understanding of the impact life transitions have on life, health, and the movement towards a recreation of the meaning of life.

Design: The study originated in a project on men's lives and health when ongoing life transitions. The presentation is based on a synthesis of three articles published in 2023 in which 15 men participated in in-depth interviews. The life transitions were illness, divorce, parental alienation, and unemployment. The interviews were analyzed with a reflexive thematic analysis.

Results: The results show that a prerequisite for the recreation of the meaning of life is an acceptance to play with the cards you have been dealt, to realize what is most important in life, and to take responsibility not to let the grief take over. A life-changing decision that implies a positive attitude, holding up dreams, hope, and faith in the future, gives strength, freedom, and a new spark for life.

Conclusions: We live in a world and society that is marked by constant changes. Worries, uncertainties, and fears have consequences on how to manage our lives. This caring science study has significance and implications for promoting health and holistic healthcare.

Mattjus ym. EXPERIENCES OF SUPPORT IN HOME ISOLATION – INSIGHTS TO STRENGTHEN CLIENTS' EMPOWERMENT: A QUALITATIVE STUDY

Mattjus Camilla, RN, PhD candidate, Åbo Akademi University, Senior Lecturer, Novia University of Applied Sciences, Finland; **Nyholm Linda**, RN, PhD. Professor, University of Stavanger, Department of Caring and Ethics, Stavanger Norway. Adjunct Professor, Åbo Akademi University, Department of Caring Science, Vaasa, Finland

Tausta ja tarkoitus: This study explored the support needs and experiences of COVID-19 clients in home isolation, assessing the need of a digital support solution.

Menetelmät: Qualitative semi-structured interviews with 27 participants in Western Finland and Northern Sweden, conducted between May and June 2021, were analysed using thematic analysis.

Tulokset: Findings indicate diverse support experiences in Finland, revealing a desire for more comprehensive assistance. Particularly, the absence of a digital support tool contrasts with Sweden, where clients despite receiving less extensive support, express higher satisfaction due to an existing digital tool. Themes and sub-themes identified in the study were: 1) *Clients in home isolation need multidimensional support*, 1a) social support essential for coping during isolation, 1b) having information about guidelines and home to comply was essential; 2) *Wish for more support and other formats (FIN)* 2a) one format of support was not enough, 2b) desire for broader content, 3) *Feeling secure and well-informed (SWE)* 3a) digital platform provided easy access to healthcare, 3b) having sufficient knowledge in a turbulent situation; and 4) *Digital support promotes empowerment for persons in home isolation*, 4a) enhances one's ability to manage, 4b) maintaining independence when knowing support is always available.

Päätelmät: These findings highlight the diverse support needs and advocate for the implementation of a customized digital support solution to enhance empowerment and satisfaction during home isolation. These tools can provide information, streamline communication, and instill a sense of control, thereby contributing to improved outcomes.

Sessio 13: Tutkimusmenetelmät 3

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 13	Tutkimusmenetelmät 3	Jari Kylmä	Pieni Sali (n. 400)
8.30–8.45	Törnroos. VÄITÖSKIRJAT AINEISTONA DOKUMENTTIANALYYSISSA		
8.45–9.00	Wiisak ym. SAIRAANHOITAJIEN EETTISEN KOMPETENSSIN OSA-ALUEIDEN KEHITTÄMISTARPEIDEN TUNNISTAMINEN – FOKUSRYHMÄHAASTATTELU		
9.00–9.15	Mustonen ym. LAADULLINEN VIGNETTE OSAAMISEN ARVIOINTIMENETELMÄNÄ SOSIAALI- JA TERVEYSALAN MONIALAISessa KOULUTUKSESSA		
9.15–9.30	Heikkilä ym. LAADULLINEN TUTKIMUSNÄYTTÖ HOITOSUOSITUKSEN LAADINNASSA		
9.30–9.45	Rosqvist ym. VALMISTUMISVAIHEESSA OLEVIENT SAIRAANHOITAOPISKELIJOIDEN OSAAMINEN VITAALIELINTOIMINTOJEN HÄIRIÖIDEN TUNNISTAMISESSA Tieto- ja taitotestin kehittämisen kuvaus sairaanhoitajakoulutuksen loppukokeeksi		

Törnroos, Sanna TtM, väitöskirjatutkija, Turun Yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Dokumenttianalyysi tutkimusmenetelmänä mahdollistaa aiemmin tuotettujen aineistojen hyödyntämisen tutkimuksessa. Terveystieteellisissä tutkimuksissa on käytetty dokumenttianalyysin aineistona muun muassa potilasrekisterejä, hoitokertomuksia ja potilaspalautteita. Hoitotieteessä väitöskirjoja on tutkittu aiemmin esimerkiksi suomalaisen hoitotieteen tilaa kuvaavassa tutkimuksessa. Tutkimuksessani käytin aineistona radiografian alan väitöskirjoja. Väitöskirjoista tutkittiin radiografian keskeisiä käsitteitä sekä käsitteiden välisiä suhteita. Radiografian epistemologisia lähtökohtia tutkittiin tarkastelemalla väitöskirjojen metodologia osioita. Tarkoituksenani on esitellä väitöskirjojen käytettävyyttä tutkimusaineistona ja dokumenttianalyysia menetelmänä.

Menetelmät: Väitöskirjoja haettiin Oatd tietokannasta ja ProQuestin ”dissertations” haulla. Hakusanoina käytettiin radiografian keskeisiä käsitteitä, koska väitöskirjoja ei ollut mahdollista löytää hakemalla tieteenalaa. Tutkimukseen valikoitui 53 radiografian alan väitöskirjaa, muun muassa Yhdysvalloista, Iso-Britanniasta ja Australiasta. Kaikki väitöskirjat olivat englanninkielisiä monografioita. Metodologisena lähtökohtana väitöskirjojen tutkimisessa käytettiin dokumenttianalyysia ja aineistoa analysoitiin muun muassa semanttisella ja abduktiivisella analyysillä.

Tulokset: Aineistona väitöskirjat antavat paljon mahdollisuuksia. Tekstit ovat rikkaita ja runsaita. Väitöskirjat soveltuvat tieteenalan käsitteiden tutkimukseen, sillä väitöskirjoissa tyypillisesti tulee perustella käytetyt käsitteet ja tehdyt valinnat. Väitöskirjoissa tuotetaan uutta tietoa tieteenalalle ja kehitetään alaa. Haasteena voi olla puutteellinen dokumentointi, esimerkkinä tutkimusmenetelmien ja tehtyjen metodologisten valintojen kuvaus. Aineiston läpikäyminen on työlästä sen monipuolisuuden vuoksi. Tutkimustavoitteeseen soveltuvan havaintorungon luominen ja tekstianalyysityökalut helpottavat ja tekevät aineiston analysoinnin systemaattiseksi. Väitöskirjat tulee ymmärtää kontekstissaan, ne ovat luotu tiettyä tarkoitusta varten, opinnäytetyönä tohtorin tutkintoa varten.

Päätelmät: Väitöskirjat soveltuvat tieteenalan tutkimukseen, mutta niitä voisi hyödyntää laajemmin tutkimusaineistona. Menetelmänä dokumenttianalyysi mahdollistaa aiemmin tuotettujen aineistojen käyttämisen monipuolisesti.

Wiisak ym. SAIRAANHOITAJIEN EETTISEN KOMPETENSSIN OSA-ALUEIDEN KEHITTÄMISTARPEIDEN TUNNISTAMINEN – FOKUSRYHMÄHAASTATTELU

Wiisak, Johanna, TtT, SH, Turun yliopisto; **Stolt, Minna**, professori (ma), TtT, jalkaterapeutti (AMK), Turun yliopisto, Satakunnan hyvinvointialue; **Suhonen, Riitta**, professori, TtT, SH, FEANS, MAE, Turun yliopisto, TYKS, Varsinais-Suomen hyvinvointialue

PROMOCON-konsortion puolesta

Tausta ja tarkoitus: Sairaanhoitajien eettinen kompetenssi muodostuu eri osa-alueista (tiedoista, taidoista, käyttäytymisestä, asenteista, toiminnasta). Eettisen kompetenssin tarve on kasvanut viime vuosikymmeninä hoitotyöhön kohdistuvien eettisten vaatimusten lisääntyessä kuten priorisoinnin tarpeen kasvaessa. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on tunnistaa sairaanhoitajien eettisen kompetenssin osa-alueiden kehittämistarpeita kansainvälistä koulutuksellista interventiota vasten.

Menetelmät: Kuuden maan tutkimushankkeen tuloksista tässä raportoidaan Suomessa kerätty aineisto. Laadullisen tutkimuksen lähestymistapana käytettiin fokusryhmähaastatteluja. Otantamenetelmänä käytettiin tarkoituksenmukaista otantaa. Kaksi ryhmähaastattelua toteutettiin, joista ensimmäiseen osallistui terveydenhouollon ammattilaisia ja hoitotyön asiantuntijoita (n=8) ja toiseen potilaiden ja kansalaisjärjestöjen edustajia (n=5). Haastattelussa osallistujia pyydettiin kuvailemaan eettisesti osaavaa hoitajaa sekä eettisen kompetenssin osa-alueita: tietoja, taitoja ja millaista käyttäytymistä, asenteita ja toimintaa, joita hänellä tulisi olla. Lopuksi osallistujia pyydettiin priorisoimaan nämä osa-alueet. Aineiston analyysi on käynnissä ja teoteutetaan deduktiivisella sisällönanalysillä rapid review-menetelmää käyttäen.

Tulokset: Fokusryhmähaastattelun aikana koottiin yhteenveto eettisen kompetenssin osa-alueista. Ryhmät priorisoivat kootut osa-alueet, joihin he saivat tarvittaessa lisätä asioita. Alustavien tulosten mukaan ammattilaiset ja hoitotyön asiantuntijat ovat arvioineet tärkeämmäksi kehittämistarpeeksi eettisen omatunnon ja vähiten tärkeäksi kyvyn työskennellä moniammatillisessa tiimissä. Potilaiden ja kansalaisjärjestöjen edustajat arvioivat tärkeimmäksi aidon halun toimia hoitajana ja vähiten tärkeäksi oikeuden olla myös heikko.

Päätelmät: Laadullisen tiedon kerääminen sairaanhoitajilta, hoitotyön opettajilta, hoitotyön opiskelijoilta, hoitotyön johtajilta ja muilta sidosryhmiltä sekä se, miten eettinen kompetenssi ilmenee eettisesti vaativissa tilanteissa, on ratkaisevan tärkeää asianmukaisen koulutusintervention sisällön suunnittelussa. Tulokset auttavat tunnistamaan tulevaisuuden hoitotyön opetuksessa priorisoitavat eettisen kompetenssin osa-alueet.

Mustonen ym. LAADULLINEN VIGNETTE OSAAMISEN ARVIOINTIMENETELMÄNÄ SOSIAALI- JA TERVEYSALAN MONIALAISESSA KOULUTUKSESSA

Mustonen, Reetta, TtM, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Pakarinen, Anni**, TtT, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Peltonen, Laura-Maria**, TtT, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Salanterä, Sanna**, kliinisen hoitotieteen professori, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Sosiaali- ja terveydenhuollon (sote) integraatio ja sote-uudistuksen mukanaan tuomat muuttuvat toimintaympäristöt edellyttävät monialaista yhteistyöosaamista, jonka kehittymisessä korostuu monialaisen koulutuksen merkitys. Vignettemenetelmä on yksi tapa arvioida monialaisen koulutuksen oppimistuloksia, mutta aihetta on tutkittu vähän verkkopohjaisen koulutuksen kontekstissa. Vignette tarkoittaa tarinaa tai tapahtumakuvausta hypoteettisesta tilanteesta, jonka jälkeen tutkittavia voidaan pyytää kertomaan, miten he toimisivat kyseisessä tilanteessa. Tutkimuksen tarkoituksena oli analysoida sote-ammattilaisten, -esihenkilöiden ja eri tieteenalojen yliopisto-opiskelijoiden monialaista yhteistyöosaamista verkkopohjaisessa, monialaisessa opintokokonaisuudessa. Tutkimus oli osa laajempaa kokonaisuutta.

Menetelmät: Tutkimusympäristönä oli yliopiston tarjoama verkkopohjainen, monialainen johtamiskoulutus. Aineisto kerättiin kirjallisella, aitoa potilastapausta muistuttavalla vignetellä, jonka kehittämistä ohjasivat teoreettiset viitekehykset vigneten kehittämisprosessista ja terveydenhuollon monialaisista tiimeistä. Opintojaksoa varten tuotetussa laadullisessa vignetessä kuvattiin lapsiperhettä, jonka palveluntarve oli laaja, monialainen ja edellytti palvelujen yhteensovittamista. Vignetteen liittyvässä tehtävässä oppijoiden piti analysoida vignetessä kuvattua tilannetta ja ratkaista, miten toimintaa tulisi kehittää. Vignette ja siihen liittyvä tehtävä muodostivat osan opintojakson lopputehtävästä, jonka tarkoituksena oli arvioida oppijoiden monialaista yhteistyöosaamista opintojakson lopussa. Aineiston analysoimisessa käytettiin deduktiivista analyysirunkoa monialaisten tiimien ominaispiirteistä.

Tulokset: Tutkittavat (n=39) pystyivät tunnistamaan vignetessä kuvattuja monialaisen yhteistyön haasteita ja suunnittelemaan näiden pohjalta toiminnan kehittämistä. Osa eritteli monialaisen yhteistyön kehittämiskohteita irrallisina asioina, yksittäisten toimijoiden kautta. Osa pystyi kuvaamaan systemaattisesti, analyttisesti ja reflektiivisesti rakenteita ja prosesseja, joita monialaisessa yhteistyötoiminnassa tulisi kehittää parempien potilaan hoidon tulosten saavuttamiseksi.

Päätelmät: Tulokset viittaavat siihen, että laadullinen vignette soveltuu tuottamaan tietoa osaamisen arvioinnista monialaisessa opintokokonaisuudessa. Vignette voi tarjota oppijoille mahdollisuuden tuoda esiin analyttistä ja reflektiivistä osaamistaan, joista erityisesti reflektointi on oleellinen taito monialaisessa yhteistyöosaamisessa. Tulosten avulla voidaan kehittää sote-alan monialaista koulutusta ja osaamisen arviointimenetelmiä.

Heikkilä, Kristiina, TtM, tutkija, *Hoitotyön tutkimussäätiö sr.*; **Siltanen, Hannele**, TtT, vanhempi tutkija, *Hoitotyön tutkimussäätiö sr.*; **Parisod, Heidi**, TtT, tutkimusjohtaja, *Hoitotyön tutkimussäätiö sr.*

Tausta ja tarkoitus: Hoitotyön tutkimussäätiö on julkaissut hoitosuosituksia vuodesta 2008 lähtien. Hoitosuosituksia valmistelevien työryhmien avuksi sekä suositusten korkean laadun varmistamiseksi on laadittu käsikirja, joka ohjeistaa suositusten laadinnassa. Käsikirjan ohjeistukset hoitosuosituksien laadintaan ja näytönasteen eli tulosten luotettavuuden arviointiin ovat pohjautuneet GRADE-menetelmään, joka on kehitetty määrällisten tutkimusten näytönasteen arviointiin. Laadullisen tutkimusnäytön käyttöön suositusten laadinnassa ei kuitenkaan ole ollut omaa ohjeistustaan, vaan olemassa olevaa ohjeistusta on käytetty soveltaen. Tämän projektin tarkoituksena oli laatia ohjeistus laadullisen tutkimuksen käyttämiseen hoitosuosituksista laadittaessa.

Toteutus: Selvityksemme mukaan kansainvälisestä kirjallisuudesta ei löytynyt suoraa ohjeistusta hoitosuosituksen laadintaan. Järjestelmällisen katsauksen laadintaan ja niissä näytönasteen arviointiin tunnistettiin JBI:n ConQUAL ja GRADE-CERQual -menetelmät. Näistä päädyimme käyttämään ohjeistuksen pohjana GRADE-CERQualia

Tuotos: Näytönastekatsauksessa kuvataan ensin tarkasteltavana olevaa ilmiötä koskeva tulos, joka perustelee näytönastekatsaukseen muodostettavaa suosituslausetta. Tämän lisäksi kuvataan tiivistetysti tutkimuksen menetelmällinen toteutus PICOa noudattaen sekä tutkimuksen menetelmällinen laatu, joka on arvioitu käyttämällä JBI:n kriittisen arvioinnin tarkistuslistaa laadulliselle tutkimukselle. Lopuksi arvioidaan vielä tulosten sovellettavuutta suomalaisessa terveydenhuollossa. Näytönasteen määrittämisessä uuden GRADE-CERQualiin pohjautuvan ohjeistuksen mukaisesti ensin tarkastellaan jokaista yhteen näytönastekatsaukseen mukaan valittua tutkimusta erikseen ja lopuksi kaikkia näytönastekatsaukseen koottuja tutkimuksia eli koko näyttöä kokonaisuutena. Silloin arvioidaan tulosten sovellettavuutta eli relevanssia, johdonmukaisuutta ja yhtenevyyttä eli koherenssia sekä aineiston rikkautta ja riittävyttä eli adekvaattiutta. Ensimmäinen tällä ohjeistuksella laadittu pilottihoitosuositus *Palliatiivisessa hoidossa ja saattohoidossa olevan potilaan läheisten kohtaaminen ja tukeminen* julkaistiin vuonna 2023.

Päätelmät: Uusi ohjeistus helpottaa laadullisen tutkimusnäytön käyttöä hoitosuosituksen laadinnassa ja vakiinnuttaa laadulliseen tutkimukseen perustuvan suosituksen laadintaprosessin. Lisäksi se tekee näytönasteen määrittämisestä systemaattisempaa, läpinäkyvämpää ja luotettavampaa.

Rosqvist ym. VALMISTUMISVAIHEESSA OLEVIEN SAIRAANHOITAOPISKELIJOIDEN OSAAMINEN VITAALIELINTOIMINTOJEN HÄIRIÖIDEN TUNNISTAMISESSA Tieto- ja taitotestin kehittämisen kuvaus sairaanhoitajakoulutuksen loppukokeeksi

Rosqvist, Kristiina, tohtorikoulutettava, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto; **Jaana-Maija, Koivisto**, PhD, dosentti, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto; **Janne Engblom**, Lehtori, Turun yliopisto; **Elina Haavisto**, Professori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto, sivutoiminen ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Tutkimusten mukaan valmistuvien sairaanhoitajaopiskelijoiden kliinisissä taidoissa on puutteita, jotka voivat heikentää potilasturvallisuutta. Vitaalielintoimintojen häiriöiden tunnistaminen riittävän ajoissa voi estää komplikaatioita ja pelastaa potilaan hengen.

Kansainvälisesti on käytössä erilaisia loppukokeita, joista teoreettiset kokeet ovat eniten käytettyjä. Taitoja mittaavia klinisiä kokeita on vähemmän. Simulaatiopelejä ei ole aiemmin käytetty arviointimenetelmänä loppukokeissa.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli pilotoida kehitetty tietotesti, Vital Signs Knowledge Test (VSKT), ja taitotesti (simulaatiopeliskenaario) loppuvaiheen sairaanhoitajaopiskelijoille käytettäväksi sairaanhoitajaopiskelijoiden loppukokeessa. Lisäksi tarkoituksena on arvioida simulaatiopelin soveltuvuutta arviointimenetelmänä loppukokeessa.

Menetelmät: Tietotestin ja taitotestin kehittäminen eteni kuuden vaiheen kautta: 1) teoreettinen perusta (kirjallisuuskatsaus), 2) väittämien muodostaminen, 3) tieto- ja taitotestin sisällön luotettavuuden arviointi (kaksi eri asiantuntijapaneelia), 4) kyselylomakkeiden (VSKT ja P-SUS) sekä simulaatioskenaarion laatiminen simulaatiopeliin, 5) esitestaus ja 6) Aineiston analyysi (tilastolliset menetelmät). VSKT:n ja taitotestin aihealueet käsittivät vitaalielintoimintojen häiriöiden tunnistamisesta sydäninfarktipotilaan kohdalla cABCDE-protokollan mukaisesti.

Tulokset: Tietotestiin osallistui n=26 ja taitotestiin n=23 loppuvaiheen sairaanhoitajaopiskelijaa. VSKT:ssä kokonaispisteiden keskiarvo oli 41 (maksimipistemäärä 51). VSKT:n eri osa-alueilla (cABCDE) saavutetuissa pisteissä ei ollut merkitsevää eroa. Tilastollisesti merkitsevä korrelaatio oli osa-alueissa verenkierto (C) ja paljastaminen (E), jotka ennustivat parempaa kokonaispistemäärää tietotestissä. VSKT:ssä 81.0% vastaajista tunnisti ST-noususinfarktin (STEMI) vaarallisimmaksi sydäninfarktin muodoksi, mutta taitotestissä hieman yli puolet (65%). Osallistujista 73.1% osasi laskea oikean määrän vahvaa opioidia, joka oli määrätty potilaalle. VSKT:n ja simulaatiopeliskenaarion yhdistelmä todettiin osallistujien mukaan hyödylliseksi arviointimenetelmäksi.

Päätelmät: Tiedollisen ja taidollisen osaamisen taso vaihtelee valmistuvilla sairaanhoitajaopiskelijoilla. Osallistujat onnistuivat paremmin tietotestissä kuin taitotestissä. Tiedon soveltaminen oli opiskelijoille haastavampaa. Tutkimuksen tulokset osoittivat, että on tärkeää arvioida valmistuvien sairaanhoitajaopiskelijoiden tiedollista ja taidollista osaamista vitaalielintoimintojen häiriöiden tunnistamisessa.

Sisällysluettelo

Sessio 14: Perinataalinen hoitotyö

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 14	Perinataalinen hoitotyö	Riikka Ikonen	Sopraano (100)
8.30–8.45	Lojander ym. SYNNYTYSTEN TURVALLISUUS SUOMESSA – REKISTERITUTKIMUS POTILASVAHINKOILMOITUKSISTA VUOSILTA 2012-2022		
8.45–9.00	Lojander ym. SYNNYTYSSAIRAALAN HOIDON LAADUN YHTEYS TÄYSIMETYKSEN TOTEUTUMISEEN		
9.00–9.15	Haaranen. IMEVÄIS- JA LAPSIKUOLLEISUUS LASTENNEUVOLAN DISKURSSINA SUOMALAISISSA SANOMALEHDISSÄ		
9.15–9.30	Kukko ym. SUOMALAISEN SYNNYTTÄJÄN LATENSIVAIHE		
9.30–9.45	Talja ym. RASKAANA OLEVIEN JA PIKKUVAUVOJEN ÄITIEN YKSINÄISYYS JA SIIHEN YHTEYDESSÄ OLEVAT TEKIJÄT		

Lojander ym. SYNNYTYSTEN TURVALLISUUS SUOMESSA – REKISTERITUTKIMUS
POTILASVAHINKOILMOITUKSISTA VUOSILTA 2012-2022

Lojander Jaana, TtM, väitöskirjatutkija, hoitotieteen laitos, UTU; **Maiju Welling**, LT, Mehiläinen Oy; **Anna Axelin**, TtT, apulaisprofessori, hoitotieteen laitos, UTU; **Marja Härkänen**, TtT, apulaisprofessori, akatemiutkija, hoitotieteen laitos, UEF; **Juho Kopra**, FT, yliopistonlehtori, tietojenkäsittelytieteen laitos, UEF; **Reeta Lamminpää** TtT, yliopistotutkija, hoitotieteen laitos, UEF.

Tausta ja tarkoitus: Suomi lukeutuu äitiyshuollon kärkimaihin alhaisen äitiys- ja imeväiskuolleisuuden vuoksi koko maailman tasolla tarkasteltuna. Estettävissä olevia synnytyksiin liittyviä potilasvahinkoja tapahtuu kuitenkin vuosittain. Tämän rekisteritutkimuksen tarkoituksena oli kuvata Potilasvahinkokeskukseen raportoituja synnytyksiin liittyviä potilasvahinkoilmoituksia, niiden korvattavuutta ja ajallista ilmaantuvuutta.

Menetelmät: Aineisto koostui Potilasvahinkokeskukseen raportoiduista synnytyksiin liittyvistä potilasvahinkoilmoituksista vuosilta 2012-2022. Aineisto sisälsi vahinkovuoden, korvausten perusteet, synnyttäjän iän, synnytyssairaalan, synnytystavan, raportoidun vahingon syyn ja synnyttäjälle tai vastasyntyneelle aiheutuneen vahingon. Aineisto analysoitiin tilastollisesti kuvailevin menetelmin sekä logistisen regressioanalyysin avulla.

Tulokset: Tutkimusvuosien aikana tehtiin yhteensä 849 synnytyksiin liittyvää potilasvahinkoilmoitusta, joista 224 (26,4%) oli korvattavia vahinkoja. Potilasvahinkoilmoitusten osuus oli 0,15%, kun puolestaan korvattujen vahinkojen osuus oli 0,04% suhteessa kaikkiin synnytyksiin tutkimusvuosien aikana (n=564 056). Hoitovahinko oli yleisin peruste korvattaville vahingoille (97,3%). Potilasvahinkoilmoitusten ja korvattujen ilmoitusten osuus kasvoivat lineaarisesti tutkimusvuosien aikana. Enemmän potilasvahinkoilmoituksia tehtiin ja korvattiin keisarileikkausten ja imukuppisynnytysten kohdalla. Yleisimmin ilmoitettuja vahinkojen syitä olivat synnytyksen päättämisen viive (18,7%) ja leikkaustekniikkaan liittyvät epäonnistumiset keisarileikkauksissa (10,9%). Yleisin synnyttäjään liittyvä vahinko koski infektioita (17,9%) ja kipua (11,7%). Vastasyntyneen osalta vakava (19,2%) ja lievempi hapenpuute (16,6%) olivat yleisimmät ilmoitetut vahingot. Kivunlievitykseen käytettyjen lämpötyynyjen aiheuttamat palovammat (93,3%) sekä sikiökuolema tai vastasyntyneen kuolema (60,5%) kattoivat suurimman osuuden korvatuista vahinkoilmoituksista.

Päätelmät: Synnytyksiin liittyvien potilasvahinkoilmoitusten analyysi tuotti uutta tietoa synnytysturvallisuudesta Suomessa. Vahinkoilmoitusten ja korvattujen tapausten määrä lisääntyi tutkimusvuosien aikana. Jatkossa olisi tärkeää selvittää vahinkoilmoitusten yhteys operatiivisiin synnytyksiin, jotta saadaan tarkempaa tietoa niiden syy-seuraussuhteesta. Potilasvahinkoilmoitusten säännöllinen tarkastelu kansallisella tasolla edistäisi synnytysturvallisuuden kehittämistä Suomessa.

Lojander ym. SYNNYTYSSAIRAALAN HOIDON LAADUN YHTEYS TÄYSIMETYKSEN TOTEUTUMISEEN

Lojander, Jaana, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto; Axelin, Anna, apulaisprofessori, Turun yliopisto; Niela-Vilén, Hannakaisa, dosentti, yliopistonlehtori, Turun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Laadukas hoito synnytyssairaalassa edistää äitien ja vastasyntyneiden terveyttä ja hyvinvointia. Äitien tyytyväisyyttä hoitoon pidetään yhtenä tärkeänä hoidon laadun mittarina. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata synnytyssairaalassa hoidon laatua ja sen yhteyttä täysimetyksen toteutumiseen sairaalasta kotiutumisen jälkeen.

Toteutus: Tutkimus toteutettiin poikkileikkaustutkimuksena syksyllä 2022. Yliopistosairaalassa synnyttäneet äidit vastasivat sähköiseen kyselyyn sairaalasta kotiutumisen jälkeen. Kyselylomake sisälsi taustatietokysymyksiä ja strukturoituja kysymyksiä synnytyssairaalassa toteutuneesta hoidosta ja ohjauksesta. Hoidon laatua mitattiin synnytystyytyväisyyden (Birth Satisfaction Scale-Revised, asteikko 0 – 4), varhaisen ensi-imetyksen (kyllä/ei), perhekeskeisen hoidon laadun (Digi Family-Centered Care–Parent, asteikko 1 – 7), hoitotyytyväisyyden (asteikko 1 – 10) ja imetysohjauksen riittävyyden (kyllä/ei) näkökulmista. Aineisto analysoitiin kuvailevin menetelmin ja binäärisellä logistisella regressioanalyysillä.

Tuotos: Tutkimukseen osallistui n=160 äitiä, joista enemmistö oli ensisynnyttäjiä (59%) ja synnyttänyt lapsen alateitse (79%). Äitien mediaani-ikä oli 34 vuotta (vaihteluväli 19 – 44). Suurin osa (71%) äideistä oli raskausaikana suunnitellut täysimettävänsä lasta. Äidit arvioivat synnytystyytyväisyyden keskiarvolla 2,8 (kh 0,8). Varhainen ensi-imetys toteutui enemmistöllä äideistä (76 %). Synnytyksen jälkeinen perhekeskeinen hoito toteutui keskiarvolla 5.5 (kh 1,2) ja hoitotyytyväisyys keskiarvolla 6,8 (kh 2,9). Puolet (50 %) äideistä koki, että imetysohjaus synnyttäneiden vuodeosastolla oli riittämätöntä. Äideistä 68% täysimetti lasta sairaalasta kotiutumisen jälkeen. Ensisynnyttäjät (OR 2,94, 95% CI 1,34, 6,43, p=0,007), äidit, jotka kokivat perhekeskeisen hoidon toteutuneen heikommin (OR 2,14, 95% CI 1,05, 4,34, p=0,04), ja äidit, jotka eivät kokeneet saaneensa riittävää imetysohjausta (OR CI 95 % 1,01, 4,16, p=0,047) täysimettivät vähemmän kuin muut äidit.

Päätelmät: Synnytyssairaalassa hoidon laatua ja täysimetyksen toteutumista voidaan parantaa edistämällä perhekeskeisen hoidon ja erityisesti imetysohjauksen toteutumista synnyttäneiden vuodeosastolla. Erityisesti ensisynnyttäjät tarvitsevat parempaa tukea ja ohjausta imetykseen.

Haaranen. IMEVÄIS- JA LAPSIKUOLLEISUUS LASTENNEUVOLAN DISKURSSINA SUOMALAISSA SANOMALEHDISSÄ

Haaranen, Ari, TtT, yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto, hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Lastenneuvolat ovat palvelleet alle kouluikäisiä lapsia ja heidän perheitään jo sadan vuoden ajan. Yhteiskunnalliset muutokset, perheiden muuttuneet tarpeet ja perheiden monimuotoisuus ovat vaikuttaneet työn painotuksiin ja sisältöihin eri aikoina. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata lastenneuvolatyötä ja sen merkityksen rakentumista suomalaisissa sanomalehdissä. Tavoitteena oli tuottaa tietoa lastenneuvolan roolista ja sille annetuista merkityksistä eri vuosikymmeninä sekä niihin vaikuttaneista yhteiskunnallisista ja lainsäädännöllisistä muutoksista.

Menetelmät: Tutkimuksen aineisto muodostui vuosina 1922–2022 julkaistuista lastenneuvolaa käsittelevistä sanomalehtiartikkeleista (n=227). Aineisto kerättiin Kansalliskirjaston digitaalisesta aineistokokoelmasta ja sanomalehtien digitaalisista arkistoista. Aineisto analysoitiin tulkitsevan diskurssianalyysin avulla.

Tulokset: Imeväis- ja lapsikuolleisuuden vähentäminen on ollut keskeinen lastenneuvolan diskurssi, joka on esiintynyt sanomalehdissä koko lastenneuvolan satavuotisen historian ajan. Erityisesti diskurssi painottui 1920- ja 1930-luvuilla. Diskurssin avulla on kuvattu ja perusteltu lastenneuvolan toimintaa ja sen tuloksellisuutta paikallisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti. Imeväis- ja lapsikuolleisuuden vähentäminen oli ajalle ominaista kansallista eetosta ja se nähtiin keskeisenä länsimaisen sivistysvaltion ja yhteiskunnan kehittymisen indikaattorina. Imeväis- ja lapsikuolleisuuden diskurssi on säilynyt sen jälkeen vahvana lastenneuvolan uutisoinnissa nykypäivään saakka, ja siitä on muodostunut osa Suomen ja suomalaisuuden kansallista kertomusta.

Päätelmät: Lastenneuvolasta ja sen roolista imeväis- ja lapsikuolleisuuden vähentämisessä on muodostunut Suomen kehittymistä ja edistyksellisyyttä kuvaava esimerkki suomalaisissa sanomalehdissä. Sanomalehtiä analysoimalla voidaan tuottaa tietoa lastenneuvolan historiallisesta, kulttuurisesta ja sosiaalisesta merkityksestä eri aikoina ja siten lisätä ymmärrystä lastenneuvolasta ja sen merkityksestä yhteiskunnassa.

Kukko, Sanna-Kaisa, Hoitotyön kliininen asiantuntija, TtM; väitöskirjatutkija, Naistentautien ja synnytysten vastuualue; Pirkanmaan hyvinvointialue, Tampereen Yliopisto, **Kaunonen, Marja**, professori, Tampereen Yliopisto, Pirkanmaan hyvinvointialue, **Puura Kaija**, professori, Tampereen Yliopisto, Pirkanmaan hyvinvointialue, **Uotila, Jukka**, LT, dosentti, Naistentautien ja synnytysten vastuualue, Pirkanmaan hyvinvointialue; Tampereen Yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Synnytyksen alkuvaihe eli latenssivaihe on aika, jolloin odottajalla on supistuksia, mutta synnytyksen eteneminen on vielä hidasta. Varhaisen sairaalaan tulon tiedetään lisäävän synnytyksen aikaisia toimenpiteitä, joten latenssivaiheen tunnistamisella on vaikutusta synnyttäjälle annettavaan hoitoon. Amerikkalaisen aineiston perusteella latenssivaihe päättyy ensisynnyttäjällä kohdunsuun ollessa auki noin 6 cm. Kartoituksen tarkoituksena oli kuvata suomalaisen synnyttäjän latenssivaihe ja sen erityispiirteet spontaanisti käynnistyneessä ja käynnistetyssä synnytyksessä.

Menetelmät: Aineisto koostuu yhden yliopistosairaalan vuonna 2021 täysiaikaisen esikoisen synnyttäneistä (n=1651). Poissulkukriteereinä oli monisikiöisyys, perätila ja suunniteltu keisarileikkaus. Aineisto analysoidaan tilastollisin menetelmin SPSS-tilasto-ohjelman avulla.

Tulokset: Alustavien tulosten mukaan synnytys käynnistyi spontaanisti 62 % ja se käynnistettiin 38 % ensisynnyttäjistä. Synnytyksen latenssivaihe päättyi spontaanisti käynnistyneillä kohdunsuun ollessa keskimäärin 4,9 cm ja käynnistetyillä 4,5 cm auki. Spontaanisti käynnistyneistä synnytyksistä säännöllisesti alateitse synnytti 76 %, imukupilla avustettiin 16 %, kiireelliseen sektioon päättyi 7 % ja hätäsektioon 0,2 %, kun käynnistettyjen synnyttäjien ryhmässä säännöllisesti alateitse synnytti 65 %, imukupilla avustettiin 20 %, kiireelliseen sektioon päättyi 15 % ja hätäsektioon 0,5 % synnyttäjistä. Aineiston analyysia jatketaan ja tulokset valmistuvat esitettäväksi konferenssissa.

Päätelmät: Suomalaisen ensisynnyttäjän latenssivaihe päättyy kohdunsuun ollessa auki noin 5 cm. Spontaanisti käynnistyneiden ensisynnyttäjien säännöllinen alatiesynnytys on yleisempää kuin käynnistetyissä synnytyksissä. Sektioden osuus käynnistettyjen ensisynnyttäjien ryhmässä oli lähes kaksinkertainen verrattuna spontaanisti käynnistyneiden ryhmään.

Talja ym. RASKAANA OLEVIENTEN JA PIKKUVAUVOJEN ÄITIEN YKSINÄISYYS JA SIIHEN YHTEYDESSÄ OLEVAT TEKIJÄT

Talja, Päivi, kätilö-terveydenhoitaja, TtK, TtM-opiskelija, Turun yliopiston hoitotieteen laitos; Axelin, Anna, apulaisprofessori, TtT, Turun yliopiston hoitotieteen laitos; Niela-Vilen, Hannakaisa, yliopistonlehtori, dosentti, TtT, Turun yliopiston hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Raskaana olevien ja äitien yksinäisyys on yhdistetty moniin terveysongelmiin, jotka koskettavat äidin lisäksi lapsen hyvinvointia. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata suomalaisten raskaana olevien ja kolme kuukautta sitten synnyttäneiden yksinäisyyttä sekä yksinäisyyteen yhteydessä olevia tekijöitä.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin kuvailevana, korrelatiivisena pitkittäistutkimuksena. Tarkoituksenmukaisella otannalla valitut tutkittavat (n=62) rekrytoitiin ensimmäisen raskauskolmanneksen lopulla. Tutkittavat vastasivat älypuhelinsovelluksen kautta validoituihin yksinäisyys-, masennus-, ahdistus- ja kiintymyskyselyihin alku- ja loppuraskaudessa sekä kolme kuukautta synnytyksen jälkeen. Yksinäisyyttä mitattiin suomennetulla 12 väittämän UCLA-mittarilla (kokonaispistemäärä 12–48). Aineisto analysoitiin Wilcoxonin merkittyjen järjestyslukujen testillä ja Spearmanin korrelaatiokertoimen avulla.

Tulokset: Tutkittavien yksinäisyyden kokemuksen taso oli pääosin kohtalaista (Md 17,0 (IQR 6); Md 20,0 (IQR 10); Md 18,0 (IQR9)). Yksinäisyys oli laadultaan enemmän sosiaalista kuin emotionaalista. Yksinäisyyden kokemus kasvoi merkitsevästi alkuraskaudesta loppuraskauteen (p=0,002) sekä alkuraskaudesta synnytyksen jälkeiseen aikaan (p=0,019). Yksinäisyydellä ja masennusoireilla oli vahva positiivinen yhteys alkuraskaudessa (0,664, p<0.001) ja tämä yhteys säilyi keskivahvana loppuraskaudessa (0,450, p=0,001) ja synnytyksen jälkeen (0,432, p=0,001). Raskausajan ahdistuneisuusoireilla ja yksinäisyydellä oli keskivahva positiivinen yhteys (0,384, p=0,002 ja 0,329, p=0,024). Äidin raskausajan kiintymyksellä sikiöön ja yksinäisyydellä oli yhteys loppuraskaudessa (-0,324, p=0,024), ja synnytyksen jälkeisellä kiintymyksellä vauvaan ja äidin yksinäisyydellä oli selkeä keskivahva negatiivinen yhteys (-0,476, p<0,001).

Päätelmät: Suomalaisten odottajien yksinäisyys ei ole erityisen korkealla tasolla, joskin aiemmissa tutkimuksissa käytetyt erilaiset yksinäisyysmittarit vaikeuttavat vertailua. Tämän tutkimuksen mukaan yksinäisyys kuitenkin kasvaa raskauden edetessä ja se on laadultaan sosiaalista. Tämä tulisi huomioida äitiyshuollossa, ja pohtia yhdessä keinoja tukea sosiaalisia suhteita.

Sessio 15: Teknologia hoitotyössä

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 15	Teknologia hoitotyössä	Mira Palonen	Duetto 1 (190)
8.30–8.45	Metsäranta. DIGITEKNOLOGIAT NUORTEN MIELENTERVEYDEN TUKENA		
8.45–9.00	Tuominen ym. DIGIOSAAMISEN KEHITTÄMISTARPEITA SYÖPÄHOITOTYÖSSÄ		
9.00–9.15	Nyholm ym. LÄKEMEDELSSÄKERHET VID ANVÄNDNING AV SOCIALA ROBOTAR FÖR RÅDGIVNING MED KUNDER PÅ APOTEK UR FINLÄNDSKA MYNDIGHETERS OCH BRANSCHORGANISATIONERS		
9.15–9.30	Kukkohovi ym. YETITABLETILLA® PELAAMISEN VAIKUTUKSET IKÄÄNTYNEIDEN LAAJA-ALaiseen TOIMINTAKYKYYN JA FYYSSISEEN SEKÄ SOSIAALISEEN AKTIIVISUUTEEN PALVELUKOTIYMPÄRISTÖSSÄ:		
9.30–9.45	Kaihlaniemi ym. PATIENTS' EXPERIENCES OF HEALTHCARE PROFESSIONALS' COMPETENCE IN DIGITAL COUNSELLING IN HEALTHCARE SETTINGS – A QUALITATIVE SYSTEMATIC LITERATURE		

Metsäranta, Kiki, TtT, osastonhoitaja, HUS Psykiatria

Tausta ja tarkoitus: Huomattava osa mielenterveysongelmista kärsivistä nuorista ei saa tarvitsemaansa hoitoa tai apua ajoissa. Lisäksi apua hakevien nuorten tarpeisiin ei voida vastata riittävästi.

Digiteknologioita on kehitetty nuorten mielenterveyden edistämiseksi, mielenterveyden ongelmien ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi. Niiden avulla voidaan tavoittaa nuoria, jotka eivät muulla tavoin hakisi itselleen apua tai saisi tukea. Digiteknologioista verkkopohjaisten interventtioiden on osoitettu olevan tehokkaita vähentämään masennuksen ja ahdistuneisuuden oireita. Interventiot ovat yleensä monimutkaisia, koostuen erilaisista komponenteista ja ominaisuuksista, joten on epäselvää mihin niiden tehokkuus perustuu. Myös tietoa siitä, miten nuoret käyttävät mielenterveyden tueksi tarkoitettuja teknologioita on rajallisesti.

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata, miten digiteknologioita voidaan käyttää nuorten mielenterveyden tukena mielenterveyspalveluissa.

Menetelmät: Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen ja meta-analyysin avulla selvitettiin virtuaalitodellisuuteen perustuvien interventtioiden tehokkuutta psykiatrisen hoidon erityispalveluissa. Digiteknologioiden käyttöä tutkittiin sähköisen päiväkirjan (e-päiväkirja) avulla nuorisopsykiatrian poliklinikoilla sekä nuorille suunnatun verkkopohjaisen chat ja kirjepalvelun avulla. Kvantitatiivisia tietoja analysoitiin kuvailevalla analyysillä ja kvalitatiivisia tietoja induktiivisella temaattisella analyysillä.

Tulokset: Virtuaalitodellisuuden käytön puolesta tai sitä vastaan ei ollut näyttöä. Digiteknologiaa käyttäneistä suurin osa oli naisia ja teknologioita käytettiin yleisimmin iltaisin ja lukuvuoden aikana. Pitkäaikainen digiteknologian käyttö oli vähäistä sekä e-päiväkirjojen että kirjepalvelun käytössä. e-Päiväkirjaa käyttäneillä oli aiempaa kokemusta mielenterveyspalveluista ja heillä oli vakavampia masennusoireita kuin heillä, jotka eivät sitä käyttäneet. Nuoret käyttivät tekstipohjaisia digiteknologioita pohtiakseen ja keskustellakseen avoimesti mielenterveydestään ja henkilökohtaisista asioistaan, kuten ihmissuhteistaan, identiteetistään, sosiaalisesta elämästään, terveydestään ja sairauksistaan sekä miten he näkivät ja kokivat itsensä.

Päätelmät: Digiteknologioiden avulla on mahdollista auttaa nuoria seuraamaan oireitaan ja kokemuksiaan sekä saamaan tukea silloin, kun he sitä tarvitsevat. Digiteknologioita voidaan hyödyntää nuorten mielenterveyspalvelujen saatavuuden ja riittävyyden lisäämiseksi.

Tuominen, Leena, TtT, sh, Turun yliopisto ja HUS Syöpäkeskus; **Leino-Kilpi, Helena**, TtT, esh, professori (emerita), tutkija, Turun yliopisto ja TYKS; **Poraharju, Jenna**, TtK, sh, Turun yliopisto ja HUS Leikkaus- ja tehohoitokeskus; **Lehtiö, Leeni**, informaatikko, Turun yliopisto; **Stolt, Minna**, TtT, jalkaterapeutti, professori, Turun yliopisto ja Satakunnan Hyvinvointialue; **Sulosaari, Virpi**, TtT, sh, Turun ammattikorkeakoulu; **Virtanen, Heli**, TtT, sh, dosentti, Turun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Syöpään sairastuu yhä useampi suomalainen. Digitaalisia palveluita on kehitetty viime vuosina enenevästi perinteisten terveyspalveluiden rinnalle tehostamaan potilaiden hoidon laatua ja tuloksia sekä yhteydenpitoa terveysalan ammattilaisiin. Palveluiden käyttäminen edellyttääkin terveydenhuollon ammattilaisilta hyvää digiosaamista. Tämän tutkimuksen tarkoitus oli analysoida ja tiivistää näyttöä terveydenhuollon ammattilaisten digiosaamisen kehittämistarpeista syöpähoitotyössä täydennyskoulutuksen ja tutkimuksen kohdentamiseksi tälle alueelle.

Toteutus: Menetelmänä oli systemaattinen kirjallisuuskatsaus. Keväällä 2023 käynnistynyt tiedonhaku kohdentui PubMed, CINAHL, Web of Science, Scopus, Cochrane, ja ERIC tietokantoihin. Sisäänottokriteereinä olivat terveydenhuollon ammattilaiset, digiosaaminen ja syöpähoitotyö. Tutkimusten menetelmällistä laatua arvioitiin CASP- työkalulla ja aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tuotos: Katsaukseen hyväksyttiin sisäänottokriteereiden mukaisesti 24 vuosina 2005–2023 julkaistua tutkimusta, jotka olivat asetelmaltaan erilaisia. Tutkimusten menetelmällinen laatu oli vaihteleva. Katsauksen perusteella digiosaamisen kehittämistarpeet kohdistuvat terveydenhuollon ammattilaisten tietotekniseen osaamiseen, eettiseen osaamiseen, potilaslähtöisen hoitosuhteen luomiseen ja ohjausosaamiseen. Lisäksi ammattilaisten osaamisen kehittämisessä korostuvat digipalveluiden välityksellä tapahtuva huonojen uutisten kertominen potilaille sekä digipalveluiden omaksuminen osaksi omaa työtä.

Päätelmät: Terveydenhuollon ammattilaisten digiosaamiseen kohdistuu monenlaisia kehittämistarpeita syöpähoitotyössä. Osaamisen vahvistaminen on merkityksellistä hoidon hyvän laadun varmistamiseksi. Kehittämistarpeiden määrittäminen tukee täydennyskoulutuksen kohdentamista tarvittaville alueille.

Nyholm ym. LÄKEMEDELSSÄKERHET VID ANVÄNDNING AV SOCIALA ROBOTAR FÖR RÅDGIVNING MED KUNDER PÅ APOTEK UR FINLÄNDSKA MYNDIGHETERS OCH BRANSCHORGANISATIONERS PERSPEKTIV

Nyholm, Linda, professor i Caring Science, Universitetet i Stavanger; Rosenberg, Sara, provisor, doktorand i Farmaci och forskningsassistent i Hälsovetenskaper, Åbo Akademi; Heinonen, Laura, sjukskötare, magisterstuderande i Hälsovetenskaper, Åbo Akademi; Hügglund, Susanne, koordinator för forskningsprojekt, Åbo Akademi; Andtfolk, Malin, universitetslektor i Hälsovetenskaper, Åbo Akademi

Bakgrund och syfte: Syftet med denna explorativa studie är att undersöka finländska myndigheters och branschorganisationers syn på läkemedelssäkerhet vid användning av sociala robotar för rådgivning med kunder på apotek, med fokus på etiska överväganden. Studien ingår i det tvärvetenskapliga projektet PharmAInteraction vid Åbo Akademi, och följer World Medical Association's riktlinjer.

Genomförande: En prototyp för en robotapplikation har utvecklats inom projektet, där den sociala roboten Furhat har rollen som läkemedelsrådgivare utan närvaro av en farmaceut. Applikationen är utformad som ett beslutssystem, där systemet fattar beslut om vilken medicin som är lämplig för kunden baserat på kundernas svar bland annat med hjälp av artificiell intelligens (AI). Sju informanter inom läkemedelsbranschen tog del av en film av scenariot under hösten 2023, och intervjuades därefter. Centrala teman identifierades i det transkriberade materialet genom tillämpning av reflexiv tematisk analys.

Resultat: Resultaten belyser informanternas oro för användarnas autonomi vid interaktion med robotar för läkemedelsinformation. Kunden bör kunna välja vilka beslut som ska delegeras till det AI-drivna systemet. Etiska aspekter kring ansvar och tillförlitlighet av informationen som roboten ger framhävs också. Vidare framkommer behovet av tydliga riktlinjer och reglering av AI för att säkerställa att de sociala robotarna agerar etiskt och i linje med läkemedelssäkerhetsstandarder.

Slutsats: Resultaten ger insikter om komplexiteten kring användningen av sociala robotar på apotek och betonar behovet av etiska överväganden i utvecklingen och implementeringen av AI baserade teknologier, för att säkerställa läkemedels säkerheten och patienters välbefinnande.

Kukkohovi ym. YETITABLETILLA® PELAAMISEN VAIKUTUKSET IKÄÄNTYNEIDEN
LAAJA-ALASEEN TOIMINTAKYKYYN JA FYYSISEEN SEKÄ SOSIAALISEEN
AKTIIVISUUTEEN PALVELUKOTIYMPÄRISTÖSSÄ: KVASIKOKEELLISEN
INTERVENTIOTUTKIMUKSEN PROTOKOLLA

***Kukkohovi, Saara**, TtM, yliopisto-opettaja, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Siira, Heidi**, TtT, yliopistolehtori, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Elo, Satu**, TtT, yliopettaja, dosentti, Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Oulun yliopisto*

Tausta ja tarkoitus: Palvelukodeissa asuvilla iäkkäillä ihmisillä on usein selkeitä toimintakyvyn rajoituksia esimerkiksi muistisairaudesta johtuen, ja heidän sedentaarinen elämäntapansa on yleistä, eli he viettävät ison osan päivästä joko paikallaan istuen tai makuullaan. Iäkkäiden tarpeisiin on kehitetty uusia hyvinvointiteknologisia ratkaisuja, mutta tutkimustieto niiden vaikuttavuudesta on vähäistä. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää jättikokoisella mobiililaitteella (Yetitablet®) pelaamisen vaikutuksia ja hyötyjä ikääntyneiden laaja-alaiseen toimintakykyyn ja aktiivisuuteen palvelukotiympäristössä.

Menetelmät: Tämä tutkimus on monimenetelmäinen kvasikokeellinen interventiotutkimus. Tutkimuksen kohdejoukko on palvelukodeissa asuvat iäkkäät ihmiset (n=70) sekä palvelukotien henkilökunta (n=15). Palvelukotien asukkaat jakautuvat koe- ja kontrolliryhmiin asuinpaikkansa mukaisesti. Tutkimukseen osallistuville asukkaille tehdään toimintakykymittaukset, joiden avulla selvitetään mahdollisia muutoksia tasapainossa, kävelynopeudessa, alaraajojen lihasvoimassa, puristusvoimassa ja sosiaalisessa osallisuudessa. Mittaukset tehdään ennen interventiota (viikko 0) ja intervention jälkeen (viikko 13). Asukkaiden fyysistä aktiivisuutta mitataan aktiivisuusmittarilla kolmen kuukauden ajan, ja mielialaa mitataan ennen ja jälkeen pelaamisen hymynaamamittarilla. Interventior ryhmän muodostavat palvelukodit saavat käyttöönsä Yetitabletin® kolmeksi kuukaudeksi, ja henkilökuntaa ohjeistetaan järjestämään asukkailleen pelituokioita kolme kertaa viikossa noin puolen tunnin ajan. Pelejä tulisi pelata mahdollisimman paljon seisoma-asennossa ja pienissä ryhmissä. Henkilökunta ja asukkaat saavat valita pelattavat pelit, mutta fyysistä aktiivisuutta vaativia pelejä, kuten keilausta suositellaan. Laadullinen tutkimusaineisto kerätään palvelukotien henkilökunnalta puolistrukturoiduilla ryhmähaastatteluilla intervention jälkeen. Haastattelulla selvitetään peli-intervention mahdollisia hyötyjä asukkaiden toimintakykyyn ja aktiivisuuteen, sekä henkilökunnan kokemuksia Yetitabletin® käytöstä ja soveltuvuudesta palvelukotien arkeen.

Tulokset: Tutkimuksen tulokset raportoidaan myöhemmin intervention toteutuksen jälkeen.

Päätelmät: Digitaalisten pelien pelaamisen on havaittu voivan vaikuttaa positiivisesti iäkkäiden ihmisten toimintakykyyn, mutta tutkimustietoa uusien teknologioiden vaikuttavuudesta ja hyödyistä erityisesti psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn tarvitaan lisää hyödyllisten teknologioiden käyttöönoton tueksi.

Kaihlanieni ym. PATIENTS' EXPERIENCES OF HEALTHCARE PROFESSIONALS' COMPETENCE IN DIGITAL COUNSELLING IN HEALTHCARE SETTINGS – A QUALITATIVE SYSTEMATIC LITERATURE REVIEW

Kaihlanieni, Juulia, PhD-student, MNSc, Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, University of Oulu, Finland; **Suonnansalo Petra**, PhD-student, MNSc, Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, University of Oulu, Finland; **Kaakinen, Pirjo**, PhD, Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, University of Oulu, Finland; **Litendahl, Maija**, MNSc, Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, University of Oulu, Oulu, Finland; The Wellbeing Services County of North Ostrobothnia; **Laukkonen Kirsi**, PhD-student, MNSc, Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, University of Oulu, Finland; Diaconia University of Applied Sciences, Oulu, Finland; **Paukkonen Leila**, PhD, Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, University of Oulu, Finland; **Oikarinen Anne**, PhD, Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, University of Oulu, Finland

Background and objective: New competencies of health care professionals (HCPs) are required to provide appropriate counselling in digital environments. It is important to take the patient's perspective into account, as patient satisfaction has been shown to have an impact on treatment outcomes. The objective of this review is to describe patients' experiences of HCPs' competence in digital counselling in healthcare settings.

Methods: The review was conducted according to the Joanna Briggs Institute guideline, and by using the PRISMA checklist to support the review process. The following databases were searched: Web of Science, CINAHL, Scopus, PsycArticles, Medline, and Medic. Sources of unpublished studies and gray literature were searched in Ebsco Open Dissertations, and MedNar. English, Finnish, and Swedish studies were considered and there were no time limitations. The quality of the studies was assessed, and data analysis was performed using meta-aggregation.

Results: 41 findings were selected from the 15 included studies and grouped into 8 categories based on similar content. Three synthesized findings were formed based on the categories to describe digital counselling competence: (1) digital competence to provide efficient digital counselling, (2) supporting patients' self-management, and (3) establishing reciprocal counselling relationship.

Conclusions: Patients needed support of HCPs to participate in digital counselling. Providing information, giving clear instructions, and making decisions related to care were considered essential in supporting self-management. Interaction skills were essential to creating a comfortable atmosphere in digital counselling. This allowed the patient to be heard and build trust between patient and HCPs.

Sessio 16: Palliatiivinen hoitotyö

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 16	Palliatiivinen hoitotyö	Anna Liisa Aho	Riffi (50)
8.30–8.45	Heino ym. SAIRAANHOITAJIEN TOIMINTA PALLIATIIVISESSA SEDAATIOSSA PALLIATIIVISILLA VUODEOSASTOILLA		
8.45–9.00	Aho ym. NÄYTTÖÖN PERUSTUVAT SUOSITUKSET PALLIATIIVISESSA HOIDOSSA JA SAATTOHOIDOSSA OLEVAN POTILAAN LÄHEISTEN TUKEMISEEN		
9.00–9.15	Kesonen ym. MONIAMMATILLINEN OSAAMINEN PALLIATIIVISESSA HOIDOSSA		
9.15–9.30	Kuusisto ym. POTILAIEN JA PERHEEN LOPPUELÄMÄN TOIVEITA KOSKEVIEN TIETOJEN KIRJAAMINEN JA SIIRTYMINEN PALLIATIIVISEN HOIDON YKSIKKÖÖN		
9.30–9.45	Saarinen-Nassar ym. LÄHEISTEN OSALLISTUMISTA PALLIATIIVISEN SAIRAALAHOIDON AIKANA ARVIOIVAN MITTARIN PILOTOINTI		

Heino ym. SAIRAANHOITAJIEN TOIMINTA PALLIATIIVISESSA SEDAATIOSSA PALLIATIIVISILLA VUODEOSASTOILLA

Heino, Linda, TtT-opiskelija, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Stolt, Minna**, professori (ma.), Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, Satakunnan hyvinvointialue; **Haavisto, Elina**, professori, Tampereen yliopisto, Terveystieteet, dosentti, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, Satakunnan sairaanhoitopiiri

Tausta ja tarkoitus: Palliatiivisella sedaatiolla tarkoitetaan palliatiivisessa hoidossa olevan potilaan tajuun alentamista lääkkeellisin keinoin sietämättömän ja muuten hallitsemattoman oireen lieventämiseksi. Sairaanhoitajien osallisuus palliatiivisessa sedaatioissa on merkittävä. Kuitenkin palliatiivista sedaatiota on tutkittu vain vähän sairaanhoitajien näkökulmasta. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvata sairaanhoitajien toimintaa palliatiivisessa sedaatioissa sairaaloiden palliatiivisilla osastoilla.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin laadullisena kuvailevana poikittaistutkimuksena. Tutkimuksen kohderyhmänä olivat erityistason palliatiivisilla osastoilla työskentelevät sairaanhoitajat. Yhteensä kuusi fokusryhmähaastattelua ja yksi parihaastattelu toteutettiin neljällä palliatiivisella osastolla kolmessa sairaalassa Etelä-Suomessa touko- ja marraskuun 2019 välillä. Yhteensä 27 sairaanhoitajaa haastateltiin. Aineisto analysoitiin käyttäen induktiivista sisällönanalyysia.

Tulokset: Tutkimuksessa tunnistettiin kolme pääluokkaa, jotka kuvaavat sairaanhoitajien toimintaa palliatiivisessa sedaatioissa: 1) palliatiivisen sedaation päätöksentekoon osallistuminen, 2) sedaation toteutus ja seuranta, sekä 3) tiedon antaminen ja potilaan ja omaisten tukeminen. Sairaanhoitajilla on tärkeä tehtävä sedaatiotarpeen tunnistamisessa. Lisäksi sairaanhoitajat tyypillisesti aloittavat sedaation itsenäisesti ja seuraavat sedaation vastetta. Seuranta ei kuitenkaan ole systemaattista. Sairaanhoitajat huolehtivat potilaan laadukkaasta perushoidosta myös sedaation aikana. Lisäksi sairaanhoitajat osallistuvat tiedon antamiseen potilaalle ja omaiselle ja ovat heidän tukena. Sairaanhoitajat voivat antaa tietoa esimerkiksi sedaation aloituksesta ja etenemisestä, sedaationaikaisesta seurannasta ja lähestyvän kuoleman merkeistä.

Päätelmät: Tutkimustulokset vahvistivat aiemman kirjallisuuskatsauksen tuloksia sairaanhoitajien toiminnasta palliatiivisessa sedaatioissa ja tuottivat uutta tietoa etenkin sedaationaikaisesta seurannasta, potilaan perushoidosta sedaation aikana sekä sairaanhoitajien tehtävistä hätäsedaatioissa. Lisäksi tutkimuksessa tuotettiin uutta tietoa tiedon ja tuen antamisesta potilaalle ja omaiselle. Hoidon laadun parantamiseksi jatkossa on suositeltavaa tarkentaa sairaanhoitajien tehtäviä palliatiivisessa sedaatioissa, lisätä sairaanhoitajien ja lääkäreiden välistä yhteistyötä, sekä lisätä palliatiivisen sedaation koulutusta sairaanhoitajille.

Aho ym. NÄYTTÖÖN PERUSTUVAT SUOSITUKSET PALLIATIIVISESSA HOIDOSSA JA SAATTOHOIDOSSA OLEVAN POTILAAN LÄHEISTEN TUKEMISEEN

Anna Liisa Aho, TtT, dosentti, yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede; Sanna Eironen, TtM, TtT-opiskelija, Lehtori, Tampereen yliopisto, Tampereen ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja terveysala; Johanna Havusto, TtM, Sosiaali- ja terveysalan kouluttaja, Tampereen Aikuiskoulutuskeskus; Minna Hökkä, TtT, erityisasiantuntija, projektipäällikkö, Diakonia ammattikorkeakoulu, Pohde hyvinvointialue; Julia Kritz, TtM, lehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu, sosiaali- ja terveysala; Satu Stenberg, TtK, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede

Tausta ja tarkoitus: Hoitosuosituksen tarkoituksena on kuvata sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten toiminnan sisältöä ohjaavat suositukset ja konkreettiset keinot palliatiivisessa hoidossa tai saattohoidossa olevien potilaiden läheisten kohtaamiseen ja tukemiseen.

Hoitosuosituksen tavoitteena on yhtenäistää käytäntöjä ja ohjausta palliatiivisessa hoidossa tai saattohoidossa olevan potilaan läheisten tukemisessa. Suosituksella tavoitellaan myös läheisten tukemisen ja kohtaamisen lisääntymistä ja sen laadun paranemista.

Menetelmät: Tutkimusmenetelmänä käytettiin systemaattista tiedonhakua ja tulosten synteesiä. Tiedonhaku toteutettiin CINAHL, Medline, Medic, Cochrane, PsycInfo ja Scopus -tietokantoihin. Hakusanoina käytettiin palliatiivinen- ja saattohoito, läheiset ja tuki erilaisina synonyymeina ja yhdistelminä.

Hoitosuositukseen otettiin mukaan ne järjestelmälliset katsaukset ja muut aihealueen kannalta merkitykselliset katsaukset sekä alkuperäistutkimukset, joiden laatu arvioitiin riittävän hyväksi JBI:n kriittisen arvioinnin tarkistuslistojen mukaan. Tutkimuksien tuli käsitellä palliatiivisessa hoidossa tai saattohoidossa olevan aikuispotilaan läheisten kohtaamista ja/tai tukemista läheisten näkökulmasta.

Tulokset: Hoitosuosituksissa esitetään konkreettisia ohjeistuksia sekä aikuispotilaiden että lapsipotilaiden läheisten kohtaamiseen ja tukemiseen seuraavista kokonaisuuksista: 1) Päätöksentekoon osallistuminen, 2) Läheisten läsnäolo ja osallistuminen potilaan hoitoon, 3) Läheisten kohtaaminen, 4) Potilaan kohtaaminen ja hoitaminen osana läheisten tukea, 5) Tiedon antaminen läheisille, 6) Rauhallinen ympäristö ja yksityisyys, 7) Käytännön tuki läheisille, 8) Moniammatillinen, hengellinen ja eksistentiaalinen tuki läheisille, 9) Jatko- ja vertaistuen saaminen, 10) Läheisten kokonaisvaltaisen tuen tarpeen huomiointi ja 11) Riittävän sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden määrän, pysyvyyden ja saatavilla olon varmistaminen.

Päätelmät: Läheiset tarvitsevat ja odottavat monenlaista tukea läheisen palliatiivisen tai saattohoidon aikana ja kuoleman jälkeen. Hoitosuositus on laadittu kaikkien sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten käyttöön sekä niille henkilöille, jotka työssään kohtaavat ja tukevat palliatiivisessa hoidossa tai saattohoidossa olevia potilaita ja heidän omaisiaan.

Kesonen, Pauliina, väitöskirjatutkija, TtM, Tampereen yliopisto; **Salminen, Leena**, professori, TtT, Turun yliopisto, ylihoitaja (sivutoiminen), Varsinais-Suomen hyvinvointialue; **Haavisto, Elina**, professori, THT, Tampereen yliopisto, ylihoitaja (sivutoiminen), Pirkanmaan hyvinvointialue.

Tausta ja tarkoitus: Palliatiivisessa hoidossa ammattilaisilla tulee olla moniammatillista ja substanssiosaamista, jotta potilaat ja heidän läheisensä kohdataan sosiaali- ja terveysalalla kokonaisvaltaisesti ja yksilöllisesti. Moniammatillista osaamista on kuitenkin tutkittu vähän palliatiivisen hoidon kontekstissa. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata palliatiivisessa hoidossa työskentelevien sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten moniammatillisia osaamisvaatimuksia.

Menetelmät: Aineisto kerättiin kahdella menetelmällä. Integratiivinen kirjallisuuskatsaus toteutettiin vuonna 2021 CINAHL, Cochrane, PubMed, Scopus ja Web of Science tietokannoista. 14 tutkimusta täytti sisäänottokriteerit. Haastatteluaineisto kerättiin erityistason palliatiivisessa hoidossa työskenteleviltä sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisilta (n=50) puolistrukturoiduilla teemahaastatteluilla touko-marraskuussa 2019. Tutkimukseen osallistui viisi eri sairaalaa ja haastattelut toteutettiin yksilö-, pari- ja ryhmähaastatteluina. Aineistot analysoitiin erikseen deduktiivisella sisällönanalyysillä, jonka runkona toimi osaamisen määrittely tiedoiksi, taidoiksi, asenteiksi ja arvoiksi. Tuloksista tehtiin synteesi.

Tulokset: Moniammatilliset osaamisvaatimukset palliatiivisessa hoidossa kuvattiin neljässä kategoriassa. Tiedoksi määriteltiin roolit ja vastuut tiimissä, oma ammatillinen osaaminen ja muiden ammattilaisten osaaminen. Taidoksi määriteltiin yhteistyötaidot, kommunikaatiotaidot, tehokkuus, taito kehittyä ja kokonaisvaltaisen palliatiivisen hoidon tarjoaminen. Asenteiksi määriteltiin sitoutuminen, luottamus ja tuen antaminen. Arvoiksi määriteltiin kunnioitus, yksilöllisyyden hyväksyminen, ammatilliset ominaisuudet ja tasa-arvoisuus.

Päätelmät: Palliatiivisen hoidon konteksti vaikuttaa sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisten moniammatillisiin osaamisvaatimuksiin. Kuoleman läsnäolo korostaa eettisyyttä myös moniammatillisessa yhteistyössä. Ammattilaisten moniammatillinen osaaminen vaikuttaa positiivisesti sekä tiimin toimintaan että potilaan ja tämän läheistensä hoitoon.

Kuusisto ym. POTILAIEN JA PERHEEN LOPPUELÄMÄN TOIVEITA KOSKEVIEN TIETOJEN KIRJAAMINEN JA SIIRTYMINEN PALLIATIIVISEN HOIDON YKSIKKÖÖN

Kuusisto, Anne, Postdoc -tutkija, Lääketieteellinen tiedekunta, hoitotieteen laitos, / Hoitotiede, Turun yliopisto, suunnittelija, Satakunnan hyvinvointialue; Strategian ja järjestämisen vastuualue, TKIO-yksikkö; **Saranto, Kaija**, Emerita professori, Itä-Suomen yliopisto; **Korhonen, Päivi**, professori, Kliininen laitos, Turun yliopisto; **Haavisto, Elina**, Professori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, / Hoitotiede, Tampereen yliopisto, sivutoiminen ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Ennakoivan hoitosuunnitelman (engl. Advance Care Planning, ACP) käyttöä suositellaan maailmanlaajuisesti, mutta sen soveltaminen, kirjaamiskäytännöt ja sitä koskevien tietojen saatavuus eivät ole standardoituja. Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata potilaiden ja perheenjäsenten loppuelämän toiveiden kirjaamista ja siirtymistä ennakoivassa hoitosuunnitelmassa palliatiivisen hoidon yksikköön.

Menetelmät: Tutkimuksessa käytettiin laadullista kuvailevaa tutkimusasetelmaa ja tarkoituksenmukaista otantaa. Moniammatillinen aineisto (n = 33) kerättiin focus-ryhmähaastatteluilla sairaanhoitajilta ja lähihoitajilta sekä yksilö- ja parihaastatteluilla lääkäreiltä ja sosiaalityöntekijöiltä erityistason palliatiivisen hoidon yksiköistä kolmesta sairaanhoitopiiristä. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällysanalyysillä.

Tulokset: Potilaiden ja perheenjäsenten loppuelämän toiveiden kirjaaminen ja siirtyminen ennakoivassa hoitosuunnitelmassa palliatiivisen hoidon yksikköön kuvattiin seuraavasti. 1.) Potilaiden ja perheenjäsenten loppuelämän toiveiden dokumentointi suhteessa muuttuviin tietotarpeisiin kuvattiin suhteessa potilaiden kuntoon (loppuelämän toiveiden dokumentointi potilaan terveydentilan äkillisestä muutoksesta ja loppuelämän toiveiden dokumentointi sairauden ennakoitavissa olevassa kulussa) sekä hoitokontekstiin (loppuelämän toiveiden dokumentaatio sairaalan sisällä ja loppuelämän toiveiden dokumentaatio sairaalan ulkopuolella). 2.) Potilaiden ja perheen loppuelämän toiveita koskevien tietojen siirtyminen palliatiivisen hoidon yksikköön sisälsi kirjallisen (potilaiden ja perheen loppuelämän toiveita koskevien tietojen siirto sähköisen potilaskertomuksen kautta sekä potilaiden ja perheen loppuelämän toiveita koskevien tietojen siirto potilaan omien potilastietueiden kautta) ja suullisen viestinnän (vuorovaikutus potilaan, perheen ja terveydenhuollon ammattilaisten välillä sekä vuorovaikutus terveydenhuollon ammattilaisten välillä).

Päätelmät: Tulokset osoittavat, että ennakoivaa hoitosuunnitelmaa ei oltu toteutettu riittävän ajoissa. Se ei näyttäytynyt kokonaisvaltaisena terveydenhuollon ammattilaisten kirjauksissa eivätkä sitä koskevat tiedot siirtyneet riittävästi tietojärjestelmien välityksellä, mikä vaikuttaa potilaan ja perheenjäsenten toiveita koskevien tietojen siirtymiseen ja toteutumiseen elämän loppuvaiheessa. Jatkossa pitäisi tutkia, kuinka asiakkaat/potilaat ja ammattilaiset voivat edistää ennakoivan hoitosuunnitelman kirjaamista hoidon jatkuvuuden varmistamiseksi.

Saarinen-Nassar ym. LÄHEISTEN OSALLISTUMISTA PALLIATIIVISEN SAIRAALAHOIDON AIKANA ARVIOIVAN MITTARIN PILOTOINTI

Saarinen-Nassar, Johanna, Väitöskirjatutkija, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto; Soikkeli-Jalonen, Anu, Väitöskirjatutkija, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto; Mishina, Kaisa, Erikoistutkija, Lastenpsykiatrian tutkimuskeskus, INVEST Lippulaiva, Turun yliopisto; Haavisto, Elina, Professori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto, Sivutoiminen ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Läheisten osallistuminen potilaan hoitoon on todettu olevan merkityksellistä potilaille, läheisille itselleen ja hoitohenkilökunnalle. Läheisten osallisuuden mahdollistaminen tulisikin huomioida osana kokonaisvaltaista palliatiivista hoitoa. Osallistumisen tunnistamiseksi ja tukemiseksi tarvitaan mittari, jota voidaan hyödyntää osana hoitotyötä sairaalassa. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli pilotoida palliatiivista hoitoa saavien potilaiden läheisten osallistumista sairaalahoidon aikana arvioiva mittari. Mittarin tarkoitus on toimia potilasta hoitavan henkilökunnan apuna läheisten osallistumisen arvioinnissa ja tukemisessa.

Menetelmät: Mittarin kehittämisessä teoreettisena perustana toimivat aiemmin kehitetty mittari, kirjallisuuskatsaus, empiirinen tutkimus, eettiset ohjeet, lainsäädäntö sekä kansalliset ja kansainväliset suositukset. Kolme asiantuntijapaneelia arvioi mittarin sisällön validiteettia ja käytettävyyttä. Mittari muodostuu 21 väittämästä, jotka käsittelevät läheisten osallistumisen eri osa-alueita: konkreettinen hoitaminen, potilaan emotionaalinen tukeminen ja osallistuminen hoitoa koskevaan päätöksentekoon. Vastausasteikko kuvaa läheisten osallistumisen toteutumista suhteessa koettuun tarpeeseen. Pilotointi toteutettiin kolmessa saattohoitokodissa vuosina 2022–2023. Aineisto kerättiin hoitajilta (n=26) ja palliatiivista hoitoa saavien potilaiden läheisiltä (n=13). Hoitajat saivat täytettäväkseen sähköisen lomakkeen, jolla he arvioivat mittarin väittämien tärkeyttä ja ymmärrettävyyttä. Tämän lisäksi järjestettiin kolme hoitajien fokusryhmähaastattelua (n=11), joissa keskusteltiin mittarin väittämien tärkeydestä, ymmärrettävyydestä ja selkeydestä, sekä mittarin käytettävyydestä ja hyödynnettävyydestä osana palliatiivista sairaalahoidtoa. Potilaiden läheiset saivat täytettäväkseen paperisen lomakkeen, jolla he arvioivat omaan kokemukseensa perustuen hoitoon osallistumisen toteutumista suhteessa koettuun tarpeeseen sekä väittämien tärkeyttä ja selkeyttä. Aineiston analyysi toteutetaan soveltuvin tilastollisin menetelmin ja hyödyntäen sisällönanalyysia.

Tulokset: Tulokset ovat käytettävissä konferenssissa

Päätelmät: Tulokset ovat käytettävissä konferenssissa

Sessio 17: Perhehoitotyö

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 17	Perhehoitotyö	Eija Paavilainen	Aaria (40)
8.30–8.45	Koskela ym. SATEENKAARIPERHEIDEN ISIEN ELÄMÄÄ – SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS		
8.45–9.00	Leppäkoski ym. VANHEMPIEN RAPORTOIMAN JA TERVEYDENHOITAJIEN TUNNISTAMAN VÄKIVALLAN VERTAILU NELIVUOTIAIDEN LASTEN PERHEISSÄ		
9.00–9.15	Seppänen ym. PERHEEN SOPEUTUMINEN LAPSEN PITKÄAIKAISSAIRAUTEEN		
9.15–9.30	Nieminen ym. PALJON PALVELUJA TARVITSEVIEN LAPSIPERHEIDEN TARPEET JA TUKI PERHEKESKUKSEN PALVELUKOKONAISUUDESSA SUOMESSA		
9.30–9.45	Rantanen ym. VANHEMPIEN ONGELMALLISEEN PÄIHTEIDEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT HAITALLISET OLOSUHTEET JA PALVELUTARPEET LAPSIPERHEESSÄ – KOKEMUSASIAINTUNTIJOIDEN		

Koskela ym. SATEENKAARIPERHEIDEN ISIEN ELÄMÄÄ – SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

Koskela, Miia, TtK, TtM-opiskelija, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto. Hoitotyön opettaja, Tampereen ammattikorkeakoulu, sosiaali- ja terveystieteiden yksikkö; **Ikonen, Riikka**, TtT, tutkijatohtori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto. Vieraileva tutkija, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto. **Kylmä, Jari**, FT, TtL, dosentti, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto.

Tausta ja tarkoitus: Sateenkaariperheiden isä ei yhteiskunnassamme vielä tunnusteta tai tunnusteta. Heidän mahdollisuutensa saavuttaa lapsiperhe-elämä on rajallista tai jopa mahdotonta. He kohtaavat elämässään monenlaisia haasteita, joita muut vanhemmat eivät kohtaa. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli systemaattisen kirjallisuuskatsauksen keinoin kuvata, miten sateenkaariperheiden isät kertovat perhe-elämästään ja kokemuksistaan siihen liittyen. Tutkimuskysymyksenä oli: Mitä sateenkaariperheiden isät kertovat perhe-elämästään?

Menetelmät: Tiedonhaku toteutettiin kansainvälisistä CINAHL- ja PsycINFO/Ovid-tietokannoista, suomalaisesta Medic-tietokannasta sekä manuaalisella haulla. Valitut 16 tutkimusartikkelia oli julkaistu vuosina 2005–2019. Niiden laatu arvioitiin The Joanna Briggs Instituutin kriteereillä.

Tulokset: Sisällönanalyysin avulla tunnistettiin neljä pääluokkaa sateenkaariperheiden isien elämään liittyen. Pääluokat olivat vanhemmuus, suhteet läheisiin, vähemmistöstressi ja perhe osana yhteiskuntaa.

Päätelmät: Tutkimuksesta saatavaa tietoa voidaan hyödyntää sateenkaarivähemmistöön kuuluvien isien ja heidän lastensa hyvinvointia tukevia palveluita järjestäessä. Tutkimustieto myös tuo esiin tämän näkymättömäksi jääneen ryhmän ja avaa tietä tuleville lisätutkimuksille. Vähemmistörooli asettaa haasteita miesten hyvinvoinnille, mikä vaikuttaa perheissä elävien lasten hyvinvointiin. Lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen on yhteiskunnassamme tärkeä arvovalinta.

Leppäkoski ym. VANHEMPIEN RAPORTOIMAN JA TERVEYDENHOITAJIEN
TUNNISTAMAN VÄKIVALLAN VERTAILU NELIVUOTIAIDEN LASTEN PERHEISSÄ

Leppäkoski, Tuija, TtT, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/terveystieteet;
Vuorenmaa, Maaret, TtT, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Hyvinvointivaikuttajat-osasto;
Paavilainen Eija, TtT, professori, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden
tiedekunta/terveystieteet/Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Perheväkivalta sisältää sekä parisuhdeväkivallan että lasten kaltoinkohtelun ja nämä väkivallan muodot esiintyvät usein samanaikaisesti. Suomessa terveydenhoitajilla on tärkeä rooli perheväkivallan tunnistamisessa. He tapaavat neuvolassa säännöllisesti perheitä ja arvioivat lasten terveyttä siihen saakka kunnes nämä täyttävät seitsemän vuotta. Tämän retrospektiivisen poikkileikkaustutkimuksen (FinLapset) tavoitteena oli kuvata ja vertailla oman ilmoituksensa mukaan väkivaltaa kokeneiden vs. väkivaltaa kokemattomien perheiden avun ja tuen tarpeita nelivuotiaiden lasten vanhempien ja terveydenhoitajien näkökulmasta. Tavoitteena on parantaa perheiden ja ammattilaisten yhteistyötä ja väkivallan tunnistamista sekä ehkäistä perheväkivallan uusiutumista.

Menetelmät: Aineisto (N = 7476 perhettä) sisälsi kustakin perheestä yhden vanhemman ja kyseisestä perheestä huolehtivan terveydenhoitajan vastaukset. Tiedot analysoitiin tilastollisin menetelmin.

Tulokset: Tulokset osoittivat, että 47,0 % vanhemmista raportoi viimeisen 12 kuukauden aikana tapahtuneesta perheväkivallasta. Terveidenhoitajat arvioivat, että perheväkivallasta raportoineista vanhemmista vain 0,7 % tarvitsi tukea lasten kaltoinkohtelun ja 1,3 % lähisuhdeväkivallan vuoksi. He arvioivat kuitenkin, että perheväkivallasta raportoineet vanhemmat tarvitsivat useammin tukea henkilökohtaiseen jaksamiseensa ($p < 0,001$) ja parisuhteeseensa ($p < 0,017$) verrattuna vanhempiin, jotka eivät raportoineet perheväkivallasta. Perheväkivaltaa kokeneiden perheiden vanhemmilla havaittiin myös muita tukitarpeita useammin kuin muilla vanhemmilla.

Päätelmät: Pikkulapsiperheissä voi esiintyä samanaikaisesti erilaisia väkivallan muotoja. Terveidenhoitajat tunnistavat vain yllättävän pienen osan perheväkivallasta, vaikka perheväkivallan piiloinen luonne tiedetäänkin. Vanhempien muut tukitarpeet, kuten vanhempien ja lapsen välinen vuorovaikutus, perheen sisäinen vuorovaikutus, vanhempien henkinen hyvinvointi ja mielenterveys, voivat viitata perheväkivallan esiintyvyyden riskiin. Työkaluja on kehitettävä ja käytettävä vastaanotoilla perheiden erilaisten huolien ja riskiolosuhteiden nykyistä parempaan tunnistamiseen. Riskiperheiden varhainen tunnistaminen ja heidän tukemisensa voivat auttaa ehkäisemään perheväkivallan tapahtumista ja uusiutumista.

Seppänen, Hanna, lastensairaanhoitaja, TtK, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteet/hoitotiede, Pirha, TAYS, Lastentautien vastualue, lasten sisätautiosasto ja lasten tehovalvontaosasto; **Koivula, Meeri**, yliopistonlehtori, dosentti, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteet/hoitotiede

Tausta ja tarkoitus: Lasten sairauksien hoito ja ennusteet ovat kehittyneet positiiviseen suuntaan. Lapset eivät tavallisesti kuole pitkäaikaissairauksiin, vaan he elävät niiden kanssa. Lapsen pitkäaikaissairaus aiheuttaa perheen elämään dramaattisen muutoksen sekä lisää haasteita aiheuttaen perheessä stressiä, masennusta, ahdistusta ja elämänlaadun heikentymistä.

Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli kuvata, millainen on todellisuus niissä perheissä, joissa lapsella on todettu pitkäaikaissairaus, ja miten perheet sopeutuvat tilanteeseen. Tavoitteena oli tuottaa tietoa lapsen pitkäaikaissairaudesta perheeseen ja lisätä hoitohenkilökunnan ymmärrystä perheen tilanteesta. Tutkimuskysymyksinä oli: Millainen on pitkäaikaissairaalla lapsen perheen elämäntilanne? Miten perhe sopeutuu lapsen pitkäaikaissairauteen?

Menetelmät: Systemaattinen tiedonhaku toteutettiin Cinahl-, Medline-, Medic- ja Nursing&Allied Database -tietokantoihin. Sisäänottokriteerinä oli suomen- tai englanninkielinen vertaisarvioitu tieteellinen artikkeli, joka käsittelee pitkäaikaissairaalla lapsen perheen kokemuksia ja on julkaistu 2013–2023. Ennen tietokantarajauksia saatiin 2061 hakuosumaa. Kirjallisuuskatsaukseen valikoitui 17 tutkimusta, joista kvantitatiivisin menetelmin oli tehty kahdeksan, kvalitatiivista menetelmää oli käytetty seitsemässä tutkimuksessa ja kaksi tutkimusta oli tehty käyttäen molempia tutkimustapoja. Valittujen artikkelien laatu arvioitiin Hawkerin kriteeristöä käyttäen. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Tämä kirjallisuuskatsaus osoitti, että lapsen pitkäaikaissairaus tuottaa perheeseen vahvoja tunteita kuten stressiä, ahdistusta, syyllisyyttä ja pelkoa. Lapsen sairaus vaikuttaa vanhemman terveyteen ja hyvinvointiin sekä parisuhteeseen. Myös sisarusten asema perheessä muuttuu lapsen sairauden myötä. Vaikka lapsen sairaus koettiin työllistävänä ja sairauden hyväksyminen oli haastavaa, oli perheillä vahva pyrkimys sopeutua ja elää mahdollisimman normaalia elämää. Perheet kokivat, että hoitohenkilökunta ei täysin ymmärrä heidän tilannettaan. Samalla he pitivät hoitohenkilökunnalta saamaansa tukea merkittävänä.

Päätelmät: Tuloksista voidaan päätellä, että lapsen pitkäaikaissairaus vaikuttaa laajasti perheeseen ja perheen koetaan uudelleen muotoutuvan. Sopeutuakseen perheet tarvitsevat tukea hoitohenkilökunnalta ja yhteisöltä sekä taloudellista tukea.

Nieminen ym. PALJON PALVELUJA TARVITSEVIEN LAPSIPERHEIDEN TARPEET JA TUKI PERHEKESKUKSEN PALVELUKOKONAISUUDESSA SUOMESSA

Nieminen, Sanna, TtM, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto, kehittämispäällikkö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos; Rantanen, Anja, TtT, dosentti, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto; Joronen, Katja, TtT, professori, Turun yliopisto

Paljon palveluja tarvitsevilla perheillä on runsas tarve palveluille, palvelutarpeen toistuvuutta ja intensiivisyyttä, monialaisen yhteistyön ja palvelukoordinaation tarpeita. Tarpeiden monimuotoisuus vaatii monialaisia ja räätälöityjä palveluja.

Perhekeskukset kokoavat lapsiperheiden sosiaali- ja terveystalvelut sekä yhteistyöverkostoon kuuluvat kuntien, järjestöjen ja seurakuntien palvelut. Tutkimusnäyttö lapsiperheiden tarpeiden mukaisesta palvelujen toteutumisesta sekä varhaisesta ja erityisestä tuesta on kuitenkin niukkaa.

Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata ja arvioida paljon palveluja tarvitsevien lapsiperheiden tarpeita sekä varhaisen ja erityisen tuen toteuttamista suomalaisen perhekeskuksen palvelukokonaisuudessa.

Tutkimus on moninäkökulmainen laadullinen tutkimus ja toteutetaan kolmessa vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa perheiden palvelutarpeita kuvataan suhteessa perhekeskuspalveluihin. Toisessa vaiheessa perheiden tarpeita kuvataan perhelähtöisesti. Kolmannessa vaiheessa arvioidaan perhekeskukseen integroitujen palvelujen vastaavuutta asiakastarpeisiin ja kuvataan varhaisen ja erityisen tuen toteuttamista perhekeskuksissa. Ensimmäisessä vaiheessa on teemahaastateltu paljon palveluja tarvitsevia lapsiperheitä (N=18) Etelä-, Länsi- ja Itä-Suomen alueilla. Aineisto on analysoitu induktiivisella temaattisella analyysillä. Aineisto tuotti yli 1500 perheiden tarvetta.

Alustavat havainnot vaiheessa yksi osoittivat, että perheillä on käytössään jopa kymmeniä samanaikaisia palveluja. Perheiden elämäntilanne oli haastava tai kaoottinen usealla elämän eri osa-alueella, ja perheillä oli tarve puhua asioistaan luotettavan ammattilaisen kanssa.

Lapsiperheiden palvelutarpeiden tunnistaminen vaatii ymmärrystä heidän tarpeistaan, haastekerrostumista ja arjen kaoottisuudesta. Perhekohtainen tarpeisiin perustuva palveluohjaus on välttämätöntä. Sen avulla voidaan vähentää päällekkäisten palvelujen käyttöä ja karsia kustannuksia.

Rantanen ym. VANHEMPIEN ONGELMALLISEEN PÄIHTEIDEN KÄYTTÖÖN LIITTYVÄT
HAITALLISET OLOSUHTEET JA PALVELUTARPEET LAPSIPERHEESSÄ –
KOKEMUSASIAINTUNTIJOIDEN NÄKÖKULMA

Rantanen, Heidi, sh, TtM, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/terveystieteet; Paavilainen, Eija, professori, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/terveystieteet/Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue; Kosonen, Janika, YTM (laillistettu sosiaalityöntekijä), väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/hyvinvointitieteet; Plaami, Ella, TtM, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta; Kuusisto, Katja, professori, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/hyvinvointitieteet

Tausta ja tarkoitus: Vanhempien ongelmallinen päihteidenkäyttö lapsiperheissä muodostaa koko perheelle, mutta erityisesti lapselle, vakavia hyvinvoinnin haittoja sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä. Palvelujärjestelmässä tulisi vahvistaa edelleen monialaista yhteistyötä. Lapsen kaltoinkohtelun ehkäisyssä ymmärrys perheessä esiintyvistä haitallisista olosuhteista auttaa ymmärtämään vanhempien ongelmallisen päihteidenkäytön aiheuttaman inhimillisen kärsimyksen vakavuutta sekä asiakaslähtöisiä palvelutarpeita. Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata lapsuuden tai aikuisuuden perheeseen liittyviä läheisen tai vanhemman ongelmallisen päihteidenkäytön kokemuksia sekä niiden aiheuttamia palvelutarpeita.

Menetelmät: Tutkimuksessa haastateltiin avoimen haastattelun menetelmällä lapsuudessaan tai aikuisuudessaan kaltoinkohtelua kokeneita kokemusasiantuntijoita (N=13). Tutkittavilla oli lapsuuden kokemuksia vanhemman ongelmallisesta päihteidenkäytöstä tai aikuisuuden kokemuksia omasta tai läheisen ongelmallisesta päihteidenkäytöstä. Aineisto analysoitiin laadullisella abduktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Ongelmalliseen päihteidenkäyttöön liittyvät haitalliset olosuhteet perheessä tuottivat muun muassa hallitsemattomuutta perheen arkeen ja vanhemmuuden haasteita, kuten päihteidenkäytön hyvittelyä lahjomalla lasta tai antamalla lapselle ikätasoon kuulumattomia vapauksia. Myös erilaisia lapsen tai muihin läheisiin kohdistuvia laiminlyönnin ja väkivallan muotoja tuli esille, joskin myös lapsen kaltoinkohtelulta suojaavia tekijöitä kuvattiin. Näitä olivat esimerkiksi turvallinen suhde vanhempaan ongelmallisesta päihteidenkäytöstä huolimatta sekä kodin ulkopuolinen hoiva ja tuki. Haastatteluun osallistuneiden ja heidän perheenjäsentensä palvelutarpeisiin vastaamista tuki muun muassa yksilön ja perheen haasteiden varhainen tunnistaminen, asiakaslähtöinen kohtaaminen sekä varhainen tuki. Analyysi on alustava, ja tutkimuksen tarkemmat tulokset esitellään konferenssissa.

Päätelmät: Vanhempien tai läheisten ongelmallinen päihteidenkäyttö perheessä voi aiheuttaa perheenjäsenille vakavia inhimillisen kärsimyksen kokemuksia ja seuraukset voivat olla kauaskantoisia. Vanhempien ja läheisten päihteidenkäytön varhaista tunnistamista on syytä tehostaa. Päihteitä ongelmallisesti käyttäviä vanhempia kohdataan sekä terveydenhuollossa että sosiaalihuollossa ja varhainen puuttuminen edellyttää yhteistyötä näiden kahden sektorin rajapinnalla. Helposti saavutettavat moniammatilliset palvelut ovat avainasemassa lapsen kaltoinkohtelua aiheuttavien vakavien riskien ehkäisemisessä.

Sessio 18: Hoitajan osaaminen 2

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 18	Hoitajan osaaminen 2	Sirpa Salin	Duetto 2 (180)
8.30–8.45	Lindfors ym. HYPOTEETTINEN PEREHDYTYSMALLI HOITAJAN AMMATILLISEN PÄTEVYYDEN KEHITTÄMISEN TUKENA		
8.45–9.00	Linnanjohti ym. HOITOTYÖN LAAJAVASTUUSTEN TOIMEKUVIEN KOULUTUKSEN JA TYÖNKUVIEN TYÖELÄMÄRELEVANSSI		
9.00–9.15	Linnavuori ym. AIVOSÄHKÖKÄYRÄTUTKIMUKSEN TOTEUTTAMISEEN TARVITTAVA OSAAMINEN JA SEN ARVIOINTI - KIRJALLISUUSKATSAUS		
9.15–9.30	Fagerström. THE THEORETICAL FOUNDATION OF THE CARING ADVANCED PRACTICE NURSING MODEL		
9.30–9.45	Salminen ym. YHTEISET SUOSITUKSET HOITOTYÖN OPETTAJAN KOULUTUKSELLE JA OSAAMISELLE EUROOPASSA		

Lindfors ym. HYPOTEETTINEN PEREHDYTYSMALLI HOITAJAN AMMATILLISEN PÄTEVYYDEN KEHITTÄMISEN TUKENA

Lindfors, Kirsi, *TtT, laatu päällikkö, HUS Lasten ja nuorten sairaudet*; **Paavilainen, Eija**, *professori, terveystieteet, Tampereen yliopisto/Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue*; **Kaunonen Marja**, *professori, terveystieteet, Tampereen yliopisto/Pirkanmaan hyvinvointialue*

Tausta ja tarkoitus: Hypoteettinen perehdytysmalli kehitettiin osana väitöstutkimusta, jonka tarkoituksena oli tutkia perehdyttäjien näkemyksiä hyvää perehdytystä edistävästä ja estävästä tekijöistä, vastavalmistuneiden sairaanhoitajien perehdytyskokemuksia ja ammatillisen pätevyyden kehittymistä perehdyttäjille suunnatun koulutusintervention jälkeen. Tutkimuksessa kehitetyn hypoteettisen perehdytysmallin tavoitteena on tukea uuden työntekijän ammatillisen pätevyyden kehittymistä siirtymävaiheen aikana. Siirtymävaihe voidaan määritellä ajanjaksoksi, joka alkaa uuden työntekijän ensimmäisestä työpäivästä kestäen vuodesta puoleentoista vuoteen. Tutkimuksen tavoitteena oli myös tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää uuden työntekijän kokonaisvaltaisen perehdytyksen suunnittelussa ja kehittämisessä.

Menetelmät: Hypoteettinen perehdytysmalli kehitettiin vaiheittain, perehdyttäjiltä ja vastavalmistuneilta sairaanhoitajilta kerätyn aineiston tuloksista deduktiivis-induktiivisen sisällönanalyysin avulla.

Tulokset: Perehdytyksen tulee olla sekä tavoitteellista että yksilöllistä, oikea-aikaisesti tuettua ja asianmukaisesti resursoitua. Työyhteisön tulee tukea sekä perehtyjää että perehdyttäjää ja osallistua perehdyttäjän kanssa vastavalmistuneen sairaanhoitajan opettamiseen ja ohjaamiseen. Perehdyttäjät toimii roolimallina luoden turvallisen toimintaympäristön. Perehdytysohjelma varmistaa teoreettisen ja kliinisen harjoittelun toteutumisen ja lähiesihenkilö vastaa perehdytyksestä ja seuraa sen toteutumista. Työympäristön tulee olla perehdytystä mahdollistava. Yhteiskunnalliset koulutus- ja työvoimapolitiittiset tavoitteet ja ratkaisut vaikuttavat joko suoraan tai välillisesti perehdytykseen, tuoden organisaatioille uudenlaisia haasteita vastata asetettuihin tavoitteisiin.

Päätelmät: Kehitetty hypoteettinen malli tarjoaa uudenlaisen lähestymistavan perehdytykseen. Hyvällä, ammatillista pätevyyttä kehittäväällä perehdytyksellä voidaan sitouttaa uusi työntekijä osaksi organisaatiota sekä vahvistaa hänen ammatti-identiteettinsä kasvua ja kehittymistä. Työyhteisön rooli osana uuden työntekijän perehtymistä on keskeinen. Perehdyttäjät on uuden työntekijän roolimalli, opettaja ja ohjaaja. Hänen merkitystään perehdytyksen onnistumiselle voidaan pitää kiistattomana. Työyhteisö voi omalla toiminnallaan vaikuttaa siihen, jääkö uusi työntekijä työyksikköön vai lähtee hän pois. Työyhteisön tulisi tunnistaa yhteisöllinen vastuunsa ja roolinsa osana perehdytystä. Parhaimmillaan työyhteisö kannattelee sekä perehtyjää että perehdyttäjää läpi vaativankin perehdytysajan.

Linnanjoki ym. HOITOTYÖN LAAJAVASTUISTEN TOIMEKUVIEN KOULUTUKSEN JA TYÖNKUVIEN TYÖELÄMÄRELEVANSSI

Linnanjoki Noora, sh, TtM-opiskelija, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Tuomikoski Annukka**, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue, asiantuntijaylihoitaja; **Kotila Jaana**, HUS Tietohallinto, digitaaliset potilaspalvelut, kehittämispäällikkö; **Sulosaari Virpi**, Turku AMK, yliopettaja; **Lehtikunnas Tuija**, Tyks, sairaalaylihoitaja; **Jokiniemi Krista**, Itä-Suomen yliopisto, yliopistonlehtori, työryhmän puheenjohtaja; **Suutarla Anna**, Suomen Sairaanhoidajat ry, asiantuntija, työryhmän koordinaattori; **Flinkman Mervi**, Tehy, työvoimapolitiittinen asiantuntija; **Hämäläinen Sini**, LAB amk, lehtori; **Palomaa Maarit**, Lapin hyvinvointialue, hallintoylihoitaja; **Axelin Anna**, sh, TtT, apulaisprofessori, hoitotieteen laitoksen johtaja, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Terveystieteiden ammattilaisten osaamisen kehittäminen, sekä ylläpitäminen on välttämätöntä hoidon laadun varmistamiseksi. Hoitotyön laajavastuisten tehtävien avulla voidaan edistää tehokkaasti sosiaali- ja terveydenhuollon useita osa-alueita, mutta niiden täyttää potentiaalia ei olla vielä hyödynnetty. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata hoitotyön laajavastuisten tehtävänkuvien koulutuksen ja työnkuvien nykytilannetta, sekä tunnistaa koulutukseen ja työelämään liittyviä kehittämistarpeita.

Menetelmät: Kuvailevan laadullisen tutkimuksen aineisto kerättiin fokusryhmähaastatteluilla (n=7) tarkoituksenmukaista otantaa käyttäen. Osallistujat (n=24) rekrytoitiin viidestä eri asiantuntijaryhmästä Suomen Sairaanhoidajien asettaman asiantuntijaryhmän yhteistyöverkostojen kautta. Asiantuntijaryhmät muodostuivat lääkkeenmääräämisoikeuden omaavista sairaanhoidajista, asiantuntijasairaanhoitajista, kliinisen hoitotyön asiantuntijoista, hoitotyön johtajista ja korkeakouluopettajista. Aineisto kerättiin kahden haastattelijan toimesta Zoom-ympäristössä. Haastattelujen aiheina olivat laajavastuisten hoitotyön asiantuntijoiden nykyiset tehtävänkuvat, työelämävalmiudet ja urakehitysmahdollisuudet, tehtävänkuvien vaikuttavuuden arviointi ja tulevaisuuden kehitysnäkymät, sekä yhteistyö korkeakoulujen ja työelämän välillä. Tutkimuksen aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Haastatellut hoitotyön laajavastuisissa toimenkuvissa työskentelevät asiantuntijat kokivat, että heidän tuli itse suunnitella omaa tehtävänkuvansa. Tämä johti epäyhtenäisiin tehtävänkuihin. Tutkittavat toivoivat tehtävänkuvien ja asiantuntijanimikkeiden yhtenäistämistä, joka mahdollistaisi niiden tunnettavuuden lisäämisen ja helpottaisi työnjakoa työpaikoilla. Hoitotyön laajavastuisten toimenkuvien vaikuttavuutta ei arvioitu systemaattisesti käytännössä. Haastatellut esittivät, että tulevaisuudessa hoitotyön laajavastuisiin tehtävänkuihin johtavien koulutusten tulisi kohdentua erityisaloittain ja sisältää enemmän pedagogisia opintoja, digitaalisuutta, sekä markkinointi- ja viestintäosaamista. Työelämässä puolestaan tulisi hyödyntää hoitotyön asiantuntijoiden ammattiosaamista esimerkiksi lisäämällä lääkkeenmääräämisoikeuden omaavien sairaanhoidajien itsenäisiä potilasvastaanottoja, sekä tehdä täydennyskoulutukset saavutettavammaksi. Työelämän ja koulutuksen välistä yhteistyötä tulisi lisätä, jotta koulutuksen sisältö vastaisi ketterästi työelämän muuttuviin tarpeisiin.

Päätelmät: Hoitotyön laajavastuiset toimenkuvat luovat mielekkään urapolun sairaanhoidajille. Tehtävänkuvia tulee kuitenkin yhtenäistää ja lisätä kansallisesti, jotta toimenkuvien tunnettavuutta saadaan lisättyä, sekä hyödynnettyä hoidon laadun takaamiseksi. Koulutusta tulee kehittää yhteistyössä työelämän kanssa.

Sisällysluettelon

Linnavuori ym. AIVOSÄHKÖKÄYRÄTUTKIMUKSEN TOTEUTTAMISEEN TARVITTAVA OSAAMINEN JA SEN ARVIOINTI - KIRJALLISUUSKATSAUS

Linnavuori, Elina, TtM, väitöskirjatutkija, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Virtanen, Irina**, kliinisen neurofysiologian erikoislääkäri, dosentti, Turun yliopistollinen keskussairaala; **Stolt, Minna**, TtT, professori (ma), Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Satakunnan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Aivosähkökäyrätutkimus eli elektroenkefalografia (EEG) on diagnostinen testi, jota käytetään kaikissa ikäryhmissä epilepsiadiagnostiikassa sekä kriittisesti sairaiden potilaiden kohtausoireiden tunnistamisessa sekä hoidon ja ennusteen arvioinnissa useissa eri indikaatioissa. Hoitajilla on tärkeä rooli diagnostisen testin tarkkojen tutkimustulosten varmistamiseksi ja diagnostisten virheiden ehkäisemiseksi. Tieto EEG-rekisteröintiosaamisesta on kuitenkin puutteellista ja EEG-rekisteröintejä suorittavien hoitajien koulutustaustassa esiintyy vaihtelua. Tässä tutkimuksessa tarkoituksena oli kuvata hoitajien EEG-rekisteröinnin suorittamiseen tarvittavaa osaamista ja sen arviointia. Tulosten avulla pyritään saamaan tietoa EEG-rekisteröintiosaamisen sisällöstä sekä osaamisen arvioinnin menetelmistä.

Menetelmät: Tutkimus oli asetelmaltaan kartoittava (scoping) kirjallisuuskatsaus. Systemaattinen tiedonhaku toteutettiin neljään eri tietokantaan (CINAHL, PubMed, Scopus, Web of Science). Mukaanottokriteerinä oli empiiriset tutkimukset, joissa oli arvioitu EEG-rekisteröintejä suorittavien terveydenhuollon ammattilaisten, kuten sairaanhoitajien, teknikkojen, laboratoriohoitajien tai -opiskelijoiden EEG-rekisteröintiosaamista. Aineisto analysoitiin induktiivisella ja deduktiivisella sisällön analyysillä.

Tulokset: Yhteensä 1993 tutkimuksesta katsaukseen valikoitui mukaan 28 artikkelia. Hoitajien EEG-rekisteröintiosaaminen koostuu tiedoista, taidoista, asenteista ja arvoista, jotka muodostavat seitsemän osaamisaluetta. Osaamista arvioitiin tietotesteillä, itsearviointinilla sekä havainnoimalla EEG-rekisteröintiosaamista simuloiduissa sekä todellisissa potilastutkimustilanteissa. Arvioinnissa hyödynnetyt mittarit olivat kehitetty tiettyä tutkimusta varten ja niiden sisällöt ja luotettavuus vaihtelevat.

Päätelmät: Hoitajien EEG-rekisteröinnin suorittamiseen tarvittava osaaminen on vaativa, laaja ja monipuolinen kokonaisuus. Tämän kokonaisuuden luotettavan arvioinnin varmistamiseksi tarvitaan arviointiväline kattamaan koko EEG-rekisteröintiosaamisen sisältöalue hyödyntämällä eri arviointimenetelmiä, jotta saadaan laaja-alainen käsitys EEG-rekisteröintiosaamisesta.

Fagerström. THE THEORETICAL FOUNDATION OF THE CARING ADVANCED PRACTICE NURSING MODEL

Fagerström, Lisbeth, Professor, Rector at Åbo Akademi University in Vaasa

Background and aim: The provision of healthcare services occurs within complex healthcare systems, and due to economic, technological, professional and client demands extensive changes are currently being seen. Traditional professional roles are being challenged and new complex models of healthcare services are being developed in many countries, including the Nordic countries. The aim is to present the theoretical foundation of the Caring Advanced Practice Nursing Model.

Methods: Theoretical analyses of earlier APN models and international recommendations.

Results: The Caring APN Model is a modified from Hamric's APN model and International Council of Nurses guidelines. The focus of the presentation will be on the theoretical foundation of the Caring APN Model and the competence domains of the model. Theoretical developments in nursing and caring science and development trends in the Nordic societies can be summarized in four theoretical perspectives: caring, holism, health and a person-centered ethos. The nurse-patient relationship and these four perspectives are the cornerstones of the theoretical foundation of the Caring APN Model. The eight central competency domains of the model will be presented and highlighted by clinical cases. Finally, caring, health, holism and person-centred ethos will be described, motivated and proposed as common denominators for health sciences, not only for APN model.

Conclusions: Theoretical perspectives such as caring, holism, health and a person-centered ethos are supposed to influence how we conduct education, research and development, but also how advanced practice nurses perceive, interpret, understand and interpret the patient and clinical situations.

Salminen ym. YHTEISET SUOSITUKSET HOITOTYÖN OPETTAJAN KOULUTUKSELLE JA OSAAMISELLE EUROOPASSA

Salminen, Leena, TtT, professori, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Elonen, Imane**, TtM, Väitöskirjatutkija, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Saaranen, Terhi**, TtT, Professori, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos **Vauhkonen, Anneli** TtM, väitöskirjatutkija; Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Pajari, Juha** TtM, Väitöskirjatutkija, Yliopisto-opettaja, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Virtanen, Heli**, TtT, yliopistonlehtori, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Enemmän kuin koskaan hoitotyön koulutukselta vaaditaan korkealaatuisuutta. Tulevien hoitajien tulee olla osaavia asiantuntijoita muuttuvassa yhteiskunnassa vastaten hoitotyön vaatimuksiin. Euroopassa EU-direktiivit ohjaavat hoitotyön koulutusta. Sen sijaan hoitotyön opettajiin kohdistuvia vaatimuksia eikä koulutusta säädellä mitenkään ja ne vaihtelevat maittain melkoisesti. Pedagogisen koulutuksen vaatimusta on vain harvoissa Euroopan maissa.

Turun yliopiston hoitotieteen laitos koordinoi kolmivuotista (2020-2023) eurooppalaista hoitotyön opettajien osaamisen ja koulutuksen tutkimus- ja kehittämishanketta ”A new agenda for nurse educator education in Europe”. Hankkeen tavoitteena oli harmonisoida ja kehittää yhteistä hoitotyön opettajankoulutusta Eurooppaan ja luoda yhteiset suositukset opettajiin kohdistuville vaatimuksille, koulutukselle ja täydennyskoulutukselle.

Menetelmät: Suositusten perustaksi tehtiin hankkeen aikana opettajan osaamista ja täydennyskoulutusta koskevia tutkimuksia ja toteutettiin koulutusohjelma (”Empowering the nurse educators in the changing world”, 30 ECTS). Suositukset laadittiin yhdessä projektiryhmän kanssa ja konsensuksen löytämisen jälkeen ne lähetettiin arvioitavaksi koulutusalan asiantuntijoille, muun muassa opettajille ja koulutusalojohtajille. Arviointiin osallistui 12 asiantuntijaa kahdeksasta Euroopan maasta ja eurooppalainen hoitotyön opettajien järjestön edustajia (FINE, European Federation of Educators in Nursing Science). Arvioinnin perusteella suositusten sanamuotoja tarkennettiin, mutta sisältö pysyi samana.

Tulokset: Suositukset hoitotyön opettajan opettajien osaamisen edistämiseksi ja koulutuksen tasavertaiseksi toteuttamiseksi Euroopassa sisältävät viisi suositusaluetta: 1) Kvalifikaatio- ja kompetenssivaatimukset, 2) Jatkuva oppiminen, 3) Työhyvinvointi, 4) Seurantajärjestön perustaminen ja 5) Eurooppalainen koulutusakatemia.

Päätelmät: Arvioinnin perusteella voidaan sanoa, että Euroopassa on selkeä tarve yhteisille hoitotyön opettajien kohdistuville sekä osaamis- että koulutusvaatimuksille. Tavoitteena onkin, että suositukset implementoidaan hoitotyön opettajien toimintaan ja koulutukseen kaikissa maissa, joissa hoitotyön koulutusta ohjaavat EU-direktiivit osaamisen laadun, koulutuksen ja työvoiman liikkuvuuden edistämiseksi.

Sessio 19: Johtaminen terveysalalla 2

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 19	Johtaminen terveysalalla 2	Mervi Roos	Sopraano (100)
12.15–12.30	Mäntynen ym. TYÖSUHTEIDEN JA TYÖN MERKITYS TERVEYTEEN JA TYÖHYVINVOINTIIN SAIRAANHOITAJIEN KOKEMANA		
12.30–12.45	Härkänen ym. EMOTIONAALISEN TUEN VAIKUTUS SAIRAANHOITAJIEN JA MUIDEN TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISTEN SELVIYTYMISEEN COVID-19 JA MUISTA SARS-COV PANDEMIOISTA –		
12.45–13.00	Hyvämäki ym. GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN TULEVAISUUDEN OSAAMISTARPEET ESIHENKILÖIDEN NÄKÖKULMASTA		
13.00–13.15	Wiisak ym. VÄÄRINKÄYTÖSTEN PALJASTAMISEN PÄÄTTELYMALLI TERVEYDENHUOLLOSSA		
13.15–13.30	von Gerich ym. HOITOTYÖN INTERVENTIOIDEN KUSTANNUSTEN TUNNISTAMINEN SAIRAANHOIDOSSA – INTERGRATIIVINEN KIRJALLISUUSKATSAUS		

Mäntynen ym. TYÖSUHTEIDEN JA TYÖN MERKITYS TERVEYTEEN JA TYÖHYVINVOINTIIN SAIRAANHOITAJIEN KOKEMANA

Mäntynen, Jenni, väitöstutkija, Itä- Suomen yliopisto; **Hult, Marja**, TtT, dosentti, Xamk; **Saaranen, Terhi** TtT, professori, Itä- Suomen yliopisto.

Tausta ja tarkoitus: Hoitohenkilökunnan tarve kasvaa maailmanlaajuisesti, koska ihmiset elävät pidempään ja heillä on yhä todennäköisemmin useita terveysongelmia. Samanaikaisesti hoitohenkilökunnan määrä vähenee ja yhä useammat työsuhteet jäävät täyttämättä. Hoitotyöntekijöiden työsuhteiden merkitykseen on kiinnitetty vähemmän huomiota.

Työsuhde määritellään usein sen keston mukaan määräaikaiseen tai vakituiseen. Tässä tutkimuksessa työsuhde käsitetään laajemmin, johon voi liittyä vuokratyövoiman käyttö, opiskelijat, oppisopimuskoulutus, perhevapaat, osa-aikatyö tai eläkkeellä olevien työntekijöiden käyttäminen työvoimana.

Salutogeeninen malli terveydestä tarjoaa positiivisen tavan tarkastella hoitotyöntekijöiden työsuhteiden vaikutusta työhyvinvointiin ja terveyteen. Salutogeeniset tekijät, kuten merkityksellinen ja hallittavissa oleva työ, yksilöllinen kokemus työstä, työn ja vapaa-ajan välinen tasapaino ja palautuminen, voivat lisätä hoitohenkilökunnan terveyttä työssä.

Tutkimuksen tavoitteena oli kuvata sairaanhoitajien kokemuksia työsuhteista, työhyvinvoinnista ja terveydestä.

Menetelmät: Kyseessä on laadullinen haastattelututkimus. Puolistrukturoituihin haastatteluihin osallistui 17 sairaanhoitajaa keväällä 2021. Haastattelujen teemat olivat työn ja terveyden suhde hoitotyössä, työhyvinvointi, työsuhteet sekä hoitotyö nyt ja tulevaisuudessa. Äänitettä syntyi 8,3 tuntia. Haastattelut litteroitiin. Aineistoa kertyi 83 sivua Times New Romanilla, fontti 12 ja riviväli 1,5. Aineiston analysointi sisällönanalyysillä on käynnissä.

Tulokset: Alustavien tulosten mukaan terveyttä lisääviä elementtejä työssä olivat työntekijöiden hyvä fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen toimintakyky sekä kokemus että huolehtiminen omasta terveydestä. Vastuu terveydestä jakaantuu sairaanhoitajien mukaan työntekijälle, että työnantajalle.

Työhyvinvointia lisääviä tekijöitä olivat sopiva kuormitus työssä, mahdollisuus vaikuttaa työvuorosunnitteluun, osaamisen kehittäminen, erilaiset työnkuvat, viihtyminen työyhteisössä sekä johtamisen näkyminen eri tasoilla. Sairaanhoitajien mukaan työsuhteiden vetovoimaisuutta voidaan lisätä huomioimalla työntekijöiden yksilöllisyys, joustamisella, palkkauksella, erilaisen työvoiman käyttämisellä, työnantajan eduilla sekä organisaation maineella.

Päätelmät: Erilaisilla työsuhteilla voidaan vaikuttaa positiivisesti hoitohenkilökunnan työhyvinvointiin ja terveyteen. Erilaiset työsuhteet ja niiden joustava käyttäminen lisäävät myös hoitotyön houkuttelevuutta.

Härkänen ym. EMOTIONAALISEN TUEN VAIKUTUS SAIRAANHOITAJIEN JA MUIDEN TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISTEN SELVIYTYMISEEN COVID-19 JA MUISTA SARS-COV PANDEMIOISTA – SYSTEMAATTINEN KATSAUS

Härkänen, Marja, TtT, Apulaisprofessori, Akatemiututkija, Ylihoitaja (sv.), Itä-Suomen Yliopisto, Pohjois-Savon hyvinvointialue; **López Pineda, Adriana**, Department of Clinical Medicine, Miguel Hernandez University, San Juan de Alicante, Spain; **Tella, Susanna**, TtT, Johtava asiantuntija, LAB ammattikorkeakoulu; **Mahat, Sanu**, Väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto; **Panella, Massimiliano**, apulaisprofessori, Department of Translational Medicine (DIMET), Università del Piemonte Orientale, Novara, Italy; **Ratti, Matteo**, Department of Translational Medicine (DIMET), Università del Piemonte Orientale, Novara, Italy; **Vanhaecht, Kris**, professori, Leuven Institute for Healthcare Policy, Department of Public Health & Primary Care, University of Leuven, Leuven, Belgium; Department of Quality Management, University Hospitals Leuven, Leuven, Belgium; **Strametz, Reinhard**, professori, Wiesbaden Business School of RheinMain University of Applied Sciences, Wiesbaden, Germany; **Carrillo, Irene**, Health Psychology Department, Miguel Hernández University, Elche, Spain; **Rafferty, Anne Marie**, professori, Florence Nightingale Faculty of Nursing, Midwifery & Palliative Care, King's College, London, UK; **Wu, Albert W.**, professori, Johns Hopkins Bloomberg School of Public Health, Johns Hopkins School of Medicine, Baltimore, Maryland, USA; **Anttila, Veli-Jukka**, erikoislääkäri, Helsingin yliopistollinen sairaala; **Mira, José**, professori, Health Psychology Department, Miguel Hernández University, Elche, Spain

Tausta ja tarkoitus: Pandemiat, kuten COVID-19, voivat aiheuttaa traumaattisia kokemuksia sairaanhoitajille ja muille terveydenhuollon työntekijöille. Tämän systemaattisen katsauksen tarkoituksena oli koota yhteen tietoa terveydenhuollon työntekijöille ja opiskelijoille suunnattujen emotionaalisten tukiohjelmien ja interventioiden ominaisuuksia COVID-19:n ja muiden SARS-CoV-pandemioiden puhkeamisen jälkeen sekä kuvailla näiden ohjelmien tehokkuutta ja niistä saatuja kokemuksia.

Menetelmät: Systemaattinen katsaus toteutettiin mixed methods -menetelmällä. Haut tehtiin Medline-, CINAHL-, PsycINFO-, Cochrane Library- ja Scopus-tietokantoja käyttäen kesällä 2021. Aineiston valintaan ja analyysiin käytettiin COVIDENCE ohjelmaa. Valittujen tutkimusten laadun arvioinnissa käytettiin JBI:n (Joanna Briggs Institute) arviointityökaluja. Kaikki tutkimuksen vaiheet toteutettiin vähintään kahden tutkijan toimesta. Lopuksi suoritettiin kuvaileva narratiivinen synteesi.

Tulokset: Tiedonhaku tuotti 3161 tulosta ja aineiston valinnan jälkeen mukana oli yhteensä 19 artikkelia. Tutkimuksiin osallistui sairaanhoitajia, lääkäreitä, muuta sairaalan henkilökuntaa ja lääketieteen perustutkinto-opiskelijoita, jotka työskentelevät enimmäkseen COVID-19-potilaiden etulinjassa. Suurin osa (63,4 %) emotionaalisen tuen interventioista hyödynsi digitaalisia ratkaisuja. Interventiolla oli enimmäkseen positiivinen vaikutus (tuen hakemisen ja positiivisten tunteiden lisääntyminen sekä stressioireiden vähentäminen jne.) ja ne vastaanotettiin hyvin.

Päätelmät: Terveystenhuollon organisaatiot ovat kehittäneet erilaisia tukistrategioita ja interventioita, jotka keskittyvät emotionaalisen tuen tarjoamiseen tuen tarpeessa oleville terveydenhuollon työntekijöille ja opiskelijoille. Tulosten perusteella oli vaikea päätellä, tarjoaako jokin tietty ohjelma selkeää hyötyä muihin verrattuna. Lisää tutkimusta tarvitaan terveydenhuollon työntekijöiden emotionaalisen tuen tehokkuuden ja vaikuttavuuden osoittamiseksi.

Sisällysluettelo

Hyvämäki ym. GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN TULEVAISUUDEN OSAAMISTARPEET ESIHENKILÖIDEN NÄKÖKULMASTA

Hyvämäki Piia, TtM, lehtori, Oulun ammattikorkeakoulu; **Saarnio, Reetta**, TtT, yliopettaja, Oulun ammattikorkeakoulu; **Tohmola, Anniina**, TtT, lehtori, Lapin ammattikorkeakoulu, Tulevaisuuden terveysterveyst; **Lähde, Hanna**, TtM, lehtori, Lapin ammattikorkeakoulu, Tulevaisuuden terveysterveyst; **Honkonen, Teija**, TtM, lehtori, Centria-ammattikorkeakoulu; **Pesonen Hanna-Mari**, TtT, yliopettaja, Centria-ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Gerontologisessa hoitotyössä keskeisinä osaamisalueina on tunnistettu eettinen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen, terveyden ja toimintakyvyn edistämisen osaaminen sekä kliinisen hoitotyön osaaminen. Gerontologinen hoitotyö on terveydenhuollon kasvava ala, sillä iäkkäiden määrän odotetaan lisääntyvän tulevaisuudessa edelleen. Lisäksi iäkkäät henkilöt muodostavat tulevaisuudessa yhä monimuotoisemman asiakaskunnan, mikä edellyttää hoitotyöntekijöiltä entistä monipuolisempaa ja yksilöllistä lähestymistapaa heidän tarpeisiinsa. Aikaisemmat tutkimukset osoittavat, että hoitotyön ammattilaisten ja opiskelijoiden gerontologisen hoitotyön osaamisessa on kehitettävää. Iäkkäiden hoidon ja palveluiden tarpeen kasvaminen lisää ja monipuolistaa hoitotyöntekijöiden osaamisen kehittämisen tarvetta tulevaisuudessa. Esihenkilöillä on keskeinen rooli henkilöstön osaamisen johtamisessa.

Tarkoituksena on kuvata julkisissa ja yksityisissä sosiaali- ja terveystalvueluissa työskentelevien esihenkilöiden näkemyksiä gerontologisessa hoitotyössä tarvittavasta osaamisesta tulevan kymmenen vuoden aikana. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää hoitohenkilöstön osaamisen johtamisessa ja kehittämisessä.

Tutkimuskysymys:

Millaista gerontologisen hoitotyön osaamista tarvitaan tulevaisuudessa sosiaali- ja terveyspalveluissa työskentelevien esihenkilöiden kuvaamana?

Menetelmät: Aineisto kerättiin julkisella ja yksityisellä sektorilla työskenteleviltä esihenkilöiltä (n=6) ryhmähaastatteluna kolmelta hyvinvointialueelta ajanjaksolla 1–3/2024. Teemahaastattelulla kerätty aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Aineisto analysoidaan kevään 2024 aikana ja tulokset julkaistaan suullisessa esityksessä.

Päätelmät: Gerontologisen hoitotyön tulevaisuuden osaamistarpeita on tärkeää tarkastella eri toimijoiden näkökulmista. Hoitotyöntekijöiden ja asiakkaiden lisäksi esihenkilöiden näkemykset osaamisen kehittämisestä ovat olennaisia, koska heidän roolinsa on keskeinen hoitotyöntekijöiden osaamisen johtamisessa.

Sisällysluettelo

Wiisak ym. VÄÄRINKÄYTÖSTEN PALJASTAMISEN PÄÄTTELYMALLI TERVEYDENHUOLLOSSA

Wiisak, Johanna, TtT, sh, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Suhonen Riitta**, Professori, TtT, sh, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos ja ylihoitaja (sivuvirka), TYKS, Varsinais-Suomen hyvinvointialue; **Leino-Kilpi Helena**, Professori emerita, THT, ESH, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos ja tutkija, TYKS/Varha

Tausta ja tarkoitus: Terveidenhuollossa ilmenee väärinkäytöksiä. Väärinkäytösten paljastaminen on ammattieettistä ja arvoperustaista toimintaa. Väärinkäytösten paljastamisella voidaan edistää eettisesti kestävästä terveydenhuollon palvelujen tuottamista ja hoitotyön toteuttamista. Väärinkäytösten paljastaminen on monimutkainen prosessi ja siihen liittyy riski mahdollisista kielteisistä seurauksista paljastajalle itselleen. Mahdollisten seurausten vuoksi väärinkäytösten paljastaminen edellyttää terveydenhuollon ammattilaiselta päättelyä. Tämän tutkimuksen tavoitteena oli analysoida väärinkäytösten paljastamista terveydenhuollossa ammattilaisten näkökulmasta. Tutkimuksessa kehitettiin väärinkäytösten paljastamisen päättelymalli.

Menetelmät: Tämän kaksivaiheisen monimenetelmätutkimuksen aineisto koostui neljästä, tilastotietoa ja kirjallisia narratiiveja sisältävästä, osa-aineistosta. Kaksi aineistoa kerättiin sähköisesti. Ensimmäinen aineisto kerättiin Whistleblowing in Health Care[®] (Pohjanoksa 2016) -kyselylomakkeella, rekrytoimalla terveydenhuollon ammattilaisia sähköpostitse ammattiyhdistyksen jäsenistä. Toinen aineisto kerättiin Nurses' Moral Courage Scale[®] (Numminen ym. 2019) mittarilla ja video vignettimenetelmällä, rekrytoimalla sairaanhoitajia sähköpostitse ammatillisen yhteisön jäsenistä. Päättelymalli kehitettiin integroimalla neljän osa-aineiston tuloksia.

Tulokset: Väärinkäytösten paljastamisen päättelyn käsitteellisessä mallissa arvoperustainen ja looginen päättely käynnistyy väärinkäytösten epäilystä tai havainnosta edeten yksilöllisen, yhteistoiminnallisen tai kollektiivisen päättelyn kautta väärinkäytösten paljastamiseen organisaation sisällä tai sen ulkopuolella. Päättely etenee yksilön tietorakenteiden ja tunteiden yhdistelmänä. Keskeistä on tunnistaa, mitä yksilö pitää oikeana ja vääränä sekä omaa toimintaansa rajoittavat ja edistävät tekijät kyetäkseen toimimaan oikein itselle mahdollisesti koituvista kielteisistä seurauksista huolimatta. Yksilö paljastaa väärinkäytöksiä muiden kuten potilaan tai itsensä hyväksi. Pääteltäessä, yksilö tekee erilaisia päättelytoimintoja kuten paljastamisen seurausten ennakointia, Päätöksen väärinkäytöksen paljastamisesta yksilö tekee itsenäisesti, yhdessä muiden kanssa tai kollektiivisesti. Kollektiivista päätöstä ohjaavat ammatilliset ja eettiset ohjeet ja säännöt.

Päätelmät: Tutkimuksen tuloksia voidaan soveltaa terveydenhuollon käytännössä, johtamisessa ja koulutuksessa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja vähentämiseksi. Tulokset tuottavat myös uutta teoreettista ymmärrystä väärinkäytösten paljastamisen ilmiöstä tieteen, käytännön ja poliittisen päätöksenteon käyttöön.

von Gerich ym. HOITOTYÖN INTERVENTIOIDEN KUSTANNUSTEN TUNNISTAMINEN SAIRAANHOIDOSSA – INTERGRATIIVINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

von Gerich, Hanna, väitöskirjatutkija, Turun Yliopisto hoitotieteen laitos; **Kytö, Ville**, tutkimus- ja kehitysjohtaja, Varsinais-Suomen hyvinvointialue; **Peltonen, Laura-Maria**, yliopistotutkija, Turun yliopisto ja Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Hoitotyön kustannustehokkuuden arviointi on tärkeä osa terveydenhuollon laadun arviointia. Arvioinnin tueksi tarvitaan tietoa siitä, miten hoitotyön eri interventioden, kuten perushoidon, haavanhoidon tai potilasohjauksen, kustannukset syntyvät. Tämän integratiivisen kirjallisuuskatsauksen tarkoitus oli kuvata niitä osatekijöitä, joiden avulla hoitotyön interventioiden kustannuksia on mahdollista arvioida.

Toteutus: Tiedonhaku tehtiin PubMed-, Cochrane- ja CINAHL-tietokantoihin ja aikarajauksella 2013-2023, tutustumalla hyvinvointialueiden (n=21) ja Helsingin kaupungin julkisesti saavutettaviin toimintaa ohjaaviin dokumentteihin sekä terveysalan johtamisen kirjallisuuteen. Aineisto analysoitiin induktiivisesti.

Tuotos: Tietokantahaku tuotti yhteensä 2005 viitettä, joista katsaukseen sisällytettiin 33 artikkelia. Lisäksi analysoitiin 19 dokumenttia (ml. tilinpäätöksiä ja toimintakertomuksia) sekä 2 terveysalan johtamisen nidettä, yhteensä 54 julkaisua. Aineistosta 64,8 % (n=35) kuvasi hoitotyön interventioiden kustannuksia makrotasolla, 31,5 % (n=17) tarjosi esimerkkejä interventioihin liittyvistä mikrotason kustannuksista ja 3,7 % (n=2) laski yksittäisten interventioiden hinnan. Aineiston perusteella hoitotyön interventioon liittyvät kustannukset jaettiin kolmeen kategoriaan: 1) henkilöstökulut, 2) materiaalikulut sekä 3) muut kulut. Henkilöstökuluja olivat intervention suunnitteluun ja toteutukseen kuluva hoitajan työaika Materiaalikuluihin puolestaan kuuluivat hoitotarvikkeet, työkalut ja välineet, laboratorio- ja kuvantamistarvikkeet, kuntoutustarvikkeet ja apuvälineet, lääkkeet sekä muut materiaalit. Muut kulut jaettiin ennakoitaviin sekä ennakoimattomiin kuluihin.

Päätelmät: Kirjallisuudessa hoitotyön interventioiden kustannuksia arvioidaan pääosin makrotasolta, eikä tietoa eri hoitotyön interventioiden todellisista kustannuksista ole juurikaan saatavilla. Tieto hoitotyön interventioiden kustannuksista tukee niin hoitotyön kuin hoitotyön johtamisen tietoon perustuvaa päätöksentekoa ja edistää hoitotyön kustannustehokkuutta. Tekoälypohjaisiin ratkaisuihin perustuvat menetelmät ovat osoittaneet potentiaalinsa suurten asiakirja-aineistojen automatisoidussa analysoinnissa. Hoitotyön interventioita sekä niihin liittyviä kustannuksia voidaan reaaliaikaisesti tunnistaa potilasasiakirjoista tekoälypohjaisilla ratkaisuilla lisäämättä hoitohenkilöstön työkuormaa.

Sisällysluettelon

Sessio 20: Tutkimusmenetelmät 4

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 20	Tutkimusmenetelmät 4	Heidi Rantanen	Pieni Sali (n. 400)
12.15–12.30	Långstedt ym. VALIDATION OF THE FINNISH HEALTH IMPROVEMENT PROFILE (HIP-F) WITH PATIENTS WITH SEVERE MENTAL ILLNESS		
12.30–12.45	Petäjä ym. JÄLKIHOULTOPALVELUITA SAAVAN NUOREN RISKIKÄYTTÄYTYMINEN- RETROSPEKTIIVINEN DOKUMENTTIANALYYSI RISKIKÄYTTÄYTYMISEN MUODOISTA,		
12.45–13.00	Pramila-Savukoski ym. TERVEYSTIETEIDEN GENEERISEN OSAAMISEN MITTARIN (HEALTHGENERICCOM) KEHITTÄMINEN JA PSYKOMETRINEN TESTAUS- POIKKILEIKKAUSTUTKIMUS		
13.00–13.15	Tuominen ym. INTERVENTION MAPPING POTILAAN OMIA VOIMAVAROJA TUKEVAN OHJAUSINTERVENTION SUUNNITTELUSSA		
13.15–13.30	Strandell-Laine ym. OPETTAJAN ROOLI SOSIAALI- JA TERVEYSALAN HARJOITTELUSSA – LAATUKYSELYN TULOKSIA JA MITTARIN PSYKOMETRINEN TESTAUS		

Långstedt ym. VALIDATION OF THE FINNISH HEALTH IMPROVEMENT PROFILE (HIP-F) WITH PATIENTS WITH SEVERE MENTAL ILLNESS

Långstedt Camilla RN, MNSc, Department of Nursing Science, University of Turku, Turku, Finland; **Välimäki Maritta** RN, PhD, Professor, The Hong Kong Polytechnic University, Hung Hom, Hong Kong; **Anttila Minna** PhD, Department of Nursing Science, University of Turku, Turku, Finland; **Pekurinen Virve** RN, PhD, Department of Nursing Science, University of Turku, Turku, Finland; **Bressington Daniel** RN, PhD, Professor, The Hong Kong Polytechnic University, Hung Hom, Hong Kong

Background and aim: Physical health among people with severe mental illness (SMI) is a global concern. There is currently no validated physical health check instrument systematically used in Finnish mental health services. This study aimed to validate and establish the potential clinical utility of the translated Health Improvement Profile (HIP) tool for Finnish patients with SMI.

Methods: The content validity of the two-way translated Finnish HIP (HIP-F) was evaluated by five nurses and four patients with SMI using cognitive debriefing. The potential clinical utility was assessed using a pilot test involving 47 patients.

Results: The HIP-F was found to have moderate content validity regarding the clarity and relevance of the items and recommended actions (the average scale level content validity index, S-CVI/Ave, 0.74). In the pilot test, some missing item responses were identified, but in the sample, nurses identified 399 areas of health and health behaviour risks (mean 8.6 per patient) using the HIP-F. The most frequently red-flagged items were body mass index (BMI) and waist circumference (83.0%), smoking status (48.9%) and lipid levels (46.8%). Female patients had a higher frequency of red-flagged items than males in BMI (92.6% vs. 70.0%, $p = 0.04$) and waist circumference (96.3% vs. 65.0%, $p = 0.01$).

Conclusions: The HIP-F has moderate content validity and preliminary clinical utility for evaluating the physical health and health behaviours of people with SMI. The HIP-F findings help to sign-post evidence-based interventions for identified areas of concern. Additional nurse training may be necessary to realize the potential clinical utility of the tool in Finland.

Petäjä ym. JÄLKIHUOLTOPALVELUITA SAAVAN NUOREN RISKIKÄYTTÄYTYMINEN-RETROSPEKTIIVINEN DOKUMENTTIANALYYSI RISKIKÄYTTÄYTYMISEN MUODOISTA, ESIINTYVYYDESTÄ JA YHTEYDESSÄ OLEVISTA TEKIJÖISTÄ

Petäjä, Ulla-Kaarina, TtM, väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto; **Terkamo-Moisio, Anja**, TtT, dosentti, Itä-Suomen yliopisto; **Häggman-Laitila, Arja**, professori, Itä-Suomen yliopisto

Tausta ja tarkoitus:

Jälkihuoltopalveluita saavat nuoret edustavat haavoittuvaa ryhmää, jotka ovat heikommassa asemassa elämänlaadullisesti. Heillä tiedetään olevan muita nuoria alhaisempi koulutustaso, sosioekonominen asema, työllistymisaste sekä korkeampi riski mielenterveys- ja päihdeongelmille sekä ennenaikaiselle kuolemalle.

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata jälkihuollossa olevien nuorten riskikäyttäytymisen muotoja ja esiintyvyyttä sekä tunnistaa riskikäyttäytymiseen yhteydessä olevia tekijöitä. Lisäksi tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata riskikäyttäytyvien nuorten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden käyttöä.

Menetelmät:

Tutkimus toteutettiin retrospektiivisenä dokumenttianalyysinä, jonka aineisto kerättiin erään suuren suomalaisen kaupungin jälkihuoltopalveluita saavista nuorista syksyllä 2020 (N= 698). Aineisto analysoitiin kuvailevan tilastotieteen ja monimuuttujamenetelmien avulla.

Tulokset:

Enemmistöllä (88.3 %) jälkihuollossa olevista nuorista tunnistettiin yhtä tai useampaa riskikäyttäytymisen muotoa. Riskikäyttäytymisen muotoja tunnistettiin yhteensä seitsemän ja ne olivat päihteiden käyttö, holtiton seksuaalinen käytös ja rahan käyttö, nikotiinituotteiden käyttö, itsetuhoinen käytös, rikollisuus ja toiminnalliset riippuvuudet.

Nuoren oman lapsen asiakkuus lastensuojelussa tai lapsen sijoitus, nuoren oman vanhemmuuden tuki, päivärytmin ja päiväohjelman ongelmat sekä opiskelu olivat yhteydessä riskikäyttäytymisen esiintyvyyteen. Riskikäyttäytymisen muodot olivat myös yhteydessä toisiinsa. Riskikäyttäytyvät nuoret jättivät useimmiten käyttämättä jälkihuollon sosiaalihoajaan, psykiatrisen avohoidon ja opinto-ohjauksen palvelut, vaikka he olisivat niitä tarvinneet.

Päätelmät:

Jälkihuollossa olevien nuorten riskikäyttäytyminen on aiempaa tiedettyä kompleksisempaa ja tieto riskikäyttäytymisen muotojen yhteydestä toisiinsa korostaa näiden nuorien haavoittuvuutta. Saadun tiedon valossa jälkihuoltopalveluita tulisikin kehittää kohti moniammatillisempaa työotetta, jotta näiden nuorien tarpeet tulisivat kohdatuiksi.

Pramila-Savukoski ym. TERVEYSTIETEIDEN GENEERISEN OSAAMISEN MITTARIN (HEALTHGENERICCOM) KEHITTÄMINEN JA PSYKOMETRINEN TESTAUS-POIKKILEIKKAUSTUTKIMUS

Pramila-Savukoski, Sari, TtM, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Kuivila, Heli-Maria**, TtM, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Juntunen, Jonna**, TtM, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Koskenranta, Miro**, TtT, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Jarva, Erika**, TtM, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Tuomikoski, Anna-Maria**, TtT, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue; **Hammarén, Mira**, TtM, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Mikkonen, Kristina, professori**, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto, Medical Research Council, Oulun yliopistollinen sairaala

Tausta ja tarkoitus: Terveystieteiden asiantuntijoille on selkeä tarve sosiaali- ja terveyspalveluiden kehittämisessä. Terveystieteiden asiantuntijat toimivat johtamis- ja kehittämistehtävissä ja edistävät muun muassa näyttöön perustuvaa toimintaa. Tällä hetkellä sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten ja johtajien osaamisen itsearviointiin on kehitetty mittareita, mutta terveystieteiden opiskelijoiden geneeriseen osaamisen arvioimiseen ei ole olemassa soveltuvaa mittaria. Tämän tutkimuksen tavoitteena on kehittää ja psykometrisesti testata Terveystieteiden geneerisen osaamisen mittari (HealthGenericCom), jota voidaan hyödyntää koulutuksen sekä osaamisen arvioimisessa ja kehittämisessä.

Menetelmät: Mittarin kehittäminen on toteutettu nelivaiheisena prosessina ja poikkileikkaustutkimuksena. Kehittämisprosessissa on hyödynnetty COSMIN- tarkistuslistaa ja raportoinnin laadun varmistamisessa STROBE-tarkistuslistaa. Face- ja sisältövaliditeetti testattiin asiantuntijapaneelissa, johon kuului 13 terveystieteiden alan asiantuntijaa. Rakennevaliditeetti testattiin exploratiivisella faktorianalyysillä ja sisäinen johdonmukaisuus testattiin Cronbachin alfa-arvolla. Rakennevaliditeetti testattiin aineistolla, joka kerättiin suomalaisilta terveystieteiden kandidaatti- ja maisteriopiskelijoilta (n=276, vastausprosentti n.20 %) keväällä 2022. Koko mittarin sisältövaliditeetti sekä asiaankuuluvuuden että selkeyden osalta sai arvon 1.

Tulokset: Eksploratiivinen faktorianalyysi muodosti kahdeksan summamuuttujaa, joissa oli yhteensä 88 väittämää. Summamuuttujat olivat: 1) Johtamis-, hallinto ja talousosaaminen; 2) Ihmislähtöinen ohjausosaaminen; 3) Terveystieteiden edistämisaikataulun osaaminen; 4) Näyttöön perustuvan toiminnan osaaminen; 5) Digitaalinen osaaminen; 6) Työhyvinvoinnin ja oman toiminnan johtamisaikataulun osaaminen; 7) Yhteistyö- ja ongelmanratkaisuosaaaminen; ja 8) yhteiskunnallinen vaikuttamisaikataulun osaaminen. Sisäisen johdonmukaisuuden osalta Cronbachin alfat saivat hyväksytyt arvot, 0.85–0.95.

Päätelmät: Terveystieteiden geneerisen osaamisen mittari osoittautui tarkoituksenmukaiseksi ja luotettavaksi arviointimittariksi. Se tarjoaa näyttöön perustuvan käsitteellisen mallin, jota voidaan hyödyntää opetussuunnitelmien kehittämisessä sekä laajasti asiantuntijoiden osaamisen johtamisessa organisaatioissa. Se mahdollistaa myös erilaiset tutkimusmenetelmät terveystieteiden koulutuksen alan tutkimuksessa sekä käytännön työn jatkuvassa kehittämisessä.

Sisällysluettelo

Tuominen ym. INTERVENTION MAPPING POTILAAN OMIA VOIMAVAROJA TUKEVAN OHJAUSINTERVENTION SUUNNITTELUSSA

***Tuominen, Leena**, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, hoitotyön kliininen asiantuntija, HUS Syöpäkeskus; **Ritmala, Marita**, kehittämisspäälikkö, HUS Yhtymähallinto, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Leino-Kilpi, Helena**, hoitotieteen professori (emerita), Turun yliopisto ja Tutkija, TYKS/Varha*

Tausta ja tarkoitus: Interventiotutkimuksen tarve hoitotyössä on keskeinen luotettavan tutkimusnäytön saamiseksi hoitotyön päätöksenteon tueksi. Huolellinen suunnittelu on erityisen tärkeä osa interventiotutkimusta. Tässä tutkimuksessa ohjausinterventio kohdentui suolistosyöpää sairastaviin potilaisiin solunsalpaajahoidon aikana. Hoidon sivuvaikutukset saattavat heikentää ravinnon saantia, lisätä vajaaravitsemusriskiä ja heikentää hoidossa jaksamista. Interventiotutkimuksen avulla voidaan löytää tehokkaita keinoja ohjata potilaita, ja tukea kotona pärjäämistä hoidon aikana. Tutkimuksessa oli tarkoitus kehittää potilaiden omia voimavaroja tukeva ohjausinterventio.

Menetelmät: Intervention suunnittelussa hyödynnettiin Intervention Mapping- menetelmää, johon sisältyy kuusi eri vaihetta: 1) tarpeen arviointi, 2) intervention tarkoitus ja tulostuottajat, 3) menetelmien valinta, 4) intervention toteuttaminen, 5) intervention käytäntöön vieminen, 6) vaikutusten arviointi. Jokainen vaihe käsittää useita tehtäviä yhdistäen teoriaa ja tutkimusnäyttöä. Suunnittelua varten koottiin moniammatillinen työryhmä. Tarpeen arvioinnissa hyödynnettiin systemaattista kirjallisuuskatsausta (n=9) ja potilashaastatteluita (n =15). Intervention tarkoitus oli tukea potilaiden omia voimavaroja ravinnon saantia heikentävien sivuvaikutusten itsehoidossa solunsalpaajahoidon aikana. Tulostuottajina olivat tiedontaso, aktivaatiotaso, vajaaravitsemusriski ja elämänlaatu, joita mitattiin ennen interventiota ja kaksi kuukautta intervention jälkeen. Menetelmänä oli potilaiden omia voimavaroja tukeva ohjaus ja takaisin opettamisen menetelmä. Interventio- ryhmään kuuluvat (n = 43) saivat kasvotusten tapahtuvan tunnin pituisen ohjauksen toisen solunsalpaajahoidon jälkeen ja kontrolliryhmään kuuluvat (n = 40) saivat tavanomaista hoitoa.

Tulokset: Intervention Mapping menetelmä osoittautui hyödylliseksi menetelmäksi ohjausintervention suunnittelussa. Menetelmän hyöty ilmenee erityisesti suunnitteluprosessin läpinäkyvyydessä, intervention toteutuksen systemaattisuudessa, sekä sen tuloksellisuudessa syöpäpotilaiden osalta.

Päätelmät: Intervention Mapping- menetelmä tukee interventiotutkimuksen suunnittelua ja toteutusta soveltuen hyvin interventiotutkimuksen suunnittelun apuvälineeksi.

Strandell-Laine ym. OPETTAJAN ROOLI SOSIAALI- JA TERVEYSALAN HARJOITTELUSSA – LAATUKYSELYN TULOKSIA JA MITTARIN PSYKOMETRINEN TESTAUS

Strandell-Laine, Camilla, TtT, sh, kliininen opettaja, apulaisprofessori, lehtori, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, Lovisenberg Diaconal University College, Yrkeshögskolan Novia; **Haapa, Toni**, TtT, sh(AMK), tutkimusylihoitaja, apulaisprofessori, HUS Helsingin yliopistollinen sairaala, Lovisenberg Diaconal University College; **Suikkala, Arja**, TtT, esh, yliopettaja, Diakoniamattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Opiskelijaohjauksen laatua arvioidaan Suomessa kansallisesti laatukyselyn avulla sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioissa. Laatukysely pitää sisällään väittämiä, jotka kohdistuvat muun muassa kliiniseen oppimisympäristöön ja ohjaukseen sekä oppilaitoksen opettajan osuuteen harjoittelussa (CLES+Tc2 -mittari). Laatukyselyn mittareita tulee kehittää ja testata, jotta saadaan luotettavaa tietoa ohjauksen laadusta sen jatkuvaan kehittämistyöhön. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli testata edelleen kehitetyn CLES+Tc2 -mittarin opettajaosion (Tc2) psykometrisiä ominaisuuksia. Lisäksi tarkoituksena oli kuvata opettajan roolia ja siihen yhteydessä olevia koulutuksellisia taustatekijöitä sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden näkökulmasta.

Menetelmät: Tutkimusaineisto kerättiin elektronisella kyselyllä tammi-kesäkuussa 2020 sosiaali- ja terveysalan opiskelijoilta (n=1133) harjoittelujakson jälkeen yhdessä yliopistollisessa sairaanhoitopiirissä. Mittarin rakennevaliditeettia testattiin eksploratiivisella faktorianalyysillä ja mittarin sisäistä johdonmukaisuutta Cronbachin alfa -kertoimella. Lisäksi aineisto analysoitiin käyttämällä Khin neliö -testiä, Pearsonin korrelaatiokerrointa ja lineaarisia malleja.

Tulokset: Tc2 -mittari osoittautui validiksi. Eksploratiivinen faktorianalyysi tuotti Tc2 -mittarin osalta kahden faktorin rakenteen. Mittarin sisäinen johdonmukaisuus oli erinomainen. Opiskelijat arvioivat opettajan roolin hyvälle tasolle. Kliinisen oppimisympäristön (CLES) ja opettajan roolin (Tc2) välillä todettiin kohtalainen positiivinen korrelaatio. Lisäksi useat koulutukselliset taustatekijät olivat yhteydessä opiskelijoiden arvioihin opettajan roolista harjoittelussa.

Päätelmät: CLES+Tc2 -mittarin opettajaosio osoittautui päteväksi ja luotettavaksi mittaaman opettajan roolia harjoittelussa. Tutkimuksen tulokset antavat arvokasta tietoa, jota voidaan hyödyntää opiskelijaohjauksen laadun arvioinnissa käytettävän mittarin edelleen kehittämisessä sekä opiskelijaohjauksen menetelmien kehittämisessä. Kun mittareita käytetään kansallisesti järjestelmällisesti, voidaan tuotetun tiedon avulla kehittää sosiaali- ja terveysalan harjoittelun laatua näyttöön perustuen. Tämä laadunvarmennus on välttämätöntä, jotta voidaan tuottaa päteviä ja osaavia sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia, jotka tarjoavat laadukasta hoitoa ja/tai palveluita.

Sessio 21: Iäkkäiden hoitotyö 2

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 21	Iäkkäiden hoitotyö 2	Laura Sandström	Aaria (40)
12.15–12.30	Pesonen ym. GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN TULEVAISUUDEN OSAAMISTARPEET IÄKKÄIDEN JA HEIDÄN LÄHEISTENSÄ NÄKÖKULMASTA		
12.30–12.45	Salminen -Tuomaala ym. IKÄÄNTYNEIDEN KALTOINKOHTELUN TUNNISTAMINEN PÄIVYSTYSPOLIKLINIKALLA		
12.45–13.00	Kiljunen ym. OMAVALVONNAN TOIMEENPANON HAASTEITA IÄKKÄIDEN ASUMISPALVELUYKSIKÖISSÄ		
13.00–13.15	Palonen ym. PERHEEN TUEN YHTEYS KOTONA ASUVIEN IÄKKÄIDEN KAAATUMISIIN		
13.15–13.30	Launonen ym. IKÄÄNTYNEIDEN SYÖPÄÄ SAIRASTAVIEN JA HEIDÄN PERHEENJÄSENIENSÄ KOKEMUKSIA HOIDON LAADUSTA SAIRAALASSA		

Pesonen ym. GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN TULEVAISUUDEN OSAAMISTARPEET IÄKKÄIDEN JA HEIDÄN LÄHEISTENSÄ NÄKÖKULMASTA

Pesonen, Hanna-Mari, TtT, yliopettaja, Centria-ammattikorkeakoulu; **Honkonen, Teija**, TtM, lehtori, Centria-ammattikorkeakoulu; **Tohmola, Anniina**, TtT, lehtori, Lapin ammattikorkeakoulu, Tulevaisuuden terveysterveyst; **Lähde, Hanna**, TtM, lehtori, Lapin ammattikorkeakoulu, Tulevaisuuden terveysterveyst; **Hyvämäki, Piia**, TtM, lehtori, Oulun ammattikorkeakoulu; **Saarnio, Reetta**, TtT, yliopettaja, Oulun ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Gerontologisessa hoitotyössä keskeisinä osaamisalueina on tunnistettu eettinen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen, terveyden ja toimintakyvyn edistämisen osaaminen sekä kliinisen hoitotyön osaaminen. Gerontologinen hoitotyö on terveydenhuollon kasvava ala, sillä iäkkäiden määrän odotetaan lisääntyvän tulevaisuudessa edelleen. Lisäksi iäkkäät henkilöt muodostavat tulevaisuudessa yhä monimuotoisemman asiakaskunnan, mikä edellyttää hoitotyöntekijöiltä entistä monipuolisempaa ja yksilöllistä lähestymistapaa heidän tarpeisiinsa. Muutokset väestön palvelutarpeissa vaikuttavat hoitotyön ammattilaisten osaamisvaatimuksiin. Aikaisemmat tutkimukset osoittavat, että hoitotyön ammattilaisten ja opiskelijoiden gerontologisen hoitotyön osaamisessa on kehitettävää. Osallistamalla asiakkaat ja heidän läheisensä koulutusten sisältöjen suunnitteluun ja kehittämiseen voidaan uudistaa hoitotyön ammattilaisten asiakaslähtöisten palvelujen kehittämisosaamista.

Tarkoituksena on kuvata iäkkäiden asiakkaiden ja heidän läheistensä näkemyksiä gerontologisessa hoitotyössä tarvittavasta osaamisesta tulevan kymmenen vuoden aikana. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää hoitotyöntekijöiden osaamisen kehittämisessä.

Tutkimuskysymys:

Millaista gerontologisen hoitotyön osaamista sosiaali- ja terveysterveystarpeissa tarvitaan tulevaisuudessa iäkkäiden asiakkaiden ja läheisten kuvaamana?

Menetelmät: Aineisto kerättiin ryhmähaastatteluina (N=3) iäkkäiltä asiakkailta ja heidän läheisiltään kolmella hyvinvointialueella ajanjaksolla 1–3/2024. Teemahaastatteluilla kerätty aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Aineisto analysoidaan kevään 2024 aikana ja tulokset julkaistaan suullisessa esityksessä.

Päätelmät: Asiakaslähtöisyys on keskeinen periaate hoitotyön kehittämisessä, koska se parantaa hoidon laatua ja tuloksellisuutta, asiakkaiden ja henkilöstön tyytyväisyyttä sekä hoitosuhteen vuorovaikutuksellisuutta. Tämä lähestymistapa tukee myös koulutuksen jatkuvaa kehittämistä vastaamaan asiakkaiden ja potilaiden muuttuviin tarpeisiin ja odotuksiin.

Sisällysluettelo

Salminen-Tuomaala ym. IKÄÄNTYNEIDEN KALTOINKOHTELUN TUNNISTAMINEN PÄIVYSTYSPOLIKLINIKALLA

Salminen-Tuomaala, Mari, TtT, dosentti, yliopettaja, Seinäjoen ammattikorkeakoulu, Hyvinvoinnin ja kulttuurin osaamisala, Tiainen, Juha, TtM, aluejohtaja, Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiö YTHS Oulu, Paavilainen Eija, TtT, professori, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteet/Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue.

Tausta ja tarkoitus: Ikääntyneiden kokemaa kaltoinkohtelua on tutkittu jonkin verran mutta tarvitaan lisää tietoa siitä, miten sitä voisi tunnistaa nykyistä paremmin. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata päivystyspoliklinikalla työskentelevän hoitohenkilökunnan kokemuksia ikääntyneisiin kohdistuneen kaltoinkohtelun tunnistamisesta.

Menetelmät: Tutkimuksen kohderyhmänä olivat yhden yliopistosairaalan ja neljän keskussairaalan päivystyspoliklinikoiden hoitohenkilökunnan jäsenet Suomessa. He olivat ammatiltaan sairaanhoitajia, ensihoitajia ja lähihoitajia. Tutkimus oli osa laajempaa Kaltoinkohtelun tunnistaminen ensihoidossa ja päivystyspoliklinikalla -tutkimushanketta. Tutkimusaineisto kerättiin sähköisellä Webropol-kyselylomakkeella. Kvantitatiivinen tutkimusaineisto analysoitiin IBM SPSS Statistics for Windows 28-ohjelmalla ja kvalitatiivinen aineisto induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Tutkimukseen osallistui yhteensä 76 hoitohenkilökunnan edustajaa, joista sairaanhoitajia oli 69, ensihoitajia kolme ja lähihoitajia neljä. Vastaajista 92,1 % oli kohdannut kaltoinkohtelun uhriksi joutuneen potilaan päivystyspoliklinikalla. Heistä 45 % oli kohdannut ikääntyneiden kaltoinkohtelua melko paljon. Vastaajat kokivat tunnistavansa paremmin ikäihmisten fyysistä kaltoinkohtelua kuin heidän psyykkistä tai sosiaalista kaltoinkohteluaan.

Kvalitatiivinen aineisto tuotti kolme pääkategoriaa: *Ikääntyvän ihmisarvoa ja oikeuksia loukkaava käyttäytyminen, Ikääntyneen tarpeiden laiminlyöminen ja Ikääntyneen sosiaalisen osallisuuden kaventuminen.* Pääkategoria Ikääntyvän ihmisarvoa ja oikeuksia loukkaava käyttäytyminen sisälsi *ikäntyneen alentavan kohtaamisen, ikääntyneen arvostamisen puuttumisen ja ikääntyneen taloudellisen hyväksikäytön.* Pääkategoria Ikääntyneen tarpeiden laiminlyöminen koostui *ikäntyneen tarpeiden ja huolien ylenkatsomisesta ja vähättelemisestä.* Pääkategoria Ikääntyneen sosiaalisen osallisuuden kaventuminen sisälsi *yksinäisyyteen alistumisen ja ikääntyneen sosiaalisten kontaktien puuttumisen.*

Päätelmät: Ikääntyneiden kaltoinkohtelu ilmenee usein ikääntyneen yksin jättämisenä ja hänen perustarpeidensa laiminlyömisinä. Se voi ilmetä myös hänen huoliensa vähättelynä, mikä voi vähentää ikääntyneen sosiaalista osallisuutta sekä aiheuttaa mielenterveyden ongelmia. Ikääntyneiden kaltoinkohtelun tunnistaminen ja siihen puuttuminen on tärkeää, koska ikääntyneet eivät välttämättä uskalla kertoa kokemastaan kaltoinkohtelusta. Kaltoinkohteluun puuttuminen edellyttää hienotunteista kohtaamista, koska ikääntyneen kaltoinkohtelu liittyy usein monisyiseen perhedynamiikkaan.

Kiljunen ym. OMAVALVONNAN TOIMEENPANON HAASTEITA IÄKKÄIDEN ASUMISPALVELUYKSIKÖISSÄ

Kiljunen, Outi, *postdoc-tutkija, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos*; **Välimäki, Tarja**, *dosentti, yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos*; **Kankkunen, Päivi**, *dosentti, yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos*

Tausta ja tarkoitus: Palvelujen laatu sekä asiakas- ja potilasturvallisuus varmistetaan sosiaali- ja terveyspalveluissa ensisijaisesti omavalvonnalla. Omavalvonta asumispalveluyksiköissä on moniulotteista laatu- ja turvallisuustyötä, jossa tulee huomioida sekä asuminen, hoito, hoiva että tukipalvelut. Omavalvonta ei ole aina toteutunut säännöksissä tarkoitetulla tavalla, ja omavalvontatyön haasteiden tunnistaminen on oleellista pyrittäessä edistämään omavalvonnan toimivuutta. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata omavalvonnan toimeenpanon haasteita iäkkäiden asumispalveluyksiköissä.

Menetelmät: Ensimmäinen osatutkimus oli kuvaileva implementaatiotutkimus, jossa oli menetelmänä laadullinen dokumenttianalyysi. Aineisto koostui iäkkäiden asumispalveluyksiköitä koskevista aluehallintovirastojen valvontapäätöksistä (n=93). Aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä temaatteisella analyysillä. Dokumenttianalyysin tuloksia syvennettiin haastatteleamalla seitsemää iäkkäiden asumispalveluyksikön esihenkilöä marraskuussa 2022-tammikuussa 2023. Haastatteluaineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä.

Tulokset: Johtamiseen liittyvät tekijät (kuten vastuuhenkilön vaihtuvuus, riittämätön esihenkilötyöresurssi, epäselvä vastuunjako), sekä henkilöstön vaihtuvuus ja saatavuusongelmat haastoivat omavalvonnan toimeenpanon onnistumista. Ongelmia aiheuttivat myös lakimuutokset ja epäselvyydet lakien tulkinnassa, sekä ohjeiden ja moniammatillisen tuen puutteet. Lisäksi esille nousi omaisten ja henkilöstön osallistamiseen liittyviä haasteita. Tuloksiin heijastuivat COVID-19 pandemian vaikutukset.

Päätelmät: Omavalvonnan toimeenpanoon iäkkäiden asumispalveluissa liittyy monenlaisia haasteita. Osa haasteista on sidoksissa organisaatioon, osan heijastellessa toimintaympäristön muutoksia sekä yleisemmän tason ongelmia. Omavalvonnan toimivuutta voidaan edistää organisaatiossa varmistamalla muun muassa riittävä esihenkilötyöresurssi ja selkeä vastuunjako, tarkoitukseen sopivat tietojärjestelmät, sekä riittävä moniammatillinen tuki ja asianmukainen ohjeistus. Lisäksi oleellista on koko henkilöstön ymmärrys omavalvonnan tarkoituksesta ja tavoitteista, sekä sitoutuminen omavalvontatyöhön.

Palonen, Mira, tutkijatohtori, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteet, vieraileva tutkija, THL; **vanhempi tutkija**, Hoitotyön tutkimussäätiö; **Kaunonen, Marja**, professori, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteet; Pirkanmaan hyvinvointialue, Sairaalapalvelut; **SOL-TECH konsortio**, Tampereen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Suurin osa suomalaisista ikääntyneistä asuu kotona ja melko monet heistä selviytyvät arjesta yksin tai osittain perheen tuen varassa. Kaatumiset ovat yleisiä iäkkäiden ihmisten keskuudessa, ja ne voivat johtaa vaikeisiin vammoihin tai jopa kuolemaan. Kaatumisia ehkäisemällä iäkkäät ihmiset voivat elää pidempään ja itsenäisempinä omassa kodissaan. Monitieteisessä Human-centered solar smart technology design for healthy aging (SOL-TECH) -hankkeessa arvioimme uudelleen olemassa olevaa putoamisen ehkäisy- ja seurantateknologiaa ja muunnamme sen käyttäjäystävälliseksi ja ympäristön kannalta kestäväksi tuotteeksi, joka toimii huippuluokan aurinkosähkötekniikalla. Tätä varten on tärkeää tunnistaa iäkkäiden elinolosuhteet ja kaatumiseen liittyvät tekijät. Tämän osatutkimuksen tarkoituksena on raportoida perheenjäsenten antaman sosiaalisen tuen yhteyttä iäkkäiden kaatumisiin.

Menetelmät: Retrospektiivinen rekisteritutkimus. Kokonaisotos yhden suomalaisen maakunnan 65-vuotta täyttäneistä henkilöistä, jotka asuvat omassa kodissaan ja ovat kotihoidon asiakkaita (N=5759). Aineisto koostuu kotihoidon henkilökunnan ja iäkkäiden yhteisarvioinnista toimintakykyä ja palvelutarpeita arvioivalla InterRAI-HC-mittarilla aikaväliltä syyskuu 2020 - lokakuu 2021. Kaatumista arvioitiin RAI-arviointia edeltävän 90 päivän ajalta (kyllä, ei). Aineisto analysoitiin logistisella regressioanalyysillä.

Tulokset: Vahva ja tukea antava suhde perheeseen oli tilastollisesti merkitsevästi yhteydessä pienempään kaatumistodennäköisyyteen iäkkäillä kotona asuvilla henkilöillä (OR 0.813; 95% CI 0.671, 0.986; $p < 0.05$), kun tarkastelussa oli mukana ikä, asunnon saavutettavuus, tasapaino, perhesuhde, epävirallinen apu päivittäistoiminnoissa ja yksinolo yli 8 tuntia päivässä.

Päätelmät: Tuloksia voidaan hyödyntää terveydenhuollossa iäkkäiden henkilöiden kaatumisten arviointiin ja vähentämiseen kotona. Perheen tukinäkökulma on tärkeä myös kaatumisriskiin liittyvän terveydenhuollon koulutuksen ja politiikan suunnittelussa.

Launonen ym. IKÄÄNTYNEIDEN SYÖPÄÄ SAIRASTAVIEN JA HEIDÄN
PERHEENJÄSENIENSÄ KOKEMUKSIA HOIDON LAADUSTA SAIRAALASSA

Launonen, Minna, hoitotieteen tohtoriopiskelija, Itä-Suomen yliopisto; **Kvist, Tarja**, hoitotieteen laitoksen johtaja, Itä-Suomen yliopisto; **Vehviläinen-Julkunen, Katri**, professori, Itä-Suomen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Iäkkäiden syöpäpotilaiden ja heidän perheenjäsentensä hoidossa kokonaisvaltaisuus on avaintekijät laadukkaaseen hoidon saavuttamiseksi. Tämän tutkimuksen tavoitteena oli arvioida heidän käsityksiään hoidon laadusta.

Menetelmät: Tämä tutkimus oli poikkileikkaustutkimus. Tiedot kerättiin potilailta (n=81) ja heidän perheenjäseniltään (n=65) neljältä syöpäsairaalan osastolta käyttäen Ihmisläheinen hoito -mittaria. Tiedot analysoitiin käyttäen tilastollisia menetelmiä.

Tulokset: Perheenjäsenillä oli enemmän negatiivisia käsityksiä hoidon laadusta kuin potilailla. Tyytymättömyys liittyi henkilöstön ammatillisuuteen, vuorovaikutukseen, fyysisten tarpeiden vastaamiseen ja henkilöstöresursseihin.

Päätelmät: Syöpää sairastavan ikääntyneen potilaan ja perheenjäsenen tarpeiden ja toiveiden huomioiminen on laadukasta hoitoa. Terveystieteiden ammattilaiset tarvitsevat enemmän resursseja ja koulutusta laadukkaaseen hoidon tarjoamiseksi.

Sessio 22: Osaamisen kehittyminen terveysalan koulutuksessa 2

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 22	Osaamisen kehittyminen terveysalan koulutuksessa 2	Minna Koskimäki	Duetto 2 (180)
12.15–12.30	Heikkilä ym. HOITOTIETEEN OPISKELIJOIDEN TUTKIMUSTIEDON KÄYTÖN OSAAMINEN MAISTERIOPINTOJENSA ALUSSA JA LOPUSSA		
12.30–12.45	Piispanen ym. SAIRAANHOITAJAOPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA VUOROVAIKUTUKSESTA YHDESSÄ PELATTAVASSA VIRTUAALITODELLISUUSSIMULAATIOSSA		
12.45–13.00	Salin ym. SAIRAANHOITAJAOPISKELIJOIDEN KUVAUS VANHUSTYÖSSÄ TARVITSEMASTAAN OSAAMISESTA JA GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN OPETUKSESTA		
13.00–13.15	Saarinen ym. KOULUTUSINTERVENTION VAIKUTUKSET AMMATTILAISTEN JA OPISKELIJOIDEN DIGIHYVINVOINTIOSAAMISEEN		

Heikkilä ym. HOITOTIETEEN OPISKELIJOIDEN TUTKIMUSTIEDON KÄYTÖN OSAAMINEN MAISTERIOPINTOJENSA ALUSSA JA LOPUSSA

Heikkilä, Asta, TtT, tutkija, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos, **Salminen, Leena**, TtT, professori, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos, **Hupli, Maija**, THT, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos, **Katajisto, Jouko**, lehtori, Turun yliopisto, Matematiikan ja tilastotieteen laitos, **Leino-Kilpi, Helena**, THT, professori (emerita), Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos ja tutkija, Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Tyks sairaalapalvelut

Tausta ja tarkoitus: Terveystieteiden koulutuksen omaavilla hoitotyön johtajilla ja asiantuntijatehtävissä toimivilla (kuten kliinisen hoitotyön asiantuntijoilla) sekä terveysalan opettajilla on keskeinen rooli näyttöön perustuvien käytäntöjen edistämiseksi. Aiemmat tutkimukset maisteriopiskelijoiden tutkimustiedon käytön ja näyttöön perustuvan toiminnan osaamisesta ovat keskittyneet yksittäisten opintojaksojen jälkeisiin arviointeihin. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli analysoida hoitotieteen opiskelijoiden tutkimustiedon käytön osaamista maisteriopintojensa alussa ja lopussa. Aiemmin samalla mittarilla on arvioitu valmistuvien hoitotyön opiskelijoiden ja kliinisessä työssä toimivien hoitotyöntekijöiden osaamista ja tulokset ovat vaihdelleet heikoista keskinkertaiseen. Tutkimustiedon käyttö sisältää tutkimustiedon hankkimisen, kriittisen lukemisen ja käyttöönoton.

Menetelmät: Tutkimukseen osallistui hoitotieteen opiskelijoita maisteriopintojensa alku- (n=33) ja loppuvaiheessa (n=60) neljästä suomalaisesta yliopistosta. Tutkimusaineistot kerättiin syksyllä 2018 ja marras-toukokuussa 2021-2022 sähköisesti strukturoidulla Tutkimustiedon käytön osaaminen (TuTiKO2) -mittarilla (© Heikkilä 2005), joka sisälsi kolme osa-aluetta: Suhtautuminen tutkimustiedon käyttöön sekä tutkimustiedon käytön tiedot ja taidot. Aineistot analysoitiin tilastollisesti.

Tulokset: Hoitotieteen opiskelijoiden suhtautuminen tutkimustiedon käyttöön oli myönteistä molemmissa opintojen vaiheissa ja heidän tutkimustiedon käytön tietonsa olivat opintojen alussa hyvällä ja lopussa erinomaisella tasolla. Opiskelijat arvioivat tutkimustiedon käytön taitonsa opintojensa alussa keskinkertaisiksi ja lopussa melko hyväksi. Opintojen lopussa hoitotieteen asiantuntijuus ja johtajuus -suuntautumisvaihtoehdon opiskelijat saivat korkeammat pisteet tietotestissä kuin terveystieteiden opettaja -suuntautumisvaihtoehdon opiskelijat.

Päätelmät: Hoitotieteen opiskelijoiden tutkimustiedon käytön tiedot ja taidot olivat opintojen lopussa paremmat kuin opintojen alussa. Tiedot ja taidot olivat osin jo opintojen alussa ja erityisesti opintojen lopussa paremmat kuin aikaisemmissa hoitotyön opiskelijoiden ja hoitotyöntekijöiden osaamista koskevissa tutkimuksissa samalla TuTiKO-mittarilla arvioituna. Tutkimustulokset viittaavat siihen, että teoreettisesti suuntautunut hoitotieteellinen koulutus, johon sisältyy opintoja tutkimuksen tekemisestä, vahvistaa näyttöön perustuvassa toiminnassa edellytettävää tutkimustiedon käytön osaamista. Aiheesta tarvitaan lisää tutkimustietoa.

Piispanen ym. SAIRAANHOITAJAOPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA
VUOROVAIKUTUKSESTA YHDESSÄ PELATTAVASSA
VIRTUAALITODELLISUUSSIMULAATIOSSA

Piispanen, Niina, TtM, väistökirjattutkija, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, hoitotiede, Tampereen yliopisto; **Haavisto, Elina**, Professori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, hoitotiede, Tampereen yliopisto; sivutoiminen ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue; **Hublin, Linda**, TtM, väitöskirjattutkija, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, hoitotiede, Tampereen yliopisto; **Ikonen, Riikka**, TtT, tutkijatohtori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, hoitotiede, Tampereen yliopisto; **Koivisto, Jaana-Maija**, FT, dosentti, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, hoitotiede, Tampereen yliopisto; Lääketieteellinen tiedekunta, Kansanterveystieteen osasto, Helsingin yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Vuorovaikutus on merkittävä osa hoitotyötä, ja vahvoilla vuorovaikutustaidoilla voidaan parantaa hoitotuloksia ja vähentää hoitovirheitä. Vuorovaikutustaitoja opitaan sairaanhoitajakoulutuksessa erilaisten oppimismenetelmien avulla. Yhdessä pelattavia virtuaalitodellisuussimulaatioita voidaan hyödyntää vuorovaikutustaitojen oppimisessa erilaisissa hoitotyön tilanteissa. Vuorovaikutuksen oppimisessa käytetyt virtuaalitodellisuussimulaatiot eivät kuitenkaan ole vielä yleisiä, ja niiden aikaisesta vuorovaikutuksesta on olemassa vain vähän tutkimustietoa. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia vuorovaikutuksesta yhdessä pelattavan virtuaalitodellisuussimulaation aikana.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin laadullisena kuvailevana tutkimuksena. Toisen lukukauden hoitotyön opiskelijat (n=24) yhdestä suomalaisesta ammattikorkeakoulusta osallistuivat pareittain virtuaalitodellisuussimulaatioon ja parihaastatteluun heti simulaation jälkeen. Haastattelujen alussa kysyttiin osallistujien taustatiedoista ikä, sukupuoli, opintojen vaihe, hoitotyön työkokemus ja aiempi kokemus virtuaalitodellisuusteknologiasta. Haastattelun neljä teemaa perustuivat aiempaan tutkimustietoon vuorovaikutuksesta virtuaalitodellisuussimulaatiossa: vuorovaikutus pelaajien välillä, vuorovaikutus potilaan kanssa, vuorovaikutus virtuaaliympäristön kanssa ja vuorovaikutus simulaatio-ohjaajan kanssa. Haastattelut nauhoitettiin ja litteroitiin. Aineisto analysoitiin ensin deduktiivisesti aiemman tutkimustiedon pohjalta muodostettua analyysikehystä hyödyntäen. Pääluokkien alle ryhmitelty pelkistykset analysoitiin induktiivisesti.

Tulokset: Vuorovaikutus virtuaalitodellisuussimulaatiossa jakautui neljään osa-alueeseen: vuorovaikutukseen opiskelijoiden välillä, vuorovaikutukseen opiskelijan ja virtuaaliympäristön välillä, vuorovaikutukseen opiskelijan ja virtuaalipotilaan välillä sekä vuorovaikutukseen opiskelijan ja simulaatio-ohjaajan välillä. Opiskelijoiden välisen vuorovaikutuksen tarkoituksena oli potilaan hoidon koordinointi, hoidontarpeen arviointi ja hoidon toteuttaminen. Vuorovaikutus virtuaalipotilaan kanssa sisälsi potilaan tilanteen arviointia, voinnin tarkkailua ja hoidon suunnittelua. Vuorovaikutus virtuaaliympäristön kanssa sisälsi opiskelijan liikkumista ja erilaisten esineiden, kuten hoitotarvikkeiden manipulointia virtuaalisessa hoitohuoneessa. Vuorovaikutus simulaatio-ohjaajan kanssa keskittyi simulaation kulkuun ja teknisiin asioihin liittyvään ohjaukseen.

Päätelmät: Yhdessä pelattavassa virtuaalitodellisuussimulaatiossa on mahdollista harjoitella ja oppia hoitotyön keskeisiä vuorovaikutustaitoja erilaisissa tilanteissa. Virtuaalitodellisuussimulaatiot ovat potentiaalinen vuorovaikutustaitojen oppimisen menetelmä hoitotyön koulutuksessa muiden oppimismenetelmien rinnalla.

Sisällysluettelo

Salin ym. SAIRAANHOITAJAOPIKSELIJOIDEN KUVAUS VANHUSTYÖSSÄ TARVITSEMASTAAN OSAAMISESTA JA GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN OPETUKSESTA

Salin, Sirpa, sh, TtT, dosentti, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteet; Himanen, Sari, sh, FT, Kliinisen hoitotyön tutkimuksen asiantuntija, Tekonivelsairaala Coxa

Tausta ja tarkoitus: Useissa EU-maissa pidentyvä elinajanodote lisää työvoiman tarvetta vanhuspalveluissa. Kasvavasta työvoimatarpeesta huolimatta hoitotyön opiskelijat eivät näe gerontologista hoitotyötä omana uravalintanaan. Tutkimusten mukaan hoitotyön opettajien tiedot, taidot ja asenteet gerontologisesta hoitotyöstä, opetussuunnitelmien painottaminen hoitotyön ydinasioihin ja empatiakyvyn vahvistamiseen ovat merkittäviä keinoja, joilla voi vaikuttaa opiskelijoiden myönteisiin asenteisiin vanhustyötä kohtaan.

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata opintojen ohella palkkatyötä tekevien sairaanhoitajaopiskelijoiden käsityksiä vanhustyössä tarvitsemastaan tiedosta ja osaamisesta sekä heidän kokemuksiaan gerontologisen hoitotyön opetuksesta ammattikorkeakoulussa.

Menetelmät: Tutkimusaineiston muodosti opintojensa ohella palkkatyötä tekevät sairaanhoitajaopiskelijat (N=17). Aineisto kerättiin alkuvuodesta 2022 yksilöhaastatteluina Teamsin välityksellä. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällön analyysillä.

Tulokset: Sairaanhoitajaopiskelijat olivat 20–40-vuotiaita. Heistä viisi oli miehiä. Lähihoitajan tutkinto oli kymmenellä ja muun alan aikaisempi tutkinto kahdella. Haastateltavat olivat opiskelleet noin kaksi vuotta sairaanhoitajan tutkinto-ohjelmassa. Kaikki tekivät säännöllisesti keikkatyötä useissa ympärivuorokautisen palveluasumisen organisaatioissa sekä yksityisellä että julkisella puolella.

Haastateltavien kuvauksissa vanhustyössä tarvittava tieto jäsentyi valmiudeksi ottaa vastuu vanhuksen kokonaisvaltaisesta hyvinvoinnista ja myönteisen työkuulttuurin ylläpidosta. Tämä edellyttää tietoa vanhuuteen liittyvistä elimistön muutoksista, valmiutta vastata vanhuksen hyvinvoinnista yllättävissä tilanteissa, taitoa kohdata toinen ihminen, nykyistä parempaa lääkehoidon osaamista sekä työelämätaitoja ja kehittämismyönteisyyttä.

Gerontologisen hoitotyön opetus koettiin irrallisena osana opetussuunnitelmaa, hyvänä opetuksena muistisairaista ja vanhusten lääkehoidosta ja alan opettajien vaihtelevana ymmärryksenä muista vanhustyön ajantasaisista ydinkompetensseista. Opetukseen toivottiin lisää käytännönläheisyyttä ja vanhuksen kohtaamista. Hyvän ohjaajan merkitys korostui myönteisen harjoittelukokemuksen vahvistajana.

Päätelmät: Vanhustyössä tarvitaan laajaa, mutta käytännönläheistä tietoperustaa sekä työelämätaitoja. Gerontologinen hoitotyö tulee nähdä omana erikoisalanaan myös hoitotyön koulutuksessa alan arvostuksen vahvistamiseksi. Keskiöön nousee gerontologinen hoitotyö omana opintojaksonaan, aiheen tarkastelu läpi sairaanhoitajakoulutuksen sekä hoitotyön opettajien osaaminen ja aito kiinnostus alaa kohtaan.

Saarinen ym. KOULUTUSINTERVENTION VAIKUTUKSET AMMATTILAISTEN JA OPISKELIJOIDEN DIGIHYVINVOINTIOSAAMISEEN

Saarinen Mimmi, TtM-opiskelija, Oulun yliopisto; **Hylkilä Krista**, TtM, Oulun yliopisto; **Peltonen Aino**, TtM, Oulun yliopisto; **Jämsä Riina**, TtM, POHDE; **Tiuraniemi Sanna**, TtM, OAMK; **Männikkö Niko**, TtT, dos., OAMK; **Männistö Merja**, TtT, OAMK; **Jylhä-Ollila Johanna**, TtM, OAMK; **Kääriäinen Maria**, TtT, prof., Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Digimedian (some, digipelaaminen) käyttö on olennainen osa nuorten elintapoja ja vaikuttaa heidän terveyteen ja hyvinvointiin. Digihyvinvointi on yksilöllinen kokemus digimedian käytön hyötyjen ja haittojen tasapainosta. Jotta nuorten digihyvinvointia voitaisiin tukea, tarvitaan nuorten parissa työskentelevien ammattilaisten (esim. opettajat, kouluterveydenhoitajat) digihyvinvointiosaamisen kehittämistä. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida pakopelimuotoisen verkkokoulutuksen vaikutusta ammattilaisten ja opiskelijoiden digihyvinvointiosaamiseen.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin RCT-asetelmalla. DigiWellPro 3 op -opintojaksolle osallistuneet (n=129) monialaiset ammattilaiset (esim. terveydenhoitajat, opettajat, nuorisotyöntekijät) ja sote-alan opiskelijat jaettiin satunnaisesti koe- ja kontrolliryhmiin. Koeryhmä opiskeli verkkoympäristössä pakopelimuotoisesti ja kontrolliryhmä itseohjautuvasti. Koulutuksen tavoitteena oli kehittää ammattilaisten ja opiskelijoiden osaamista tunnistaa digimedian käytön vaikutuksia nuorten terveyteen ja hyvinvointiin sekä löytää keinoja nuorten tukemiseen. Digihyvinvointiosaamista mitattiin ennen ja jälkeen kurssin tätä tutkimusta varten kehitetyllä DigiWellComp -mittarilla. Aineisto analysoitiin kuvailevilla tunnusluvuilla, Wilcoxon merkittyjen sijalukujen testillä ja Mann-Whitneyn U-testillä.

Tulokset: Ammattilaisten ja opiskelijoiden digihyvinvointiosaaminen kehittyi koulutuksen aikana molemmissa ryhmissä ($p < 0.001$). Osaaminen kehittyi digihyvinvoinnin käsitteen, digimedian käytön terveysvaikutusten, ennaltaehkäisyyn ja avuntarpeen tunnistamisessa. Ryhmien välillä digihyvinvointiosaamisessa ei ollut eroa ennen ja jälkeen koulutuksen.

Päätelmät: Pakopelimuotoinen verkkokoulutus on yhtä vaikuttava kuin itseohjautuva oppiminen verkkoympäristössä. Koulutus edistää ammattilaisten ja opiskelijoiden digihyvinvointiosaamista verkko-oppimisympäristössä toteutusmuodosta riippumatta. DigiWellPro -verkkokoulutusta voidaan hyödyntää sosiaali- ja terveysalan perus- ja täydennyskoulutuksessa ammattilaisten ja opiskelijoiden osaamisen kehittämiseksi.

Sessio 23: Interventiot hoitotyössä

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 23	Interventiot hoitotyössä	Jaana-Maija Koivisto	Duetto 1 (190)
12.15–12.30	Kerimaa ym. MOBIILISOVELLUSINTERVENTION VAIKUTTAVUUS LEIKKI-ikäisten lasten vanhempien päiväkirurgiaan valmistamisessa: satunnaistettu kontrolloitu tutkimus		
12.30–12.45	Virtanen ym. VIDEOVÄLITTEINEN OPETUSMENETELMÄ - LUPAAVA VÄLINE POTILASOHJAUksen oppimiseen hoitotyön koulutuksessa		
12.45–13.00	Saarikko ym. SLIM-INTERVENTIO YLIPAINOISTEN ODOTTAJien PAINONHALLINNAN TUKENA -KVASIKOKEellinen tutkimus		
13.00–13.15	Väänänen ym. VAUVAN KOLIIKKI - VANHEMPIEN KOKEMUKSIA KOSKETUSTA HYÖDYNTÄVISTÄ HOIDOISTA		
13.15–13.30	Grommi ym. KIPUKOULUTUSINTERVENTIOIDEN VAIKUTUS SAIRAAHOITAJien KIVUNHOITOON: SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS JA META-ANALYYSI		

Kerimaa ym. MOBIILISOVELLUSINTERVENTION VAIKUTTAVUUS LEIKKI-IKÄISTEN LASTEN VANHEMPIEN PÄIVÄKIRURGIAAN VALMISTAMISESSA: SATUNNAISTETTU KONTROLLOITU TUTKIMUS

Kerimaa, Heli, TtM, väitöskirjatutkija, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto; **Hakala, Mervi**, TtT, kliininen asiantuntija, Pohde, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto; **Haapea, Marianne**, FT, biostatistikko, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto; **Vähänikkilä, Hannu**, FT, biostatistikko, Pohjois-Suomen syntymäkohortit ja Arctic Biopankki, Oulun yliopisto; **Serlo, Willy**, LT, professori, Pohde; **HE, Hong-Gu**, TtT, professori, Alice Lee Centre for Nursing Studies, Yong Loo Lin School of Medicine, National University of Singapore, Singapore; **Pölkki, Tarja**, TtT, professori, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Suomessa tehdään kaikista kirurgisista toimenpiteistä noin 50 % päiväkirurgisesti ja osuus tulee yhä kasvamaan. Hyvin suunniteltu päiväkirurgia on sekä terveydenhuollon organisaation että perheen näkökulmasta suositeltavaa ja kustannustehokasta. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata ja arvioida mobiilisovellusintervention vaikuttavuutta leikki-ikäisten lasten vanhempien kokemaan ahdistukseen ja stressiin päiväkirurgiaan valmistamisessa.

Menetelmät: Tutkimus oli satunnaistettu kontrolloitu tutkimus (RCT), jonka aineisto kerättiin suomalaisen yliopistollisen sairaalan lasten päiväkirurgiselta osastolta vuosina 2018–2020. Elektiiviseen päiväkirurgiseen toimenpiteeseen tulevat leikki-ikäisten lasten (2–6-vuotiaat) vanhemmat satunnaistettiin interventio- (n=36) ja kontrolli- (n=34) ryhmiin. Kontrolliryhmä sai rutiinivalmistelun, kun taas interventio-ryhmä valmisteltiin mobiilisovelluksella. Aineistonkeruussa käytettiin aikaisemmin luotettaviksi todettuja mittareita: STATE-A (ahdistus) ja VRSS (stressi).

Tulokset: Mobiilisovellus ei vähentänyt päiväkirurgiaan tulevien lasten vanhempien ahdistusta. Interventio-ryhmän vanhemmat kokivat ennen leikkausta sairaalassa tilastollisesti merkitsevästi enemmän stressiä kuin kontrolliryhmän vanhemmat: sen sijaan stressi väheni tilastollisesti merkitsevästi leikkauksen jälkeen kotona mobiilisovellusta käyttäneillä vanhemmilla.

Päätelmät: Mobiilisovellusta voidaan käyttää perinteisen valmistamismenetelmän sijasta leikki-ikäisen lapsen vanhempien päiväkirurgiaan valmistamisessa ja se näyttää olevan yhtä vaikuttava kuin perinteinen ohjausmenetelmä. Menetelmien kehittämisen lähtökohtana on tärkeää olla lapsiperheiden yksilölliset tarpeet ja perhelähtöinen hoitotyö.

Virtanen ym. VIDEOVÄLITTEINEN OPETUSMENETELMÄ - LUPAAVA VÄLINE POTILASOHJAUksen OPPIMISEEN HOITOTYÖN KOULUTUKSESSA

***Virtanen, Heli**, dosentti, TtT, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Virtanen, Visa**, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Franck, Teija**, TtM, Turun ammattikorkeakoulu; **Nummelin, Merja**, TtM, Varha Varsinais-Suomen hyvinvointialue; **Rantalaiho, Nina**, TtM, Turun ammattikorkeakoulu; **Salminen, Leena**, professori, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos*

Tausta ja tarkoitus: Potilasohjaus on yksi hoitotyön keskeisimmistä osaamisalueista, ja sen oppiminen on tärkeää hoitotyön koulutuksessa. Videovälitteinen opetus on opetus- ja oppimismenetelmä, jossa autenttinen hoitotyön tilanne välitetään internetin kautta oppilaitoksessa oleville opiskelijoille ja jossa opiskelijoilla on mahdollisuus syventää oppimistaan keskustelemalla potilaan ja sairaanhoitajan kanssa sekä yhdistämällä tutkimustieto käytännön oppimistilanteeseen. Tässä tutkimuksessa opiskelijoille välitetään sairaanhoitajan ja potilaan välisiä ohjauskeskusteluessejoita polikliinisistä yksiköistä.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida hoitotyön opiskelijoiden potilasohjauksen osaamista videovälitteistä opetusta käytettäessä. Tutkimuksen tavoitteena on tuottaa tietoa potilasohjauksen opetuksen ja oppimisen kehittämiseen.

Menetelmät: Tutkimuksessa käytettiin pitkittäistutkimusasetelmaa. Aineisto kerättiin kolmena peräkkäisenä lukukautena yhden oppilaitoksen toisen ja kolmannen vuoden sairaanhoitajaopiskelijoilta Suomessa vuosina 2021–2022. Tutkimuksessa käytettiin Voimavaraistumista tukevan ohjauskeskustelun osaaminen -kyselylomaketta. Kysely koostuu 84 kysymyksestä, jotka on jaettu kahteen osa-alueeseen: potilasohjauksen menetelmän ja sisällön tiedollinen ja taidollinen osaaminen. Asteikkona käytettiin VAS-asteikkoa 1–10. Opiskelijoiden taustatekijöitä ei kysytty. Aineisto analysoitiin tilastollisin menetelmin.

Tulokset: Ensimmäisenä mittauskertana kyselyyn vastasi 48 sairaanhoitajaopiskelijaa, toisena mittauskertana 51 ja kolmantena mittauskertana 26 opiskelijaa. Sairaanhoitajaopiskelijoiden potilasohjauksen tiedollinen ja taidollinen osaaminen kehittyivät videovälitteisen opetuksen myötä koulutuksen aikana. Alussa opiskelijoiden tiedollinen osaaminen oli kohtalaista (ka 5,71, kh 2,78) ja kolmannen opetustilanteen jälkeen se oli hieman parantunut (ka 6,69, kh 1,86). Myös opiskelijoiden taidollinen osaaminen kehittyi (ennen opetusta: ka 5,78, kh 2,68 - opetuksen jälkeen 3. mittauskerta: ka 6,76; kh 1,96).

Päätelmät: Tulosten perusteella videovälitteinen opetus- ja oppimismenetelmä vaikuttaa lupaavalta potilasohjauksen oppimisen tukemisessa. Tämä tutkimus osoittaa, että videovälitteistä opetusta kannattaa hyödyntää hoitotyön koulutuksessa ja erityisesti potilasohjauksen opetuksessa ja oppimisessa.

Saarikko ym. SLIM-INTERVENTIO YLIPAINOISTEN ODOTTAJIEN PAINONHALLINNAN TUKENA -KVASIKOKEELLINEN TUTKIMUS

Saarikko, Johanna, sh/kätilö (AMK), väitöskirjatutkija, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto **Axelin, Anna**, sh, TtT, apulaisprofessori, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Niela-Vilén, Hannakaisa**, kätilö, TtT, yliopistonlehtori, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto

Tausta: Koetulla minäpystyvyydellä on merkittävä rooli painonhallinnassa erityisesti elämän muutuskohdissa, kuten raskausaikana. Tarkoituksena oli arvioida SLIM-intervention vaikuttavuutta syömisen ja liikunnan minäpystyvyyden vahvistamiseen ja liiallisen raskausajan painonnousun ehkäisemiseen.

Menetelmät: Kvasikokeellinen interventiotutkimus toteutettiin Varsinais-Suomen hyvinvointialueella vuosina 2021–2023. Tutkimukseen rekrytoitiin mukavuusotannalla 54 täysi-ikäistä ylipainoista odottajaa, joiden raskaudenkesto rekrytointihetkellä oli korkeintaan 20 viikkoa. SLIM-intervention sisältyi Oura-älysormuksen käyttö, motivoiva haastattelu, tavoitteiden asettaminen ja palautteen anto, joita hyödynnettiin äitiysneuvolakäynneillä. Aineistoa kerättiin Oura-älysormuksella, potilastietojärjestelmistä ja kyselyillä. Muutosta minäpystyvyydessä mitattiin Syömisen minäpystyvyys (pistemäärä 0–180) ja Liikunnan minäpystyvyys (pistemäärä 5–25) -mittareilla toistomittauksilla: rekrytoinnin jälkeen, raskausviikolla 34 ja 12 viikkoa synnytyksen jälkeen. Painotiedot kerättiin potilastietojärjestelmistä. Aineisto analysoitiin lineaarisella sekamallilla.

Tulokset: Koettu minäpystyvyys oli hyvällä tasolla, tosin vaihtelu yksilöiden välillä oli suurta. Keskimääräinen (95 % CI) syömisen minäpystyvyys aikapisteissä oli kohtalaisen korkea 125 (115, 135), 130 (119, 141) ja 125 (114, 136) ($p = 0.650$). Liikunnan minäpystyvyys pysyi lähes samana, ollen keskimäärin (95 % CI) 15 (14, 16) ($p = 0.936$) kaikissa mittauspisteissä. Korkeasti koulutetut naiset kokivat liikunnan minäpystyvyyden korkeammaksi kuin enintään toisen asteen tutkinnon suorittaneet ($p = 0.044$) ja naiset, joilla ei ollut masennusoireita kokivat syömisen minäpystyvyyden korkeammaksi kuin lievästi masennusoireiset ($p = 0.009$). Naisten, joiden raskausajan painonnousu oli suositusten mukainen ($N=10$), paino laski synnytyksen jälkeen alle lähtötason ($p = 0.0001$). Yli 30-vuotiailla naisilla oli pienempi todennäköisyys liialliseen raskaudenaikaiseen painonnousuun ($OR\ 7.9, p = 0.017$).

Päätelmät: Interventio ei ollut vaikuttava minäpystyvyyden vahvistamiseen tai liiallisen raskausajan painonnousun ehkäisemiseen. Odottajien motivoiminen painonhallintaan on kuitenkin kannattavaa, sillä kaikki odottajat, joiden painonnousu pysyi suosituksissa, onnistuivat pudottamaan painoa synnytyksen jälkeen alle lähtöpainon.

Väänänen ym. VAUVAN KOLIIKKI - VANHEMPIEN KOKEMUKSIA KOSKETUSTA HYÖDYNTÄVISTÄ HOIDOISTA

Väänänen, Tiina, lehtori LAB ammattikorkeakoulu; **Rinne, Sandra**, lehtori Metropolia Ammattikorkeakoulu; **Hannula, Leena**, TtT, sivutoiminen opettaja, Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Vauvan poikkeuksellinen itkuisuus aiheuttaa huolta ja neuvottomuutta vanhemmille. Seurantatutkimuksessa verrattiin kolmen kosketusta hyödyntävän hoidon vaikutuksia vauvojen koliikkioireisiin verrattuna verrokkiryhmään.

Menetelmät: Vauvat satunnaistettiin saamaan joko vyöhyketerapiaa, osteopatiaa tai silittelyä normaalin neuvolahoidon lisäksi. Hoitojaksoon kuului kolme hoitokertaa kolmen viikon aikana. Verrokkiryhmän vauvat saivat normaalia neuvolahoittoa. Terveystenhuollon ammattilaiset toteuttivat hoidot Metropolia Ammattikorkeakoulun hoitotiloissa. Aineistonkeruu toteutettiin vuosien 2021–2022 aikana.

Kaikkiaan 143 vauvaa (< 10 viikkoa) osallistui tutkimukseen (36 osteopatiaa, 40 vyöhyketerapiaa, 40 silittelyä ja 27 verrokkiryhmä). Vanhemmat täyttivät kyselylomakkeen ennen hoitojakson alkua, ensimmäisen hoidon jälkeen, kolmannen hoidon jälkeen sekä kaksi viikkoa hoitojakson päätyttyä. Tulokset analysoitiin tilastollisesti.

Tutkimuksen laadullisessa osassa haastateltiin etäyhteyden avulla 51 vauvaperhettä. Haastattelut toteutettiin noin kuukauden kuluttua hoitojen päätyttyä. Laadullinen aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Osteopatialla/vyöhyketerapialla hoidetut vauvat itkivät vähemmän kuin verrokkiryhmän vauvat, kun tarkasteltiin itkuja viimeisen vuorokauden aikana ($p=0,0425$). Osteopatiaa/vyöhyketerapiaa saaneet vauvat nukkuivat pidempään suhteessa verrokkiryhmän vauvoihin (uni viime viikon aikana, $p=0,049$). Osallistuneiden vanhempien palaute oli erittäin positiivista, eikä haitallisia hoitovaikutuksia raportoitu.

Laadulliset tulokset kuvaavat vanhempien kokemuksia koliikkivauvan vanhemmuudesta, vanhempien kokemuksia tuesta ja tuen puutteista, kokemuksia kosketushoidoista sekä vanhempien kehittämisideoita hoidosta ja tuesta. Vanhemmat kokivat koliikkivauvan vanhemmuuden vaativaksi ja stressaavaksi, joka heijastui myös fyysisinä oireina. Vauvan runsas itkuisuus vaikutti myös sosiaalisiin suhteisiin. Keinoja koliikin hoitoon oli vähän ja neuvoloista kaivattiin lisää tukea. Vanhemmat hakivat apua myös neuvolapalveluiden ulkopuolelta.

Päätelmät: Vanhemmat toivovat perheiden tarpeita paremmin tunnistavaa kohtaamista sekä koliikkivauvaperheiden ohjeistuksen ja perheitä tukevien palveluiden kehittämistä. Kosketushoitoihin osallistuminen toi perheille helpotusta. Hoidot koettiin turvalliseksi ja hoidot rauhoittivat vauvaa, vaikka hoidot eivät kaikkia vauvoja auttaneetkaan samalla tavalla.

Grommi ym. KIPUKOULUTUSINTERVENTIOIDEN VAIKUTUS SAIRAANHOITAJIEN KIVUNHOITOON: SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS JA META-ANALYYSI

Grommi, Salla, Sh, AmO, TtM, TtT-opiskelija, Hoitotieteen laitos, Itä-Suomen yliopisto, Kuopio; Vaajoki, Anne, TtT, Erityisasiantuntija, Strategia ja kehittäminen/Koulutuksen palvelualue, Pohjois-Savon hyvinvointialue; Voutilainen, Ari, Dosentti, FT, TtM, Tutkimuspäällikkö, Lääketieteen laitos, Kansanterveystieteen ja kliinisen ravitsemustieteen yksikkö, Itä-Suomen yliopisto, Kuopio; Kankkunen, Päivi, Dosentti, TtT, yliopistonlehtori, Hoitotieteen laitos, Itä-Suomen yliopisto, Kuopio.

Tausta ja tarkoitus: Sairaanhoitajat ovat keskeisessä asemassa potilaan kivun arvioinnissa, hoidossa ja kirjaamisessa. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten kipukoulutuksissa käytetyt interventiot vaikuttavat sairaanhoitajien toteuttamaan kivunhoitoon.

Menetelmät: Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja meta-analyysi. Järjestelmällinen haku tehtiin neljästä eri tietokannasta (PubMed, Scopus, CINAHL (EBSCOhost) ja ERIC) ja etsittiin vuosina 2008–2021 julkaistuja englannin- tai suomenkielisiä vertaisarvioituja artikkeleita. Katsaukseen sisältyi laadunarviointi ja meta-analyysi artikkeleista, jotka antoivat ryhmätason tietoja ennen ja jälkeen intervention (n = 12).

Tulokset: Yhteensä 23 artikkelia täytti katsauksen sisäänottokriteerit, joista 15 arvioitiin laadultaan hyväksi. Kivun kirjaamisen auditointeja koskevien artikkeleiden (n = 10) perusteella kipukoulutusinterventiot pienensivät riskiä 40 prosenttia jäädä ilman parasta kivunhoitoa. Potilaiden kokemuksia koskevien artikkeleiden (n = 4) perusteella ne pienensivät riskiä 25 prosenttia. Tutkimusten laatu ja rakenne olivat huomattavan heterogeenisiä.

Päätelmät: Kipukoulutuksen strategiat vaihtelivat suuresti kirjallisuuskatsaukseen sisällytetyissä tutkimuksissa. Niissä käytettiin toisistaan poikkeavia kulloiseenkin ympäristöön räätälöityjä interventioita ilman todellista mahdollisuutta soveltaa niitä toisiin ympäristöihin. Kirjallisuuskatsauksen perusteella voidaan kuitenkin esittää, että monipuoliset kivunhoitokoulutusinterventiot sekä kivunhoitotyön ja sen kirjaamisen auditointi yhdistettynä palautteeseen voivat parantaa sairaanhoitajien kivunhoito- ja arviointikäytäntöjä ja lisätä potilastyytyväisyyttä. Tulevaisuudessa tarvitaan hyvin suunniteltuja, hyvin toteutettuja ja toistettavissa olevia näyttöön perustuvia kipukoulutusinterventioita.

Sessio 24: Laadukas hoitotyö

Session nro	Session nimi	Puheenjohtaja	Sali (paikka lkm)
Sessio 24	Laadukas hoitotyö	Meeri Koivula	Riffi (50)
12.15–12.30	Shah ym. IMPROVING BREAST CANCER SCREENING ATTENDANCE OF IMMIGRANT WOMEN: AN INTEGRATIVE REVIEW		
12.30–12.45	Nurmi ym. TULEHDUKSELLISTEN SUOLISTOSAIRAUKSIEN HOITOTYÖN LAATU SUOMESSA		
12.45–13.00	Lantta ym. ASENNE RATKAISEE? KYSELYTUTKIMUS PSYKIATRISTEN HOITAJIEN NÄKEMYKSISTÄ VÄKIVALLAN RISKINARVIOINTIA KOHTAAN		
13.00–13.15	Numminen ym. KATSAUS SAIRAANHOITAJIEN EETTISTEN OHJEIDEN MERKITYKSESTÄ ESIMERKKINÄ AMERIKAN SAIRAANHOITAJALIITON OHJEET		
13.15–13.30	Himanen. HYVÄ POTILASKOKEMUS MUODOSTUU ONNISTUNEISSA KOHTAAMISTILANTEISSA		

Shah ym. IMPROVING BREAST CANCER SCREENING ATTENDANCE OF IMMIGRANT WOMEN: AN INTEGRATIVE REVIEW

Shah, Pooja, PhD researcher, RT, University of Turku; **Eija Metsälä**, Docent, PhD, RT, Principal lecturer, Metropolia University of Applied Science and University of Turku; **Minna Stolt**, Professor (acting), PhD, podiatrist, Department of Nursing Science, University of Turku and Satakunta Wellbeing Services County

Background and Purpose: Over the past five decades, there has been a consistent growth in the migration of individuals globally. However, the lower participation of immigrants in BCS compared to native populations necessitates the need for targeted interventions to enhance their participation. While there is country-specific evidence demonstrating the effectiveness of breast cancer (BC) awareness interventions in increasing knowledge and screening rates, a comprehensive synthesis of international research on interventions specifically designed to improve immigrant women's attendance in BCS is lacking. Thus, this study synthesizes current knowledge of the existing intervention strategies aimed at increasing BCS attendance rates among immigrants.

Method: An integrative review was done on October 2023 by searching in online databases (Medline, PubMed, PsycInfo, CINAHL, Scopus). Studies aimed at increasing BCS attendance and immigrants as participants were included. A quality appraisal of the articles was performed by using Joanna Briggs Institute quality appraisal checklist. Data were extracted and synthesized using inductive content analysis.

Result: In total of 21 articles were included in the study. Interventional strategies to increase the attendance of immigrant women in BCS found in the selected studies were home visit, lay health workers, education session, group discussion and media education.

Conclusion: In summary, to ensure the effective adoption of interventions for immigrants, it is important to consider cultural and linguistic factors, involve family members, especially husbands, offer free BCS and navigation services to those with limited financial resources, and, most importantly, uphold women's autonomy in deciding their participation in BCS.

Nurmi ym. TULEHDUKSELLISTEN SUOLISTOSAIRAUKSIEN HOITOTYÖN LAATU SUOMESSA

Nurmi, Ellinoora, TtM, tohtoriopiskelija, Tampereen yliopisto; **Paavilainen, Eija**, TtT, professori, Tampereen yliopisto/Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri; **Haapamäki, Johanna**, LT, gastroenterologian erikoislääkäri, HUS; **Helminen, Mika**, MSc, biostatistikko, Tampereen yliopisto; **Rantanen, Anja**, TtT, dosentti, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Tausta ja tarkoitus: Tulehduksellisten suolistosairauksien (inflammatory bowel disease, IBD) esiintyvyys on jatkuvassa kasvussa Suomessa. IBD-hoitajat ovat olennainen osa monialaista hoitotiimiä. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata IBD-potilaiden hoitotyön laatua IBD-potilaita hoitavilla suomalaisilla gastroenterologian poliklinikoilla, ja tunnistaa kehitys- ja jatkotutkimuskohteita.

Menetelmät: IBD-potilaita hoitavat poliklinikat kaikista Suomen sairaanhoitopiireistä kutsuttiin osallistumaan sähköisenä kyselynä toteutettuun tutkimukseen, jossa käytettiin laatumittaria Nursing Care Quality in IBD (NCQ-IBD). Vastaajina olivat poliklinikan IBD-hoitajat. NCQ-IBD-mittari luokittelee poliklinikat vastausten perusteella neljään eri laatukategoriaan, jossa A viittaa korkeimpaan laatu tasoon ja D heikoimpaan. Mittarissa on viisi osa-aluetta: rakenteet, prosessit, potilaiden hoito ja seuranta, koulutus, ja tieteellinen tutkimus. 34 poliklinikasta 27 (79,4 %) osallistui tutkimukseen. Tulokset analysoitiin kuvailevilla tilastollisilla menetelmillä.

Tulokset: 26 poliklinikkaa päätyi tasolle C, ja yksi poliklinikka tasolle D. IBD:n kliininen hoito ja potilasohjaus olivat hyvällä tasolla, kun taas hoitotieteellistä tutkimusta tehtiin harvoin. IBD-tietokanta oli käytössä vain 10 poliklinikalla. Koulutusta IBD:n hoidosta oli laajalti tarjolla hoitajille, mutta koulutusten suunnitelmallisuus oli vähäistä. Vain harvalla poliklinikalla oli käytössä IBD:n hoitoon liittyviä strukturoituja mittareita ja kyselylomakkeita, ja vain 16 klinikalla oli käytössään kirjallinen IBD:n hoito-ohjeistus.

Päätelmät: NCQ-IBD:llä mitattuna suomalaisista IBD-potilaita hoitavista poliklinikoista löytyi useita jatkokehityksen ja -tutkimuksen kohteita. Esimerkiksi kouluttamalla IBD-hoitajia käyttämään strukturoituja oirekysely- ja elämänlaatumittareita ja ottamalla käyttöön IBD-tietokanta voitaisiin vaikuttaa hoidon laadun suotuisaan kehitykseen. Jatkotutkimusta tarvitaan selvittämään kuinka nämä laatukriteerit ovat yhteydessä potilastuloksiin, kuten kliiniseen taudinkuvaan, terveyteen liittyvään elämänlaatuun ja hoitomyöntyvyyteen.

Lantta ym. ASENNE RATKAISEE? KYSELYTUTKIMUS PSYKIATRISTEN HOITAJIEN NÄKEMYKSISTÄ VÄKIVALLAN RISKINARVIOINTIA KOHTAAN

Lantta, Tella, dosentti, TtT, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; Varpula, Jaakko, TtT, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; Ameel, Maria, TtT Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, HUS Psykiatria

Tausta ja tarkoitus: Validoituja mittareita suositellaan käytettävän psykiatrisilla osastoilla arvioitaessa potilaiden väkivaltariskiä. Arvioinnin tarkoituksena on auttaa hoitajaa tarkemmin tunnistamaan potilaan riskitaso, jotta väkivaltatilanteita pystyttäisiin ennaltaehkäisemään hoitotyön interventioin. Näiden mittareiden juurtumisessa osaksi käytännön hoitotyötä on tunnistettu haasteita, kuten epäluottamusta mittareita kohtaan ja hankaluutta yhdistää arviointitulosta ennaltaehkäiseviin interventioihin. eDASA + APP FI-projektissa viemme käytäntöön uuden sähköisen ohjaavan työnkulun väkivallan riskinarviointiin- ja hallintaan. Ennen käyttöönottoa, halusimme selvittää, millaiset ovat psykiatristen hoitajien asenteet väkivallan riskinarviointia kohtaan.

Toteutus: Tutkimus toteutettiin poikkileikkauksikyselynä yhden sairaanhoitopiirin aikuispsykiatrian toimialan 26 osastolla vuonna 2023. Kysely lähetettiin sähköisesti hoitajille, apulaisosastonhoitajille ja osastonhoitajille. Aineisto analysoitiin tilastollisin menetelmin.

Tuotos: Kyselyyn vastasi 142 osallistujaa. Tulosten mukaan hoitajat pitivät riskinarviointia arvossaan ja kokivat sen olevan heidän velvollisuutensa. Hoitajien asenteissa oli eroja liittyen siihen, kuinka tehokkaiksi he kokivat riskinarviointimittarit: yli puolella ei joko ollut mielipidettä tai he olivat sitä mieltä, etteivät mittarit tunnista väkivaltariskissä olevia potilaita. Vanhemmat osallistujat ja hoitotyön esihenkilöt raportoivat positiivisempia asenteita mittareita kohtaan.

Päätelmät: Tämän kyselytutkimuksen mukaan hoitajat kokevat, että väkivallan riskinarviointi on psykiatrisilla osastoilla osa hoitotyötä. Tulosten mukaan hoitajat luottavat keskimäärin enemmän omaan kliiniseen arvioonsa kuin riskinarviointimittareiden tuloksiin. Hoitajien asenteet riskinarviointimittareita kohtaan täytyy huomioida mittareiden käyttöönoton suunnittelussa ja hoitotyön koulutuksessa.

Numminen ym. KATSAUS SAIRAANHOITAJIEN EETTISTEN OHJEIDEN MERKITYKSESTÄ - ESIMERKKINÄ AMERIKAN SAIRAANHOITAJALIITON OHJEET

Numminen, Olivia, TtT, Esh, tutkija, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Hanna Kallio**, TtT, Sh, post doc-tutkija, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Helena Leino-Kilpi**, Professori, THT, Esh, FAAN, FEANS, FRCN, Academia European jäsen, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto ja tutkija, Turun yliopistollinen keskussairaala/Varha; **Liz Stokes**, PhD, JD, RN, Director American Nurses Association Nursing Programs & Center for Ethics and Human Rights; **Martha Turner**, PhD, RN-BC, FAAN, Consultant American Nurses Association Center for Ethics and Human Rights; **Mari Kangasniemi**, Professori, TtT, Sh, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto.

Tausta ja tarkoitus: Hoitotyöntekijöiden sitoutuminen ammatillisiin arvoihin on tärkeää korkealaatuiselle hoitotyölle. Osana ammattietiikkaa ammattieettisten ohjeiden käytön ja vaikutuksen tarkastelu hoitotyössä on ollut kuitenkin kapea-alaista, vaikka tietoa niiden käytöstä ja vaikutuksesta tarvitaan sekä ohjeiden kehittämiseksi että vastaamaan hoitotyöhön liittyviin eettisiin kysymyksiin. Katsauksemme tarkoituksena on kuvata Amerikan sairaanhoitajaliiton (ANA) ammattieettisten ohjeiden käyttöä hoitotyössä ja mihin hoitotyön sisältöihin käyttö ammatti- ja tutkimuskirjallisuudessa on kohdistunut. Näitä ohjeita käytämme esimerkkinä, koska ne edustavat yhtä varhaisimmista ja laajimmista sairaanhoitajien eettisistä ohjeista niiden sisältöä ja merkitystä selittävine lausekkeineen. Ne ovat myös Kansainvälisen sairaanhoitajaliiton eettisten ohjeiden perusta.

Menetelmät: Kartoittavan kirjallisuuskatsauksemme haut kohdistuivat englanninkielisiin julkaisuihin Amerikan sairaanhoitajaliiton eettisistä ohjeista elektronisista CINAHL ja PubMed tietokannoista ajanjaksolta tammikuu 2001- marraskuu 2022. Katsaukseen valittiin artikkelit, joissa ANA:n eettisiä ohjeita tai niiden osia oli kuvattu ja käsitelty hoitotyöhön liittyen.

Tulokset: Tarkastelun kohteena oli 71 tieteellistä, vertaisarvioinnin läpikäynyttä ja 785 ammatillista artikkelia. Molemmissa artikkelityypeissä eettisten ohjeiden käyttö ja vaikutus kohdistuivat eniten ammattietiikkaan, hoitotyön käytäntöön ja työympäristöön ja vähiten koulutukseen, tutkimukseen ja hoitotyön yhteiskunnallisiin kysymyksiin. Tieteellisissä artikkeleissa kliinisiä kysymyksiä ja hoitotyön johtajuutta käsiteltiin vähiten. Ammatillisissa lehdissä eettisiin ohjeisiin liittyviä rikkomuksia tai ammatillista itsesääätelyä ei juurikaan käsitelty. Katsauksen tulokset vahvistavat aikaisemmasta tutkimuksesta saatuja tuloksia eettisten ohjeiden käytöstä ja vaikutuksesta.

Päätelmät: Tutkimusperustaisen hoitotieteellisen eettisen tiedon ja hoitotyön eettisyyden lisäämiseksi tarvitaan lisätutkimusta hoitotyön eettisten ohjeiden käyttötavoista ja vaikutuksista. Tutkimusalueina tärkeitä olisivat esimerkiksi kansallisten ohjeiden vertailu sekä terveydenhuollon ammattieettisten ohjeiden käytön ja vaikutuksen tarkastelu moniammatillisen yhteisen eettisen päätöksenteon lähtökohtana.

Himanen. HYVÄ POTILASKOKEMUS MUODOSTUU ONNISTUNEISSA KOHTAAMISTILANTEISSA

Himanen, Sari, Kliinisen hoitotyön tutkimuksen asiantuntija, sh, FT, Tekonivelsairaala Coxa

Tausta ja tarkoitus: Potilaspalautetta kerätään, jotta terveydenhuoltoa voidaan toteuttaa tehokkaammin, laadukkaammin ja vaikuttavammin. Hyvä potilaskokemus ei rajoitu hoitotuloksiin vaan kuvaa kokonaisvaltaisempaa potilaiden omakohtaista kokemusta hoitopolun varrelta. Coxassa kerätään jatkuvaa potilaspalautetta paperilomakkeella kaikilta leikkauspotilailta. Suosittelemittarin (NPS) tulokset ovat olleet vuosia >95 %. Tämän tutkimuksen tarkastelujaksolla kuukausittaiset luvut olivat 98–99 %. Tarkoituksena on tässä tutkimuksessa kuvata mistä hyvä potilaskokemus palautteiden perusteella Coxassa muodostuu.

Menetelmät: Aineistonkeruu toteutettiin syksyllä 2023 paperilomakkeella, jonka potilaat saivat kotiutuessaan. Palautteeseen vastataan nimettömänä. Lomakkeet palautettiin suljetussa kirjekuoressa sairaalasta lähtiessä tai kotoa postitettuna. Lomake sisälsi NPS-kysymyksen, viisi strukturoitua ja kaksi avointa kysymystä, joilla kysyttiin kehittämisehdotuksia ja muita terveisiä. Avointa palautetta antoi 1028 potilasta (35 % elo-joulukuussa leikatuihin potilaisiin). Avoin palaute purettiin lausumiksi ja ne kvantifioitiin, jotta asioiden painotukset havainnollistuivat. Lausumista 247 liittyi kehittämisehdotuksiin ja 2093 positiiviseen palautteeseen tai kiitoksiin. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällön analyysillä. Tutkimuslupa oli saatu 2022.

Tulokset: Positiivisesta palautteesta muodostui 63 alaluokkaa, näistä 22 yläluokkaa ja 7 pääluokkaa. Tulosten mukaan hyvä potilaskokemus muodostuu kiireettömästä ja yksilöllisestä kohtaamisesta (137 lausumaa), empaattisesta ja ystävällisestä työntekijästä (330), positiivisesta ja kannustavasta ilmapiiristä (147), toimivista prosesseista ja facilitateista (154), työntekijöiden ammattitaidon ja osaamisen arvostamisesta (358) ja hyvän palvelun, hoidon ja huolehtimisen kokemuksesta (250). Palautteissa myös välitettiin kiitoksia henkilökunnalle nimillä, ammattiryhmittäin tai yhteisesti (717 mainintaa). Kehittämisehdotukset kohdistuivat huoneisiin/tiloihin (32), ohjaukseen/ohjeisiin (46), toimintatapoihin (48), henkilökunnan toimintaan (51) sekä ruokaan ja opasteisiin (70).

Päätelmät: Vaikka Coxan leikkausjonot ovat pidentyneet ja hoitoajat lyhentyneet, on suosittelemiseksi pysynyt korkeana. Coxassa hyvä potilaskokemus muodostuu kohtaamisissa, joissa potilas voi aistia työntekijöiden ammattitaidon ja ystävällisyyden, sekä kokea olevansa hyvän huolenpidon kohteena.

Posteriesitykset: Tiistai

1: TERVEYSALAN AMMATTILAISTEN JA OPISKELIJOIDEN KOKEMUKSIA PSYKOLOGISEEN TURVALLISUUTEEN YHTEYDESSÄ OLEVISTA TEKIJÖISTÄ – INTEGROITU KIRJALLISUUSKATSAUS

Alamäki, Jarkko, TtK, TtM-opiskelija, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Hupli Maija**, THT, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Salminen Leena**, professori, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Psykologisesti turvallisessa ympäristössä yksilöllä on mahdollisuus avoimeen kommunikaatioon, kysymysten esittämiseen, epäkohdista ääneen puhumiseen ja palautteen saamiseen. Psykologisesti turvallisessa ympäristössä yksilöt kokevat, että heitä ei torjuta, vaikka he sanovat, mitä ajattelevat. Psykologinen turvallisuus on tärkeää toimintamallien kehittämisen, virheistä oppimisen ja tiedon jakamisen kannalta. Psykologisen turvallisuuden tunne on edellytys hyvälle oppimisympäristölle, jossa opiskelijalla on mahdollisuus kysyä kysymyksiä, pyytää apua ja jakaa ideoita ilman pelkoa. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata psykologiseen turvallisuuteen yhteydessä olevia tekijöitä terveysalan eri toimintakentillä ja terveysalan koulutuksessa.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin integroituna kirjallisuuskatsauksena Whitemoren ja Knaflin (2005) viisivaiheisen prosessin mukaan. Tiedonhaku toteutettiin lokakuussa 2023 neljässä tietokannassa: MEDLINE (PubMed) ja CINAHL (Cumulative Index to Nursing and Allied Health Literature), kasvatustieteellinen tietokanta ERIC (EBSCO-host) ja suomalainen lääke- ja terveystieteen tietokanta MEDIC. Tutkimusten laadunarviointi tehtiin JBI- ja MMAT-kriteeristöjen avulla. Aineisto analysoitiin sisällön analyysillä.

Tulokset: Katsaukseen valittiin 10 kansainvälistä tutkimusta, jotka oli julkaistu 2020–2023. Psykologiseen turvallisuuteen yhteydessä ovat yksilöön ja ryhmään liittyvät tekijät sekä johtajan rooli ja toimintatavat. Yksilö- ja ryhmätasolla psykologisen turvallisuuden tunteeseen yhteydessä olivat ryhmän jäsenten ja johtajan keskinäinen tuntemus, tasa-arvoinen ja avoin ilmapiiri, madaltunut hierarkia ja kyky nähdä virheet oppimistilanteina. Johtajan toiminta tunnistettiin keskeiseksi psykologiseen turvallisuuteen yhteydessä olevaksi tekijäksi ja sillä näyttää olevan suora yhteys psykologiseen turvallisuuteen edistävästi tai heikentävästi.

Päätelmät: Psykologiseen turvallisuuteen ovat yhteydessä useat eri tekijät joko sitä edistäen tai heikentäen. Johtajan rooli on keskeinen psykologisen turvallisuuden tunteen muodostumisen kannalta ja johtajan toimintatavoissa oli tekijöitä, joiden tunnistettiin olevan yhteydessä psykologiseen turvallisuuteen yksilö- ja ryhmätasolla.

2: SUOMESSA TYÖSKENTELEVIENTEN SAIRAANHOITAJIEN TOIVO – HHI-FI-MITTARIN VALIDOINTI

Alatalo, Rosa-Maria, TtM, terveydenhoitaja, YTHS Digitaaliset asiointi- ja etäpalvelut; **Vihavainen, Jenna**, TtM, apulaisosastonhoitaja, HUS Sisätaudit ja kuntoutus; **Koivisto, Anna-Maija**, FM, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; **Lindfors, Kirsi**, TtT, laatujohtaja, HUS Lasten ja nuorten sairaudet; **Paavilainen, Eija** TtT, professori, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede; **Kylmä, Jari**, FT, TtL, dosentti, professori (tenure track), Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede

Tausta ja tarkoitus: Toivo on sairaanhoitajan työn voimavara. Sairaanhoitajien mukaan toivo on työn mielekkyyttä ja työhyvinvointia edistävä tekijä. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata Suomessa työskentelevien sairaanhoitajien toivoa työssään sekä validoida toivon määrää mittaavaa Herth Hope Index -mittarin suomenkielistä versiota.

Menetelmät: Tutkimuksen osallistujat olivat Suomessa työskenteleviä sairaanhoitajia. Tutkimusaineisto kerättiin yhteistyössä Suomen Sairaanhoitajat ry:n kanssa verkkokyselylomakkeen avulla. Tutkimukseen osallistui yhteensä 180 Suomessa työskentelevää sairaanhoitajaa. Verkkokyselylomake sisälsi toivon määrää mittaavan HHI-FI-mittarin, rinnakkaisvertailumittarina käytettävän Beckin toivottomuusmittarin ja EuroHIS-8-elämänlaatumittarin. Validoinnissa käytettiin sisällönvaliditeetti-indeksiä (CVI) väittämien sisällön arvioimiseksi, Spearmanin korrelaatiokerrointa rinnakkaismittarivertailussa, Cronbachin alfaa mittarin sisäisen johdonmukaisuuden mittaamiseen, ja konfirmatorista faktorianalyysia mittarin sisäisen rakenteen kuvaamiseen. Faktorianalyysissa mallin hyvyyden ja riittävyyden arvioinnissa sopivuusindikaattoreina käytettiin seuraavia: χ^2 -testi, RMSEA, CFI, TLI ja SMRM.

Tulokset: Sairaanhoitajien HHI-FI-mittarista saadut summapisteet olivat keskimäärin 37 pistettä (maksimipistemäärä 48). Työvuosilla sairaanhoitajana ja toivon määrällä oli tässä aineistossa tilastollisesti merkitsevä yhteys ($p=0,006$). Toivopisteiden mukaan näyttäisi siltä, että alle viisi vuotta työskennelleillä ja yli 25 vuotta työskennelleillä sairaanhoitajilla on korkeampi toivon määrä kuin 5–25 vuotta työskennelleillä. CVI tuki mittarin väittämien sisältöä. Rinnakkaismittarivertailu tuki myös mittarin validiteettia: HHI-FI-mittarin ja Beckin toivottomuusmittarin välillä todettiin negatiivinen korrelaatio ($r = -0,689$) ja HHI-FI:n ja EUROHIS-8-mittarin välillä positiivinen korrelaatio ($r = 0,694$). Tulokset osoittivat mittarin sisäisesti johdonmukaiseksi (Cronbachin alfa = 0,868). Alkuperäisen mittarin kaikista väittämistä muodostettu yhden faktorin malli sekä teoreettinen kolmen faktorin malli sopivat kohtuullisesti tässä aineistossa. Faktorianalyysin tulokset antavat kuitenkin aiheen tutkia mittarin sisällöllistä rakennetta tarkemmin tulevaisuudessa.

Päätelmät: Parempi ymmärrys sairaanhoitajien toivosta voi osaltaan auttaa vahvistamaan sairaanhoitajien työtyytyväisyyttä, työhön sitoutumista ja työssä jaksamista. HHI-FI-mittaria voidaan käyttää varauksin toivon tutkimiseen sairaanhoitajilla, ja mittarin sisäistä rakennetta tulee edelleen tutkia suomalaisessa kontekstissa.

3: NÄYTTÖÖN PERUSTUVA TOIMINTA IKÄÄNTYVIEN HENKILÖIDEN KOTONA TOTEUTUVASSA KUNTOUTUKSESSA - HYPOTEETTISEN MALLIN KEHITTÄMINEN

Anundi, Annariika, väitöskirjatutkija, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; Siira Heidi, yliopistonlehtori, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; Eloranta, Sini, dosentti, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto.

Tausta ja tarkoitus: Ikääntyvien lisääntyvä määrä haastaa monialaisesti sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluita. Useissa eri visioissa ja ohjelmissa on tuotu erityisesti kotiin tuotavat palvelut kehittämisen keskiöön. Kotona toteutuvan kuntoutuksen on todettu vähentävän kotona asuvien ikääntyneiden palveluiden käyttöä, ja vaikuttavan myönteisesti ikääntyvän henkilön toimintakykyyn. Kotiin tuotavien palveluiden tulisi perustua lainsäädännön ja eettisten ohjeistusten mukaan näyttöön, hyviin toimintakäytänteisiin ja parhaaseen käytettävissä olevaan tietoon, mutta tutkimusten mukaan useat eri haasteet vaikeuttavat näyttöön perustuvan toiminnan toteutumista kuntoutustyössä.

Tämän väitöstutkimuksen tarkoituksena on rakentaa hypoteettinen malli kuvaamaan näyttöön perustuvaa toimintaa ikääntyvien henkilöiden kotona toteutuvassa kuntoutuksessa sekä siihen yhteydessä olevista tekijöistä sekä tuottaa tietoa siitä, mitä näyttöön perustuva toiminta on ikääntyvien kotona toteutuvassa kuntoutuksessa.

Menetelmät: Ensimmäisessä vaiheessa kuvaillaan sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan (soteku) ammattilaisten (n=20-30) näkemyksiä näyttöön perustuvasta toiminnasta ikääntyvien kotona toteutuvassa kuntoutuksesta induktiivisen sisällönanalyysin avulla. Tulosten avulla kehitetään tutkimuksen toisessa vaiheessa käytettävä mittari käsitteiden välisten suhteiden testaamiseksi ja näyttöön perustuvan toiminnan ilmenemisen arvioimiseksi. Mittarin luotettavuus arvioidaan tilastollisin menetelmin ja mittari esitellään pilottitutkimuksen avulla. Kohderyhmänä käytetään soteku-ammattilaisia (n=100), jotka työskentelevät ikääntyvien kotona toteutuvassa kuntoutuksessa. Pilottitutkimuksen jälkeen tarkoituksena on kuvata ja selittää mittarin avulla näyttöön perustuvan kuntoutuksen ilmenemistä ikääntyvien kotona toteutuvassa kuntoutuksesta sekä sen taustalla olevista tekijöistä. Aineisto kerätään henkilöiltä (n=400), jotka toteuttavat soteku-palveluita ikääntyvien kotona. Tutkimuksen kolmannessa vaiheessa ensimmäisen ja toisen vaiheen tulokset yhdistetään hypoteettiseksi malliksi.

Tulokset: Tutkimuksesta saadut tulokset kuvailevat näyttöön perustuvaa toimintaa ikääntyvien henkilöiden kotona toteutuvassa kuntoutuksessa, sen ilmenemistä sekä siihen yhteydessä olevia tekijöitä. Tutkimuksesta saatua tietoa voidaan hyödyntää monialaisesti soteku-alan tietopohjan rakentamisessa, koulutuksen kehittämisessä sekä ammattilaisten osaamisen että ikääntyvien henkilöiden kotona saatavien palveluiden kehittämisessä.

4: THE TURNING POINT FOR CLIENTS WHO HAVE LEFT A RELIGIOUS COMMUNITY

Björkmark, Maria, DHS, University lecturer, Åbo Akademi University; **Andtfolk, Malin**, DHS, University lecturer, Åbo Akademi University; **Nyholm, Linda**, DHS, Professor in Caring Science, University of Stavanger

Background and aim: Leaving a religious community may lead to suffering in a client's life and difficult life issues, such as the loss of social relationships and identity. These experiences may have a negative effect on the client's health and wellbeing. The aim of the study was to increase the understanding of what individuals who have left a religious community experience as a turning point towards health and wellbeing.

Implementation: In-depth interviews were conducted with 18 participants who had left different religious communities in Finland. The material was analyzed through a qualitative content analysis according to Graneheim & Lundman.

Results: The results of the study show that individuals who have left a religious community experience a turning point where they feel that "life turns around" and they begin the path towards health and wholeness. The results illustrate the participants descriptions of what they experienced before, during and after this turning point process. Through this process, individuals can gain an increased understanding and insight of their suffering and life can take on a new turn.

Conclusions: Religious disaffiliation is a growing phenomenon in society, and still the consequences of this have hardly been studied within nursing science. This study contributes with new knowledge about the turning point that clients may experience in this life situation. This knowledge can be used to develop the nursing care and support that clients receive, in order to regain health and wellbeing.

5: TERVEYSALAN OPETTAJIEN KOKEMUKSIA OPISKELIJOIDEN ETÄOPISKELUSTA COVID-19 PANDEMIAN AIKANA

Dahl, Johanna, TtM-opiskelija, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta; **Roos Mervi**, TtM, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta; **Koivula Meeri**, dosentti, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Tausta ja tarkoitus: Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata terveysalan opettajien kokemuksia opiskelijoiden etäopiskelusta COVID-19 pandemian aikana. Tutkimus oli osa kansainvälistä hanketta, jossa tutkittiin opettajuutta eri näkökulmista pandemian aikana.

Menetelmät: Aineisto kerättiin teemahaastatteluilla 17 terveysalan opettajalta, jotka olivat suomalaisia (n=8), ruotsalaisia (n=5), suomenruotsalaisia (n=2) ja virolaisia (n=2). Aineisto oli suomen-, ruotsin- ja englanninkielistä. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Terveysalan opettajien kuvaamana etäopiskeluun COVID-19 pandemian aikana liittyivät opiskelijoiden hyvinvoinnin heikkeneminen, opiskelukokemusten huonontuminen, myönteinen suhtautuminen etäopetukseen sekä opiskelun vuorovaikutteisuuden vaikeutuminen.

Opiskelijoiden hyvinvointi heikkeni, kun yksinäisyys lisääntyi, opiskelijoiden henkinen hyvinvointi huononi, tuen tarve lisääntyi ja elämänhaasteet lisääntyivät pandemian aikaisessa etäopetuksessa. Opiskelijoiden opiskelukokemukset huonontuivat, kun opiskelijoiden oppimistulokset ja oppimisen laatu heikentyivät ja pandemia-aikana opintojen eteneminen hidastui ja opiskelijoiden huolet käytännön osaamisesta lisääntyivät. Opiskelukokemusta heikensivät myös vaihteleva tietotekniikan osaaminen, keskittymisvaikeudet etäopinnoissa ja opiskelun vaikeutuminen. Opiskelijat, jotka suhtautuivat myönteisesti etäopetukseen, kokivat hyötyvänsä etäopetuksesta ja kokivat etäopetuksen positiivisena. Heille siirtyminen etäopetukseen tapahtui helposti ja he sopeutuivat siihen nopeasti. Opiskelun vuorovaikutteisuus vaikeutui koska etäopiskelussa vuorovaikutus väheni, yhteisöllisyyden rakentaminen, keskustelujen käyminen ja sosiaalisten taitojen oppiminen olivat vaikeampia ja opiskelijoiden passiivisuus lisääntyi.

Päätelmät: Pandemiatilanne ja pitkäaikainen etäopetus vaikuttavat kielteisesti terveysalan opiskelijoiden oppimiseen, hyvinvointi ja vuorovaikutussuhteisiin, mutta osalle opiskelijoista etäopiskelu sopii hyvin. Tuloksia voidaan hyödyntää etäopetuksen kehittämisessä ja opettajien resurssien suunnittelussa sekä pandemioihin varautumisessa.

6: PERHESURMIEN TAUSTATEKIJÄT JA ENNALTAEHKÄISY UHRIEN LÄHEISTEN NÄKÖKULMASTA

Ellilä, Marianne, väitöskirjatutkija TtM, Tampereen yliopisto; **Paavilainen, Eija**, TtT professori, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue; **Aho, Anna Liisa**, TtT dosentti, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta.

Tausta ja tarkoitus: Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata perhesurman taustatekijöitä ja ennaltaehkäisyä uhrien läheisten näkökulmasta. Tavoitteena on tuotetun tiedon avulla kehittää perhesurmia ehkäiseviä tukimuotoja sekä tunnistaa riskitekijöitä perhesurmiin, jotta niitä voidaan ennaltaehkäistä.

Menetelmät: Tutkimukseen osallistui 17 perhesurman uhrien läheistä, jotka osallistuivat sähköiseen kyselyyn sekä 11 läheisistä osallistui myös teemahaastatteluun. Aineiston analysoinnissa käytettiin induktiivista sisällönanalyysia.

Tulokset: Läheisten mukaan perhesurmien taustalla oli perheeseen ja parisuhteeseen, perhesurmaajan henkilökohtaiseen ja sosiaaliseen tilanteeseen sekä lapsuuteen ja ammattilaisiin liittyviä tekijöitä. Läheisten mukaan perhesurmien ennaltaehkäisyssä on tärkeää huomioida avunsaamiseen, ammattilaisiin ja yhteiskuntaan liittyvät tekijät.

Päätelmät: Läheisten kokemukset vahvistavat aiempaa tutkimustietoa sekä tuovat esille taustatekijöitä, joiden tunnistaminen sekä huomioiminen auttaa ennaltaehkäisemään perhesurmia. Läheiset toivat esiin myös konkreettisia keinoja, jotka heidän näkemyksensä mukaan olisivat hyödyllisiä perhesurmien ennaltaehkäisyssä.

7: TERVEYDENHOITAJIEN ARVIOT PERHESURMIEN TAUSTATEKIJÖISTÄ

***Ellilä, Marianne**, väitöskirjatutkija TtM, Tampereen yliopisto; **Paavilainen, Eija**, TtT professori, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta ja Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue; **Aho, Anna Liisa**, TtT dosentti, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta.*

Tausta ja tarkoitus: Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata neuvolan terveydenhoitajien arvioita perhesurmien taustatekijöistä ja ennaltaehkäisystä. Tarkoituksena oli myös kuvata tekijöitä, jotka edistävät tai estävät taustatekijöiden tunnistamisesta sekä kuvata perhesurmiin liittyvää koulutusta. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tietoa, joka auttaisi terveydenhoitajia tunnistamaan riskitekijöitä ajoissa sekä kehittämään koulutusta ammattilaisille perhesurmien ehkäisemiseksi.

Menetelmät: Neuvolan terveydenhoitajat (n=85) Etelä- ja Itäsuomen alueelta vastasivat sähköiseen kyselyyn. Kvantitatiiviset tiedot kuvailtiin tilastollisesti ja kyselyn avoimet kysymykset analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Neuvolan terveydenhoitajista noin kolmannes (33 %) kuvaili kykyään erittäin huonoksi tai huonoksi tunnistaa perhesurman taustatekijöitä sekä suurin osa (87 %) koki tarvitsemansa koulutusta. Terveydenhoitajien mukaan taustatekijöiden tunnistamista vaikeutti hoitosuhteiden pirstoutuminen, pelko, kulttuuriset haasteet, koulutuksen puute sekä resurssien ja moniammatillisuuden puutteet. Terveydenhoitajien mukaan taustatekijöiden tunnistamista edistäisi resurssien saatavuus, hyvä asiakassuhde, ennaltaehkäisevien menetelmien käyttö, hyvät tiedot ja vuorovaikutustaidot, ammatillinen tuki, perheyhteistyö ja koulutukseen pääsy.

Päätelmät: Tutkimuksen mukaan terveydenhoitajat tunnistavat perhesurmien taustatekijöitä, jotka ovat linjassa aikaisempien tutkimusten kanssa. Terveydenhoitajista kolmannes kuitenkin kuvaili kykyään huonoksi tai erittäin huonoksi tunnistaa taustatekijöitä. Terveydenhoitajat tarvitsevat koulutusta ja työkaluja, sillä osa perhesurmista voitaisiin ehkäistä varhaisella puuttumisella.

8: IKÄÄNTYNEEN LIIKKUMISKYVYN TUKEMINEN HOITOTYÖN KEINAIN YMPÄRIVUOROKAUTISESSA HOIDOSSA – ENTNOGRAFINEN TUTKIMUS

Finskas, Johanna, TtK, toimintaterapeutti, TtM-opiskelija, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; Narsakka, Noora, MSc, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; Stolt, Minna, TtT, professori (ma.), jalkaterapeutti (AMK), Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos, Satakunnan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoidon asiakkaiden liikkumiskyky on heikompi ja avuntarve suurempaa verrattuna kotona asuviin ikääntyneisiin. Lisäksi liikkumiskyvyn tukeminen osana hoitoa on usein riittämätöntä tai se jää kokonaan huomioimatta. Asiakkaat viettävät paljon aikaa päivisin liikkumatta, vaikka liikkumattomuudella tiedetään olevan monia toimintakykyä ja terveyttä heikentäviä vaikutuksia. Valtaosa ympärivuorokautisen hoidon henkilöstöstä on hoitotyöntekijöitä, joten heidän työnsä osuus liikkumiskyvyn tukemisessa on ajallisesti suurinta. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvata konkreettisia keinoja, joilla hoitotyöntekijät tukevat asiakkaiden liikkumiskykyä ympärivuorokautisen hoidon arjessa ja pyrkii ymmärtämään niitä merkityksiä, joita hoitotyöntekijät liikkumiskyvyn tukemiselle antavat.

Menetelmät: Tutkimus on etnografinen. Aineisto kerättiin havainnoimalla hoitotyöntekijöitä (N=10) ja asiakkaita (N=12) yhdessä ympärivuorokautisen hoidon yksikössä kesällä 2023. Havainnointia täydennettiin hoitotyöntekijöiden informaalin haastattelun avulla. Aineisto analysoitiin temaattisella analyysillä.

Tulokset: Ikääntyneiden liikkumisen tukemiseen tunnistettiin kolme teemaa: Ohjaus, joustavuus ja fyysisen ympäristön hyödyntäminen. Ohjaus näyttäytyi aineistossa sanallisena tai fyysisenä ohjauksena. Joustavuus oli hoitotyöntekijöiden yhteistyötä ja asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden huomioimista liikkumiskyvyn tukemisessa. Fyysisen ympäristön hyödyntäminen tarkoitti apuvälineiden käyttämistä tai ympäristön valmistelua liikkumistilanteessa. Hoitotyöntekijät kuvasivat liikkumisen tukemisella olevan positiivista merkitystä heidän omaan työarkeensa, mutta nimesivät hyötyjä myös asiakkaan toimintakykyyn.

Päätelmät: Hoitotyöntekijät käyttävät monipuolisesti ja samanaikaisesti useita erilaisia keinoja tukeakseen asiakkaan liikkumiskykyä. Liikkumiskyvyn tukemisessa korostuu hoitotyöntekijän ohjaukselliset taidot, asiakkaiden tunteminen sekä kyky sopeuttaa omaa toimintaa tilanteessa. Liikkumisen tukeminen ei tulosten pohjalta näyttäydy erillisinä, yksittäisenä tekoina, vaan pikemminkin moniulotteisena ja yksilöllisenä jatkumona asiakkaan muulle arjen perushoidolle. Tutkimus antaa viitteitä, että ympärivuorokautisen hoidon asiakkaiden liikkumiskyvyn tukemiseksi, tulee kiinnittää huomiota fyysisen ympäristön lisäksi asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin ja ohjaamisen tapaan.

9: SAATTOHOITOPASSI TUKEE VANHUSPALVELUIDEN AMMATILAISIA ELÄMÄN LOPPUVAIHEEN HOIDOSSA

***Forsius, Pirita**, tutkija, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos; **Teija Hammar**, johtava asiantuntija, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos; **Elli Alarotu**, erikoissuunnittelija, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos*

Tausta ja tarkoitus: Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Saattohoitopassi-verkkokurssi on palliatiivisen hoidon ja saattohoidon perusosaamisen vahvistamiseen tarkoitettu kansallisten suositusten mukainen täydennyskoulutus, joka soveltuu erityisesti iäkkäiden palveluissa työskenteleville ammattilaisille. Saattohoitopassin on suorittanut jo yli 30 000 henkilöä, mutta tietoa kurssin hyödyistä käytännössä ei ole. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää, miten ympärivuorokautisessa hoidossa ja kotihoidossa työskentelevät ammattilaiset arvioivat Saattohoitopassin vaikutuksia omaan työhönsä sekä yksiköiden toiminnalle.

Menetelmät: Saattohoitopassin suorittaneiden näkemyksiä selvitettiin THL:n toteuttamassa kyselytutkimuksessa marraskuussa 2022. Sähköinen kysely lähetettiin kaikille 20377 kurssin aikavälillä 1.3.2021-2.5.2023 suorittaneelle henkilölle. Kyselyyn vastasi 2579 henkilöä (13 %), joista 1945 työskenteli ympärivuorokautisessa hoidossa tai kotihoidossa. Esihenkilönä näissä yksiköissä työskenteli 121 henkilöä. Osallistujat vastasivat väittämiin, joissa heitä pyydettiin arvioimaan kurssin vaikutuksia omaan työhönsä. Vastaavasti esihenkilönä työskentelevät arvioivat koulutuksen vaikutuksia hoidon laatuun yksiköissään. Vastausvaihtoehdot väittämiin olivat kyllä, ei ja en osaa sanoa. Lisäksi osallistujat arvioivat 4-portaisella asteikolla kuinka paljon kurssi on helpottanut heidän työtään (merkittävästi - ei lainkaan).

Tulokset: Tulosten perusteella yksiköissä osataan kurssin suorittamisen jälkeen aiempaa paremmin tunnistaa ja hoitaa elämän loppuvaiheeseen liittyviä oireita. Lähestyvä kuolema tunnistetaan paremmin ja sen puheeksi otto on helpottunut. Myös läheisten kohtaaminen on entistä helpompaa ja heidät huomioidaan paremmin. Lisäksi ennakoivia hoitosuunnitelmia tehdään yksiköissä aiempaa enemmän. Suurin osa vastaajista arvioi kurssin helpottaneen työtään merkittävästi tai melko paljon. Lähes kaikki esihenkilöt katsoivat, että kurssista on ollut hyötyä yksikön toiminnan kannalta.

Päätelmät: THL:n Saattohoitopassi-verkkokoulutus on lisännyt osaamista ja auttanut iäkkäiden palveluissa työskenteleviä ammattilaisia tarjoamaan aiempaa laadukkaampaa elämän loppuvaiheen hoitoa. Kurssia voidaan suositella kaikille iäkkäiden palveluissa työskenteleville ammattilaisille.

10: BALTIAN JA POHJOISMAIDEN YHTEINEN VERKOSTOTYÖ VAHVISTAA LAAJAVASTUISEN HOITOTYÖN ASiantuntijoiden Kouluttajien Osaamista

Grommi, Salla, TtM, TtT-opiskelija, päätoiminen tuntiopettaja, Terhy Master School, Turun ammattikorkeakoulu; **Heikkilä, Johanna**, Dosentti, TtT, johtava asiantuntija, Hyvinvointiyksikkö, Jyväskylän ammattikorkeakoulu; **Hopia, Hanna**, Dosentti, TtT, yliopettaja, Hyvinvointiyksikkö, Jyväskylän ammattikorkeakoulu; **Sulosaari, Virpi**, TtT, yliopettaja, Terhy Master School, Turun ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Nordic/Baltic Advanced Practice Nursing Educators network (APN-EDU) -verkosto perustettiin vuonna 2019 kehittämään laajavastuisen hoitotyön (Advance Practice Nursing) ja erityisesti asiantuntijasairaanhoidajan maisteritason koulutusta Pohjoismaissa ja Baltiassa. Verkoston jäseninä on edustajia kaikista Pohjoismaista ja Baltiasta poisluettuna Latvia. APN-EDU-verkoston tavoitteena on harmonisoida asiantuntijasairaanhoidajan (Nurse Practitioner (NP)) maisterikoulutusta vastaamaan entistä paremmin terveydenhuollon tarpeisiin ja tulevaisuuden haasteisiin. Hankkeen ensimmäisen vaiheen tarkoituksena oli 1) kehittää ja toteuttaa intensiivikurssi NP-ohjelmien kouluttajille Pohjoismaissa ja Baltian alueella sekä 2) arvioida intensiivikurssin toteutusta ja oppimistuloksia.

Toteutus: Vuosina 2022–2023 APN-EDU-verkosto kehitti, toteutti ja arvioi APN-kouluttajien intensiivikurssin. Ensimmäin määriteltiin APN-kouluttajan osaamiskuvaukset ja ydinkompetenssit. Tässä hyödynnettiin WHO:n hoitotyön kouluttajan kompetensseja. Tämän pohjalta verkostoon kuuluvat kokeneet ja pääosin tutkijakoulutuksen omaavat APN-kouluttajat osallistuivat rakenteen ja toteutuksen suunnitteluun kompetenssi perustaisesti. Kaikkiaan yksitoista kokenutta verkoston opettajaa osallistui suunnitteluun ja toteutukseen, ja yhdeksäntoista kouluttajaa suoritti 5 opintopisteen laajuisen intensiivikurssin, joka muodostui oppimismoduuleista niin verkossa kuin tapahtumasta Turussa 29.5.-2.6.2023.

Tuotos: Verkosto yhteistyön tulokseksi muodostuivat ANP-kouluttaja koulutuksen kompetenssit ja opetussuunnitelma, oppimis- ja opetusmateriaalia sekä yhdeksän julkaisua joko blogeina tai artikkeleina. Lisäksi opetussuunnitelmien vertailusta julkaistiin kansainvälinen hoitotieteellinen artikkeli. Intensiivikurssin palautteen perusteella koulutus lisäsi uusien APN-kouluttajien valmiuksia opettaa APN-ohjelmassa ja taitoja osaamisen arvioinnissa sekä valmiuksia kehittää APN-koulutuksen opetussuunnitelmia. Tulevaisuudessa intensiivikurssin oppimistuloksista tullaan raportoimaan tieteellisenä artikkelina.

Päätelmät: APN-kouluttajien verkostoitumisella on keskeinen merkitys laadukkaan laajavastuisen hoitotyön koulutuksen kehittämisessä vastaamaan entistä paremmin kansainvälisiä vaatimuksia. Nordplus rahoitus osoittautui erittäin toimivaksi tavaksi lisätä pohjoismaiden ja Baltian maiden välistä yhteistyötä laajavastuisen hoitotyön kehittämiseksi.

11: DIABEETIKKOÄITIEN RASKAUDENAIKAISEN KÄSINLYPSYN VAIKUTUS TÄYSIMETYKSEEN

Hakala, Mervi, kättilö, TtT, post doc-tutkija, kliinisen hoitotyön asiantuntija, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto; **Marttila Riitta**, dosentti, pediatri, neonatologi, Oulun yliopisto, Kliinisen lääketieteen tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto; **Vääräsmäki Marja**, professori, obstetrikkö ja gynekologi, Oulun yliopisto, Kliinisen lääketieteen tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto; **Pölkki, Tarja**, professori, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Diabeetikkoäitien vastasyntyneillä on suurentunut riski olla vähemmän täysimetettyjä, koska heillä on enemmän hypoglykemiaa ja vastasyntyneiden teho-osastohoitoa. Loppuraskaudessa toteutettu raskaudenaikainen käsinlypsy voi lisätä rintamaidon määrää ja täysimetystä sairaalassaolon aikana ja myöhemmin kotona. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää diabeetikkoäitien raskaudenaikaisen käsinlypsyn vaikutusta täysimetyksen toteutumiseen, synnytykseen ja synnytyksen jälkeisiin tapahtumiin ensimmäisten päivien ja kahden kuukauden aikana syntymän jälkeen. Kontrolliryhmä koostui diabeetikkoäideistä (n=12), jotka eivät lypsäneet rintamaitoa ennen synnytystä.

Menetelmät: Tutkimus oli korrelatiivinen pitkittäistutkimus, johon rekrytoitiin raskaana olevia diabeetikkoäitejä (I, II tyypin diabetes, raskausdiabetes; n=106). Diabeetikkoäidit ohjattiin toteuttamaan raskaudenaikaista käsinlypsyä kahdesti päivässä 37 raskausviikosta synnytykseen saakka Oulun yliopistollisen sairaalan äitiyspoliklinikalla ja kolmessa äitiysneuvolassa maaliskuun 2020-maaliskuun 2022 välisenä aikana. Tiedot kerättiin potilastietojärjestelmästä (n=106) ja puhelinhaastattelulla (n=103) kaksi kuukautta synnytyksen jälkeen. Tulokset analysoitiin tilastollisin menetelmin.

Tulokset: Tutkimukseen osallistuneiden äitien (n=106) keski-ikä oli 32 vuotta, ja suurin osa heistä (88 %, n=91) toteutti raskaudenaikaista käsinlypsyä. Lypsäneistä äideistä kolmannes (34 %) oli ensisynnyttäjiä ja heistä alateitse synnytti reilu puolet (53 %). Useimmilla äideillä oli raskausdiabetes (82 %), ja heistä puolella (51 %) se oli insuliinihoitoinen. Äideistä suurin osa (79 %) vierihoidi vastasyntyntään ympärivuorokautisesti. Lähes puolella äideistä (44 %) oli haasteita imetyksessä. Suurelle osalle (83 %) vastasyntyneistä jouduttiin antamaan lisäruokaa lääketieteellisistä syistä ja vain muutama (9 %) vastasyntyneistä oli täysimetettyjä. Muutamaa (13 %, n=12) vastasyntyneitä hoidettiin vastasyntyneiden teho-osastolla. Täysimetyksen toteutumisen tulokset (p=1.000) käsinlypsäneiden äitien (8,8 %) ja kontrolliryhmän äitien (8,3 %) välillä olivat hyvin samantyyppiset sairaalassaoloaikana ja myös kaksi kuukautta synnytyksen jälkeen (p=1.000).

Päätelmät: Raskaudenaikaisella käsinlypsyllä ei ollut vaikutusta täysimetykseen sairaalassaoloaikana tai kaksi kuukautta synnytyksen jälkeen. Diabeetikkoäitien vastasyntyneet ovat suuressa riskissä saada lisäruokaa ensimmäisinä elinpäivinä.

12: HOITOTIETEELLINEN TUTKIMUS TURUN YLIOPISTOLLISEN KESKUSSAIRAALAN ERITYISVASTUUALUEELLA VUOSINA 2020–2022

Heikkilä, Asta, TtT, arviointiylihoitaja, Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Järjestämisen palvelut; **Anttila, Heidi**, TtM-opiskelija, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Siirala Eriikka**, TtT, johtava innovaatioasiantuntija, Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Järjestämisen palvelut; **Leino-Kilpi, Helena**, THT, professori (emerita), Turun yliopisto, hoitotieteen laitos ja tutkija, Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Tyks Sairaalapalvelut

Tausta ja tarkoitus: Yliopistosairaalatasoisen erikoissairaanhoidon tuottajalla on alueellinen järjestämis- ja koordinoituvastuu tehtäväalansa tutkimus- ja kehittämistoiminnasta. Länsi-Suomen yhteistyöalueeseen (aik. Turun yliopistollisen keskussairaalan erityisvastuualue, Tyks erva) kuuluvat Pohjanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen alueet. Hoitotieteellistä tutkimusta ohjaa Tyks erva Hoitotieteellinen tutkimusohjelma 2020–2025, joka on laadittu ennen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja on voimassa uudessa hyvinvointialuerakenteessa. Tyks erva:lla käynnistettiin tutkimusselvitys, jonka tarkoituksena oli arvioida hoitotieteellisen tutkimuksen tilaa vuosina 2020–2022.

Menetelmät: Tutkimusselvitys toteutui ajalla toukokuu 2022–helmikuu 2024. Tiedonkeruu tapahtui excel-pohjaisella tiedonkeruumatriisilla, johon koottiin tietoa Tyks erva:n organisaatioissa ja/tai niiden kanssa yhteistyössä tehdystä hoitotieteellisestä tutkimuksesta, kehittämis- ja innovaatiohankkeista, julkaisuista ja tutkimuksen voimavaroista vuosilta 2020–2022. Tiedot analysoitiin määrällisesti kuvailevin menetelmin.

Tulokset: Suurin osa hoitotieteellisestä tutkimuksesta ja hoitotyöhön kohdentuneista kehittämis- ja innovaatiohankkeista toteutui väitöstutkimuksina, pro gradu -tutkielmina ja ammattikorkeakoulujen ylempinä opinnäytteinä. Erikoissairaanhoidossa ja sen kanssa yhteistyössä tehtävä tutkimus korostui. Hoitotieteellisessä tutkimusohjelmassa 2020–2025 määritellyistä painopistealueista eniten tutkimusta kohdistui Hoitohenkilöstön voimavaroihin, seuraavaksi Potilaslähtöisiin palveluihin ja potilaan voimavaroihin ja vähiten Palvelujärjestelmään. Tarkasteluajanjaksona tehty julkaisut olivat suurelta osin tieteellisiä vertaisarvioituja, kansainvälisissä tieteellisissä lehdissä julkaistuja. Yleisin hoitotieteellisen tutkimuksen rahoittaja oli Valtion tutkimusrahoitus ja osa toteutettiin ilman ulkopuolista rahoitusta. Tutkijoilla oli saatavilla tukea erityisesti tutkimuslupien hakemiseen.

Päätelmät: Jatkossa hoitotieteellistä tutkimusta on tarpeen kohdentaa aikaisempaa enemmän perusterveydenhuoltoon. Myös palvelujärjestelmään liittyvää tutkimusta on perusteltua vahvistaa. Lisäksi on tarpeen tukea ulkopuolisen rahoituksen hakemista ja sen hallinnointia sekä lisätä ohjausta ja neuvontaa tutkimuksen tekemiseen. Tulevaisuudessa laajat, eri organisaatioita yhdistävät tutkimuskokonaisuudet ovat selkeä tavoite näyttöön perustuvan hoitotyön ja yhtenäisten käytäntöjen kehittämiseksi Länsi-Suomen yhteistyöalueella.

13: TSEMPPIKUUKAUDET EI PAINEHAAVOILLE TOIMINTAMALLIN IMPLEMENTOINNIN MENETELMÄNÄ

Heikkilä, Paula, TtT, hoitotyön kliininen asiantuntija, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tampereen yliopistollinen sairaala, Syövän hoidon, kirurgian ja vatsasairauksien toimialue; **Kaikkonen, Merja**, TtM, osastonhoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tampereen yliopistollinen sairaala, Syövän hoidon, kirurgian ja vatsasairauksien toimialue; **Harju, Eeva**, TtT, ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tampereen yliopistollinen sairaala, Syövän hoidon, kirurgian ja vatsasairauksien toimialue / yliopistotutkija, Tampereen yliopisto, Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta.

Tausta ja tarkoitus: Painehaavan syntyminen akuuttihoiton aikana on haittatapahtuma, jonka ennaltaehkäisy on kustannustehokasta ja osa potilaan laadukasta hoitoa. Tampereen yliopistollisessa sairaalassa käytössä oleva, näyttöön perustuva EI painehaavoille toimintamalli koostuu painehaavariskin arvioinnista, painehaavojen ehkäisyyn toimenpiteistä ja kirjaamisesta. Kehittämishankkeen tarkoituksena oli implementoida toimintamalli käytäntöön Syövän hoidon, kirurgian ja vatsasairauksien toimialueen kuudella vuodeosastolla.

Toteutus: Lähtötilanteessa, vuonna 2022, painehaavariskin arvioiden kirjaaminen ei toteutunut (yhteensä 58 Medanets-sovelluksella tehtyä kirjaamista, kirjaamiskattavuus 0 %). Kehittämishankkeelle saatiin toimialueen johtoryhmän tuki ja se toteutettiin tammi-toukokuun 2023 aikana. Tsemppikuukaudet kehittämishanke koostui tiedottamisesta, koulutuksesta ja kilpailullisesta osasta. Toimialueen koko henkilöstölle esiteltiin kehittämishankkeen tausta, tavoitteet, aikataulu ja toteutustapa. Vuodeosastojen henkilökunnalle tsemppikuukausien sisällöstä ja toteutuksesta tiedotettiin sähköpostitse, toimintamallin kirjallisten materiaalien, postereiden ja mainosten avulla. Kaikille hoitotyön ammattilaisille järjestettiin yhteinen koulutus toimintamallin käytännöistä. Säännöllisiä koulutuksia pidettiin vuodeosastojen osastotunneilla, joihin osallistui kerrallaan viidestä kymmeneen hoitotyön ammattilaista. Toimintamallia koulutettiin myös toimialueen yhteisissä perehdytystilaisuuksissa uusille työntekijöille. Toimintamallin käytön aktiivisuutta ja juurtumista hoitotyöhön mitattiin Medanets-sovelluksen kautta kirjattujen painehaavariskin arvioiden kirjaamiskattavuudella. Kilpailullisessa osuudessa helmikuulle asetettiin tavoitteeksi 10 % kirjaamiskattavuus ja huhtikuulle tavoite oli 25 %. Tavoitteen saavuttaneille vuodeosastoille toimitettiin palkinto. Huhtikuun tulosten perusteella korkeimman kirjaamiskattavuuden saavuttanut vuodeosasto palkittiin yhteistyökumppanin toteuttamalla koulutustilaisuudella.

Tuotos: Kehittämistyön avulla luotiin ja vakiinnutettiin vuodeosastoille jatkuvan kouluttamisen ja tiedottamisen prosessi. Kirjaamiskattavuus nousi tsemppikuukausien aikana (korkeimmillaan 81 %), mutta laski sen jälkeen (matalimmillaan 14 %). Jatkuvan kouluttamisen ja tiedottamisen johdosta kirjaamiskattavuus on jälleen nousussa (38 % joulukuussa 2023).

Päätelmät: Tsemppikuukaudet oli tehokas implementointimenetelmä EI painehaavoille toimintamallin juurruttamiseen käytäntöön. Intensiivivaiheen jälkeen kirjaamiskattavuus laski, minkä vuoksi tarvitaan jatkuvaa koulutusta, seuranta ja tiedottamista. Koulutuksen merkitys korostuu, kun henkilökunnassa on vaihtuvuutta.

14: NURSING INTENSITY AND WORKLOAD MEASUREMENT IN PREHOSPITAL SETTING AND EMERGENCY DEPARTMENT – PRELIMINARY RESULTS OF THE INTEGRATIVE LITERATURE REVIEW

Heikkinen, Päivi, Doctoral Researcher, University of Eastern Finland; **Kavén, Elias**, Doctoral Researcher; University of Eastern Finland; **Paakkonen, Heikki**, Docent, Arcada University of Applied Sciences, Finland; **Saaranen, Terhi**, Professor, University of Eastern Finland; **Hoikka, Marko**, Doctor of Medical Science, University of Eastern Finland; **Kurola, Jouni**, Professor, University of Eastern Finland

Background: Objective measurement of workload is necessary to guide optimal use of healthcare resources. Multiple different tools have been developed to provide objective measurement of workload in different environments. The challenge lies in accuracy and repeatability of outcomes in multifactorial environment. Aim of this study was to gather different studies of tools used in workload measurement in prehospital setting or emergency department and describe how they are used.

Method: An integrative literature search was conducted using CINAHL, Web of Science, Pubmed and Scopus. The search was completed in January 2023. Each article was reviewed by two researchers using jointly created inclusion and exclusion criteria. As an analysis method content analysis was used.

Results: The literature review found a total of sixteen studies that used a tool to measure workload in the emergency department and one study in prehospital emergency care environment. Almost all of these had used different tools. The most of identified tools had been used to guide use of human resources.

Conclusion: There is a lack of studies in prehospital emergency environment measuring intensity or workload. Comparison of studies is challenging due to variety of tools used in emergency department.

15: EMPOWERING EDUCATIONAL ACTIONS OF NURSES AMONG PATIENTS WITH LONG-TERM HEALTH PROBLEMS – AN INTEGRATIVE LITERATURE REVIEW

Heinonen, Taina, MHSc, RN, Nursing teacher, Doctoral researcher, University of Turku, Department of Nursing Science; **Eskolin, Silja-Elisa**, MTh, MHSc, RN, PHN, Doctoral researcher, University of Turku, Department of Nursing Science; **Leino-Kilpi, Helena**, PhD, (emerita) Professor, MEd, RN, FAAN, FEANS, FRCN, MAE, University of Turku, Department of Nursing Science and researcher, Turku University Hospital; **Virtanen, Heli**, PhD, Docent, RN, University lecturer, University of Turku, Department of Nursing Science

Background: Empowering patient education (EPE) is essential in supporting patients with long-term health problems to manage their own health. These long-term health problems are increasing worldwide. At the same time patients are required to have more responsibility of their own care and both patients and nurses are challenged to develop their competence. Assessment of actions nurses take as part of empowering patient education is needed to identify and develop nurses' educational competence.

Purpose: The aim of this review was to identify and synthesize nurses' empowering educational actions among patients with long-term health problems.

Methods: Integrative literature review followed Whitemore and Knafl's (2005) methodological approach. A database search (PubMed, Web of Science, CINAHL, Scopus) and manual search were undertaken for empirical scientific papers, published in English between 2000 and October 2023. Nine articles were analyzed using inductive content analysis and synthesized.

Results: Results were synthesized to three main categories of actions, with several subcategories. The final results will be available in the Finnish Association of Nursing Research (HTTS) Conference in June 2024.

Conclusion: Results express multidimensional nature of empowering educational actions of nurses. The results can be used to develop empowering patient education, especially among patients with long-term health problems.

16: DIGIOPISKELUUN OSALLISTUMISEN HAASTEET VANHUSTYÖN ESIHENKILÖIDEN KUVAAMANA

Himanan, Sari, sh, FT, klinisen hoitotyön tutkimuksen asiantuntija, Tekonivelsairaala Coxa /projektipäällikkö, Digimentori esimiesosaamisen vahvistajana -ESR-hanke; **Rasku, Tuija**, sh, TtT, lehtori, Tampereen ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Verkko-opiskelu mahdollistaa ajasta ja paikasta riippumattoman opiskelun vaatien samalla itseohjautuvuutta, vahvaa motivaatiota ja hyviä organisointitaitoja. Menetelmällä nähdään etenkin täydennyskoulutuksessa paljon potentiaalia. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää vanhustyön esihenkilöiden näkemyksiä siitä, millaiset tekijät tukevat tai vaikeuttavat itsenäisenä opiskeluna toteutettavaan digitaaliseen täydennyskoulutukseen osallistumista.

Menetelmät: Aineistonkeruumenetelmänä oli haastattelu. Haastateltavat osallistuivat vanhustyön esihenkilöille tarkoitettuun digitaaliseen esihenkilövalmennukseen, jonka kehittämistyössä heidän työnantajaorganisaationsa olivat mukana. Osallistujiksi kysyttiin esihenkilöitä, jotka suorittivat alle kolmasosan valmennusohjelmasta. Vapaaehtoisia haastateltavia saatiin seitsemän, he tulivat kuudesta eri palvelutalosta. Haastattelut toteutettiin Teamsissä keväällä 2022 neljän haastatteluteeman avulla: vastaajan työtilanne, näkemys valmennusohjelmasta, osallistumista tukevat tekijät ja näkemys valmennuksen mahdollisesti tuottamasta hyödystä. Haastattelut nauhoitettiin ja litteroitiin. Aineistoa kertyi 31 sivua.

Tulokset: Osallistumista olivat vaikeuttaneet muutokset ja kuormituksen lisääntyminen haastateltavien työtilanteissa, eikä aikaa riittänyt valmennukseen osallistumiseen. Digitaalisuus koettiin menetelmänä vieraaksi eikä opiskelua osattu aikatauluttaa omaan kalenteriin. Osallistumista olisi voinut tukea oman esihenkilön/työnantajan konkreettisempi tuki (kannustus, ajan kohdentaminen, tilajärjestelyt), parempi oma motivaatio ja itsensä johtamisen taidot, toinen ajankohta tai perinteinen kontaktiopetusmuoto ja koulutuksen järjestäjän tiheämmät muistutukset. Valmennusohjelman sisältö herätti positiivisia mielikuvia, oli opiskelupakettina runsas ja tiivis, johon olisi ollut helppo tarttua. Haastateltavat uskoivat, että valmennus olisi vahvistanut heidän johtamistaitojaan, itsensä johtamiskykyä ja tukenut omaa työtä.

Päätelmät: Haastateltavien näkemyksen mukaan valmennus oli sisällöltään relevantti ja olisi tukenut heidän osaamistaan. Itsenäisenä opiskeluna toteutuva koulutus oli osallistujille ehkä opiskelumuotona vieraampi, mikä aiheutti haasteita osallistujan oman toiminnan aikatauluttamiseen. Itseopiskelussa vertaistuki jää vähäiseksi, jolloin sen mahdollisuudet opiskeluun sitoutumisen tukemisessa jää myös vähäiseksi. Tämä korostaa työnantajalta toivottua tuen tarvetta myös itsenäisen, digiopiskeluna toteutuvan täydennyskoulutuksen aikana. Koulutusjärjestelyissäkin on tärkeää tiedostaa nämä sitoutumisen haasteet.

17: YHDESSÄ PELATTAVA VR-SIMULAATIOINTERVENTION KEHITTÄMINEN YHTEISEN KLIINISEN PÄÄTÖKSENTEON OPPIMISEKSI SAIRAANHOITAJAKOULUTUKSESSA

Hublin, Linda, TtM, väitöskirjatutkija, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, hoitotiede, Tampereen yliopisto; **Haavisto, Elina**, professori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, hoitotiede, Tampereen yliopisto, sivutoiminen ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue; **Santeri Saarinen**, FM, asiantuntija, Helsinki XR Center, Metropolia AMK; **Markus Lyyra**, LL, erikoislääkäri, ylilääkäri, Puolustusvoimat; **Koivisto, Jaana-Maija**, FT, dosentti, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, hoitotiede, Tampereen yliopisto; Lääketieteellinen tiedekunta, Kansanterveystieteen osasto, Helsingin yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Kliininen päätöksenteko tehdään usein yhdessä useamman terveydenhuollon ammattilaisen kesken. Sairaanhoitajakoulutuksen aikana yhteistä kliinistä päätöksentekoa voidaan oppia yhdessä pelattavien virtuaalitodellisuussimulaatioiden (VR-simulaatioiden) avulla. Niiden kehittämistä on kuitenkin kuvattu vain niukasti. Tämän tutkimuksen tarkoitus on kuvata näyttöön perustuvan yhteisen kliinisen päätöksenteon oppimiseen tarkoitettun yhdessä pelattavan VR-simulaatiointervention kehittäminen.

Menetelmät: Intervention kehittäminen noudatti The National Institute of Health Research (NIHR) ja The Medical Research Council (MRC) kompleksisten interventioiden kehittämisen viitekehystä. Kehittäminen toteutettiin yhteiskehittämisen menetelmin vuosina 2019–2022. Yhteiskehittämiseen osallistui pedagogiikan, hoitotyön, lääketieteen ja pelialan asiantuntijoita.

Kehittämisen aluksi tehtiin integratiivinen kirjallisuuskatsaus, jonka tarkoituksena oli kuvata yhteisen kliinisen päätöksenteon oppimisen piirteet ja ennakkoehdot. Nämä muodostivat intervention yhteisen kliinisen päätöksenteon oppimiseen soveltuvan teoreettisen rakenteen. Tämän jälkeen kehitettiin oppimistavoitteisiin sopivan peliskenaarion kliininen sisältö muodostamalla synteesi aikaisemmasta kirjallisuudesta koskien potilaan systemaattista kliinisen tilan tarkkailua ja hoitoa valitussa kontekstissa. Kolmantena määritettiin oppimistavoitteita tukevat pelielementit, jotka liittyivät pelin mekaniikkaan, tarinaan, estetiikkaan ja käytettyyn teknologiaan. Viimeisessä vaiheessa yhdessä pelattava VR-simulaatio kehitettiin iteratiivisessa pelinkehittämisprosessissa edellä kuvattujen kolmen datapaketin synteessinä.

Tulokset ja päätelmät: Kehittämisen tuloksena syntynyt interventio esitetään konferenssissa.

18: KESTÄVÄN TYÖN ULOTTUVUUDET, EDELLYTYKSET JA SEURAUKSET HOITOTYÖSSÄ

Hult, Marja, dosentti, TtT, erikoistutkija, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu; **Ring, Marjo**, FT, projektitutkija, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Itä-Suomen yliopisto; **Siranko, Heta**, sh YAMK, väitöskirjatutkija, projektitutkija, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Itä-Suomen yliopisto, HUS

Tausta ja tarkoitus: Aiemmin vahvasti sisäiseen motivaatioon ja auttamisenhaluun perustuva hoitoala on muutoksessa. Sairaanhoitajat perustelevat alan jättämistä esimerkiksi työuupumuksella, työn ja perheen yhteensovittamisen vaikeudella sekä epäsuotuisilla työoloilla ja johtamiseen liittyvillä haasteilla. Työvoimapulaan yhteydessä ovat muun muassa jatkuvat tiukat säästötoimet, kasvava työtaakka ja palveluiden yksityistämiseen ja keikkatyöhön liittyvät kysymykset. Toistaiseksi vähän huomiota on kiinnitetty yhteiskunnallisiin tekijöihin, muuttuviin työsuhteisiin ja nykyisten järjestelmien kykyyn tarjota turvallista, ennustettavaa ja moraalisesti siedettävää eli ”kestävää ja ”kunnon” työtä hoitajille (eng. decent work). *Kohti kestävää hoitotyötä* -tutkimushankkeen tarkoituksena on lisätä ja syventää ymmärrystä hoitoalalla koettuihin työn positiivisiin ulottuvuuksiin, jotka lisäävät hyvinvointia, työhön sitoutumista ja alan veto- ja pitovoimatekijöitä.

Menetelmät: Hankkeen ensimmäisen osatutkimuksen, systemaattisen kirjallisuuskatsauksen, tarkoituksena on koota ja arvioida aiempaa tutkimusnäyttöä kestäväen työn ulottuvuuksista, edellytyksistä ja seurauksista hoitotyössä. Vertaisarvioituja alkuperäisartikkeleita haetaan CINAHL, PubMed, Scopus, PsycINFO, SocINDEX ja Web of Science -tietokannoista ja laadunarvio tehdään JBI-työkaluilla. Laadulliset ja määrälliset tulokset tullaan yhdistämään narratiivisesti.

Tulokset: Tulokset valmistuvat kevään 2024 aikana. Kansainvälisen työjärjestö ILO:n mukaan kestäväen työn perusulottuvuuksia hoitotyössä ovat 1) turvalliset työsuhteet ja työntekijöiden sitouttaminen, 2) sosiaalinen ja terveydellinen suojelu, 3) työntekijöiden oikeudet ja päätöksentekoon osallistuminen ja 4) sosiaalinen vuorovaikutus ja tasa-arvoinen kohtelu. Vertaamme empiirisistä tutkimuksista saamiamme tuloksia tähän yleiseen luokitteluun ja odotamme tulosten osoittavan myös uusia ulottuvuuksia. Erityisen kiinnostuksen kohteena ovat läpileikkaavat teemat: ikääntyvät työntekijät, sukupuoli, uudet teknologiat, globalisaatio ja migraatio, pandemioihin ja ilmastonmuutokseen liittyvät teemat sekä mahdollisuus työkyvyn tukeen.

Päätelmät: Katsaus tuottaa tärkeää uutta tietoa hyvinvointia ja sitoutumista lisäävistä hoitotyön ulottuvuuksista. Etenkin tieto kestäväen työn edellytyksistä ja seurauksista on oleellista hyvinvointialueiden päätöksentekijöille kehittämistoimien perustaksi.

19: GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN TULEVAISUUDEN OSAAMISTARPEET ESIHENKILÖIDEN NÄKÖKULMASTA

Hyvämäki Piia, TtM, lehtori, Oulun ammattikorkeakoulu; **Saarnio, Reetta**, TtT, yliopettaja, Oulun ammattikorkeakoulu; **Tohmola, Anniina**, TtT, lehtori, Lapin ammattikorkeakoulu, Tulevaisuuden terveystalvet; **Lähde, Hanna**, TtM, lehtori, Lapin ammattikorkeakoulu, Tulevaisuuden terveystalvet; **Honkonen, Teija**, TtM, lehtori, Centria-ammattikorkeakoulu; **Pesonen Hanna-Mari**, TtT, yliopettaja, Centria-ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Gerontologisessa hoitotyössä keskeisinä osaamisalueina on tunnistettu eettinen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen, terveyden ja toimintakyvyn edistämisen osaaminen sekä kliinisen hoitotyön osaaminen. Gerontologinen hoitotyö on terveydenhuollon kasvava ala, sillä iäkkäiden määrän odotetaan lisääntyvän tulevaisuudessa edelleen. Lisäksi iäkkäät henkilöt muodostavat tulevaisuudessa yhä monimuotoisemman asiakaskunnan, mikä edellyttää hoitotyöntekijöiltä entistä monipuolisempaa ja yksilöllistä lähestymistapaa heidän tarpeisiinsa. Aikaisemmat tutkimukset osoittavat, että hoitotyön ammattilaisten ja opiskelijoiden gerontologisen hoitotyön osaamisessa on kehitettävää. Iäkkäiden hoidon ja palveluiden tarpeen kasvaminen lisää ja monipuolistaa hoitotyöntekijöiden osaamisen kehittämisen tarvetta tulevaisuudessa. Esihenkilöillä on keskeinen rooli henkilöstön osaamisen johtamisessa.

Tarkoituksena on kuvata julkisissa ja yksityisissä sosiaali- ja terveyspalveluissa työskentelevien esihenkilöiden näkemyksiä gerontologisessa hoitotyössä tarvittavasta osaamisesta tulevan kymmenen vuoden aikana. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää hoitohenkilöstön osaamisen johtamisessa ja kehittämisessä. Tutkimuskysymys: Millaista gerontologisen hoitotyön osaamista tarvitaan tulevaisuudessa sosiaali- ja terveyspalveluissa työskentelevien esihenkilöiden kuvaamana?

Menetelmät: Aineisto kerättiin julkisella ja yksityisellä sektorilla työskenteleviltä esihenkilöiltä (n=6) ryhmähaastatteluna kolmelta hyvinvointialueelta ajanjaksolla 1–3/2024. Teemahaastattelulla kerätty aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Aineisto analysoidaan kevään 2024 aikana ja tulokset julkaistaan suullisessa esityksessä.

Päätelmät: Gerontologisen hoitotyön tulevaisuuden osaamistarpeita on tärkeää tarkastella eri toimijoiden näkökulmista. Hoitotyöntekijöiden ja asiakkaiden lisäksi esihenkilöiden näkemykset osaamisen kehittämisestä ovat olennaisia, koska heidän roolinsa on keskeinen hoitotyöntekijöiden osaamisen johtamisessa.

20: JALKATERÄN MURTUMAN KONSERVATIIVINEN HOITO – JALKATERÄORTOOSI-INTERVENTION KEHITTÄMISEN JA TESTAUKSEN PROTOKOLLA

Hyttiä, Sasu, M.Sc., jalkaterapeutti (AMK), väitöskirjatutkija, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Suhonen, Riitta**, sh, TtT, professori, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, TYKS, Varsinais-Suomen hyvinvointialue, organisaatio; **Stolt, Minna**, TtT, jalkaterapeutti (AMK), professori (ma.), hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Satakunnan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Jalkaterän alueen murtumia hoidetaan tavanomaisesti konservatiivisesti kuormitusta keventävillä toimenpiteillä noin 3-6 viikkoa. Tämän vaiheen jälkeen jalkaterän kuormitusta vähitellen lisätään. Aikaisemman tutkimustiedon perusteella on kuitenkin epäselvää, miten kuormitusta tulisi lisätä ja mitä apuvälinettä tulisi käyttää huomioiden potilaiden yksilölliset tarpeet kuntoutumisen aikana.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kehittää ja testata uusi jalkateräortoosi-interventio potilaiden jalkaterämurtuman kuntoutukseen. Tutkimus keskittyy jalkapöytäluiden murtumien ei-leikkaukselliseen kuntoutukseen. Kenkään sijoitettavan jalkateräortoosin tavoitteena on ylläpitää potilaiden fyysistä aktiivisuutta kuntoutumisen aikana, vähentää jalkakipua ja edistää murtuman paranemista.

Menetelmät: Interventiotutkimus koostuu kahdesta vaiheesta ajoittuen vuosille 2023-2027. Ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan state-of-art -katsaus, jossa analysoidaan aikaisempi tutkimustieto jalkapöytäluiden murtumien ei-leikkauksellisesta hoidosta. Toisessa vaiheessa kehitetään ensin prototyyppi jalkateräortoosi-intervention yhteiskehittämisen keinoilla kuntoutusalan ammattilaisten ja potilaiden kanssa. Sen jälkeen jalkateräortoosi-intervention vaikutus jalkakipuun ja toiminnalliseen terveyteen testataan cross-over -asetelmalla, johon rekrytoidaan 30 jalkapöytäluun murtumasta kuntoutuvaa potilasta. Testausvaiheessa arvioidaan myös potilaiden kokemuksia jalkateräortoosi-interventiosta ja jalkateräortoosin sopivuudesta yksilöhaastatteluilla. Aineistot eri vaiheissa analysoidaan tilastollisin menetelmin ja sisällön analyysillä.

Tulokset: Ensimmäisen vaiheen state-of-art -katsauksen perusteella jalkaterän murtumien konservatiivisessa hoidossa erilaisia jalkaterän kuormituksen keventämiseen keskittyviä apuvälineratkaisuja hyödynnetään eri tavoin. Erityisesti apuvälineiden materiaalit, vaikutustavat ja niiden käyttöaika vaihtelevat. Tutkimuksen toinen vaihe käynnistyy kevään 2024 aikana.

Päätelmät: Tutkimus tuottaa käytännöllisen jalkateräortoosi-intervention potilaiden jalkaterän murtumien hoitoon, jota voivat hyödyntää kaikki terveysalan ammattilaiset. Jalkateräortoosi-interventiolla tuetaan potilaiden toiminnallista terveyttä ja edistetään heidän liikkumista jalkaterän murtumasta huolimatta.

21: BALANSEN MELLAN MÄNNISKANS AUTONOMI OCH AUTOMATION. UNGA APOTEKSKUNDERS BEHOV AV MÄNSKLIG KONTROLL I ROBOTSTÖDD LÄKEMEDELSRÅDGIVNING

Hägglund, Susanne, koordinator för forskningsprojekt, *Experience Lab, Åbo Akademi*; **Andtfolk, Malin**, universitetslektor i hälsovetenskaper, *Åbo Akademi*; **Rosenberg, Sara**, doktorand i farmaci/forskningsassistent i hälsovetenskaper, *Åbo Akademi*; **Nyholm, Linda**, professor i *Caring Science, Universitetet i Stavanger*

Bakgrund och syfte: Att säkerställa mänsklig kontroll i läkemedelsrådgivning som ges av en social robot är avgörande för etik, kvalitet och tillförlitlighet i människa-robotinteraktion. Patientautonomi bidrar till känsla av värdighet och är ett centralt värde inom vårdvetenskapen. Autonomi är också ett grundläggande behov som driver människans handlingar och operationaliseras ofta som valmöjligheter och människans kontroll över situationen.

Tvärvetenskapliga projektet PharmAInteraction vid Åbo Akademi samskapar tillsammans med apotekspersonal och apotekskunder en social robotikprototyp med språkmodell på svenska. Utmaningen är att balansera en hög/låg nivå av de två dimensionerna systemautomation och människans kontroll. Vi beskriver ett explorativt testscenario med representanter för unga potentiella apotekskunder med syfte att förstå deras behov av kontroll i robotstött läkemedelsinformation.

Genomförande: Ett laboratoriescenario hölls med sex informanter som fick läkemedelsrådgivning av sociala roboten Furhat gällande akuta preventivmedel. Semistrukturerade intervjudata analyserades med reflektiv tematisk analys.

Resultat: Informanterna ger uttryck för ett starkt behov av mänsklig kontroll i robotstött läkemedelsinformation. De vill känna sig trygga, undvika skadliga hälsoeffekter och fatta informerade hälsobeslut genom att förstå och lita på robotens information. Föreslagna mekanismer att säkra det inkluderar att roboten upprepar informationen, att roboten kan resonera och svara på kundens följdfrågor samt ge visuell tilläggsinformation, verifiering av informationen med farmaceuter, och att inte interagera med roboten alls i situationer med hög risk.

Slutsats: Resultaten belyser krav på en hög nivå av apotekskundens kontroll då robotens nivå av automation inte är låg och scenariot klassas som hög risk. Detta måste adresseras i projektets designarbete, utvärdering och eventuell provanvändning av robotprototypen på apotek.

22: TRANSIHMISTEN TARPEET PERUSTERVEYDENHUOLLOSSA SUKUPUOLEN KORJAUSPROSESSIN ERI VAIHEISSA

Hölttä, Wilhelmiina, sh, TtK, TtM-opiskelija, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Axelin, Anna**, TtT, apulaisprofessori, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Laiti, Minna**, TtT, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto.

Tausta ja tarkoitus: Sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu ovat sosiaalisessa vuorovaikutuksessa muodostuneita käsitteitä, jotka jatkuvasti muuttuvat. Terveystieteiden ammattilaisen on oltava perillä näihin liittyvistä termeistä, kun he tarjoavat hoitoa. Transihminen on yläkäsite tässä tutkimuksessa. Moni transihminen kokee sukupuoliristiriitaa. Mielenterveysongelmat ovat yleisiä niiden transihmisten elämässä, jotka kärsivät sukupuoliristiriidasta. Sukupuoliristiriidan korjaamiseksi transihmisistä moni tarvitsee sukupuolenkorjausta. Terveystieteiden ammattilaisen on parantaa, edistää ja ylläpitää väestön terveyttä, hyvinvointia, työ- ja toimintakykyä sekä sosiaalista turvallisuutta ja samalla vähentää terveyseroja. Transihmisten keskuudessa on tutkittu eroja terveysnäkökulmissa ja terveystieteiden saatavuudessa. Transihmiset vähemmistöryhmänä kohtaavat elämän eri tasoilla eriarvoisuutta, ulkopuolisuutta ja syrjintää, jota valtaväestöön kuuluvat eivät yleensä kohtaa. Transihmisillä on myös oikeus saada perusterveydenhuollon palveluita, jotka vastaavat heidän tarpeitaan. Tutkimusta perusterveydenhuoltoon liittyvistä tarpeista ei ole tehty suomalaisessa terveystieteidenhuollossa.

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata transihmisten tarpeita, toiveita ja odotuksia perusterveydenhuollossa sukupuolen korjausprosessin eri vaiheissa eli ennen korjausprosessia, korjausprosessin aikana, sekä sen jälkeen. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tietoa ja ymmärrystä transihmisistä terveystieteidenhuollon asiakkaina.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin kuvailevana laadullisena haastattelututkimuksena. Tutkimusaineisto kerättiin lumipallo-otantaa hyödyntäen, yksilöhaastatteluilla ja tutkimukseen osallistui yhteensä 15 transihmistä, iältään 17–48-vuotiata. Aineisto analysoitiin induktiivisen sisällönanalyysin avulla.

Tulokset: Transihmisillä oli monia ja erilaisia tarpeita perusterveydenhuollossa sukupuolenkorjausprosessin jokaisessa vaiheessa. Keskeisimmät ja yhteiset toiveet ja tarpeet olivat tiedon lisääminen ammattilaisille, sukupuolenkorjaushoitojen siirtäminen perusterveydenhuoltoon ja yksilöllisen hoidon huomioiminen.

Päätelmät: Suomalaisten transihmisten hoitopolkua tulisi uudistaa, sillä transihmisten ei tulisi joutua toimimaan oman terveystieteidenhuoltonsa asiantuntijoina. Terveystieteidenhuollon ammattilaisilla tulisi olla riittävää osaamista ja tietoa sukupuolen moninaisuudesta, jolloin heidän on mahdollista ohjata asiakkaiden hoitoa eteenpäin yhteistyössä asiakkaan kanssa, sekä asiakkaan toiveita ja tarpeita huomioiden. Ammattilaisten osaamista voitaisiin vahvistaa esimerkiksi täydennyskoulutuksen avulla.

23: COVID-19 -INFEKTION JÄLKIOIREET: KIRJALLISUUSKATSAUS JA JÄLKIOIREKYSELYN KEHITTÄMINEN

Ijäs, Laura, TtM, Tampereen yliopisto; **Kylmä, Jari**, FT, Tampereen yliopisto **Lindfors, Kirsi**, TtM, Tampereen yliopisto; **Paavilainen, Eija**, TtT, Tampereen yliopisto; **Haapa, Toni**, TtT, HUS Helsingin yliopistollinen sairaala

Tausta ja tarkoitus: Osalle COVID-19 infektion sairastaneista kehittyy jälkioireita. Jälkioireet aiheuttavat potilaalle haittaa sekä yhteiskunnalle kuluja. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli syntetisoida tutkimusnäyttöä COVID-19-potilaiden jälkioireista, muodostaa jälkioirekysely COVID-19-infektioon sairastuneille ja arvioida tämän sisältövaliditeetti Content Validity Indexin (CVI) avulla.

Menetelmät: Aineisto kerättiin kirjallisuuskatsauksen avulla (kevät 2021 – syksy 2021). Systemaattinen tiedonhaku tehtiin kotimaisiin ja kansainvälisiin keskeisiin terveys- ja lääketieteellisiin tietokantoihin, joita olivat Cinahl, Medic, Medline, Ovid ja Proquest. Aineisto analysoitiin käyttäen abduktiivista sisällönanalyysia. Aineiston analysointia ohjasi Symptom Management Theory (SMT). Analysoidun aineiston pohjalta laadittiin jälkioirekysely. Paneeliarviointi (neljä asiantuntijaa) toteutettiin jälkioirekyselyn sisältövaliditeetin ja selkeyden arvioimiseksi.

Tulokset: COVID-19-infektion jälkioireiksi tunnistettiin neurologiset oireet, kiputilat, hengitystie-elimistön oireet, vireystilan laskun, muutokset ruuansulatuskanavan toiminnassa, muut oireet, psyykkiset oireet, muutokset kehon lämmönilassa, silmäoireet, muutokset aineenvaihdunnassa, sydänperäiset oireet ja iho-oireet. COVID-19-infektion jälkioireiden oireiden hallinnan strategiat olivat tuen tarve jälkioireiden hallinnassa, avun hakeminen terveydenhuollosta ja vertaistuki sosiaalisessa mediassa. COVID-19-infektion jälkioireiden oireiden seuraukset olivat ongelmat arjen toiminnoissa selviämisessä, vaikutukset elämänlaatuun, mielenterveysongelmat, epäluottamus terveydenhuoltoon, poissaolot työelämästä, vaikutukset uneen ja vaikutukset sosiaalisiin suhteisiin. Kirjallisuuskatsauksen pohjalta muodostettu jälkioirekysely sisälsi 29 väittämää. Väittämäkohtainen sisältövaliditeetti-indeksi vaihteli välillä 0,5–1. Kyselylomakkeen luotettavuusindeksiä voitiin pitää hyväksyttävänä. Väittämäkohtaisesti selkeyttä kuvaava arvo vaihteli 0 – 1.

Päätelmät: COVID-19 -infektioon sairastuneiden potilaiden jälkioireet voivat ilmetä useilla tavoilla vaikuttaen potilaaseen, potilaan läheisiin ja yhteiskuntaan. COVID-19 -infektion jälkioireissa korostuu fyysisten oireiden kokemus. COVID-19 -infektioon sairastuneiden potilaiden jälkioireista tulee kerätä systemaattista tietoa jälkioirekyselyn avulla, jossa otetaan huomioon oireiden kokonaisvaltaisuus ja oireiden vaikutukset. COVID-19 -infektion jälkioireista kärsiviä potilaita tulee auttaa terveydenhuollossa moniammatillisesti. COVID-19 -infektion jälkioireiden merkitys yhteiskunnallisesti pitää tunnistaa ja panostaa jälkioireiden tehokkaaseen hoitoon.

24: POTILAIKEN OSALLISUUS TUTKIMUKSESSA: PROTOKOLLA SYÖPÄÄ SAIRASTAVIEN SEURANTARYHMÄSTÄ

Inkeroinen, Saija, väitöskirjatutkija, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Virtanen, Heli**, yliopistonlehtori, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Stolt, Minna**, professori (ma.), Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Satakunnan hyvinvointialue; **Leino-Kilpi, Helena**, professori (emerita), Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, tutkija, Tyks

Tausta ja tarkoitus: Potilaiden ja kansalaisten osallisuuden merkitys terveydenhuollossa ja tutkimuksessa on kasvanut viime vuosikymmeninä. Potilaiden osallisuus tutkimuksessa tarkoittaa potilaita tutkijoina tai tutkimuksen tekoa yhteistyössä potilaiden kanssa sen sijaan, että potilaat ovat yksinomaan tutkimuksen tiedonantajia. Osallisuudella tavoitellaan potilaiden aktiivisuutta tutkimuksessa ja tutkimuksen potilaslähtöisyyttä. Sen arvioidaan edistävän tutkimustulosten laatua ja vaikuttavuutta. Tämän protokollan tarkoituksena on kuvata syöpää sairastavien osallisuus tutkimuksessa.

Toteutus: Protokolla perustuu kumppanuuteen, tutkimukseen ja raportointiin kohdistuviin suosituksiin potilaiden osallisuudesta. Osallisuus tapahtuu seurantaryhmän avulla, johon rekrytoidaan syöpää sairastaneita henkilöitä (n=3–6) vastaten tutkimuksen tiedonantajia. Seurantaryhmä seuraa, jakaa näkemyksiä ja kommentoi tutkimusta sen eri vaiheissa: 1) tutkimusasetelman ja -menetelmien valinnassa, 2) tutkittavien rekrytoinnissa ja vastaamisessa, 3) aineistonkeruussa ja 4) analyysissä sekä 5) tulosten raportoinnissa. Tutkija kutsuu seurantaryhmän koolle joka toinen kuukausi. Samat potilaat ovat seurantaryhmässä tulosten raportoinnin päättämiseen asti. Seurantaryhmän toiminta on vapaaehtoista ja potilaat voivat vetäytyä siitä missä vaiheessa tahansa syytä ilmoittamatta. Seurantaryhmän potilaat eivät ole tutkimuksen varsinaisessa aineistonkeruussa tiedonantajia.

Tuotos: Kolme syöpää sairastanutta on rekrytoitu seurantaryhmään paikallisen syöpäyhdistyksen avulla. Tutkija kutsuu seurantaryhmän perehdytystapaamiselle, jossa sovitaan yhteiset toimintatavat ja aloitetaan varsinaiset tapaamiset.

Päätelmät: Potilaiden osallisuus seurantaryhmän avulla luo edellytyksiä potilaiden voimavaraistumiselle ja vaikuttamismahdollisuuksille heitä koskevan tiedon tuottamisessa. Osallisuuden taso rajautuu seurantaan, näkemysten jakamiseen ja kommentointiin. Osallisuuden tasoa voisi syventää esimerkiksi kutsumalla potilaita täysivaltaisiksi tutkimusryhmän jäseniksi, mutta se vaatisi potilaalta sitoutumista ja tutkimukselta resursseja. Syöpää sairastavien seurantaryhmän avulla tutkimuksessa voidaan huomioida arvokas tieto sairastamisesta ja hoidosta, jota tutkijat eivät välttämättä muuten tavoittaisi. Se voi edistää potilaslähtöisen tutkimuksen toteuttamista ja tiedon tuottamista.

25: GROUP-BASED CARDIAC TELEREHABILITATION INTERVENTIONS AND HEALTH OUTCOMES IN CORONARY PATIENTS: A SCOPING REVIEW

Renuka Julia Jacobsson, RN, MHSc, Nurse Manager, Faculty of Health Sciences, University of Eastern Finland; **Anne Oikarinen** RN, Docent, University Lecturer Faculty of Medicine, University of Oulu; **Jenni Krogell**, RN, MHSc, Faculty of Health Sciences, University of Eastern Finland; **Päivi Kankkunen**, RN, Docent, University Lecturer, Faculty of Health Sciences, University of Eastern Finland.

Background: After acute heart failure, over 40% of coronary artery disease (CAD) patients have suffered a recurrent cardiovascular event five- years post-index cardiovascular event. Secondary prevention includes the methods used to prevent the progression of coronary disease in a patient who is already ill. Telerehabilitation (TR) is the secondary prevention method utilising technology use and systems that facilitate remote communication with/support by healthcare professionals. The findings of this review are expected to map out evidence-based information available on group-based cardiac TR. This scoping review explored the extent and type of evidence related to group-based cardiac TR interventions and health outcomes in CAD patients.

Method: We used a scoping review methodology recommended by the Joanna Briggs Institute (JBI) scoping reviews. The limits applied to the database search were published in English between 2017 and 2022 and updated to cover until July 2023. This yielded 2,089 articles retrieved from the data sources. Two authors independently screened the titles/abstracts, followed by a full-text assessment. The final selection of relevant articles comprised 22 articles.

Results: The group-based cardiac TR interventions included cardiac-patient-led groups involved in intervention development, healthcare professionals and group interactions, and social support. The interventions were useful for patients with multi-faceted technological applications and social support. Group-based cardiac TR improved patients' health habits, psychosocial well-being, and quality of life.

Conclusions: These findings confirm the association between CAD patients' well-being and secondary prevention through technology use. Group-based social support can be used in rehabilitation groups to provide opportunities for peer support.

26: SOSIAALI-, TERVEYS- JA KUNTOUTUSALAN OPETTAJIEN KOKEMUKSIA DIGITAALISTEN RESURSSIEN HYÖDYNTÄMISESTÄ – SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

Jalova, Minna, TtM, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; Pajari, Juha, TtM, Väitöskirjatutkija, Yliopisto-opettaja, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; Saaranen, Terhi, Professori, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Opettajat ovat tärkeässä roolissa kouluttaessaan tulevaisuuden sosiaali-, terveys- ja kuntoutusalan (soteku-ala) asiantuntijoita, joilla on oltava laajat työelämävalmiudet. Digitalisaatio on muuttanut koulutusta ja opetustyötä soteku-alalla laajasti. Opettajan työ edellyttää uudenlaista osaamista, kuten useiden eri digitaalisten järjestelmien ja oppimisympäristöjen hallintaa. Oppimateriaali voi olla kokonaan digitaalisessa muodossa ja tieto päivittyy digitaalisilla alustoilla nopeasti. Tämä edellyttää digitaalisten resurssien soveltamista oppimisessa ja opetuksessa. Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli kuvailla opettajien kokemuksia digitaalisten resurssien hyödyntämisestä soteku-alan koulutuksessa.

Menetelmät: Systemaattinen kirjallisuuskatsaus kvalitatiivisista tutkimuksista toteutettiin PRISMA 2020 -suosituksen mukaisesti. Tietokantahaku suoritettiin PubMed-, Scopus-, CINAHL- ja ERIC-tietokannoista vuosilta 2016–2022. Katsaukseen valitut tutkimukset (n=11) arvioitiin JBI (Joanna Briggs Institute) -laadunarviointikriteeristöllä kahden tutkijan toimesta. Analysoinnissa käytettiin temaattista synteisiä.

Tulokset: Soteku-alan opettajien digitaalisten resurssien hyödyntämiskokemuksista muodostettiin neljä teemaa: sitoutuminen digitaalisiin resursseihin, työn hallinta digitaalisilla resursseilla, oppimisen edistäminen digitaalisilla resursseilla ja vastuullinen digitaalisten resurssien hyödyntäminen. Tulosten mukaan opettajat hyödyntävät digitaalisia resursseja työn hallintaan ja opiskelijoiden oppimisen edistämiseen. Opettajat ovat sitoutuneita digitaalisiin resursseihin ja hyödyntävät niitä vastuullisesti. Kehittämiskohteita ovat digitaalisten resurssien hyödyntämismahdollisuudet ja digitaalisten resurssien integrointi osaksi koulutusta. Koulutuksellisia kehittämistarpeita tunnistettiin opettajien digitaalisessa opetusvalmiudessa ja digitaalisissa työnhallintataidoissa. Lisäksi tuloksissa nousi esille resurssien puute ja digitaalisen teknologian soveltuvuus soteku-alan koulutukseen.

Päätelmät: Soteku-alan opettajien työtä suunniteltaessa on tärkeää huomioida digitaalisten resurssien riittävyys ja soveltuvuus soteku-alan koulutukseen. Opettajien täydennyskoulutuksella tulee vastata kehittämistarpeisiin, kuten oppimisen ja sen arvioinnin toteuttamiseen soveltuvalla digitaalisella teknologialla. Jatkossa on tärkeää muodostaa viitekehys soteku-alan opettajien digitaaliselle osaamiselle, jotta digitaalisten resurssien hyödyntäminen on mahdollista vastuullisesti ja asianmukaisesti soteku-alan opettajankoulutuksessa ja opettajien täydennyskoulutuksessa.

27: TERVEYDENHUOLLON AMMATTILAISTEN DIGIOSAAMINEN TERVEYDENHUOLLON TOIMINTAYMPÄRISTÖISSÄ – KANSAINVÄLINEN VERTAILUTUTKIMUS

Jarva, Erika, väitöskirjatutkija, Oulun yliopisto; **Oikarinen, Anne**, dosentti, Oulun yliopisto; **Mikkonen, Kristina**, professori, Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla tekijöitä, jotka vaikuttavat terveydenhuollon ammattilaisten digiosaamiseen terveydenhuollon toimintaympäristöissä kansainvälisesti. Tutkimuksen tavoitteena on tunnistaa mahdollisuuksia ja haasteita, jotka ovat yhteydessä terveydenhuollon ammattilaisten koettuun digiosaamiseen ja tavat, joilla tukea digiosaamisen kehittymistä, jotta uusien digitaalisten teknologioiden hyväksymistä voidaan edistää sekä vähentää muutosvastarintaa.

Menetelmät: Tutkimus sisältää kahden mittarin kielellisen ja kulttuurisen validoinnin sekä poikkileikkaustutkimuksen, joka vertailee terveydenhuollon ammattilaisten digiosaamista sekä digiosaamiseen vaikuttavia tekijöitä kansainvälisesti. Aineistonkeruu toteutetaan kahdessakymmenessä maassa (Espanja, Etelä-Korea, Filippiinit, Hong Kong, Iso-Britannia, Italia, Itävalta, Japani, Kiina, Liettua, Norja, Puola, Ruotsi, Singapore, Slovenia, Suomi, Sveitsi, Thaimaa, Tsekki ja Viro) terveydenhuollon ammattilaisilta (n=300/maa) perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon toimintaympäristöistä. Aineistonkeruussa käytetyt mittarit ovat terveydenhuollon ammattilaisten digiosaamisen mittari (DigiHealthCom), joka sisältää viisi osa-alueita (ihmislähtöinen etäohjausosaaminen, digi osana työtä, ICT osaaminen, digitaalisten ratkaisujen hyödyntäminen ja arviointi sekä digitaalisten ratkaisujen eettinen osaaminen) ja yhteensä 42 väittämää sekä digiosaamiseen vaikuttavien tekijöiden mittari (DigiComInf), joka sisältää kolme osa-alueita (johtajien tuki, organisaation ja yksikön käytänteet digiosaamisen kehityksen tukena sekä kollegoiden omaksuminen ja vaikutus) ja yhteensä 15 väittämää. Digiosaamiseen vaikuttavia tekijöitä analysoidaan binäärisellä regressioanalyysillä ja digiosaamisen profiileja tarkastellaan K-keskiarvo klusteroinnin avulla. Tutkimusluvut sekä eettiset lausunnot on pyydetty kustakin osallistuvasta organisaatiosta osallistuvan maan käytänteiden ja toimintatapojen mukaisesti.

Tulokset: Tutkimuksen aineistonkeruu ja aineistonanalyysi viimeistellään kevään 2024 aikana. Tutkimuksen tulokset esitetään konferenssissa kesäkuussa 2024.

Päätelmät: Tutkimuksen tuloksia ja validoituja digiosaamista sekä digiosaamiseen vaikuttavia tekijöitä mittaavia mittareita voidaan hyödyntää määrittämään ja ennakoimaan digiosaamisen tasoja ja osaamistarpeita eri terveydenhuollon toimintaympäristöissä sekä avustamaan terveydenhuollon organisaatioiden toimintaa digimurroksen keskellä ihmislähtöisesti ja laadukasta potilashoitoa vaarantamatta.

28: SISARUSTEN KOKEMUKSET SISARUKSENSA PÄIHDEKUOLEMASTA – SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

Jokipii, Heidi, TtM-opiskelija, Tampereen yliopisto; **Aho, Anna Liisa**, TtT, dosentti, yliopiston lehtori, Tampereen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Vuonna 2022 Suomessa huumausaineisiin kuoli yhteensä 250 ihmistä. Huumausainekuolemista suurin osa on tapaturmaisia myrkytyksiä, joihin yleensä liittyy useamman aineen samanaikainen käyttö. Päihdekuolemat ovat huumausaineiksi luokiteltujen aineiden käyttämisen aiheuttamia, usein äkillisiä, menetyksiä. Sisarusten kokemuksista sisaruksensa päihdekuoleman jälkeen on tärkeää saada lisää tietoa, joka lisää ymmärrystä ja mahdollistaa oikeanlaisen tuen tarjoamisen heille. Tämän kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on kuvata sisarusten kokemuksia sisaruksensa päihdekuolemasta.

Menetelmät: Tiedonhaku toteutettiin käyttäen CINAHL-, Medline- ja PsycInfo –tietokantojen vapaasanahakua. Hakusanat olivat sisarus, päihde, kuolema ja kokemus. Tietokantarajauksella haettiin vuosina 2013—2023 julkaistuja vertaisarvioituja artikkeleita. Tietokantahausta katsaukseen valikoitui seitsemän artikkelia ja manuaalisesti yksi artikkeli. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Sisarukset kokivat sisaruksensa päihdekuoleman jälkeen hylätyksi tulemista ja kantoivat menetyksen taakkaa kokonaisvaltaisesti suruna. Hylätyksi tulemisen kokemukseen liittyi yksinäisyyden tunne. Sisaruksensa päihdekuoleman jälkeen sisarukset kokivat ympäristönsä turvattomaksi. Sisarukset joutuivat ottamaan vastuuta muiden jaksamisesta. Jo ennestään huono perhedynamiikka korostui ja sisarukset kokivat leimatusta. Surusta toipumisessa läheisten ihmisten merkitys korostui ja toipumista edesauttoivat sisaruksen menetyksen hyväksyminen, ymmärryksen lisääminen ja itsensä arvostaminen.

Päätelmät: Sisaruksille kohdennettu apu ja tuki puuttuvat. Sisaruksille jää suuri taakka muiden läheisten jaksamisen vastuusta. Muiden ihmisten asenteilla ja kohtaamisella on suuri merkitys sisaruksen kokemassa surussa sisaruksensa päihdekuoleman jälkeen. Päihteiden käyttöön liittyvä stigma johtuu riippuvuussairauksiin liittyvistä ennakkoluuloista ja tietämättömyydestä. Leimautumisesta kärsivät myös päihteiden käyttäjien läheiset.

29: IÄKKÄÄN KROONISTA MUNUAISTEN VAJAATOIMINTAA SAIRASTAVAN POTILAAN ENNUSTE JA ELÄMÄNLAATU DIALYYSIHOIDOSSA TAI OIREENMUKAISESSA HOIDOSSA

Juntunen, Taru, sairaanhoitaja YAMK, Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Krooninen munuaisten vajaatoiminta on tunnistettu maailmanlaajuisesti kansanterveysongelmaksi, ja se on noussut yhdeksi johtavista kuolinsyistä olematta silti tarttuva sairaus. Kroonista munuaisten vajaatoimintaa sairastaa arviolta 10 % maailman väestöstä eli yli 800 miljoonaa henkilöä. Vuonna 2021 Suomessa oli 955 dialyysipotilasta miljoonaa asukasta kohden. Vallitsevuus oli suurentunut 18 % kymmenessä vuodessa. Myös oireenmukaisen hoidon tarpeen tarkasteluun antaa perusteet se, että kasvu oli suurinta yli 75-vuotiaiden ikäryhmässä (30 %). Työn tarkoituksena oli tutkia iäkkään kroonista munuaisten vajaatoimintaa sairastavan potilaan ennusteeseen ja elämänlaatuun vaikuttavia tekijöitä dialyysihoidossa ja oireenmukaisessa hoidossa. Työn tavoitteena oli tuottaa ajantasaista tietoa aihealueista lääkäreille sekä hoitohenkilökunnalle potilaiden hoidon suunnittelun tueksi.

Menetelmät: Työ toteutettiin integroivana kirjallisuuskatsauksena, jossa analyysi toteutettiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Työn analyysin tuloksina muodostui tiiviit yhteenvedot kuvaamaan iäkkään kroonista munuaisten vajaatoimintaa sairastavan potilaan elämänlaatuun sekä ennusteeseen vaikuttavista merkittävimmistä tekijöistä dialyysihoidossa sekä oireenmukaisessa hoidossa.

Päätelmät: Tämä kirjallisuuskatsaus vahvistaa aikaisempia käsityksiä siitä, että iäkkäät kroonista munuaisten vajaatoimintaa sairastavat potilaat kärsivät monista elämänlaatuun sekä ennusteeseen vaikuttavista tekijöistä hoitomuodosta riippumatta. Työ antaa myös syvempää ymmärrystä potilaiden oireista sekä niiden kietoutumisesta toisiinsa. Tämä auttaa hoitohenkilökuntaa ymmärtämään oireiden hallinnan merkitystä ja näin toteuttamaan potilaslähtöisempää työtä. Jatkon kannalta olisi tärkeää selvittää, mitkä kaikki tekijät vaikuttavat iäkkäiden kroonista munuaisten vajaatoimintaa sairastavien potilaiden elämänlaatuun, miten elämänlaatu saadaan luotettavasti mitattua ja vaikuttaako elämänlaatu suoraan ennusteeseen.

30: DIGIOHJAUKSEN VAIKUTUKSIA SEPELVALTIMOTAUDIN RISKITEKIJÖIHIN JA HOITOON SITOUTUMISEEN

Kaakinen Pirjo, dosentti, Oulun yliopisto; **Rajala Mira**, TtM, Oulun yliopisto; **Virtanen Mari** TtT, Metropolia AMK, **Lahtinen Minna**, TtM, Oulun yliopisto; **Oikarinen Anne** dosentti, Oulun yliopisto; **Tarkiainen Kati** Oulun yliopisto; **Kivelä Kirsi** Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Sepelvaltimotauti on yleinen sydänsairaus, joka voi aiheuttaa rintakipua, sydäninfarktin, sydämen vajaatoimintaa, rytmihäiriöitä tai äkkikuoleman. Sepelvaltimotautiin sairastunut tarvitsee jatkuvaa lääkehoitoa, mutta terveelliset elämäntavat, kuten tupakoimattomuus, liikunta ja terveellinen ravinto ovat yhtä tärkeitä. Lisäksi sepelvaltimotaudin riskitekijöistä mm. kohonnut verenpaine, veren kolesteroliarvo ja diabetes, joihin elintavoilla voidaan tehokkaasti vaikuttaa.

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata sepelvaltimotautikohtaukseen (NSTEMI tai UAP) sairastuneiden potilaiden digiohjauksen vaikutuksia sepelvaltimotaudin riskitekijöihin (diabetes/kohonnut verensokeri, verenpaine, leposyke, kokonaiskolesteroli, LDL-kolesteroli, alkoholin käyttö, fyysinen aktiivisuus ja tupakointi) ja hoitoon sitoutumiseen.

Menetelmät: Aineisto riskitekijöistä ja hoitoon sitoutumisesta kerättiin vuosina 2020–2022 sepelvaltimotautikohtaukseen sairastuneiden (n=57) sairauskertomuksesta ja Kardio-rekisteristä sekä alkutilanteessa että 2kk sairastumisen jälkeen. Aineisto analysoitiin tilastollisin menetelmin.

Tulokset: Sepelvaltimotaudin riskitekijöistä verenpaine, kokonaiskolesteroli ja LDL-kolesteroli laskivat kahden kuukauden seurantajakson aikana. Kuitenkin sepelvaltimotautipotilailla diabetes/kohonneen verensokerin esiintyvyys lisääntyi seurantajakson aikana. Tupakoivien sepelvaltimopotilaiden määrä lisääntyi, mutta alkoholin käyttökerrat laskivat sekä potilaiden liikunta-aktiivisuus lisääntyi seurantajakson aikana. Sepelvaltimopotilaiden hoitoon sitoutumisessa tapahtui muutoksia; lääkeshoidon noudattaminen ohjeen mukaan ja koettu vastuunotto omasta hoidosta muuttuivat positiivisemmaksi, kun taas halu hoitaa itseään hyvin sekä kokemus siitä, että itsensä hoitaminen mahdollistaa terveenä säilymisen vähenivät.

Päätelmät: Digiohjauksella voidaan edistää sepelvaltimotautipotilaan hoitoon sitoutumista ja terveellisten elintapojen noudattamista sairastumisen jälkeen, mutta tarvitaan pitkäkestoisempia seurainterventioita hoitoon sitoutumisen ja digiohjauksen kehittämiseksi.

31: ORGANISATIONAL INTEGRATION OF CULTURALLY AND LINGUISTICALLY DIVERSE NURSES. A HYPOTHETICAL MODEL

Kamau, Suleiman, MHSc, RN, University of Oulu; **Kristina, Mikkonen**, Professor, University of Oulu; **Tomietto, Marco**, Professor, Northumbria University

Aim: This study was aimed at developing a hypothetical model, more precisely a conceptual map, for identifying concepts and relations between them to explain the integration of culturally and linguistically diverse nurses into healthcare organisations.

Methods: In phase I, an umbrella review was conducted to establish evidence from a wide range of existing systematic reviews related to integration strategies and models that support the transition and adaptation of culturally and linguistically diverse nurses into healthcare organisations. The JBI guidelines were used to the review. A total of 27 scientific articles were selected. Based on inductive content analysis, three main categories were realised: 1) intra-organisational strategies and models, 2) sociocultural integration strategies and models, and 3) professional development strategies and models. In phase II, three qualitative descriptive studies were conducted. Data were collected using individual semi-structured interviews from culturally and linguistically diverse nurses (n=24); nurse educators (n=20); and nurse leaders(n=13). Data were analysed using inductive content analysis. In phase III, a hypothetical model describing culturally and linguistically diverse nurse integration into healthcare environments was built based on study phase I and II.

Results: Eleven concepts have been defined as; Effective transition to nursing practice. Institutional support. Leadership involvement. Nurses' competence recognition and support. Understanding of nurses' roles. Safe working environment. Collegiality. Growth within the organization. Cultural diversity. Linguistic diversity and Relations.

Conclusion: This study provides a hypothetical model which can be utilised towards supporting the organisational integration process of culturally and linguistically diverse nurses into diverse healthcare settings.

32: KEHITYSVAMMAISTEN HENKILÖIDEN OSALLISTUMINEN HOITOONSA: SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

Hanna Kangasniemi, TtM, väitöskirjatutkija, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Riitta Suhonen**, TtT, professori, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, ylihoitaja, Turun yliopistollinen keskussairaala, Varsinais-Suomen hyvinvointialue (sivutoimi); **Minna Stolt**, TtT, professori (ma.), hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Satakunnan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Osallistuminen on yksi ihmisen perusoikeuksista. Vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa sekä suomalaisessa lainsäädännössä korostetaan henkilöiden itsemääräämis- ja osallistumisoikeutta. Vaikka osallistuminen on keskeinen osa ihmisen toimintaa ja keskeinen tutkimuskohde kehitysvamma-alalla, osallistumisen määritelmä ei ole yksiselitteinen. Tutkimus on keskittynyt enemmän saavutettavuuteen ja inklusiivisuuteen jättäen yksilön näkökohdat kuten merkityksen, vastuun ja valinnan vähemmälle huomiolle. Katsauksen tavoitteena on lisätä ymmärrystä osallisuuden ilmenemisen muodoista kehitysvamma-alalla, miten kehitysvammaiset ihmiset osallistuvat hoitoonsa, ja miten osallistumista voidaan tukea.

Menetelmät: Systemaattinen kirjallisuushaku toteutettiin huhtikuussa 2023 ja päivitettiin tammikuussa 2024 kahdeksassa sähköisessä tietokannassa: PubMed (Medline), CINAHL (Ebsco), Social Science Database, Scopus, Web of Science, APA/ PsycINFO (Ebsco), Embase ja SocINDEX. Sähköistä tietokantahakua täydennettiin manuaalisella haulla. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Katsaukseen valittiin yhteensä 17 tutkimusta. Tutkimukset oli julkaistu vuosina 2008–2022 yhdeksässä eri maassa. Suurin osa tutkimuksista oli laadullisia. Haastattelu oli yleisin tiedonkeruumenetelmä. Tulokset osoittavat, että kehitysvammaiset henkilöt haluavat osallistua omaa elämäänsä koskevaan päätöksentekoon ja tulla nähdyksi yksilöinä eivät vammansa kautta. Päätöksentekoa ja osallisuutta voidaan edistää esimerkiksi tarjoamalla tietoa eri vaihtoehtoista ymmärrettävällä tavalla, mahdollisesti vaihtoehtoisia ja puhetta korvaavia kommunikointimenetelmiä (ACC) hyödyntäen, antamalla aikaa sekä emotionaalista tukea. Tukea antavan henkilön ja kehitysvammaisen henkilön välinen luottamuksellinen, kunnioittava ja läheinen suhde on merkityksellinen. Tiedon lisääminen tarjoamalla koulutusta kehitysvammaisten henkilöiden kanssa työskenteleville sekä heidän läheisilleen lisää osallisuuden toteutumisen edellytyksiä, samoin yhteisesti laaditut tavoitteet ja suunnitelmat.

Päätelmät: Tuloksia voidaan hyödyntää käytännön hoitotyössä, palveluiden kehittämisessä sekä koulutuksessa. Kehitysvammaisilla henkilöillä on oikeus osallistua elämäänsä koskevaan päätöksentekoon. Osallisuus lisää elämänlaatua sekä hoitoon sitoutumista. Jatkossa tarvitaan lisää ymmärrystä tavoista edistää osallisuutta, etenkin kehitysvammaisten henkilöiden itsensä kuvaamina

33: LUOTTAMUS JOHTAJAAN JA ORGANISAATIOON TERVEYDENHUOLLOSSA – KÄSITEANALYYSI

Karikumpu, Venla, TtM, väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto; **Häggman-Laitila, Arja**, professori, Itä-Suomen yliopisto; **Terkamo-Moisio, Anja**, TtT, dosentti, Itä-Suomen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Terveystenhuollon organisaatiot ovat uudenlaisten vaatimusten ja muutosten edessä, joissa johtajilla on keskeinen rooli. Näissä muutoksissa luottamus organisaatioon ja johtajaan on näkymätön voimavara, joka tulee usein näkyväksi vasta rikkouduttuaan. Organisaatioon ja johtajaan kohdistuvalla luottamuksella on useita seurauksia lisääntyneestä työntekijöiden työtyytyväisyydestä kohentuneeseen potilastyön laatuun sekä kustannustehokkuuteen. Luottamusta on määritelty useilla tieteenaloilla sen moniulotteisuuden vuoksi, sen sijaan terveydenhuollosta puuttuu kattava käsiteanalyysi luottamuksesta. Tutkimuksen tarkoituksena oli koota, arvioida ja syntetisoida teoreettisesti ja empiirisesti luottamuskäsitteen sisältöä.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin systemaattisena katsauksena Walkerin ja Avantin käsiteanalyysimenetelmällä. Aineiston valinnan, laadunarvioinnin ja analyysin jälkeen lopulliselle aineistolle (n=42) määritettiin näytön asteet. Aineiston artikkelit kuvasivat tai määrittivät johtajaan tai organisaatioon kohdistuvaa luottamusta terveydenhuollossa. Luottamus johtajaan ja organisaatioon analysoitiin erillisinä osa-alueina.

Tulokset: Määritelmät jakautuivat tunne- ja kognitiopohjaisuuteen sekä organisaation toiminnan ennakoitavuuteen. Luottamus osoittautui sekä johtaja-työntekijä-suhteen että organisationaalisten rakenteiden avaintekijäksi, ilmentäen sosiaalista vuorovaikutusta sekä positiivisia odotuksia hyvääntahtoisuudesta. Lisäksi johtajaan kohdistuvaa luottamusta kuvattiin johtajan pätevyytenä sekä riskin ja haavoittuvuuden olemassaolona. Luottamus mahdollistui ja rakentui johtajan johdonmukaisen käytöksen, johtajuustaitojen, työntekijöiden roolin, avoimen vuorovaikutuksen ja yhteistyön myötä. Luottamuksesta seurasi sitoutumista, lisääntyntä työn tuottavuutta, yhteistyötä sekä työhyvinvointia. Rajakäsitteeksi kuvautui psykologinen turvallisuus sekä vastakäsitteeksi epäluottamus. Oikeudenmukaisuus osoittautui uudeksi lähikäsitteeksi ja puolustusmekanismit aiemmin tunnistamattomaksi vastakäsitteeksi.

Päätelmät: Terveystenhuollossa organisaatioon ja johtajaan kohdistuvaan luottamukseen ei ole kiinnitetty riittävästi huomiota, sen keskeisestä asemasta huolimatta. Luottamus organisaatioon ja johtajaan on merkityksellistä organisaation veto- ja pitovoiman, henkilöstön sitoutumisen, tuottavuuden lisääntymisen ja työhyvinvoinnin kohentumisen vuoksi. Siksi luottamusta tulisi mitata ja kehittää systemaattisesti sen edellytykset huomioiden. Tiedon syventäminen luottamuksesta ja sen ominaispiirteistä on tärkeää luottamuksen operationalisoinniksi ja sen tasojen määrittelemiseksi terveydenhuollossa.

34: OSAAMISEN MÄÄRITTELY JA TUNNISTAMINEN POHJOIS-POHJANMAAN HYVINVOINTIALUEELLA

Karsikas, Eevi, TtM, väitöskirjatutkija; Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (Pohde); MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto, Oulun yliopisto; **Hanhela, Maija**, sosionomi (Yamk), Hr-Asiantuntija, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (Pohde); **Hukkanen, Eija**, TtM, osaamispäällikkö, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (Pohde)

Tausta ja tarkoitus: Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella (Pohde) työskentelee noin 19 000 työntekijää, joiden osaamistiedot ovat tällä hetkellä osittain puutteellisia ja jäsentymättömiä. Lisäksi nykyiset osaamistiedon dokumentoinnin välineet eivät vastaa organisaation nykyisiä tarpeita. Tämä asettaa haasteen, kun pyritään tunnistamaan toiminnan ja tehtävän edellyttämä osaaminen ja osaajat Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella.

Hankkeen tarkoituksena on systemaattisesti tunnistaa ja sähköistää toiminnan ja tehtävän edellyttämä osaaminen sekä osaajat Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella, samalla luoden verkostoja, joissa osaamista voidaan tehokkaasti jakaa. Hanke rahoitetaan valtion hyvinvointialueiden toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen (2023–2024) osoitetulla rahalla.

Toteutus: Hanke toteutetaan neljässä vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa kartoitetaan Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella henkilöstön osaamistiedon nykytilanne ja tulevaisuuden tarpeet yhteistyössä toimialueiden kanssa. Toisessa vaiheessa määritellään osaamista ja täydennetään kartoituksessa löydettyjä osaamistiedon vajeita. Kolmannessa vaiheessa siirretään kerätty ja tuotettu osaamistieto sähköiseen järjestelmään. Neljännessä vaiheessa luodaan yhteinen visio ja strategia osaamistiedon systemaattiseen hallintaan, sekä juurrutetaan ja levitetään kehitetty konkreettinen toiminta koko Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelle.

Tuotos: Osaamisresurssien optimaalinen hallinnointi vahvistaa hyvinvointialueen palvelutuotantoa, mikä tukee hyvinvointialueen strategisten tavoitteiden saavuttamista.

Päätelmät: Määrittelemällä ja sähköistämällä osaamistietoa voidaan hallinnoida osaamista systemaattisemmin. Lisäksi osaamisen ja osaajien tunnistaminen mahdollistaa henkilökunnan sijoittamisen oikeaan paikkaan oikeaan aikaan, samalla lisäten alan ja alueen kilpailukykyä.

35: HOITOHENKILÖKUNNAN OSAAMISEN, KOMPETENSSIN JA SUKUPUOLEN YHTEYS POTILAIEN AIHEUTTAMAAN TYÖVÄKIVALTAAN PSYKIATRISISSA SAIRAALAHOIDOSSA

Karvonen, Matias, TtM, sh, Itä-Suomen yliopisto & Niuvanniemen sairaala; **Askola, Riitta**, TtT, sh, tutkijatohtori, Lääketieteellinen tiedekunta, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Kuusisto, Mirjami**, LL, Etelä-Savon hyvinvointialue; **Kuosmanen, Lauri**, TtT, sh, dosentti, yliopistonlehtori, Terveystieteiden tiedekunta, Hoitotieteen laitos, Itä-Suomen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Työväkivalta on terveydenhuollossa ja etenkin psykiatrisessa hoitoympäristössä maailmanlaajuinen ongelma. Työväkivalta aiheuttaa merkittäviä inhimillisiä ja taloudellisia kustannuksia sekä vaikuttaa terveystieteen saavutettavuuteen ja laatuun. Aikaisemmat kirjallisuuskatsaukset aiheesta ovat käsitelleet tilannekohtaisia väkivallanhallintamenetelmiä, työväkivallan vaikutuksia, koulutautumista, aihepiirin lainsäädäntöä, eettisiä näkökulmia sekä työväkivallan kustannuksia. Tämän systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli selvittää psykiatrisen hoitohenkilökunnan osaamisen ja kompetenssin sekä hoitohenkilökunnan sukupuolen yhteyttä psykiatrisen potilaan väkivaltaisuuteen. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tietoa potilaan väkivaltaisuuden hallintaan liittyvistä tekijöistä, jota voidaan hyödyntää väkivaltatilanteiden ehkäisemisessä psykiatrisissa yksiköissä.

Menetelmät: Systemaattinen kirjallisuuskatsaus.

Tulokset: Verbaalinen väkivalta oli työväkivallan muodoista yleisin. Hoitohenkilökunnan korkea osaaminen ja korkea kompetenssi vähentävät työväkivallan riskiä. Lyhyt ammatillinen työkokemus sekä hoitajan nuori ikä kasvattavat työväkivallan riskiä. Miespuoliset hoitajat kokevat työväkivaltaa eniten. Myös hoitohenkilökunnan asenteella sekä muilla henkilökohtaisilla ominaisuuksilla on selvä yhteys vähäisempään työväkivaltaan. Uupunut, runsaasti ylitöitä tekevä ja työväkivaltaa arkipäiväisen normaalina pitävä hoitaja kokee todennäköisemmin työväkivaltaa. Hoitohenkilökunnan kompetenssia lisäävillä lisäkoulutuksilla voidaan vähentää työväkivallan riskiä.

Päätelmät:

- Työväkivalta on psykiatrisessa hoitoympäristössä yleistä ja se on kasvava kansainvälinen ongelma. Psykiatrisen hoitohenkilökunnan kohtaama työväkivalta on yleensä verbaalista, fyysistä tai seksuaalista väkivaltaa.
- Hoitohenkilökunnan osaamisella ja kompetenssilla on selvä positiivinen yhteys työväkivallan todennäköisyyteen. Hoitohenkilökunnan sukupuolella on yhteys työväkivallan kokemisen todennäköisyyteen.
- Miespuoliset hoitajat kokevat työväkivaltaa enemmän, mutta se johtuu siitä, että miespuoliset hoitajat ovat useammin kontaktissa ja hoitovastuussa aggressiivisten ja potentiaalisesti väkivaltaisista potilaista.
- Hoitohenkilökunnan pidemmällä työkokemuksella ja laadukkailla ammatillisilla kyvyillä ja osaamisella on yhteys vähäisempään väkivaltaan. Kokenut hoitohenkilökunta ei yhtä todennäköisesti ajaudu väkivaltatilanteisiin kuin kokematon hoitohenkilökunta.

36: HENKIRIKOSTEN UHRIEN SISARUSTEN SAAMA TUKI

Kauppinen, Anna, TtK, TtM-opiskelija, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede; **Aho, Anna Liisa**, TtT, dosentti, yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede

Tausta ja tarkoitus: Henkirikosuhrien sisarusten näkökulmasta on vähän tutkimusta. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata henkirikoksen uhrien sisarusten saamaa tukea läheisen henkirikoskuoleman jälkeen Suomessa.

Menetelmät: Tutkimukseen osallistujat rekrytoitiin henkirikosten uhrien omaisten ry:n kautta. Aineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella (N=18) ja haastatteluin (n=5). Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällön analyysillä.

Tulokset: Ystäviltä saatuun tukeen sisältyi ajan saaminen asioiden jakamiseen, konkreettisen avun saaminen arkeen, yhdessä tekeminen sekä huolehtiminen. Puolisolta saatuun tukeen sisältyi keskusteluavun saaminen, lähellä pitäminen, tuki arjesta selviämiseen ja henkinen tuki. Vanhemmilta satuun tukeen sisältyi yhdessä keskusteleminen, läheisyys ja kannustaminen. Perheeltä saatu tuki sisälsi yhdessä keskustelemista, yhdessä olemista sekä tuen saamista selviytymiseen. Muilta sukulaisilta saatu tuki sisälsi läsnäoloa, yhteydenpitoa ja huolehtimista. Muilta läheisiltä saatu tuki sisälsi asioista keskustelemista, kuunteluapua, tukemista surussa sekä yhdessäoloa. Työkavereilta sekä esimieheltä sisarukset saivat ymmärtävää tukea. Ammattilaisilta saatuun tukeen sisältyi rikosuhripäivystyksestä saatu tuki, joka sisälsi konkreettista apua käytännön järjestelyihin ja henkistä tukea. Sairaanhoidajalta saatuun tukeen sisältyi tapaamisia ja keskusteluapua. Psykologilta saatiin keskusteluapua ja tapaamisia. Terapeuteilta saatuun tukeen sisältyi erilaisia terapiamuotoja, ymmärryksen saamista, tunteiden käsittelyä sekä keskusteluapua. Kriisityöntekijöiltä saatu apu sisälsi keskusteluapua, sisarusten huomioimista ja konkreettisia auttamiskeinoja. Lääkäriltä sisarukset saivat työkyvyttömyyden ja lääkityksen tarpeen huomioimista, tutkimuksia, tapaamisia ja erilaisia suosituksia. Työterveydestä saatuun apuun sisältyi jatkoavun piiriin ohjaamista, tutkimuksia, psykologista apua sekä keskusteluapua. Hautaustoimisto antoi käytännön apua. Poliisilta saatiin turvallisuutta, informaatioita sekä huomioimista. Vertaistuesta saatiin ymmärrystä, ymmärretyksi tulemistä, avun saamista surussa, sosiaalista osallisuutta, sosiaalista lähentymistä, asioiden purkamista sekä tiedon saamista.

Päätelmät: Sisarukset saavat monimuotoista tukea sosiaaliselta tukiverkostoltaan, eri alojen ammattilaisilta ja vertaisilta. Saadussa tuessa korostui sisarusten huomioiminen ja heidän kanssaan keskusteleminen.

Sisällysluettelo

37: SAIRAANHOITAJIEN NÄKEMYS PALLIATIIVISESSA HOIDOSSA OLEVIEN SYÖPÄÄ SAIRASTAVIEN POTILAIKEN HENGENAHDISTUKSEN HOITOTYÖN AUTTAMISMENETELMISTÄ-

Kero, Johanna TtT-opiskelija, TtM, Tampereen yliopisto; **Koivisto, Jaana-Maija**, dosentti, FT, Tampereen yliopisto, Helsingin yliopisto, **Elina Haavisto**, Professori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö/ Hoitotiede, Tampereen yliopisto, sivutoiminen ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Hengenahdistuksesta kärsii 50-70% palliatiivisessa hoidossa olevista syöpää sairastavista potilaista. Hengenahdistuksen taustalla olevat syyt ovat heikosti tunnettuja ja sen hoito on riittämätöntä. Hengenahdistuksen hoidon menetelmät ovat pääosin lääketieteellisiä ja hoitotyön menetelmistä hengenahdistuksen lievittämiseksi on vähän tutkimustietoa. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata palliatiivisella vuodeosastolla työskentelevien sairaanhoitajien näkemyksiä levinnyttä syöpää sairastavien potilaiden hengenahdistuksen hoitotyön auttamismenetelmistä.

Menetelmät: Aineisto kerättiin neljällä erityisvastuun palliatiivisella vuodeosastolla. Haastatteluja järjestettiin seitsemän, joista kuusi oli fokusryhmähaastatteluja ja yksi parihaastattelu. Niihin osallistui yhteensä 27 sairaanhoitajaa. Haastattelut toteutettiin työyksiköissä sairaanhoitajien työvuoron aikana, ja ne kestivät 35 minuutista 45 minuuttia. Litteroitu aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Sairanhoitajat kuvasivat hengenahdistuksen hoitotyön auttamismenetelmiä kolmella osa-alueella: hengenahdistuksen monitahoisuus, hengenahdistuksen arvioinnin kompleksisuus ja menetelmät hengenahdistuksen lievittämiseksi. Hengenahdistuksen monitahoisuuteen sisältyvät hengenahdistuksen fyysiset ja psyykkiset syyt. Hengenahdistuksen arvioinnin kompleksisuus koostuu hengenahdistuksen objektiivisesta arvioinnista ja hengenahdistuksen taustalla olevien syiden tunnistamisesta. Sairanhoitajat kertoivat hengenahdistuksen olevan monimutkainen oire, ja he korostivat potilaiden subjektiivisten kokemusten ja arviointimittareiden johdonmukaisen käytön tärkeyttä arvioitaessa hengenahdistuksen vakavuutta. Hengenahdistuksen lievittämisen menetelminä he toivat esille hengenahdistuksen hallinnan menetelmät, hengenahdistuksen ehkäisyn menetelmät sekä potilaan ja hänen perheensä tukeminen. Sairanhoitajien mukaan lääkkeettömät hoitotyön auttamismenetelmät, kuten ilmavirran lisääminen potilashuoneeseen, hoitajan läsnäolo, potilaan rauhoittaminen sekä potilaan ja hänen läheistensä tukeminen, ovat merkittäviä hengenahdistuksen auttamismenetelmiä lääkkeellisten ja lääketieteellisten menetelmien rinnalla.

Päätelmät: Palliatiivisessa hoidossa olevan levinnyttä syöpää sairastavan potilaan kokonaisvaltaisen hengenahdistuksen hoidon varmistamiseksi sairaanhoitajien tulisi tunnistaa potilaan hengenahdistuksen taustalla olevat syyt ja hyödyntää hoitotyön auttamismenetelmiä. Sairanhoitajien tulisi osata arvioida potilaan fyysiset, psykososiaaliset, emotionaaliset ja hengelliset tarpeet hyödyntämällä sekä potilaiden subjektiivista itsearviointia että objektiivisiä mittausasteikkoja hengenahdistuksen vakavuuden arvioimiseksi.

38: IKÄÄNTYNEEN KOTONA ASUVAN HENKILÖN KÄSITYS TURVALLISUUDESTA

Kivimäki Taina, sh, TtM, väitöskirjatutkija, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Turku; **Stolt Minna**, TtT, jalkaterapeutti (AMK), professori (ma.), hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Turku, Satakunnan hyvinvointialue; **Katajisto Jouko**, lehtori, VTM, tilastotieteen keskus, Turun yliopisto, Turku; **Charalambous Andreas**, PhD, associate professor, Cyprus University of Technology, Cyprus, Dosentti, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Turku; **Suhonen Riitta**, sh, TtT, professori, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Turku, ylihoitaja (sivuvirka), Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Turun yliopistollinen keskussairaala

Tausta ja tarkoitus: Ikääntyneet haluavat asua kotona ja turvallisesti. Yhtenäistä moniulotteisen fyysisen, sosiaalisen, emotionaalisen ja mentaalisen sekä kognitiivisen turvallisuuden mallia ei ole eikä menetelmää turvallisuuden moniulotteiseen arviointiin. Turvallisuutta on arvioitu pääsääntöisesti fyysiseen ympäristöön liittyen. Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata säännöllisen kotihoidon piirissä olevien ikääntyneiden ihmisten kokemuksia turvallisuudesta, määritellä kodin turvallisuuden elementit, ja turvallisuutta edistävät ja/tai estävät tekijät.

Menetelmät: Tutkimusasetelma on laadullinen, kuvaileva ja monimenetelmällinen. Aineisto kerättiin haastattelemalla yhden hyvinvointialueen säännöllisen kotihoidon piirissä olevia ikääntyneitä henkilöitä (n=16) ja valokuvaamalla heidän tunnistamiaan turvallisuutta edistäviä ja/ tai estäviä tekijöitä kotona. Kotioloissa tehtyt haastattelut nauhoitettiin, litteroitiin ja koodattiin, kuten myös valokuvat (n=145). Litteroitu aineisto analysoitiin Nvivo- ohjelmalla. Valokuvat ovat osa laadullista tutkimusta ja ne analysoidaan visuaalisen aineiston analyysillä.

Tulokset: Alustavien tulosten perusteella haastatteluilla ja valokuvilla saadaan todellista tietoa, miten ikääntyneet henkilöt kokevat turvallisuuden kotona. He halusivat valokuvattavan esimerkiksi kynnyksiä, kaappeja tai ikkunasta avautuvaa maisemaa. Koti koettiin yleisesti turvalliseksi, jossa läheiset ja kotihoito tukevat ikääntyneen pärjäämistä. Turvallisuutta edisti mm. paloturvallisuus, läheisten apu ja tuki, mahdollisuus osallistua omaan päätöksentekoon sekä valoisa ja luottavainen mieli. Turvallisuutta saattoi ikääntyneen henkilön mielestä estää esimerkiksi fyysisen toimintakyvyn rajoitukset, sairaudet ja yksin oleminen.

Päätelmät: Ikääntyneiden henkilöiden omat päätökset turvallisuudesta vaikuttavat kotona pärjäämiseen ja asumiseen. Oleellista on heidän oma kokemuksensa ja kertomus turvallisuudesta, siihen liittyvistä tekijöistä ja kodin olosuhteista. Ikääntyneet henkilöt toivovat pääsevänsä vaikuttamaan kotinsa suunnitteluun. On tärkeää painottaa turvallisuuden moniulotteisuutta hoiva- ja hoitotyön koulutuksessa, koska turvallisuuden edistäminen vaikuttaa kotona asuvan ikääntyneen henkilön elämän laatuun ja hyvinvointiin. Tutkimus tuottaa turvallisuuden arvioinnin menetelmiä.

39: SIMULAATIOPELEIHIN TALLENTUVA PELIMETRIKKA HOITOTYÖN KOULUTUKSESSA

Koivisto, Jaana-Maija, FT, post doc-tutkija Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto; **Havola, Sara**, väitöskirjatutkija, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto; **Engblom, Janne**, KTT, VTM (Tilastotiede), tilastotieteen lehtori, Turun kauppakorkeakoulu, Turun yliopisto; **Haavisto, Elina**, THT, Hoitotieteen professori, sivutoiminen ylihoitaja, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede, Tampereen yliopisto, Pirkanmaan sairaanhoitopiiri, Tays

Tausta ja tarkoitus: Hoitotyön koulutuksessa simulaatiopelejä käytetään erilaisten taitojen oppimisessa. Pelaamisen aikana pelijärjestelmään tallentuu kaikki ne toiminnot, jota opiskelija tekee pelaamisen aikana. Näitä toimintoja kuvaa järjestelmästä kerättävä pelimetriikka. Pelimetriikkaa voidaan hyödyntää osana hoitotyön opetusta tarkastellessa opiskelijoiden osaamista. Lisäksi pelimetriikkaa voidaan käyttää tutkimusaineistona kuvaamaan opiskelijoiden suoritusta, tietoja ja taitoja pelissä. Hoitotyön koulutuksen kontekstissa pelimetriikkaa on käytetty vielä vähän. Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata simulaatiopeleihin tallentuvan pelimetriikan käyttöä hoitotyön koulutuksessa.

Menetelmät: Tutkimuksessa kuvataan hoitotyön koulutuksen simulaatiopelitutkimuksia. Aineisto koostuu kirjoittajien toteuttamista simulaatiopelitutkimuksista, joissa sairaanhoitajaopiskelijat pelaavat simulaatiopeliä. Artikkelissa kuvataan yksityiskohtaisesti mitä pelimetriikan ominaisuuksia tutkimuksissa on mitattu ja miten pelimetriikkaa on analysoitu.

Tulokset: Hoitotyön koulutuksen simulaatiopelitutkimuksissa pelimetriikkaa on käytetty kuvaamaan opiskelijoiden suorituksia simulaatiopelin eri skenaarioissa. Pelimetriikan mitattavia kohteita ovat olleet peliaika, pelattujen pelien määrä sekä pisteet. Pelimetriikkaa on analysoitu erilaisilla tilastollisilla analyyseillä: kuvaileva, tilastollinen päättely sekä monimuuttuja-analyysi.

Päätelmät: Pelimetriikka antaa monipuolisia mahdollisuuksia tutkia opiskelijoiden suoritusta, oppimista ja osaamista. Pelimetriikan avulla saadaan yksityiskohtaisempaa tietoa siitä, mitä opiskelijat osaavat ja mitä he eivät osaa, ja mihin esimerkiksi opetuksen resursseja tulisi jatkossa suunnata. Tulevaisuudessa pelimetriikan mitattavia kohteita voisi tutkia laajemminkin esimerkiksi mihin pelaajan katse kohdistuu pelaamisen aikana, miten pelaaja liikkuu peliympäristössä sekä miten opiskelijat ovat vuorovaikutuksessa toistensa kanssa pelin aikana. Nämä puolestaan tuottavat uudenlaista tietoa esimerkiksi siitä, mihin opiskelijoiden huomio kiinnittyy hoitoympäristössä tai miten yhteistyö potilaan hoitamisessa toteutuu.

40: PALLIATIIVISEN JA SAATTOHOITOPOTILAAN LÄHEISEN JÄLKIHOITO

Koppelomäki, Elina, *kliinisen hoitotyön asiantuntija, TtM, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue, palliatiivinen keskus*

Tausta ja tarkoitus: Sosiaali- ja terveysministeriön (2017) suositukset palliatiivisen hoidon ja saattohoidon järjestämisestä loivat pohjan kehittämistyölle Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella. Tämän myötä luotiin palliatiivisen ja saattohoitopotilaan palveluketju (2019). Sosiaali- ja terveysministeriön kansallisessa palliatiivisen hoidon kehittämisohjelmassa (2021-2022) käynnistettiin Etelä-Pohjanmaalla palliatiivisen ja saattohoitopotilaiden kotisairaaloiminta ja erityistason osastotoiminta. Toiminnan vakiinnuttua ryhdyttiin kehittämään STM:n suositukseenkin kirjattua läheisten jälkihoitoa. Hotus julkaisi hoitosuosituksen (2023) palliatiivisessa hoidossa ja saattohoidossa olevan potilaan läheisten kohtaamisesta ja tukemisesta, jossa myös huomioidaan läheisten selviytyminen kuoleman jälkeen.

Toteutus: Kehitystyön tuloksena luotiin kirjalliset ohjeet jälkihoidosta ammattilaisille, jotka hoitavat palliatiivisia ja saattohoitopotilaita. Ohjeet sisältävät hoitavan tahon yhteydenoton läheiseen potilaan kuoleman jälkeen ja läheisen tuen tarpeen ja selviytymiskeinojen kartoittamisen yhteydenoton aikana. Ohjeet löytyvät hyvinvointialueen intrasta ja päivityksen alla olevasta palveluketjusta. Ammattilainen on tarpeen mukaan läheisen luvalla yhteydessä oman sote -keskuksen mielenterveys- ja riippuvuushoidon vastaanottopalveluihin. Jälkihoidon aikana kerrotaan myös seurakuntien ja eri järjestöjen toiminnasta esim. sururyhmistä ja tuetuista perheviikonlopuista. Jos perheessä on lapsia ja nuoria, huomioidaan heidänkin selviytymisensä läheisen kuoleman jälkeen kartoittamalla yhteistyössä opiskelijaterveydenhuollon, neuvolan ja perhekeskuksen kanssa nykyiset tukitoimet ja tarvittava apu. Lisäksi yhteistyössä sairaalateologiien kanssa luotiin elämässä eteenpäin -läheisten vertaistapaaminen kuoleman jälkeen. Tilaisuudessa läheisensä menettäneet saavat mahdollisuuden verkostoitua ja jakaa kokemuksiaan surusta ja siitä selviytymisestä.

Tuotos: Hyvinvointialueen jälkihoidon toimintamalli ja elämässä eteenpäin -läheisten vertaistapaamiset

Päätelmät: Yhteydenotto läheiseen kuoleman jälkeen ja vertaistuen tarjoaminen on osa palliatiivisen ja saattohoitopotilaan hyvää hoitoa, ja tätä tukevat myös STM:n laatusuositus ja Hotuksen hoitosuositus. Yhtenäiset toimintatavat hyvinvointialueella varmistavat, että jokainen palliatiivisen ja saattohoitopotilaan läheinen saa yhdenvertaista jälkihoitoa.

41: KARTOITTAVA KATSAUS (SCOPING REVIEW) TUTKIMUKSELLISEN KEHITTÄMISEN LÄHTÖKOHTANA

Korhonen, Teija, yliopettaja TtT, Savonia-ammattikorkeakoulu; **Luoju, Maria**, yliopettaja FT, Savonia-ammattikorkeakoulu, **Jari Kylmä**, FT, TtL, dosentti, professori (tenure track), Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö, Hoitotiede

Tausta ja tarkoitus: Terveystieteiden laki (1326/2010) edellyttää terveydenhuollon toimintojen perustuvan tutkittuun näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin. Tiukan protokollan mukaan laaditut järjestelmälliset kirjallisuuskatsaukset, meta-analyysit ja metasynteetit tuottavat luotettavaa, tiivistettyä ja ajankohtaista tietoa, näyttöä. Ne kuvaavat terveydenhuollon toimintatapojen ja -käytäntöjen vaikuttavuutta, tarkoituksenmukaisuutta, käyttökelpoisuutta ja merkityksellisyyttä asiakkaiden hoidossa.

Kartoittava katsaus on puolestaan kirjallisuuskatsaustyyppi, jota käytetään, kun katsauksen tarkoituksena on tunnistaa tiedonaukkoja, selvittää käsitteitä ja tutkia sitä, miten tutkimuksen, kehittämisen tai katsauksen kiinnostuksen kohteena olevaa ilmiötä on aiemmin tutkittu. Kartoittavat katsaukset ovat melko uusi lähestymistapa tutkimustiedon koostamiseen. Sen vuoksi tarvitaan ohjeistusta siitä, milloin kartoittava katsaus on soveltuva ja miten menetelmää tulisi käyttää. Olemassa oleva ohjeistus on tällä hetkellä valtaosin englanninkielistä (JBI-kriteerit). Tämän esityksen tarkoituksena on kuvata kartoittavan katsausmenetelmän käyttötarkoituksia ja toteutusprosessia.

Toteutus: Kartoittavan katsauksen kuvaus JBI-protokollaa ja P (population), C (concept) ja C (content) -mallia hyödyntäen.

Tuotos: Kuvaus kartoittavan katsauksen käyttötarkoituksista, aineistonhausta, valinnasta, tiedon uuttamisesta ja tulosten kuvaamisesta. Kartoittava katsaus edellyttää etukäteen määriteltyä strategiaa, suunnitelmaa ja läpinäkyviä menetelmiä, jotta katsauksen tulokset ovat luotettavia.

Päätelmät: Kartoittava katsaus on käyttökelpoinen menetelmä tiedonaukkojen paljastamiseen, sekä kehittämistyön ja tutkimuksen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana.

42: HOITOTYÖN TUNNUSLUKUIJEN VISUAALINEN RAPORTOINTI TAMPEREEN YLIOPISTOLLISESSA SAIRAALASSA

Kortteisto, Tiina, arviointiylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue, Sairaalapalvelut; **Seppänen, Pia**, kehittämispäällikkö, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tietojohdamisen yksikkö; **Mattila, Elina**, hoitotyön johtaja, Pirkanmaan hyvinvointialue, Sairaalapalvelut

Tausta ja tarkoitus: Hoitotyön laatu ja vaikuttavuus ovat tärkeitä kehittämiskohteita Tampereen yliopistollisessa sairaalassa (Tays) kuin kansallisestikin. Hoitotyön laadun arvioimiseksi on määriteltävä keskeiset seurattavat tunnusluvut. Tampereen yliopistollisessa sairaalassa painehaavariskin arviointi, havaitut painehaavat, kaatumisriskin arviointi, kaatumiset/putoamiset, vahaaravitsemusriskin arviointi, kivun ja pahoinvoinnin arviointi on määritelty seurattaviksi tunnusluvuiksi ja niiden käyttö on ohjeistettu ja koulutettu hoitajille. Tunnuslukujen seuranta edellyttää niiden kattavaa ja laadukasta kirjaamista, jonka toteutuksen tulee olla helppoa hoitajille. Kehittämishankkeen tarkoituksena on visualisoida keskeiset hoitotyön tunnusluvut hoitotyön tulosraporteille kevään 2024 aikana.

Menetelmät: Vuonna 2023 aloitettiin hoitotyön tunnuslukujen visualisointi hyödyntäen Tableau-alustaa, joka on käytössä laajasti sairaalan toiminnan kuvaajana. Data-analyytikko kokoa jokaiseen tunnuslukuun liittyvän ja potilastietojärjestelmään kirjatun datan ja suunnittelee visuaalisen näkymän. Eri kehitysvaiheissa oleviin näkymiin pyydetään kommentit kyseessä olevan aiheen asiantuntijoilta. Ennen julkaisua kukin raportti hyväksytään sairaalapalvelun johdossa. Kevään aikana kootaan kokemuksia raporttien käytöstä ja hyödyntämisestä hoitajilta, esihenkilöiltä ja hoitotyön johtajilta.

Tulokset: Painehaavariskin ja havaittujen painehaavojen sekä kivun arvioinnin visuaaliset raportit julkaistiin joulukuussa 2023 ja kaatumisriskin, kaatumisten/putoamisten ja pahoinvoinnin arvioinnin raportit julkaistiin tammikuussa 2024. Jokaisella työntekijällä on mahdollisuus tarkastella julkaistuja näkymiä sairaalaportalista hoitotyön tunnusluvut kansiota. Käyttökokemusten kerääminen ja hoitotyön tunnuslukutiedon hyödyntäminen ovat toteutumassa kevään aikana.

Päätelmät: Visuaaliset raportit tuovat hoitajien tekemän työn heidän näkyvilleen, ja siten tukee sekä vahvistaa laadukasta potilashoitoa ja määriteltyjen tunnuslukujen kirjaamista. Riittävän laadukas ja kattava kirjaaminen vahvistavat tuotetun tiedon laatua. Visualisointi tekee hoitajien tekemän työn näkyväksi ja mahdollistaa tiedolla johtamisen, kun hoitotyön tunnusluvut ovat seurattavissa yksikkö-, vastuualue-, toimialue- ja sairaalatasolla. Raporttien avulla hoitotyön laatua ja vaikuttavuutta voidaan seurata sairaalan eri tasoilla.

43: KOULUTUSINTERVENTION VAIKUTUS LÄHIHOITAJA- JA HOIVA- AVUSTAJAOPISKELIJOIDEN OSAAMISEEN JA ASENTESIIN IKÄÄNTYNEIDEN KUNTOUTUMISTA EDISTÄVÄSTÄ HOITOTYÖSTÄ

Korvola-Hemminki Maria, geronomi, TtM, yliopisto-opettaja, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Lotvonen Sinikka**, ft, TtT, tutkijatohtori, GeroNursing Centre, Lääketieteen ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Eloranta Sini**, sh, TtT, dosentti, Turun ammattikorkeakoulu, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Kuntoutumista edistävän hoitotyön avulla ikääntyneitä voidaan auttaa säilyttämään heidän toimintakykynsä ja parantaa heidän elämänlaatuaan. Kuntoutumista edistävä hoitotyö on yksi keino vaikuttaa suomalaisen sosiaali- ja terveystieteiden tulevaisuuden megatrendeihin, kuten väestön eliniän pitenemiseen sekä väestön vanhenemiseen. Hoitajat ja avustava henkilökunta ovat avainasemassa toteuttamassa ikääntyneiden kuntoutumista edistävää hoitotyötä. Toisen asteen oppilaitoksilla onkin merkitsevä rooli tarjota ajantasaista ja laadukasta koulutusta ikääntyneiden kuntoutumista edistävään hoitotyöhön liittyen. Väitöskirjatutkimuksen tarkoituksena on kuvata lähihoitaja- ja hoiva-avustajaopiskelijoiden ikääntyneiden kuntoutumista edistävän hoitotyön osaamista ja asenteita. Lisäksi tarkoituksena on kehittää koulutusinterventio ja arvioida sen vaikutusta lähihoitaja- ja hoiva-avustajaopiskelijoiden osaamiseen ja asenteisiin ikääntyneiden kuntoutumista edistävään hoitotyöhön liittyen.

Menetelmät: Tutkimus koostuu kolmesta osatutkimuksesta, joista ensimmäinen on laadullinen tutkimus, toinen on kartoittava kirjallisuuskatsaus ja kolmas on kvasikokeellinen koulutusinterventio. Ensimmäisessä osatutkimuksessa on tutkittu lähihoitajaopiskelijoiden kokemuksia ikääntyneiden kuntoutumista edistävästä hoitotyöstä ja sen koulutuksesta. Toisen osatutkimuksen tarkoituksena on kuvata ikääntyneiden kuntoutumista edistävän hoitotyön koulutusinterventioita ja niiden vaikutuksia hoitohenkilökunnan osaamiseen sekä ikääntyneiden toimintakyvyn edistämiseen liittyen. Kolmannen osatutkimuksen tarkoituksena on kehittää koulutusinterventio ja arvioida sen vaikutuksia lähihoitaja- ja hoiva-avustajaopiskelijoiden ikääntyneiden kuntoutumista edistävän hoitotyön osaamiseen ja asenteisiin.

Tulokset: Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää kehitettäessä sosiaali- ja terveysalan perustutkinnon sekä hoiva-avustajakoulutuksen osatutkintopolun opetussuunnitelmia toisen asteen oppilaitoksissa Suomessa.

Päätelmät: Tutkimus tuo arvokasta tietoa hoitotieteen tietoperustaan. Tutkimuksesta hyöttyvät ikääntyvät asiakkaat ja heidän parissaan työskentelevä hoitohenkilökunta.

44: HOITAJIEN KOKEMUKSET JOHTAMISEN OIKEUDENMUKAISUUDESTA

Koskinen, Iida, TtK-opiskelija, Terveystieteiden tiedekunta, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; **Koskinen, Nina**, TtK-opiskelija, Sairaanhoitaja AMK, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; **Aho, Anna Liisa**, TtT, Dosentti, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; **Roos, Mervi**, TtM, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö

Tausta ja tarkoitus: Hoitajista on tällä hetkellä merkittävä, maailmanlaajuinen pula. Oikeudenmukaisen johtamisen on todettu olevan yhteydessä työhön sitoutumiseen ja työpaikan vaihtoaikomuksiin. Johtamisen oikeudenmukaiseksi kokevilla työntekijöillä on todennäköisemmin myönteinen asenne työhön, työn tuloksiin ja esihenkilöihin. Oikeudenmukaisuus vetää työntekijöitä yhteen, kun taas epäoikeudenmukaisuus työntää heitä erilleen. Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli kuvata hoitajien kokemuksia johtamisen oikeudenmukaisuudesta terveydenhuollossa.

Menetelmät: Tiedonhaku suoritettiin Cinahl, Medline, Scopus, PsycInfo, Nursing & Allied Health Database sekä Academic Search Ultimate -tietokantoihin. Englanninkielisinä hakusanoina käytettiin kaikissa tietokannoissa käsitteitä hoitaja, johtaminen, oikeudenmukainen ja kokemus sekä niiden synonyymeja. Tietokantarajauksina olivat: julkaisuvuodet 2020–2023, julkaisukieli suomi tai englantia sekä vertaisarvioitu tutkimusartikkeli. Hakutulos ennen tietokantarajauksia oli 12 011 ja rajauksien jälkeen 3514. Kaksoiskappaleiden poiston jälkeen jäi 2092 tutkimusartikkelia, jotka käytiin läpi otsikko- ja abstraktitasolla. Kokotekstejä luettiin 58, joista kirjallisuuskatsaukseen valittiin 30 tutkimusartikkelia. Laadunarvioinnin perusteella lopulliseen kirjallisuuskatsaukseen valittiin 29 tutkimusartikkelia. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Tutkimukset oli toteutettu 15 eri maassa. Kvantitatiivisia tutkimuksia oli 26, kvalitatiivisia kaksi sekä mixed methods-tutkimuksia yksi. Hoitajien kokemusten mukaan työntekijän ominaisuuksilla ja työympäristöllä on yhteys oikeudenmukaisuuden kokemukseen. Johtamisen oikeudenmukaisuuden kokemukseen liittyy kokemus organisaation oikeudenmukaisuuden tasosta ja työstä saadun korvauksen, esihenkilön toimintatapojen sekä vaikutusmahdollisuuksien oikeudenmukaisuudesta. Koetulla oikeudenmukaisuudella on yhteys työhyvinvointiin, työssä suoriutumiseen ja työssä jatkamiseen.

Päätelmät: Terveystieteiden henkilöstön saatavuuden varmistamiseksi johtamisen oikeudenmukaisuuteen tulee panostaa kaikilla johtamisen tasoilla. Palkkausta ja ylentämistä koskevien kriteereiden tulee olla läpinäkyviä ja perusteltuja. Hoitajille tulee antaa mahdollisuuksia osallistua päätöksentekoon ja heille tulee luoda työilmapiiri, jossa he voivat tulla kuulluksi ja kokea kohtelun oikeudenmukaiseksi. Esihenkilön tulee kiinnittää huomiota omaan rooliinsa oikeudenmukaisuuden kokemuksen ylläpitäjänä ja edistäjänä.

45: AKUUTTIHOITOHUONETYÖSKENTELYN KOULUTUSMALLIN KEHITTÄMINEN TYKS AKUUTISSA

**Koskinen, Saara, sh, TYKS Akuutti, YAMK-opiskelija Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu;
Ervaala, Niina, sh, TtT, yliopettaja, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu**

Tausta ja tarkoitus: Terveysthuollon menojen ja tehokkuusvaatimusten kasvaessa, osaamisen ylläpitämisen ja vahvistamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. TYKS Akuutin Turun toimipisteen akuuttihoitohuoneessa hoidetaan välitöntä hoitoa vaatia potilaita. Akuuttihoitohuoneessa työskentely edellyttää laajaa teoreettista tietämystä, sekä kliinisten hoitotaitojen hallintaa. Akuuttihoitohuonetyöskentelyn perehdytys pohjautuu perehdytyslistaan ja se toteutuu hoitajavetoisesti. Organisaation sisällä saatujen palautteiden perusteella, perehdytystä tulisi kehittää systemaattisemmaksi. Systemaattisella ja standardoidulla koulutusmallilla organisaatio parantaa veto- ja pitovoimaansa, ja varmistaa, näyttöön perustuvan hoitotyön toteutumisen.

Kehittämishankkeen kokonaistarkoituksena on kehittää akuuttihoitohuoneessa työskentelyyn koulutusmalli. Kehittämishankkeen ensimmäisen vaiheen tarkoituksena on kuvata koulutusmallin sisältö ja koulutusmenetelmät. Koulutusmalli yhtenäistää perehdytystä niin, että akuuttihoitohuoneeseen perehtyvät hoitajat saavat riittävät valmiudet toimia akuuttihoitohuoneen hoitajana.

Toteutus: Kehittämishankkeen ensimmäinen tutkimus toteutettiin laadullisilla tutkimusmenetelmillä. Aineistoja oli kaksi: 1. käytössä olevat perehdytyslistat 2. esihenkilöiden vuonna 2021 teettämä koulutustarvekysely akuuttihoitohuoneessa työskenteleville sairaanhoitajille. Aineistot analysoitiin yhdessä induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tuotos: Akuuttihoitohuonetyöskentelyn vaativuuden myötä koulutusmallin sisältöalueita oli runsaasti ja ne olivat laajat. Sisältöalueet jakautuivat kuuteen pääluokkaan: turvallisuus, kliininen osaaminen, lääkehoidon osaaminen, laiteosaaminen, kirjaaminen, raportointi ja viestintä sekä eitekniset taidot ja verkostotyö. Koulutusmenetelmät jakautuivat kuuteen luokkaan: potilascase, simulaatiot, kirjallinen materiaali, luennot, esittelyt ja erilaiset koulutukset.

Päätelmät: Kouluttaminen edellyttää monipuolisten oppimismenetelmien käyttöä koulutusmallin sisältöalueiden runsauden ja erilaisten oppijoiden huomioimiseksi. Sisältöalueiden ja koulutusmenetelmien tunnistamisella pystytään kehittämään systemaattinen koulutusmalli akuuttihoitohuonetyöskentelyyn. Kehittämishankkeen seuraavassa vaiheessa tarkoituksena on kuvata osaamisen varmistaminen ja arviointi.

46: VAARATAPAHTUMIEN ILMOITUSJÄRJESTELMIEN KEHITTÄMISTARPEET

Koskiniemi, Saija, väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto; **Syyrilä, Tiina**, post doc-tutkija, Itä-Suomen yliopisto; **Hämeen-Anttila, Katri**, professori, Itä-Suomen yliopisto, **Manias, Elizabeth**, professori, Monash University; **Härkänen, Marja**, professori, Itä-Suomen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Vaaratapahtumien aliraportointi on todellinen haaste terveydenhuollossa. Asiakas- ja potilasturvallisuuden, sekä hoitotyön kehittämistä varten tarvitsemme ilmoituksia havaituista vaaratapahtumista. Syitä aliraportoinnille on tutkittu paljon, mutta vaikka ilmoitusjärjestelmiin liittyvät haasteet ovat nousseet aiemmassa tutkimuksessa esille, järjestelmien käyttäjien näkemyksiä niiden kehittämistarpeista ei ole aiemmin syntetisoitu. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli syntetisoida terveydenhuoltoalan ammattilaisten ja opiskelijoiden näkemyksiä vaaratapahtumien ilmoitusjärjestelmien kehittämistarpeista.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin laadullisena systemaattisena kirjallisuuskatsauksena Medline, CINAHL, Scopus, Web of Science, ja Medic tietokantoihin ilman aika ja kielirajauksia helmikuussa 2023. Katsaukseen mukaan otettavien artikkeleiden valinnan ja laadunarvioinnin suoritti ensin kaksi tutkijaa itsenäisesti ja konsensus saavutettiin lopuksi keskustelemalla. Laadunarviointi tehtiin Joanna Briggs Instituutin arviointikriteerejä hyödyntäen. Aineisto analysoitiin temaattisella synteessillä. Katsauksen protokolla on rekisteröity the International Prospective Register of Systematic Reviews -järjestelmään (CRD42023393804).

Tulokset: Haku tuotti 4359 tutkimusartikkelia. Katsaukseen hyväksyttiin ensin otsikon, abstraktin ja sitten koko tekstin perusteella 11 vertaisarvioitua artikkelia. Yksi artikkeli poissuljettiin laadunarvioinnin perusteella. Analysoiduista 10 artikkelista tunnistettiin 17 deskriptiivistä ja viisi analyyttistä teemaa. Terveydenhuoltoalan ammattilaiset ja opiskelijat näkivät kehittämistarpeita liittyen vaaratapahtumien ilmoitusjärjestelmien 1.) ulkoasuun, erityisesti täytettäviin kenttiin ja soveltuvuuteen eri osastoille, 2.) anonymiteettiin niin, että raportoinnin voisi tehdä nimettömästi mutta tietyissä tilanteissa vain nimen kanssa, 3.) saavutettavuuteen lisäämällä erilaisia raportointialustoja, kehittämällä järjestelmien vakautta ja integroimalla ilmoitusjärjestelmät olemassa oleviin muihin terveydenhuollon tietojärjestelmiin, 4.) luokitteluun varmistamalla, että valmiit vastausvaihtoehdot ilmoitusjärjestelmässä kattavat paremmin erilaiset mahdolliset vaaratapahtumat ja lisäämällä mahdollisuuksia antaa tietoa vaaratapahtumasta, sekä 5.) palautteenantoon ja ilmoitusten jäljittämiseen.

Päätelmät: Terveydenhuoltoalan ammattilaisilla ja opiskelijoilla on paljon konkreettisia näkemyksiä vaaratapahtumien ilmoitusjärjestelmien kehittämiseksi. Nämä järjestelmien käyttäjien näkemykset olisi ensiarvoisen tärkeää huomioida suunniteltaessa ilmoitusjärjestelmien kehittämistä. Käyttäjäystävällisimmillä järjestelmillä voisi olla kannustaa kattavampaan vaaratapahtumista ilmoittamiseen.

47: VOIMAVARAISTUMISTA TUKEVAN OHJAUKSEN TOTEUTUMINEN JA TULOKSELLISUUS KIRURGISTEN POTILAIEN ARVIOIMANA

Kostylev, Anna, TtM, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Virtanen, Heli**, dosentti, TtT, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Eskolin, Silja-Elisa**, TtM, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Tässä tutkimuksessa arvioitiin sairaanhoitajien toteuttamaa voimavaraistumista tukevaa ohjausta ja sen tuloksellisuutta tuottaen tietoa ohjauksen toteutumisesta potilaiden näkökulmasta. Tutkimus on osa laajempaa tutkimushanketta Osaaminen potilasohjauksessa – ohjauskeskustelun tuloksellisuuden arviointi.

Tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida voimavaraistumista tukevan ohjauskeskustelun toteutumista ja potilaiden tiedollista osaamista ohjauksen jälkeen potilaiden näkökulmasta kirurgisessa hoitotyössä. Lisäksi tarkoituksena oli arvioida ohjauksen menetelmällisen toteutumisen yhteyttä potilaan tiedolliseen osaamiseen. Tutkimuksen tavoitteena oli tuottaa tietoa potilasohjauksen kehittämiseksi tukemaan kirurgisten potilaiden voimavaraistumista.

Menetelmät: Tutkimuksessa käytettiin kuvailevaa ja vertailevaa poikkileikkausasetelmaa. Aineisto kerättiin yhden yliopistosairaalan seitsemän osaston kirurgisilta potilailta (n = 40), jotka osallistuivat tutkimushankkeeseen kuuluvaan ohjauksen havainnointitutkimukseen. Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin kyselylomaketta, joka oli kehitetty tätä tutkimusta varten sairaanhoitajien ohjausosaamisen arviointimittarin Voimavaraistumista tukevan ohjauskeskustelun osaaminen (OKO, © Virtanen 2019) perusteella. Kyselylomakkeessa oli 18 Likert-asteikollista väittämää (1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä) ohjauskeskustelun toteutumisesta kolmella osa-alueella ja 23 VAS-asteikollista väittämää (0–10, 0 = erittäin huono osaaminen, 10 = erittäin hyvä osaaminen) potilaiden tiedollisesta osaamisesta voimavaraistumista tukevan tiedon kuudella osa-alueella. Aineisto analysoitiin tilastollisesti IBM SPSS 27-ohjelmistolla.

Tulokset: Potilaat arvioivat voimavaraistumista tukevan ohjauskeskustelun toteutumisen hyväksi (Md 4,17 asteikolla 1–5) etenkin voimavaraistumista tukevien menetelmien osalta (Md 4,33). Ohjauksen jälkeinen tiedollinen osaaminen arvioitiin myös hyväksi (tiedollisen ohjauksen kokonaisuus Md 8,54 asteikolla 1–10). Ohjauksen toteutuminen oli yhteydessä potilaan tiedolliseen osaamiseen kokonaisuutena ja kaikilla voimavaraistumista tukevan tiedon osa-alueilla. Ohjauksen toteutumisen osa-alueilla oli heikoin yhteys potilaan tiedolliseen osaamiseen taloudellisella alueella.

Päätelmät: Tulokset osoittavat, että voimavaraistumista tukevan ohjauksen toteutumisella on yhteys potilaan tiedollisen osaamisen tasoon. Potilasohjauksessa on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, miten tietoa välitetään potilaille.

48: SEKSUAALIVÄKIVALTAA KOKENEILLE TARKOITETTUA SERI-TUKIKESKUKSIA KEHITETÄÄN TUTKIMUSNÄYTTÖÖN PERUSTUEN

Krogell, Jenni, väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto; **Korjamo, Riina**, LT, Seri-tukikeskuksen vastuulääkäri, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri; **Bildjuschkin, Katriina**, erityisasiantuntija, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos; **Kankkunen, Päivi**, yliopistonlehtori, dosentti, Itä-Suomen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Seksuaaliväkivalta on merkittävä kansanterveydellinen ongelma, jolla on usein pitkäaikaisia vaikutuksia väkivaltaa kokeneen hyvinvointiin ja terveyteen. Suomeen on niin sanotun Istanbulin sopimuksen velvoittamana perustettu seksuaaliväkivaltaa kokeneille tarkoitettuja Seri-tukikeskuksia, joissa tarjotaan oikeuslääketieteellinen tutkimus, tarvittava akuuttivaiheen hoito ja tuki sekä puolen vuoden seuranta. Palvelu on tarkoitettu yli 16-vuotiaille sukupuolesta riippumatta kuukauden sisällä väkivaltatapahtumasta. Ensimmäinen Seri-tukikeskus avattiin Helsingissä 2017 ja nyt verkosto on koko maan kattava. Tieteellinen tutkimus on ollut osa Seri-tukikeskuskehittämistä alusta alkaen.

Toteutus: Seri-tukikeskuksissa on yhtenäiset tilastointimenetelmät, mikä mahdollistaa tieteellisen tutkimuksen. Valtioneuvoston päätöksentekoa tukeva tutkimushanke ”Seksuaalirikosten uhriksi joutumisen ennalta ehkäisyn keinot ja Seri-tukikeskusten asiakkaiden tausta, tukipalveluiden käyttö ja rikosprosessin eteneminen” toteutettiin monitieteisenä konsortiona vuosina 2020–2023. Hankkeessa Seri-tukikeskusten tilastoimiin tietoihin yhdistettiin poliisin, syyttäjän ja tuomioistuimen tietoja rikosprosessin etenemisestä, hoitoilmoitusjärjestelmän (Hilmo) tietoja diagnooseista ja hoitajaksoista sekä Tilastokeskuksen kuolemansyytilastoja. Lisäksi yhtenä osatutkimuksena toteutettiin kyselytutkimus. Hankkeen aikana saatuja tutkimustuloksia on hyödynnetty palvelun kehittämisessä.

Tuotos: Tutkimushankkeen loppuraportti julkaistiin tammikuussa 2023. Hankkeen aikana kerättiin ainutlaatuinen aineisto, jonka analysointi jatkuu edelleen kahdessa väitöskirjatutkimuksessa.

Päätelmät: Tutkimushankkeen tuloksissa osoitettiin, että Seri-tukikeskuksen ensikäyntiasiakkailla on usein haavoittuvuutta lisääviä tekijöitä, kuten nuori ikä sekä mielenterveys- ja päihdeongelmia. Valtaosa asiakkaista teki rikosilmoituksen kohtaamastaan seksuaaliväkivallasta, mutta rikosprosessit olivat pitkäkestoisia. Seri-tukikeskuksessa otettuja näytteitä, valokuvia ja lääkärin lausuntoja hyödynnettiin kattavasti tuomioistuimissa. Seri-tukikeskusten asiakkailla kuolleisuus on merkittävästi korkeampaa kaltaistettuihin verrokkeihin verrattuna. Sosiaali- ja terveyspalveluita kehitettäessä on tärkeää huomioida tieteellisen tutkimuksen mahdollistaminen ja kehittää palveluja näyttöön perustuen.

49: SAIRAANHOITAJIEN KOKEMUKSIA IÄKKÄÄN POTILAAN PALLIATIIVISEN HOIDON TARPEEN TUNNISTAMISESTA

Riina, Kyllönen, sh, TtM, palveluesihenkilö, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue; Ulla-Kaarina, Petäjä, TtM, väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; Anja, Terkamo-Moisio, TtT, dosentti, yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Väestön ikääntyessä palliatiivisen hoidon tarve lisääntyy maailmanlaajuisesti. Ajoissa aloitettu palliatiivinen hoito vaikuttaa myönteisesti potilaiden elämänlaatuun ja lievittää kärsimystä sekä oirekuormaa, jonka vuoksi aiheeseen liittyvä tutkimus on merkityksellistä. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata sairaanhoitajien kokemuksia iäkkäiden palliatiivisen hoidon tarpeen tunnistamisesta ja siihen liittyvistä tekijöistä. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää iäkkäiden palliatiivista hoitotyötä ja siihen liittyvää koulutusta kehittäessä.

Menetelmät: Iäkkäitä potilaita hoitaville sairaanhoitajille (n=14) kohdennetut, yksilölliset teemahaastattelut toteutettiin edeltävästi laadittua haastattelurunkoa noudattaen huhtikuun ja elokuun 2023 välisenä aikana yhdellä hyvinvointialueella. Nauhoitettua aineistoa kerääntyi yhteensä yhdeksän tuntia, joka litteroitiin ja analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Iäkkäiden potilaiden palliatiivisen hoidon tarpeen tunnistamista kuvattiin melko usein haastavana, eikä sen koettu toteutuvan täysin oikea-aikaisesti. Sairaanhoitajat näkivät palliatiivisen hoitotyön tavoitteina iäkkään elämänlaadun vaalimisen sekä tarpeettomien hoitokokeiluiden tai sairaalasiirtojen välttämisen. Palliatiivisen hoidon tarpeen tunnistamisen sairaanhoitajat yhdistivät terveydenhuollon ammattilaisten palliatiivisen hoidon osaamiseen ja toteutuneeseen yhteistyöhön omaisten ja toisten ammattiryhmien kanssa. He kokivat myös terveydenhuollon ammattilaisten työskentely- ja toimintatapojen sekä henkilökohtaisten ominaisuuksien olevan yhteydessä palliatiivisen hoidon tarpeen tunnistamiseen. Samoin organisaation toimintatavat ja resurssointi, läheisten ja potilaan kanssa toteutunut kommunikaatio tai yhteistyö sekä sairauskohtaisiin eroavaisuuksiin liittyvät tekijät olivat sairaanhoitajien näkemysten mukaan palliatiivisen hoidon tarpeen tunnistamiseen liittyviä tekijöitä. Kehityskohteina sairaanhoitajat nostivat esiin organisaatioiden resurssit ja ohjeet. Lisäksi iäkkäiden palliatiivisen hoidon tarpeen tunnistamista voidaan heidän mukaansa kehittää vahvistamalla terveydenhuollon ammattilaisten osaamista, moniammatillista yhteistyötä sekä palliatiivisen hoidon yhteiskunnallista näkyvyyttä.

Päätelmät: Iäkkäiden palveluiden organisointia ja terveydenhuollon ammattilaisten osaamista tulisi kehittää organisaatioiden sekä sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen eri tasoilla. Kansalaisten tietoisuutta palliatiivisesta hoidosta tulisi lisätä vahvistamalla palliatiivisen hoidon näkyvyyttä yhteiskunnallisessa keskustelussa.

50: HOITOALAN HENKILÖSTÖN KINESTETIIKAN ITSEARVIOITU OSAAMINEN IKÄÄNTYNEIDEN YMPÄRIVUOROKAUTISESSA HOIDOSSA

Kärenlampi, Toini, TtM, väitöskirjatutkija, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; **Satu Elo**, dosentti, yliopettaja, Oulun ammattikorkeakoulu, **Virpi Hantikainen**, TtT, dosentti, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, **Sinikka Lotvonen**, ft, TtT, tutkijatohtori, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto

Tausta: Laadukkaan ikääntyneiden ympärivuorokautisen hoitotyön tavoitteena on ikääntyneen hyvä elämänlaatu ja toimintakyvyn tukeminen. Tavoitteen saavuttamisen edellytyksenä on ikääntyneiden toimintakyvyn ja voimavarojen monipuolinen ylläpitäminen ja edistäminen. Ympäri- vuorokautisen hoidon toteuttamisen tavat ja henkilöstön osaaminen luovat edellytykset hyvälle hoidolle. Sosiaali- ja terveysministeriön laatusuositus (2020–2023) hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi korostaa iäkkäiden toimintakyvyn ylläpitämisen ja edistämisen tärkeyttä. Kinestetiikka® on voimavara lähtöinen kuntoutumista edistävän hoitotyön toimintamalli, joka mahdollistaa ikääntyneen ja henkilöstön voimavarojen optimaalisen hyödyntämisen hoito- ja avustamistilanteissa sekä samalla tukee henkilöstön työskentelyä. Kinestetiikan oppiminen perustuu täydennyskoulutuksiin, jotka muodostuvat peruskursseista, syventävistä kursseista, tutorkoulutuksesta ja kouluttajakoulutuksesta.

Tarkoitus: Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata ja selittää ikääntyneiden ympärivuorokautisissa palveluissa työskentelevän hoitoalan henkilöstön kinestetiikan itsearviointia osaamista. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää hoitoalan henkilöstön koulutustarpeiden tunnistamisessa, kuntouttavan hoitotyön edistämisessä ja ympärivuorokautisen hoidon laadun kehittämisessä.

Menetelmät: Tutkimus on toteutettu kuvailevana ja selittävänä määrällisenä tutkimuksena. Aineisto kerättiin vuoden 2022 aikana sähköisellä kyselyllä Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueella ympärivuorokautisen hoidon yksiköissä työskentelevältä hoitoalan henkilöstöltä (n=150) kinestetiikan osaamisen itsearviointimittarilla. Itsearviointimittari koostui neljästä osa-alueesta: 1) asenne liikkumisen tukemiseen, 2) toimiminen liikkumisen avustamistilanteissa, 3) tieto kinestetiikan käsitteistä ja 4) taito käyttää kinestetiikkaa. Aineisto analysoidaan tilastollisin menetelmin.

Tulokset: Tulokset raportoidaan kansallisessa hoitotieteellisessä konferenssissa kesäkuussa 2024. Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää hoitoalan henkilöstön koulutustarpeiden tunnistamisessa, kuntouttavan hoitotyön edistämisessä ja ympärivuorokautisen hoidon laadun kehittämisessä.

51: HOITOHENKILÖSTÖN KYKY TUNNISTAA MONIMUOTOISUUTTA VAATII VIELÄ KEHITTÄMISTÄ

Laapio-Rapi, Emilia, yliopettaja, FT, TtM, SH(AMK), LAB ammattikorkeakoulu; **Louhelainen, Marjut**, terveysalan lehtori, FT, FM, LAB ammattikorkeakoulu; **Hämäläinen, Sini**, terveysalan lehtori, SH(YAMK), kliininen asiantuntija, LAB ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Hyvinvointialueiden kehityksen esteenä on rajoittunut hoitohenkilöstön saatavuus ja vähentynyt veto- ja pitovoima. Ei suomea äidinkielenään puhuvat terveysalan opiskelijat kohtaavat haasteita opiskeluun liittyvissä työharjoitteluissa, mikä vaikuttaa halukkuuteen jäädä työskentelemään Suomeen. Etelä-Karjalassa vain 21 % valmistuvista ei suomea äidinkielenään puhuvista sairaanhoitajista jää töihin alueelle. Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää hoitohenkilöstön valmiuksia ohjata ei suomea äidinkielenään puhuvia terveysalan tutkinto-opiskelijoita harjoittelun aikana. Tavoitteena oli ymmärtää, mitkä tekijät vaikuttavat ulkomaalaistaustaisten terveysalan opiskelijoiden paikalliseen työllistymiseen ja alueelliseen veto- ja pitovoimaan.

Menetelmät: Kvantitatiivinen verkkokysely, joka toteutettiin yhden hyvinvointialueen hoitohenkilöstölle Webropol-kyselynä keväällä 2023. Aineisto analysoitiin SPSS-tilasto-ohjelmalla.

Tulokset: Kyselyyn vastanneista (n=288) 60 % oli suorittanut AMK-tutkinnon ja 40 % opistoasteen tutkinnon. Vastaajista 50 % arvioi, että ei suomea äidinkielenään puhuva opiskelija ei kohtaa rasismia harjoittelunsa aikana ja 56 % ettei opiskelija kohtaa syrjintää. 64 % piti ei-suomea äidinkielenään puhuvien toimeentuloa yhtä hyvänä kuin suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden. Opistoasteen koulutuksen saaneet vastaajat näkivät ei suomea äidinkielenään puhuvan opiskelijan toimeentulon parempana kuin AMK-tutkinnon suorittaneet vastaajat ($p=0,008$). Niissä terveydenhuollon yksiköissä, joissa yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma oli käytössä, halukkuus ohjata ei suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden harjoitteluja oli korkeampi ($p=0,035$).

Päätelmät: Tutkimuksen mukaan ei suomea äidinkielenään puhuvan opiskelijan haavoittuvan aseman ja toimeentulon erityispiirteiden tunnistaminen on hoitohenkilöstöllä puutteellista. Hoitohenkilöstön koulutusaste vaikuttaa kykyyn tunnistaa ei suomea äidinkielenään puhuvien opiskelijoiden erityispiirteitä. Tutkimuksen tulos osoittaa tarpeen tukimateriaalille ja koulutukselle, jolla lisätä hoitohenkilöstön valmiuksia tiedostaa opiskelijoiden erilaisten taustojen vaikutusta opiskelijan aseman haavoittuvuuteen. Ei suomea äidinkielenään puhuvien asemaa työelämässä tulee tutkia lisää.

52: KOKEMUKSIA TUTKIJOIDEN JA KOKEMUSASiantuntijoiden Yhteistutkijuuudesta tutkimusprojektissa

Laurila-Salakka, Annukka, kliininen asiantuntija, HUS; **Hirsmä, Kristo**, kokemusasiantuntija, HUS; **Majalahti, Theresa**, kokemusasiantuntija, HUS; **Soininen, Päivi**, johtava ylihoitaja, HUS; **Ameel, Maria**, kehittämisspäälikkö, HUS

Tausta ja tarkoitus: Asiakasosallisuus on tunnustettu tärkeäksi terveydenhuollon palveluiden kehittämisessä ja tutkimuksessa. Asiakkaalla on oikeus osallisuuteen, ammattilaisilla puolestaan on velvollisuus edistää osallisuuden mahdollisuuksia. Käsitteet ja kuvaukset siitä, miten asiakasosallisuus toteutuu tutkimushankkeissa, on usein vaillaista. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla kokemusasiantuntijoiden ja tutkijoiden yhteistutkijuuuden menetelmiä ja saatuja kokemuksia tutkimushankkeessa, jossa selvitettiin potilaiden kokemuksia videovälitteisistä vastaanotoista psykiatrisessa avohoidossa.

Menetelmät: Yhteistyö kokemusasiantuntijoiden kanssa aloitettiin käymällä keskusteluja tutkimuksesta ja eri toimijoiden rooleista siinä. Kokemusasiantuntijat saivat tutkijoilta koulutusta tutkimusmenetelmistä, tutkimusluvan hakemisesta ja eettiseen lausuntoon liittyvistä asioista, lisäksi harjoiteltiin tutkimushaastattelujen tekemistä.

Tulokset: Yhteiset keskustelut tutkijoiden ja kokemusasiantuntijoiden välillä, tutkimuksen eri vaiheissa olivat keskeisiä. Moleminpuolinen avoimuus ja luottamuksen rakentaminen edisti yhteistyön muodostumista. Kokemusasiantuntijoille hanke opetti lisää tutkimuksista ja niiden tekemisestä. Tutkimuksen alussa kokemusasiantuntijat pohtivat oman osaamisen riittävyyttä olla tutkimusryhmän jäseniä, mutta hankkeen edetessä heidän itseluottamuksensa kasvoi. Kokemusasiantuntijat havaitsivat, että tutkimushaastattelujen tekeminen antoi lisää valmiuksia kohdata ihmisiä ja siten lisäsi valmiuksia muihin kokemusasiantuntijatehtäviin. Tutkijat kokivat yhteistutkijuuuden lisänneen tutkimuksen tekemisen mielekkyyttä ja palkitsevuutta. Yhteistutkijuus mahdollisti kokemusasiantuntijoiden äänen kuulumisen tutkimuksen kaikissa vaiheissa, tiedotteiden suunnittelusta haastattelurunkojen laatimiseen.

Päätelmät: Yhteistutkijuuudessa tärkeää on luottamuksen rakentaminen tutkijoiden ja kokemusasiantuntijoiden välille. Siihen tulee varata riittävästi aikaa. Yhteistutkijuus lisää sekä tutkijoiden että kokemusasiantuntijoiden osaamista, oppimista tapahtuu koko tutkimusprosessin ajan. Yhteistutkijuus on molemmille palkitsevaa ja mielekästä.

53: TOIVON TUTKIMINEN HERTHIN TOIVON INDEKSIN AVULLA SUOMALAISESSA HOITOTYÖSSÄ

Lepistö, Sari, ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue, post doc tutkija, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta; **Kylmä, Jari**, professori (tenure track), Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, hoitotiede

Tausta ja tarkoitus: Toivon esiin tuominen osana potilaan kokonaishoitoa tukee potilaan omahoitoa. Useiden pitkäaikaissairauksien kohdalla toivon tukeminen on erityisen tärkeää. Tässä tutkimushankkeessa on käännetty Kaye Herthin (1989) keittämä mittari, jota on käytetty laajasti kansainvälisesti. Tarkoituksena on löytää kliiniseen hoitotyöhön soveltuva mittari. Mittaria on testattu kahdessa tutkimuksessa ja jatkossa tarkoitus on löytää mittarin rinnalle muita käyttökelpoisia mittareita, kuten saada laajalti käyttöön elämänlaatumittareita ja mielenterveystyössä käytetty INSPIRE mittari.

Menetelmät: Tutkimushanke koostuu erilaisista aineistoista. Herthin mittaria on validoitu suomalaisilla sairaanhoitajilla (N=180) ja mielenterveyspotilaiden omaisilla (N=121). Rinnalla käytettiin EuroHIS-8-elämänlaatumittaria ja Beckin toivottomuusmittaria. Jatkossa rinnalle on tarkoitus ottaa muita tukea, voimaantumista ja toipumista kartoittavia mittareita. Seuraava aineisto tullaan keräämään psykiatrisessa erikoissairaanhoidossa olevilta potilailta. Tutkimusaineistot ovat määrällisiä, joten aineistot analysoidaan tilastollisesti.

Tulokset: Tutkimusten tulosten perusteella Herthin mittari soveltuu hyvin mittaamaan koettua toivoa. Sairaanhoitajien kyselyssä osoittautui, että Suomessa työskentelevien sairaanhoitajien toivon määrä oli kohtuullisen hyvä. Sitä vastoin mielenterveyspotilaiden omaisten kokema toivo oli samalla tasolla tai jopa heikompi kuin aiempien kansainvälisten tutkimusten tulosten mukaan. Tehtyjen tutkimusten perusteella suomalaiseseen tutkimukseen soveltuu yhden faktorin malli Herthin mittarista alkuperäisen kolmen sijaan.

Päätelmät: Kahden aikaisemman tutkimuksen mukaan Herthin mittari soveltuu hyvin kuvaamaan koettua toivoa. Tämän rinnalle sopii hyvin elämänlaatumittari. Mittareita voidaan jatkossa hyödyntää eri potilasryhmien, etenkin pitkäaikaissairaiden toivon kuvaamisessa. Jatkossa etenkin mielenterveyspotilaiden ja heidän omaisten toivon tukemiseen on kiinnitettävä huomiota. Positiiviset mittarit, kuten toivon, elämänlaadun ja toipumisen mittarit ovat huonosti käytetty suomalaisessa hoitotyössä.

54: MONIALAINEN HARJOITTELU EDISTÄÄ SOSIAALI- JA TERVEYSALAN OPISKELIJOIDEN POTILASLÄHTÖISEN HOIDON OSAAMISTA

Makkonen, Anna, TtM, väitöskirjatutkija, Hoitotieteen laitos, Terveystieteiden tiedekunta, Itä-Suomen yliopisto, lehtori, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu, Sosiaali- ja Terveysalan Savonlinnan koulutusyksikkö; **Turunen, Hannele**, TtT, professori, Hoitotieteen laitos, Terveystieteiden tiedekunta, Itä-Suomen yliopisto, ylihoitaja, Pohjois-Savon hyvinvointialue; **Haaranen, Ari**, TtT, yliopistolehtori, Hoitotieteen laitos, Terveystieteiden tiedekunta, Itä-Suomen yliopisto.

Tausta ja tarkoitus: Potilaslähtöisen hoidon osaaminen edellyttää potilaan yksilöllistä kohtaamista sekä kokonaisvaltaista ja moniulotteista hoidon tarpeen huomioimista. Sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden monialaisen harjoittelun yhteys potilaslähtöisen hoidon osaamiseen on nykyisissä tutkimuksissa pirstaleista. Tämä kartoittava katsaus pyrki kokoamaan yhteen olemassa olevaa tutkimustietoa sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden monialaisessa harjoittelussa saavutetusta yhteistyö- ja potilaslähtöisyysosaamisesta.

Menetelmät: Kartoittava katsaus, jonka aineistoa (N=1548) kerättiin systemaattisella tiedonhaulla MEDLINE, PubMed, SocIndex ja CINAHL – tietokannoista. Mukaan valikoitui 15 alkuperäisartikkelia. Tutkimusten laatu arvioitiin käyttäen Joanna Briggs Instituutin (JBI) laadunarviointikriteeristöjä. Aineisto analysoitiin käyttäen teemoittelua.

Tulokset: Potilaslähtöisyysosaamista analysoitiin sekä harjoitteluun osallistuvien opiskelijoiden näkökulmista, että monialaisen opiskelijatiimin hoitoa saaneiden potilaiden näkökulmista. Analyysin pohjalta teemoissa nousi esille ammatillisen roolin ja vastuun syvällinen ymmärtäminen potilaslähtöisessä hoidossa, yhteistyö potilaslähtöisessä hoidossa, ammattien välinen viestintä sekä potilaskokemukset. Tuloksia peilattiin Picker Instituutin ihmislähtöisen hoidon periaatteisiin. Periaatteista esille nousivat tuloksissa tehokas hoidon tarpeiden mukainen hoito, sujuva vuorovaikutus ja potilasohjaus, potilaan osallistaminen hoitoon, turvallinen hoitoympäristö sekä nopea hoitoon pääsy ja hoidon jatkuvuus. Opiskelijoiden osaamisen kehittyminen näkyi vuorovaikutustaitojen harjaantumisena, monipuolisempana ja tehokkaampana hoidon tarpeen arviointina sekä potilaiden osallistamisena hoitoon. Potilaiden kokemuksissa esille nousi kuulluksi tulemisen ja arvostuksen tunne siitä, että heillä on mahdollisuus vaikuttaa omaan hoitoonsa.

Päätelmät: Monialainen kliininen harjoittelu on monipuolinen harjoittelumalli potilaslähtöisen hoidon osaamisen kehittämiseen. Potilaslähtöisen hoidon osaaminen edellyttää laajaa ja kokonaisvaltaista ymmärrystä potilaan hoidontarpeista, joihin voidaan vastata monialaisella yhteistyöllä. Potilaiden kokemukset monialaisessa harjoittelussa vastaanotetusta hoidosta olivat pääosin myönteisiä. Jatkotutkimusta tarvitaan harjoittelumallin pitkäaikaisvaikutusten arvioinnista sekä erilaisten koulutusmenetelmien vertailusta potilaslähtöisen hoidon osaamisessa.

55: NEUVOLOIDEN TERVEYDENHOITAJIEN NÄKEMYKSIÄ COVID-19-PANDEMIAN VAIKUTUKSISTA VAUVAPERHEIDEN TERVEYTEEN JA HYVINVOINTIIN

Maksimainen, Hilma, *Terveystieteiden maisteri, terveydenhoitaja, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto*; **Joronen, Katja**, *Professori, TtT, lastensairaanhoitaja, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto*

Tausta ja tarkoitus: COVID-19-pandemia lisäsi vanhemmuuden vaatimuksia perheissä. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata neuvolan terveydenhoitajien näkemyksiä siitä, mitä huolia vauvaperheiden vanhemmat olivat kokeneet COVID-19-pandemian aikana ja mitä vaikutuksia pandemialla oli vanhempien hyvinvointiin. Lisäksi tarkoituksena oli kuvata terveydenhoitajien näkemyksiä vanhempien neuvolapalveluiden tarpeesta pandemian aikana.

Menetelmät: Sähköinen kyselylomake lähetettiin kaikille Helsingin neuvoloiden (N=263) terveydenhoitajille, joista 42 vastasi kyselyyn. Kyselylomake sisälsi taustakysymyksiä (3), strukturoituja kysymyksiä (20) ja yhden avoimen kysymyksen. Lomakkeessa kysyttiin neuvolan terveydenhoitajien arvioita vanhempien koronavirukseen liittyvistä huolista, koronaviruksen vaikutuksista vanhempien ja perheen hyvinvointiin ja terveyteen sekä vanhempien neuvolan tuen tarpeista COVID-19-pandemian aikana. Määrällinen aineisto analysoitiin SPSS-tilasto-ohjelmalla ja laadullinen aineisto induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Suurin osa terveydenhoitajista raportoi vanhempien kokeneen hyvin paljon huolia odotusajan-, synnytyksen-, ja sairaalassa oloajan sujumisesta sekä koronaviruksen vaarallisuudesta sikiölle COVID-19-pandemian aikana. Suurin osa terveydenhoitajista toi esille, että pandemialla oli vaikutusta vauvaperheiden yhteydenpitoon ystäviin ja isovanhempiin. Terveydenhoitajista suurin osa valitsi vastausvaihtoehdon ”en osaa sanoa” kysymyksiin pandemian tai sen rajoitustoimien vaikutuksesta vauvaperheiden vanhempien yksinäisyyden kokemuksiin, pelkoon tai kokemukseen perhe- tai lähisuhdeväkivallasta ja puolisoiden väliseen läheisyyden tunteeseen. Suurin osa terveydenhoitajista ei osannut sanoa, oliko pandemia tai sen rajoitustoimet vaikuttaneet vanhempien alkoholin käyttöön tai kotitöiden jakautumiseen tasapuolisesti perheissä. Terveydenhoitajat ilmaisivat avoimissa vastauksissa, että vanhemmat kaipasivat enemmän tietoa ja tukea COVID-19-pandemian aikana. Terveydenhoitajat raportoivat myös vanhempien jaksamisen heikentyneen.

Päätelmät: Neuvoloiden terveydenhoitajat toivat yhtäältä esille monia vanhempien huolia, jaksamisen heikentymistä sekä tiedon ja tuen tarvetta pandemia-aikana. Toisaalta suurin osa terveydenhoitajista näytti olevan epätietoisia siitä, oliko pandemialla vaikutuksia perheen sisäisiin suhteisiin, päihteiden käyttöön tai kotitöiden jakautumiseen. Tuloksia voidaan hyödyntää neuvopalveluiden suunnittelussa ja kehittämisessä.

56: HOITOTYÖN LAATU HYVÄ HOITO -MITTARILLA ARVIOITUNA

Mattila, Tuula, TtM, kättilö (AMK), Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, Varsinais-Suomen hyvinvointialue/TYKS; **Stolt, Minna**, professori (ma.), Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, Satakunnan hyvinvointialue; **Leino-Kilpi Helena**, professori (emerita), Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, tutkija, Varsinais-Suomen hyvinvointialue/TYKS

Tausta ja tarkoitus: Hyvä Hoito –mittari (*Good Nursing Care Scale*, ©Leino-Kilpi) on kehitetty mittaamaan potilaan hoitotyön laatua. Mittarista on versiot sekä potilaille että hoitohenkilökunnalle. Laatua arvioidaan 8 pääkategorian kautta: hoidon tavoitteet, hoitohenkilökunnan ominaisuudet, hoitotyön toiminnot, hoidon edellytykset, hoitoympäristö, hoitoprosessin eteneminen, potilaan omat selviytymiskeinot ja yhteistyö omaisten/läheisten kanssa. Mittarista on olemassa spesifit mittarit perioperatiivisille (©Leinonen) ja pediatriisille potilaille (©Pelander). Tämän tutkimuksen tarkoituksena on muodostaa kokonaiskuva hoitotyön laadusta Hyvä Hoito –mittaria hyödyntäneillä tutkimuksilla.

Menetelmät: Tutkimusmenetelmänä oli systemaattinen kirjallisuuskatsaus. Haku tehtiin lokakuussa 2023 PubMedin, Cinahlin, Cochranen ja Scopusin tietokantoihin. Sisäänottokriteerit olivat: tutkimuksessa oli arvioitu potilaan hoitotyön laatua Hyvä Hoito –mittarilla ja se oli julkaistu vertaisarvioidussa tieteellisessä julkaisussa tai väitöskirjana englanniksi tai suomeksi. Synteesi valituista tutkimuksista muodostettiin käyttäen kuvailevia menetelmiä.

Tulokset: Hyvä Hoito –mittari oli aineistonkeruumenetelmänä 32 tutkimuksessa. Tutkimukset oli tehty yleisesti erikoissairaanhoidossa tai jollain tietyllä kliinisellä alueella (esim. perioperatiivisessa, pediatriisessa, sisätautien, syöpätautien, naistentautien ja sotasairaalan hoitotyössä). Tutkimusten aineisto oli kerätty Bhutanissa, Iranissa, Italiassa, Kiinassa, Laosissa, Liettuassa, Mongoliassa, Myanmarissa, Portugalissa, Ruotsissa, Suomessa, Tanskassa, Turkissa ja Virossa. Tutkimuksista suurin osa oli tehty potilaan näkökulmasta, vähäisempi määrä joko hoitohenkilökunnan tai molempien näkökulmasta. Potilaiden ja hoitohenkilökunnan arvio hoitotyön laadusta oli yleisesti varsin hyvällä tasolla. Eri pääkategorioiden välillä vaihtelevuutta oli kuitenkin tunnistettavissa: erityisesti laatu kategorioissa ”Potilaan omat selviytymiskeinot” ja ”Yhteistyö omaisten/läheisten kanssa” oli vaihtelevaa ja osin myös alhaisella tasolla. Mittarin psykometristen ominaisuuksien perusteella tuloksia voidaan pitää luotettavina.

Päätelmät: Katsauksen tulokset eri hoitotyön alueilla, ja myös eri maissa, ovat yhteneväisiä, mikä viittaa hoitotyön laadun toteutumiseen. Tulokset tukevat Hyvä Hoito –mittarin soveltuvuutta eri konteksteissa ja maissa. Jatkossa pääkategorioita vertaamalla voidaan tunnistaa mahdollisia kehityskohtia hoitotyön laadun parantamiseksi.

57: SOSIAALI-JA TERVEYSALAN SEKÄ TERVEYSTIETEIDEN OPETTAJIEN KOKEMUKSET HYBRIDIOPETUKSESTA KORKEAKOULUTUKSESSA- LAADULLINEN TUTKIMUS

Menonen, Marjo, TtM, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; Pramila-Savukoski, Sari, TtM, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; Mikkonen, Kristina, professori, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto, MRC, Oulun yliopistollinen sairaala; Törmänen, Tiina, KtT, Oppimisen ja koulutusteknologian tutkimusyksikkö; Juntunen, Jonna, TtM, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto; Kuivila, Heli-Maria, TtM, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Sosiaali- ja terveysalan sekä terveystieteiden alan opettajilla on keskeinen rooli terveydenhuollon ammattilaisten ja asiantuntijoiden osaamisen kehittämisessä. Hybridikoulutuksen lisääntyminen korkeakoulutuksessa tarjoaa joustavaa opetusta, mutta aiheuttaa myös lisäkuormitusta opettajille. Tässä tutkimuksessa hybridiopetuksella tarkoitetaan samanaikaista lähi- ja etäopetusta. Jotta voidaan kehittää opettajien osaamista hybridiopetuksen osalta, on tarpeen ymmärtää opettajien kokemuksia siitä. Tämän tutkimuksen tavoitteena on kuvata sosiaali- ja terveysalan sekä terveystieteiden opettajien kokemuksia hybridiopetuksesta korkeakoulussa.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin laadullisena kuvailevana tutkimuksena. Tutkimuksessa haastateltiin yhteensä 21 sosiaali- ja terveysalan sekä terveystieteiden opettajaa Suomessa. Aineisto kerättiin puolistrukturoiduilla haastatteluilla seitsemässä ryhmähaastattelussa ja yhdessä yksilöhaastattelussa helmikuun ja huhtikuun välisenä aikana vuonna 2022. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Opettajat kokivat, että hybridikoulutus toi joustavuutta heidän opetukseensa, ja he ovat toteuttaneet sitä menestyksekkäästi. Lisäksi opettajat kertoivat, että hybridiopetuksen toteuttaminen edellyttää heiltä pedagogista osaamista ja teknologista osaamista, vuorovaikutuksen varmistamista opiskelijoiden kanssa ja turvallisen oppimisympäristön luomista. Heidän myönteinen asenteensa digitaalista pedagogiikkaa kohtaan on olennaisen tärkeää. Opettajat tunnustivat tarpeen varmistaa opiskelijoiden digitaaliset taidot hybridiopetuksessa. Lisäksi tunnistettiin arviointiin liittyviä haasteita. Opettajat kokivat lisääntyntä työtaakkaa, joka johtui paineista, psykologisesta kuormituksesta ja huomion kohdistumisesta eri opiskelijaryhmiin. He kokivat tarvitsevänsä tukea ja riittäviä resursseja hybridiopetuksen toteuttamiseen.

Päätelmät: Tuloksilla on yhteiskunnallista arvoa korkeakouluopettajien jatkuvassa ammatillisessa kehittämisessä, korkealaatuisen näyttöön perustuvan opetuksen ja opiskelijoiden osaamisen kehittämisessä sekä erilaisten digitaalisten ratkaisujen arvioinnissa ja soveltamisessa hybridiopetuksessa. Joustavat opetusmenetelmät ovat osa saavutettavaa korkeakoulutusta. Sosiaali- ja terveysalalla hybridiopetus voi tukea jatkuvan oppimisen ylläpitämisessä ja kehittämisessä.

58: PAINEHAAVOJEN EHKÄISYN YHTENÄISET KÄYTÄNNÖT -INTERVENTION VAIKUTTAVUUS HOITOHENKILÖSTÖN TIETOIHIN

Mäki-Turja-Rostedt, Sirpa, väitöskirjatutkija, TtM, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto ja suunnittelija, TKIO-yksikkö, Satakunnan hyvinvointialue, **Leino-Kilpi, Helena**, THT, professori(emerita), Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto ja tutkija, Varsinais-Suomen hyvinvointialue, Tyks sairaalapalvelut, **Hupli, Maija**, THT, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, **Haavisto, Elina**, THT, professori, terveystieteiden yksikkö/Hoitotiede, Tampereen yliopisto ja ylihoitaja (osa-aikainen), Pirkanmaan hyvinvointialue.

Tausta ja tarkoitus: Hoitohenkilöstön painehaavojen (PH) ehkäisy tieto pitkäaikaishoidossa vaihtelee. Tarvitaan lisää näyttöä erityisesti alemman koulutusasteen omaavan hoitohenkilöstön tiedon kehittämiseksi. Tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida yhtenäinen painehaavojen ehkäisykäytäntö -intervention vaikutusta hoitohenkilöstön painehaavojen ehkäisy tietoihin ympärivuorokautisessa vanhuspalveluyksikössä.

Menetelmät: Kansainvälisen painehaavojen ehkäisyn suositusten pohjalta kehitettiin kuusi osa- aluetta sisältävä yhtenäinen käytäntö, jota toteutettiin 10 kuukautta. Kehittäminen ja toteuttaminen etenivät Suomessa kehitetyn yhtenäisten käytänteiden (YHKÄ) -mallin mukaisesti tutkijoiden, asiantuntijoiden ja hoitohenkilöstön yhteistyönä. Tutkimukseen osallistui kahden ympärivuorokautisen vanhuspalveluyksikön hoitohenkilöstö, interventioryhmässä oli 76 ja vertailuryhmässä 85 hoitajaa. Tutkimusaineisto kerättiin tietotestillä ennen ja jälkeen intervention tammikuussa 2016 ja 2017. Tietotesti sisältää 34 kyllä/ei -kysymysvaihtoehtoa seitsemältä PH-ehkäisyn osa-alueelta. Osa-alueet perustuvat kansallisiin/ kansainvälisiin PH-ehkäisyn suosituksiin. Aineisto analysoitiin tilastollisesti.

Tulokset: Hoitohenkilöstön tiedot painehaavojen ehkäisystä paranivat interventioryhmässä PH-riskinarvioinnissa, painetta alentavissa apuvälineissä, ihon kunnon arvioinnissa ja -hoidossa sekä tietotestien kokonaispisteissä. Vertailuryhmässä ei tapahtunut tiedoissa parantumista.

Päätelmät: Painehaavojen ehkäisyn yhtenäisellä käytännöllä voidaan vaikuttaa hoitohenkilöstön PH ehkäisy tietoon. Ympärivuorokautisissa hoitolaitoksissa tulisi kehittää hoitohenkilökuntaan keskittyviä, toimintaympäristöön räätälöityjä PH-ehkäisykäytäntöjä ja sisällyttää nämä myös alemman koulutusasteen hoitohenkilöstön koulutukseen.

59: UUDEN TYÖNTEKIJÄN PEREHDYTTÄJÄNÄ TOIMIVAN SAIRAANHOITAJAN PEREHDYTTÄMISOSAAMINEN – PEREHDYTTÄMISOSAAMISEN PROFIILIT JA NIIHIN YHTEYDESSÄ OLEVAT TEKIJÄT

Pohjamies, Netta, kliininen opettaja, hoitotyö, HUS Tukielin- ja plastiikkakirurgia. **Mikkonen, Kristina**, professori, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö. **Kääriäinen, Maria**, professori, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö. **Haapa, Toni**, tutkimusylihoitaja, HUS Hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskus.

Tausta ja tarkoitus: Perehdytyksen keskeisenä tavoitteena on varmistaa, että hoitohenkilökunnalla on tarvittava osaaminen potilaan turvallisen hoidon takaamiseksi. Uuden työntekijän perehdyttämiseen perehdyttäjänä toimiva sairaanhoitaja tarvitsee hoitotyön osaamisen lisäksi myös perehdyttämisaamasta. Perehdyttämisaamiseen sisältyy niin yksilöllisen oppimisprosessin ohjausosaaminen kuin vuorovaikutus-, perehdytysmenetelmä-, reflektio-, palautteenanto- ja arviointiosaaminen, jotta perehdytykselle asetetut tavoitteet saavutetaan ja uuden työntekijän osaaminen kehittyy työn vaatimusten tasolle. Aikaisempien tutkimusten valossa tiedetään, että perehdyttämisaamista vahvistavat niin perehdyttäjän ammatilliset kuin henkilökohtaiset ominaisuudet, sekä täydennyskoulutukseen osallistuminen. Tämän tutkimuksena tarkoituksena on kuvata uusien työntekijöiden perehdyttäjänä toimivien sairaanhoitajien itsearvioitua perehdyttämisaamista ja siihen yhteydessä olevia tekijöitä.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin määrällisenä poikkileikkaustutkimuksena joulukuussa 2020–tammikuussa 2021. Tutkimuksen kohderyhmän muodostivat yhden yliopistosairaalan kaikki sairaanhoitajat (N=8327, n=844). Aineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella avulla, joka sisälsi vastaajan taustatietoja kartoittavia kysymyksiä ja *Uuden työntekijän perehdyttäjänä toimivan sairaanhoitajan perehdyttämisaaminen -mittarin (POCI)*. Aineisto analysoitiin tilastollisin menetelmin käyttäen kuvailevia tilastomenetelmiä sekä klusteroimalla (K-Mean Cluster) osaamisprofiileja. Osaamisprofiilien vertailu suoritettiin Mann-Whitney U-testillä.

Tulokset: Aineistosta tunnistettiin kolme erillistä perehdyttämisaamisen profiilia (A, B, C), joista jokainen profiili erosi toisesta tilastollisesti merkitsevästi. Vahvin perehdyttämisaaminen oli profiililla A ja heikoin perehdyttämisaaminen profiililla C. Itsearvioituun perehdyttämisaamisen tasoon olivat yhteydessä muun muassa riittävä hoitotyön kliininen ja teoreettinen kokemus, työmotivaatio, halukkuus perehdyttää uusia työntekijöitä, saatu tuki kollegoilta ja esihenkilöiltä, sekä perehdyttämisaamista tukevaan koulutukseen osallistuminen.

Päätelmät: Tällä tutkimuksella on merkitystä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluorganisaatioille, koska tutkimuksessa tuotetun tiedon avulla uuden työntekijän perehdyttäjänä toimivan sairaanhoitajan perehdyttämisaaminen voidaan todentaa, ja perustaa osaamisen kehittäminen todennettuihin osaamisvajaisiin. On huomioitavaa, että uuden työntekijän perehdyttäjän valinta tulisi perustua tarvittavaan perehdyttämisaamiseen eikä perehdyttäjien saatavuuteen.

60: SOSIAALI- JA TERVEYSALAN AMMATTIKORKEAKOULUOPISEKELIJOIDEN OPINTOJEN KESKEYTTÄMISEEN JOHTANEET SYYT POHJOIS-KARJALASSA – LAADULLINEN TUTKIMUS

Turunen, Elina, TtT, Yliopettaja, Karelia AMK; **Makkonen Heli**, KT, Yliopettaja, Karelia AMK;
Myller, Terhi, YTT, Yliopettaja, Karelia AMK

Tausta ja tarkoitus: Sosiaali- ja terveysalalla vallitsee valtakunnallisesti työvoimapula, minkä vuoksi tutkinto-ohjelmien aloituspaikkamäärä on lisätty. Samaan aikaan hakijamäärät ovat laskeneet, jolloin ammattikorkeakouluilla on eettinen vastuu tukea jokaista valituksi tullutta opiskelijaa opintojensa loppuun saattamiseen ja työelämään integroitumiseen. Pohjois-Karjalassa on havaittu haasteita sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden sitoutumisessa opintojen loppuun saattamiseen. Vuonna 2023 sairaanhoitajaopiskelijoista opinnot lopetti 50 opiskelijaa (9 % kaikista sairaanhoitajaopiskelijoista), terveydenhoitajaopiskelijoista 21 opiskelijaa (12 % kaikista terveydenhoitajaopiskelijoista), geronomiopiskelijoista 11 opiskelijaa (11 % kaikista geronomiopiskelijoista) ja sosionomiopiskelijoista 36 opiskelijaa (8 % kaikista sosionomiopiskelijoista). Osittain opiskelijoiden eroamista on selitetty viime vuosina koronan aiheuttamilla haasteilla, mutta esimerkiksi vuosien 2012–2018 välisenä aikana sairaanhoitajien eroamisen keskiarvo oli 39 opiskelijaa (min 31 – max 44) / vuosi. Eroamisen yhteydessä opiskelijalta kysytään luokitteluasteikollista tietoa eron syystä, suurin osa eroavista ei kuitenkaan ilmoita eroamisen syytä lainkaan tai ilmoittaa syyksi muun syyn.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää juurisyitä koulutuksesta eroamiseen sairaanhoitaja-terveydenhoitaja-, sosionomi- ja geronomiopiskelijoiden näkökulmista. Tavoitteena on tuottaa tietoa opiskelijoiden opintoihin sitouttamiseen, tukemiseen sekä valmistumisen edistämiseen tavoiteaikataulussa.

Menetelmät: Tutkimus toteutetaan laadullisilla menetelmillä. Aineisto kerätään avoimilla etähaastatteluilla opintonsa keskeyttäneiltä opiskelijoilta aikavälillä 1.1.2024–31.12.2026. Aineisto analysoidaan laadullisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Tuloksia tullaan hyödyntämään pedagogisten ratkaisujen ja ohjauskäytäntöjen kehittämiseen, sekä opiskelijoiden sitouttamiseen opintojen loppuun saattamiseksi.

Päätelmät: SOTE-alan työvoimatilanteen ja vetovoimaisuuden haasteet edellyttävät entistäkin vahvempaa alan opintoja suorittavien opiskelijoiden tukemista opintojen loppuun saattamisessa. Tieteellistä tutkimusta tarvitaan koulutusorganisaatiosta eroamiseen johtaneiden juurisyiden selvittämiseen ja sen ennaltaehkäisevien toimien kehittämiseen.

Posterisitykset: Keskiviikko

1: ONGELMALLISEN SOSIAALISEN MEDIAN KÄYTÖN JA PSYKOSOSIAALISEN HYVINVOINNIN YHTEYS SUOMALAISILLA NUORILLA AIKUISILLA: POIKKILEIKKAUSTUTKIMUS

Hylkilä, Krista, TtM, Väitöskirjatutkija, Oulun yliopisto; **Männikkö, Niko**, TtT, Dosentti, Johtava tutkija, Oulun ammattikorkeakoulu; **Castrén, Sari**, FT, Dosentti, tutkimuspäällikkö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos; **Mustonen, Terhi**, PsM, päällikkö, Sosped-säätiö; **Peltonen, Aino**, TtM, Oulun yliopisto; **Konttila, Jenni**, TtT, Kehittämispäällikkö, BusinessOulu; **Männistö, Merja**, TtT, koulutus- ja tutkimuspäällikkö, Diakonia-ammattikorkeakoulu; **Kääriäinen, Maria**, TtT, professori, Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Sosiaalisen median käyttö on lisääntynyt viime vuosina merkittävästi ja käyttäjiä on maailmanlaajuisesti lähes 5 miljardia. Joillekin ihmisille sosiaalisen median käyttö voi muuttua ongelmalliseksi, ja ongelmallinen sosiaalisen median käyttö on uusi, hyvinvointiin vaikuttava, kansanterveydellinen ongelma. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli tunnistaa yhteyksiä ongelmallisen sosiaalisen median käytön, taustatekijöiden, eri internetin käyttötapojen, psykososiaalisten tekijöiden ja COVID-19-pandemian vaikutusten välillä suomalaisilla nuorilla aikuisilla (18–35-vuotta).

Menetelmät: Poikkileikkaustutkimus. Aineisto kerättiin Webropol-kyselyllä suomalaisilta nuorilta aikuisilta syksyn 2020 aikana (n = 381). Sisäänottokriteerit olivat: 18–35-vuotta, Internetin ja sosiaalisen median käyttö sekä mahdollisuus vastata kyselyyn suomeksi.

Tulokset: 9.8 % osallistujista käytti sosiaalista mediaa ongelmallisesti ja jopa 67.7 % koki sosiaalisen median käyttönsä ongelmalliseksi, vaikka eivät täyttäneetkään ongelmallisen sosiaalisen median käytön kriteerejä. Nuoremmat osallistujat ja naiset olivat alttiimpia ongelmalliselle sosiaalisen median käytölle. Sosiaaliset verkkoyhteisöpalvelut olivat suosituimpia sosiaalisen median alustoja, ja yhteydessä vahvimmin ongelmalliseen sosiaalisen median käyttöön. Ongelmallinen sosiaalisen median käyttö oli yhteydessä lisääntyneeseen masentuneisuuteen, yksinäisyyteen, ulosjäämisen pelkoon (fomo), tyytymättömyyteen sosiaalisia suhteita kohtaan, yhteenkuuluvuuden tunteeseen, sosiaaliseen mediaan sitoutumiseen sekä lisääntyneeseen sosiaalisen median käyttöön COVID-10-pandemian aikana.

Päätelmät: Tulosten mukaan ongelmallisen sosiaalisen median käytön sekä psykososiaalisen hyvinvoinnin välillä on yhteys. Lähes 10 % osallistujista sosiaalisen median käyttö oli ongelmallista. COVID-19-pandemia lisäsi sosiaalisen median käyttöä ja oli myös yhteydessä ongelmalliseen käyttöön. Lisäksi lähes 70 % vastaajista koki sosiaalisen median käyttönsä olevan ongelmallista, vaikka eivät täyttäneet Bergenin ongelmallisen sosiaalisen median käytön mittarin kriteerejä ja tähän mahdolliseen riskiryhmään tulee kiinnittää huomiota myös tulevaisuudessa. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää ongelmallisen sosiaalisen median käytön tunnistamisessa sekä mahdollisten interventioiden kehittämisessä.

2: SAIRAAHOITAJIEN JA FYSIOTERAPEUTTIIEN NÄKEMYKSET NIVELREUMAA SAIRASTAVIEN POTILAIEN LIIKUNTANEUVONNAN TOTEUTTAMISESTA

Kankaanpää, Katja, TtM, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Ryhtä, Iina**, TtM, väitöskirjatutkija, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Stolt, Minna**, TtT, professori (ma.), hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Satakunnan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Liikunta on yksi keskeinen keino edistää nivelreumaa sairastavien potilaiden toimintakykyä ja hyvinvointia. Tästä huolimatta vain harva nivelreumaa sairastava potilas liikkuu suositusten mukaisesti. Syitä liikkumattomuudelle ovat muun muassa tietämättömyys liikunnan terveyshyödyistä, heikko motivaatio ja liikuntasuositusten puute. Terveystieteiden ammattilaisten osaaminen on tärkeää liikuntatiedon ja -suositusten jakamisessa sekä nivelreumaa sairastavan potilaan fyysisen aktiivisuuden ylläpidossa ja edistämisessä.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata sairaanhoitajien ja fysioterapeuttien näkemyksiä nivelreumaa sairastavien potilaiden liikuntaneuvonnan toteuttamisesta sekä liikuntaneuvonnassa vaadittavasta osaamisesta.

Menetelmät: Tutkimus oli laadullinen kuvaileva tutkimus. Tutkittavat rekrytoitiin tarkoituksenmukaisella otannalla yhden sairaanhoitopiirin reumapoliklinikoilta. Aineisto kerättiin yksilöhaastatteluilla reumapoliklinikalla työskenteleviltä sairaanhoitajilta ja fysioterapeuteilta 5-7/2022. Puolistrukturoitu haastattelurunko sisälsi kysymyksiä liikuntaneuvonnan toteuttamisen keinoista ja sisällöstä sekä siihen liittyvästä osaamisesta. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Sairaanhoitajat (n=5) ja fysioterapeutit (n=4) kokivat nivelreumaa sairastavien potilaiden liikuntaneuvonnan tärkeänä. Liikuntaneuvonta nähtiin osana nivelreuman kokonaishoitoa, jossa keskeistä oli ammattilaisen vastuu liikuntaneuvonnan toteuttamisesta, potilaan yksilöllisen liikuntaneuvonnan, neuvontakäytien resurssien hallinnan ja potilaan tukemisen näkökulmat. Näiden lisäksi nivelreuman erityispiirteiden huomioiminen liikuntaneuvonnassa koettiin tärkeäksi. Osaamisen näkökulmasta nivelreumaa sairastavan potilaan liikuntaneuvonnan sisällön teoreettinen hallinta ja tiedon hyödyntäminen potilaan neuvonnassa oli keskeistä.

Päätelmät: Sairaanhoitajien ja fysioterapeuttien toteuttama liikuntaneuvonta on monipuolista ja osaamista vaaditaan laajasti sekä nivelreumasta sairautena että liikunnasta ja liikuntasuosituksista. Tulevaisuudessa on tarpeen kehittää ja testata erilaisia keinoja lisätä sairaanhoitajien ja fysioterapeuttien osaamista nivelreumaa sairastavien potilaiden liikuntaneuvonnassa.

3: POST DOC- OHJELMA VÄITÖKSEN JÄLKEISTÄ TUTKIJANURAA TUKEMASSA

Lantta, Tella, yliopistonlehtori, TtT, dosentti, Turun yliopisto; **Suhonen, Riitta**, professori, TtT, FEANS, MAE, Turun yliopisto ja ylihoitaja, TYKS, Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Post doc- tutkijat ovat keskeisessä roolissa hoitotieteen tutkimuksen ja tieteenalan kehittymiselle. Tutkimuksen jatkamista väitöksen jälkeen voi kuitenkin vaikeuttaa monet tekijät, kuten systemaattisen urasuunnittelun ja mentoroinnin puute. Akateemisen urakehityksen tueksi tarvitaan yliopistoyhteisöjen omia tukirakenteita post doc-vaiheeseen kohdistuen. Turun yliopiston hoitotieteen laitoksen post doc-ohjelma on tarjonnut vuodesta 2013 tukea väitöksen jälkeisen tutkimukseen ja akateemiselle uralle. Viiden vuoden pituisen kauden aikana post doc-tutkija työskentelee johtoryhmässä hyväksytyn tutkimussuunnitelman ohjaamana ja nimetyn mentorin tukemana. Näiden vuosien aikana on tarkoituksena muodostaa oma tutkimusryhmä, luoda omaa tutkimusala ja kasvattaa kansainvälistä verkostoa. Tavoitteena on mahdollistaa dosentin arvon hakeminen kauden päätteeksi. Tämän esityksen tarkoituksena on kuvata Turun yliopiston hoitotieteen laitoksen post doc-ohjelmaa ja sen toimintaa vuosina 2013-2023. Lisäksi esitetään näkymiä ohjelman tulevaisuudelle.

Toteutus: Post doc-ohjelma on perustettu vuonna 2013 tukemaan väitöksen jälkeistä tutkijanuraa. Ohjelmaan haku, urakehityksen seuranta ja post doc kauden päättymisen toteutuvat suunnitelmallisesti. Esitys on kuvaileva analyysi post doc-ohjelman tutkijoista, tuen muodoista ja ohjelman tuloksista.

Tuotos: Vuosien 2013-2023 aikana post doc-ohjelmassa on ollut 27 tutkijaa. Kolme tutkijaa on saanut hoitotieteen dosentuurin tämän ajanjakson aikana. Ohjelma on järjestänyt vuosittaisia tapaamisia ja työpajoja tutkijoilleen, muun muassa kansainvälistymisestä, rahoituksen hakemisesta ja tutkimusryhmän muodostamisesta väitöksen jälkeen. Vuonna 2022 järjestettiin ensimmäinen kansainvälinen post-doc symposium.

Päätelmät: Turun yliopiston hoitotieteen post doc- ohjelma on vakiinnuttanut paikkansa hoitotieteellisen urakehityksen tukirakenteena ja mahdollistajana. Kiinnittyminen yliopistoon, mahdollisuus käyttää yliopiston laajoja tukipalveluja, kuten kirjasto, laki- ja talouspalvelut, vertaistuki sekä nimetty mentori ovat esimerkkejä ohjelman tarjoamista hyödyistä ohjelman post doc-tutkijalle. Tulevaisuudessa post doc-ohjelma suuntaa entistä vahvemmin tutkijoitaan kansainväliseen yhteistyöhön, verkostoihin ja rahoitettuihin tutkijakausiin.

4: LÄHEISENSÄ MENETTÄNEIDEN KOKEMUKSET LÄHEISENSÄ KUOLEMASTA KORONARAJOITUSTEN AIKANA

Luhtamäki, Elina, Tk, TtM-opiskelija, sairaanhoitaja (AMK), Tampereen yliopisto, Terveystieteiden tiedekunta, Hoitotiede; Aho, Anna Liisa, TtT, dosentti, yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto, Terveystieteiden tiedekunta, Hoitotiede

Tausta ja tarkoitus: COVID 19-virus aiheutti vuonna 2020 maailmanlaajuisen koronapandemian. Pandemiasta johtuen asetettiin erilaisia rajoituksia, kuten rajoituksia palveluihin, kokoontumisiin ja tapahtumiin. Läheisensä koronarajoitusten aikana menettäneiden kokemuksia Suomessa on tutkittu hyvin vähän.

Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata läheisensä menettäneiden kokemuksia läheisen kuolemasta koronarajoitusten aikana Suomessa.

Menetelmät: Aineisto kerättiin koronaan kuolleiden läheisten Facebook-ryhmistä, Mieli Ry:n ja surujärjestöjen kautta henkilöiltä, jotka ovat menettäneet läheisensä Suomessa koronarajoitusten aikana. Aineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella (n=11) ja haastatteluin (n=6). Sähköinen kyselylomake sisälsi strukturoituja taustamuuttujia liittyen läheisensä menettäneisiin sekä kuolleisiin läheisiin, sekä avoimia kysymyksiä liittyen kohdattuihin koronarajoituksiin. Lisäksi haastateltiin niitä, jotka ilmaisivat halukkuutensa osallistua haastatteluun. Haastattelut järjestettiin Teamsin tai puhelimen välityksellä. Aineisto analysoitiin induktiivisen sisällönanalyysin avulla.

Tulokset: Koronarajoitukset estivät kuolevan läheisen tapaamisen ja aiheuttivat yksinäisyyttä läheisten tuen puuttuessa. Vierailurajoitukset aiheuttivat kommunikaatiohaasteita sekä terveydenhuoltohenkilöstön että kuolevan läheisen kanssa. Tiedonsaanti läheisen tilasta vaikeutui. Koronarajoituksia rikottiin tietoisesti ja hoitohenkilöstö suostui joissakin tilanteissa joustamaan koronarajoituksista kuolevan läheisen ollessa kyseessä. Rajoituksista johtuen kuollutta läheistä ei saanut nähdä, hautajaisjärjestelyt olivat poikkeuksellisia ja osallistujamäärä oli rajattu. Koronarajoitusten estävillä vaikutuksilla oli kauaskantoisia seurauksia ihmisten elämässä. Koronarajoituksiin suhtauduttiin ristiriitaisesti ja niitä pidettiin liian tiukkoina vakavan sairauden ollessa kyseessä.

Päätelmät: Koronarajoitukset aiheuttavat paljon ylimääräistä surua ja yksinäisyyttä. Läheisten antaman tuen estyminen vaikuttaa kauaskantoisesti ihmisten välisiin myöhäisempiin suhteisiin. Koronarajoitusten tietoinen rikkominen mahdollisti kuolevan läheisen tapaamisen. Kommunikaatio ja tiedon saanti läheisen tilanteesta vaikeutui vierailurajoituksista johtuen. Poikkeukselliset hautajaisjärjestelyt estivät läheisten osallistumisen hautajaisiin ja menetyksen läpikäyminen hidastui. Koronarajoituksia pidettiin liian tiukkoina ja kritisoitiin vakavan sairauden yhteydessä. Tulevaisuudessa rajoituksia asetettaessa tulisi ottaa paremmin huomioon läheisen sairauden kriittisyys.

5: LÄHEISENSÄ MENETTÄNEIDEN KOKEMUKSET SAADUSTA TUESTA LÄHEISEN KUOLLESSA KORONARAJOITUSTEN AIKANA

Luhtamäki, Elina, TtK, TtM-opiskelija, sairaanhoitaja (AMK), Tampereen yliopisto, Terveystieteiden tiedekunta, Hoitotiede; Aho, Anna Liisa, TtT, dosentti, yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto, Terveystieteiden tiedekunta, Hoitotiede

Tausta ja tarkoitus: COVID 19-viruksen aiheuttamasta pandemiasta johtuen asetettiin erilaisia rajoituksia palveluihin, kokoontumisiin ja tapaamisiin. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata korona-aikana läheisensä menettäneiden terveydenhuoltohenkilöstöltä ja sairaalasielunhoitajilta saamaa ja tarvitsemaa tukea.

Menetelmät: Aineisto kerättiin koronaan kuolleiden läheisten Facebook-ryhmistä, Mieli Ry:n ja surujärjestöjen kautta henkilöiltä, jotka ovat menettäneet läheisensä Suomessa koronarajoitusten aikana. Aineisto kerättiin sähköisellä kyselylomakkeella (n=11) ja haastatteluin (n=6). Sähköinen kyselylomake sisälsi strukturoituja taustamuuttujia liittyen läheisensä menettäneisiin sekä kuolleisiin läheisiin, sekä avoimia kysymyksiä liittyen hoitohenkilöstöltä ja sairaalapapeilta/sairaalasielunhoitajilta saamaan ja tarvitsemaan tukeen. Haastattelut järjestettiin Teamsin tai puhelimen välityksellä. Aineisto analysoitiin induktiivisen sisällönanalyysin avulla.

Tulokset: Vierailurajoitukset aiheuttivat kommunikaatiohaasteita terveydenhuoltohenkilöstön ja läheisten välille. Terveydenhuoltohenkilöstön kanssa ei päästy keskustelemaan kasvotusten ja tiedonsaanti läheisen tilasta vaikeutui, eikä jatkoavun mahdollisuuksista läheisen kuollessa aina kerrottu. Tukimuotoja oli koronarajoituksista johtuen vähäisesti saatavilla. Luvattuja tukitoimia myös peruuntui. Terveydenhuoltohenkilöstöltä ei saatu ohjeistusta korona-aikana kuolleen läheisen hyvästelemiseen ja vainajan laittamiseen liittyen. Terveydenhuoltohenkilöstöltä saatiin vähän tietoa sairaalasielunhoitajien antaman avun mahdollisuudesta. Sairaalasielunhoitajia tavatessa saatu apu ja tuki koettiin tärkeäksi.

Päätelmät: Kommunikaatiohaasteet aiheuttivat ylimääräistä huolta ja epätietoisuutta läheisille. Terveydenhuoltohenkilöstön antamaa tietoa kuolevan läheisen tilasta ja tilan muutoksista, sekä kommunikaation laatua tulisi parantaa ja toimintaohjeita erilaisten pandemioiden aikana selkiyttää. Tukea tulisi taata läheisille poikkeusoloista riippumatta ja erilaiselle tuen keinoille tulee kehittää vaihtoehtoisia muotoja tulevaisuudessa. Sairaalasielunhoitajien mahdollisuudesta tukea läheisiä tulee tiedottaa läheisiä paremmin.

6: UUSILLE URAPOLUILLE DIGISOTE-OSAAMISELLA (UUDO)

Naakka, Hanna, THM, Lehtori, HAMK Smart tutkimusyksikkö, Hämeen ammattikorkeakoulu; Sanerma, Päivi, TtT, KT, Tutkijayliopettaja HAMK Smart tutkimusyksikkö, Hämeen ammattikorkeakoulu; Ahonen, Outi, TtT, tutkijayliopettaja, Laurea Ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Ihmislähtöisten sote-digi palveluiden kehittämisessä sosiaali- ja hoitotyön toimijoilla on merkittävä rooli. Sotedigi-osaamisen sisältöalueet määriteltiin valtakunnallisessa sote-peda 24/7 - hankkeessa. Uusille Urapoluille Digisote-osaamisella hanke (UUDO) vastasi sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön osaamistarpeeseen sotedigi-palveluiden kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.

UUDO-hankkeen tarkoituksena oli suunnitella ja toteuttaa sotedigi-taitoja rakentava erikoistumiskoulutus (30 op). Tämän 2,5-vuotisen hankkeen tavoitteena oli 1) Tuottaa sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallintaan, digitaalisiin palveluihin ja palvelumuotoiluosaamiseen monialainen erikoistumiskoulutus, 2) Levittää sote-digiosaamista yhteistyökumppaniorganisaatioihin 3) Edistää työyhteisöjen sotedigi-osaamisen tunnistamista ja tunnustamista osaamismerkkijärjestelmän avulla.

Erikoistumiskoulutuksen tuottamaa osaamista arvioitiin arviointitutkimuksellisin menetelmin.

Toteutus: Hankkeessa kehitettiin digisoteosaamisalueiden pohjalta verkkoerikoistumiskoulutuksen opetussuunnitelma ja opintojaksot. Koulutus muotoutui kymmenestä valinnaisesta kahden opintopisteen opintojaksosta (sosiaali ja terveydenhuollon sähköisten palveluiden ja tiedon hallinnan osaamisen asiantuntija 10 op), palvelumuotoilun kokonaisuudesta (5op) ja kehittämistehtävästä (10op). Lisäksi koulutus sisälsi viiden opintopisteen laajuiset vapaavalintaiset opinnot. Oppimisen lähtökohtana oli dialoginen oppiminen, jolloin oppiminen toteutui moniäänisessä ja rajat ylittävässä vuorovaikutuksessa. Koulutuspilottien aikana 275 opiskelijalta kerättiin palaute jokaisen opintojakson jälkeen. Opiskelijat arvioivat osaamistaan kaikilla sote-digi osaamisen alueilla ennen ja jälkeen koulutuksen.

Tuotos: Tuotoksena syntyi mikro-opintojaksoista rakentuva erikoistumiskoulutus ja sote-digiosaamista palveluiden kehittämiseksi ja tuottamiseksi. Palvelumuotoilu- ja kehittämisosaaminen muodostivat sotedigi-palveluiden kehittämistä tukevan kokonaisuuden. Sote-digiosaamisen avoin koulutustarjonta ja osaamismerkkikokoelma osaamisenjohtamisen käyttöön. Uudenlainen jatkuvan oppimisen rakenne ja koulutuskulttuuri.

Päätelmät: Jatkuvan oppimisen muotoilu mikro-osaamiskokonaisuuksiksi, tuottaa työelämässä tarvittavaa osaamista, kun se toteutuu rajat ylittävässä vuorovaikutuksessa. Dialoginen oppiminen edistää osaamisen siirtymistä työhön ja mahdollistaa asiantuntijaverkostojen rakentumisen.

7: SUOMALAISTEN JA SLOVAKIALAISTEN HOITOTYÖN OPETTAJIEN NÄKEMYKSIÄ AMMATILLISEN OSAAMISEN KEHITTÄMISESTÄ

Nevantaus, Sini, TtM, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; Heikkilä, Asta, TtT, tutkija, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; Salminen, Leena, TtT, professori, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Nopeat ja jatkuvat muutokset terveysalalla vaativat eri osaamisalueiden jatkuvaa kehittämistä. Hoitotyön opettajat kokevat tarvitsevansa täydennyskoulutusta tukemaan erityisesti erilaisten opetusmuotojen hallitsemista. Hoitotyön opettajien täydennyskoulutus on kuitenkin Euroopan laajuisesti hajanaista, ja opettajien osaaminen vaihtelee. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli analysoida ja vertailla hoitotyön opettajien ammatillisen osaamisen kehittämisen tarpeita, keinoja ja esteitä sekä tarpeisiin yhteydessä olevia tekijöitä Suomessa ja Slovakiassa. Tutkimus on osa Turun yliopiston koordinoimaa New Nurse Educator -hanketta.

Menetelmät: Tutkimus oli määrällinen poikkileikkaustutkimus. Tutkimusaineisto kerättiin suomalaisilta (n=117, vastausprosentti 30 %) ja slovakialaisilta (n=56, vastausprosentti 50 %) hoitotyön opettajilta vuonna 2021. Aineistonkeruu toteutettiin kyselylomakkeella, johon kuului 15 taustakysymystä sekä Koskimäen (2019) Suomessa kehittämä, 28 kysymystä sisältävä TeProDe-mittari, joka on jaettu neljään erilliseen kokonaisuuteen. Aineisto analysoitiin tilastollisin menetelmin.

Tulokset: Hoitotyön opettajat kokivat kehittämistarpeita kaikissa mitatuissa osaamisalueissa: pedagogisessa osaamisessa, ammatillisessa substanssiosaamisessa sekä vuorovaikutus- ja kasvatusosaamisessa. Eniten kehittämistarpeita koettiin ammatillisessa substanssiosaamisessa. Slovakialaiset opettajat kokivat tilastollisesti merkitsevästi suomalaisia opettajia enemmän kehittämistarpeita pedagogisessa osaamisessa. Suomalaisista opettajista ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneet kokivat enemmän kehittämistarpeita pedagogisessa osaamisessa, kuin tohtoritutkinnon suorittaneet. Suurimmaksi esteeksi täydennyskoulutuksiin osallistumiselle opettajat kokivat ajan riittämättömyyden. Suomalaiset ja slovakialaiset opettajat kokivat asiantuntijaluennot sekä erilaisten oppimisympäristöjen ja työskentelytapojen yhdistämisen sopiviksi täydennyskoulutuskeinoiksi.

Päätelmät: Suomalaisten ja slovakialaisten hoitotyön opettajien kehittämistarpeet olivat kokonaisuudessaan samankaltaisia. Opettajat ovat motivoituneita kouluttautumaan ja kokevat, että täydennyskoulutus parantaa opetustaitoja merkittävästi. Tutkimuksen tuloksia voidaan hyödyntää hoitotyön opettajien yhtenäisten ammatillisten osaamisvaatimusten sekä koulutuksen ja täydennyskoulutuksen kehittämisessä Euroopassa. Jatkossa olisi tarpeellista laajentaa vertailevaa tutkimusta eurooppalaisten hoitotyön opettajien osaamisesta ja osaamistarpeista monimenetelmällisesti.

8: PIENET ONNISTUMISTARINAT NUORTEN VANHEMPIEN VOIMAANTUMISEN KOKEMUKSISTA VAHVISTUVA NUORI VANHEMMUUS -HANKKEESSA

Nieminen, Irja, TtT, Tampereen ammattikorkeakoulu; Vilppola, Johanna, KT, Tampereen ammattikorkeakoulu; Väkiparta, Petteri, AmO, Tampereen ammattikorkeakoulu; Huttu-Hiltunen, Ilmari, AmO, Tampereen ammattikorkeakoulu; Hiitti, Milla, TtM, Tampereen ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Lapsiperheet ovat useissa korona-aikaa käsittelevissä tutkimuksissa raportoineet poikkeusajan kiristäneen perheenjäsenten välejä ja siten heikentänyt kodin ilmapiiriä. Vanhempien voimavarat ovat olleet venytettynä äärimmilleen. Perheiden kanssa työskentelevät ammattilaiset ovat arvioineet, että perheiden ulkopuolisen tuen tarve tulee kasvamaan ja asiakkuudet lastensuojelussa lisääntymään. Vanhemmat tarvitsevat tukea vanhemmuuteensa. Vanhempien voimaantuminen on yksi keskeisimmistä arvoista perhepalveluissa. Tutkimukset osoittavat, että tarvitaan lisää tietoa siitä, millä tavalla vanhempien voimaantumista voidaan tukea. Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin, miten EU:n sosiaalirahaston rahoittamassa Vahvistuva nuori vanhemmuus -hankkeessa kehitetyllä interventiolla onnistuttiin edistämään nuorten vanhempien voimaantumista.

Menetelmät: Tutkimukseen osallistui 16 alle 30-vuotiasta vanhempaa. Aineisto kerättiin puolistrukturoiduilla yksilöhaastatteluilla. Analyysimenetelmänä käytettiin Pienet onnistumistarinat -lähestymistapaa. Tutkimukseen osallistuneiden voimaantumisen kokemusta arvioitiin haastatteluaineistossa kerrottujen pienten onnistumistarinoiden avulla. Pieni onnistumistarina on katkelma haastattelusta, jossa osallistuja kuvaa voimaantumisen kokemustaan. Tarinoissa kuvattuja kokemuksia tulkittiin Cattaneo & Chapmanin Voimaantumisprosessi -mallin avulla.

Tulokset: Tulokset osoittivat, että interventio edisti osallistujien voimaantumisen kokemusta. Intervention alussa osallistujien määrittelemät omat tarpeet, joihin he toivoivat intervention vastaavan sekä osallistujien ja ammattilaisten tasavertainen, dialoginen keskustelu intervention aikana, osoittautuivat keskeisiksi elementeiksi osallistujien voimaantumisen kokemuksessa. Yksityiskohtaisempi kuvaus tutkimuksen tuloksista esitetään konferenssissa.

Päätelmät: Intervention sisältö pohjautui osallistujien tarpeisiin. Tämä olisi hyvä lähtökohta myös perhepalveluissa silloin kun tavoitteena on vanhempien voimaantuminen. Lisäksi perhepalveluissa työskentelevien ammattilaisten voimaantumisorientoitunut asenne työssään edistää vanhempien voimaantumista.

9: SYÖPÄÄ SAIRASTAVIEN POTILAIEN KOKEMUKSIA LEIKKAUSHOITOA EDELTVÄÄ FYYSISTÄ AKTIIVISUUTTA EDISTÄVISTÄ JA ESTÄVISTÄ TEKIJÖISTÄ – LAADULLINEN SYSTEMAATTINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

Nikkinen, Essi, Tk, bioanalytikko, Fimlab laboratoriot Oy/ TtM-opiskelija, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö/ Hoitotiede; Haavisto, Elina, professori, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö/ Hoitotiede, sivutoiminen ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue; Murtola, Teemu, dosentti, professori, Tampereen yliopisto, Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta; Harju, Eeva, TtT, ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tays, Kirurgian vastuualue/ yliopistotutkija, Tampereen yliopisto, Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta

Tausta ja tarkoitus: Syöpä on maailmanlaajuisesti yleinen sairaus, johon sairastuneista potilaista yli 80 % saa leikkaushoitoa. Fyysisen aktiivisuuden tehostaminen ennen leikkaushoitoa voi parantaa syöpää sairastavien potilaiden fyysistä toimintakykyä ja elämänlaatua sekä edesauttaa leikkauksesta toipumista. Syöpää sairastavien potilaiden fyysiselle aktiivisuudelle on suositus, jota potilaiden leikkaushoitoa edeltävä fyysinen aktiivisuus ei useinkaan noudata. Tämän laadullisen systemaattisen kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli kuvata syöpää sairastavien potilaiden kokemuksia leikkaushoitoa edeltävästä fyysisestä aktiivisuudesta.

Menetelmät: Tiedonhaku tehtiin CINAHL, MEDLINE, Scopus ja PsycINFO- tietokannoista elokuussa 2023. Sisäänottokriteereinä olivat: (1) tutkimuksen osallistujat ovat syöpää sairastavia aikuisia potilaita; (2) tutkimuksessa käsitellään leikkaushoitoa edeltävää fyysistä aktiivisuutta potilaiden näkökulmasta; (3) tutkimus on kvalitatiivinen tai mixed methods -tutkimus, jossa on erotettavissa oleva kvalitatiivinen osa ja (4) tutkimus on empiirinen vertaisarvioitu tutkimus. Tietokantahaun kokonaistulokseksi saatiin 3194 hakutulosta, joista analyysiin valittiin 24 artikkelia. Artikkeleille tehtiin laadunarviointi Joanna Briggs -instituutin (JBI) laadullisen tutkimuksen arviointikriteerien mukaisesti. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Leikkaushoitoa edeltävässä fyysisessä harjoittelussa esiintyy vaihtelua ohjauksessa, sisällössä, fyysisissä harjoitteissa sekä harjoittelun määrässä ja kestossa. Syöpää sairastavien potilaiden leikkaushoitoa edeltävää fyysistä aktiivisuutta edistävät kokemus hyvinvoinnin lisääntymisestä, syövän kanssa elämisen helpottuminen, kokemus fyysisen aktiivisuuden tärkeydestä, sosiaalinen tuki ja fyysisen aktiivisuuden resurssit. Vastaavasti fyysistä aktiivisuutta estävät terveydentilan rajoitteet, riittämätön tietämys fyysisestä aktiivisuudesta, kielteinen suhtautuminen fyysiseen aktiivisuuteen ja puutteelliset fyysisen aktiivisuuden resurssit.

Päätelmät: Terveydenhuollon ammattilaisten tulisi ohjata syöpään sairastuneiden potilaiden fyysistä aktiivisuutta kiinteänä osana syövän hoitoa. Potilaille tulisi kertoa preoperatiivisen fyysisen aktiivisuuden terveys- ja hyvinvointihyödyistä ja tarjota mahdollisuus yksilöityihin fyysisen aktiivisuuden ohjelmiin osallistumiseen. Jatkotutkimusaiheina tarvitaan lisää tietoa leikkaushoitoa edeltävään fyysiseen aktiivisuuteen liittyvistä kokemuksista, käsityksistä ja osaamisesta terveydenhuollon ja liikunnan ammattilaisten näkökulmista.

10: VIERASKIELISTEN VANHEMPIEN KOKEMAT KOMMUNIKAATIOHAASTEET RASKAUDENAJAN TERVEYDENHUOLTOPALVELUISSA

Orava, Elina, TtK, TtM-opiskelija, sairaanhoitaja (AMK), hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; Narsakka, Noora, väitöskirjatutkija, MSc, sairaanhoitaja (AMK), hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; Joronen, Katja, professori, TtT, lastensairanhoitaja, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Onnistuneen vuorovaikutuksen on osoitettu olevan tärkeä osa laadukasta hoitoa, sillä sen on huomattu vaikuttavan potilaan tyytyväisyyteen, sitoutumiseen ja hoitotuloksiin. Vieraskielisyyttä on tutkittu vain vähän hoitotyössä, vaikka väestö länsimaissa kansainvälistyy. Lisäksi terveydenhuollon kustannustehokkuuden sekä laadun välttämättömän kehityksen kannalta, tulisi tutkimustietoa vieraskielisyydestä lisätä. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata: 1) millaista tutkimusta on tehty vieraskielisten vanhempien kohtaamista vuorovaikutushaasteista terveydenhuoltopalveluissa raskauden aikana, ja 2) vieraskielisten vanhempien kokemia kielellisiä kommunikaatiohaasteita.

Menetelmät: Tämän kuvailevan kirjallisuuskatsauksen tietokannoiksi valikoituivat yleisimmät terveystieteiden tietokannat: PubMed, CINAHL ja Cochrane. Kaksoiskappaleiden poiston jälkeen tietokantahausta saatiin yhteensä 605 artikkelia, joista katsaukseen valikoitui ennalta asetettujen mukaanotto- ja poissulkukriteerien pohjalta neljä tutkimusartikkelia. Tietokantahaun lisäksi manuaalisella haulla katsaukseen valittiin kaksi artikkelia. Katsaukseen valikoitui yhteensä kuusi tutkimusartikkelia. Aineisto analysoitiin induktiivisen sisällönanalyysin avulla.

Tulokset: Valikoidut tutkimusartikkelit oli julkaistu vuosina 2001–2021 ja kaikki olivat laadullisia tutkimuksia. Tutkimuksista neljä oli julkaistu Euroopassa, yksi Afrikassa ja yksi Pohjois-Amerikassa. Tämän kirjallisuuskatsauksen tulosten mukaan vieraskielisten vanhempien vuorovaikutushaasteet terveydenhuoltopalveluissa raskauden aikana näyttäytyivät yhteisen kielen puutteena, yksilöllisen kohtaamisen puutteena sekä rasismina. Kielitaidottomuuden keskiössä olivat tulkkipalvelujen saatavuusongelmat. Yksilöllisen kohtaamisen puute näkyi muun muassa siten, että vanhempien oli vaikea ilmaista tunteitaan ja tarpeitaan. Rasismi näyttäytyi muun muassa siten, että vierasta kieltä puhuvat vanhemmat kokivat eriarvoista kohtelua terveydenhuollossa; heidät saatettiin jättää yksin tai kieltäytyä tapaamasta heitä.

Päätelmät: Hoitotyössä vuorovaikutus potilaan kanssa tapahtuu monessa eri kontekstissa ja eri tavoin, kuten neuvontana, ohjaamisena, motivoimisena sekä hoitamisena. Katsauksen tulosten perusteella voidaan todeta, että vieraskielisten vanhempien kohtaamat kommunikaatiohaasteet liittyivät sekä kieleen että kohtaamiseen. Erityisesti tulkkipalvelujen käyttöä ja vaikutuksia olisi tärkeä tutkia tulevaisuudessa.

11: HOITOTYÖN KOHTAAMINEN NEUVOLASSA LASTEN NÄKÖKULMASTA

Ortju, Laura, TtM, väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Haaranen, Ari**, TtT, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Karlsson, Liisa**, dosentti, KT, Helsingin yliopisto, Kasvatustieteellinen tiedekunta; **Kankkunen, Päivi**, dosentti, TtT, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Lapsella on oikeus osallistua terveyteensä liittyvään päätöksentekoon ja olla aktiivinen toimija terveydenhuollon palveluissa. Terveydenhuollossa saavutettu osallisuuden kokemus voi ennaltaehkäistä monia haittoja lapsen elämässä, auttaa hoitajaa tunnistamaan lapsen yksilölliset tarpeet hoitotilanteessa sekä vähentää hoitoon liittyviä pelkoja. Pienten lasten näkökulmien saavuttamiseksi tutkimuksessa tarvitaan luovuutta ja luottamuksen rakentamista. Lapsinäkökulmaisen tutkimuksen periaatteita soveltamalla voidaan hoitotieteessä tutkia lasten näkemyksiä liittyen hoitotyön kohtaamisiin.

Menetelmät: Lasten näkökulmia neuvolasta ja hoitotyön kohtaamisista kartoitettiin käyttämällä aineistonkeruumenetelminä roolileikkiä, sadutusta, piirtämistä, maalaamista sekä virikkeellisiä haastatteluja. 11 lasta ja 12 vanhempaa osallistui tutkimukseen. Aineisto analysoitiin monimenetelmällisesti käyttäen teema-analyysia, määrällistä analyysia sekä semioottista analyysia. Lasten, vanhempien ja vertaistutkijoiden tulkintoja aineistosta hyödynnettiin.

Tulokset: Lasten kerronnasta tunnistettiin seitsemän lapsille merkityksellistä teemaa neuvolakäynneillä: 1) neuvolaympäristön ja hoitajan ulkoinen olemus, 2) rokottamiseen liittyvät tuntemukset, 3) lapsen halu toimia aktiivisesti, 4) leikkimisen tärkeys, 5) psykososiaalisen tuen merkitys, 6) aikuisten asenteet ja toiminta lapsen osallisuutta rajoittavina tekijöinä sekä 7) neuvolakäynti jaettuna kokemuksena lasten kesken.

Päätelmät: Lasten myönteisen hoitokokemuksen ja osallisuuden tukemiseksi hoitotyössä on aktiivisesti kiinnitettävä huomiota lapsen näkökulmien esille saattamiseen ja saattajana toimivan aikuisen rooliin sekä muokattava hoitotyön ympäristöjä lapsiystävällisemmiksi.

12: PITKÄAIKAISSAIRAIDEN LASTEN VANHEMPIEN KOKEMUKSET SAIRAUDEN VAIKUTUKSISTA PERHEESSÄ SEKÄ TERVEYDENHUOLLOSTA SAADUSTA TUESTA

Paavilainen, Eija, TtT, professori, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/terveystieteet/Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue; **Leppäkoski, Tuija**, TtT, post doc-tutkija, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/terveystieteet; **Seppänen, Hanna**, TtK, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/terveystieteet/ TAYS, Lastentautien vastuualue, lasi/LTO (lasten sisätautiosasto ja lasten tehovalvontaosasto); **Heino-Tolonen, Tarja**, TtT, hoitotyön johtaja, Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: On olemassa jonkin verran tutkimustietoa siitä, että perhekeskeisellä terveydenhuollolla on tarjottavana merkittäviä etuja pitkäaikaissairaille lapsille ja heidän perheilleen. Monikansallisen, vertailevan pitkittäistutkimuksen tarkoituksena on arvioida lasten pitkäaikaissairauksien vaikutuksia perhe-elämään ja terveydenhuollosta saatua tukea Pohjoismaissa (Islanti, Tanska, Suomi) ja Etelä-Euroopassa (Espanja, Portugali).

Menetelmät: Tutkimusaineistot kerättiin kahdessa vaiheessa sähköisellä kyselylomakkeella vuosina 2021 -2023. Kyselylomakkeessa (yhteensä viisi osiota ja 124 kysymystä) tiedusteltiin perheen taustatietojen ohella asioita, jotka kuvaavat pitkäaikaissairaan lapsen terveydentilan vaikutuksia perheen elämänlaatuun, perheen sopeutumista pitkäaikaissairauteen, perheen uskomuksia todetusta sairaudesta ja sen luonteesta, pitkäaikaissairauden yhteyttä perheen arkeen, perheen terveydenhuoltohenkilöstöltä saamaa tukea ja tyytyväisyyttä terveystalouteen. Kyselyyn vastasi yksi vanhempi lapsen perheestä.

Tulokset: Yhteensä kyselyyn on vastannut lähes 800 vanhempaa eri maista. Suomessa ensimmäisessä vaiheessa vastaukset saatiin 76 vanhemmalta ja seurantakyselyssä 37 vanhemmalta. Suomalaiset pitkäaikaissaira lapset olivat syntyneet vuosina 2003 -2022. Heistä runsas puolet oli vuonna 2011 ja sitä ennen syntyneitä. Tyttöjä aineistossa on 55,3 % ja poikia 44,7 %. Diabetes, suolistosairaus ja nivelreuma ovat lasten tavallisimmat raportoidut sairaudet aineistossa. Lisäksi 16 lapsella raportoitiin olevan jokin muu sairaus tai terveysongelma. Ensimmäisen vaiheen suomalaislasten tutkimustuloksia tullaan esittämään tarkemmin konferenssissa.

Päätelmät: Alustavien tulosten mukaan näyttää siltä, että perheillä on haasteita sopeutumisessa lapsen sairauteen ja he esittävät kehittämistarpeita terveydenhuollon toiminnalle, mikä vahvistaa aiempaa tutkimustietoa. Tästä tiedetään enemmän, kun tutkimustulokset valmistuvat.

13: NEUVOLAPALVELUIDEN KEHITTÄMINEN SUOMESSA JA JAPANISSA: ENSISYNNYTTÄJÄPERHEIDEN KOKEMUKSET SUOMESSA

Paavilainen, Eija, professori, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/terveystieteet/Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue; **Lepistö, Sari**, TtT, ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue, post doc tutkija, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/terveystieteet; **Kylmä, Jari**, professori (tenure track), Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/terveystieteet; **Koivisto, Anna-Maija**, FM, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/terveystieteet; **Kanzaki, Mitsuko**, professori, Kyoto Tachibana University, Japani

Tausta ja tarkoitus: Neuvolapalveluiden kehittäminen on sekä Suomessa että Japanissa tarpeellista, jotta voidaan parantaa lasta odottavien ja lapsiperheiden terveyttä ja hyvinvointia. Perheiden kokemukset omasta elämäntilanteestaan muodostavat perustan palveluiden kehittämiseksi. Tämän kansainvälisen seurantatutkimuksen tarkoituksena on kuvata lasta odottavien ja vauvan kanssa elävien perheiden toimivuutta (Family Function Scale), kyvykkyyttä vanhempana (Parenting Self-Efficacy), mielialaa (Edinburgh Postnatal Depression Scale), vanhemmuuden kuormittavuutta (Sense of Parenting Burden Scale), tunnesidettä vauvan kanssa (Feelings Towards the Baby), tukea vanhemmuuteen (Parenting Support Checklist) sekä kokemuksia neuvolasta saadusta tuesta.

Menetelmät: Aineisto kerättiin Suomessa ensisynnyttäjäperheiltä, sekä äideiltä että puolisoilta kolmessa vaiheessa: raskauden aikana, vauvan ollessa 1–2 kk sekä vauvan ollessa 6–8 kk ikäinen. Suomessa tutkimukseen osallistui 81 äitiä ja 79 puolisoa. Japanissa aineiston kerääminen on vielä kesken. Suomen aineisto on analysoitu tilastollisin menetelmin. Suomen tuloksia vertaillaan myöhemmin Japanista saatujen tulosten kanssa.

Tulokset: Perheen toimivuus, kyvykkyys vanhempana ja itse arvioitu mieliala olivat hyvällä tasolla kaikissa mittausajakohdissa. Samoin tunnesuhde vauvaan oli hyvä. Vanhempien itsearvioimassa masentuneisuudessa tai vanhempien luottamuksessa omaan kykyyn olla vanhempi ei havaittu tilastollisesti merkitseviä muutoksia seurannassa. Perheen toimivuudessa tapahtui jonkin verran heikentymistä sekä äitien että puolisoitten välillä. Äidit kokivat saaneensa neuvolasta paljon tietoa, mutta kokemus ohjauksesta ja neuvonnasta ei ollut kaikilta osin riittävää. Erityisesti enemmän ohjausta toivottiin synnytyksestä palautumiseen sekä lapsen kasvuun ja kehitykseen.

Päätelmät: Tulokset antavat melko positiivisen kuvan ensisynnyttäjäperheiden elämäntilanteesta tässä aineistossa. Tuen tarpeita ja perheen tilanteen arvioinnin kehittämiskohteita löydettiin. Äitien ja puolisoitten arvioissa todettiin perhekohtaisia eroja, joihin tulisi lapsiperhepalveluissa kiinnittää lisää yksilöllistä huomiota.

14: KÄSIKIRJA SUURSIMULAATIOIHIN – OPETUKSEN KEHITTÄMISHANKE MONITIEETEISENÄ YHTEISTYÖNÄ

Pajari, Juha, TtM, väitöskirjatutkija, yliopisto-opettaja, Itä-Suomen yliopisto, hoitotieteen laitos; **Nevalainen, Janne**, TtM-opiskelija, tutkimusapulainen, Itä-Suomen yliopisto, hoitotieteen laitos; **Silén-Lipponen, Marja**, FT, yliopettaja, Savonia-ammattikorkeakoulu; **Tuononen, Tiina**, EHL, HLT, kliininen opettaja, Itä-Suomen yliopisto, lääketieteen laitos, hammaslääketieteen yksikkö; **Saaranen, Terhi**, professori, Itä-Suomen yliopisto, hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Monialaiset suursimulaatiot antavat erinomaisen mahdollisuuden käsitellä keskeisiä sekä mahdollisesti harvinaisia ja sensitiivisiä monitieteisiä sosiaali-, terveys- tai sivistysalan asiakas- ja potilastilanteita. Perinteisesti simulaatioita on toteutettu pienryhmissä kliinisten taitojen ja vuorovaikutusosaamisen harjoittelemiseksi. Pienryhmäsimulaatioiden lisäksi kehitetty suursimulaatio mahdollistaa monialaisuuden oppimisen ja suuret osallistujamäärät tila-, aika- ja henkilöresursseja säästäen. Monialaisia suursimulaatioita on järjestetty Itä-Suomen yliopistossa vuodesta 2017 alkaen. Suursimulaatioihin on osallistunut useita satoja oppijoita toiselta asteelta, korkeakoulutuksesta ja työelämästä. Kehittämishankkeessa tuotettiin verkkokäsikirja monialaisen suursimulaation suunnittelusta, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Toteutus: Käsikirja toteutettiin Itä-Suomen yliopistossa monitieteisenä ja usean organisaation yhteistyöhankkeena vuonna 2023. Käsikirjan sisältö perustuu hankkeessa toteutettuun tiedonhakuun aikaisemmasta simulaatio-oppimisen ja -opetuksen tutkimuksesta ja näytöstä. Lisäksi käsikirjan sisällön tuottamisessa käytettiin Itä-Suomen yliopiston ja yhteistyökumppaneiden järjestämistä monialaisista suursimulaatioista saatuja oppijoiden palautteita sekä järjestämiseen osallistuneiden kokemuksia. Kokemuksia kerättiin haastattelemalla ja selvittämällä kokemuksia sähköisellä kyselyllä. Vuoden 2023 suursimulaation valokuvia hyödynnettiin sisällön havainnollistamiseen.

Tuotos: Käsikirja toteutettiin suomeksi ja englanniksi. Sen sisältö koostuu johdannon lisäksi kuudesta pääluvusta sekä liitteistä ja lähteistä. Liitteet sisältävät käytäntöön sovellettavia apuvälineitä, kuten simulaatio-ohjaajan oppimiskeskustelun muistilistan. Käsikirja on verkko-oppimismateriaalina vapaasti saatavissa ja hyödynnettävissä DigiCampus-verkkoympäristössä. Käsikirjan sisällöstä ja toteutuksesta kerätään jatkuvaa palautetta, jonka perusteella käsikirjaa kehitetään.

Päätelmät: Käsikirja auttaa ymmärtämään suursimulaation pedagogisia lähtökohtia ja suursimulaation järjestämistä monialaisena yhteistyönä. Käsikirjan avulla voi perehtyä esimerkiksi siihen, kuinka oppijoina toimivien havainnoijien osallistaminen mahdollistetaan etänä toteutettavassa suursimulaatiossa. Tuotettua käsikirjaa voi soveltaen hyödyntää monialaisten suursimulaatioiden edelleen kehittämiseksi sosiaali-, terveys- ja sivistysalan opiskelijoiden ja ammattilaisten perus- ja täydennyskoulutuksessa kansallisesti ja kansainvälisesti.

15: PELILLISTETTY INTERVENTIO PERHEIDEN TERVEYDEN EDISTÄMISEKSI LASTENNEUVOLASSA – KLUSTERISATUNNAISTETTU KONTROLLOITU TUTKIMUS

Pakarinen, Anni, *TtT, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos*; **Selänne L**, *TtM, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos*; **Pasanen M**, *FM, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos*.

Tausta ja Tarkoitus: Varhaislapsuudessa muodostuu terveyden ja terveiden elämäntapojen perusta, erityisesti vanhempien roolilla on merkittävä vaikutus tähän kehitykseen. Vanhempien minäpystyvyys liittyy vahvasti lapsen hyvinvointiin ja myönteiseen vanhemmuuteen, kun taas tietoinen vanhemmuus edistää vuorovaikutusta lapsen ja vanhemman välillä. Digitaaliset menetelmät tarjoavat mahdollisuuden terveydenhuollon kehitykseen, innoittaen myös pieniä lapsia osallistumaan terveysohjaukseen. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida WellWe-sovelluksen, pelillisen intervention, vaikutusta vanhempien minäpystyvyyteen lasten terveystottumuksissa sekä tietoiseen vanhemmuuteen osana 4-vuotiaiden lasten laajoja terveystarkastuksia.

Menetelmät: Klusterisatunnaistettu kontrolloitu tutkimus käsitti 15 lastenneuvolaa Lounais-Suomessa, jotka satunnaistettiin joko interventio- (WellWe-sovellus) tai kontrolliryhmään (tavanomainen hoito). Intervention ensimmäisessä osassa perheet käyttivät WellWe-sovellusta kotona ennen terveystarkastusta, ja toisessa osassa sovellusta käytettiin neuvolassa terveydenhoitajan tukena terveysohjauksessa. Aineisto kerättiin 4-vuotiaiden lasten vanhemmilta ennen interventiota (pre-mittaus), heti intervention jälkeen (post-mittaus) ja neljä kuukautta interventiosta (loppumittaus). Parental Self-Efficacy for Healthy Behaviours ja Mindfulness in Parenting -kyselyillä kerätty aineisto analysoitiin tilastollisesti R-ohjelmalla.

Tulokset: Alussa tutkimukseen osallistui yhteensä 110 vanhempaa (50 interventioryhmässä ja 60 kontrolliryhmässä) ja tutkimuksen päättyessä mukana oli 33 vanhempaa, joista 12 interventioryhmässä ja 21 kontrolliryhmässä. Vanhempien minäpystyvyys ja tietoinen vanhemmuus eivät eronneet tilastollisesti merkitsevästi ryhmien välillä tai sisällä eri aikapisteillä, vaikka post-mittauksessa interventioryhmä näytti korkeampaa minäpystyvyyttä.

Päätelmät: Pelillinen interventio ei vaikuttanut odotetulla tavalla vanhempien minäpystyvyyteen ja tietoiseen vanhemmuuteen, ja osallistujien sitoutuminen oli heikompaa kuin odotettua. Tulevaisuudessa suositellaan suurempaa panostusta perheiden ja neuvolatyöntekijöiden sitouttamiseen ja kohderyhmän aktiiviseen osallistamiseen interventiota kehitettäessä.

16: HOITAJIEN YKSILÖKESKEISEN HOITOTYÖN KOMPETENSSIN EDISTÄMINEN TEORIAPERUSTAISEN TÄYDENNYSKOULUTUSINTERVENTION KEINAIN

Pakkonen, Mari, TtM, sh, väitöskirjatutkija, lehtori, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Stolt, Minna**, TtT, professori (ma.), Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos, Satakunnan hyvinvointialue; **Edvardsson, David**, sh, professori, varadekaani, School of Nursing and Midwifery, La Trobe University, Melbourne, Australia, Sahlgrenska Academy, Institute of Health and Care Sciences, University of Gothenburg, Sweden; **Charalambous, Andreas**, TtT, sh, apulaisprofessori, Department of Nursing Science, Cyprus University of Technology, Limassol, Cyprus, dosentti, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Pasanen, Miko**, FM, statistikko, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Suhonen, Riitta**, TtT, professori, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos, ylihoitaja (sivutoimi), Turun yliopistollinen keskussairaala, Varsinais-Suomen hyvinvointialue.

Tausta ja tarkoitus: Hoitotyö ikääntyneiden pitkäaikaishoidossa tulisi olla yksilökeskeistä, ollakseen laadukasta. Yksilökeskeisyyttä on pyritty kehittämään erilaisilla hoitajille kohdistetuilla täydennyskoulutusinterventioilla, joiden kehittämisessä ei aina ole kuvattu interventioiden teoriaperustaa huolellisesti. Tämän tutkimuksen tarkoituksena oli testata sekä hoitotieteelliseen että pedagogiseen taustateoriaan perustuvan ” Ihminen ensin – kiitos” -täydennyskoulutusintervention tehokkuutta lisätä hoitotyössä toimivien ammattilaisten yksilökeskeisen hoidon kompetenssia.

Menetelmät: Tutkimusasetelma oli kvasikokeellinen, sisältäen koe- ja kontrolliryhmät. Otantana käytettiin organisaatioiden osalta klusteriotantaa, ja organisaatioiden yksiköiden osalta hoitohenkilöstön kokonaisotantaa. Kohderyhmänä olivat ikääntyneiden pitkäaikaishoidonyksiköiden hoitohenkilöstö, asukkaat ja heidän läheisensä. Interventioyhmän hoitajat osallistuivat 10 viikon mittaiseen täydennyskoulutukseen, jonka pedagogisena taustateorianä käytettiin kollektiivisen kompetenssin teoriaa ohjaamaan palapelitekniikkana käytetyn opetusmenetelmän valintaa. Lisäksi sisällön suhteen käytettiin keskitason teoriana kuvattua yksilökeskeisen hoitokäytännön viitekehystä. Aineisto kerättiin kolmessa eri aikapisteessä: ennen ja jälkeen intervention, sekä kuuden viikon seurannan jälkeen (9/2021–1/2022) validoiduilla kansainvälisillä yksilökeskeisen hoidon kompetenssi ja yksilökeskeisen hoidon ilmapiiri mittareilla. Aineisto analysoitiin tilastollisin menetelmin.

Tulokset: Täydennyskoulutusinterventio osoittautui tehokkaaksi keinoksi edistää hoitajien yksilökeskeisen hoidon kompetenssia ja ilmapiiriä. Intervention teho säilyi seuranta-aikana. Tulos näkyy myös asukkaiden ja heidän läheistensä arvioinneissa koettuna yksilöllisyyden ja asukaskeskeisyyden lisääntymisenä interventioyksiköissä. Hoitajien taustatekijöillä kuten iällä, koulutuksella tai työkokemuksella ei näyttäisi olevan yhteyttä heidän arvioimaansa yksilökeskeisen hoidon kompetenssiin.

Päätelmät: ” Ihminen ensin – kiitos” -täydennyskoulutus on tehokas keino edistää hoitajien yksilökeskeisen hoidon kompetenssia ja sitä myötä kehittää ikääntyneiden pitkäaikaishoidonyksiköiden yksilökeskeisen hoidon ilmapiiriä. Intervention teho saattaa liittyä sen perustana käytettyyn teoriataustaan. Tulos vahvistaa aiempaa näyttöä siitä, että teoriaperustaiset interventiot ovat tehokkaampia ja ohjaa jatkossa koulutuksellisissa interventioissa huomioimaan myös pedagogisen taustateorian merkityksen.

Sisällysluettelo

17: TEKNOLOGIAAN PERUSTUVIEN INTERVENTIOIDEN VAIKUTTAVUUS SAIRAALAHOIDOSSA OLEVIEN VASTASYNTYNEIDEN TOIMENPIDEKIVUN LIEVITTÄMISESSÄ: JÄRJESTELMÄLLINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

Palomaa, Anna-Kaija, TtM, väitöskirjatutkija, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto; **Huhtala, Saija**, TtM, väitöskirjatutkija, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto; **Tuomikoski, Anna-Maria**, TtT, dosentti, asiantuntijaylihoitaja, Oulun yliopistollinen sairaala; **Pölkki, Tarja**, TtT, professori, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Sairaalahoidossa olevat vastasyntyneet altistuvat monille kipua tuottaville toimenpiteille. Lyhytaikaisen toimenpide kivun hoidossa lääkkeettömät kivunhoitomenetelmät ovat ensisijaisia. Teknologiset ratkaisut, kuten mobiilisovellukset ja värinälaitteet, ovat viime aikoina yleistyneet lasten toimenpide kivun hoidossa. Tällä hetkellä ei ole tietoa, kuinka tehokkaita teknologiset ratkaisut ovat vastasyntyneiden toimenpide kivun hoidossa. Tämän järjestelmällisen kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on arvioida teknologiapohjaisten interventoiden vaikuttavuutta vastasyntyneiden toimenpide kivun hoidossa verrattuna muihin lääkkeettömiin kivunlievitysoireisiin.

Menetelmät: PubMed MEDLINE (PubMed), CINAHL (EBSCOhost), Scopus, Cochrane Central Register of Controlled Trials, MedNar ja EBSCO Open Dissertations -tietokannoista haettiin kokeellisia tutkimuksia, joissa verrattiin teknologiaan perustuvien interventoiden vaikuttavuutta muihin lääkkeettömiin interventioihin sairaalahoidossa olevien vastasyntyneiden toimenpide kivun hoidossa. Ensisijaisena tulospaikkana oli toimenpidekipu arvioituna validoiduilla kivunarviointimittareilla sekä käyttäytymisessä ja fysiologisissa kipuvasteissa tapahtuvina muutoksina. Tutkimusten kriittisen arvioinnin ja tietojen uuttamisen suoritti kaksi riippumatonta tutkijaa, jotka noudattivat JBI:n ohjeistusta. Tutkimusten huomattavan heterogeenisyyden vuoksi meta-analyysia ei voitu toteuttaa, vaan tulokset esitetään narratiivisesti.

Tulokset: Katsaukseen sisältyi 10 satunnaistettua kontrolloitua tutkimusta, joihin osallistui yhteensä 618 vastasyntyntä lasta. Tutkitut interventiot olivat moninaisia sisältäen laserakupunktion, akupunktiopisteiden noninvasiivinen sähköstimulaation, robottialustan, värinästimulaation, äänitetyn äidin ääni -intervention ja äänitetyn kohdunsisäinen ääni -intervention. Kipua mitattiin vastasyntyneille validoiduilla kivunarviointiasteikoilla, käyttäytymiseen liittyvillä indikaattoreilla ja fysiologisilla muuttujilla. Tutkimuksissa, joissa kipua arvioitiin validoidulla kipumittarilla (n=8), teknologiaan perustuva interventio oli kahdessa tutkimuksessa vaikuttavampi kuin vertailu interventio, neljässä tutkimuksessa interventoiden välillä ei ollut merkitsevää eroa ja kahdessa tutkimuksessa vertailu interventio oli vaikuttavampi kuin teknologiaan perustuva interventio.

Päätelmät: Teknologiaan perustuvien interventoiden vaikuttavuus vastasyntyneen kivun lievittämisessä joko itsenäisenä menetelmänä tai yhdistelmänä muun lääkkeettömän menetelmän kanssa oli ristiriitaista. Lisätutkimusta tarvitaan luotettavan näytön saamiseksi siitä, mikä teknologiaan perustuva kivunlievitysoire on vaikuttavin sairaalahoidossa oleville vastasyntyneille.

Sisällysluetteloon

18: HUMAN-CENTERED SOLAR SMART TECHNOLOGY DESIGN FOR HEALTHY AGING (SOL-TECH) -HANKE

Palonen, Mira, tutkijatohtori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta*, terveystieteet, vanhempi tutkija Hoitotyön tutkimussäätiö, vieraileva tutkija, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos; **Castano De la Rosa, Raul**, tutkijatohtori, Rakennetun ympäristön tiedekunta*, arkkitehtuuri; **Ilomäki, Sakari**, tutkija, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta*, yhteiskuntatutkimus; **Kaasalainen, Tapio**, yliopisto-opettaja, Rakennetun ympäristön tiedekunta*, arkkitehtuuri; **Kaunonen, Marja**, professori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta*, terveystieteet, Pirkanmaan hyvinvointialue, sairaalapalvelut; **Lamminen, Noora**, väitöskirjatutkija, Tekniikan ja luonnontieteiden tiedekunta*, kemia ja uudet materiaalit; **Majava, Pinja**, tutkimusavustaja, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta*, yhteiskuntatutkimus; **Pelsmakers, Sofie**, professori, Rakennetun ympäristön tiedekunta*, arkkitehtuuri; **Previtali, Federica**, tutkijatohtori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta*, yhteiskuntatutkimus; **Ruusuvuori, Johanna**, professori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta*, yhteiskuntatutkimus; **Sugathan, Vipinraj**, tutkijatohtori, Tekniikan ja luonnontieteiden tiedekunta*, kemia ja uudet materiaalit; **Turja, Tuuli**, tutkijatohtori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta*, yhteiskuntatutkimus; **Valtonen, Annika** tutkija, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta*, yhteiskuntatutkimus; **Vivo, Paola**, professori, tenure track, Tekniikan ja luonnontieteiden tiedekunta*, kemia ja uudet materiaalit

*Tampereen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Kaatuminen on ikääntyneiden aikuisten suurin loukkaantumis- ja kuolemansyy. Nykyiset teknologiaratkaisut kaatumisten ehkäisemiseksi toimivat akuilla, joiden energia ei ole ympäristöystävällistä tai sisältävät kaapeleita, jotka itsessään aiheuttavat kaatumisvaaran. Lisäksi ne eivät usein pysty vastaamaan käyttäjien tarpeisiin ja mieltymyksiin, sillä teknologian kehittäjät eivät suunnittele tuotteita yhdessä iäkkäiden kanssa. Human-centered solar smart technology design for healthy aging (SOL-TECH) hanke edustaa sosioteknistä lähestymistapaa, joka asettaa etusijalle ikääntyneiden aikuisten päivittäiset tarpeet ja toiveet, joka asettaa kaatumisriskin vähentämisessä etusijalle ikääntyneiden aikuisten päivittäiset tarpeet ja toiveet. Hankkeen päätavoite on suunnitella ja kehittää langattomia kaatumistunnisteita ja -antureita, jotka voidaan integroida kodin ympäristöihin tukemaan ikääntyvän väestön itsenäistä elämää. Teknologinen ratkaisu hyödyntää helposti saatavilla olevaa sisätilojen valaistusta ympäristön kannalta kestäväällä ja huomaamattomalla tavalla. Teknologia perustuu puhtaaseen ja uusiutuvaan energialähteeseen, joka maksimoi tekniikan käyttöä, vähentää kustannuksia ja ylläpitokatkia.

Menetelmät: 1) Perovskiiitti-materiaalin hyödyntäminen suunniteltaessa myrkyttömiä ja luonnostaan vakaita aurinkosähkökomponentteja, joita voidaan käyttää Fall-Tech-prototyypeissä. 2) RAI-rekisteriaineisto iäkkäiden kotiympäristön ja arjen toimintojen selvittämisessä. Tarkastellaan elämänlaatua, havaittua ja todellista kaatumisriskiä sekä kaatumiseen yhteydessä olevia tekijöitä. 3) Asukkaiden haastattelut ja havainnointi. Tarkastellaan asenteita ja mahdollisuuksia teknologian käyttöön, teknologisia tarpeita, kotona asumisen laatua, kaatumisriskejä sekä kotiympäristön esteitä. 4) Asuntojen pohjapiirroksien, valaistuksen mittaukset.

Tulokset: Kolme yhteissuunnittelutyöpajaa, joissa suunnitellaan ja testataan kaatumisen ehkäisy tuotteita yhdessä iäkkäiden käyttäjien kanssa hankkeessa tuotettujen tietojen ja materiaalien pohjalta. Lopputuotoksena nykyaikainen, kestävä energia-akuteknologia sekä käyttäjälähtöiset suunnitelmat kaatumisteknologian käytöstä iäkkäiden kodeissa.

Päätelmät: Kotona asuvien iäkkäiden henkilöiden kaatumisten ehkäisyä voidaan tehokkaasti suunnitella, heidän itsensä ja läheisten sekä monialaisen terveys-, yhteiskunta-, arkkitehtuuri- ja teknologiatieteiden asiantuntijaryhmän yhteistyöllä.

Sisällysluetteloon

19: TALOUDELLINEN TIETO OSAKSI HOTUS-HOITOSUOSITUKSIA®

Palonen, Mira, TtT, vanhempi tutkija, Hoitotyön tutkimussäätiö sr.; Siltanen, Hannele, TtT, vanhempi tutkija, Hoitotyön tutkimussäätiö sr.; Westersund, Vilma, prov., TtM-opiskelija (terveystaloustiede) Itä-Suomen yliopisto; erikoissuunnittelija, Kansallinen HTA-koordinaatioyksikkö FinCCHTA; Rissanen Elisa, TtM, projektitutkija, Itä-Suomen yliopisto; Parisod, Heidi, TtT, tutkimusjohtaja, Hoitotyön tutkimussäätiö sr.

Tausta ja tarkoitus: Hotus-hoitosisuositukset® ovat erityisesti hoitotyöhön kohdentuvia asiantuntijoiden laatimia suosituksia terveydenhuollon ammattihenkilöille sosiaali- ja terveydenhuollon käytännöistä ja toimintatavoista. Taloudellisten näkökulmien huomioiminen on osa nykyaikaista hoidon suunnittelua. Kuitenkin Suomessa terveydenhuollon näyttöön perustuvista suosituksista on puuttunut taloudellisen tiedon järjestelmällinen huomiointi.

Toteutus: NextGenerationEU-rahoitteinen Kustannusvaikuttavuus osaksi suosituksia – hanke on osa Suomen kestävä kasvun ohjelmaa. Hankkeen tavoitteena on vahvistaa sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta. Hankkeen osana pilotoidaan taloudellisen tiedon, kuten kustannusvaikuttavuusnäytön sisällyttämistä kansallisiin Hotus-hoitosisuosituksiin®. Pilottina toimii läikkään turvallinen kotiutuminen sairaalasta - hoitosisuosituksen päivitys. Pilotoinnissa on mukana hoitotieteen, hoitotyön, farmasian sekä terveystaloustieteen asiantuntijoita.

Tuotos: Prosessin tuotoksena laaditaan toimintamalli taloudellisen tiedon integroimiseksi laajemmin Hotus-hoitosisuosituksiin®, joissa kustannusvaikuttavuus- ja kustannusnäkökulman tarkastelu on relevanttia.

Päätelmät: Integroimalla taloudellista tietoa osaksi hoitosisuosituksia voidaan tarjota sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille yhä kattavampia työkaluja inhimillisen, oikein ajoitetun, oikean ja vaikuttavan hoidon toteuttamiseksi.

20: CAUSES OF MINORITY STRESS IN LGB AND TGNC INDIVIDUALS: AN INTEGRATIVE REVIEW

Partanen, Elina, MHS, *University of Eastern Finland*; **Päivi, Kankkunen**, Docent, PhD, *University of Eastern Finland*; **Ari, Haaranen**, PhD, *University of Eastern Finland*

Tausta ja tarkoitus: According to research, sexual and gender minorities have an increased risk of mental and physical health issues. Minority stress has been proposed as the cause of health disparities. Minority stress is a unique, chronic experience of stress that arises due to environmental influences. The purpose of this integrative review was to generate information that could be utilized in further health science studies and promote the health of sexual and gender minorities.

Menetelmät: The research design was an integrative review, employing reflexive thematic analysis as the analytical method. The analysis consisted of 22 primary studies.

Tulokset: The analysis identified five main themes: 1. Identity formation, 2. Social ambivalence, 3. Devaluation of identity, 4. Inequity in society, and 5. Persecution from society. Minority stress is a cumulative stress caused by societal and environmental factors. Enacted stigma can happen in all social contexts, from dyadic relationships to the surrounding social community. Perceived stigmatization can cause coping behavior such as concealing minority identity and conforming to society's expectations. Minority individuals may reject their minority identity and attempt to change it. Minority stress can cause a lack of trust in institutions.

Päätelmät: Minority stress theory has been tested in multiple different cultural contexts. Research on minority stress focuses on psychology, social sciences, and social welfare. Recent literature has focused on quantitative settings. Nursing science can benefit from incorporating this theory into developing health-promoting interventions and preventive healthcare. Minority stress theory could be used to explain health differences in other marginalized minority groups.

21: OIKEUDENMUKAINEN JOHTAMINEN SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLLON JOHTAJIEN NÄKÖKULMASTA

Pietikäinen, Teemu, TtK, TtM-opiskelija, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; **Vainio, Helena**, TtK, TtM-opiskelija, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; **Aho, Anna Liisa**, TtT, Dosentti, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; **Roos, Mervi**, TtM, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö

Tausta ja tarkoitus: Oikeudenmukaisella johtamisella on todettu olevan yhteys hoitajien työssä pysymiseen ja työhyvinvointiin. Tämän kirjallisuuskatsauksen tavoitteena oli tuottaa tietoa sosiaali- ja terveystieteiden alaan työntekijöiden työssä jaksamisen tukemiseksi, tuottaa tietoa oikeudenmukaisesta johtamisesta sosiaali- ja terveystieteiden alaan johtamisen kehittämisen tueksi, sosiaali- ja terveystieteiden alaan johtajien koulutuksessa hyödynnettäväksi ja alan johtamisen tutkimuksen edistämiseksi. Tutkimuskysymys oli: millaista oikeudenmukainen johtaminen on sosiaali- ja terveydenhuollon johtajien näkökulmasta?

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin systemaattisena kirjallisuuskatsauksena seuraavista tietokannoista: Business Source Ultimate, CINAHL Complete, Medline, Health and Medical Collection, Healthcare Administration Database, Nursing & Allied Health Database, JBI EBB Database ja APA Psycinfo. Hakusanoina olivat Healthcare, Health Care, service*, Perception*, Vision*, Experience*, View*, Opinion*, Attitude*, Admin*, Manage*, Lead*, Head*, Director*, Executive*, Organizational justice, Procedural justice, Distributive justice, Relational justice, Interactional justice ja Interpersonal justice. Sisäänottokriteereinä olivat alkuperäistutkimus; sosiaali- tai terveystieteiden konteksti; johtajat tutkimuksen populaatiossa; englannin, ruotsin tai suomen kieli. Tulokset suljettiin pois, jos johtajien näkökulmaa ei ollut erotettavissa muista, ja jos oikeudenmukainen johtaminen ei ollut tutkimuksen kohteena. Otsikkotasolla artikkeleita arvioitiin 1773, joista 452 arvioitiin abstraktin ja edelleen 28 koko tekstin tasoilla. Kirjallisuuskatsaukseen valittiin 12 artikkelia. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Oikeudenmukainen johtaminen on johtajien näkökulmasta periaatteellista toimintaa, realiteetteihin perustuvaa, eri näkökulmien huomioimista ja haasteellista. Johtajien kokema oikeudenmukaisuus vaikuttaa johtajien hyvinvointiin. Johtajat kokevat oikeudenmukaiseen johtamiseen pyrkimisen merkityksellisenä.

Päätelmät: Tulosten perusteella työssä jaksamista voidaan tukea yhteisesti hyväksytyillä toimintaperiaatteilla ja ylläpitämällä avoimella tiedottamisella yhteistä tilannekuvaa toiminnasta, päätöksentekoprosesseista ja päätöksistä. Johtamisen oikeudenmukaisuutta tukee riittävän ajan varaaminen keskustelulle yhteistoiminnan menettelytavoista sekä johtajien kohtelu keskenään oikeudenmukaisella tavalla. Lisätutkimusta tarvitaan johtajien oikeudenmukaisuuskäsityksistä esimies-alainen-asetelmassa, ja näiden käsitysten vaikutuksesta heidän toimintaansa.

22: ETURAUHASSYÖVÄN HORMONIHOIDOSSA OLEVIENTÄÄNTYNEIDEN MIESTEN PARISUHTEEN JA SEKSUAALISUUDEN MUUTOKSET

Ponsimaa, Mirjami, TtM, projektivastaava, Pirkanmaan Muistiyhdistys ry; **Roos, Mervi**, TtM, yliopisto-opettaja, Tampereen yliopisto; **Ojala, Hanna**, KT, dosentti, yliopistonlehtori, Tampereen yliopisto; **Murtola, Teemu**, LT, professori, Tampereen yliopisto; **Harju, Eeva**, TtT, ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tays syöpäkeskus, Tampereen yliopisto.

Tausta ja tarkoitus: Eturauhassyöpä on ikääntyneiden miesten yleisin syöpäsairaus, johon sairastuu Suomessa vuosittain yli 5000 miestä. Eturauhassyövän hoito ja etenkin hormonihoito vaikuttaa merkittävästi sairastuneiden seksuaalisuuteen ja siten oletettavasti myös parisuhteeseen. Kokemuksellista tietoa hormonihoitojen tuomista muutoksista ikääntyvän miehen arkeen ja parisuhteeseen on kuitenkin saatavilla vähän. Tässä laadullisessa pitkittäistutkimuksessa tarkastellaan eturauhassyövän vuoksi hormonihoitoon olevien ikääntyneiden miesten parisuhdetta ja siinä tapahtuvia muutoksia heidän näkökulmastaan.

Menetelmät: Tutkimukseen rekrytoituja eturauhassyövän hormonihoitoon olevia miehiä (n=10) haastateltiin kolme kertaa puolistrukturoidulla teemahaastattelulla. Aineisto muodostui 30 yksilöhaastattelusta, jotka analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Eturauhassyöpään sairastuneet ikääntyvät miehet kuvasivat hormonihoitoon myötä parisuhdettaan ja sen muutoksia seuraavasti: seksuaalisuus muuttuu monimuotoiseksi parisuhteessa, muuttuneen elämäntilanteen merkitys vaihtelee parisuhteessa, yhteisen kanssakäymisen merkitys voimistuu ja puolison tuen merkitys vaihtelee sairausarjessa. Muutokset parisuhteessa ja seksuaalisuudessa sekoittuivat miesten puheessa helposti ikääntymisen tuomiin muutoksiin. Ikääntyneillä eturauhassyöpään sairastuneilla miehillä saattaa olla huolia seksuaalisuuteen liittyen.

Päätelmät: Eturauhassyöpää sairastavia miehiä hoitavien terveydenhuollon ammattilaisten tulisi huomioida miesten parisuhteeseen ja seksuaalisuuteen liittyvät huolet ja ottaa ne aktiivisemmin puheeksi hoidon aikana. Ikääntyneitä miehiä tulisi kannustaa vastavuoroiseen ja avoimeen kommunikointiin parisuhteessa. Puolisolta saatu tuki korostuu eturauhassyöpää sairastavien miesten arjessa ja tämän vuoksi terveydenhuollon ammattilaisten tulisi varmistaa myös puolison jaksaminen hoitojen aikana.

23: TERVEYDEN SOSIAALISET MÄÄRITTÄJÄT VOIMAVARAISTUMISTA TUKEVAN POTILASOHJAUKSEN INTERVENTIOTUTKIMUKSISSA

Poraharju, Jenna, TtM-opiskelija, TtK, sh, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto ja HUS; **Leino-Kilpi, Helena**, THT, esh, professori (emerita), tutkija, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto ja TYKS/Varha; **Inkeroinen, Saija**, väitöskirjatutkija, TtM, Th, Hoitotieteen laitos, Turun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Terveiden sosiaaliset määrittäjät näkyvät kestävä kehityksen tavoitteissa. Terveiden sosiaaliset määrittäjät ovat olosuhteita, joissa ihmiset syntyvät, kasvavat, työskentelevät, elävät ja ikääntyvät, ja jotka voivat johtaa seurauksiin terveydessä ja vältettävissä oleviin terveyseroihin. Aiemmat tutkimukset korostavat usein terveyden sosiaalisten määrittäjien suhdetta sairauksiin, mutta näiden määrittäjien huomioiminen potilasohjauksessa muodostaa oleellisen lisän tarkasteltaessa terveysongelmien ratkaisuja. Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata terveyden sosiaalisia määrittäjiä voimavaraistumista tukevan potilasohjauksen interventiotutkimuksissa. Tavoitteena on tunnistaa aikaisemman tutkimuksen perusteella tutkimuksen tiedonaukkoja tulevia tutkimuksia ja potilasohjauksen interventioiden kehittämistä varten.

Menetelmät: Menetelmänä oli integroiva kirjallisuuskatsaus. Tiedonhaku toteutettiin helmikuussa 2023 Cinahl, PubMed ja Cochrane -tietokannoista päähakusanoilla potilasohjaus, interventiotutkimus ja voimavaraistuminen. Mukaanottokriteerit olivat voimavaraistumista tukevan potilasohjauksen interventiotutkimus, vertaisarvioitu julkaisu, otoksena aikuiset potilaat, englanninkielinen julkaisu, raportoitu hoitotyön osuus ja voimavaraistuminen mitattuna tuloksena. Tutkimusten menetelmällinen laatu arvioitiin MMAT-työkalulla ja aineisto analysoitiin hyödyntäen deduktiivista ja induktiivista sisällönanalyysia.

Tulokset: Haku tuotti 3135 tulosta, joista valittiin 33 tutkimusta katsaukseen. Enemmistö tutkimuksista oli satunnaistettuja kontrolloituja tai kvasikokeellisia tutkimuksia, julkaistu 1998–2023. Sisällönanalyysin perusteella terveyden välittävistä sosiaalisista määrittäjistä ”käyttäytyminen ja biologiset tekijät” sekä ”psykososiaaliset tekijät” raportoitiin tutkimusten kohdentamisessa, sisällössä tai tuloksissa useammin kuin ”aineelliset olosuhteet”. Osassa tutkimuksista terveyden sosiaaliset määrittäjät olivat yhteydessä potilasohjauksen tuloksiin ja interventioon sitoutumiseen.

Päätelmät: Voimavaraistumista tukevan potilasohjauksen interventiotutkimuksissa terveyden sosiaalisten määrittäjien huomioiminen jakautuu epätasaisesti. Terveiden sosiaalisten määrittäjien yhteydet potilasohjauksen tuloksiin ja interventioon sitoutumiseen voivat olla tärkeä lisä potilasohjaukseninterventioiden suunnittelussa ja kohdentamisessa tarkoituksenmukaisesti.

24: OPIOIDIEN KÄYTTÖ JA PERHEENJÄSENTEN KOKEMUKSET OPIOIDEISTA SYÖPÄÄ SAIRASTAVAN LAPSEN KIVUNHOIDOSSA: INTEGRATIIVINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

Puusa, Noora, *TtM-opiskelija, sh, Tampereen yliopisto*; **Harju, Eeva**, *TtT, ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tays, Kirurgian vastuualue/ yliopistotutkija, Tampereen yliopisto, Lääketieteen ja terveysteknologian tiedekunta*; **Kalliomäki, Maija-Liisa**, *Dosentti, Pirkanmaan hyvinvointialue, Tays Anestesiatoiminta*; **Haavisto, Elina**, *Professori, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö/Hoitotiede, Tampereen yliopisto, sivutoiminen ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue*

Tausta ja tarkoitus: Syöpää sairastava lapsi joutuu kokemaan sairautensa vuoksi usein voimakasta kipua, mikä voi edellyttää voimakkaiden kipulääkkeiden eli opioidien käyttöä. Opioidien käyttöön lapsen kivunhoidossa liittyy paljon haasteita, ja kivunhoito vaatii vahvaa osaamista syöpäsairaalan lapsen hoitoon osallistuvilta ammattilaisilta. Myös perheen merkitys lapsen kokonaisvaltaisessa hoidossa on hyvin keskeinen, ja kivunhoidossa perheen mukanaolo parhaimmillaan tukee sairaan lapsen kivunhoidon onnistumista. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on analysoida opioidien käyttöä ja perheenjäsenten kokemuksia opioideista syöpää sairastavan lapsen kivunhoidossa. Tavoitteena on lisätä ymmärrystä ja parantaa syöpää sairastavien lasten perhehoitotyötä sekä kivunhoitoa.

Menetelmät: Tutkimus on integratiivinen kirjallisuuskatsaus, jonka aineisto kerättiin elokuussa 2023 CINAHL, MEDLINE, PsycInfo ja Scopus -tietokannoista. Katsaukseen otettiin mukaan 16 tutkimusartikkelia, joiden laatu arvioitiin Joanna Briggs Instituutin kriteereillä. Aineisto analysoitiin aineistolähtöisellä sisällönanalyysillä.

Tulokset: Syöpää sairastavien lasten kivunhoidossa käytetään heikkoja, keskivahvoja ja vahvoja opioideja, ja erilaisia antoreittejä. Yleisimpiä opioideihin liittyviä sivuvaikutuksia ovat pahoinvointi, oksentelu ja uneliaisuus. Vanhemmat kokevat opioidien käyttöön liittyvän huolta opioidien ei-toivotuista vaikutuksista sekä halua kieltää opioidien käyttö lapsella. Vanhemmat kokevat kuitenkin myös tyytyväisyyttä tehokkaaseen kivunhoitoon opioidien avulla. Tutkimusta vanhempien kokemuksista syöpää sairastavan lapsen kivunhoidossa käytettäviin opioideihin liittyen on hyvin vähän, eikä tutkimusta lapsen sisarusten kokemuksista ole lainkaan.

Päätelmät: Opioidien käyttö korostuu erityisesti syöpää sairastavan lapsen hoidossa, ja usein kivunhoidossa käytetään vahvaa opioidia, kuten morfiinia. Tutkimusta syöpää sairastavien lasten perheenjäsenten kokemuksista lapsen kivunhoidossa käytettäviin opioideihin liittyen on hyvin vähän ja sitä olisi hyödyllistä tutkia lisää.

25: TEHOHOIDOSSA OLEVAN VAUVAN TOIMENPITEEN AIKAISEN LYHYTKESTOISEN KIVUN HOITOTYÖ – HOITOSUOSITUS

Pölkki, Tarja, TtT, professori, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto; **Korhonen, Anne**, TtT, tutkija; **Leino, Outi**, sairaanhoitaja, TtM, koulutuskoordinaattori, Pirha; **Luomajoki, Katariina**, sairaanhoitaja, TtM, hoitotyön kliininen asiantuntija, Helsingin yliopistollinen sairaala; **Palomaa, Anna-Kaija**, sairaanhoitaja, TtM, apulaisosastonhoitaja, väitöskirjatutkija, Oulun yliopistollinen sairaala; **Pellikka, Hanna-Kaisa**, sairaanhoitaja, kätilö, TtM, väitöskirjatutkija, Kuopion yliopistollinen sairaala; **Talus, Eeva**, sairaanhoitaja, TtM, väitöskirjatutkija, Oulun yliopistollinen sairaala

Tausta ja tarkoitus: Tehohoidossa olevat vauvat altistuvat useille kipua tuottaville tutkimus- ja hoitotoimenpiteille sairaalahoitonsa aikana. Hoitamattomana toistuva kipu voi aiheuttaa merkittäviä lyhyt- ja pitkäkestoisia haittoja vauvan kehitykselle. Tämän vuoksi jokaisen terveydenhuollon ammattilaisen vastuulla on huolehtia riittävästä kivunhoidosta, mihin kuuluvat oleellisena osana lääkkeettömät menetelmät ja joiden toteuttamiseen myös vauvan vanhemmat voivat osallista. Tämän hoitosuosituksen tarkoituksena oli kuvata järjestelmällisesti kootuista ja kriittisesti arvioiduista tutkimuksista ja asiantuntijalausunnoista saatu näyttö sekä tähän näyttöön perustuvat suositukset lääkkeettömien kivunhoitomenetelmien vaikuttavuudesta tehohoidossa olevilla vauvoilla.

Toteutus: Tiedonhaku tehtiin syyskuussa 2019 ja helmikuussa 2022 CINAHL-, Cochrane Library-, Medic-, PubMed (Medline)- ja Scopus-tietokantoihin hyödyntäen PICO-kysymyksenasettelua. Tiedonhaku tuotti yhteensä 689 lähdettä, joista suositukseen otettiin mukaan alkuperäistutkimukset (kokeelliset satunnaistetut tutkimukset; RCT ja RCT crossover design) ja järjestelmälliset katsaukset (n=77). Kaksi työryhmän jäsentä valitsi otsikoiden ja tiivistelmän perusteella mukaan otettavat artikkelit. Kokotekstien arvioimisen jälkeen kaksi työryhmän jäsentä arvioi itsenäisesti tutkimusten laadun JBI:n laadunarviointikriteereillä. Tutkimuksista uutettiin tulokset strukturoidulla lomakkeella, muodostettiin näyteastekatsauksia ja niistä suosituslauseita.

Tuotos: Hoitosuosituksessa kuvataan näyttöön perustuvia suosituksia lääkkeettömistä kivunhoitomenetelmistä, jotka on todettu vaikuttaviksi tehohoidossa oleville vauvoille seuraavien tutkimus- ja hoitotoimenpiteiden yhteydessä: kantapääpisto, laskimopisto, perifeerisen syvälaskimokatetrin (PICC) ja keskuslaskimokatetrin (CVK) laitto, napalaskimokatetrin laitto, ihonalaiskudokseen tapahtuva pistäminen, lihakseen annettava pisto, arteriapisto, hengitysteihin, nenään ja suuhun kajoavat toimenpiteet, ROP-silmätutkimus sekä sydämen ultraäänitutkimus. Hoitosuosituksessa kuvataan konkreettisesti jokaisen lääkkeettömän menetelmän toteuttaminen ja huomioidaan vanhempien osallistuminen kivunhoitoon.

Päätelmät: Hoitosuositus yhtenäistää tehohoidossa olevien vauvojen tutkimus- ja hoitotoimenpiteisiin liittyvää lääkkeetöntä kivunhoitoa. Jatkossa tarvitaan tutkimusta lääkkeettömien kivunhoitomenetelmien ohjauksesta vanhemmille tehohoidossa sekä vanhempien ja henkilökunnan toteuttaman kivunhoidon vaikuttavuudesta.

26: SAIRAANHOITAJIEN KOKEMUKSIA HERKO-TOIMINNAN KÄYNNISTÄMISESTÄ JA PROJEKTIN JOHTAMISESTA

Rantanen, Riikka, osastonhoitaja, sairaanhoitaja YAMK opiskelija, HUS, Metropolia Ammattikorkeakoulu

Taustaa: Leikkaustoiminnan tehostamiseksi on päiväkirurgian rinnalle kehitetty yli kymmenen vuoden ajan osastohoitoa nopeampaa hoitomallia, joka mahdollistaa potilaan nopean kotiutumisen yhä isompien leikkausten jälkeen. Leikkauspotilaan hoito sujuvoituu, kun potilassiirrot yksiköiden välillä jäävät pois. Lisäksi potilaat osallistetaan entistä vahvemmin omaan hoitoonsa leikkauksen jälkeen. Aiemmin leikkauksen jälkeen vuodeosastohoitoa vaatineet potilaat kotiutetaan suoraan leikkausyksikön heräämöstä alle 23 tuntia leikkauksesta. Tätä toimintamallia kutsutaan HERKO-toiminnaksi.

Tarkoitus: Tässä opinnäytetyössä mukana olleen sairaalan leikkausyksikössä aloitettiin HERKO-toiminta vuoden 2023 alkupuoliskolla. Opinnäytetyön tarkoitus oli selvittää leikkaussalisairaanhoitajien kokemuksia HERKO-valmisteluprosessista ja osallisuudesta hoitoprosessin valmistelussa. Lisäksi tarkoituksena oli saada tietoa, kuinka sairaanhoitajat kokivat mahdollisuuden vaikuttaa omaan työhönsä, ja miten muutosprosessin johtaminen koettiin. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, kuinka valmistelu ja käyttöönottoprosessissa onnistuttiin.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin puolistrukturoituna ryhmäteemahaastatteluna. Haastatteluun osallistui sairaanhoitajat (n = 10), jotka olivat työskennelleet leikkausyksikössä HERKO-toiminnan aloitus- ja valmisteluvaiheessa. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä, jossa se kategorioitiin tutkimuskysymysten mukaisesti. Aineistosta muodostettiin neljä pääkategoriaa: toiminnan aloitus, kehittäminen, potilaslähtöisyys ja muutosjohtaminen. Nämä sisälsivät viisi yläkategoriaa ja kymmenen alakategoriaa, jotka vastasivat mahdollisimman hyvin tutkimuskysymyksiin.

Tulokset: Tulokset osoittivat, että sairaanhoitajat kokivat toiminnan aloitusprosessin onnistuneen hyvin. Sairaanhoitajien kokemus oli, että he saivat osallistua uuden toiminnan kehittämiseen ja käyttää omaa ammattitaitoaan laajasti hyödyksi. He kokivat myös, että heihin luotettiin koko valmisteluprosessin ajan. Sairaanhoitajat kokivat, että HERKO-prosessin valmisteluun saatiin riittävästi aikaa ja valmistelu tehtiin huolella ennen toiminnan aloittamista. Esihenkilöltä saatu tuki koettiin hyväksi, oikea aikaiseksi ja kannustavaksi. Prosessia kehitettiin vahvasti potilaan näkökulma huomioiden ja potilas haluttiin nähdä vahvassa osassa omassa leikkaushoidossaan.

27: LÄHIHOITAJAOPISKELIJOIDEN KUNTOUTUMISTA EDISTÄVÄN HOITOTYÖN JA KINESTETIIKAN OSAAMINEN IKÄÄNTYNEIDEN ASIAKKAIDEN HOIDOSSA

Rapo-Tennilä, Marja, TtM, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö; **Lotvonen, Sinikka**, TtT, GeroNursing Centre, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö; **Hantikainen, Virpi**, TtT, hoitotieteen dosentti, Turun yliopisto; **Eloranta, Sini**, yliopettaja, TtT, dosentti, Turun ammattikorkeakoulu, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö

Tausta: Kuntoutumista edistävä hoitotyöllä voidaan tukea ikääntyneiden toimintakykyä. Kinestetiikka, joka on yksi kuntoutumista edistävän hoitotyön toimintamalli, mainitaan sosiaali- ja terveystieteiden (STM) laatustrategiassa hyvänä käytäntönä toimintakyvyn tukemisessa. Kinestetiikan toimintamallista on saatu hyviä kokemuksia työelämässä, ja sillä on ollut yhteyttä myös hoitajien työtyytyväisyyteen. Kinestetiikka antaa käytännön keinoja voimavaralähtöiseen hoitotyöhön. Kuntoutumista edistävästä hoitotyöstä ja kinestetiikasta ei ole vielä paljon tutkimuksia ja erityisesti tietoa puuttuu lähihoitajakoulutuksen opetuksen osalta.

Tarkoitus: Tämän väitöstutkimuksen tarkoituksena on selvittää, miten kinestetiikkaa opetetaan lähihoitajakoulutuksissa Suomessa ja verrata kahden eri opiskelijaryhmän kuntoutumista edistävän hoitotyön osaamista työelämässä oppimisen jaksoilla ympärivuorokautisen hoidon yksiköissä ja saada kuva opiskelijaa ohjaavien hoitajien käsityksistä kuntoutumista edistävän hoitotyön ohjaamisesta työelämässä oppimisen jaksojen aikana.

Menetelmät: Tutkimuksen aineistonkeruumenetelmät ovat lähihoitajakoulutusten opettajien (n=20) ja opiskelijoiden työelämässä oppimisen ohjaajien (n=16) yksilölliset teemahaastattelut ja lähihoitajaopiskelijoiden (n=120) videoinnit ja oppimispäiväkirjat työssäoppimisen jaksoilla. Opiskelijoiden kuntoutumista edistävien taitojen arvioinnissa hyödynnetään Gattingerin kehittämää kinestetiikan osaamisen itsearviointimittaria ja Routasalon ja Arven kyselyä kuntoutumista edistävän hoitotyön asenteista ja osaamisesta. Aineiston keruu tapahtuu vuosien 2024–2025 aikana. Aineisto analysoidaan käyttäen määrällisiä ja laadullisia menetelmiä.

Tulokset: Tutkimuksen tulokset raportoidaan myöhemmin tieteellisissä julkaisuissa. Tuloksia voidaan hyödyntää lähihoitajakoulutuksen opetuksen kehittämisessä osana kuntoutumista edistävää hoitotyötä.

28: SISÄILMASTA OIREILEVAN ASIAKKAAN HOITO – TYÖTERVEYSHOITAJIEN TIEDON TASO JA YHTEYDESSÄ OLEVAT TEKIJÄT

Riikonen, Selja, *TtK, TtM-opiskelija, th, sh (AMK), Turun yliopisto*; **Sirkka, Johanna**, *väitöskirjatutkija, TtM, tth, th, sh (AMK) Turun yliopisto*; **Stolt, Minna**, *TtT, professori (ma.), Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, Satakunnan hyvinvointialue*

Tausta ja tarkoitus: Suomessa sisäilmaan liitetyt terveysongelmat ovat merkittävimpiä ympäristöterveyden haasteita. Erityisesti työpaikan sisäilmaan liittyviä oireita on kokenut huomattava osa Suomen väestöstä. Pitkittyessään työntekijän sisäilmasta johtuva terveysongelma voi johtaa työkyvyttömyyteen, jolla puolestaan on monia negatiivisia vaikutuksia niin asiakkaalle, työpaikalle kuin yhteiskunnalle. Työterveyshoitajien osaaminen työntekijöiden oireiden tunnistamisessa ja arvioinnissa on tärkeää. Aikaisempi tutkimus työterveyshoitajien tiedoista sisäilmasta oireilevan asiakkaan hoidossa on kuitenkin hajanaista. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata työterveyshoitajien tiedon taso sisäilmasta oireilevan asiakkaan hoidossa ja siihen yhteydessä olevia tekijöitä.

Menetelmät: Tutkimusasetelmana oli kuvaileva kyselytutkimus. Tutkimusta varten laadittiin tietotesti, joka koostui viidestä osa-alueesta (yleisiä ympäristöterveyteen liittyviä väittämiä, sisäilmatilanteen arviointi, lainsäädäntö, oireet, hoito). Työterveyshoitajat rekrytoitiin Suomen Työterveyshoitajaliiton jäsenrekisterin kautta. Aineisto kerättiin sähköisesti maaliskuussa 2023 ja analysoitiin tilastollisin menetelmin.

Tulokset: Työterveyshoitajien (n=83) tiedon taso oli vaihteleva. Korkein tiedon taso oli ympäristöterveyden ja oireiden alueilla. Heikoimmat tiedot puolestaan olivat hoidon ja sisäilmatilanteen arvioinnissa. Tiedon tasoon yhteydessä olivat ikä, työkokemus ja itsearvioitu osaamisen taso. Sisäilma-asioiden parissa useimmin työskentelevillä oli muita paremmat tiedot hoitoa koskevista väittämissä. Sisäilmakoulutusta saaneet pärjäsivät koko tietotestin tasolla sekä hoitoa koskevista väittämissä parhaiten. Suurin osa koki tarvitsevansa lisätietoa sisäilmaongelmien hoidosta.

Päätelmät: Työterveyshoitajien sisäilmasta oireilevan asiakkaan hoitoon liittyvässä tiedon tasossa on vaihtelua. Tulevaisuudessa on tärkeää vahvistaa työterveyshoitajien osaamista etenkin hoitoon ja sisäilmatilanteen arviointiin liittyvän tiedon osalta. Työterveyshoitajien sisäilmatietojen merkitys asiakkaiden hoitamiseksi on tärkeää ongelman varhaisen tunnistamisen, hoidon onnistumisen ja työntekijän työkyvyn ylläpitämisen vuoksi.

29: VAUVAN KOLIIKI - VANHEMPIEN KOKEMUKSET KOSKETUSTA HYÖDYNTÄVIEN HOITOJEN VÄLITTÖMISTÄ HOITOVAIKUTUKSISTA

Rinne, Sandra, lehtori, *Metropolia Ammattikorkeakoulu*, **Hannula, Leena**, TtT, sivutoiminen opettaja, *Metropolia Ammattikorkeakoulu*, **Väänänen, Tiina**, ThM, väitöskirjatutkija, *Tampereen yliopisto*

Tausta ja tarkoitus: Vauvan koliikkioireilu on hyvin yleinen vaiva, joka aiheuttaa paljon stressiä vanhemmille ja perheelle. Koliikin oireiden lievittämiseksi käytetään enenevässä määrin erilaisia ei lääkkeellisiä, kosketusta hyödyntäviä hoitoja. Metropolia Ammattikorkeakoulun osteopatian tutkinto-ohjelma kouluttaa terveydenhuollon ammattilaisia, jotka hoitavat myös vauvoja, joilla on poikkeavaa itkuisuutta.

Laajemman seurantatutkimuksen tarkoituksena oli vertailla osteopaattisen hoidon, vyöhyketerapian ja affektiivisen kosketuksen, eli silittelyn, vaikutusta koliikkioireisen vauvan itkuun ja uneen.

Tämän osatutkimuksen tarkoituksena on kuvata vanhempien kokemuksia osteopatian, vyöhyketerapian ja silittelyn välittömiä vaikutuksia vauvojen oireiluun.

Menetelmät: Muuten terveet, korkeintaan 10 viikkoa vanhat koliikkioireiset vauvat, satunnaistettiin kolmeen hoitoryhmään ja verrokkiryhmään. Hoidot annettiin helmikuun 2021 ja lokakuun 2022 välisenä ajanjaksona Metropolia Ammattikorkeakoulun tiloissa. Terveydenhuollon ammattilaiset ottivat perheet vastaan kahden-kolmen viikon mittaisille hoitajaksoille.

Hoitajakso koostui kolmesta hoitokerrasta, jonka aikana vauvat saivat kosketusta hyödyntävän hoidon, joko osteopatiaa, vyöhyketerapiaa tai silittelyä. Koko hoitokäynnille varattiin tunti ja itse hoito oli kestoaltaan 20–30 minuuttia.

Vanhemmat täyttivät kyselylomakkeen ennen hoitajakson alkua, ensimmäisen hoidon jälkeen, kolmannen hoidon jälkeen sekä kaksi viikkoa hoitajakson päätyttyä. Tässä esityksessä kuvataan tulokset ensimmäisen hoitokerran jälkeisestä kyselystä. Kysely keräsi tietoa oireiden voimakkuudesta sekä avoimia vastauksia hoidon kokemuksista. Tuloksissa kuvataan kysymysten tilastollisen analyysin tulokset ja avokysymysten laadullisen analyysin tulokset.

Tulokset: Kaikkiaan 143 vauvaa (< 10 viikkoa) ja vanhempia (36 osteopatia, 40 vyöhyketerapia, 40 silittely ja 27 verrokkiryhmä) osallistui seurantatutkimukseen. Hoitoryhmiin kuuluvien perheiden vanhemmat (n=116) täyttivät kyselylomakkeen ennen hoitajakson alkua ja ensimmäisen hoitokerran jälkeen. Tässä esityksessä kuvataan vanhempien kokemuksia hoidoista, sekä heidän arvioitaan vauvan oireilusta ja mahdollisista muutoksista oireissa, kuten itkussa, unessa ja vauvan kehon jännityksissä, ensimmäisen hoitokerran jälkeen.

30: MS-TAUTIA SAIRASTAVIEN HENKILÖIDEN NÄKEMYKSIÄ JALKATERVEYDESTÄÄN JA JALKOJEN OMAHOIDOSTA

Rosio, Riitta, TtT, lehtori, Satakunnan ammattikorkeakoulu; **Stolt, Minna**, TtT, professori (ma.), Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, Satakunnan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Multippeliskleroosin (MS-taudin) oireet ovat yksilöllisiä, mutta usein keskushermoston plakkimaiset muutokset aiheuttavat alaraajojen toimintakyvyn heikkenemistä. Yleisiä oireita alaraajoissa ovat lihasvoiman heikkeneminen, neuropaattinen kipu, spastisuus, tuntohäiriöt ja tasapaino-ongelmat. Lisäksi toimintakykyä voi heikentää kokonaisvaltaiset uupumusoireet. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata MS-tautia sairastavien henkilöiden näkemyksiä jalkaterveydestään, jalkojen omahoidosta ja jalkaterveyspalveluista.

Menetelmät: Tutkittavat rekrytoitiin Neuroliiton kautta. Kuvailevan laadullisen tutkimuksen aineisto kerättiin temaattisilla yksilöhaastattelulla marras-joulukuussa 2023. Aineisto analysoitiin temaattisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Osallistujat (n=15) olivat 35–74-vuotiaita (ka. 53,3) ja sairastaneet MS-tautia 1–45 vuotta (ka.16,6). Osallistujat kokivat jalkojen hoidon hyvin merkityksellisenä osana kokonaisyhyvinvointiaan, toisaalta oma vointi ja taudin aaltoileva kulku kuvattiin olevan yhteydessä jalkojen omahoidon vaihtelevaan toteutukseen ja motivaatioon. MS-tautiin liittyvien alaraajaoireiden lisäksi osallistujat kuvasivat muiden sairauksien ja ikääntymiseen liittyvien jalkaongelmien pahentavan kokonaistilannetta. Liikunta nähtiin sekä ensisijaisena jalkaterveyden hoitomuotona, mutta myös alaraajojen toimintakykyä heikentävänä rasituksena. Jalkojen omahoitoa ei aina pystytty toteuttamaan toimintakyvyn rajoitteiden takia. Osallistujat saivat eniten tietoa ja apua omahoidon tueksi fysioterapeutilta, mutta kaipasivat lisätietoa yksilöllisistä oireista ja niiden hoitomahdollisuuksista. He käyttivät jonkin verran apuvälinepalveluita ja erilaisia jalkaterveyspalveluita, joihin hakeutuivat joko läheteellä tai omatoimisesti. Jalkaterapeutin palveluita ei käytetty eikä niitä tunnettu.

Päätelmät: MS-tautia sairastavilla henkilöillä on runsaasti alaraajojen ja jalkojen ongelmia, joiden omahoitoon he kaipaavat terveydenhuollon ammattilaisten tukea. MS-tautia sairastavat henkilöt kuvaavat jalkaterveyspalveluiden olevan hajanaisia ja potilaiden oma aktiivisuuden varassa. Jalkaterveyden monipuolisille ja koordinoituille palveluille on tarvetta MS-tautia sairastavien jalkaterveyden ja toimintakyvyn tukemiseksi.

31: SYNNYTTÄJIEN KOKEMUKSET SYNNYTYKSEN KÄYNNISTYKSESTÄ

Ruohonen, Sanna, terveystieteiden kandidaatti, Turun yliopisto; Niela-Vilen Hannakaisa, yliopistolehtori, dosentti, Turun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Synnytysten käynnistykset ovat viime vuosina lisääntyneet. Tutkimusten mukaan synnytysten käynnistäminen raskausviikolta 41 vähentää vastasyntyneiden perinataalikuolemia sekä tehohoidon tarvetta. Suomessa joka kolmas synnytys käynnistettiin vuonna 2021. Synnytysten käynnistysten on todettu lisäävän pitkittyneen synnytyksen sekä keisarileikkauksen riskiä. Lisäksi käynnistyksellä on negatiivisia vaikutuksia synnytyskokemukseen. Tämän tutkielman tarkoituksena oli kuvata synnyttäjien kokemuksia synnytyksen käynnistyksestä.

Toteutus: Kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Katsauksen tiedonhaku toteutettiin helmikuun 2023 aikana viidestä eri tietokannasta, joita olivat, PubMed, CINAHL, Cochrane, PsycInfo ja Medic. Rajauksina käytettiin vertaisarvioituja englannin- tai ruotsinkielisiä tutkimuksia, jotka oli tehty vuoden 2010 jälkeen. Vuosirajaukseen päädyttiin, koska hoitokäytännöt ja -menetelmät ovat muuttuneet merkittävästi viimeisten kymmenen vuoden aikana. Tuloksena oli 886 hakutulosta, joista katsaukseen valittiin 14 tutkimusta, jotka täyttivät mukaanottokriteerit.

Tuotos: Naisten kokemuksista tunnistettiin seuraavat teemat: informaation tarve, päätöksentekoprosessi, osallistumisen tunne ja tyytyväisyys synnytyksen käynnistykseen. Puutteita oli riittävän informaation saannissa, päätöksen teon tukemisessa ja vaihtoehtojen tarjoamisessa. Myös henkilökunnan kiire ja muiden tehtävien priorisointi vaikuttivat synnytyskokemukseen. Negatiiviseen synnytyskokemukseen käynnistuksen yhteydessä vaikutti synnytystapa, kuten keisarinleikkaukset, pitkittyneet synnytykset tai synnytyksen aikaiset komplikaatiot. Tutkimuksissa korostui ensisynnyttäjien suurempi tyytymättömyys synnytykseen sekä naisten heikentynyt kokemus osallistumisesta synnytyksen käynnistyksessä. Suuri osa naisista oli kuitenkin tyytyväisiä synnytyksen käynnistykseen. Monet kokivat käynnistuksen helpotuksena ja korostivat luottamusta terveydenhuollon ammattilaisiin.

Päätelmät: Naiset olivat tyytyväisiä synnytyksen käynnistykseen varsinkin, jos se päättyi alatiesynnytykseen. Naiset olivat tyytymättömiä tiedon saantiin, päätöksentekoprosessiin ja osallistumisen kokemukseen synnytyksen aikana. Kliinisessä työssä tulisi huomioida naisten tarpeet saada riittävästi tietoa prosessista, riskeistä ja vaihtoehtoista, antaa tukea päätöksentekoon sekä edistää synnyttäjien osallisuuden kokemusta. Etenkin ensisynnyttäjien tarpeet tulisi kohdata paremmin.

32: ASIAKASLÄHTÖISEN PALVELUN EDELLYTYKSET IÄKKÄIDEN ASIAKKAIDEN KOTIHOIDOSSA

Sanerma, Päivi, TtT, KT, tutkijayliopettaja, HAMK Smart tutkimusyksikkö, Hämeen Ammattikorkeakoulu; Paavilainen, Eija, TtT, professori, Tampereen yliopisto, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue; Åstedt-Kurki, Päivi, TtT, professori (emerita), Tampereen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Tutkimuksen taustalla ovat sekä ikääntyvän väestön palvelujen tarjonnan keskittyminen kotiin että mahdollisimman laadukkaan elämän tavoite ikääntyville ihmisille kotona palvelujen turvin. Asiakaslähtöisyys on määritelty yhdeksi keskeiseksi tavoitteeksi kotihoidon palvelujen kehittämisessä. Tämän tutkimuksen lähtökohtana oli tarve kehittää näyttöön perustuvaa yhä asiakaslähtöisempää palvelua kotihoitoon. Tutkimuksen tarkoituksena oli tuottaa metasynteesi asiakaslähtöisyyden edellytyksistä kotihoidossa. Tavoitteena oli tuottaa uutta hoitotieteellistä tietoa ja välineitä kotihoidon palvelujen kehittämiseen.

Menetelmät: Tutkimuksessa toteutettiin monitahoarviointi kotihoidon asiakaslähtöisyyden edellytyksistä asiakkaiden, perheenjäsenten, kotihoidon henkilöstön ja kotihoidon palvelujohtajien näkökulmista. Tutkimus jäsenyi kolmeksi osatutkimukseksi (realistinen arviointi, kehittävä arviointi, kirjallisuuskatsaus), joiden perusteella toteutettiin aineistojen ja tulosten metasynteesi.

Tulokset: Tutkimuksen metasynteessin tuloksena tuotettiin kotihoidon keskeisten intressiryhmien arvioinnit asiakaslähtöisyyden edellytyksistä. Tutkimuksen tuloksena syntyneet kategoriat kuvaavat kotihoidon asiakaslähtöisyyden edellytyksiä. Tuluskategoriat ovat 1) asiakkaan ja perheen osallisuus ja osallistuminen, 2) laaja moniammatillinen palvelun tarpeen arviointi, 3) näyttöön perustuva palvelujen tarjoaminen, 4) kotihoidon sähköisen toimintaympäristön käyttäminen, 5) uudet palvelumallit ja teknologian hyödyntäminen, 6) johtamisen uudistaminen ja 7) vuorovaikutteinen poliittinen päätöksenteko. Tutkimustulosten perusteella syntyivät tuluskategorioihin perustuvat kotihoidon asiakaslähtöisyyden arviointikriteerit ja suositukset toimenpiteistä.

Päätelmät: Tuluskategorioihin perustuvat tutkimuksen suositukset ovat 1) asiakkaiden ja läheisten osallisuus varmistetaan, 2) laaja moniammatillinen palveluohjaus mahdollistetaan asiakkaille, 3) kotihoidon palveluja tarjoaa riittävä määrä näyttöön perustuvan toiminnan hallitsevaa henkilöstöä, 4) digitaalista toimintaympäristöä hyödynnetään palvelujen tarjoamisessa, 5) palveluja toteutetaan hyödyntäen uusia palvelumalleja ja uusinta teknologiaa, 6) kotihoidon johtamisessa hyödynnetään data-analytiikkaa ja 7) kotihoidon johto ja poliittiset päätöksentekijät vaihtavat avoimesti kotihoitoon liittyvää tietoa päätöksenteon perustaksi.

Tutkimustuloksia voidaan hyödyntää kehitettäessä kotihoidon asiakaslähtöisiä palveluja ja toimintamalleja, arvioitaessa kotihoidon asiakaslähtöisyyttä sekä kehitettäessä sen arviointimenetelmiä sekä koulutuksessa että tutkimuksessa.

33: OSASTONHOITAJIEN NÄKEMYKSIÄ PEREHDYTYKSESTÄ JA PEREHDYTYKSEN JOHTAMISESTA: HAASTATTELUTUTKIMUS

***Sihvo, Arja**, TtM, osastonhoitaja, HUS Helsingin yliopistollinen sairaala; **Kvist, Tarja**, TtT, professori, Itä-Suomen yliopisto; **Haapa, Toni**, TtT, tutkimusylihoitaja, HUS Helsingin yliopistollinen sairaala*

Tausta ja tarkoitus: Hoitajapula on maailmanlaajuinen ilmiö, joka koskettaa myös Suomea. Covid-19-pandemia aiheutti vielä osaltaan lisäkuormitusta terveydenhuoltoalalle ja työvoiman saatavuudelle. Syitä sairaanhoitajien heikkoon pitovoimaan ja alanvaihtoon on tutkittu, ja yhdeksi syyksi nuoret hoitajat kertovat epäonnistuneen perehdytyksen. Perehdytystä on tutkittu uusien hoitajien sekä perehdyttäjien näkökulmasta, mutta osastonhoitajien kokemuksia perehdytyksen johtajina ei ole juuri tutkittu. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata erikoissairaanhoidon osastonhoitajien näkemyksiä hoitotyöntekijöiden perehdytyksestä ja perehdytyksen johtamisesta sekä heidän kokemuksiansa Covid-19-pandemian vaikutuksista perehdytyksen johtamiseen.

Tutkimuskysymykset olivat:

1. Millaisia näkemyksiä osastonhoitajilla on hoitotyöntekijän perehdytyksestä?
2. Millaisia näkemyksiä osastonhoitajilla on perehdytyksen johtamisesta?
3. Miten Covid-19-pandemia on vaikuttanut perehdytyksen johtamiseen?

Menetelmät: Aineisto kerättiin teemahaastattelemalla osastonhoitajia (n=11) yhdestä yliopistosairaalasta kolmelta eri toimialalta. Litteroitu aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Tutkimustulosten mukaan osastonhoitajat pitävät perehdytystä tärkeänä ja merkityksellisenä, erityisesti potilasturvallisuuden näkökulmasta. Heistä laadukkaalla perehdytyksellä osoitetaan työntekijän arvostamista. Osastonhoitajien mukaan heillä on päävastuu perehdytyksen johtamisesta. Perehdytyksen johtamista kuvailtiin tavoitteelliseksi ja osallistavaksi johtamiseksi. Yksilöllisesti suunniteltu, riittävän pitkä perehdytys lisää osastonhoitajien mukaan työtyytyväisyyttä. Osastonhoitajat pyrkivät antamaan tukea koko työyhteisölle ja luomaan perehdytystä tukevan työkaluturin. He tunnistivat, että erityisen tuen tarpeessa ovat vastavalmistuneet hoitajat sekä hoitajat, joilla on haasteita suomen kielessä. Osastonhoitajat osallistuivat perehdyttäjien valintaan, mutta heillä ei ollut käytössä perehdyttäjän motivaatiota mittaava työkalua. Osastonhoitajat kaipasivat lisäkoulutusta ja -resursseja perehdytykseen ja perehdytyksen johtamiseen. Opetushoitajia kaivattiin joka yksikköön. Covid-19-pandemiatilanteessa osastonhoitajat kirkastivat hoitajille heidän perustehtävänsä sekä kannustivat hoitajia jaksamaan. Moni osastonhoitaja koki pandemian aikana riittämättömyyden tunnetta, ja he olisivat kaivanneet enemmän tukea perehdytyksen johtamiseen.

Päätelmät: Suunnitelmallinen ja ihmisläheinen johtaminen on perusta onnistuneelle perehdytykselle. Osastonhoitajat lähijohtajina ovat tässä keskeisessä roolissa. Perehdytyksen johtamisen tueksi tarvitaan monipuolisia työkaluja.

34: NÄYTTÖÖN PERUSTUVIEN YHTENÄISTEN HOITOTYÖN KÄYTÄNTÖJEN KEHITTÄMISEN JA KÄYTTÖÖNOTON MALLI (FinYHKÄ)

Siltanen, Hannele, TtT, vanhempi tutkija, Hoitotyön tutkimussäätiö sr.; Holopainen, Arja, TtT, dosentti, Turun yliopisto; Parisod, Heidi, TtT, tutkimusjohtaja, Hoitotyön tutkimussäätiö sr.

Tausta ja tarkoitus: Vaikka näyttöön perustuvan toiminnan on tutkimuksissa todettu parantavan potilaan hoidon tuloksia, edistävän laadukasta ja potilasturvallista hoitoa ja vähentävän terveydenhuollon kustannuksia, tutkimusnäytön käyttöönotossa on edelleen puutteita. Hoitotyön tutkimussäätiö on vuonna 2010 julkaissut Näyttöön perustuvien hoitotyön käytäntöjen yhtenäistämisen toimintamallin (YHKÄ), joka on toiminut tukirakenteena näyttöön perustuvien interventioiden ja toimintamallien käyttöönotossa ja vakiinnuttamisessa. Hankkeen tarkoituksena on päivittää YHKÄ-malli, jota voidaan käyttää tukirakenteena näytön käyttöönotossa esimerkiksi nykyisillä hyvinvointialueilla.

Toteutus: YHKÄ-mallin päivityksessä kuvattiin mallin teoreettiset lähtökohdat eli Näytön vakiinnuttamisen teoria (NV-teoria, engl. Normalization Process Theory (NPT), the Knowledge-to-Action Framework (KTA) ja JBI:n Näyttöön perustuvan terveydenhuollon malli (NPTH). Kirjallisuuden ja eri hankkeissa mallia hyödyntäneiden asiantuntijoiden palautteiden perusteella konkretisoitiin mallissa kuvattujen neljän vaiheen (nykykäytännön kehittämistarpeiden tunnistaminen, suunnitelma käytännön yhtenäistämistä, yhtenäinen käytäntö sekä käytännön seuranta ja arviointi) sisältöjä. Mallin päivittämisen yhteydessä sen lyhenne muutettiin FinYHKÄ-malliksi.

Tuotos: Hankkeen tuotoksena julkaistaan päivitetty näyttöön perustuvien yhtenäisten käytäntöjen kehittämisen ja käyttöönoton malli FinYHKÄ.

Päätelmät: FinYHKÄ-malli on suomalaisen terveydenhuoltojärjestelmään kehitetty näyttöön perustuvien yhtenäisten käytäntöjen kehittämiseen ja käyttöönottoon kehitetty malli, jota voidaan käyttää tukirakenteena esimerkiksi hyvinvointialueilla niiden vastatessa terveydenhuoltolain velvoitteeseen näyttöön perustuvan toiminnan järjestämisvastuusta omilla alueillaan.

35: ETS®-HARJOITUKSET VASTAAVAN SAIRAANHOITAJAN OSAAMISEN VAHVISTAMISESSA, HAASTATTELUTUTKIMUS SAIRAANHOITAJILLE

Sinisalo, Jenni, sairaanhoitaja YAMK, HUS Uusi lastensairaala

Tausta ja tarkoitus: ETS®-harjoitus tarkoittaa karttaharjoittelua, jossa harjoitukseen osallistujat harjoittelevat vaativien tilanteiden päätöksentekoa esimerkiksi magneettitaulun avulla. Harjoitus kehittää yksikön kykyä selviytyä monipotilastilanteessa ja parantaa varautumista suuronnettomuustilanteeseen. Tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida ETS®-harjoitusten käytettävyyttä lasten päivystyspoliklinikan vastaavien sairaanhoitajien tulipalotilanteissa toimimisen osaamisen varmistamisessa. Tutkimuksessa suunniteltiin, toteutettiin ja arvioitiin tulipalotilanne ETS®-karttaharjoitusta hyödyntäen. Tavoitteena oli parantaa päivystyspoliklinikan vastaavien sairaanhoitajien varautumista ja osaamisen vahvistamista tulipalotilanteisiin ETS®-harjoituksen avulla.

Toteutus: Tutkimus toteutettiin erään yliopistollisen sairaalan lastenpäivystyksessä laadullisena tutkimuksena, johon sisältyi koulutusinterventio ETS®-harjoituksen muodossa ja haastattelututkimus koulutukseen osallistuneille sairaanhoitajille (n = 5). Haastatteluaineisto litteroitiin ja analysoitiin sisällönanalyysillä. Sisällönanalyysissä muodostettiin kaksi pääkategoriaa: ETS®-harjoituksen hyödyt ja Vuorovastaavien sairaanhoitajien osaamisen vahvistaminen ETS®-harjoituksen avulla.

Tulokset: Tulosten mukaan ETS®-harjoittelu paransi harjoitukseen osallistuneiden kokemuksia tulipalotilanteisiin varautumisessa ja harjoituksesta oli hyötyä vastaavien sairaanhoitajien osaamisen vahvistamisessa. Osallistujat kokivat ETS®-harjoittelun mielekkääksi harjoittelumuodoksi, ja harjoituksia toivottiin jatkossa lisää säännöllisesti eri aihealueista osaamisen ylläpitämiseksi.

36: HOITOTYÖNTEKIJÖIDEN ALARAAJATERVEYDEN EDISTÄMINEN: FOOT@WORK - INTERVENTION KEHITTÄMINEN JA TESTAUS

Sipilä, Jenni, TtK, tutkimusavustaja, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Rosio, Riitta**, TtT, Satakunnan Ammattikorkeakoulu; **Koivunen, Marita**, TtT, dosentti, Satakunnan hyvinvointialue, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Sirkka, Johanna**, TtM, hoitotieteen laitos, Turun yliopisto; **Löyttyniemi, Eliisa**, FM, biostatistikko, kliininen laitos, Turun yliopisto; **Korhonen, Päivi**, LT, professori, Varsinais-Suomen hyvinvointialue ja Turun yliopisto; **Liira, Juha**, LT, dosentti, Kliininen laitos, Turun yliopisto; **Suhonen, Riitta**, TtT, professori, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos, ylihoitaja (sivutoimi), Turun yliopistollinen keskussairaala, Varsinais-Suomen hyvinvointialue; **Stolt, Minna**, TtT, professori (ma.), hoitotieteen laitos, Turun yliopisto, Satakunnan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Alaraajaterveyden edistäminen on keskeinen osa työhyvinvointia. Hoitotyöntekijöillä on useita jalkavaivoja, joiden taustalla voi olla työhön liittyviä tekijöitä, kuten pitkään jatkunut alaraajojen kuormitus, tai tietämättömyys alaraajaterveyden edistämisen keinoista. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kehittää ja testata Foot@Work alaraajaterveyttä edistävä interventio vuodeosaston hoitohenkilökunnan työhyvinvoinnin tueksi vuosien 2024-2025 aikana.

Menetelmät: Kvasikokeellinen tutkimus koostuu kahdesta vaiheesta. Ensimmäisessä vaiheessa yhteiskehittämisen menetelmällä rakennetaan Foot@Work -intervention sisältö ja rakenne ja esitestataan intervention käyttökelpoisuus (n=10-15). Toisessa vaiheessa testataan Foot@Work -intervention vaikutus hoitotyöntekijöiden alaraajaterveyden itsehoidon tiedon tasoon sekä tuki- ja liikuntaelimestön terveyteen ja työhyvinvointiin. Foot@Work -interventio koostuu koulutuksellisesta osasta ja toiminnallisten harjoitteiden osasta. Intervention kesto on 5 viikkoa. Mittaukset toteutetaan ennen interventiota, yksi ja 12 kuukautta intervention jälkeen. Aineiston analyysissä hyödynnetään tilastollisia ja sisällön analyysin menetelmiä.

Tulokset: Tutkimus tuottaa uuden alaraajaterveyttä edistävän intervention työterveyshuollon käyttöön. Intervention tavoitteena on lisätä hoitotyöntekijöiden tietoa ja keinoja jalkojen ja alaraajaterveyden itsehoitoon.

Päätelmät: Tutkimuksella edistetään hoitotyöntekijöiden työhyvinvointia alaraajaterveyden näkökulmasta. Onnistuessaan hankkeen tuloksia voidaan hyödyntää hoitotyön lisäksi muilla aloilla, joissa alaraajojen kuormittuminen on runsasta ja jatkuvaa.

37: IKÄÄNTYVÄN HOITAJAN TYÖKYKY VAIHDEVUOSIEN AIKANA

Siranko, Heta, sh YAMK, väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto, HUS, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu; **Hult, Marja**, dosentti, TtT, erikoistutkija, Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu; **Stolt, Minna**, professori (ma.), TtT, jalkaterapeutti AMK, Turun yliopisto, Satakunnan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Hoitoalan maailmanlaajuisen työntekijäpulan ja väestön ikääntymisen vuoksi hoitajien työurien pidentämisen tärkeys on noussut keskiöön. Hoitajat, joista noin 90 % on naisia, ovat suurin terveydenhuollon ammattiryhmä, jonka panos on keskeinen terveydenhuollolle. Ikääntyminen voi lisätä työkykyhaasteita. Naisilla vaihdevuosien on todettu monesti heikentävän työkykyä. Vaihdevuosien aiheuttamien työkykyhaasteiden puheeksi ottaminen ja niiden huomioiminen, esimerkiksi johtamisessa, on puutteellista, huolimatta olemassa olevista työkyvyn tukemisen suosituksista. Tutkimuksen tarkoitus on kuvata yli 45-vuotiaiden hoitajien kokemuksia terveydestään ja vaihdevuosien yhteyksistä työkykyyn.

Menetelmät: Monimenetelmätutkimuksen lähtökohtana on ymmärtää yksilöiden kokemusten kautta vaihdevuosien yhteyttä fyysiseen, psyykkiseen ja sosiaaliseen toimintakykyyn ja terveyteen, jotka muodostavat perustan työkyvylle ja siten myös työurien jatkumiselle. Aineisto kerättiin kesän 2023 aikana yksilöhaastatteluilta (n=23), jotka toteutettiin etäyhteydellä tai puhelimitse. Tutkittavat rekrytoitiin osana laajempaa työelämän laatua käsittelevää tutkimushanketta, jossa kyselyyn vastanneet (n=3487) ilmoittivat halukkuutensa haastattelututkimukseen (n=718). Haastattelujen osallistujat valittiin satunnaisotannalla ja haastatteluja jatkettiin, kunnes saturaatio tavoitettiin. Ennen varsinaisia haastatteluja tehtiin testihaastattelut (n=2). Aineisto litteroitiin ja se analysoidaan induktiivisella sisällön analyysillä. Lisäksi kyselyaineistosta tuodaan analyysin tueksi ikääntyvien hoitajien terveyden määrällisiä elementtejä, kuten univaikeuksien esiintyvyyttä, jotka analysoidaan tilastollisin kuvailevin menetelmin.

Tulokset: Aineistoa analysoidaan parhaillaan ja analyysi valmistuu keväällä 2024. Alustavien tulosten mukaan vaihdevuosien aiheuttamat fyysiset oireet, kuten unettomuus voivat vaikeuttaa palautumista ja vuorotyön tekemistä. Hoitajat kokevat esihenkilöiden ymmärryksen vaihdevuosien aiheuttamista työkykyhaasteista puutteellisiksi.

Päätelmät: Vaihdevuosien aikana vuorotyöluonteinen hoitotyö voi olla kuormittavaa ja esihenkilöiden ymmärryksen lisääminen vaihdevuosien ja työkyvyn yhteydestä voi edistää hoitajien vaihdevuosien aikaista työskentelyä.

38: TYÖTERVEYSHOITAJIEN ASEENTEET JA KOKEMUKSET TYÖKYKYRISKIEN HALLINNASTA JA ANALYSOINNISTA

Sirkka, Johanna, väitöskirjatutkija, TtM, tth, th, sh (AMK) Turun yliopisto, hoitotieteen laitos; **Liira, Juha**, klininen opettaja, yleislääketiede, dosentti, Turun yliopisto, klininen laitos; **Suhonen, Riitta**, TtT, professori, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos ja ylihoitaja, TYKS, Varsinais-Suomen hyvinvointialue; **Stolt, Minna**, TtT, professori (ma.), Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, Satakunnan hyvinvointialue.

Tausta ja tarkoitus: Suomessa työkyvyttömyyden ennaltaehkäisy on keskeinen poliittinen ja yhteiskunnallinen tavoite. Tavoite korostuu väestörakenteen muuttuessa ja väestön ikääntyessä. Työkyvyttömyydellä on merkittäviä negatiivisia terveydellisiä, taloudellisia ja sosiaalisia vaikutuksia sekä yksilön että yhteiskunnan tasoilla. Työterveyshoitajat ovat keskeisessä roolissa työkyvyttömyysriskien tunnistamisessa ja hallitsemisessa. Aikaisempaa tutkimusta työterveyshoitajien asenteista ja kokemuksista työkykyriskien hallinnasta ja analysoinnista on kuitenkin niukasti. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata työterveyshoitajien asenteita ja kokemuksia työkykyriskien hallinnasta ja analysoinnista.

Menetelmät: Tutkimusasetelmana oli kuvaileva, laadullinen haastattelututkimus, joka toteutettiin puolistrukturoiduilla teemahaastatteluilla (N=10) tammi-toukokuussa 2023. Työterveyshoitajat rekrytoitiin harkinnanvaraisella otannalla Suomen Työterveyshoitajaliiton jäsenrekisterin kautta. Haastattelulomake oli kaksiosainen. Ensimmäinen osa koostui teemahaastattelusta, jonka kysymykset liittyivät työterveyshoitajien käsityksiin, asenteisiin ja kokemuksiin työkykyriskien hallinnasta ja analysoinnista. Haastattelulomakkeen toinen osa koostui kuvitteellisen potilastapauksen käsittelystä. Osiossa työterveyshoitajat kuvasivat, kuinka he käytännössä hallitsevat ja analysoivat työkykyriskejä eri tilanteissa. Aineisto analysointiin induktiivisella ja deduktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Työterveyshoitajien asenteet työkykyriskien hallinnasta ja analysoinnista olivat pääosin myönteisiä. Työkykyriskien hallinta ja analysointi kuvattiin tärkeäksi tehtäväksi, joka luo pohjaa muulle työterveyshuollon työlle. Kokemukset työkykyriskien hallinnasta ja analysoinnista olivat vaihtelevia. Osa haastatelluista kuvasi kokevansa työkykyriskien hallinnassa ja analysoinnissa epävarmuutta. Työkykyriskien hallintaa ja analysointia edistävinä tekijöinä kuvattiin työterveysyhteistyö ja asiakasorganisaation työkykyjohtamisen osaaminen, moniammatillinen yhteistyö sekä sähköiset työkalut työkykyriskissä olevien työntekijöiden tunnistamiseksi. Työkykyriskien hallintaa ja analysointia estävinä tekijöinä kuvattiin ajan riittävyys sekä tuottavuuspaineet. Haastatellut kaipaivat lisää koulutusta työkykyriskien hallintaan ja analysointiin ja kuvasivat, että työkykyriskien hallintaa ja analysointia tukisi säännöllinen moniammatillinen yhteistyö sekä esimerkiksi prosessikuvaus.

Päätelmät: Työterveyshoitajien asenteet ja kokemukset työkykyriskien hallinnasta ja analysoinnista ovat pääosin myönteisiä kokemusten ollessa vaihtelevia. Työterveyshoitajat hyötyisivät lisäkoulutuksesta sekä prosessikuvauksista työkykyriskien hallintaan ja analysointiin liittyen.

39: PSYKOSOSIAALINEN TUKI LAPSIPERHEIDEN AUTTAMISTYÖSSÄ

Sorsa, Minna, sosiaalipsykiatrian yliopisto-opettaja, TtT, sh, Tampereen yliopisto; **Heino-Tolonen, Tarja**, hoitotyön professiojohtaja, TtT, sh, Varsinais-Suomen hyvinvointialue; **Hopia, Hanna**, hoitotyön yliopettaja, TtT, dosentti, Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Lapsiperheiden auttamiseksi on kehitetty erilaisia psykososiaalisia tukijärjestelmiä. Suomalaisessa auttamisjärjestelmässä pyritään auttamaan mahdollisimman varhain. Psykkisen hyvinvoinnin heikentyessä voi lapsiperheissä kestää kauan, ennen kuin lapset ja perhe ohjataan tuen piiriin. Eräänä esteenä on se, ettei psykososiaalisia menetelmiä tunneta riittävän hyvin. Mikäli universaalisti tunnettaisiin lapsiperheiden tuen ja kohtaamisen menetelmiä, voisi olla mahdollista kehittää palvelujärjestelmää siten, että apua saisi aikaisemmassa vaiheessa. Kysymme, löytyykö universaaleja psykososiaalisen toiminnan tapoja tarkastelemalla kotimaista aihepiirin kirjallisuutta.

Menetelmät: Integratiivinen kirjallisuuskatsaus, jonka aineistohaku toteutettiin CINAHL Complete (Ebsco), Social Services Abstracts (ProQuest), PsycINFO ja Medic tietokannoista ja manuaalisesti Julkari-sivustolta. Haku rajattiin viiteen vuoteen. Lapsiperhe rajattiin tarkoittamaan yhden tai kahden vanhemman ja lapsen tai lapsien kokonaisuutta raskausajasta aina lapsen 12 vuoden ikään. Katsaukseen sisällytettiin 39 tutkimusta. Aineiston laatua arvioitiin käyttämällä Joanna Briggs -arviointivälineitä ja aineisto analysointiin sisältölähtöisesti luokittelemalla.

Tulokset: Lapsiperheiden psykososiaalisen tuen hoito- ja asiakastyön käytännöt kuvataan kolmen pääkategorian kautta: osallisuuden ja voimavarojen tuki (vanhemmuuden tuki, parisuhteen tuki, vanhemman ja lapsen välisen vuorovaikutuksen tuki, toiminnallisuuden vahvistaminen, kouluympäristöjen kehittäminen), oikea-aikainen tuki ja huolen tunnistaminen (puheeksi ottaminen, valmentava työote, yhteistyön rakentaminen), ja tieto muutoksen tukena (oikea-aikainen tieto ymmärryksen edistämiseksi, digitaaliset interventiot lapsiperheille).

Päätelmät: Tunnistimme sellaisia auttamisen tapoja, joita voitaisiin hyödyntää eri ammattiryhmien psykososiaalisen työn rakenteena. Psykososiaalinen tuki auttaa universaalisti ja kattavasti kaikkia lapsiperheitä, myös riskiryhmiä. Psykososiaalinen tuki edellyttää kaikissa hoitokontakteissa ammatillista osaamista erityisesti vuorovaikutustaidoissa. Lapsiperheiden tukeminen varhaisemmassa vaiheessa edellyttää eri ammattiryhmien työkuultuurin muuttamista siten, että jokaisessa hoitokontaktissa tarjottaisiin psykososiaalista tukea. Toiseksi psykososiaalisen tuen käsitteen selkeyttäminen tieteellisessä keskustelussa voi tukea psykososiaalisen tuen käytäntöjen kehittämistä ja korostaa niiden tärkeyttä kaikessa sosiaali-, terveys-, ja kasvatusalan työssä.

40: ARJEN RISKIOLOISSA OLEVAN ALLE KOULUIKÄISEN LAPSEN PERHEEN TUKEMINEN

Storvik-Sydänmaa, Stina, TtM, lehtori, TAMK; Paavilainen, Eija, TtT, professori, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta/terveystieteet/Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointia on pyritty eri perhepoliittisilla ratkaisuilla Suomessa edistämään. FinLapset -kyselyssä vuonna 2023 suurin osa perheistä koki olevansa tyytyväisiä elämään. Osalla perheistä näin ei silti ole, he kokevat saavansa liian vähän tukea. Alle kouluikäisten lapsiperheissä hyvinvointi jakaantuu polarisoituen. Perheissä esiintyviä riskitekijöitä ovat elämäntilanteeseen, terveyteen, elämäntapoihin ja perheenjäsenten väliseen vuorovaikutukseen liittyvät tekijät. Suojaava tekijä on perheenjäsenten yhteenkuuluvuus. Joustavuus muutostilanteissa auttaa selviytymään vaikeista elämäntilanteista. Riittävän hyvä vanhemmuus ja toimiva perhedynamiikka tuo läheisyyttä ja turvallisuutta perheeseen. Tutkimuksen mielenkiinnon kohteena on arjen riskioiloissa olevien alle kouluikäisten lasten ja perheiden tuen tarve. Tarkoituksena on kuvata ja kehittää käsitteellinen toimintamalli näiden perheiden tukemisesta neuvolassa ja lisätä ennaltaehkäisevää työtä.

Menetelmät: Tutkimuksessa käytetään toimintatutkimuksellista lähestymistapaa. Tutkimus on nelivaiheinen. Ensimmäinen vaihe oli alkutilanteen kartoitus terveydenhoitajien työskentelystä, josta aineistot muodostuivat terveydenhoitajien haastatteluista. Toisessa vaiheessa arvioitiin terveydenhoitajien toimintaa ja se toteutettiin ryhmätapaamisina ja— yksilöhaastatteluina. Kolmannessa vaiheessa selvitettiin perheen arkeensa tarvitsemaa tukea ja haastateltiin perheitä. Neljännessä vaiheessa aiempien vaiheiden tulokset analysoitiin ja tehtiin käsitteellinen malli perheen tuesta ja tukeen vastaamisesta.

Tulokset: Terveydenhoitajan kokemus arjen riskioiloissa olevan perheen kanssa työskentelystä näyttäytyi esimerkiksi auttamisen vaikeutena, mutta myös huolen vähentymisenä, kun perheen arki sujui. Työntekijän ammatillinen osaaminen tuki perheen kanssa työskentelyä. Terveydenhoitajien tietämys ja menetelmätaitojen osaaminen lisääntyivät ryhmätapaamisten aikana. Huolen herääminen ja siihen tarttuminen oli oleellista terveydenhoitajan osaamisessa. Perheen arkea kuormittivat erilaiset huolet lapsesta ja arjen sujumisesta. Silti heillä oli toivo asioiden järjestymisestä ja paremmasta arjesta. Osalla perheistä oli lähiverkostoa tukena. Perheillä kokemuksia oli sekä neuvolasta saadusta tuesta eri elämäntilanteissa, että tuen puutteesta, kun huoliasiat jäivät selvittämättä. Käsitteellinen malli syntyi edellä olevien tulosten synteisistä.

Päätelmät: Arjen riskioiloissa olevan alle kouluikäisen lapsen ja perheen kokemukset tuen tarpeesta ja siihen vastaamisesta tulisi kohdata yksilöllisesti lastenneuvolassa.

41: PATIENTS' EXPERIENCES OF THE DIGITAL COUNSELLING COMPETENCE OF HEALTHCARE PROFESSIONALS – A QUALITATIVE DESCRIPTIVE STUDY

Suonnansalo, Petra, PhD-student, MNSc., Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, University of Oulu, Oulu, Finland; **Kaihlaniemi, Juulia**, PhD-student, MNSc., Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, University of Oulu, Faculty of Medicine, Oulu, Finland; **Oikarinen, Anne**, PhD, Docent, Research Unit of Health Science and Technology, Faculty of Medicine, University of Oulu, Faculty of Medicine, Oulu, Finland

Background: The digitalization of healthcare services challenges the counselling competence of healthcare professionals. With the shift to digital counselling environments, professionals are required to have new kinds of counselling competencies to provide high-quality and patient-centered counselling. Patient satisfaction with the care they receive has been shown to influence treatment outcomes and self-care adherence. Limited research has been conducted on patients' experiences of health professionals' digital counselling competence. This study aimed to describe the experiences of patients using digital services on the digital counselling competence of healthcare professionals.

Methods: Data were analyzed in Finland in spring 2023 through individual semi-structured interviews with 11 participants who had received video-mediated counselling in healthcare. Microsoft Teams was used to carry out the interviews. The interviews followed a set of main and ancillary questions. Inductive content analysis was used to analyze the data.

Results: The patients' experiences of healthcare professionals' digital counselling competence were related to (1) competence in preparing for video-mediated counselling, (2) digital competence in implementing the video-mediated counselling, (3) competence in interacting with the patient during the video-mediated counselling, (4) competence in supporting the patient's self-management in video-mediated counselling and (5) competence in self-development as a digital counsellor.

Conclusion: The results of this study suggest that healthcare professionals need a wide range of counselling competencies when counselling patients via video. Our findings set the basis for future research on patients' experiences of healthcare professionals' digital counselling competence.

42: TYÖSSÄOPPIMINEN JA TYÖ KOIHOIDOSSA – LÄHIHOITAJAOPIKELIJOIDEN ODOTUKSET JA KÄSITYKSET

Suonpää, Jenni, *TtM-opiskelija, TtK, Sh YAMK, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos*; **Koskinen, Sanna**, *TtT, yliopisto-opettaja, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos*

Tausta ja tarkoitus: Väestön ikääntyminen ja hoidon painopisteen siirtyminen kotiin tarjottaviin palveluihin lisää kotihoitotyön vetovoimaisuuteen liittyvän tutkimustiedon tarvetta. Opiskelijoiden käsitykset kotihoitotyöstä tai hoitotyöstä yleensä voivat olla opintoihin hakeutuessa ja niiden alussa puutteellisia. Lähihoitajat ovat kotihoidon suurin hoitajaryhmä, jonka vuoksi tutkimusta lähihoitajista tarvitaan lisää. Tämän tutkimuksen tarkoitus oli kuvata lähihoitajaopiskelijoiden odotuksia ja käsityksiä työssäoppimisesta ja työskentelystä kotihoitotyössä.

Menetelmät: Tutkimusasetelmana oli kuvaileva poikkileikkaustutkimus. Aineisto kerättiin sähköisenä Webropol-kyselynä marraskuun 2023 ja helmikuun 2024 välisenä aikana kolmesta oppilaitoksesta Lounais-Suomen alueella. Mukaan tutkimukseen otettiin kaikki pakollisia ammatillisia tutkinnon osia 1. ja 2. lukuvuonna opiskelevat yli 15-vuotiaat lähihoitajaopiskelijat, joilla oli riittävä suomen kielen taito (aineistonkeruu menossa, tähän mennessä n=165).

Kysely koostui kahdeksasta taustakysymyksestä ja opiskelijoiden odotuksia ja käsityksiä kotihoitotyöstä mittaavasta Scale on Community care Perceptions (SCOPE) -mittarista (van Iersel 2018), jossa on 33 väittämää kymmenportaisella semanttinen differentiaali -asteikolla. Aineisto analysoidaan tilastollisesti SPSS-ohjelmalla kuvailevin menetelmin.

Tulokset: Alustavien tulosten perusteella työssäoppimiselta kotihoitotyössä odotetaan paljon mahdollisuuksia oppia uusia asioita ja työssä odotetaan olevan paljon vaihtelua. Lähihoitajaopiskelijoiden käsitysten mukaan kotihoitotyö sisältää paljon vastuuta, työ vaatii kädentaitoja ja on hyvin itsenäistä. Lähihoitajaopiskelijoiden käsityksen mukaan kotihoitotyön yhteiskunnallinen arvostus on matala.

Suurin osa lähihoitajaopiskelijoista ei halua tai ei tiedä haluaako työskennellä tulevaisuudessa kotihoitotyössä. Kotihoitotyöstä kiinnostuneet opiskelijat ovat kiinnostuneita työskentelemään kotihoidossa jo opintojen aikana tai heti valmistumisen jälkeen.

Päätelmät: Opintojen alussa olevien lähihoitajaopiskelijoiden käsitykset kotihoitotyöstä ovat vaihtelevia. Kotihoitotyötä pidetään hyvänä oppimisympäristönä, mutta sitä ei kuitenkaan nähdä valmistumisen jälkeen vetovoimaisena työnä. Jatkossa on tarpeen tutkia, miten kotihoitotyössä tapahtuvalla oppimisella ja sen kehittämisellä voidaan lisätä kotihoitotyön vetovoimaa.

43: TYYPIN 1 DIABETESTA SAIRASTAVIEN NUORTEN RESILIENSSI – INTEGRATIIVINEN KIRJALLISUUSKATSAUS

Survonon, Anne, väitöskirjatutkija, sh, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, Varsinais-Suomen hyvinvointialue; Suhonen, Riitta, TtT, professori, ylihoitaja, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos, TYKS, Varsinais-Suomen hyvinvointialue; Joronen, Katja, TtT, professori, Turun yliopisto, hoitotieteen laitos.

Tausta ja tarkoitus: Vaikka diabeteksen hoitoteknologia on kehittynyt, monet tyypin 1 diabetesta (T1D) sairastavista nuorista ei saavuta tavoitehoitotasapainoa. Resilienssi on yhteydessä parempiin hoitotuloksiin T1D-nuorilla.

Resilienssiä on määritelty ja mitattu T1D-nuorten tutkimuksissa eri tavoin. Tämän katsauksen tavoitteena on tunnistaa ja kuvata kirjallisuuden avulla, miten T1D-nuorten resilienssi on määritelty ja kuvattu ja miten sitä on tutkittu.

Menetelmät: Tämä integratiivinen kirjallisuuskatsaus toteutettiin Whittermoren ja Knaflin viitekehyksen mukaisesti. Systemaattinen haku toteutettiin CINAHLin, PubMed/Medlinen ja PsycInfon tietokannoissa. Sisäänottokriteereitä olivat T1D-nuoriin kohdistuneet resilienssitutkimukset, ikärajaus 13–18 vuotta, julkaisukieli englanti ja vertaisarvioidut tieteelliset lehdet. Tutkimusten laadun arviointiin käytettiin MMAT (The Mixed Methods Appraisal Tool) -työkalua.

Tulokset: Katsaus sisälsi 24 tutkimusta. Resilienssin tai diabetesresilienssin määritelmä löytyi 18 tutkimuksesta. Resilienssi määriteltiin kyvyksi (ability, capacity) tai prosessiksi ylläpitää fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia huolimatta altistumisesta (exposure) merkittäville stressitekijöille tai ahdistaville tapahtumille. Diabetesresilienssi määriteltiin positiivisten psykososiaalisten ja terveystulosten saavuttamisena huolimatta monista haasteista, joita T1D tuo nuorten elämään.

Useimmat tutkimukset olivat kvantitatiivisia (n=21), yksi oli kvalitatiivinen ja kaksi monimenetelmä tutkimusta (mixed-method). Tutkimuksissa käytettiin kuutta erilaista resilienssimittaria. DSTAR-Teen (Diabetes Strengths and Resilience Measure for adolescents) -mittaria oli käytetty eniten ja se oli ainoa T1D-nuorille suunnattu mittari.

Päätelmät: Katsauksen mukaan resilienssi-käsitettä käytetään T1D-nuoriin kohdistuvassa kansainvälisessä tutkimuksessa jo melko paljon; tutkimus Suomessa on kuitenkin vähäistä. Resilienssi-käsitteen määrittelyyn on syytä kiinnittää huomiota tulevissa tutkimuksissa. DSTAR-Teen-mittari vaikuttaa lupaavalta mittarilta, jolla on hyvät psykometriset ominaisuudet ja joka näyttää soveltuvan myös suomalaiseen T1D-nuorten tutkimukseen.

44: VASTASYNTYNEIDEN TEHO-OSASTON SAIRAANHOITAJIEN OSAAMINEN: MONIAMMATILLISEN ASiantuntijaryhmän näkemyksiä

Talus, Eeva, TtM, väitöskirjatutkija, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto; **Mikkonen, Kristina**, professori, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto; **Pölkki, Tarja**, professori, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Vastasyntyneiden teho-osastolla tapahtuva hoitotyö vaatii erityistä osaamista, sillä vastasyntyneiden ja keskosten tehohoidon osaamisala ei kuulu sairaanhoitajien peruskoulutukseen. Vastasyntyneiden teho-osastolla työskentelevien sairaanhoitajien osaamista on tutkittu kivunhoidon ja palliatiivisen hoidon näkökulmasta; sen sijaan aikaisempi tutkimustieto puuttuu sairaanhoitajien kokonaisvaltaisesta osaamisesta. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvailla moniammatillisen työryhmän näkemyksiä vastasyntyneiden teho-osastolla työskentelevien sairaanhoitajien osaamistarpeista.

Menetelmät: Tutkimusasetelmana oli laadullinen kuvaileva tutkimus. Aineisto kerättiin etäyhteydellä fokusryhmähaastatteluina (n= 6) loka-marraskuussa 2023. Haastateltavat (n= 21) työskentelivät haastatteluhetkellä sairaanhoitajina, kättilöinä, osastonhoitajina, opettajina ja suunnittelijoina. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Moniammatillisen asiantuntijaryhmän mukaan sairaanhoitajien osaamistarpeet vastasyntyneiden teho-osastolla muodostuivat neljästä yhdistävästä luokasta. *Kliinisen hoitotyön osaamisessa* tuotiin esille esimerkiksi lääke- ja nestehoidon osaamista, hoitoteknologista osaamista, potilaan voinnin arviointia ja siihen vastaamista sekä toimenpideosaamista. *Perhelähtöisessä hoitotyön osaamisessa* kuvailtiin ohjausosaamista, kykyä tukea perhettä ja tehohoidossa olevan vauvan vanhemmuuden ymmärtämistä. *Keskosen hoitotyön osaamisessa* tietoisuus keskosuudesta ja keskosen kehitystä tukevan hoitotyön toteuttaminen tulivat esille. *Tehohoitotyön ammatillisessa osaamisessa* kuvattiin tehohoitoympäristössä työskentelyä ja ammatillista työtettä.

Päätelmät: Sairaanhoitajat tarvitsevat vastasyntyneiden teho-osastolla laajaa osaamista, joka sisältää erityisiä osaamisalueita kuten perhelähtöistä hoitotyötä ja keskosen hoitotyötä. Jatkossa tarvitaan tutkimusta millaista osaamista vastasyntyneiden teho-osastoilla työskentelevillä sairaanhoitajilla on, millaisia osaamisen kehitystarpeita vastasyntyneiden teho-osastoilla työskentelevillä sairaanhoitajilla on ja mitkä tekijät vaikuttavat vastasyntyneiden teho-osastoilla työskentelevien sairaanhoitajien osaamiseen.

45: PÄTEVÖITYMISPOLKU SAIRAANHOITAJAKSI SUOMESSA -HANKKEESSA

Tiikkainen, Lotta, TtM, Laurea-ammattikorkeakoulu; Glerean, Niina, TtM, Laurea-ammattikorkeakoulu; Seppänen, Salla, THM, Laurea-ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Suomi tarvitsee lisää kansainvälisiä sairaanhoitajia, mutta Suomesta puuttuu selkeä pätevyitymispolku EU- ja ETA-maiden ulkopuolella kouluttautuneille sairaanhoitajille. Pätevyitymispolun luominen on tärkeää, jotta EU- ja ETA-maiden ulkopuolella kouluttautuneet sairaanhoitajat voivat työllistyä koulutusta vastaaviin tehtäviin Suomessa, ja että heidän aikaisempi osaamisensa tunnustetaan ja tunnustetaan.

Toteutus: Sairaanhoitajaksi Suomessa -hankkeen tavoitteena on luoda kuvaus hankkeen pätevyitymiskoulutuksessa olevien EU- ja ETA-maiden ulkopuolella sairaanhoitajan tutkinnon suorittaneiden pätevyitymispolusta sairaanhoitajaksi. Hankkeessa arvioidaan pätevyitymiskoulutuksessa olevien sairaanhoitajien (n=125, Laurea n= 37) yleissairaanhoitajan osaaminen ja suomen kielen taito, jonka perusteella heille suunnitellaan suomalaisen sairaanhoitajan tutkintoon perustuva henkilökohtainen opintosuunnitelma osana hankkeen tarjoamaa pätevyitymiskoulutusta.

Tuotos: Sairaanhoitajaksi Suomessa -hankkeessa tuotetaan pätevyitymiskoulutuksessa olevien sairaanhoitajien pätevyitymispolun kuvaus.

Päätelmät: Pätevyitymiskoulutuksen kuvaus auttaa ulkomailla sairaanhoitajan tutkinnon suorittaneen ammattilaisen pätevyitymistä suomalaiseen työelämään, ja toimii lähtökohtana pätevyitymiskoulutuksen jatkokehittämisessä ja kansallisen mallin luomisessa.

46: SUOMALAISTEN TERVEYDENHUOLLON ALAN OPISKELIJOIDEN ILMASTONMUUTOKSEEN LIITTYVÄ TIETOISUUS, MOTIVAATIO, HUOLI JA KÄYTÖS

Tiitta, Iira, *Terveystieteidenmaisteri, väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos;*
McDermott-Levy Ruth, *PhD, MPH, RN, FAAN, Professor & Co-Director, Mid-Atlantic Center for
Children's Health and the Environment, M. Louise Fitzpatrick College of Nursing, Villanova
University;* **Jaakkola, Jouni JK**, *PhD, LT, professori, Ympäristöterveyden ja keuhkosairauksien
tutkimuskeskuksen (CERH) johtaja, Lääketieteellinen tiedekunta, Oulun yliopisto;* **Kuosmanen,
Lauri**, *TtT, Dosentti, yliopistonlehtori, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos*

Tausta ja tarkoitus: Ilmastonmuutos on tämän vuosisadan suurimpia uhkia terveydellemme, Suomessakin näitä terveyshaittoja nähdään kasvavissa määrin. Suomessa ilmastonmuutoksen terveysvaikutukset liittyvät helleaaltojen aiheuttamiin terveyshaittoihin, sää eri ääri-ilmiöiden aiheuttamiin tapaturmiin, vektorivälitteisten tautien levinneisyyteen ja mielenterveysongelmiin (kuten ilmastoahdistus). Terveystieteidenhuolto on osa ongelmaa, Suomessa terveydenhuollon tuottamien kasvihuonekaasupäästöjen määrä on 6,5% kaikista Suomen päästöistä. Sairaanhoidajien tulisi olla valmiita kohtamaan näitä terveysongelmia ja myös omaksua ympäristöystävällisemmät toimintatavat.

Tämä tutkimus tarkastelee suomalaisten hoitotieteen opiskelijoiden tietoisuutta, motivaatiota ja käyttäytymistä (kotona ja työssään) ilmastonmuutokseen liittyen. Tutkimukseen käytettiin Yhdysvalloissa kehitettyä ilmastonmuutos tietoisuuden mittaamisen kehitettyä CHANT-mittaristoa. Tutkimuksen osallistujat rekrytoitiin satunnaisotannalla valituista ammattikorkeakouluista ja vastauksia saatiin yhteensä 374 opiskelijalta.

Menetelmät: Kyselytutkimus. Kyselyn vastauksille tehtiin konfirmatiivinen faktorianalyysi (CFA)

Tulokset: Tutkimuksen tulokset korostavat tarvetta kehittää hoitotyön koulutusta siten, että se lisää opiskelijoiden tietoisuutta ja valmiuksia vastata ilmastonmuutoksen tuomiin haasteisiin, sekä lisäämään ympäristöystävällisempiä käytäntöjä työssään. Tämä on erityisen tärkeää, sillä sairaanhoidajat ovat avainasemassa auttamaan asiakkaitaan sopeutumaan ja lieventämään ilmastonmuutoksen terveysvaikutuksia.

Päätelmät: Tulokset tarjoavat merkittävää tietoa oppilaitoksille opetuksen suunnitteluun ja päätöksentekijöille, jotka pyrkivät integroimaan ympäristötietoisuutta osaksi hoitotyön opetussuunnitelmia.

47: IKÄÄNTYNEIDEN HOITOTYÖSSÄ TYÖSKENTELEVIENTEN SAIRAANHOITAJIEN GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN OSAAMINEN

Tohmola, Anniina, TtT, Lehtori, Post-Doc tutkija, Lapin ammattikorkeakoulu, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö; **Karsikas, Eevi**, TtM, väitöskirjatutkija, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö; **Harjunpää-Hiltula, Eeva**, Geronomi AMK, RAI – asiantuntija, Pohjois - Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde; **Lotvonen, Sinikka**, TtT, Tutkijatohtori, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto, Oulun yliopisto; **Tuomikoski, Anna-Maria**, TtT, Asiantuntijaylihoitaja, Post-Doc tutkija, MRC Oulu, Oulun yliopistollinen sairaala ja Oulun yliopisto, Oulun yliopisto, Lääketieteen tekniikan ja terveystieteiden tutkimusyksikkö.

Tausta ja tarkoitus: Sairaanhoitaja kohtaa yhä useammassa sosiaali- ja terveysalan ympäristössä ikääntyneen, yli 65-vuotiaan henkilön. Heterogeenisen ikääntyneen väestön hoitotyössä tarvitaan monipuolista osaamista vuorovaikutukseen, terveyden edistämiseen, hoitoon ja hoivaan. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata sairaanhoitajien itsearvioitua osaamista gerontologisessa hoitotyössä ja selittää siihen yhteydessä olevia tekijöitä.

Menetelmät: Aineistonkeruu suoritettiin vuonna 2023 gerontologisen hoitotyön osaamisen GeroNursingCom-mittarilla, joka oli laajennettu uudella kirjaamisosaamisen ulottuvuudella ja sisälsi 57 kysymystä. Kysely toteutettiin sähköisenä maaliskuussa 2023 yhdellä hyvinvointialueella ja siihen vastasi 129 sairaanhoitajaa ikääntyneiden hoitoa toteuttavista yksiköistä. Aineisto analysoitiin kuvaavilla tilastollisilla menetelmillä.

Tulokset: Tässä esityksessä esitellään sairaanhoitajien itsearvioitua osaamista gerontologisessa hoitotyössä ja siihen yhteydessä olevia tekijöitä. Tulokset valmistuvat ennen konferenssia.

Päätelmät: Sairaanhoitajien gerontologisen hoitotyön osaamisen määrittäminen ja kartoitus voi tuoda gerontologisen sairaanhoitajan asiantuntemusta selvemmin esiin. Tämä puolestaan voi edistää henkilöstön pysyvyyttä ja yleistä hyvinvointia työpaikalla sekä kehittää hoitotyön koulutusta ja jatkuvaa oppimista. Gerontologisen hoitotyön osaamisen määrittämistä voi hyödyntää henkilöstön täydennyskoulutuksen suunnitteluun ja toteutukseen ja sillä on vaikutusta ikääntyneiden ihmisten hoidon laatuun.

48: GERONTOLOGISEN HOITOTYÖN TULEVAISUUDEN OSAAMISTARPEET HOITOTYÖNTEKIJÖIDEN NÄKÖKULMASTA

Tohmola, Anniina, TtT, lehtori, Lapin ammattikorkeakoulu, Tulevaisuuden terveystalvet; **Lähde, Hanna**, TtM, lehtori, Lapin ammattikorkeakoulu, Tulevaisuuden terveystalvet; **Hyvämäki Piia**, TtM, lehtori, Oulun ammattikorkeakoulu; **Saarnio, Reetta**, TtT, yliopettaja, Oulun ammattikorkeakoulu; **Honkonen, Teija**, TtM, lehtori, Centria-ammattikorkeakoulu; **Pesonen Hanna-Mari**, TtT, yliopettaja, Centria-ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Gerontologisessa hoitotyössä keskeisinä osaamisalueina on tunnistettu eettinen osaaminen, vuorovaikutusosaaminen, terveyden ja toimintakyvyn edistämisen osaaminen sekä klinisen hoitotyön osaaminen. Gerontologinen hoitotyö on terveydenhuollon kasvava ala, sillä iäkkäiden määrän odotetaan lisääntyvän tulevaisuudessa edelleen. Lisäksi iäkkäät henkilöt muodostavat tulevaisuudessa yhä monimuotoisemman asiakaskunnan, mikä edellyttää hoitotyöntekijöiltä entistä monipuolisempaa ja yksilöllistä lähestymistapaa heidän tarpeisiinsa. Aikaisemmat tutkimukset osoittavat, että hoitotyön ammattilaisten ja opiskelijoiden gerontologisen hoitotyön osaamisessa on kehitettävää. Iäkkäiden hoidon ja palveluiden tarpeen kasvaminen lisää ja monipuolistaa hoitotyöntekijöiden osaamisen kehittämisen tarvetta tulevaisuudessa.

Tarkoituksena on kuvata julkisissa ja yksityisissä sosiaali- ja terveyspalveluissa työskentelevien hoitotyöntekijöiden näkemyksiä gerontologisessa hoitotyössä tarvittavasta osaamisesta tulevan kymmenen vuoden aikana. Tavoitteena on tuottaa tietoa, jota voidaan hyödyntää hoitotyöntekijöiden osaamisen johtamisessa ja kehittämisessä.

Tutkimuskysymys:

Millaista gerontologisen hoitotyön osaamista tarvitaan tulevaisuudessa sosiaali- ja terveyspalveluissa työskentelevien hoitotyöntekijöiden kuvaamana?

Toteutus: Aineisto kerättiin hoitotyöntekijöiltä ryhmähaastatteluina (N = 7) kolmella hyvinvointialueella ajanjaksolla 1–3/2024. Teemahaastatteluilla kerätty aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulos: Aineisto analysoidaan kevään 2024 aikana ja tulokset julkaistaan suullisessa esityksessä.

Päätelmät: Tulevaisuuden gerontologisen hoitotyön osaamistarpeiden määrittely on välttämätöntä, jotta hoitotyössä voidaan vastata laadukkaasti, eettisesti ja kustannustehokkaasti iäkkäiden asiakkaiden muuttuviin tarpeisiin.

49: LÄÄKITYSTURVALLISUUDEN ITSEARVIOINTITYÖKALUN JA TOIMINTAMALLIN KEHITTÄMINEN TAMPEREEN YLIOPISTOLLISESSA SAIRAALASSA

Toivo, Terhi, lääkitysturvallisuuskoordinaattori, Pirkanmaan hyvinvointialue, Sairaala-apteekki; Nurmi, Hanna, osastofarmaseutti, Pirkanmaan hyvinvointialue, Sairaala-apteekki; Sirkka, Johanna, ylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue, Sairaalapalvelut; Kortteisto, Tiina, arviointiylihoitaja, Pirkanmaan hyvinvointialue, Sairaalapalvelut

Tausta ja tarkoitus: Lääkehoidon poikkeamat aiheuttavat inhimillistä kärsimystä, terveydenhuollon lisäkustannuksia ja ovat suurin potilasturvallisuutta vaarantava tekijä. Lääkitysturvallisuuden varmistamisessa tarvitaan turvallisia, yhtenäisiä toimintatapoja, joiden toteutumista seurataan. Tampereen yliopistollisessa sairaalassa (Tays) on kehitetty lääkehoidon turvallisuutta ja lääkehoidon toimintaohjeita. Lääkitysturvallisuuden toteutumisen arviointiin haluttiin kehittää toimintamalli, joka olisi toteutettavissa laajasti hyödyntäen olemassa olevia resursseja.

Keväällä 2022 käynnistettiin lääkitysturvallisuuskoordinaattorin vetämä moniammatillinen ryhmä, jonka tavoitteena oli kehittää lääkitysturvallisuuden itsearviointiin soveltuva työkalu sekä toimintamalli itsearvioinnin toteuttamiseen osastoilla.

Toteutus: Itsearviointityökalun kehittämisen pohjana käytettiin Suomessa ja Yhdysvalloissa julkaistuja lääkitysturvallisuuden itsearviointityökaluja. Lisäksi hyödynnettiin Taysin lääkehoidon toimintaohjeita, käytännön havaintoja sekä Turvallinen lääkehoito -oppaan suosituksia.

Alustava itsearviointilomake laadittiin moniammatillisessa työryhmässä. Kysymysten ymmärrettävyys ja tarpeellisuus arvioitiin potilasturvallisuuskoordinaattorin, potilasturvallisuusylilääkärin, hoitotyön klinisten asiantuntijoiden sekä osastofarmasian asiantuntijoiden toimesta. Lisäksi laadittiin toimintamalli osastoille itsearvioinnin toteuttamiseen. Lomakkeen ymmärrettävyys ja toimintamalli pilotoitiin ortogeriatrian osastolla.

Tuotos: Muodostettu arviointilomake sisältää 80 kysymystä, jotka jakautuvat seuraaviin teemoihin: I Yleiset toimintaperiaatteet; II Laadunhallinta; III Suuren riskin lääkkeitä ja muut riskilääkkeitä; IV Lääkehoidon prosessi; V Lääkehuolto ja VI Lääkkeiden annostelulaitteet.

Arvioinnin pilottiin osallistuivat ortogeriatrian osaston lääkäri, osastonhoitaja, lääkevastaava ja osastofarmaseutti. Kysymykset todettiin ymmärrettäviksi ja toimintamalli toteuttamiskelpoiseksi. Arvioinnin tekemiseen kului kaksi tuntia.

Pilotin jälkeen itsearvioinnin moniammatillinen toteutus ohjeistettiin kaikille Taysin osastoille. Arvioinnit toteutettiin loppuvuodesta 2022 ja niihin osallistui 61 osastoa. Tulokset jäivät yksiköiden käyttöön, jonka lisäksi ne raportoitiin sähköisesti arvioinnin vastuuryhmälle. Tuloksia esiteltiin Taysin toimialuetasoisesti useilla eri foorumeilla.

Päätelmät: Lääkitysturvallisuuden itsearviointiin kehitettiin toimiva malli, joka antaa kuvan lääkitysturvallisuuden toteutumisesta laajasti koko sairaalassa. Malli osallistaa toimintayksiköt lääkitysturvallisuuden arviointiin ja kehittämiseen. Toimintamallia toteutetaan Pirkanmaan hyvinvointialueen sairaalapalveluiden osastoilla vuosittain. Tuloksia hyödynnetään lääkitysturvallisuuden kehittämistoimia priorisoitaessa.

50: LAPSEN KUOLEMAN KOKENEIDEN VANHEMPIEN JA SISARUSTEN SURUUUN LIITTYVÄT TUEN TARPEET, HAASTEET JA TUKIJÄRJESTELMÄN KEHITTÄMISKOHTEET SURUASiantuntijoiden mukaan

Tontti, Emmakaisa, sh (AMK), TtM-opiskelija, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, hoitotiede; Aho, Anna Liisa, TtT, dosentti, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, terveystieteiden yksikkö, hoitotiede

Tausta ja tarkoitus: Suomessa ei ole yhteneväistä hoitopolkua surevien tukemiseen. Surutuen tarvetta on tutkimuksissa kuvattu jonkin verran vanhempien ja sisarusten näkökulmasta, kuitenkin ilmiön laajemman ymmärryksen saavuttamiseksi ja sureville tarjottavan tuen kehittämiseksi on tärkeää tutkia aihetta myös surevien kanssa työskentelevien ammattilaisten näkökulmasta. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata suruasiantuntijoiden näkemyksiä traumaattisen lapsen kuoleman kokeneiden vanhempien ja lapsen sisarusten tukemisesta Suomessa. Tutkimus on osa laajempaa suruhanketta.

Menetelmät: Tutkimus toteutettiin laadullisena tutkimuksena. Aineisto kerättiin suruasiantuntijoilta (n=26) elektronisella LimeSurvey –verkkokyselylomakkeella kevään 2023 aikana. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Suruasiantuntijoiden mukaan vanhemmat ja lapsen sisarukset tarvitsevat inhimillistä, vuorovaikutteista, surua ymmärtävää, konkreettisesti auttavaa, tiedollista, järjestelmällistä ja kohdennettua tukea. Tuen haasteita ovat tuen järjestämisen puutteellisuus, tuen tarjoamisen riittämättömyys, tuen tarjoajien osaamattomuus ja tuen hyödyntämisen puutteellisuus. Lisäksi suruun suhtautumisen vaikeus, terveydenhuollon toimintamallien puutteellisuus ja tukijärjestelmän toimintamallien puutteellisuus osoittautuivat haasteiksi. Tukijärjestelmän parantamiseksi tehtäviä toimia ovat suruprosessista ymmärryksen lisääminen, surutietoisuuden lisääminen, tarpeenmukaisen tuen tarjoaminen, konkreettisen tuen tarjoaminen, tukijärjestelmän riittävä hyödyntäminen ja surutuen toimintamallien kehittäminen.

Päätelmät: Tulosten mukaan surevien tuen tarpeet ja heille tarjottu tuki eivät kohtaa riittävästi. Surevat ovat Suomessa keskenään eriarvoisessa asemassa asuinpaikan ja omatoimisuutensa perusteella. Mahdollisuudet päästä terveydenhuollon palveluiden piiriin vaihtelevat. Tasa-arvoisen surutuen tarjoamiseksi Suomeen tulisi luoda surutuen kansallinen toimintamalli ja kehittää monipuolisesti surutukea antavien ammattilaisten koulutusta. Lisäksi kokemusasiantuntijat tulee ottaa mukaan palveluiden kehittämistyöhön.

51: SOSIAALI- JA TERVEYSALAN AMMATTIKORKEAKOULUOPISKELIJOIDEN OPINTOJEN KESKEYTTÄMISEEN JOHTANEET SYYT POHJOIS-KARJALASSA – LAADULLINEN TUTKIMUS

Turunen, Elina, TtT, Yliopettaja, Karelia AMK; Makkonen Heli, KT, Yliopettaja, Karelia AMK; Myller, Terhi, YTT, Yliopettaja, Karelia AMK

Tausta ja tarkoitus: Sosiaali- ja terveysalalla vallitsee valtakunnallisesti työvoimapula, minkä vuoksi tutkinto-ohjelmien aloituspaikkamääriä on lisätty. Samaan aikaan hakijamäärät ovat laskeneet, jolloin ammattikorkeakouluilla on eettinen vastuu tukea jokaista valituksi tullutta opiskelijaa opintojensa loppuun saattamiseen ja työelämään integroitumiseen. Pohjois-Karjalassa on havaittu haasteita sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakouluopiskelijoiden sitoutumisessa opintojen loppuun saattamiseen. Vuonna 2023 sairaanhoitajaopiskelijoista opinnot lopetti 50 opiskelijaa (9 % kaikista sairaanhoitajaopiskelijoista), terveydenhoitajaopiskelijoista 21 opiskelijaa (12 % kaikista terveydenhoitajaopiskelijoista), geronomiopiskelijoista 11 opiskelijaa (11 % kaikista geronomiopiskelijoista) ja sosionomiopiskelijoista 36 opiskelijaa (8 % kaikista sosionomiopiskelijoista). Osittain opiskelijoiden eroamista on selitetty viime vuosina koronan aiheuttamilla haasteilla, mutta esimerkiksi vuosien 2012–2018 välisenä aikana sairaanhoitajien eroamisen keskiarvo oli 39 opiskelijaa (min 31 – max 44) / vuosi. Eroamisen yhteydessä opiskelijalta kysytään luokitteluasteikollista tietoa eron syystä, suurin osa eroavista ei kuitenkaan ilmoita eroamisen syytä lainkaan tai ilmoittaa syyksi muun syyn.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää juurisyitä koulutuksesta eroamiseen sairaanhoitaja-terveydenhoitaja-, sosionomi- ja geronomiopiskelijoiden näkökulmista. Tavoitteena on tuottaa tietoa opiskelijoiden opintoihin sitouttamiseen, tukemiseen sekä valmistumisen edistämiseen tavoiteaikataulussa.

Menetelmät: Tutkimus toteutetaan laadullisilla menetelmillä. Aineisto kerätään avoimilla etähaastatteluilla opintonsa keskeyttäneiltä opiskelijoilta aikavälillä 1.1.2024-31.12.2026. Aineisto analysoidaan laadullisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Tuloksia tullaan hyödyntämään pedagogisten ratkaisujen ja ohjauskäytäntöjen kehittämiseen, sekä opiskelijoiden sitouttamiseen opintojen loppuun saattamiseksi.

Päätelmät: SOTE-alan työvoimatilanteen ja vetovoimaisuuden haasteet edellyttävät entistäkin vahvempaa alan opintoja suorittavien opiskelijoiden tukemista opintojen loppuun saattamisessa. Tieteellistä tutkimusta tarvitaan koulutusorganisaatiosta eroamiseen johtaneiden juurisyiden selvittämiseen ja sen ennaltaehkäisevien toimien kehittämiseen.

52: PSYKOMETRISET OMINAISUUDET – SOSIAALI- JA TERVEYSALAN OPETTAJIEN TYÖHYVINVOINTI -INDEKSIKYSELY

Vaukonen, Anneli, TtM, väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Azimirad, Mina**, TtT, post-doc tutkija, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Pasanen, Miko**, FM, statistikko, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Salminen, Leena**, professori, sivutoiminen ylihoitaja, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos Varsinais-Suomen hyvinvointialue; **Rinne, Jenni**, TtM, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; **Honkalampi, Kirsi**, professori, Itä-Suomen yliopisto, Kasvatustieteiden ja psykologian osasto; **Saaranen, Terhi**, professori, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Opetusalan muutokset ja alakohtaiset erityispiirteet vaikuttavat työhyvinvointitutkimukseen. Alakohtaisena erityispiirteenä sosiaali- ja terveysalan opettajilta vaaditaan vahvaa ja monipuolista teoreettista osaamista, mutta samalla myös substanssiosaamista käytännön työstä. Valideja mittareita tarvitaan arvioimaan sosiaali- ja terveysalan opettajien työhyvinvointia ja sen kehittämistarpeita. Tutkimuksen tarkoituksena on arvioida Sosiaali- ja terveysalan opettajien työhyvinvointi -indeksikyselyn psykometrisiä ominaisuuksia.

Menetelmät: Indeksikyselyn psykometrisiä ominaisuuksia testattiin vuonna 2020 kerätyllä kansallisella sosiaali- ja terveysalan opettajien poikkileikkausaineistolla (n = 552). Indeksikysely sisälsi yhteensä 69 yksittäistä muuttujaa työhyvinvoinnin osa-alueilta: 1) *työolot*, 2) *työyhteisö*, 3) *työntekijän voimavarat ja työ* ja 4) *ammattillinen osaaminen* (Likert-asteikko 1–5, 1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä). Rakenteen validiteetti testattiin eksploraatiivisella ja konfirmatorisella faktorianalyysillä ja muodostettujen faktoreiden sisäinen yhteneväisyys Cronbachin alpha reliabiliteettikertoimella.

Tulokset: Testaus vahvisti aiemmat neljä työhyvinvoinnin osa-aluetta ja osa-alueiden sisälle muodostui yhteensä 15 uutta summamuuttujaa: kolme summamuuttujaa *työoloihin*, neljä *työyhteisöön*, neljä *työntekijän voimavaroihin ja työhön* ja neljä *ammattilliseen osaamiseen*. Muodostettujen osa-alueiden ja summamuuttujien faktorilataukset vaihtelivat välillä 0.339–0.938. Kahden rakenteen testaamisessa käytettyjen hyvyysluvut (comparative fit index, Tucker-Lewis index) jäivät matalaksi raja-arvoista. Työhyvinvoinnin neljän osa-alueen sisäinen yhteneväisyys oli korkea (Cronbachin reliabiliteettikerroin 0.842–0.938), Summamuuttujien osalta reliabiliteettikerroin vaihteli 0.652–0.887, mutta jäi kahden summamuuttujan osalta alle 0.6, jotka olivat Voimavarat ja fyysinen kuormitus ja Ammatillinen osaaminen ja koulutus.

Päätelmät: Sosiaali- ja terveysalan opettajien työhyvinvointi -indeksikysely tukee erityisesti opetusalan kontekstiin kehitettyä työhyvinvoinnin neljän osa-alueen mallia. Mittarin rakennevaliditeetti ja sisäinen yhteneväisyys olivat kohtalaisia mitatulla aineistolla, mutta mittari vaatii jatkokehittämistä rakennevaliditeetin ja reliabiliteetin vahvistamiseksi.

53: AMMATILLISEN OSAAMISEN JA HENKISEN KUORMITUKSEN YHTEYS TERVEYSALAN OPETTAJIEN TYÖHYVINVOINTIIN

Vaukonen, Anneli, TtM, väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; Saaranen, Terhi, professori, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; Elonen, Imane, TtM, väitöskirjatutkija, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; Pasanen, Miko, FM, statistikko, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; Virtanen, Heli, TtT, yliopistonlehtori, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos; Salminen, Leena, professori, sivutoiminen ylihoitaja, Turun yliopisto, Hoitotieteen laitos Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Tausta ja tarkoitus: Terveysalan opettajat tarvitsevat korkeatasoista ammattitaitoa tulevien terveydenhuollon ammattilaisten kouluttamiseksi. Ammatillinen osaaminen tukee työhyvinvointia, kun taas työn suuri henkinen kuormitus voi heikentää sitä. Terveysalan opettajien ammatillisesta osaamisesta, työhyvinvoinnista, henkisestä kuormituksesta ja niiden välisistä yhteyksistä on olemassa vain vähän tutkimusta erityisesti Euroopan tasolla. Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvata terveysalan opettajien ammatillisen osaamisen ja henkisen kuormituksen yhteyttä henkilökohtaiseen työhyvinvointiin.

Menetelmät: Tämän poikkileikkaustutkimuksen aineisto kerättiin 302 terveysalan opettajalta Suomesta, Slovakiasta, Espanjasta ja Maltalta osana laajempaa Erasmus+ New Nurse Educator - tutkimus- ja kehittämishanketta. Aineiston kerättiin sähköisesti HeSoEduCo-mittarilla (Health and Social Care Educator's Competence) ja kahdella väittämällä Työhyvinvointi-indeksikyselystä. HeSoEduCo-mittari sisälsi 43 väittämää, jotka mittasivat ammatillisen osaamisen alueita. Työhyvinvointia mitattiin jatkuvalla muuttujalla (0–5, 0 = erittäin huono, 5 = erittäin hyvä) ja henkisen kuormituksen sopivuutta yhdellä Likert-asteikollisella muuttujalla (1–5, 1 = täysin eri mieltä, 5 = täysin samaa mieltä). Aineisto analysointiin kuvailevilla- ja monimuuttujamenetelmillä.

Tulokset: Terveysalan opettajat arvioivat oman ammatillisen osaamisensa kokonaisuudessaan korkeaksi ja henkilökohtaisen työhyvinvoinnin tasonsa ja henkisen kuormituksen sopivuuden kohtuulliseksi. Tulokset kuitenkin vaihtelivat neljän maan välillä. Ammatillinen osaaminen, tarkemmin sanottuna hallinto- ja opetussuunnitelmaosaaminen sekä sopivaksi arvioitu henkinen kuormitus olivat positiivisesti yhteydessä henkilökohtaiseen työhyvinvointiin.

Päätelmät: Terveysalan opettajat, jotka arvioivat ammatillisen osaamisensa korkeaksi ja henkisen kuormituksen sopivaksi, arvioivat todennäköisesti myös työhyvinvointinsa korkeaksi. Interventiotutkimusta tarvitaan terveysalan opettajien henkisen kuormituksen vähentämiseksi ja työhyvinvoinnin lisäämiseksi.

54: LÄÄKEHOIDON TIEDONKULKUUN LIITTYVIEN VAARATAPAHTUMIEN ESTÄMINEN KOTIHOIDOSSA

Vellonen, Marja, TtM, th, sh, väitöskirjatutkija, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos, lehtori, Laurea-ammattikorkeakoulu; Härkönen, Marja, TtT, apulaisprofessori, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos; Välimäki, Tarja, TtT, yliopistonlehtori, dosentti, Itä-Suomen yliopisto, Hoitotieteen laitos

Tausta ja tarkoitus: Lääkehoidon vaaratapahtumat ovat yleisiä ongelmia terveydenhuollossa, mutta kotihoidon kontekstista tämä tieto on puutteellista. Tässä tutkimuksessa lääkehoidon vaaratapahtumilla tarkoitetaan kaikkia asiakkaan hoitoon liittyviä tapahtumia, jotka aiheuttavat tai voivat aiheuttaa haittaa asiakkaalle. Tutkimuksemme tarkoituksena oli kuvata terveydenhuollon ammattilaisten raportointien lääkehoidon tiedonkulkuun liittyvien vaaratapahtumien ehkäisyä kotihoidossa.

Menetelmät: Aineisto kerättiin yhden Suomen kaupungin HaiPro-raportointijärjestelmästä vuosina 2017–2019. Tietokanta sisälsi 14 289 terveydenhuollon ammattilaisten raportointia vaaratapahtumailmoitusta, joista poimittiin 471 ennaltaehkäisevää tekijää liittyen lääkehoidon tiedonkulkuun kotihoidossa, sekä kotihoidon ja sairaalan välillä. Aineisto analysoitiin temaattisella analyysillä.

Tulokset: Kolme pääteemaa tunnistettiin: 1) huolellisuuden lisääminen terveydenhuollon ammattilaisten päivittäisissä työtehtävissä, 2) henkilöstöresurssien lisääminen ja 3) eri toimijoiden välisen yhteistyön vahvistaminen. Kaikki pääteemat olivat yhteydessä toisiinsa.

Päätelmät: Kotihoidon ainutlaatuisuus hoitotyössä tulee tunnistaa ja kohdentaa henkilöstöresurssit asianmukaisesti. Vakituisten henkilöstön määrän lisääminen on välttämätöntä asiakasturvallisuuden takaamiseksi. Tarvitaan yhteistä keskustelua terveydenhuollon ammattilaisten, johtajien ja tutkijoiden välillä lääkehoidon tiedonkulun vaaratapahtumien ehkäisemiseksi. Jotta asiakasta koskevat tiedot siirtyvät ammattilaisten välillä oikea-aikaisesti ja tehokkaasti, mitä voidaan tukea erilaisilla tarkistuslistoilla. Lääkehoidon tiedonkulkuun liittyvän terveydenhuollon ammattilaisten koulutuksen lisäämisellä voidaan ehkäistä lääkehoidon vaaratapahtumia. Lisäksi tarvitaan lisää tutkimusta hoitajien hyvinvoinnin ja lääkehoidon tiedonkulun vaaratapahtumien välisestä yhteydestä.

55: EMERIT - EMERITA- JA EMERITUSHOITAJAT VOIMAVARANA HOITAJAPULASSA - HANKE

Vellonen, Marja, TtM, th, sh, terveysalan lehtori, hankkeen asiantuntija, väitöskirjatutkija, Laurea-ammattikorkeakoulu; Forma, Leena, TtT, dosentti, erikoistutkija, Laurea-ammattikorkeakoulu; Männikkö, Anna-Liisa, asiantuntija, Laurea-ammattikorkeakoulu; Soini, Sanna, TtM, sh, klö, hoitotyön lehtori, hankkeen asiantuntija, väitöskirjatutkija, Laurea-ammattikorkeakoulu; Suvitie, Anne, TtM, th, sh, terveysalan lehtori, hankkeen asiantuntija, Laurea-ammattikorkeakoulu; Vento, Soili, YTT, projektipäällikkö, Laurea-ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Pula terveydenhuollon ammattilaisista on globaali haaste. Arvioiden mukaan Suomessa terveyspalveluissa työskentelevistä hoitajista eläköityy 51 prosenttia vuoteen 2035 mennessä ja noin kolmasosa tällä hetkellä työskentelevistä sairaanhoitajista jää eläkkeelle seuraavien 10–15 vuoden aikana. Lisäksi sairaanhoitajien työolobarometrin tulokset osoittavat, että nuorten sairaanhoitajien tyytymättömyys työhön on lisääntynyt ja nuoret hoitajat pohtivat jättävänsä hoitotyön. EMERIT-hankkeen tarkoituksena on kehittää EMERIT-malli, jonka avulla edistetään työuran loppuvaiheessa olevien ja eläköityneiden hoitajien työurien pidentämistä sekä työyhteisön työhyvinvointia ja positiivista organisaatiokulttuuria. Hanke toteutetaan ajalla 1.1.2023–30.4.2025. Yhteistyökumppaneita hankkeessa ovat HUS, Keusote, Keva, SuPer ja Tehy.

Toteutus: EMERIT-mallin kehittäminen ja arviointi perustuu monipuoliseen tutkimukseen. Työvaiheiden aineistot kerätään aikaisempaa tieteellistä kirjallisuutta hyödyntämällä, haastattelemalla, kyselyillä ja yhteiskehittämisen työpajoilla. Työvaiheessa 1 kuvataan työuran loppuvaiheessa olevien ja eläköityneiden hoitajien näkemyksiä työurien jatkamisesta, sekä työurien jatkamiseen yhteydessä olevia tekijöitä eläkeiän jälkeen. Työvaiheessa 2 kehitetään työn muotoilun malli työuran loppuvaiheeseen, jossa mahdollistuu työuran loppuvaiheessa olevan hoitajan uratoiveiden tarkastelu ja työn muotoilu. Työvaiheessa 3 kehitetään EMERIT-malli, joka pilotoidaan ja arvioidaan yhteistyössä HUS:n ja Keusoten kanssa. Työvaiheessa 4 kehitetään jatkuvan oppimisen tuotteita varmistamaan työuran loppuvaiheessa olevan ja eläköityneen hoitajan osaaminen. Työvaiheessa 5 toteutetaan hankkeen tulosten laajentaminen ja vakiinnuttaminen. Tällä hetkellä hankkeessa edetään työvaiheissa 1–3.

Tuotos: Hankkeen tuloksena julkaistaan EMERIT-malli, työn muotoilun malli työuran loppuvaiheessa, jatkuvan oppimisen malli ja tuotetaan julkaisuja aiheesta. Mallien avulla saadaan työuran loppuvaiheessa olevien ja eläköityneiden hoitajien osaaminen työyhteisön käyttöön.

Päätelmät: Työuran loppuvaiheessa olevien hoitajien työurien jatkamisesta on hyötyä työvoimapulan helpottamisessa. Heillä on osaamista ja motivaatiota jatkaa hoitotyössä eläköitymisen jälkeen. Työn muotoilun kautta voidaan ennakoivasti edistää työuran loppuvaiheessa olevan hoitajan hyvinvointia.

56: PARANTUMATONTA SYÖPÄÄ SAIRASTAVAN POTILAAN SELVIYTYMINEN: ELÄMÄÄ SAIRAUDEN KANSSA JA SIITÄ HUOLIMATTA

Viitala, Anu, TtT, sh, Tampereen yliopisto; Åstedt-Kurki, Päivi, THT, Professori (emerita) Tampereen yliopisto; Palonen, Mira, TtT, sh, vanhempi tutkija, Hoitotyön tutkimussäätiö, tutkijatohtori, Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta

Tausta ja tarkoitus: Parantumaton syöpä sairastavien potilaiden määrä lisääntyy vuosittain väestön ikääntyessä. Lähes joka neljäs suomalaisten kuolemista johtuu syövästä. Vaikka monet syövät ovat yhä parantumattomia, hoitojen kehittyttyä potilaat usein elävät syövän kanssa pitkään. Tämän potilasryhmän tukeminen on ensiarvoisessa asemassa, jotta voidaan varmistaa potilaiden mahdollisimman hyvä sairauden aikainen selviytyminen elämässä sairauden kanssa. Tutkimuksen tarkoituksena oli kuvata parantumaton syöpä sairastavien potilaiden selviytymistä syöpähoitojen sekä palliatiivisen hoitovaiheen että saattohoidon aikana. Tavoitteena oli tuottaa tietoa, jonka avulla voidaan tukea parantumaton syöpä sairastavien potilaiden selviytymistä sairauden aikana.

Menetelmät: Tämän laadullisen tutkimuksen aineistona käytettiin kirjallisuuskatsausaineistoa ja haastatteluaineistoa. Haastattelumenetelmänä oli teemahaastattelu. Katsaus- ja haastatteluaineisto analysoitiin induktiivisen sisällönanalyysin avulla. Empiirisistä aineistoista muodostettiin synteesi metasynteesimenetelmän avulla.

Tulokset: Parantumaton syöpä sairastavien potilaiden sairauden aikaiset selviytymisen osatekijät olivat arjessa selviytyminen oman elämänhallinnan kautta, kokemus omasta mahdollisimman hyvästä terveydentilasta, erilaisten tukimahdollisuuksien apu sekä sairaustilanteen hyväksyminen. Selviytymiseen vaikutti sairauden kaikissa vaiheissa tunteiden käsittely ja toisaalta ajoittainen terveydenhuollon tukiverkoston ristiriitaisuus.

Päätelmät: Potilailla voi olla kokemus mahdollisimman hyvästä terveydestä, vaikka parantumattoman sairauden kanssa selviytyminen on vaativaa. Potilaan sairauden aikaisen selviytymisen tukeminen saattaa vaatia terveydenhuoltohenkilöstöltä potilaan tilanteen kokonaisvaltaista tarkastelua. Potilaat tarvitsevat terveydenhuoltohenkilöstön tukea omien voimavarojensa vahvistamisessa. Siihen liittyen on keskeistä, että potilaan selviytymisen tukemiseksi hänelle laadittu hoitosuunnitelma on yksilöllinen ja potilaan omat käytettävissä olevat voimavarat huomioiva. Selviytymisen systemaattinen seuranta on tärkeää, koska potilaiden sairauden aikainen selviytyminen vaihtelee parantumattoman syövän eri vaiheissa. Olisi ensiarvoista, että potilaille annettaisiin useammin mahdollisuuksia ilmaista omat toiveensa ja tarpeensa. Selviytymistä edistää myös mahdollisuus käyttää terveydenhuollon verkkopalveluita. Siksi olisi suositeltavaa kehittää potilaille suunnattuja sähköisesti tarjottuja tukipalveluita ja lisätä potilaiden yhteydenottokeinoja.

57: OIKEUDENMUKAISEN JOHTAMISEN MITTARIT JA NIIDEN LUOTETTAVUUDEN ARVIOINTI

Virta, Anna, TtK, TtM-opiskelija, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; Väättäinen, Eveliina, TtK-opiskelija, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; Aho, Anna Liisa, TtT, Dosentti, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö; Roos, Mervi, TtM, Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Terveystieteiden yksikkö

Tausta ja tarkoitus: Työelämään liittyvät tehokkuuden vaatimus ja samanaikainen työvoimapula on haasteellista johtamisessa. Työhön sitoutuminen ja työhyvinvointi ovat yhteydessä oikeudenmukaisuuden kokemukseen työyhteisöissä. Tasapuolisuus, johdonmukaisuus, totuudenmukaisuus, kunnioittava kohtelu ja hyvät tavat ovat keskeisiä oikeudenmukaisuuden johtamisen osa-alueita. Näiden toteutumisen arviointi ja mittaaminen luotettavilla ja helppokäyttöisillä oikeudenmukaista johtamista mittaavilla mittareilla antaa työyhteisöille totuudenmukaista tietoa oikeudenmukaisuuden täyttymisestä.

Tämän kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena oli kuvata oikeudenmukaisen johtamisen arviointiin kehitettyjä mittareita sekä tarkastella niiden luotettavuuden arviointia. Tutkimuskysymyksenä olivat: 1. Millaisia mittareita on kehitetty oikeudenmukaisen johtamisen arviointiin? 2. Miten mittareiden luotettavuutta on arvioitu?

Menetelmät: Tiedonhaku toteutettiin Academic Search Ultimate EBSCO ja Scopus -tietokannoissa. Hakusanoina käytettiin englannin kielistä termiä organizational justice scale ja hakua laajentamaan käytettiin asiasanaa questionnaire. Sisäänottokriteereiksi tietokantahakuihin asetettiin koko tekstin saatavuus, tutkimusten tuli olla vertaisarvioituja alkuperäistutkimuksia ja tutkimusten tuli käsitellä oikeudenmukaisessa johtamisessa käytettyjä mittareita ja niiden luotettavuuden tuli olla arvioituna tilastollisilla menetelmillä. Hakutulos ennen tietokantarajausta oli 1 591 ja rajauksien jälkeen tulos oli 1126. Otsikon ja abstraktien lukemisen perusteella mukaan valikoitui 200 artikkelia, joista poissulkujen ja kaksoiskappaleiden poiston jälkeen kokotekstin arviointiin jäi 81 artikkelia. Näistä poissuljettiin edelleen tutkimukset, joissa oikeudenmukaisen johtamisen mittarin luotettavuutta ei ollut arvioitu. Manuaalisesti haettiin keskeisiä alkuperäistutkimuksia, joita tietokantahaku ei tuottanut. Laadunarvioinnin jälkeen jäljelle jäi 23 artikkelia analysoitavaksi. Aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä.

Tulokset: Keskeisimmiksi oikeudenmukaisuusmittareiksi nousivat Moormanin, Niehoff & Moormanin sekä Colquittin kehittämät oikeudenmukaisuusmittarit. Mittareissa kartoitettiin seuraavia oikeudenmukaisuuden osa-alueita; jakavaa oikeudenmukaisuutta, menetelmien oikeudenmukaisuutta ja vuorovaikutuksen oikeudenmukaisuutta edelleen jaettuna informatiiviseen ja kohtelun oikeudenmukaisuuteen. Mittareista oli tehty käännöksiä sekä lyhyempiä versioita. Mittareiden luotettavuutta oli arvioitu tilastollisilla menetelmillä ja kaikki mittarit osoittautuivat testeissä luotettaviksi. Mittareiden laajaa yleistettävyyttä rajoittivat tutkimusasetelmaan, otokseen ja kieleen tai kulttuuriin liittyvät rajoitukset. Näiden saattaminen laajempaan käyttöön vaatii mittareiden kehittämistä helppokäyttöisiksi ja useampiin konteksteihin sopiviksi.

Päätelmät: Kirjallisuuskatsaus tuotti tietoa oikeudenmukaisessa johtamisessa käytetyistä mittareista ja niiden luotettavuuden arvioinnista, jota voidaan hyödyntää oikeudenmukaisen johtamisen mittaamiseen liittyvissä tutkimuksissa ja mittaamisen kehittämisessä. Yhdistelemällä eri mittareiden osioita voidaan saada kattava kuva johtamisen oikeudenmukaisuudesta.

Sisällysluetteloon

58: ENNENAIKAISESTI SYNTYNEEN VAUVAN VANHEMPIEN JA SAIRAANHOITAJAN KOHTAAMISEN TUTKIMINEN – HAVAINNOINTIKEINONA VIDEOINTI

Vänni, Nina, TtM, väitöskirjatutkija, Tampereen yliopisto ja Tampereen yliopistollinen sairaala; Ikonen, Riikka, TtT, tutkijatohtori, Tampereen yliopisto; Kaunonen, Marja, professori, Tampereen yliopisto ja Pirkanmaan hyvinvointialue, sairaalapalvelut

Tausta ja tarkoitus: Vauvan ennenaikainen syntymä on aina kriisi vanhemmille. Koko tulevaisuus muuttuu epävarmaksi, vanhemmuuteen valmistautuminen jää kesken, vauvan selviäminen askarruttaa ja vauvaan kiintyminen voi tästä syystä olla haastavaa. Hoitohenkilökunnan tehtävänä on näissä tilanteissa tukea vanhempia vanhemmuuteen ja osallistaa heidät vauvansa hoitoon käyttämällä apuna näyttöön perustuvia hoitotyön keinoja kuten perhekeskeistä hoitotyötä. Se, mitä vanhempien ja sairaanhoitajan kohtaamistilanteissa tapahtuu, oli tutkimuksen aiheena, joka toteutettiin videokuvaamalla eri tilanteita. Tämä on kuvaus videokuvaamisen käytöstä havainnoitaessa autenttisia tilanteita vastasyntyneiden teho-osastolla.

Menetelmät: Vanhempien ja sairaanhoitajan kohtaamistilanteita videoitiin ja kiinnitettiin huomiota myös fyysiseen ympäristöön ja hoitotyön kulttuuriin. Tutkija itse oli näissä tilanteissa ulkopuolisena havainnoitsijana. Tutkimuksessa videoitiin vastasyntyneiden teho-osastolla vuonna 2019 tammi-kesäkuun aikana 27 tilannetta, joista syntyi kuvattua aineistoa 11 tuntia. Tutkimukseen osallistui sairaanhoitajia n=15, vauvan äitejä seitsemän ja isiä kuusi.

Tulokset: Aiheen sensitiivisyys korostuu, kun kyseessä oli ihmisten kokemuksien, tunteiden ja erilaisten elämäntilanteisiin liittyvien ajatusten tutkimiseen liittyvästä prosessista. Ennenaikaisen vauvan vanhemmat olivat haavoittuvassa asemassa, etenkin äidit, imettäessään vauvaa. Tuli huomioida myös se, että videoinnin tiedetään voivan kuormittaa ennakoitua enemmän. myös hoitohenkilökuntaa Tilanteessa tuli huomioida myös hoitohenkilökunnan. Videoinnin vaikutuksia kuvattaviin havainnoitiin kuvattaessa: miten vaikuttaa kommunikaatioon, vaikuttaako epämiellyttävältä ja kiinnittääkö omaan toimintaansa huomiota eli miten luonnolliselta tilanne vaikutti. Ennen jokaista videointikertaa kysyttiin suullinen lupa kuvaukseen, kerrottiin mahdollisuudesta keskeyttää kuvaus (ei tapahtunut) ja kerrottiin kuvauksen alkaminen. Kuvauskerran päätteeksi kysyttiin kokemus kuvaamisesta, joka osallistujien mielestä oli sujunut hyvin. Videointi näytti kohtaamistilanteista paljon sellaista, mikä muulla menetelmällä olisi jäänyt havainnoimatta. Tallenteet takaavat pääsyn uudelleen eri kohtaamistilanteiden tapahtumiin tutkimuksen eri vaiheissa.

Päätelmät: Videointia voi suositella aineiston keräämisen keinona, kunhan muistaa tilanteen olevan aina hieman epätosi, kun ulkopuolinen havainnoitsija on läsnä.

59: HOITAJIEN ANTAMA TUKI HENGITYSTIEINFEKTIOTA SAIRASTAVAN LAPSEN VANHEMMILLE SAIRAALASSA

Wright, Liina-Kaisa, terveystieteiden maisteriopiskelija, Itä-Suomen yliopisto

Tausta ja tarkoitus: Hengitystieinfektiot ovat yleisimpiä lasten sairauksia. Suomessa hengitystieinfektion vuoksi sairaalahoitoon joutui vuonna 2022 6774 0–4-vuotiaasta lasta ja 1288 5–14-vuotiaasta lasta. Joka vuosi hengitystieinfektiot rasittavat tuhansia perheitä ja sairaalahoitoisia tapauksia on tuhansia. Hoitajilla on merkittävä rooli hengitystieinfektiota sairastavan lapsen hoidossa. Hoitajat pyrkivät edistämään lapsen fyysistä terveyttä ja hyvinvointia sekä lisäksi edistämään lapsen kasvua ja kehitystä. Hoitajat muun muassa huolehtivat hoitotoimenpiteistä, lapsen voinnin seurannasta, toteuttavat lääke- ja nestehoitoa sekä tukevat ja tiedottavat vanhempia lapsen voinnissa tapahtuvista muutoksista. Lapsen tarpeiden täyttämiseksi myös vanhempien mukaan ottaminen hoitoprosessiin on keskeinen osa hoitotyötä. Tutkimuksen tarkoituksena on kuvata, millaista tukea hoitajat pystyvät antamaan hengitystieinfektiota sairastavan lapsen vanhemmille.

Menetelmät: Tämä kuvaileva laadullinen tutkimus toteutetaan haastattelututkimuksena. Laadullisella tutkimuksella pystytään tutkimaan hoitajien kokemuksia ja näkemyksiä vastaten tämän tutkimuksen tutkimuskysymykseen hengitystieinfektiota sairastavan lapsen vanhempien saamasta tuesta sairaalassa. Otantana käytetään tarkoituksenmukaista otantaa, jolla pyritään saamaan haastateltaviksi hoitajia, jotka voivat tarjota ja laajentaa tietoa, jota tarvitaan tutkimuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Osallistujat pyritään tavoittamaan Suomen Sairaanhoitajat ry:n ja tarvittaessa Suomen lähi- ja perushoitajaliiton kautta. Tutkimuslupa haettiin Suomen Sairaanhoitajat ry:ltä ja tarvittaessa tutkimuslupa haetaan Suomen lähi- ja perushoitajaliitolta. Haastateltaviksi pyritään saamaan 20 haastateltavaa. Haastattelu toteutetaan puolistrukturoituna teemahaastatteluna. Aineisto analysoidaan induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tulokset: Tulokset valmistuvat kevään 2024 aikana. Valmis pro gradu -tutkielma julkaistaan avoimena julkaisuna Itä-Suomen yliopiston eRepo palvelussa.

Päätelmät: Päätelmät valmistuvat kevään 2024 aikana.

Sisällysluettelo

60: SENSORITEKNOLOGIAN HYÖDYNTÄMINEN KROONISESTI SAIRAAAN POTILAAN OHJauksen JA HOIDON TUkena

Ylämurto, Anu, sairaanhoitaja, Metropolia Ammattikorkeakoulu; Virtanen, Mari, yliopettaja, TtT, Metropolia Ammattikorkeakoulu

Tausta ja tarkoitus: Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on kartoittaa, miten sensoriteknologiaa hyödynnetään ja millaisia vaikutuksia sillä on havaittu kroonisesti sairauden potilaiden ohjauksessa ja hoidon tukena. Opinnäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa sensoriteknologian hyödyntämisestä kroonisesti sairaiden potilaiden ohjauksessa ja hoidon tukena. Opinnäytetyön tutkimuskysymykset ovat: Minkälaista sensoriteknologiaa hyödynnetään kroonisesti sairaan potilaan ohjauksessa ja hoidon tukena? Miten sensoriteknologian hyödyntäminen potilaan ohjauksessa on vaikuttanut krooniseen sairauteen?

Toteutus: Opinnäytetyö tehtiin systemoituna kirjallisuuskatsauksena. Kirjallisuuskatsauksen hakusanojen muodostamisen apuna käytettiin PICO-periaatetta. PICO:ssa käytettyjen sanojen avulla asiasanojen synonyymien määrittämisen tukena käytetään YSO (yleinen suomalainen onkologia) -asiasanastoa sekä MeSH (Medical subject headings) -asiasanastoa. Alustavia hakuja tehtiin CINAHLin, PubMedin ja ProQuestin tietokannoista. Alustavien hakujen perusteella löydettiin lisää synonyymejä tutkimusten asiasanoista, joiden avulla hakulausekkeiden asiasanoja tarkennettiin. Tietokantahaun sisäänotto- ja poissulkukriteerit määriteltiin.

Tuotos: Opinnäytetyön kirjallisuuskatsauksen aineistonhaku tehtiin 8.4.2023. Haku tehtiin seuraavista tietokannoista: CINAHL, PubMed, ProQuest ja ScienceDirect. Tietokantahaut ilman rajoituksia tuottivat yhteensä 1464 osumaa, jotka jakautuivat tietokannoittain seuraavasti: CINAHL 14, PubMed 21, ProQuest 1113 ja ScienceDirect 316 osumaa. Tutkimusaineiston valinta kuvattu opinnäytetyössä Prisma 2020 Flow -diagrammina. Aineiston analyysiin valikoitui 16 satunnaisesti kontrolloitua tutkimusta, joille tehtiin laadunarviointi. Laadunarviointi tehtiin Joanna Briggs Instituutin tutkimuksen arviointikriteeristön perusteella käyttäen kriittisen arvioinnin tarkistuslistaa satunnaistetulle kontrolloidulle tutkimukselle. JBI:n laadunarvioinnin pisteet vaihtelivat 5 pisteestä 11:een maksimipistemäärän ollessa 13. Aineiston analyysiin valikoidut 16 tutkimusartikkelia taulukoitiin, ja taulukkoon kirjattiin päätulokset, otoskoot sekä kohderyhmä ja käytetty teknologia.

Päätelmät: Opinnäytetyössä pyrittiin meta-analyysiin, mutta alkuperäisten tutkimusten heterogeenisen aineiston takia tulokset tullaan kuvaamaan tilastollisena kuvailuna. Tulokset tullaan esittämään posterissa.